

Handlingsprogram 2023 – 2026
med budsjett og økonomiplan
Kommunedirektørens forslag
Karmøy kommune

Kommunedirektørens forord

Forslag til handlingsprogram med budsjett- og økonomiplan for 2023-2026 legges frem i en tid som preges av usikkerhet og uforutsigbarhet både nasjonalt og internasjonalt. Vi har krig i Ukraina, energikrise, høy inflasjon og en pandemi som fortsatt påvirker oss. Økte renteutgifter, reduserte finansinntekter, økte utgifter til strøm, generelt høy prisstigning, usikkerhet rundt kompensasjon av koronautgifter, et forslag til statsbudsjett hvor blant annet investeringstilskuddet til heldøgnsomsorgsboliger er fjernet, påvirker kommuneøkonomien både innenfor drift og investeringer.

Vi har i flere år vært oppmerksomme på at samfunnsutviklingen og utfordringsbildet lokalt og globalt gjør at vi må løse oppgavene våre på nye måter. Endringen i befolkningssammensetningen ved at vi blir færre barn og unge, flere eldre og flere som har behov for pleie og omsorg, og at det står færre yrkesaktive bak hver pensjonist, gjør at vi må tenke nytt. Det betyr også at vi må redusere utgiftene til barn og unge for å kunne øke utgiftene til omsorg, men ettersom vi ikke kan redusere utgiftene til barn og unge like mye som utgiftene til omsorg øker, så opplever vi at det økonomiske handlingsrommet blir mindre. Utgiftene våre går opp, uten at inntektene øker like mye. Dette krever at vi får til nyskaping og innovasjon og at vi må gjøre noen modige valg og prioriteringer som tar oss et steg videre i forhold til å møte den fremtiden vi vet kommer.

Karmøy kommune skal være en god kommune å bo og leve i, besøke og drive næring i – også i fremtiden. Vi har gjennom flere år vært enige om å ruste oss for tiden som kommer og i forrige års budsjett konkluderte vi med at vi tar de små stegene mot de store endringene. Nå er det tid for at endringene gjennomføres. Vi må samhandle og tenke helhetlig. Vi må strukturere tjenestene, organisasjonen og byggene våre på en hensiktsmessig måte, og sikre rekruttering, kompetanse og kvalitet i tjenestene. Vi skal etterstrebe økonomisk, klimamessig og sosial bærekraft.

Visjonen for samfunnsdelen, vår overordnede strategi for Karmøy kommune, slår fast at «Sammen skaper vi en bærekraftig og inkluderende kommune». Visjonen understreker at samfunnet ikke utvikles av kommunen alene, men gjennom ulike former for samhandling. Karmøy kommune vil jobbe på lag med innbyggere, frivillige lag og organisasjoner, næringsliv, kompetansemiljøer, nabokommuner og andre offentlige aktører. Vi ønsker å utjevne forskjeller og redusere utenforskap, og det er en glede at vi i denne økonomiplanperioden presenterer et klimabudsjett med klimatiltak. Samfunnsdelen bygger i sin helhet på FN's bærekraftsmål og vi har valgt ut syv satsningsområder som skal utvikle Karmøy i ønsket retning.

Karmøy kommune ønsker et sterkt næringsliv og har som mål å være en aktiv tilrettelegger for å øke både nærings- og bostedsattraktiviteten i kommunen. Sammen med nabokommunene våre legger vi til rette for et grønt industriløft gjennom et aktivt eierskap i våre felles eide infrastrukturselskaper. I veikartet for regionen pekes det på mulighetsområdene grønn energi og industri, havnæringene, havbruk og landbruk, reiseliv og opplevelse. Et av delmålene våre i samfunnsdelen er at Karmøy kommune sammen med regionen har oppnådd landets høyeste arbeidsplassvekst innen grønn energi og industri, og i de bærekraftige havnæringene.

Vi har god økonomisk styring og en sunn økonomisk balanse i Karmøy kommune, og som vanlig legges måltallene legges til grunn som handlingsregler i kommunens budsjettarbeid.

Måltall 1: Netto driftsresultat skal være minimum 1,75 prosent av brutto driftsinntekter

Måltall 2: Justert lånegjeld skal ikke overstige 41 prosent av sum driftsinntekter

Måltall 3: Disposisjonsfondet bør utgjøre minimum 7,5 prosent av sum driftsinntekter

Måltall 4: Ubundet investeringsfond bør minst være 100 millioner kroner

Vi har et ambisiøst investeringsbudsjett der vi i vår 10-årige plan skal vi investere for 6 milliarder kroner.

Det er gledelig at vi i 2023 kan ta i bruk Skudeneshavn sykehjem med 32 sykehjemsplasser og 8 heldøgnsomsorgsboliger. Videre planlegges det med 60 nye heldøgnsomsorgsplasser på Spanne med ferdigstillelse i 2027/2028. Det er også lagt inn midler til fase 2 av utbyggingen på Spanne fra 2029. Ved å samle kompetansemiljøer og legge til rette for en struktur og en kultur som fremmer samhandling vil dette hjelpe oss å møte fremtidens behov og gi kvalitet i tjenestene.

Flere av tjenestene innen rus og psykisk helse samles i et bygg. Kopparen skal bygges om og rehabiliteres for dette formålet og er planlagt ferdigstilt i løpet av 2023. Dette vil gi bedre lokaler og bidra til større kompetansemiljøer og mulighet for økt samhandling mellom de ulike virksomhetene.

Stangaland skole er tatt i bruk i 2022. Denne store skolen bygger opp under vårt mål om å samhandle og tenke helhetlig. Dette at vi strukturerer tjenestene våre, organisasjonen vår og byggene våre på en hensiktsmessig måte bidrar positivt til rekruttering, kompetanse og kvalitet i tjenestene. De gode erfaringene fra dette investeringsprosjektet tas med videre i arbeidet med nye Veavågen skole, som skal stå ferdig høsten 2025. I høst gjorde kommunestyret i tillegg vedtak om en ny stor skole på Åkra, som skal dimensjoneres for ca 600 elever.

Kulturhus er et av våre spennende samskapingsprosjekter som er helt i tråd med vår vedtatte samfunnsdel hvor blant annet næringsliv, innbyggere og frivillighet spiller en viktig rolle. Kommune 3.0 er et begrep som brukes for å beskrive den nye kommunerollen. Dette defineres av hvordan kommunene sammen med andre aktører lager løsninger – «hva kan vi få til i fellesskap». Dette ut fra en erkjennelse av at ingen aktører alene har tilstrekkelig kunnskap og ressurser, men at det eksisterer en gjensidig avhengighet for å utvikle løsninger i fellesskap. For kommunen er det viktig å våge og mobilisere til samarbeid om nye måter å gjøre ting på. I Karmøy kommunes 10-årige investeringsplan er det satt av 200 millioner kroner til nytt kulturhus. Dette er knyttet til handlingsrommet i kommende investeringsplan innenfor de vedtatte finansielle måltallene. Det er altså ikke basert på reelle kostnadsberegninger.

Andre viktige og spennende prosjekter i investeringsplanen er ombygging av Stokkastrand skole til en kommunal barneverninstusjon, byutviklingsprosjektene våre med torget i Skudeneshavn, torget i Åkrehamn og parken i Kopervik, ny gjenvinningsstasjon i Borgaredalen, digitalisering, IT-sikkerhet og beredskap, viktige trafikkisikkerhets-, samferdsels- og infrastrukturprosjekter, beredskapssenter på Raglamyr og brannstasjon på Vea, oppgradering av uteområder i kommunale barnehager, pilot med solceller på skolene Bø og Vormedal, industrifelt på Vea og Storamyr, boligfelt på Spanne og i Kopervik, boliger tilpasset vanskeligstilte, universell utformet sti til Bukkøy, ny utstilling på Avaldsnes med flere.

Karmøy har bosatt 190 personer fra Ukraina hittil i år. Det forventes en vesentlig strøm av flyktninger også til neste år, men ettersom situasjonen er uklar så vil vi justere bosettingsbudsjettet i en egen politisk sak når vi får anmodning om bosetting fra staten. Vi opprettholder midler til digitalisering i driftsbudsjettet. Arbeidet med velferdsteknologi fortsetter, og det satses på digitale løsninger for å styrke innbyggerdialogen med økt åpenhet, medvirkning og tilgjengelighet. I tråd med vedtatt tiltaksplan styrkes fastlegeordningen og vi har nå kommunale legesenter både på Bygnes og Avaldsnes. Det viktige tverrfaglige arbeidet som utføres av psykisk helseteam for barn og unge fortsetter.

Driftsbudsjettet i Karmøy er et ansvarlig og driftsorientert budsjett. Driftsbudsjettet for 2023 er på omtrent 3,7 milliarder kroner. For å ha nødvendig handlingsrom fremover så må vi lykkes med omstilling og innovasjon. Vi må samhandle og tenke helhetlig. Vi må strukturere tjenestene, organisasjonen og byggene våre på en hensiktsmessig måte, og sikre rekruttering og kompetanse. Vi må bidra aktivt til en organisasjonskultur som legger til rett for trygge arbeidsplasser og et godt yringsklima. Vi skal videreføre lederutviklingsprogrammet vårt. Det viktige nærværarbeidet og arbeidet med å fremme heltidskultur fortsetter. Alt dette bidrar til å styrke organisasjonen og å ha tilstrekkelig fagkompetanse og kvalitet i tjenestene.

Vi går inn i de neste fire årene med store oppgaver foran oss. Karmøy kommune arbeider for økonomisk, klimamessig og sosial bærekraft. Tusen takk til innbyggere, ansatte, næringsliv, frivillige organisasjoner og politikere som sammen bidrar til utviklingen av vår egen kommune.

Fortsatt høyt investeringsnivå

Karmøy kommune skal i 2023 investere for 895 millioner kroner. Det er innen vann, avløp og renovasjon (VAR) det skal investeres mest med 405 millioner kroner. Dette for å sikre et godt og rent drikkevann, tette uønska utslipp og renovere, bygge nytt ledningsnett, nye renseanlegg og ny miljøstasjon.

Det skal i løpet av planperioden på fire år investeres for 763 millioner bare innen avløp. I tillegg kommer investering innen vann og renovasjon. For å følge vedtatte hovedplaner skal ledningsnettet rehabiliteres og bygges ut, det skal bygges nye høydebasseng, utslipp skal reduseres og det skal installeres kommunale vannmålere for å kontrollere ledningsnettet. Prislappen er på 173 millioner kroner i 2023. Det er i tillegg satt av 52,6 millioner kroner i 2023 til ny gjenvinningsstasjon i Borgaredalen og det skal blant annet kjøpes inn fem biogass-drevne renovasjonsbiler. Investeringene innen VAR finansieres gjennom kommunale gebyrer.

Økte gebyrer

Investeringer innen vann, avløp og renovasjon betales av innbyggerne via kommunale gebyrer. Disse vil øke i Karmøy kommune i 2023. En gjennomsnittsbolig med kommunalt vann og avløp vil få en økning i det kommunale gebyret på 150 kroner måneden. Regnestykket for et helt år vil se slik ut:

Abonnement vann	136
Stipulert forbruk vann	257
Abonnement kloakk	350
Stipulert forbruk kloakk	454
Renovasjon	240
Sum inkl. mva	1797

Det totale gebyret for en gjennomsnittsbolig vil i 2023 være 13 817 kroner. Ved å kildesortere og redusere antall tømminger av restavfall vil det kunne være mulig å oppnå en besparelse på kroner 70 kroner pr gang.

Økonomisk handlingsrom

I tillegg til VAR, skal det skal i 2023 investeres 490 millioner kroner, der de største investeringene er i skoler, boliger, samferdsel, brannstasjoner og barnevernsinstitusjon . Renter og avdrag fra lån som blir tatt opp for å finansiere disse investeringene blir belastet ordinær drift i kommunen. Denne lånegjelden blir definert som justert lånegjeld.

Karmøy kommune har vedtatt at måltallet for justert lånegjeld ikke skal overstige 41 prosent av sum driftsinntekter. I kommunedirektøren sitt forslag til investeringsbudsjett de neste ti årene, ligger den justerte lånegjelden opp mot 41 prosent i hele perioden. Handlingsrommet til investeringer er dermed brukt opp. En økning i justert lånegjeld medfører økte kapitalutgifter som belaster driften av de kommunale tjenestene. Finansielle måltall skal sikre at Karmøy kommune ivaretar en langsiktig økonomisk balanse.

Satsing på nye skolebygg fortsetter

Nå som Stangaland skole er ferdig fortsetter satsingen med ny og moderne skole på Vea. De gode erfaringene kommunen har fått gjennom bygging av Stangaland skole tas med inn i prosjektet med ny skole på Vea.

Nye Veavågen skole skal stå ferdig til skolestart i august 2025. Prosjekteringsfasen ble igangsatt i januar 2022. Det planlegges at forprosjektet avsluttes i løpet av høsten 2022, med kunngjøring av anbudskonkurranser senhøst 2022.

Skolen dimensjoneres for 400 elever og vil være på ca. 5 600 kvadratmeter. Arealet inkluderer en egen hall for kroppsøving på ca. 900 m². Hallen skal følge krav til volleyballanlegg med en aktivitetsflate på 16 x 24 m.

Når skolen på Vea står ferdig, skal kommunen være klar for å gå i gang med enda et nytt stort skolebygg. I høst ble det gjort et vedtak om bygging av ny skole på Åkra, som skal samle de tre skolene Åkra, Ådland og Grindhaug. Den nye skolen på Åkra dimensjoneres for ca 600 elever og vil ligge ved siden av idrettsanlegget på Åkra. Skolen vil etter planen stå ferdig til skolestart i 2030.

Kommunen benytter mange egne ansatte i prosessen med bygging av nye skoler. Dermed blir det viktig at de ansatte i størst mulig grad kan følge over fra det ene prosjektet til det andre. På den måten blir viktig kompetanse overført mellom de ulike prosjektene.

Store nye skoler sikrer at elevene i Karmøy kommune har tidsriktige, robuste skoler, som legger til rette for dagens pedagogikk. Satsingen på nye skolebygg er også viktig for å rekruttere og beholde dyktige ansatte i Karmøyskolene.

Et steg nærmere nytt kulturhus

Karmøy kommune har som ambisjon å etablere et nytt felles kulturhus som også skal bidra til ønsket byutvikling. Huset skal tilrettelegges for et aktivt og profesjonelt kulturliv med ulike kulturuttrykk. Det er satt av 200 millioner kroner til prosjektet.

I mars 2021 kom stortingsmelding nr. 18 *Oppleve, skape, dele – Kunst og kultur for, med og av barn og unge*. Ett av målene i meldingen er å legge til rette for at alle barn og unge får tilgang til et bredt og mangfoldig kulturliv og får mulighet til selv å delta, skape, lære og mestre. Dette skal skje uavhengig av bosted, økonomi, funksjonsevne og sosial og etnisk bakgrunn.

Visjonen for den nye samfunnsplanen i Karmøy kommune er *Sammen skaper vi en bærekraftig og inkluderende kommune*. Visjonen understreker at samfunnet ikke utvikles av kommunen alene, men gjennom samskaping med innbyggere, organisasjoner og lag, næringsliv og nabokommuner. Kommunen ønsker å skape et stort og felles vi. Derfor har kommunen lagt opp til en samskapende prosess hvor ambisjonen er å bruke investeringen i et nytt kulturhus til å utvikle et helt område i en by. Rett plassering og programmering av et kulturhus vil kunne ha en positiv effekt på byutvikling.

Kommunen fikk utarbeidet en rapport som presenterer tre ulike utbyggingsmodeller for det nye kulturhuset. Modellene er delt opp i konseptene "området", "nabolaget" og "huset" og gir viktige perspektiv. Konseptene er utviklet for å synliggjøre forskjellige modeller hvor kommunen må velge om det er et mål om inntjening på huset utover utleie av kulturarealene.

Vil starte egen barnevernsinstitusjon - Karmøy ungdomssenter

Karmøy kommune har søkt om statlig godkjenning for å starte opp barnevernsinstitusjon i Karmøy. Hensikten er å gi et bedre faglig tilbud til sårbare barn og unge, og bidra til at barn ikke må flyttes til andre deler av landet. Ny oppvekstreform gjør det mulig å tenke nytt.

Det er et mål at barn, unge og familier som har behov for det, skal motta barnevernstjenester av høy kvalitet. Ny barnevernlov og barneverns-/oppvekstreformen har som overordnet mål et bedre barnevern, der tjenestetilbudet skal kunne tilpasses lokale behov. Oppvekstreformen skal gi kommunen mulighet til mer forebygging og mer samarbeid på tvers av tjenester. Ansvar for generell veiledning av fosterhjem er flyttet fra stat til kommune.

Barnevernets har et faglig ønske om å tilby tjenesten i hjemkommunen for å sikre tett oppfølging og kontinuitet i tilbudet som blir gitt. Ved at sårbare barn får hjelp i egen hjemkommune kan viktige og trygge nettverk og møteplasser opprettholdes. Det vil bli enklere for barnevernet å følge opp de mest sårbare barna direkte. Det blir mindre reise- og administrasjonstid og større fleksibilitet gjennom at institusjonen er en del av barneverntjenesten. I tillegg har en stor tro på at de ulike kommunale tjenestene i større grad lokalt klarer å tilpasse seg de aktuelle behovene som dukker opp enn om barnet/ungdom må flytte ut av kommunen.

Med reformen har kommunen fått økt faglig og økonomisk ansvar for barnevernet hvor kostnader er flyttet fra stat til kommune. Egenandelene for kommunen for fosterhjemtiltak og institusjonstiltak har økt betydelig. I tillegg er refusjonsordningen for fosterhjemtiltak avviklet, det vil si at kommunen nå må

dekke alle utgifter til fosterhjemtiltak selv, der en tidligere fikk delfinansiering fra staten. Det er først etter å ha sett resultater for hele 2022 og 2023 at en får full oversikt over hva reformen innebærer økonomisk for kommunen.

Den nye barnevernsinstitusjonen er tenkt i tidligere Stokkastrand skole sine lokaler. Disse må eventuelt bygges om og skal dekke plass til 9 beboere. Institusjonen vil være en omsorgsinstitusjon som skal ta imot barn/ungdom i alderen 13-18 (20) år. Den vil bestå av 9 plasser hvor 6 vil være langtidsplasser og 3 kortidsplasser.

Dersom det er ledig kapasitet, er det aktuelt med avtale med andre nærliggende kommuner om utleie av plasser. Driften planlegges tilsvarende Larvik kommune sin institusjon, "Gyda".

Budsjettvedtak

Forslag til budsjett- og gebyrvedtak

1. Karmøy kommunestyret vedtar vedlagte handlingsprogram med budsjett og økonomiplan for årene 2023-2026.
2. Karmøy kommunestyre vedtar oppdatert økonomireglement investering, med de endringer som fremgår av vedlegget (vedlagt).
3. Driftsbudsjettet vedtas etter samme mal som budsjett- og regnskapsforskriftens § 5-4 "Bevilgningsoversikter - drift". Det vedtas et skjema "Bevilgningsoversikter - drift (1A)" som omhandler sentrale inntekter og utgifter og et skjema "Sum bevilgninger drift - netto (1B)" som fordeler driftsbevilgningene til en netto ramme per tjenesteområde.
4. Investeringsbudsjettet vedtas med en utgiftsramme per prosjekt for 2023. For flerårige investeringsprosjekter som ikke er løpende, vedtas det også en sum ramme for prosjektet, og resterende del av bevilgningen skal da tas inn i påfølgende års budsjetter i takt med prosjektets fremdrift. Prosjektrammen er brutto utgifter inkl. mva, fratrukket inntekter som hører til prosjektet.
5. Kommunestyret tar vedlagte status på planstrategien, med de justeringer i forventet fremdrift som fremgår der til orientering. Kommunestyret forutsetter at alle planene som er omtalt skal vedtas i løpet av inneværende kommunestyreperiode.
6. Ordførers godtgjørelse settes til 116 % prosent av godtgjørelse til stortingsrepresentanter. Varaordførers godtgjørelse utgjør 50 % av ordførers godtgjørelse.
7. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal følgende utskrivningsalternativ benyttes for skatteåret 2022: Eiendomsskatteloven § 3 a): «*faste eiendomar i heile kommunen*».
 - Det skrives ut skatt på et særskilt skattegrunnlag som følge av at produksjonsutstyr og – installasjoner ikke skal medtas i takstgrunnlaget etter at de tidligere verk og bruk ble taksert og regnet som næringseiendom fra 2019.
 - Det særskilte skattegrunnlaget er differansen mellom ny takst for objektene fra 2019 og skattegrunnlaget i 2018. Grunnlaget skal reduseres med én syvendedel hvert år fra og med 2019 til og med 2024. Grunnlaget skal i 2022 være redusert med fire syvendedeler, jfr. overgangsregel til §§ 3 og 4 første punktum, og Jfr. lov om endringer i lov 19. desember 2017 nr. 118 om endringer i Eiendomsskattelova.
 - Skattesatsen på det særskilte grunnlaget settes til 7 promille.

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

- Den generelle skattesatsen settes til 7 promille, Jfr. Eiendomsskatteloven § 13.
 - Satsene differensieres ved at den sats som skal gjelde for boliger og fritidsboliger settes til 2,8 promille, jfr. Eiendomsskatteloven § 12 a).
 - Boliger og fritidsboliger tilordnes et bunnfradrag på 935 000 kroner pr. boenhet, Jfr. Eiendomsskatteloven § 11.
 - Eiendomsskatten betales i minimum 2 terminer, jfr. Eiendomsskatteloven § 25.
 - For utskrivning av skatt på boligeiendommer benytter kommunen Skatteetatens formuesgrunnlag for de boliger hvor dette er beregnet, jfr. Eiendomsskatteloven § 8 C-1.
 - Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatt skattevedtekter, jfr. Eiendomsskatteloven § 10.
 - Med hjemmel i Eiendomsskatteloven § 7 a) gis det fritak for eiendomsskatt for eiendom «...å stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten». Fritaket begrenses til eiendommer eller deler av eiendommer der det drives ikke-kommersiell virksomhet og som arbeider innenfor livssyn, helse, sosialt arbeid, oppvekst, arbeidstrening, idrett og kultur.
 - Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 7 b) gis det fritak for «Bygning som har historisk verdi». Fritaket begrenses til bygninger som Riksantikvaren har fredet etter Kulturminneloven.
8. Det utlignes kommuneskatt på inntekt og formue etter høyeste sats. Maksimumssatsen gjelder når ikke lavere sats er vedtatt av kommunen.
9. Kommunestyret godkjenner låneopptak for 2023, som følger av kommunestyrets forslag til investeringsbudsjett:

Til finansiering av startlån	80 000 000 kroner
Til finansiering av øvrige investeringer	514 637 000 kroner
<i>herav til VAR-investeringer</i>	404 108 000 kroner
<i>herav til generelle investeringer</i>	110 529 000 kroner
Sum låneopptak	594 637 000 kroner

Kommunestyret godkjenner også at det kan tas opp lån for å konvertere eldre lånegjeld (refinansiering av lån), jf. Kommunelovens § 14-14 1.ledd. Dette gjelder per i dag 3 lån på henholdsvis 221 817 000 kroner, 256 759 000 kroner og 200 000 000 kroner i 2023, samt eventuelle sertifikatlån.

10. Kommunedirektøren gis fullmakt til å "fryse" budsjettposter og ledige stillingshjemler, dersom situasjonen skulle tilsi det.
11. Kommunedirektøren gis fullmakt til å korrigere budsjettposter der dette er nødvendig for å følge kontoplanen i Kostra. Dette skal ikke endre hensikten med budsjettposten.
12. Fordelt budsjett til hovedutvalgene følger kommunens til enhver tid gjeldende administrative etatsstruktur.
13. Kommunedirektøren gis fullmakt til å disponere tilskudd og refusjoner utover det som er budsjettert, til det tiltenkte formål.

14. Kommunedirektøren gis fullmakt til å disponere midler fra potten «prosjektmidler kommunedirektør», og budsjettregulere dette til tjenestefunksjonene etter behov.
15. Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta budsjettreguleringer innenfor det som er avsatt til pensjon. Dette gjelder fordeling av pensjonskostnader, hvor forholdet mellom pensjonspremier på tjenestefunksjonene og premieavvik (funksjon 170) og bruk av premiefond (funksjon 173) kan endres betydelig gjennom året.
16. Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta budsjettreguleringer innenfor det som er avsatt til lønnsvekst i forbindelse med lønnsoppgjøret. Dette gjelder fordeling av midlene til tjenesteområdene i etterkant av lønnsforhandlingene.
17. Formannskapet gis fullmakt til å disponere midler innenfor det som er avsatt til formannskapets disposisjonspost, 500 000 kroner, og budsjettregulere dette til tjenestefunksjonene etter behov.
18. Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta budsjettreguleringer innenfor rammen av budsjett for bosetting av flyktninger "bosettingsbudsjett", også når det går på tvers av tjenesteområder.
19. Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta budsjettreguleringer innenfor rammen av budsjett for lærlinger, også når det går på tvers av tjenesteområder.
20. Karmøy kommune vedtar følgende om kommunale garantirammer:
 - Karmøy kommunes rest garantiansvar skal ikke overstige 150 000 000 kroner ved utgangen av budsjettåret. Dette er uendret fra 2022. Saldo per 31.12.2021 var 79 928 618 kroner.
 - Formannskapet delegeres myndighet til å avgjøre saker om enkeltgarantier på inntil 500 000 kroner innenfor totalrammen. Garantier for lån over 500 000 kroner skal behandles av kommunestyret. Garantier gis som selvskyldnerkausjon (garanti for betalingsevne og -vilje). Slike garantier inngår som en del av garantirammen nevnt i punkt i.
 - Garantier der maksimumsansvaret er over 7 000 000 kroner krever statlig godkjenning (av statsforvalter).
 - I tillegg kommer Karmøys kommunes andel av kommunal garanti for de interkommunale selskaper Karmøy er en del av. Per 31.12.2021 garanterte Karmøy kommune for 692 000 000 kroner til Karmsund Havn IKS. Endringer i lånerammen må skje med samtykke fra hver av deltakerkommunene
21. Kommunedirektøren har fullmakter innenfor investeringsbudsjettet i tråd med til enhver tid gjeldende økonomireglement investeringer.
 1. Kommunedirektøren gis fullmakt til å selge uhensiktsmessige eller overflødige utleieboliger.
 2. Omdisponere midler innenfor rammen av *investeringsramme for mindre oppgraderinger av bygg og anlegg og universell utforming av kommunale bygg*.
 3. Inntekter fra salg av boligtomter tilføres ubundet investeringsfond.
 4. Inntekter fra salg av industrifelt tilføres ubundet investeringsfond.
 5. Ved innkjøp under 500 000 kroner gis kommunedirektøren fullmakt til å finansiere disse gjennom overføring av driftsbudsjettet. Det er en forutsetning at innkjøpet er knyttet til samme Kostra-funksjon som det er bevilget til i driftsbudsjettet. Dette kan være aktuelt i tilfeller hvor det er hensiktsmessig å kjøpe større utstyr innenfor rammen av driftsbudsjettet, og hvor kostnad og levetid på utstyret tilsier at dette er en

investeringsutgift i regnskapsmessig forstand.

22. Karmøy kommunene vedtar følgende finansielle måltall:
- Måltall 1: Netto driftsresultat skal være minimum 1,75 prosent brutto driftsinntekter.
 - Måltall 2: Justert lånegjeld skal ikke overstige 41 prosent av sum driftsinntekter.
 - Måltall 3: Disposisjonsfondet bør utgjøre minimum 7,5 prosent av sum driftsinntekter, justert for siste års regnskapsmessige mer- eller mindreforbruk.
- Måltallene legges til grunn som handlingsregler i kommunens budsjettarbeid.
23. Det settes av 1 600 000 kroner til tapsfond for startlån i 2023, tilsvarende 2 % av budsjettert låneopptak til startlån. Avsetningen finansieres av og beholdes på ubundet investeringsfond, men på en egen konto for å holde det adskilt fra resterende ubundet investeringsfond. Samlet saldo på tapsfondet blir da på 9 900 000 kroner.

Gebyrvedtak 2022 (se også vedlegg med gebyrregulativ)

1. Satsene for barnehage følger statlig fastsatt makspris. Deltidsplasser faktureres ut fra prosentvis størrelse, i tillegg til et administrasjonsgebyr på 100 kroner.
2. Satsene for SFO økes generelt med 3,7 % med virkning fra og med 1. august 2023.
3. Pris for elevplasser og andre satser i kulturskolen økes med 3,7 % fra 1. august 2023. Hovedutvalg oppvekst og kultur gis fullmakt til å foreta endringer knyttet til søskenmoderasjon innenfor vedtatte budsjetttrammer.
4. Prisene på billetter i Karmøyhallen økes med 5 kroner for enkeltbilletter og 50 kroner for klippekort.
5. Hovedutvalg oppvekst- og kultur gis fullmakt til å fastsette gebyrer og betalingssetser for biblioteket.
6. Egenandeler for hjemmebaserte tjenester settes fra 1. januar 2023 til:
 - 100 kroner i egenbetaling for dagtilbud for eldre
 - 50 kroner for transport til eller fra arbeids-/aktivitetstilbud og dagsenter
 - 485 kroner per time (ved inntekt mellom 2-3 G)
 - 500 kroner per timer (ved inntekt mellom 3-5 G)
 - 598 kroner per time (ved inntekt over 5 G)
 - Ved inntekt under 2G gjelder egen forskriftsregulert timepris
7. Utgiftstaket for egenandeler på hjemmebaserte tjenester settes fra 1. januar 2023 til:
 - 1 512 kroner per måned (ved inntekt mellom 2-3 G)
 - 3 025 kroner per måned (ved inntekt mellom 3-4 G)
 - 4 114 kroner per måned (ved inntekt mellom 4-5 G)
 - 5 082 kroner per måned (ved inntekt over 5 G)
 - Ved inntekt under 2G gjelder eget forskriftsregulert månedstak.

8. Månedsløse for trykksalarmer settes fra 1. januar 2023 til 334 kroner. Egenandel installering/flytting av alarm settes til 491 kroner.
9. Følgende priser for andre abonnementsordninger gjelder fra 1. januar 2023:
- Full kost: 3 261 kroner per måned
 - Kun middager: 1 861 kroner per måned
 - Husholdningsartikler: 216 kroner per måned
 - Vask og leie av tøy: 312 kroner per måned
 - Matsservering dagtilbud/institusjon: 88 kroner
10. Institusjonsbaserte tjenester reguleres i henhold til statlige forskrifter, og settes til maksimalnivå.
11. Følgende priser gjelder for egenbetaling / håndteringsgebyr korttidshjelpemidler fra 1. januar 2023:
- tilkjøring, montering og henting 337 kroner
 - egenandel per utlån 3 mnd 337 kroner
 - egenandel per utlån 6 mnd 676 kroner
12. Vanngbyret settes slik (ekskl. mva):
- Abonnementsgebyr 1 628 kroner
 - Enhetspris per m³ 9,04 kroner
 - Leie av vannmålere videre føres med samme gebyr som i 2021, se gebyrregulativ.
13. Kloakkgebyret settes slik (ekskl. mva):
- Abonnementsgebyr 2 690 kroner
 - Enhetspris per m³ 18,12 kroner
14. Renovasjonsgebyret settes slik (ekskl. mva):
- Emballasje av glass og metall, 240 liter næring 1 083 kroner
 - Emballasje av glass og metall, 600 liter næring 1 885 kroner
 - Grunngbyr 1 300 kroner
 - Grunngbyr bolig felles beholderløsning 2 300 kroner
 - Grunngbyr hytte felles beholderløsning 1 748 kroner
 - Matavfall næring 2 860 kroner
 - Restavfall 140 liter næring 2 860 kroner
 - Restavfall 660 liter næring 7 800 kroner
 - Variabelt gebyr 140 liter 56 kroner
 - Variabelt gebyr 240 96 kroner
 - Variabelt gebyr 370 148 kroner
 - Variabelt gebyr 660 264 kroner
15. Tilknytningsgebyr for vann og kloakk settes til henholdsvis 8 400 kroner for vann og 11 000 kroner for avløp.
16. Leie av vannmåler endres i tråd med vedlagt gebyrliste.
17. Priser tilknyttet septiktømming endres i tråd med vedlagt gebyrliste.

18. Tømmegebyrer i Borgaredalen endres i tråd med vedlagte gebyrliste. Priser på avfallsdunker mv. følger av betalingsoversikt i gebyrlisten. Kommunedirektøren gis fullmakt til å fastsette avvikende tømmegebyrer ved spesielle tilfeller.
19. Stenge-/åpningsgebyr settes til 1 000 kroner ekskl. mva.
20. Gebyr for avlesning av vannmålere settes til 1000 kroner ekskl. mva.
21. Feie- og tilsynsgebyrer settes slikt:
○ Tilsyn gass	447 kroner
○ Tilsyn ovn	447 kroner
○ Feiing hvert år	570 kroner
○ Feiing hvert 2. år	286 kroner
○ Feiing hvert 3. år	190 kroner
○ Feiing hvert 4. år	142 kroner
○ Feiing hvert 5. år	111 kroner
○ Feiing hvert 6. år	94 kroner
○ Utført feiing, fritidsbolig	881 kroner
○ Utført tilsyn, fritidsbolig	881 kroner
22. Gebyrer innen areal- og byggesak endres i tråd med vedlagte gebyrregulativ / forslag til lokal forskrift for reguleringsplan, bygge- og delesaksbehandling, oppmåling og eierseksjonering, landbruk og behandling av gravesøknader i kommunal veg.
23. Med virkning fra 1.9.2023:
1. Alle leieforhold som har hatt en varighet på mer enn ett år, indeksreguleres.
 2. Regulering til "gjengs leie/markedsleie" for alle nye leieforhold og leieforhold der det er gått 3 år siden forrige regulering utover indeks.
24. Festeavgiften for graver, samt avgift for navnet minnelund, settes til 230 kroner per grav per år.
25. Kommunedirektøren gis fullmakt til å indeksregulere leiepriser, eventuelt regulere priser etter selvkostprinsippet, som gjelder idretts- og svømmehaller.
26. Det vedtas følgende gebyrer for vigsler i Karmøy kommune:
- Bosatte i Karmøy kommune:
- Vigsel i vigselsrom i kontortiden: 0 kroner
 - Vigsel i vigselsrom utenfor kontortiden*: 1 690 kroner
 - Vigsel utenfor vigselsrom i kontortiden*: 1 130 kroner
 - Vigsel utenfor vigselsrom og utenfor kontortiden*: 2 810 kroner

Bosatte i andre kommuner:

- Vigel i vigelsrom i kontortiden: 1 130 kroner
- Vigel i vigelsrom utenfor kontortiden*: 2 810 kroner
- Vigel utenfor vigelsrom i kontortiden*: 2 250 kroner
- Vigel utenfor vigelsrom og utenfor kontortiden*: 3 940 kroner

* Gjelder unntaksvis og kun etter særskilt avtale med vigler

§ 5-4 Bevilgningsoversikter - drift (1A)

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Rammetilskudd	-1 306 442	-1 277 524	-1 375 600	-1 390 000	-1 390 000	-1 390 000
Inntekts- og formuesskatt	-1 289 100	-1 259 300	-1 331 200	-1 335 000	-1 335 000	-1 335 000
Eiendomsskatt	-132 780	-126 900	-129 600	-129 100	-128 200	-138 900
Andre generelle driftsinntekter	-33 571	-29 682	-61 690	-52 719	-51 619	-50 619
Sum generelle driftsinntekter	-2 761 894	-2 693 406	-2 898 090	-2 906 819	-2 904 819	-2 914 519
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	2 508 756	2 605 157	2 845 870	2 805 969	2 769 389	2 763 097
Avskrivninger	125 536	132 400	133 310	133 310	133 310	133 310
Sum netto driftsutgifter	2 634 292	2 737 557	2 979 180	2 939 279	2 902 699	2 896 407
Brutto driftsresultat	-127 602	44 151	81 090	32 460	-2 120	-18 112
Renteinntekter	-13 390	-16 500	-39 800	-45 100	-45 900	-46 000
Utbytter	-83 265	-83 600	-140 000	-140 000	-140 000	-140 000
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-33 136	-25 000	-28 900	-20 500	-16 100	-12 900
Renteutgifter	51 148	56 950	106 300	129 380	143 610	155 590
Avdrag på lån	102 150	102 020	108 700	124 100	135 600	147 200
Netto finansutgifter	23 507	33 870	6 300	47 880	77 210	103 890
Motpost avskrivninger	-125 536	-132 400	-133 310	-133 310	-133 310	-133 310
Netto driftsresultat	-229 631	-54 379	-45 920	-52 970	-58 220	-47 532
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	57 925	131 200	93 900	94 400	94 900	95 600

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Avsetninger til bundne driftsfond	42 693	2 038	1 255	1 255	1 255	1 255
Bruk av bundne driftsfond	-38 592	-14 969	-19 235	-12 685	-7 935	-6 323
Avsetninger til disposisjonsfond	204 370	3 110	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-36 766	-67 000	-30 000	-30 000	-30 000	-43 000
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	229 631	54 379	45 920	52 970	58 220	47 532
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

§ 5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Administrasjon	166 336	171 715	195 174	193 882	195 017	193 717
Barnehage	417 921	405 048	444 297	441 443	439 843	436 743
Skole	646 088	664 653	735 466	720 863	708 051	701 239
Kultur	54 079	56 206	64 371	64 221	64 221	64 221
Idrett	26 047	29 747	31 246	31 246	31 246	31 246
Livssyn	26 337	27 084	28 986	28 031	28 031	28 031
Helse	154 731	127 760	151 352	153 773	154 173	154 573
Omsorg	962 802	923 348	1 085 027	1 092 597	1 099 597	1 107 597
Sosial	103 038	113 878	135 303	132 170	131 970	132 070
Barnevern	94 259	112 696	123 626	122 626	117 584	116 684
Forvaltning	9 838	7 768	11 891	10 482	10 482	10 482
Nærmiljø	28 748	30 092	30 795	31 505	31 879	31 879
Bolig	7 736	3 560	10 599	7 309	5 599	5 459
Næring	12 553	13 079	16 242	16 068	16 068	16 068
Samferdsel	40 088	42 141	49 241	49 403	49 403	62 403
Brann og ulykkesvern	48 112	48 323	48 881	48 369	38 698	38 068
VAR	-14 653	-28 941	-54 925	-74 549	-90 817	-113 607
Økonomi	-274 328	-157 601	-276 152	-274 660	-269 806	-260 454
Sum bevilgninger drift, netto	2 509 732	2 590 556	2 831 420	2 794 779	2 761 239	2 756 419
Herav:						
Avskrivninger	125 536	132 400	133 310	133 310	133 310	133 310
Motpost	-125 536	-132 400	-133 310	-133 310	-133 310	-133 310

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
avskrivninger						
Netto	-2 854	-1 670	3 530	240	-1 470	-1 610
renteutgifter og -inntekter						
Avsetninger til bundne driftsfond	41 479	2 038	1 255	1 255	1 255	1 255
Bruk av bundne driftsfond	-38 590	-14 969	-19 235	-12 685	-7 935	-6 323
Avsetninger til disposisjonsfond	13 371	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-12 431	0	0	0	0	0
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	2 508 756	2 605 157	2 845 870	2 805 969	2 769 389	2 763 097

§ 5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2A)

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Investeringer i varige driftsmidler	432 765	945 786	883 984	758 122	683 915	635 509
Tilskudd til andre investeringer	935	4 850	3 200	17 200	4 400	17 900
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	7 234	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000
Utlån av egne midler	0	1 842	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	440 934	960 478	895 184	783 322	696 315	661 409
Kompensasjon for merverdiavgift	-59 569	-86 621	-67 750	-67 595	-52 378	-44 400
Tilskudd fra andre	-61 067	-40 564	-105 897	-23 274	-7 083	-6 013
Salg av varige driftsmidler	-24 715	-18 000	-14 700	-49 290	-35 083	-3 000
Salg av finansielle anleggsmidler	-413	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-244 760	-602 693	-514 637	-494 563	-513 954	-492 396
Sum investeringsinntekter	-390 524	-747 878	-702 984	-634 722	-608 498	-545 809
Videreutlån	67 183	70 000	80 000	90 000	90 000	90 000
Bruk av lån til videreutlån	-67 183	-70 000	-80 000	-90 000	-90 000	-90 000
Avdrag på lån til videreutlån	22 272	15 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-22 066	-15 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Netto utgifter videreutlån	206	0	0	0	0	0

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Overføring fra drift	-57 925	-131 200	-93 900	-94 400	-94 900	-95 600
Avsetninger til bundne investeringsfond	21	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-63	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	7 336	15 000	11 700	45 800	32 083	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	-96 400	-110 000	-100 000	-25 000	-20 000
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-50 630	-212 600	-192 200	-148 600	-87 817	-115 600
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	-14	0	0	0	0	0

§ 5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2B)

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan Sum 2023- 2026
Administrasjon							
IKT-investeringer	4 758	6 000	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000
Digitalisering (planprosjekt)	3 122	536	3 900	3 000	0	0	6 900
Energikartlegging	786	0	0	0	0	0	0
Reservestrøm	0	1 300	1 000	0	0	0	1 000
Oppgradering av Senteret	5 180	0	0	0	0	0	0
MO-senter og administrasjonslokaler	0	64 978	28 000	0	0	0	28 000
Kjøp av eiendom	0	7 500	0	0	0	0	0
Ladestasjoner el-biler	2 351	0	0	0	0	0	0
Sum Administrasjon	16 197	80 314	34 400	4 500	1 500	1 500	41 900
Barnehage							
Skudenes barnehage - vann/avløpskrav	0	500	500	0	0	0	500
Bygnes vitenbarnehage - universell utforming og oppgradering uteareal	355	0	0	0	0	0	0
Oppgradering uteareal kommunale barnehager	0	6 800	5 600	5 100	0	0	10 700
Sum Barnehage	355	7 300	6 100	5 100	0	0	11 200
Skole							
Nye Åkra skole	0	0	0	0	0	5 000	5 000
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	1 559	0	0	0	0	0	0
Stangaland skole	157 883	45 768	0	0	0	0	0
Åkra - erverv/infrastruktur/idrettshaller	24	0	0	0	0	0	0
Universell utforming	672	0	0	0	0	0	0

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan Sum 2023- 2026
(planprosjekt)							
Vormedal ungdomsskole - rehab/påbygg	1 429	0	0	0	0	0	0
Nye Veavågen skole	14 270	23 100	74 500	91 400	111 000	0	276 900
Solcellepanel formålsbygg - pilot	201	0	599	0	0	0	599
Realfagslab Stangeland og Bø ungdomsskole	0	1 200	0	0	0	0	0
Skudeneshavn skole - universell utforming og oppgradering uteareal	0	2 500	2 500	0	0	0	2 500
Sum Skole	176 036	72 568	77 599	91 400	111 000	5 000	284 999
Kultur							
Historiske Avaldsnes - ny utstilling	0	0	5 000	10 000	0	0	15 000
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	508	0	0	0	0	0	0
Universell utforming (planprosjekt)	49	0	0	0	0	0	0
Kulturhus	284	0	500	500	500	500	2 000
Sum Kultur	841	0	5 500	10 500	500	500	17 000
Idrett							
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	1 307	0	0	0	0	0	0
Stangaland skole	26 530	7 636	0	0	0	0	0
Åkra - ervertv/infrastruktur/idrettshaller	22	0	0	0	0	0	0
Lagerlokaler, Åkrehamn	4	0	0	0	0	0	0
Reservestrøm	8	0	0	0	0	0	0
Idrettshall Vormedal	27 717	34 952	2 500	0	0	0	2 500
Nye Veavågen skole	0	1 900	8 500	8 600	12 400	0	29 500
Sum Idrett	55 587	44 488	11 000	8 600	12 400	0	32 000
Livssyn							
Kirkebygg - rehabilitering (årsbevilgning)	0	100	0	0	0	0	0
Sum Livssyn	0	100	0	0	0	0	0
Helse							
Beredskapssenter, lege og brann	238	4 028	6 000	31 376	15 000	0	52 376
Prosjekt mangler	444	0	0	0	0	0	0
Sum Helse	682	4 028	6 000	31 376	15 000	0	52 376
Omsorg							
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	634	0	0	0	0	0	0
Veia sykehjem - byggetrinn 2	812	0	0	0	0	0	0
Skudeneshavn sykehjem	17 468	87 938	9 424	0	0	0	9 424
Digitalisering / pasientsikringsanlegg	3 755	12 209	0	0	0	0	0
MO-senter og administrasjonslokaler	212	17 011	6 000	0	0	0	6 000
Kjøp av biler og maskiner	0	0	0	0	400	0	400
Takheiser beboerrom sykehjem	0	4 000	8 000	4 500	0	0	12 500
Sum Omsorg	22 880	121 158	23 424	4 500	400	0	28 324

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan Sum 2023- 2026
Sosial							
MO-senter og administrasjonslokaler	299	17 011	6 000	0	0	0	6 000
Sum Sosial	299	17 011	6 000	0	0	0	6 000
Barnevern							
Kommunal barnevernsinstitusjon	0	0	10 000	40 000	0	0	50 000
Sum Barnevern	0	0	10 000	40 000	0	0	50 000
Forvaltning							
Oppmålingsmaterieil	165	0	350	0	350	0	700
Sum Forvaltning	165	0	350	0	350	0	700
Nærmiljø							
Vedlikeholdsmaskiner, samferdsel og utemiljø	302	0	0	0	0	0	0
Historiske Avaldsnes - driftsbygning og parkering	0	6 420	2 990	2 000	20 000	0	24 990
Turveier Vea	0	6 231	6 031	0	0	0	6 031
Turveier Almanamyrr	0	1 000	2 000	6 171	0	0	8 171
Universell utformet sti Bukkøy	0	1 780	1 780	0	0	0	1 780
Park lekeplass Åkrehamn - etappe 2	195	0	0	0	0	0	0
Byutvikling (planprosjekt)	1 071	25 700	10 000	14 300	0	0	24 300
Etablering av scene og oppgradering av tilhørende uterom, Kopervik	225	1 500	0	0	0	0	0
Dagsturhytte	0	1 500	0	0	0	0	0
Sum Nærmiljø	1 793	44 131	22 801	22 471	20 000	0	65 272
Bolig							
Heldøgns omsorgsplasser fase 1 (60 plasser)	0	0	0	5 000	45 000	145 000	195 000
Slettafeltet (Veavågen) boligfelt	0	0	1 000	9 500	0	0	10 500
Boliger tilpasset vanskeligstilte 2018-2023 (planprosjekt)	1 750	7 500	25 854	3 400	0	0	29 254
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	656	0	0	0	0	0	0
Stemmemyr (Spanne) boligfelt - etappe 3	5 240	0	0	0	0	0	0
Sandbakkene/Solhaugvegen (Åkrehamn) boligfelt	131	0	1 200	0	0	0	1 200
Planlegging, grunnverv, teknisk infrastruktur mv., omsorgstun/heldøgns omsorgsplasser	402	43 814	42 000	32 400	0	0	74 400
Solheimtunet omsorgsboliger	7 170	14 652	0	0	0	0	0
Skudeneshavn sykehjem	4 564	20 590	2 355	0	0	0	2 355
Kjøp av biler og maskiner	0	0	0	0	740	0	740
Kopervik (Rusnes) boligfelt	0	1 000	6 500	0	0	0	6 500
Skudeneshavn (Hålandshøgda) boligfelt	0	300	0	0	0	0	0
Stemmemyr (Spanne) boligfelt - etappe 4	0	1 000	10 500	0	0	0	10 500
Prosjekt mangler	1 203	0	0	0	0	0	0
Sum Bolig	21 116	88 856	89 409	50 300	45 740	145 000	330 449

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan Sum 2023- 2026
Næring							
Vea industrifelt - etappe 2	0	0	0	0	5 000	20 000	25 000
Stølsmyr - Raglamyr sør industrifelt	2 632	0	0	0	0	0	0
Storamyrt (Skudeneshavn) industrifelt - etappe 2	58	2 670	3 112	0	0	0	3 112
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	214	0	0	0	0	0	0
Husøy industrifelt - klargjøring av område 6	31	0	0	0	0	0	0
Kjøp og opparbeidelse av tomt til biogass fyllstasjon	0	6 200	2 200	0	0	0	2 200
Sum Næring	2 935	8 870	5 312	0	5 000	20 000	30 312
Samferdsel							
Trafikksikkerhetsplan 2025-2032 (planprosjekt)	0	0	0	0	5 000	5 000	10 000
Parkeringshus Kopervik - rehabilitering	0	0	0	5 900	0	0	5 900
Kommunal vei Åkra sentrum - Haugalandspakken	0	0	22 700	11 300	0	0	34 000
Nyanlegg vei og gatelyst (årsbevilgning)	826	0	0	0	0	0	0
Trafikksikkerhetsplan 2018-2021 (planprosjekt)	1 681	14 575	12 000	0	0	0	12 000
Vedlikeholdsmaskiner, samferdsel og utemiljø	1 793	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	14 000
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	698	0	0	0	0	0	0
Tostemveg, Åkrehamn	98	3 486	0	0	0	0	0
Hovedplan vei (planprosjekt)	2 730	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
Gang og sykkelvei, Eidsbakkane - Stølen	0	900	0	900	0	0	900
Lagerlokaler, Åkrehamn	20	0	0	0	0	0	0
Samferdselsprosjekter på Norheim	1 968	0	0	0	0	0	0
Infrastruktur/utvikling Kolnes	124	5 000	30 750	30 000	20 000	20 000	100 750
Overdragelse av anlegg fra andre	9 231	2 473	2 593	2 033	2 025	1 859	8 510
Sum Samferdsel	19 168	34 934	76 543	58 633	35 525	35 359	206 060
Brann og ulykkesvern							
Beredskapssenter, lege og brann	466	12 272	68 138	67 992	0	0	136 130
Brannstasjon Veavågen	0	937	12 000	55 500	20 000	0	87 500
Skudeneshavn brannstasjon - ombygging/tilbygg	10 508	0	0	0	0	0	0
Sum Brann og ulykkesvern	10 974	13 209	80 138	123 492	20 000	0	223 630
VAR							
Nye lokaler til renovatørene	0	0	0	2 000	0	0	2 000
Utvidelse av lagringsplass, sentrallager vann og avløp	0	0	1 100	0	0	0	1 100
Vann og avløpsutbygging Kolnes	0	820	5 792	10 000	5 000	0	20 792
Ny gjenvinningsstasjon Borgaredalen	7 429	36 000	52 557	0	0	0	52 557
Hovedplan avfall (planprosjekt)	2 061	25 698	24 895	600	1 000	1 000	27 495
Anleggsmaskiner - Borgaredalen	0	5 200	5 200	0	0	0	5 200
Reservevannsforsyning	241	3 000	1 309	6 500	45 000	125 000	177 809

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan Sum 2023- 2026
Nødstrømsagregat Brekke vannbeh.	11 814	0	0	0	0	0	0
Hovedplan avløp (planprosjekt 2016-2020)	37 509	21 954	17 000	0	0	0	17 000
Hovedplan avløp (planprosjekt 2021-2027)	22 728	142 137	147 000	149 000	133 000	101 000	530 000
Biler og maskiner, vann og avløp	0	1 400	2 595	1 650	0	1 650	5 895
Hovedplan drikkevann (planprosjekt 2021-2027)	11 581	84 444	102 000	104 000	131 000	98 000	435 000
Renovasjonsbiler og tilbringerbil	0	16 600	16 440	0	0	0	16 440
Avfallsdunker	208	31 189	0	0	0	0	0
Rensing av sigevann fra deponi	80	10 500	16 420	0	0	0	16 420
Kopervik renseanlegg	0	3 400	8 600	17 000	85 000	85 000	195 600
Påbygg pumpeverksted, vann og avløp	0	4 550	4 200	0	0	0	4 200
Overdragelse av anlegg fra andre	4 480	0	0	0	0	0	0
Prosjekt mangler	2 515	0	0	0	0	0	0
Sum VAR	100 645	386 892	405 108	290 750	400 000	411 650	1 507 508
Økonomi							
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	1 636	17 000	19 500	16 500	16 500	16 500	69 000
Universell utforming (planprosjekt)	0	4 927	4 800	0	0	0	4 800
Energikartlegging	1 457	0	0	0	0	0	0
Sum Økonomi	3 092	21 927	24 300	16 500	16 500	16 500	73 800
Investeringer i varige driftsmidler	432 765	945 786	883 984	758 122	683 915	635 509	2 961 530

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan Sum 2023- 2026
Investeringsstilskudd til IKT-enheten	0	0	3 200	3 200	3 200	3 200	12 800
Kirkebygg - rehabilitering (årsbevilgning)	2 000	4 300	0	0	0	0	0
Kirkegård/gravplass (planprosjekt 2022-2029)	0	550	0	14 000	1 200	14 700	29 900
Overdragelse av anlegg fra andre	-1 065	0	0	0	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	935	4 850	3 200	17 200	4 400	17 900	42 700

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan Sum 2023- 2026
--	------------------	---------------------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	---------------------------------

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan Sum 2023- 2026
Kjøp Av Aksjer Og Andeler	1 282	0	0	0	0	0	0
Egenkapitalinnskudd klp	5 953	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	32 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	7 234	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	32 000

4. Utlån av egne midler

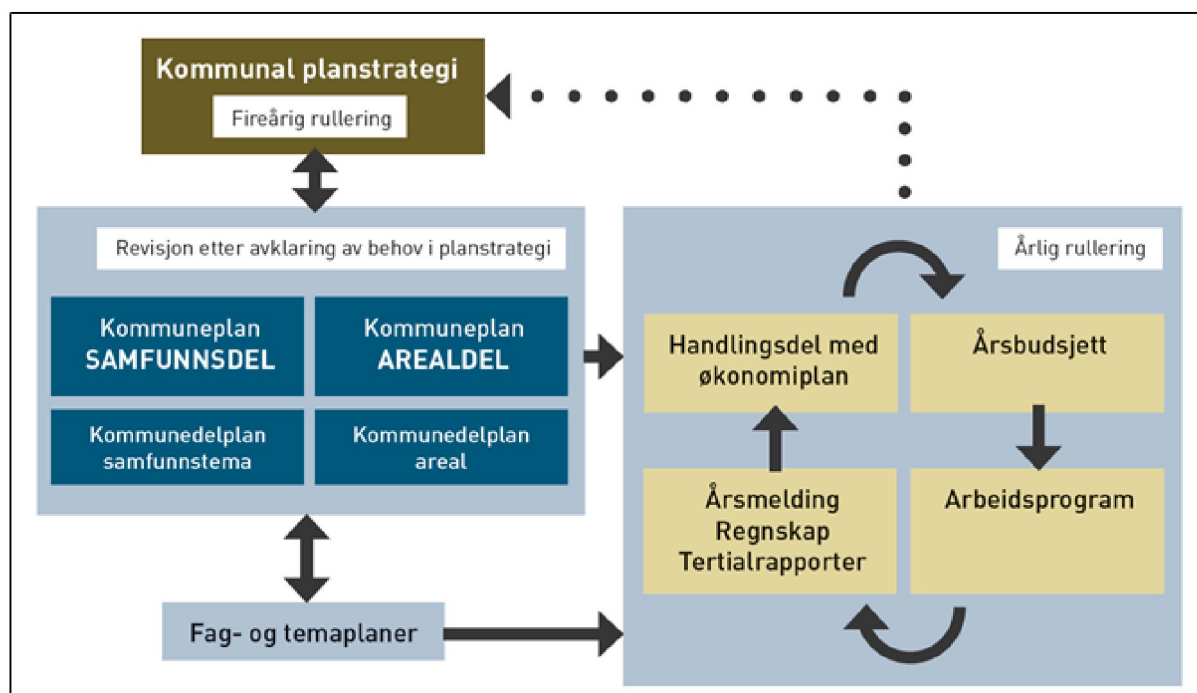
Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan Sum 2023- 2026
Utlån til Haugaland næringspark AS	0	1 842	0	0	0	0	0
Utlån av egne midler	0	1 842	0	0	0	0	0
Sum del 1-4	440 934	960 478	895 184	783 322	696 315	661 409	3 036 230

Kommunens overordnede mål og prioriteringer

Det kommunale plansystemet

Kommunens plansystem blir ofte illustrert slik det framgår av følgende figur:

Kommuneplanens samfunnsdel er det overordnede strategiske styringsverktøyet, mens planstrategien skal avklare hvilke planoppgaver som skal prioriteres i den enkelte kommunestyreperiode. Hensikten er at kommunestyre, gjennom prioritering av et utvalg planer, avklarer hva de anser som de viktigste planene for perioden.

For at det kommunale plansystemet skal fungere effektivt, må det være en god kobling mellom samfunnsdelen, handlingsdelen og økonomiplanen. Økonomiplan og årsbudsjett blir da sentrale dokumenter, som skal legge til rette for å realisere de prioriteringer som framgår av vedtatte overordnede planer. I Karmøy kommune er handlingsdelen integrert i økonomiplanen.

Karmøy kommunes hovedmål

Som det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer og sikre en bærekraftig utvikling av samfunnet, vedtok kommunestyret 13.06.22 Kommuneplanens samfunnsdel. Den har en visjon: **Sammen skaper vi en bærekraftig og inkluderende kommune** og syv prioriterte satsningsområder. Samfunnsdelen bygger i sin helhet på FN's bærekraftsmål. For å sikre at prioriteringene tar i kast med de mest relevante utfordringene i Karmøy kommunen, ble syv tema særlig prioritert. Selv om kommunen prioriterer syv hovedmål, drar alle målene veksler på andre relevante målsettinger. Alt kommunen foretar seg etter vedtatt samfunnsdel, skal støtte opp om de overordnede hovedmålene. Videre er det sånn at målene, og leveransen på dem, eies av hele kommunen. Det betyr at kommuneorganisasjonen skal innrette sitt arbeid slik at kommunen i sum bidrar til måloppnåelse.

Planer og målkart som styringsdokumenter

Samfunnsdelen skal legge overordnede mål for mer detaljerte planer, strategier, budsjetter og politiske enkeltsaker. I årets handlingsprogram er innretningen strukturert rundt kommunens syv prioriterte hovedmål. Det er svært viktig at sammenhengen mellom målsettinger og ressursbruk blir stadig klarere. 2023 er første år hvor innretningen av handlingsprogrammet struktureres rundt de syv de prioriterte

hovedmålene, på sikt er det en ambisjon at sammenhengen mellom delmål og ressursbruk også skal synliggjøres.

Fellestrekk ved kommunens omfattende gjennomføring av planoppgaver og arbeidet med mål har innslag av prosessorienterte arbeidsmetoder der mange aktører samhandler. I noen tilfeller handler det om samarbeid på tvers av etater, i andre ut mot private aktører. Dette gir en positiv tilleggseffekt i tillegg til de konkrete planproduktene som kommer som resultat av dette arbeidet.

Kommunen er tjenesteleverandør, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og arbeidsgiver. Innenfor alle disse rollene vil kommunen ha mulighet for å bruke de prioriterte satsningsområdene, når det legges planer og gjennomføres tiltak.

Sentrale planarbeider 2022-2025

Plan og bygningslovens paragraf 10-1 omhandler Kommunal planstrategi der det blant annet framgår følgende:

«...Kommunestyret skal minst en gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi...»

En slik planstrategi har som formål å trekke opp sentrale utfordringsbilder og hvilke planer som skal gjennomføres i valgperioden for å ta fatt i disse utfordringene.

Arbeidet med planstrategien for den nye kommunestyreperioden er gjennomført våren 2020 og kommunestyret vedtok *Kommunal planstrategi 2020-2023* i juni 2020 - altså med god tidsmargin i forhold til lovens krav.

Kravet om å vedta en slik planstrategi kom inn i lovverket i 2010 og dette har etter rådmannens vurdering vist seg å være et nyttig dokument for å prioritere sentrale planoppgaver, sett opp mot kapasitet og ressursbruk. Dokumentet gir også et godt grunnlag for å følge opp status og framdrift i planprosessene både fra politisk og administrativt nivå.

Revisjon av kommuneplanen - et sentralt mål i inneværende kommunestyreperiode

Planstrategien dokumenterer at det er et omfattende antall planprosesser og -dokumenter som skal gjennomføres i inneværende kommunestyreperiode. Rådmannen vil imidlertid peke på to omfattende planprosesser som trer tydelig fram. Dette gjelder full revisjon av kommuneplanen, både samfunnsdelen og arealdelen. Samfunnsdelen ble vedtatt 13.06.22, men det kom et krav om lovlighetskontroll som ble behandlet i kommunestyret 19. september 2022. Kommunestyret oppretthold vedtaket fra 13.06.22 og klagen ble oversendt Statsforvalteren.

Kommuneplanens arealdel skal være en kartmessig speiling av de strategiske prioriteringene i samfunnsdelen. I arbeidet med revisjon av kommuneplanens arealdel vil det derfor bli utarbeidet et planprogram, for arealdelen, som direkte følger opp målsettingene i samfunnsdelen. Arealdelen vi ha en formell oppstart etter at samfunnsdelen er endelig fastsatt. Administrasjonen har likevel kunne starte med forberedende arbeid til rullering av arealdelen, før fastsatt samfunnsdel og på den måten hentet inn deler av forsinkelsene som oppstår når samfunnsdelen har tatt lengre tid enn slik det fremgår av Planstrategi 2020-2023.

Bærekraftig samfunnsutvikling i kommune-Norge

«Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023» ble vedtatt i kongelig resolusjon den 14.05. 2019. Dette er et dokument som blir utarbeidet av regjeringen hvert fjerde år. Her framgår det at FNs 17 bærekraftsmål skal legges til grunn for samfunns- og arealplanleggingen».

I kommunens budsjettvedtak i sak 139/19 er dette fulgt opp med følgende ordlyd i et verbalpunkt:

«FNs bærekraftsmål vil fremover måtte få en stadig mer sentral rolle, også innen kommunal virksomhet. Kommunestyret ønsker at administrasjonen i sterkere grad legger bærekraftmålene til grunn for sine vurderinger når problemstillinger vurderes».

I samsvar med de nasjonale forventningene, som er omtalt innledningsvis, vil FNs bærekraftsmål danne et fundament for kommunens samlede planleggingsaktivitet. I utarbeidningen av kommuneplanens samfunnsdel har dette vært en tydelig ledesnor både når det gjelder prosess, innhold og konkret utforming av plandokumentet.

FNs bærekraftsmål

Oppdrag for å nå mål

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Hovedmål	Oppdrag for å nå mål	Tjenesteområdet
<p>Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskapingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn.</p> 	Frivillighet	Administrasjon
	Miljøsertifisering	Næring
	Bærekraftig reisemål	Næring
	Tradisjonshåndverk	Nærmiljø
	Maktens Havn	Nærmiljø
	Samarbeid og samskaping ved kulturhusene	Kultur
	Samskaping mellom kommune og private	Forvaltning
	Sykefravær Karmøymodellen BHT	Administrasjon
	Aktiv bidragsyter i arbeidet for økt livskvalitet og god psykisk helse hos barn og unge	Forvaltning
	Lederutviklingsprogram	Administrasjon
	Samarbeid bygningsvern	Nærmiljø
	Museumsbesøk	Kultur
	Implementering av ny interkommunal klimastrategi for bygg og anleggsprosjekter	Administrasjon
	10-faktor undersøkelsen	Administrasjon
	8. mars	Kultur
	Samarbeid og samskaping innen bibliotek	Kultur
	Implementering av ny renholdsplan med fokus på metoder som ivaretar folkehelse og reduserer bruk av kjemi	Administrasjon
	Tilrettelegge for kunnskapsdeling og dialog på tvers av sektorer (privat/offentlig)	Forvaltning
	Samskaping innen reiseliv	Næring
	Å styrke innbyggerdialogen i Karmøy kommune	Administrasjon
Gjennomføre halvparten av prosjekter i egen regi	Nærmiljø	
Gratis utlån av kommunale idrettsanlegg	Idrett	
Kulturelle verksteder for unge	Kultur	

Hovedmål	Oppdrag for å nå mål	Tjenesteområdet
<p>Karmøy kommune er et lavutslippssamfunn hvor naturmangfold og økosystemer blir beskyttet, gjenopprettet og fremmet.</p> 	<p>1 % utskiftet avløpsledning</p> <p>Miljøsertifisering</p> <p>45 % materialgjenvinning</p> <p>Bærekraftig reisemål</p> <p>Etablere 150 nye sykkelparkeringer</p> <p>1 % utskiftet vannledning</p> <p>Bygningsvern</p> <p>29 % udokumentert vannforbruk</p> <p>Installering av 2 stykk overløpsmålere</p> <p>Utskiftning/renovering av minst 3 vann/brannkummer</p> <p>Installering av minst 3 nye kommunale vannmålere</p> <p>Tilrettelegge for kunnskapsdeling og dialog på tvers av sektorer (privat/offentlig)</p>	<p>VAR</p> <p>Nærmiljø</p> <p>VAR</p> <p>Næring</p> <p>Samferdsel</p> <p>VAR</p> <p>Nærmiljø</p> <p>VAR</p> <p>VAR</p> <p>VAR</p> <p>VAR</p> <p>Forvaltning</p>

Hovedmål	Oppdrag for å nå mål	Tjenesteområdet
<p>Karmøy kommune har stedsbevisste, levende byer og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige.</p> 	<p>Oppføring av 3 nye kommunale utleieboliger</p> <p>Bygningsvern</p> <p>Aktiv bidragsyter i arbeidet for økt livskvalitet og god psykisk helse hos barn og unge</p> <p>Økt innbyggerinvolvering</p> <p>Nytt kulturhus</p> <p>Sentrale møteplasser</p> <p>Tilrettelegge for kunnskapsdeling og dialog på tvers av sektorer (privat/offentlig)</p> <p>Gratis formidling av lokalhistorie</p> <p>Historiske Avaldsnes</p>	<p>Bolig</p> <p>Nærmiljø</p> <p>Forvaltning</p> <p>Forvaltning</p> <p>Kultur</p> <p>Kultur</p> <p>Forvaltning</p> <p>Næring</p> <p>Nærmiljø</p>

Hovedmål	Oppdrag for å nå mål	Tjenesteområdet
<p>Karmøy kommune har et bærekraftig utdanningsløp med gode pedagogiske arenaer som bygger kompetanse, utjevner sosial ulikhet, skaper fellesskap, livsmestring og ivaretar den enkelte.</p> 	<p>Trygt og godt skolemiljø</p> <p>Økt bruk av forbedringssystemet - lærende organisasjon</p> <p>Tradisjonshåndverk</p> <p>Maktens Havn</p> <p>Samarbeid mellom folkebibliotek og skolebibliotek</p> <p>Museumsbesøk</p> <p>Oppfylle intensjonene i lærerplanverket - LK20</p> <p>Kulturstipend</p> <p>Inkluderende og trygt barnehagemiljø og De utrolige årene (DUÅ)</p> <p>Kommunens arbeid med kvalitetsutvikling</p> <p>Kulturelle verksteder for unge</p> <p>Videreføring av igangsatte tiltak - Barnehage</p>	<p>Skole</p> <p>Administrasjon</p> <p>Nærmiljø</p> <p>Nærmiljø</p> <p>Kultur</p> <p>Kultur</p> <p>Skole</p> <p>Kultur</p> <p>Barnehage</p> <p>Skole</p> <p>Kultur</p> <p>Barnehage</p>

Hovedmål	Oppdrag for å nå mål	Tjenesteområdet
<p>Karmøy kommune har et helsefremmende samfunn som forebygger og utjevner sosial ulikhet.</p> 	<p>Aktivitetskort</p> <p>Oppføring av 3 nye kommunale utleieboliger</p> <p>Den kulturelle spaserstokken</p> <p>Aktiv bidragsyter i arbeidet for økt livskvalitet og god psykisk helse hos barn og unge</p> <p>Sentrale møteplasser</p> <p>Gratis formidling av lokalhistorie</p> <p>Gratis utlån av kommunale idrettsanlegg</p> <p>Tilskuddsordning for frivillige organisasjoner</p> <p>Tilskuddsordninger</p>	<p>Kultur</p> <p>Bolig</p> <p>Kultur</p> <p>Forvaltning</p> <p>Kultur</p> <p>Næring</p> <p>Idrett</p> <p>Omsorg</p> <p>Idrett</p>

Hovedmål	Oppdrag for å nå mål	Tjenesteområdet
<p>Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle.</p> 	<p>Innovative offentlige anskaffelser</p> <p>Bærekraftig reisemål</p> <p>Øke gjennomsnittlig stillingsstørrelse</p> <p>Maktens Havn</p> <p>«Liten og trygg» i de kommunale barnehagene</p> <p>Anskaffelsesstrategi</p> <p>Strategisk næringsplan</p> <p>Økt andel heltid</p> <p>Tilrettelegge for kunnskapsdeling og dialog på tvers av sektorer (privat/offentlig)</p> <p>–Ressursstyring innen skole</p> <p>Økt andel menn i helse</p> <p>Kommunale investeringer</p> <p>Historiske Avaldsnes</p> <p>Redusere sykefravær</p> <p>Eierstyring</p>	<p>Administrasjon</p> <p>Næring</p> <p>Omsorg</p> <p>Nærmiljø</p> <p>Administrasjon</p> <p>Næring</p> <p>Administrasjon</p> <p>Forvaltning</p> <p>Skole</p> <p>Administrasjon</p> <p>Næring</p> <p>Nærmiljø</p> <p>Administrasjon</p> <p>Næring</p>

Hovedmål	Oppdrag for å nå mål	Tjenesteområdet
<p>Karmøysamfunnet har oppnådd likestilling og en likestillingskultur hvor deltakelse i det politiske, økonomiske og sosiale liv gjenspeiler befolknings sammensetningen</p> 	<p>Sikre likestilling og hindre diskriminering</p> <p>8. mars</p> <p>Design for likestilling</p>	<p>Administrasjon</p> <p>Kultur</p> <p>Forvaltning</p>

Status på planstrategi

Planstrategi 2020-2023 - status per oktober 2022.

Planer og plandokumenter etter plan- og bygningsloven

Planstrategi

Dokument	Ansvar	Status	Opprinnelig forventet framdrift				Kommentar
			2020	2021	2022	2023	
Kommunal planstrategi	Sa+Ho+Ok+T	Revisjon	Slutt			Start	Ferdigstilt. Vedtatt i kommunestyret 02.06.2020. Forventet oppstart med ny kommunal planstrategi i 2023.

Kommuneplan

Dokument	Ansvar	Status	Opprinnelig forventet framdrift				Kommentar
			2020	2021	2022	2023	
Kommuneplanens arealdel	Sa+Ho+Ok+T	Revisjon		Start		Slutt	Avventer oppstart til samfunnsdel er endelig fastsatt. Sannsynlig oppstart primo 2023.
Kommuneplanens samfunnsdel	Sa+Ho+Ok+T	Revisjon	Start	Slutt			Igang satt/Ny framdrift. Samfunnsdelen ble fastsatt 13.06.22 i kommunestyret, men det ble fremsatt en lovlighetskontroll som gjør at planstatus må avvente videre behandling. Den 19.09.22 skal kommunestyret behandle sak om lovlighetskontroll,

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

							fremdrift er avhengig av hvilket vedtak som fattes.
--	--	--	--	--	--	--	---

Kommunedelplaner

Dokument	Ansvar	Status	Opprinnelig forventet framdrift				Kommentar
			2020	2021	2022	2023	
Kommunedelplan for kulturminner	Ok+T	Revisjon	Start	Slutt			Igang satt: Planprogram ble lagt ut på høring 03.05.21 og fremdriften tilsier at planforslaget legges på høring ulitmo 2022.
Kommunedelplan for fv.47 Veakrossen-Helganesvegen	Sa+T	Igang satt/ Ny plan	Usikker fremdrift				Planarbeidet lagt i bero. Mulighetsstudie for utbedring i dagens trase leveres fra RFK 01.10.2022
Kommunedelplan for naturmangfold	T	Ny plan	Start		Slutt		Igang satt. Planprogram vedtatt i formannskapet 15.02.21. Planarbeidet forventes ferdigstilt i første halvdel av 2023.

Oppfølgingsprosjekter - Kommunedelplaner for Kopervik, Åkrehamn og Skudeneshavn

Dokument	Ansvar	Status	Opprinnelig forventet framdrift				Kommentar
			2020	2021	2022	2023	
Plan for opprusting av parken i Kopervik sentrum	Sa+Ok+T	Ny plan		Start	Slutt		Igang satt: Forventet oppstart av plan for opprusting av parken er høsten 2022. Det planlegges medvirkning med barn og unge, private og næringsliv.
Plan for opprusting av	Sa+Ok+	Ny	Start	Slutt			Ferdigstilt. Planen er levert , og

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

torget i Skudeneshavn sentrum	T	plan					prosjektet har gått videre til realiseringsfasen. Følger forventet framdrift. Oppdraget er tildelt entreprenør og skal ferdigstilles innen mai 2023
Plan for opprusting av Åkrehamn sentrum – «Torget»	Sa+Ok+T	Ny plan			Start	Slutt	Ferdigstilt Landskapsarkitekt har ferdigstilt prosjektering av torget, og anbud for opparbeidelse vil bli lyst ut i løpet av høsten 2022.
Plan for opprusting av Åkrehamn sentrum/Rådhusvegen	Sa+T	Ny plan			Start	Slutt	Ferdigstilt
Parkeringsstrategi	Sa	Nytt dok.	Start/Slutt				Igangsatt. Koordineres med revisjon av kommuneplanen. Kunnskapsgrunnlag for byene er klar. Strategien inngår i KPLA

Større reguleringsplanarbeid i kommunal regi

Dokument	Ansvar	Status	Opprinnelig forventet framdrift				Kommentar
			2020	2021	2022	2023	
Detaljregulering for ny brannstasjon i Veakrossen	T+Sa	Igangsatt/ Ny plan	Start		Slutt		Igangsatt/Ny framdrift. Utredning av Hapaløksbekken klar. Planen i HTM 06.09.2022. Ferdigstillelse kan først forventes i 2022.
Områderegulering for Kolnes sentrum	Sa+T	Igangsatt/ Ny plan		Slutt			Igangsatt. Planforslag er utarbeidet av COWI og lagt ut på høring 26.04.21, planforslaget mottok innsigelser fra Statsforvalter og Rogaland fylkeskommune. Arbeidet koordineres med kommunens egne planprosesser og forventes avklart 2023.
Områderegulering for historiske Avaldsnes	Ok+Sa+T	Igangsatt/ Ny plan		Slutt			Igangsatt. På grunn av situasjonen med Covid 19 og redusert saksbehandlingskapasitet, kan prosjektet først forventes ferdigstilt i 2023

ANDRE KOMMUNALE PLANER OG STYRINGSKORT

Interkommunale planer og styringsdokument

Dokument	Ansvar	Status	Opprinnelig forventet framdrift				Kommentar
			2020	2021	2022	2023	
Plan for reservevann	T	Igangsett/ Ny plan	Slutt				Ny framdrift. Forventet oppstart i 2023.
Interkommunal strategi for utbygging av boligarealer: Haugesund, Karmøy og Tysvær	Sa	Nytt arbeid	Start		Slutt		Igangsett. Følger forventet framdrift i forhold til leveranse fra konsulent. Politisk behandling skal ha tre likelydende vedtak i Haugesund, Karmøy og Tysvær. De tre kommunen har ikke bestemt dato for politisk behandling.
Handlingsplan – Vold i nære relasjoner	Ho	Igangsett/ Revisjon		Slutt			Ferdigstilt

Temaplaner, sektorplaner og øvrige plandokumenter

Dokument	Ansvar	Status	Opprinnelig forventet framdrift				Kommentar
			2020	2021	2022	2023	
Plan for omsorgstjenester/heldøgns omsorg	Ho	Revisjon			Start	Slutt	Startet opp høsten 2022. Endring. Nytt planbehov. Revideres inn i ny «plan for helse og omsorg» Tittel på dokument må derfor endres.
Plan for «Leve hele livet-reformen»	Ho+Ok+Sa+T	Igangsett/ Ny plan		Slutt			Ferdigstilt

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Plan for psykisk helse – barn og unge	Ok+Ho	Ny plan	Start	Slutt			Igangsatt. På grunn av situasjonen med Covid 19 og redusert saksbehandlingskapasitet, kan prosjektet først forventes ferdigstilt våren 2023
Plan for kultur	OK	Revisjon			Start	Slutt	Igangsatt i henhold til plan.
Plan for kulturskolen	Ok	Ny plan	Start	Slutt			Igangsatt. Følger forventet framdrift.
Plan for idrett og fysisk aktivitet	OK	Revisjon	Start	Slutt			Igangsatt. Følger forventet framdrift.
Strategi og utviklingsplan for barnehagene	Ok	Revisjon			Start	Slutt	Igangsatt. Følger forventet fremdrift.
Skolebruksplan (struktur)	Ok	Igangsatt/ Revisjon	Start	Slutt			Igangsatt. Kommunestyret har fått og vil få ytterligere saker til behandling som angår skolestrukturen. Forventet framdrift tilsier at planen ferdigstilles 2022.
Strategi og utviklingsplan for skolene	Ok	Revisjon	Start			Slutt	Igangsatt. Følger forventet framdrift

Temaplaner, sektorplaner og øvrige plandokumenter (fortsetter)

Dokument	Ansvar	Status	Opprinnelig forventet framdrift				Kommentar
			2020	2021	2022	2023	
Bibliotekplan	Ok	Igangsatt / Revisjon	Slutt				Ferdigstilt. Vedtatt i kommunestyret 21.09.2020.
Museumsplan	Ok	Ny plan	Start	Slutt			Igangsatt. Planen er noe forsinket, men forventes ferdigstilt i løpet av 2022
Reiselivsplan	Ok	Revisjon	Start				Ferdigstilt.
Rusmiddelpolitisk handlingsplan	Sa	Igangsatt / Revisjon	Slutt				Ferdigstilt. Vedtatt i kommunestyret 15.06.2020.
Plan for frivillighet	Sa+Ho+Ok+T	Revisjon		Start	Slutt		Igangsatt: Følger forventet fremdrift.

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Plan for smittevern	Sa+Ho	Revisjon	Start	Slutt			Igangsatt/Ny framdrift. På grunn av situasjonen med Covid 19 og redusert saksbehandlingskapasitet, kan prosjektet først forventes ferdigstilt i 2022.
Plan for overvannshåndtering	Sa+T	Ny plan		Start	Slutt		Igangsatt. Forventet ferdigstillelse 2023.
Plan for kommunal eiendomsforvaltning og utvikling	T+Sa+Ok+Ho	Igangsatt / Ny plan			Slutt		Igangsatt. Følger forventet fremdrift.
Hovedplan drikkevann	T	Igangsatt / Ny plan	Slutt				Ferdigstilt. Vedtatt i kommunestyret 21.09.2020.
Hovedplan avløp	T	Igangsatt / Revisjon	Slutt				Ferdigstilt. Vedtatt i kommunestyret 21.09.2020.
Plan for kartlegging, tilsyn og oppfølging av private utslipp	T	Ny plan	Start Slutt				Ferdigstil: 2022
Bruksplan for friluftsområder	T	Ny plan/ Igangsatt		Slutt			Igangsatt. Ferdigstillelse forskyves til 2024 pga av presset saksbehandlingskapasitet/ fødselspermisjon
Skjøtselsplan for friluftsområder	T	Ny plan/ Igangsatt		Slutt			Igangsatt. Ferdigstillelse forskyves til 2024 pga av presset saksbehandlingskapasitet/ fødselspermisjon

Temaplaner, sektorplaner og øvrige plandokumenter (fortsetter)

Dokument	Ansvar	Status	Opprinnelig forventet framdrift				Kommentar
			2020	2021	2022	2023	
Plan for universell utforming	T	Revisjon				Start Slutt	Forskyves til 2024 grunnet fødselspermisjon
Plan og strategi for sykkelvegnett Karmøy	T	Igangsatt/ Ny plan		Slutt			Igangsatt. Ferdigstillelse forskyves til 2023 pga av presset saksbehandlingskapasitet.
Plan for trafiksikkerhet	T	Revisjon		Start Slutt			Forskyves til 2024 grunnet presset

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

						saksbehandlingskapasitet
Hovedplan veg	T	Revisjon				Start Forskyves til 2024 Slutt grunnet presset saksbehandlingskapasitet
Plan for klima, energi, miljø og natur	T	Ny plan		Start	Slutt	Igang satt. Forskyves til 2024
Plan mot plast og marin forsøpling	T	Ny plan	Start	Slutt		Igang satt. Utsatt til 2024
Plan for massehåndtering	T	Ny plan		Start	Slutt	Igang satt. Forskyves til 2024

Strategidokumenter, styringsdokument og kunnskapsdokument

Dokument	Ansvar	Status	Opprinnelig forventet framdrift				Kommentar
			2020	2021	2022	2023	
Strategi for matproduksjon	Sa	Igang satt/ nytt dok.	Slutt				Ferdigstilt. Vedtatt i kommunestyret 02.06.2020.
Digitaliseringsstrategi	Sa	Revisjon	Start	Slutt			Igang satt. Fremdrift er forsinket, forventes ferdigstilt høsten 2022.
Kommunikasjonsstrategi	Sa	Revisjon	Start	Slutt			Ferdigstilt
Innkjøpsstrategi	Sa	Igang satt/ Nytt dok.	Slutt				Ferdigstilt
Strategi og handlingsprogram for folkehelse	Sa	Nytt dok.	Start Slutt				Ferdigstilt
Veileder ved bekymring (plan - hatkriminalitet/ ekstremisme)	Sa	Revisjon			Start Slutt		Forsinket
Oversiktsdokument for folkehelse	Sa	Igang satt/ revisjon	Slutt			Start	Ferdigstilt. Vedtatt i kommunestyret 21.09.2020. Arbeidet med nytt oversiktsdokument starter opp i 2023.
LNF-kartlegging	Sa+T+Ok	Revisjon		Start	Slutt		Igang satt: Følger forventet fremdrift.
Strategi for kommunal boligpolitikk	Sa+T+Ho	Nytt dok.		Start Slutt			Igang satt: Planen er utsatt påvente av den interkommunale boligstrategien og endelig fastsettelse av kommuneplanens samfunnsdel.
Kommune-ROS	Sa+T+Ho+Ok	Igang satt/ Slutt				Start	Ferdigstilt. Behandlet

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

		revisjon				i kommunestyret 10.02.2020. Beredskapsplan og plan for oppfølging av kommunal beredskap ble behandlet samtidig.
Strategi for velferdsteknologi	Ho	Revisjon		Start	Slutt	Endring: Nytt planbehov. Revideres inn i ny plan for helse og omsorg

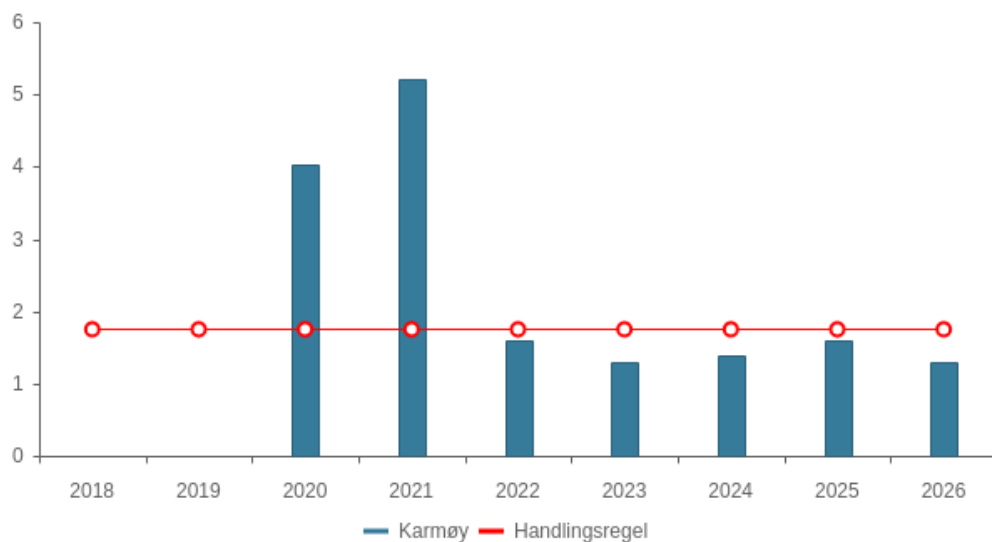
PLANER OG STYRINGSdokument SOM IKKE SKAL REVIDERES

Gjeldende planer og styringsdokumen

Dokument	Status	Kommentar
Plan for legetjenester	Vedtatt i kommunestyret 12.11.2018.	Endring. Nytt planbehov. Revideres inn i ny plan for helse og omsorg
Plan for habilitering og rehabilitering	Vedtatt i hovedutvalg helse og omsorg 29.08.2018.	Endring. Nytt planbehov. Revideres inn i ny plan for helse og omsorg
Plan for psykisk helse og rusarbeid	Vedtatt i kommunestyret 18.06.2018.	Endring. Nytt planbehov. Revideres inn i ny plan for helse og omsorg
Plan for miljørettet helsevern	Vedtatt i kommunestyret 01.07.2019.	Ingen endring.
Handlingsprogram SLT/folkehelse	Vedtatt i kommunestyret 24.09.2018. Handlingsprogrammet gjelder inntil det er erstattet av revidert revisjon. Handlingsplan folkehelse ble revidert av kommunestyret i mars 2021.	Ingen endring.
Jordvernstrategi	Vedtatt i kommunestyret 01.07.2019.	Ingen endring.

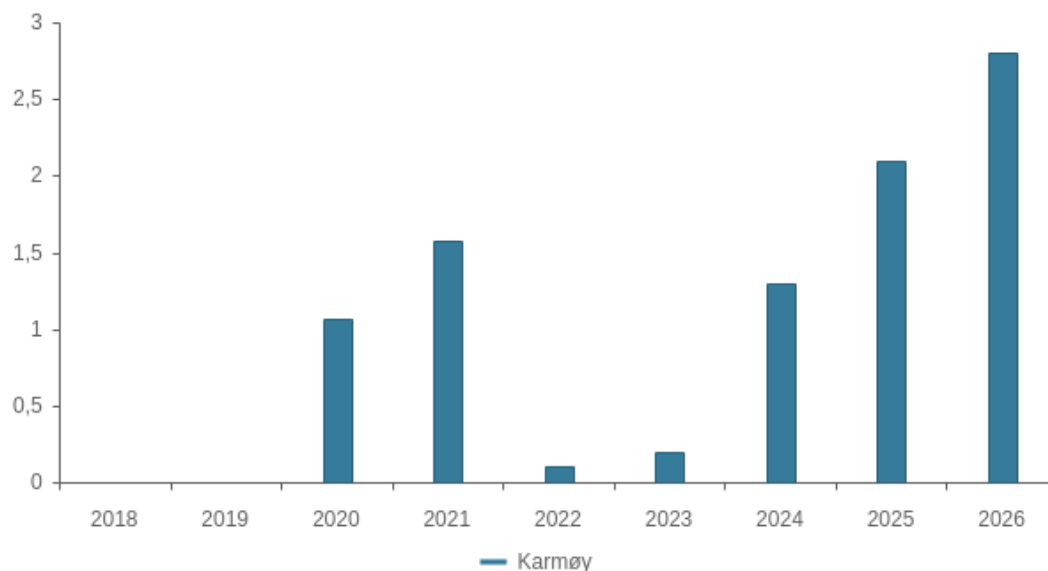
Økonomisk utvikling i planperioden

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2018	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	Budsjett 2022	Økplan 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026
Karmøy	0,00 %	0,00 %	4,04 %	5,21 %	1,60 %	1,30 %	1,40 %	1,60 %	1,30 %
Handlingsregel	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %

Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2018	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	Budsjett 2022	Økplan 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026
Karmøy	0,0 %	0,0 %	1,1 %	1,6 %	0,1 %	0,2 %	1,3 %	2,1 %	2,8 %

Vurdering av den økonomiske utviklingen

Beløp i 1000

	Budsjett 2022	Økonomiplan			
		2023	2024	2025	2026
Sum inntekter	-3 366 477	-3 663 770	-3 695 083	-3 727 743	-3 761 826
Sum utgifter	3 410 628	3 744 860	3 727 543	3 725 623	3 743 714
Brutto resultat	44 151	81 090	32 460	-2 120	-18 112
Netto finansutgifter og inntekter	33 870	6 300	47 880	77 210	103 890
Motpost avskrivninger	-132 400	-133 310	-133 310	-133 310	-133 310
Netto resultat	-54 379	-45 920	-52 970	-58 220	-47 532
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	54 379	45 920	52 970	58 220	47 532
Årsresultat	0	0	0	0	0
Netto resultat i prosent av sum inntekter	1,6 %	1,3 %	1,4 %	1,6 %	1,3 %

Finansielle måltall

Karmøy kommunestyre har vedtatt finansielle måltall som skal leges til grunn for kommunens budsjettarbeid.

I vedtaket fra 13. desember 2021 heter det:

Karmøy kommunene vedtar følgende finansielle måltall

- Måltall 1: Netto driftsresultat skal være minimum 1,75 prosent av brutto driftsinntekter.
- Måltall 2: Justert lånegjeld skal ikke overstige 41 prosent av sum driftsinntekter.
- Måltall 3: Disposisjonsfondet, justert for siste års regnskapsmessige mer- eller mindreforbruk, bør utgjøre minimum 7,5 prosent av sum driftsinntekter.
- Måltallene legges til grunn som handlingsregler i kommunens budsjettarbeid.

Og i vedtak fra 18. juni 2018 står det:

- Kommunestyret er innforstått med at økt lånegjeldsgrad de kommende årene må finansieres med en kombinasjon av kutt i tjenestetilbudet, økte inntekter og effektivisering av kommunal tjenesteproduksjon.

Ny kommunelov gir kommunene en plikt til å fastsette finansielle måltall for egen kommune, og intensjonen er at dette skal være et uttrykk for en lokal økonomisk politikk, der måltallene fungerer som lokale handlingsregler. I Karmøy kommune ble et sett av finansielle måltall vedtatt i juni 2018.

Saken om finansielle måltall bygget på utfordringsnotatet «*Valg for framtida – samfunnsplanlegging og økonomisk bærekraft*», hvor konklusjonen var at en videreføring av dagens utgiftsnivå og investeringsnivået som det var lagt opp til fremover, ikke var økonomisk bærekraftig.

Vedtaket fra juni 2018 med en endring av justert lånegjeldsgrad i vedtaket desember 2021, ligger til grunn for rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan. Måltallene er lagt til grunn for rammene i budsjettforslaget. Forslaget innebærer, som kommunestyret har vært innforstått med, at det i

Økonomiplanen har vært nødvendig å bruke kutt i tjenestetilbudene og effektivisering av kommunal tjenesteproduksjon for å kunne dekke økte behov og økt lånegjeldsgrad. [Sak om finansielle måltall, og med nærmere begrunnelse og forklaring på de valgte indikatorene kan leses på kommunens nettsider.](#) I sak 42/20 om endringer av ubundet investeringsfond, ble det i tillegg vedtatt et mål om at ubundet investeringsfond bør være minst 100 mill. kroner.

Finansielt måltall 1: Økonomisk balanse

Karmøy kommunestyre har vedtatt følgende måltall

Måltall 1: Netto driftsresultat skal være minimum 1,75 prosent av brutto driftsinntekter.

Supplerende indikatorer:

- Regnskapsmessig mer- eller mindreforbruk i egen tjenesteproduksjon i prosent av sum driftsinntekter.
- Rangeringstall på netto driftsresultat.
- Skatteinngang i prosent av landsgjennomsnittet.

Bakgrunn

Netto driftsresultat viser hva kommunene har igjen til finansiering av investeringer eller til å bygge opp reserver. Netto driftsresultat er hovedindikatoren for den økonomiske balansen i kommunesektoren. Teknisk beregningsutvalg (TBU) for kommunal og fylkeskommunal økonomi anbefaler at kommunene over tid har et netto driftsresultat på 1¼ prosent. Enkelt sagt vil dette tilsvare økonomisk balanse. Et positivt netto driftsresultat ut over dette vil fungere som en sikkerhet mot uforutsette økte utgifter eller reduserte inntekter.

De supplerende indikatorene er valgt fordi

- regnskapsmessig mer- eller mindreforbruk i tjenesteproduksjonen sier noe om kommunens evne til økonomistyring i tjenestene. Derfor er avvik i frie inntekter, finansposter og lignende holdt utenfor indikatoren.
- rangeringstall på netto driftsresultat setter kommunens netto driftsresultat inn i en kontekst der nasjonale forhold ofte påvirker resultatene til kommunesektoren. Indikatoren sier dermed noe om hvor sterkt resultat man har ikke bare relativt til *måltallet*, men også relativt til *de andre kommunene*.
- skatteinngangen i prosent av landsgjennomsnittet sier noe om Karmøy kommunes inntektsgrunnlag, og noe kommunen bør ha som langsiktig mål om å øke dersom Karmøy skal komme bort fra å være en lavinntektskommune.

Status Karmøy kommune i dag

Karmøy kommune har hatt solide netto driftsresultater de siste årene. Dette skyldes i stor grad forhold som at skatteinngangen til kommunesektoren har vært vesentlig bedre enn opprinnelig anslått i statsbudsjettene de siste årene. Unntaket var i 2020, da var det et regnskapsmessig mindreforbruk som bidrog til det gode resultatet. I 2021 bidrog både høyere skatteinngang og et regnskapsmessig mindreforbruk til et godt resultat.

Karmøy er avhengig av store overføringer fra kommuner med bedre skatteinntekter, gjennom inntektssystemet for kommunene, for å kunne finansiere den kommunale driften. Dette skyldes at Karmøy har vesentlig lavere skatteinntekter per innbygger. Dette falt i første del av 2010-tallet. Selv om

utviklingen de siste årene har vært i positiv retning, er kommunen langt unna det inntektsnivået kommunen hadde rundt 2010 (da hadde Karmøy skatteinntekter på 92 prosent av landsgjennomsnittet per innbygger).

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Måltall 1: Netto driftsresultat I % av driftsinntekter (regnskap)	2,14	1,93	0,59	3,3	4,9	4,5	2,4	4,0	4,0	6,4
Budsjettavvik egen tjenesteproduksjon, eksl. var & avskrivninger % av driftsinntektene	-0,46	-0,12	-0,56	0,54	0,56	0,52	-0,33	-0,22	1,89	2,35
Netto driftresultat (rangering av alle kommuner, kommune konsern)	248	235	261	152	122	110	179	45	105	152
Skatteinngang i % landsgjennomsnitt	88,1	89,4	90,4	88,5	85,1	83,3	84,0	85,4	84,8	83,8

Prognose 2023-2026

Karmøy kommunens budsjett for 2022 ble vedtatt med et netto driftsresultat på 1,62 prosent, eller 2,00 prosent om man holder bruk/avsetning selvkostfond utenfor. Å gi et anslag på regnskap er krevende, da det fortsatt er uklart hvordan kommunenes merkostnader til Korona skal finansieres.

Det er lagt opp til overføringer fra drift til investeringer for å gi et netto driftsresultat på rundt 1,75 prosent i økonomiplanperioden. Samlet netto driftsresultat påvirkes av bruk og avsetning av midler til/fra selvkostfond. I 2023 legges det opp til bruk av selvkostfondene, ettersom lavere rente og forsinkelser i investeringene i sektoren har gitt overskudd i selvkostregnskapet de siste årene. Disse midlene er satt av på egne selvkostfond, og skal tilbakeføres brukerne ved at kommunen i 2023 bruker disse midlene i stedet for å øke de kommunale gebyrene like mye som forrige økonomiplan la opp til. I vurderingen av kommunens økonomiske situasjon er det naturlig å se bort fra slike svingninger på selvkostområdene.

	2022	2023	2024	2025	2026
PROGNOSE MÅLTALL 1 - Netto driftsresultat I % av driftsinntekten (budsjett 2022, økonomiplan 23-26)	1,62	1,25	1,44	1,57	1,27
PROGNOSE: Netto driftsresultat (eksl. selvkostfond) I % av driftsinntekten (budsjett 2022, økonomiplan 23-26)	2,00	1,75	1,75	1,75	1,75

Finansielt måltall 2: Gjeldsutviklingen

Karmøy kommunestyre har vedtatt følgende måltall

Måltall 2: Justert lånegjeld skal ikke overstige 41 prosent av sum driftsinntekter.

Supplerende indikatorer:

- **Langsiktig gjeld, fratrukket pensjonsforpliktelser og ubrukte lånemidler, i prosent av brutto driftsutgifter. Rangeringstall på netto driftsresultat.**
- **Bruk av lån (netto) i prosent av brutto investeringsutgifter**

Bakgrunn

Målet om justert lånegjeldsgrad er satt ut fra et ønske om å måle det som er relevant for å vurdere kommunens økonomiske belastning fra økt gjeldsopptak. Definisjonen av justert lånegjeldsgrad korrigerer derfor for ulike forhold: Ubrukte lånemidler (som oppstår når vedtatte investeringsprosjekter ikke følger budsjettet fremdrift), lån til selvkostinvesteringer (belastes brukerne gjennom kommunale gebyrer), totale utlån startlån mv (som belastes låntakerne), og andre kommuners andel i investeringer

Karmøy skal gjøre før interkommunale samarbeid (og som andre kommuner/IKS vil betale husleie for). Måltallet skal også være nøytralt i valg mellom å gjøre investeringer i egenregi eller ved bruk av private finansieringsløsninger som for eksempel OPS. Nøkkeltallet er derfor også korrigert for langsiktige leieavtaler. Sammenhengen her er vist under. Mer informasjon finnes i dokumentasjonen til sak om finansielle måltall.

Definisjon justert lånegjeld (tall i hele 1000)	Per 31.12.2019	Per 31.12.2020	Per 31.12.2021
Langsiktig gjeld (ekskl. pensjonsforpliktelse)	2 155 564	2 465 078	2 606 067
- Ubrukte lånemidler	-3 238	-96 266	-50 123
- Totale utlån (ekskl. ansvarlige lån til Haugaland Kraft AS)	-209 938	-282 651	-327 458
- Selvkostinvesteringer (kapitalgrunnlaget for selvkost)	-815 544	-890 130	-953 844
- Interkommunal andel	-454	-544	-5 706
+ Langsiktige leieavtaler	5 000	4 570	4 500
SUM JUSTERT LÅNEGJELD	1 131 392	1 200 236	1 273 436
<i>Sum brutto driftsinntekter</i>	<i>3 201 944</i>	<i>3 300 529</i>	<i>3 602 302</i>
<i>l % av brutto driftsinntekter</i>	<i>35,30 %</i>	<i>36,4 %</i>	<i>35,4 %</i>

De supplerende indikatorene er valgt fordi

- Samlet langsiktig gjeld fratrukket pensjonsforpliktelser og ubrukte lånemidler er valgt fordi justert lånegjeldsgrad holdes utenfor en del typer gjeld. Det er derfor naturlig å supplere med en indikator for sum lånegjeld. For innbyggerne vil det for eksempel være relevant om også veksten i lånegjeld knyttes til selvkostinvesteringer, fordi dette vil de bli belastet over de kommunale gebyrene.
- Bruk av lån i prosent av investeringsutgiftene brukes fordi det bør være et mål å egenfinansiere deler av investeringene. Dette gjør det mulig å realisere nødvendige oppgraderinger og nyinvesteringer uten at gjelden vokser for raskt. Flere kommuner har satt som mål at lånefinansiering ikke bør utgjøre mer enn 50 prosent av finansieringsbehovet.

Status Karmøy kommune i dag

Karmøy har i kommunesammenheng i dag en lav lånegjeld. De senere årene har investeringsnivået i kommunen økt. Større overføringer fra drift til investering og muligheten for å bruke fondsmidler til å finansiere investeringer har bidratt til å holde gjeldsveksten nede. Justert lånegjeldsgrad gikk ned fra 36,4 prosent i 2020 til 35,4 prosent i 2021. Justert lånegjeldsgrad anslås nå til å bli rundt 39,6 prosent ved utgangen av 2022. Dette er lavere enn anslått i opprinnelig budsjett, noe som skyldes lavere investeringer enn planlagt i 2022. Det er redegjort for dette i tertialrapportene til kommunestyret. Dette har medført at behovet for bruk av lånemidler er lavere enn opprinnelig planlagt. Mye av lånemidlene ble dessuten brukt på investeringer i selvkostområdene. Siden det er abonnentene og ikke kommunekassen som har belastningen med tilbakebetalingen, er dette holdt utenfor i beregningen av justert lånegjeldsgrad. Det vises igjen ved at justert lånegjeldsgrad øker vesentlig mindre enn langsiktig lånegjeldsgrad.

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Måltall 2: Justert lånegjeld, % av driftsinnt. <i>Se egen definisjon.</i>	34,0	33,0	31,4	34,9	34,1	35,3	36,4	35,4
Langsiktig lånegjeld, i % av driftsinntektene <i>(fratrukket ubrukke lånemidler)</i>	61,8	59,8	58,1	62,3	62,3	67,2	71,8	71,0
Lånefinansiering av investeringene	65,9	49,8	53,9	62,5	32,9	49,0	52,2	54,8

Prognose 2023-2026

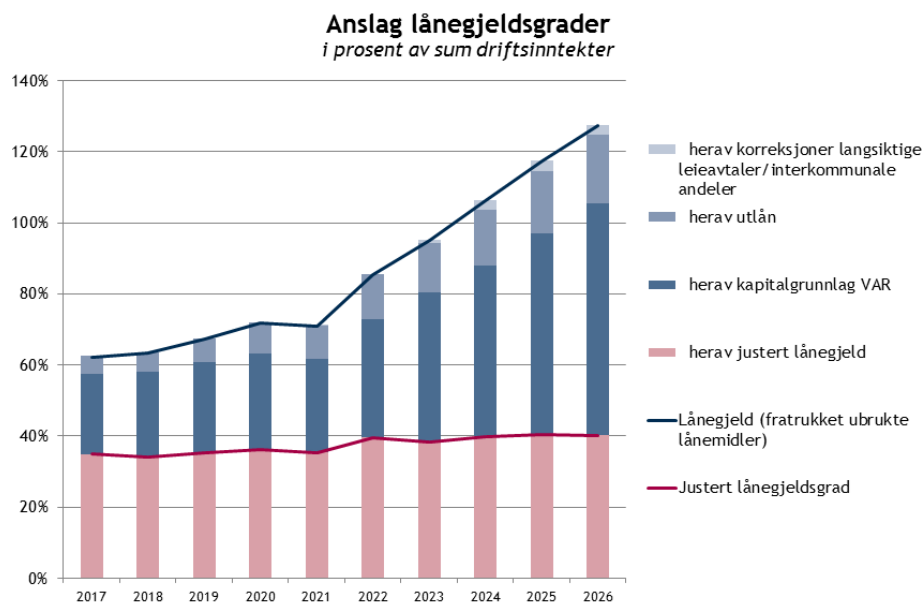
I forslag til økonomiplan 2023-2026 vil justert lånegjeldsgrad ligge rundt 41 prosent, som er måltallet for justert lånegjeldsgrad. I den tiårige investeringsplanen vil lånegjeldsgraden fortsatt holde seg rundt 41 prosent.

For å holde lånegjeldsveksten nede, er det i tillegg lagt opp til å bruke nesten 375 mill. kroner fra kommunens fond i perioden 2023-2026. I tillegg overføres det i samme periode fra drift 259 mill. kroner. Dette holder gjeldsveksten nede, men vil også innebære mindre finansinntekter.

	2022	2023	2024	2025	2026
PROGNOSE MÅLTALL 2: Justert lånegjeld, % av driftsinnt. <i>Prognose 2022, økonomiplan 2023-2026</i>	39,6	38,4	39,9	40,4	40,2
PROGNOSE Langsiktig lånegjeld, i % av driftsinntektene <i>(fratrukket ubrukke lånemidler)</i>	85	95	106	118	127
PROGNOSE Lånefinansiering av investeringene	52	57	63	74	74

Det legges opp til store investeringer i vann, avløp og renovasjon i perioden fremover. Det varsles i budsjettet en kraftig økning i disse investeringene. Disse investeringene er lånefinansierte og den langsiktige lånegjelden vil derfor øke svært kraftig i økonomiplanperioden. Disse må finansieres gjennom de kommunale gebyrene. På grunn av blant annet høyere rentenivå, så vil gebyrene øke mer de neste årene enn lagt til grunn i forrige økonomiplan.

Mens justert lånegjeldsgrad ligger jevnt i hele økonomiplanperioden, er det i stor grad vann- og avløp som bidrar til økningen i den totale lånegjeldsgraden. Kapitalgrunnlaget som inngår i beregningen av de kommunale gebyrene forventes å øke fra 1169 mill. kroner per 2022 (33,0 prosent av sum driftsinntekter) til 2447 mill. kroner i 2026 (65,3 prosent av sum driftsinntekter). Økende startlånportefølje inngår også i den samlede lånegjeldsgraden, og forventes å øke fra 431 mill. kroner per 2022 til 701 mill. kroner per 2026.

Oversikt etter § 5-7

Etter forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. § 5-7 skal det gis en oversikt over den årlige utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i planperioden

Lånegjeld (tall i 1000 kroner)	Regn. 2021	Prog. 2022	2023	2024	2025	2026
Langsiktig gjeld	2 606 067	3 006 812	3 472 749	3 913 212	4 361 566	4 776 762
<i>Langsiktig gjeld (fratrukket ubrukte lånemidler)</i>	<i>2 555 944</i>	<i>3 006 812</i>	<i>3 472 749</i>	<i>3 913 212</i>	<i>4 361 566</i>	<i>4 776 762</i>
<i>herav</i>						
Lån knyttet til Startlån	485 233	431 346	491 346	561 346	631 346	701 346
Lån til investeringer	2 070 711	2 400 487	2 806 424	3 176 887	3 555 241	3 900 437

Andre vesentlige langsiktige forpliktelser

- Karmøy kommune hadde per 2021 en pensjonsforpliktelse på 3,33 mrd. kroner. Pensjonsforpliktelsen skal avspeile det økonomiske ansvaret kommunen har påtatt seg på beregningstidspunktet overfor hver enkelt ansatt som er tatt opp i pensjonsordningen. For 2022 anslås pensjonsforpliktelsen til 3,60 mrd. kroner. Forpliktelsen forventes å øke med ca. 150 mill. kroner per år.
- Karmøy kommune hadde per 31.12.2021 et garantiansvar for kommunens andel (38,46 %) av lånegjelden til Karmsund Havn IKS på 692,0 mill. kroner. Karmsund Havn IKS har siden 18.6.2018 hatt en låneramme på 800 mill. kroner, før samtykke til nye lån må innhentes fra eierkommunene.

Øvrige garantiansvar utgjorde 79,2 mill. kroner per 31.12.2021. Det er så langt i 2022 gjort

vedtak om ca. 2,8 mill. kroner i nye kommunale garantier.

- Langsiktige leieavtaler over 10 år inngår i beregningen av måltall justert lånegjeldsgrad i Karmøy kommune. Dette består av leieavtale på 872 000 kroner per år til Torvastad Arena, som går frem til 2055, i tillegg til enkelte mindre leieavtaler for arealer for lysløyper og arealer for søppelfylling. Det legges ikke opp til endringer i langsiktige leieavtaler i handlingsprogrammet for 2023-2026.

Finansielle måltall 3 og 4: Økonomiske reserver

Karmøy kommunestyre har vedtatt følgende måltall

Måltall 3: Disposisjonsfondet bør utgjøre minimum 7,5 prosent av sum driftsinntekter, justert for siste års regnskapsmessige mer- eller mindreforbruk.

Supplerende indikatorer:

- **Likviditetsgrad 2**
- **Rangeringstall på netto driftsresultat.**
- **Kommunebarometeret Økonomi.**

Måltall 4: Ubundet investeringsfond bør minst være 100 mill. kroner.

Bakgrunn

Måltallene er valgt fordi det har betydning at kommunen har tilstrekkelige økonomiske reserver, noe som vanligvis måles med størrelsen på kommunens disposisjonsfond. Målene er valgt som en «bør»-formulering, fordi det ikke er hensiktsmessig at man i enkelte år skal måtte gjøre store grep i driften for å fylle opp igjen disposisjonsfondet. Måltallene vil dermed mer fungere som en rettesnor over tid.

De supplerende indikatorene er valgt fordi

- Likviditetsgrad to sier noen om kommunens likviditet. Nøkkeltallet bør være større enn 1, noe som innebærer at tilgjengelige midler fullt ut kan dekke kortsiktige forpliktelser.
- Kommunal Rapports «Kommunebarometer» utarbeider en samleindikator for kommunens økonomiske stilling. Indikatoren tar for seg ulike indikatorer både for driftsbalanse, gjeldsvekst og økonomiske reserver – i tillegg til investeringsnivå og premieavvik med videre. I tillegg til siste års verdi, vil den også vekte resultatene over siste 4 år. Indikatoren kan dermed fungere som en slags oppsummering av den økonomiske tilstanden sammenlignet med andre kommuner.

Status Karmøy kommune i dag

Nøkkeltallene viser en positiv utvikling. Regnskapsmessig mindreforbruk er blitt satt av til fond, noe som bidrar til at disposisjonsfondet har vært høyere enn anbefalt måltall siden 2017. Dette er en vesentlig sikkerhet for kommunens økonomiske soliditet, og gjør også at kommunen kan holde gjeldsveksten nede ved å bruke fondsmidler til å finansiere investeringer.

Kommunen har meget god likviditet. Kommunebarometeret har vist en god fremgang over tid, og har de siste årene vært stabilt bra. I 2022-barometeret er det særlig lavt gjeldsnivå og høye finansinntekter på som trekker opp Karmøys resultat.

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Måltall 3: Disposisjonsfond, % av driftsinnt. Inkl. siste års regnskapsmessige mer-/ mindreforb.	2,7	3,4	3,6	4,8	7,4	9,7	10,4	12,5	13,3	16,9
Likviditetsgrad 2	1,4	1,4	1,4	1,9	2,3	2,2	2,0	1,8	2,7	1,9
Kommunebarometeret - Økonomi (rangering, kilde: Kommunal Rapport)	162	130	150	119	78	74	69	31	54	58

Prognose 2023-2026

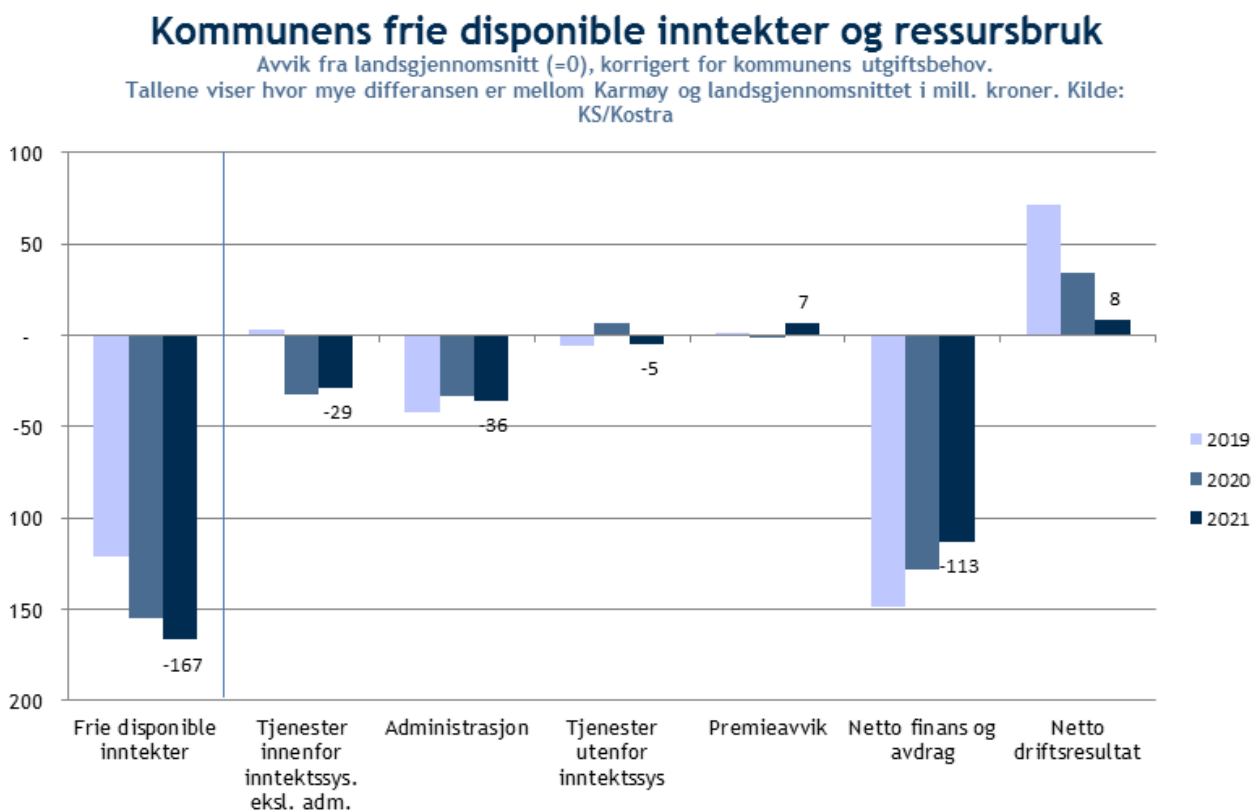
Kommunen har i dag et disposisjonsfond som overstiger måltallet. I forslag til økonomiplan foreslås det å bruke 133 mill. kroner totalt i 2023-2026 til å finansiere investeringer. Med dette anslås disposisjonsfondet å bli på om lag 10,6 prosent ved utgangen av økonomiplanperioden og 7,5 prosent ved utgangen av 10-årige investeringsplanen.

I forslag til investeringsplan ligger det også bruk av kommunalt ubundet investeringsfond med 255 mill. kroner i perioden 2022-2026. Samtidig budsjetteres det med salgsinntekter avsatt til ubundet investeringsfond. Kommunen står foran flere store investeringsprosjekter med relativt stor usikkerhet om kostnadene de nærmeste årene. Det er derfor hensiktsmessig å ha tilgjengelige midler for å sikre handlingsrom for å kunne håndtere uforutsette saker.

	2022	2023	2024	2025	2026
PROGNOSE MÅLTALL 3: Disposisjonsfond, % av driftsinnt. Prognose 2022, økonomiplan 2023-2026	15,0	13,7	12,8	11,9	10,6
PROGNOSE: Ubundet investeringsfond, mill. kroner. Prognose 2022, økonomiplan 2023-2026	190	191	137	144	124

Sammenheng inntekter og ressursbruk

Ved hjelp av regnskapstall fra Kostra er det mulig å tegne et bilde av inntektsforutsetninger og ressursbruk i Karmøy kommune. KS har utarbeidet en modell som viser sammenhengene mellom kommunens frie disponible inntekter og kommunens prioriteringer, slik de fremkommer i regnskapet. I modellen tas det hensyn til hvordan inntektssystemet fungerer, det vil si at ressursbruk per innbygger korrigeres for såkalt «*beregnet utgiftsbehov*». Dette er en statistisk beregning som forsøker å korrigere kommunens utgifter ut fra at kommunene har ulik alderssammensetning i befolkningen, ulike bosettingsmønstre og ulike sosiodemografiske faktorer som er statistisk påvist på påvirke utgiftsbehovet i kommunene. Rammetilskuddet til kommunene fordeles på bakgrunn av slike beregninger. Det er i modellen også tatt hensyn til ulikheter i pensjonskostnader, arbeidsgiveravgift og elever i ikke-kommunale skoler. Dette er også årsaken til at denne analysen gir litt andre tall enn om man bare ser på Kostra-tall alene.

Figuren over viser sammenhengen med kommunens inntektsnivå på den ene siden, og hvordan dette henger sammen med utgifter til tjenesteproduksjon, administrasjon, finans- og avdrag og netto driftsresultat mv. på den andre siden:

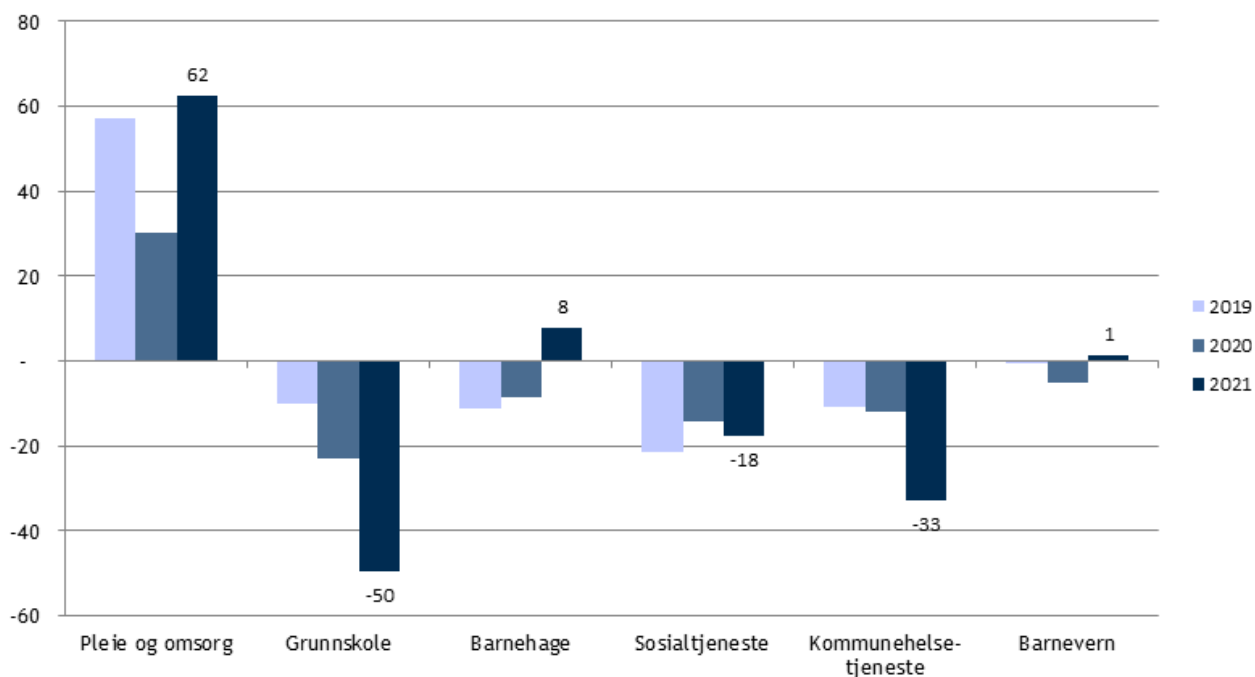
- Karmøy har lavere frie disponible inntekter, og dette utgjorde 167 mill. kroner i 2021, og viser altså at Karmøy har et lavere inntektsnivå enn landsgjennomsnittet. Begrepet *frie disponible inntekter* omfatter både frie inntekter (skatt og rammetilskudd), andre statstilskudd og lokal eiendomsskatt.

- Et lavere inntektsnivå må gi seg utslag i enten lavere kostnader til tjenesteproduksjonen og administrasjon, lavere netto finanskostnader eller svakere økonomisk balanse enn landet for øvrig. I 2021 hadde Karmøy et bedre netto driftsresultat enn landsgjennomsnittet, dette må ses i sammenheng med netto finans og avdrag. I 2021 ble kommunens resultat påvirket av høyere utbytteinntekter fra Haugaland Kraft, samtidig som kommunen hadde høyere enn forventet avkastning på markedsporteføljen på grunn av en svært godt år i finansmarkedet. Det er redegjort nærmere for dette i kommunens [årsberetning](#).
- De siste årene har Karmøy kommune hatt et resultat om lag på nivå med landsgjennomsnittet, og det lavere inntektsgrunnlaget dekkes inn gjennom lavere utgifter til både tjenester, administrasjon og netto finansposter.
- Karmøy kommune brukte i 2021 litt mindre penger på tjenesteproduksjon (unntatt administrasjon) enn landsgjennomsnittet. Karmøy har over lang tid brukt vesentlig mer ressurser på tjenestene enn hva inntektsnivået isolert sett skulle tilsi. Mens inntektsgrunnlaget var -167 mill. kroner lavere enn landsgjennomsnittet skulle tilsi, var kostnadene til tjenesteproduksjon -29 mill. kroner lavere enn landsgjennomsnittet, når man holder administrasjon utenom. Tjenester innenfor inntektssystemet omfatter pleie og omsorg, grunnskole, barnehage, sosialtjeneste, kommunehelsetjeneste og barnevern. Øvrig tjenesteproduksjon (som for eksempel kultur, samferdsel mv.) ligger i kategorien «tjenester utenfor inntektssystemet». For nærmere informasjon om dette, se neste figur.
- Det er særlig to forhold som har gjort at Karmøy kommune har kunnet opprettholde en ressursbruk på tjenesteproduksjonen som er høyere enn inntektene skulle tilsi. For det første har Karmøy i følge kostra-tallene en klart lavere ressursbruk på administrasjon. I KS sin analysemodell så hadde Karmøy kommune 36 mill. kroner i lavere administrasjonsutgifter enn om utgiftene her var lik landsgjennomsnittet. For det andre, og den største faktoren, er at Karmøy har lavere netto utgifter til finans og avdrag. Dette var som nevnt over særlig tilfellet i 2019, men har også vært en stabilt bilde over flere år.

Den viktigste faktoren bak dette er at Karmøy har lavere lånegjeld, og dermed lavere utgifter til renter og avdrag enn den gjennomsnittlige kommunen. Samtidig har kommunen også høye finansinntekter på grunn av god likviditet og utbytteinntekter fra Haugaland Kraft. På grunn av kommunens eksponering mot markedet, både gjennom plasseringer i markedet og gjennom eierskapet i Haugaland Kraft AS, vil dette svinge fra år til år.

Kommunens ressursbruk tjenesteproduksjon

Avvik fra landsgjennomsnitt (=0), korrigert for kommunens utgiftsbehov.
Tallene viser hvor mye differansen mellom Karmøy og landsgjennomsnittet i mill. kroner. Kilde: KS/Kostra

Figuren over viser forskjellene i ressursbruk per tjenesteområde, og er dermed en indikator på prioriteringene/ressursbruken i Karmøy kommune. Figuren viser at pleie- og omsorg er det tjenesteområdet som skiller seg mest ut med høyere utgifter enn landsgjennomsnittet (justert for beregnet utgiftsbehov). Etter at utgiftsnivået der gikk opp sammenlignet ned landsgjennomsnittet fra 2018-2019, viste 2020 en reversering av denne trenden. I 2021 har utgiftsnivået igjen gått opp.

Sammenlignet med landsgjennomsnittet ligger grunnskole, sosialtjeneste og kommunehelsetjeneste under landsgjennomsnittet. Tjenesteområdene barnehage og barnevern ligger litt over landsgjennomsnittet i 2021, men har før vært under eller på snittet.

Denne figuren viser bare tjenester innenfor inntektssystemet, det vil si der hvor staten gjør beregninger på kommunens utgiftsbehov og bruker det som bakgrunn for å omfordele statlige overføringer gjennom utgiftsutjevningen i kommunens inntektssystem. Ser man på de andre sektorene målt i kroner per innbygger hadde Karmøy i 2021 relativt høye utgifter til brann- og ulykkesvern, og relativt lave utgifter til kultur og idrett.

Det er ulike metoder for å vurdere ressursbruk mellom kommunene. Hverken Kostra-tall eller beregnet utgiftsbehov forteller «hele sannheten» om ressursbruk i kommunene, en slik fasit finnes ikke, men det gir et utgangspunkt for å vurdere prioriteringer og ressursbruk i kommunen. Det er gitt litt nærmere omtale av ressursbruk og kostra-tall i de enkelte sektoromtalen.

Økonomisk risiko og scenarioer

Økonomisk risiko

Nedenfor følger en vurdering av den økonomiske risikoen i budsjettet. Se også de økonomiske scenarioene som er utarbeidet for de sentrale postene i eget underkapittel.

Inntektssiden til kommunene er basert på usikre størrelser. Veksten i kommunenes skatteinntang kan variere mye fra det som anslås i dag. De siste årene har dette slått i hovedsak positivt ut for kommunen, noe staten blant annet har forklart at trolig har sammenheng med tilpasninger til økt utbyttebeskatning. I 2022 er skatteinntang betydelig høyere enn det regjeringen hadde lagt til grunn. Dette må ses i lys av at skatteanslaget ble utarbeidet på et tidspunkt hvor det var stor usikkerhet rundt den økonomiske utviklingen som følge av koronapandemien. Den faktiske utviklingen har vist at lønns- og sysselsettingsveksten har blitt høyere, og at mottatte utbytter i 2020 ble større enn de opprinnelige anslagene. Disse merinntektene er det ikke lagt opp til at skal bli videreført til kommunene i 2023.

På den andre siden har ikke kommunene blitt kompensert for den betydelig høyere veksten i renter, lønninger og priser, enn det som ble lagt til grunn i statsbudsjettet. Effektene dette har på drift og investeringsplanene overstiger klart de økte inntektene som kommer gjennom økt nasjonal skatteinntang. Fortsetter veksten i disse faktorene utover det som er lagt til grunn i statsbudsjettet, vil kommunene reelt sett kunne få en reduksjon i det økonomiske handlingsrommet.

På andre områder har Karmøy større risiko i inntektsforutsetningene. Kommunen har store utbytteinntekter fra Haugaland Kraft AS som kommunen bruker til å finansiere løpende drift. Kommunen er her avhengig av resultatene selskapet oppnår i markedet. Utbyttet styres av resultatet i foregående 3 år. Det vil si at utbyttet i 2023 påvirkes av regnskapsresultatet for 2020-2022. Resultatene de siste årene har variert, med spesielt høyt resultat i 2021 og 2022. Rådmannen budsjetter i 2023 med utbytte ut fra resultater i 2020 og 2021 og prognose for 2022. I økonomiplanen videreføres dette uendret. For å illustrere usikkerheten og risikoen i anslaget, kan en lage en beregning basert på at resultatene i 2023 til 2025 vil ligge på det relativt lave resultatnivået i 2020. Dette vil i så fall redusere utbytteinntektene med rundt 100 mill. kroner i 2026 sammenlignet med 2023.

Karmøy har rundt 530 mill. kroner i likviditet som er plassert i markedet, med inntil 25 prosent i aksjefond. Dette gir kommunen en eksponering mot utviklingen i finans- og aksjemarkedene, som kan gi betydelige svingninger. Kommunen har et bufferfond for å kunne skjerme drift, om nødvendig, dersom avkastningen blir svak eller negativ. Betydningen av denne inntekten vil bli mindre utover i planperioden, da investeringsplanen vil kreve bruk av fondsmidler som delvis er passert i markedet.

Fremdriften i investeringsprosjektene er også en usikkerhet. De siste årene har utsettelse i investeringsporteføljen medført at låneopptaket er justert ned i løpet av året, noe som har gitt utslag i netto finansposter, og dermed ført til at økte rente- og avdragskostnader knyttet til vedtatte prosjekter har blitt skjøvet noe ut i tid.

I tillegg er det usikkerhet knyttet til ulike forhold i driften/tjenesteproduksjonen. Usikkerheten er trolig størst innen helse- og omsorgssektoren. I budsjett- og økonomiplan tas det høyde for at brukerbehovene vil vokse i takt med endring i innbyggertallene, men dette er en usikker forutsetning. I enkelte år har det vært en høy vekst i brukerbehov i yngre aldersgrupper, som ikke kan forklares med utvikling i innbyggertall. Kommunene får i begrenset grad kompensert for slike forhold. Budsjett- og økonomiplan forutsetter at kommunen klarer å redusere kostnader per bruker/vedtakstime i omsorgstjenestene, og ytterligere innsparingstiltak fremover. Med demografiutviklingen som kommer, vil det ikke være bærekraftig å drifte omsorgstjenestene slik det gjøres i dag. Tiltakene som settes inn må gi effekt i at antall vedtakstimer reduseres i forhold til hva demografiutviklingen tilsier. Dette er krevende, og er også en betydelig risikofaktor i 2023 og vil øke videre i økonomiplanperioden hvis tiltak ikke gjennomføres.

Et annet område med stor risiko er barnehageområdet, hvor det også har vært store utslag de siste årene. For det første er kommunen sårbar for endringer i tilskuddsregelverket til private barnehager, som utgjør en stor andel av kommunens barnehage tilbud. Tilbake i 2021 medførte endringer i måten tilskuddet skulle beregnes på, og nye statlige normer, store ekstrakostnader. For det andre er det usikkerhet knyttet til nedgang i barnetallene. Befolkningsprognosene er at det vil bli færre innbyggere aldersgruppen 1-5 år. Dette kan gi utfordringer med å opprettholde samme kostnadsnivå når etterspørselen faller og både private og kommunale barnehager vil få økende utfordringer med å håndtere en overkapasitet. For det tredje har det vært en utvikling mot at det etterspørres barnehageplass for en større andel av denne aldersgruppen, noe som også har bidratt til at kostnadene ikke har gått ned i like stor grad som befolkningsutviklingen kunne tilsi.

Også innenfor skole viser befolkningsprognosene at det vil bli færre brukere i økonomiplanperioden. Færre elever gir ikke nødvendigvis færre klasser. Hvis kommunen ikke klarer å ta ned kostnadene i samme grad som elevtallet tilsier, vil det kunne gå utover tjenestetilbudet i kommunen på andre områder.

Barnevernsreformen gir kommunen muligheter til mer samarbeid på tvers av tjenester, men også større økonomisk risiko gjennom økt økonomisk ansvar for barnevernet. Dersom synergier gjennom samarbeid på tvers uteblir og antallet brukere øker, vil reformen gi høyere utgifter enn det kommunen har fått gjennom økte rammer i statsbudsjettet. En mulighet som vil kunne gi gevinster er å opprette en lokal barnevernsinstitusjon i stedet for å kjøpe tjenesten fra andre kommuner. I investeringsplanen er det foreslått å bygge om Stokkastrand barneskole til ny barneverninstitusjon.

Erfaringene fra de siste årene har vist at utgiften til rettighetsfestede ordninger generelt kan øke mer enn befolkningsveksten skulle tilsi. De siste årene har dette blant annet vært tilfelle innenfor sosialhjelp og særskilte tiltak for førskolebarn. Endringer i energiprisene er en ytterligere risiko, og prisene har variert mye de siste årene. Tiltak for å ta ned kostnadene fremover vil kunne kreve tydelige prioriteringer og endringer i måten kommunen organiserer tjenestetilbudet på.

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Til tross for lave inntekter har Karmøy kommune i utgangspunktet en forsvarlig og solid kommuneøkonomi. Solid kommuneøkonomi er også en form for ferskvare. Kommuneøkonomien er under press, både på grunn av behov i tjenestene, utfordringer knyttet til demografiske endringer og gjennom økt lånegjeld. Dette gjør det krevende å *opprettholde* en sunn kommuneøkonomi, og det vil være enda mer krevende dersom man må *gjenvinne* en sunn kommuneøkonomi. For rådmannen er det viktig å holde fast ved kommunens vedtatte finansielle måltall, og i arbeidet med å holde kommunens ordinære drift innenfor de vedtatte rammer.

Økonomiske scenarier

I talldelen i denne økonomiplanen er det lagt inn forutsetninger rundt de sentrale inntektene. Økonomiplanen er å anse som det mest sannsynlige scenariet og rådmannen vurderer dette til å være nøkternt optimistisk. Dette tilsvarer scenario 2 i tabellen under.

Uforutsigbarheten i flere av forutsetningene gjør likevel at dette bare er ett av flere mulige scenarier for hvordan det økonomiske handlingsrommet vil utvikle seg fremover. For styringsformål kan det være nyttig å kunne se hvordan ulike scenarier vil kunne se ut, og under er det derfor satt opp tre ulike scenarier. Disse varierer fra å være mer optimistisk (scenario 1) til et mer bekymringsfullt scenario (3).

Tallene under viser økte inntekter/reduerte kostnader som (-) og reduserte inntekter/økte kostnader som (+). Summene viser da enten innsparingsbehov (+) eller handlingsrom til fordeling (-). Alle tall er i forhold til rådmannens budsjettforslag 2023.

Tall i 1000 kroner, effekt per år		Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3
		“Best-case”	“På plan”	“Worst-case”
Risikoelementer	Kommentar			
Frie inntekter	Vekst i frie inntekter. Inkluderer kompensasjon for bortfall av eiendomsskatt på verk og bruk. Påvirkes av alderssammensetningen og må derfor ses i sammen med utgifter til demograf (se under).	-15 000	0	15 000

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

		1% høyere befolkningsvekst for Karmøy en lagt til grunn i statsbudsjettet, men uten endring for Norge.	Hovedscenario i budsjettet. Inntekter etter forutsetningen i statsbudsjettet.	1% lavere befolkningsvekst for Karmøy en lagt til grunn i statsbudsjettet, men uten endring for Norge.
Frie inntekter	De frie inntektene til Karmøy kommune påvirkes i stor grad av den nasjonale skattinngangen. Karmøy kommune har ca 8 promille av Norges befolkning og det vil rundt regnet være andelen kommunen får av endringer i den nasjonale skattinngangen.	-40 000	0	16 000
		5 mrd. høyere nasjonal skatteinngang	Nasjonal skatteinngang i samsvar med statsbudsjettet 2022	2 mrd. lavere nasjonal skatteinngang

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Eiendomsskatt	Inntekter fra eiendomsskatt øker dersom boligverdiene i fra skatteetaten øker, eller dersom det kommer nye eiendommer inn og øker takstgrunnlaget. I beregningene er det ikke lagt til grunn ytterligere endringer i skattesatser eller bunnfradrag.	-2 000	0	0
		Som scenario 2, men antar i tillegg 2 mill. kroner i økt takstgrunnlag per år.	Samme forutsetninger som i økonomiplanen.	Som scenario 2
Utbytte	Utbytteinntekter fra Haugaland Kraft. Gode resultater i 2021 og gode prognoser for 2022 gir økning i utbytteinntektene. Lav strømpris er en faktor som bidrog til et lavere resultat i 2020. Dersom strøm prisen holder på nivå meg gjennomsnittet for 2021 (men betydelig lavere enn 2022), vil det ha positiv innvirkning på resultatene de kommende årene.	-30 000	0	100 000
		Antar resultat i Haugaland Kraft AS tilsvarende ordinært resultat som 2021 (bl.a. høy strømpris)	Utbytteinntektene øker tilsvarende pris- og lønnsvekst (ca. 3 prosent per år) fra anslått utbytte 2022.	Resultat likt 2020 - lav strømpris

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Netto renteinntekter- og utgifter	Renter på likviditet og utlån	-7 000	0	7 000
		1 % reduksjon i nibor-renten. Renteendring har liten effekt i 2023, men økende utover i økonomiplanperioden pga stor andel fast rente	Rentenivå likt med økonomiplanen	1 % økning i nibor-renten. Renteendring har liten effekt i 2023, men økende utover i økonomiplanperioden pga stor andel fast rente
Markedsporteføljen	Avkastning i markedsporteføljen.	-10 000	0	10 000
		Avkastning 3 % høyere enn forutsatt i økonomiplanen	Avkastning som forutsatt i økonomiplanen (gj.sn i perioden 6,7 %)	Avkastning 3,0 % lavere enn forutsatt i økonomiplanen
SUM SENTRALE POSTER		-104 000	0	148 000
<i>til fordeling (-), inndekningsbehov (+)</i>				

Status og rammebetingelser

Sentrale føringer for budsjettforslaget

Statsbudsjettet og rammene for kommunenes frie inntekter

Rådmannen legger som vanlig til grunn forslag til statsbudsjett. Det vil si forslag til statsbudsjett som ble lagt frem av regjeringen 6. oktober. Framleggelse av tilleggsproposisjoner må være fremmet for Stortinget innen 10. november. Alle budsjettinnstillingene på Stortinget skal være behandlet senest 15. desember.

Både i tilleggsproposisjoner og i Stortingets behandling vil det kunne være endringer som vil ha betydning for Karmøy kommune. Praxis i Karmøy kommune har vært at rådmannen vil komme med egne tilleggsnotat når det skjer slike endringer, og eventuelt tilleggsinnstillinger til budsjetter der hvor det er behov for dette.

I regjeringens forslag til statsbudsjett 2023 er det lagt opp til en reell vekst i kommunenes og fylkeskommunenes frie inntekter på 2,6 mrd. kroner, hvorav 1,7 mrd. kroner til kommunene. Dette tilsvarer om lag 0,6 prosent. Inntektsveksten er regnet fra inntektsnivået i 2022, slik det ble anslått etter stortingsbehandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2022.

Når de frie inntektene regnes på denne måten, altså som vekst ut fra anslåtte inntekter i revidert nasjonalbudsjett (RNB), innebærer det at oppjusteringen av anslaget for kommunesektorens skatteinntekter i 2022 på 2,4 mrd. kroner, som nå er varslet i forbindelse med statsbudsjettet, ikke påvirker nivået for kommunesektorens inntekter i 2023. I RNB ble skatteanslaget økt med 17,4 mrd. kroner. Mye av denne økningen kommer av økning i utbytte. En vesentlig del av dette trekkes inn av staten og netto økning i frie inntekter i 2022 i RNB ble etter dette på 7,7 mrd. kroner. Siden inntektsveksten regnes på toppen av skatteanslaget i RNB, blir disse merinntektene videreført. Dette må imidlertid ses i sammenheng med økt kostnadsvekst i 2022 som virker i motsatt regning med 7,1 mrd.

Merkostnader knyttet til befolkningsutviklingen og den demografiske utviklingen er anslått å gi kommunene 2,6 mrd. kroner i merutgifter, hvorav 2,6 mrd. kroner er knyttet til tjenester som finansieres av de frie inntektene. I tillegg forventes en reduksjon i pensjonskostnader samlet for kommunesektoren på 0,1 mrd. kroner lavere enn i 2022. Handlingsrommet, slik det defineres av departementet, er da anslått til 0,1 mrd. kroner.

Endring i kommunesektorens handlingsrom i 2022	mill. kroner
Vekst i frie inntekter	2600
- merkostnader demografi	-2600
+ reduserte kostnader pensjon	100
Økt handlingsrom i departementets oppsett	100

Dette er en teoretisk beregning basert på hele kommunesektoren, men hvis en skulle tenkt dette oversatt til Karmøy kommune, så ville Karmøys «andel» av disse 100 mill. kronene utgjøre i underkant av 1 mill. kroner.

Det ble i statsbudsjettet for 2021 gjort en endring i kompensasjonsordningen for kommuner som tapte inntekter på grunn av endringene i eiendomsskattereglene for verk og bruk. Mesteparten av kompensasjonen til kommunene ble tatt bort. Omleggingen vil gi Karmøy kommune over 24 mill. kroner i lavere inntekter etter hvert som ordningen fases inn frem mot 2025.

Budsjettforutsetninger

Pris og lønnsvekst. I budsjettet er det lagt til grunn en lønnsvekst i 2023 på 4,2 prosent og en samlet pris- og lønnsvekst (den såkalte kommunale «deflatoren») på 3,7 prosent.

Lønnsposter for fast lønn er basert på faktisk lønn på kommunens stillingshjemler, fremskrevet med forventet lønnsvekst. I beregningen av fast lønn er det også tatt hensyn til at lønnsveksten i 2022 ble på 3,8 prosent.

Driftsavtaler, tilskudd og inntekter er i utgangspunktet justert med en samlet pris- og lønnsvekst (deflatoren) på 3,7 prosent. Dette brukes også som utgangspunkt for endringer i kommunale betalingssatser, men her er det også andre endringer. Se egne oversikter over endringer i kommunale gebyrer.

Disse anslagene er hentet fra statsbudsjettet. For kommunens egne virksomheter er det i hovedsak kompensert for prisvekst på kjøp av varer og tjenester på 3,0% som tilsvarer statsbudsjettet sitt anslaget for prisvekst i 2023.

I pengepolitisk rapport 3/22 publisert 22. september, har Norges Bank anslått lønnsveksten i 2023 til 4,6 prosent og en prisvekst på 4,5 prosent. Anslagene i statsbudsjettet som gir en deflator på 3,7 prosent, er basert på prognoser fra begynnelsen av juli. Differansen i anslagene fra Norges Bank og deflatoren som er lagt til grunn i statsbudsjettet utgjør en negativ effekt på 30 mill. kroner for Karmøy med de brutto utgiftene som kommunene har i neste års budsjett. Risikoen med at deflatoren kan være for lav i statsbudsjettet, ligger hos kommunene.

Det budsjetteres med 2023-kroner i hele økonomiplanperioden.

Pensjon. Kommunens pensjonskostnader er budsjettet i henhold til prognoser fra kommunens leverandører KLP og Statens pensjonskasse. Pensjonskostnadene er anslått å gå ned sammenlignet med vedtatt budsjett 2022. Dersom man holder lønnsvekst og effekt av nye tiltak utenfor, er det lagt til grunn en reell økning på 4 mill. kroner (inkl. arbeidsgiveravgift).

Regnskapsreglene for kommunesektoren medfører at pensjonspremiene ikke bokføres direkte. I stedet bokføres det en netto pensjonskostnad etter et annet regelverk. Denne skal gi en jevnere fordeling av pensjonskostnadene over tid enn om man hadde bokført pensjonspremiene direkte. Differansen, det såkalte premieavviket, belastes i regnskapet de påfølgende år (gjennom såkalt amortisering av premieavvik). Premieavvikene amortiseres nå over de påfølgende 7 regnskapsårene.

Prognosen for 2022 fra pensjons-leverandørene viser totalt 83 mill. kroner i inntektsført premieavvik (inkl. arbeidsgiveravgift), og med 47 mill. kroner i utgifter til amortisering. Netto vil dermed et beløp forventes å komme til amortisering i 2023 og videre framover.

Rådmannen har i budsjettforslaget lagt til grunn at samlede netto pensjonskostnader øker svakt ut perioden.

Renteutvikling. I økonomiplanen legges det til grunn følgende utvikling i rentenivået, målt ved 3 mnd nibor-rente. Anslagene for 2023-2026 er hentet fra prognosene hos Kommunalbanken per august 2022. Renten fremskrevet videre utfra at markedsdata tilsier en forventning om markant økning i 2023 og deretter forsiktig nedgang årlig fram til 2026.

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

anslag 3 mnd nibor	2022	2023	2024	2025	2026
Prognose i 2023- budsjett	2,00 %	3,80 %	3,50 %	3,20 %	3,00 %
Prognose i 2022- budsjett	1,20 %	1,70 %	2,00 %	2,05 %	

Betalings- og avgiftssatser. Det er i utgangspunktet lagt opp til en vekst i kommunale betalingssetter på 3,7 prosent i 2023, tilsvarende anslag på kostnadsveksten i kommunal sektor.

En del betalingssatser styres gjennom statlige forskrifter. Blant annet økes den statlig fastsatte maksprisen for barnehage. Rådmannen legger denne økningen til grunn.

I teknisk sektor, og særlig innenfor vann, avløp og renovasjon, styres gebyrene av selvkost. Innenfor forvaltningsområdet foreslås det å forsette med omleggingen av gebyrregulativet for å nå en høyere selvkostgrad. Feiegebyrene følger pris- og lønnsveksten. Det er også nye gebyr for feiing og tilsyn av fritidsboliger fra 2023 i Karmøy. Innenfor for vann, avløp og renovasjon er det noe høyere økninger i gebyrene i 2022 enn pris- og lønnsveksten skulle tilsi. Dette må blant annet ses i lys av høyere rente og høyere pristigning. Utover i perioden fortsetter veksten i disse gebyrene. Dette må ses i sammenheng med vedtatte hovedplaner som legger opp til større investeringer på disse områdene. I sum vil kommunale gebyrer i 2023-2026 innebære en økning utover pris- og lønnsvekst.

Det er orientert nærmere om de ulike tiltakene i de respektive tjenesteområdene.

Utvikling i økonomiske nøkkeltall

	Karmøy 2020	Karmøy 2021	Haugesund	Ålesund	Larvik	Arendal	Kostragruppe 10	Landet uten Oslo	Landet uten Oslo
Prioritet									
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (B)	15,5 %	16,2 %	12,6 %	0,3 %	14,7 %	6,3 %	12,5 %	13,4 %	13,7 %
Eiendomsskatt i prosent av brutto driftsinntekter (B)	4,0 %	3,6 %	3,2 %	2,1 %	0,0 %	3,5 %	3,2 %	2,9 %	3,0 %
Økonomi									
Frie inntekter i kroner per innbygger (B) **)	56 036	60 977	62 155	62 349	62 528	59 677	59 940	65 717	63 071
Langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser Beløp per innbygger (kr)	64 516	67 419	81 208	119 250	105 733	120 529	108 812	108 487	111 189
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (B)	4,0 %	5,0 %	3,4 %	0,4 %	6,0 %	4,1 %	3,7 %	4,3 %	4,2 %
Netto lånegjeld i kroner per innbygger (B)	51 753	53 578	63 456	94 024	87 614	98 774	89 770	86 231	90 299
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (B)	64,8 %	62,0 %	70,7 %	101,5 %	97,9 %	104,4 %	97,0 %	87,3 %	93,0 %
Grunnlagsdata (Nivå 3)									
Differensiert skattesats for bolig- og fritidseiendommer (per 1000)	2,80	2,80	4,00			4,00			
Eiendomsskatt annen eiendom Andel av brutto driftsinntekter (prosent)	3,1 %						2,0 %	1,7 %	1,7 %
Eiendomsskatt boliger og fritidseiendommer Andel av brutto	0,9 %						1,8 %	1,5 %	1,6 %

driftsinntekter (prosent)					
Generell eiendomsskattesats (per 1000)	7,00	7,00	4,80		3,70
Hva er størrelsen på bunnfradraget? (kr)	935 000	935 000	600 000		150 000

Hovedtallene i budsjettforslaget

Omtale av budsjettforslaget for sentrale inntekter, finansposter mv.

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Regnskap		Økonomiplan			
	Oppr. bud. 2021 i fjor	bud. 2022	2023	2024	2025	2026
Skatt på inntekt og formue	-1 289 100	-1 259 300	-1 331 200	-1 335 000	-1 335 000	-1 335 000
Ordinært rammetilskudd	-1 306 442	-1 277 524	-1 375 600	-1 390 000	-1 390 000	-1 390 000
Skatt på eiendom	-132 780	-126 900	-129 600	-129 100	-128 200	-138 900
Andre generelle statstilskudd	-6 080	-6 600	-10 700	-10 300	-9 200	-8 200
Sum sentrale inntekter	-2 734 403	-2 670 324	-2 847 100	-2 864 400	-2 862 400	-2 872 100

Frie inntekter

Kommunens frie inntekter består av skatt på inntekt og formue, og rammetilskudd fra staten. Anslaget på frie inntekter fra statsbudsjettet er lagt til grunn. Staten gir ikke anslag for vekst i de frie inntektene videre i økonomiplanperioden. I rådmannens budsjettforslag legges til grunn det nivået på frie inntekter som er foreslått i statsbudsjettet. Anslaget er usikkert. Dette er særlig knyttet til befolkningsutviklingen nasjonalt og lokalt, og usikkerhet om den taktiske utviklingen i skatteinntekter.

Det er tatt høyde for befolkningsutvikling, jf. eget kapittel om befolkningsutvikling. I beregningen av frie inntekter er nivået justert opp med 300 innbyggere til den faktiske befolkningen 1. halvår 2022, men veksten-raten videre er holdt lik prognosen. De siste befolkningsprognosene fra SSB viser en liten vekst for Karmøy. Fra utgangen av 2022 til utgangen av 2025 legges det til grunn en økning i innbyggertallet i Karmøy på 0,2 prosent, mot en økning på 1,5 prosent for landet. Dette trekker ned Karmøy kommunens andel av inntektsveksten fremover.

De frie inntektene (skatt på inntekt og formue, og ordinært rammetilskudd) i Karmøy er budsjettet til 2,71 mrd. kroner i 2023. Dette er en økning på 170 mill. kroner fra opprinnelig vedtatt budsjett 2022. Veksten inkluderer pris- og lønnsvekst og innlemming av tilskudd. Det vil si tilskudd som før var øremerket, men som nå gis som en del av rammetilskuddet.

Tabellen under viser sammensetningen av de frie inntektene uten tilleggsbevilgninger til koronapandemien. Det gjøres oppmerksom på at hele økonomiplanen er i faste kroner (dvs. 2023-kroneverdi). Ordinær prisvekst kommer i tillegg. Mer informasjon om inntektssystemet finnes i [Grønt hefte - inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner](#).

Frie inntekter (1000 kr)	Regnskap21	Budsjett 22	Forslag 23
	2021-kroner	2022-kroner	2023-kroner
Innbyggertilskudd	1 046 737	1 111 642	1 202 028
Utgiftsutjevning	-18 481	-19 623	-19 603
Skjønnsmidler	1 750	1 750	1 900
Andre forhold ekskl. korona	24 032	21 302	34 873
Inntektsutjevning	165 391	144 229	156 402
SUM rammetilskudd	1 219 429	1 259 300	1 331 200
SUM skatt på formue og inntekter	1 289 100	1 277 524	1 375 600
SUM frie inntekter	2 508 529	2 536 824	2 706 800
Skatt som % av landsgjennomsnittet	83,76 %	84,86 %	84,64 %
Skatt og netto skatteutjevning, % av landet	94,50 %	94,61 %	94,58 %

Innbyggertilskudd er i utgangspunktet fordelt med et likt beløp per innbygger. I 2022 er innbyggertilskuddet på 28 077 kroner per innbygger. Dette ganges med innbyggertall per 1.7.2022 (42 812 personer).

Utgiftsutjevning er en omfordeling av innbyggertilskuddet basert på hvor stort beregnet utgiftsbehov den enkelte kommune har. Utgiftsbehovet blir beregnet blant annet på bakgrunn av alderssammensetning i kommunen, geografi og andre sosioøkonomiske forhold. Kommuner med høyt utgiftsbehov får deretter kompensert for det, mens kommuner med lavt utgiftsbehov blir trukket.

I 2023 er det anslått at Karmøy har et lavere utgiftsbehov per innbygger enn landsgjennomsnittet, med en kostnadsindeks på 100,09 prosent, og Karmøy får derfor en liten økning i inntektssystemet for dette. Skatteinngangen i Karmøy for 2023 er estimert til 84,64 prosent av landsgjennomsnittet. Det betyr at Karmøy per 2023 anslås å være inntektssvak (tilføres nærmere 156 mill. kroner gjennom inntektsutjevningen fra kommuner med høyere skatteinntekter per innbygger), og kommunen regnes å ha litt høyere utgiftsbehov (tilføres 2,4 mill. kroner gjennom denne delen av utgiftsutjevningen).

Samlet utgiftsutjevning inkluderer også et trekk for elever som ikke går i kommunale skoler. Dette utgjør et netto trekk på 22,0 mill. kroner for Karmøy, jf. tabell under.

Tabellen under viser de ulike kriteriene for Karmøy fra rådmannens forslag. Kolonnen "Indeks Karmøy" viser i praksis hvorvidt Karmøy har høyere eller lavere frekvens av det bestemte kriteriet, mens den siste kolonnen viser hvordan dette slår ut i utgiftsutjevningen når denne forskjellen er ganget opp med vekten for det enkelte kriteriet. For eksempel utgjør innbyggere 2-5 år en større del av befolkningen i Karmøy enn på landsbasis. Derfor tilføres Karmøy 21 mill. kroner siden vi da antas å ha større utgiftsbehov til blant annet barnehage. Tilsvarende har Karmøy relativt sett færre eldre. Det reduserer vårt utgiftsbehov sammenlignet med landsgjennomsnittet, og dermed trekkes Karmøy. Basistillegget er i praksis et tilskudd per kommune, og et kriterium som i hovedsak slår positivt ut for ufrivillig små kommuner. Andre kriterier er tatt med etter statistiske analyser av hva som påvirker utgiftsbehovet. For eksempel er færre innbyggere med høyere utdanning statistisk assosiert med lavere etterspørsel etter barnehageplasser, mens færre ikke-gifte over 67 år statistisk sett gir lavere behov for omsorgstjenester.

Utgiftsutjevning 2022 Karmøy	Indeks Karmøy	Effekt (1000 kr)
0-1 år	5,33 %	817
2-5 år	5,85 %	21 425
6-15 år	14,98 %	106 640
16-22 år	4,97 %	3 159
23-66 år	-3,97 %	-11 219
67-79 år	-1,97 %	-3 008
80-89 år	2,35 %	4 859
over 90 år	-11,68 %	-12 099
Basistillegg	-74,00 %	-31 661
Sone	-37,05 %	-9 972
Nabo	-21,09 %	-5 676
Landbrukskriterium	-29,53 %	-1 669
Innvandrere 6-15 år ekskl Skandinavia	-20,92 %	-5 526
Flyktninger uten integreringstilskudd	-61,17 %	-13 827
Dødlighet	1,11 %	1 359
Barn 0-15 med enslige forsørgere	9,08 %	4 593
Lavinntekt	-33,68 %	-10 695
Uføre 18-49 år	22,86 %	3 938
Opphopningsindeks	-58,43 %	-14 937
Aleneboende 30 - 66 år	-22,19 %	-11 527
PU over 16 år	18,94 %	24 747
Ikke-gifte 67 år og over	-18,06 %	-22 061
Barn 1 år uten kontantstøtte	1,53 %	679
Innbyggere med høyere utdanning	-32,14 %	-15 896
Sum kostnadsindeks	0,09 %	2 443
Netto virkning statlige/private skoler		-22 047
Sum utgiftsutjevning		-19 603

Skjønnsmidler er midler som årlig fordeles av fylkesmannen, og brukes til å kompensere kommuner for lokale forhold som ikke blir fanget opp av utgiftsutjevningen. Rammen for Rogaland er i 2023 totalt 53,5 mill. kroner, hvorav 38,5 mill. kroner er fordelt nå. Det er fordelt 1,9 mill. kroner til Karmøy. Det er 0,25 mill. kroner mer enn for 2022. Dette er et årlig vedtak, og kan endre seg fra år til år. Karmøy får tildelt midler på grunn av fire ekstraklasser som følge av språkdeling, samt en vurdering av kommunens sitt utfordringsbilde. Rådmannen har lagt inn 1,9 mill. kroner som prognose for 2024-2026.

Andre forhold gjelder blant annet frie midler som fordeles etter særskilte kriterier i inntektssystemet, og ikke gjennom det ordinære innbyggertilskuddet. Her er det enkelte endringer i 2022:

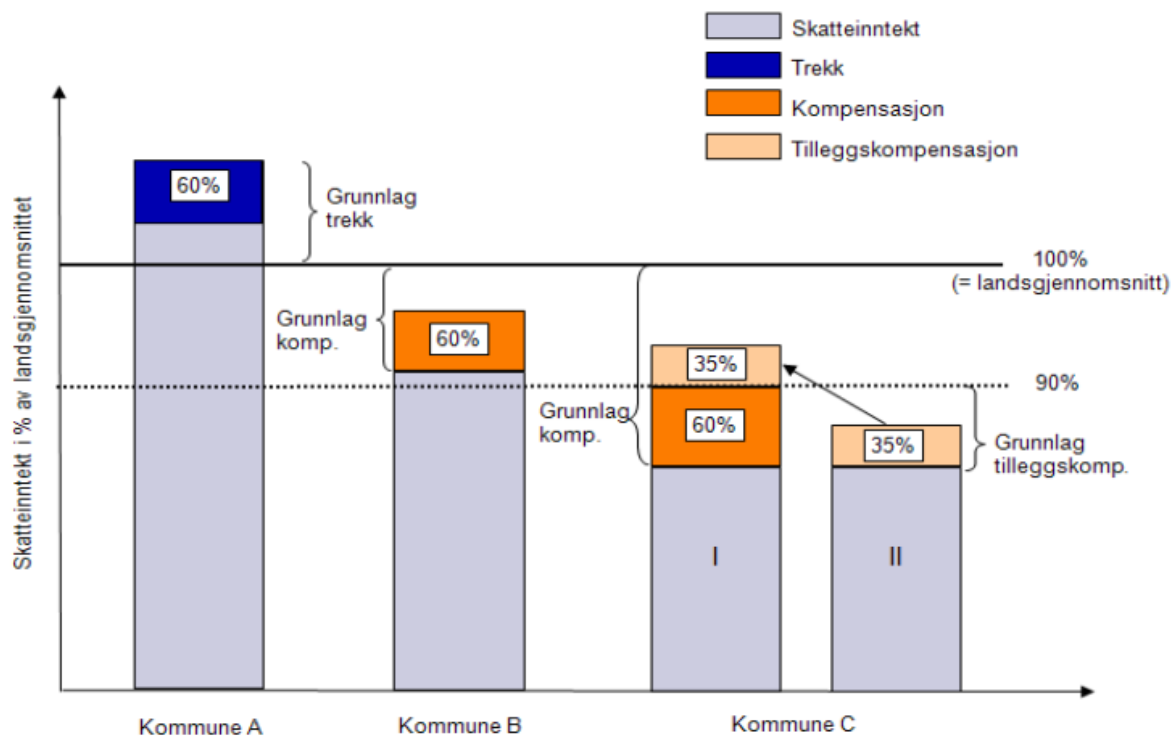
1. Tilskudd per grunnskole ble innført som et nytt tilskudd på 500 000 kroner per kommunale grunnskole i Prop. 1 S Tillegg 1 av Støre-regjeringen i 2021 for budsjett 2022. Dette videre føres i budsjettet for 2023. Tilskuddet gis med en særskilt fordeling basert på tall for skoleåret 2022/2023.
2. Kompensasjon eiendomsskatt reduseres med 1,2 mill. kroner fra 2022 til 2023, og vil fortsatte å falle. Dette er kompensasjon for bortfall av eiendomsskatt på verk og bruk (i blant kalt "maskinskatten"). Regjeringen har her foreslått å gå tilbake på kompensasjonsordningen som

ble vedtatt på Stortinget i forbindelse med denne omleggingen, og når ordningen er faset inn vil Karmøy få 24,2 mill. kroner mindre i kompensasjon enn uten dette kuttet. Karmøy er den kommunen i landet som får størst reduksjon i slik kompensasjon med regjeringens forslag. Se omtale under eiendomsskatt i kapitlet om status og rammebetingelser.

3. Barnevernsreformen innføres fra 1. januar 2022. Reformen innebærer et mer helhetlig barnevernsansvar og dermed også økte utgifter for kommunene. Regjeringen legger opp til at kommunene skal kompenseres for merutgiftene over rammetilskuddet, med fordeling etter delkostnadsnøkkel for barnevern. For at kompensasjonen for den enkelte kommune ikke skal avvike for mye fra de faktiske utgiftene på ikrafttredelsestidspunktet foreslås det imidlertid en overgangsperiode på to år (2022 og 2023) der den ene halvparten av kompensasjonen fordeles særskilt (tabell C) basert på faktisk tiltaksbruk i 2020, mens resterende innlemmes etter delkostnadsnøkkel for barnevern. For Karmøy kommune utgjør kompensasjonen med særskilt fordeling 9,3 mill. kroner i 2023, en økning fra 2022 på 2,7 mill. kroner.
4. I beløpet i tabellen inngår også inntektsgarantiordningen (INGAR). Dette er ordning som skal skjerme kommuner mot plutselig svikt i rammetilskuddet fra et år til et annet. Denne er en slags forsikringsordning som blir finansiert ved at det trekkes et likt beløp per innbygger i alle kommuner.

Andre forhold 2023	Effekt (1000 kr)
Tilskudd per grunnskole	11 407
Helsestasjon og skolehelsetjeneste	8 626
Kompensasjon eiendomsskatt (3)	7 302
Barnevernsreformen (4)	9 294
INGAR (5)	-1 757
SUM	34 873

Inntektsutjevning (også kalt skatteutjevning) er en ordning for å delvis jevne ut forskjeller i kommunenes skatteinntekter. Ordningen er illustrert under. Karmøy er en lavinntektskommune med skatteinntekter under 90 prosent av landsgjennomsnittet. Det budsjetteres derfor med 156,4 mill. kroner i inntektsutjevning, i praksis overføring fra mer skattesterke kommuner. Mens skatteinntektene i 2021 var på 83,8 prosent av landsgjennomsnittet, var skatteinntekter + netto skatteutjevning på 94,5 % av landsgjennomsnittet.

Inntektssystemet har flere andre ordninger, men disse omfatter ikke Karmøy.

Eiendomsskatt

Det budsjetteres med følgende inntekter i økonomiplanperioden.

Eiendomsskatt (mill. kr)	2022	2023	2024	2025	2026
Bolig- og fritidseiendom	-31,2	-33,0	-33,0	-33,0	-33,2
Næringseiendom mv.	-95,7	-96,6	-96,1	-95,2	105,7
SUM	126,9	129,6	129,1	128,2	138,9

Det forventes at inntektene fra bolig- og fritidseiendommer vil ligge stabilt i hele perioden og er basert på en prognose for 2022 på 130,5 mill. kroner. Det foreslås ikke endringer i satser eller bunnfradrag i budsjettforslaget.

Kategorien næringseiendom mv. inneholder også særskilt skattegrunnlag (overgangsordningen for tidligere "verk og bruk"). Inntektene her påvirkes av statlige endringer i regelverk for eiendomsskatt på verk og bruk. 2023 er år tre av nedtrappingsperioden på syv år hvor inntektene fra det særskilte skattegrunnlaget fases ut. For 2023 gir overgangsordningen Karmøy kommune en inntekt på 5,2 mill. kroner og i 2025 vil den være 0.

Anslaget for eiendomsskatt i 2023 på næringseiendom mv. er 0,9 mill. kroner høyere enn vedtatt budsjett 2022, men 0,9 mill. kroner lavere enn prognosen for 2022. Det er taksering av nye

skatteobjekter innen nærings- og grunneiendommer gjør at inntektsanslaget øker i forhold til budsjett 2022. Det foreslås ingen endring i satsen eller regelverket for eiendomsskatt på næringseiendom mv.

Andre generelle statstilskudd

Posten består av rentekompensasjonsordninger og inntekter fra havbruksfondet.

Rente- og avdragskompensasjoner

Rente- og avdragskompensasjoner utgjør 9,7 mill. kroner i 2023. Dette er en økning på 4 mill. kroner sammenlignet med budsjettet for 2022. Dette skyldes i hovedsak høyere rentenivå.

Rente- og kompensasjonsordningen har egne renteforutsetninger. Disse er basert på Finanstilsynets basisrente fratrukket 1,25 prosentpoeng. Basisrenten er basert på rentebetingelser i boliglånsmarkedet. Deretter trekkes det fra 1,25 prosentpoeng som et anslag på kommunens finansieringskostnader. Som anslag på dette er det tatt utgangspunkt i prognosen for 3 mnd nitor, med en tidsforskyvning.

	2023	2024	2025	2026
Prognose i 2023- budsjett	3,45 %	3,65 %	3,31 %	3,04 %

Dette gjelder 3,5 mill. kroner i rentekompensasjon for skolebygg, og 5,3 mill. kroner i kompensasjonstilskudd (renter og avdrag) til omsorgsboliger og sykehjem. Sistnevnte gjelder omsorgsbolig- og sykehjemsprosjekter under Handlingsplan for eldreomsorger 1998-2003 og opptrappingsplan for psykisk helse 1999-2004. Disse ordningene er avsluttet, og det gis ikke tilsagn til nye investeringer. Til sist kommer rentekompensasjon for kirkebygg. Det er særlig rentekompensasjon for investeringene i Avaldsnes kirke som har betydning her, i tillegg til en rekke andre mindre bygg. Det er Karmøy kirkelig fellesråd som søker om tilskudd på vegne av kommunen. Det er lagt opp til at kommunen og fellesrådet deler mottatt rentekompensasjon fordelt etter andel av finansieringen på de aktuelle prosjektene.

	2023	2024	2025	2026
Skolebygg	3 500	3 200	2 400	1 800
Omsorgsbygg	5 300	5 200	5 000	4 700
Kirkebygg	900	900	800	700
SUM	9 700	9 300	8 200	7 200

Havbruksfond

Fra 2022 har Stortinget besluttet at kommunene vil få 40 prosent av salgsinntektene fra auksjon av ny kapasitet, fordelt gjennom Havbruksfondet. I tillegg skal kommunene få inntekter fra en produksjonsavgift som vil ligge på rundt 500 millioner kroner årlig. Auksjonen av ny kapasitet ble i høst utsatt og tildelingen til kommunene er ikke klart i skrivende stund. Med usikkerhet i estimatet etter omlegging av ordningen fra 2022, foreslår rådmannen at det fra 2023 legges inn 1,0 mill. kroner som årlig inntekt i budsjettforslaget. Dette er en videreføring av budsjettet for 2022.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap	Oppr. bud. 2021 i fjor 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Renteinntekter	-13 384	-16 500	-39 800	-45 100	-45 900	-46 000
Utbytte	-83 265	-83 600	-140 000	-140 000	-140 000	-140 000
Gevinst finansielle instrumenter	-33 135	-25 000	-28 900	-20 500	-16 100	-12 900
Renteutgifter, prov. og andre fin.utgifter	51 079	56 950	106 300	129 380	143 610	155 590
Avdrag på lån	102 150	102 020	108 700	124 100	135 600	147 200
Netto finansinntekter/finansutgifter	23 445	33 870	6 300	47 880	77 210	103 890
Finansutgifter i tjenestoområdene	62	0	0	0	0	0
Totale finansutgifter	23 507	33 870	6 300	47 880	77 210	103 890

I økonomiplanen legges det grunn følgende utvikling i rentenivået, målt ved 3 mnds nibor-rente. Anslagene for 2023-2026 er hentet fra prognosene til Kommunalbanken august 2022. Tabellen under viser prognose for renteutviklingen i 2023-budsjettet, sammenlignet med prognosen som ble brukt i forbindelse med 2022-budsjettet. Som en ser av tabellen er rentekurven økt siden forrige vedtatte økonomiplan.

	2022	2023	2024	2025	2026
Prognose i 2023-budsjettet	2,00 %	3,80 %	3,50 %	3,20 %	3,00 %
Prognose i 2022-budsjettet	1,20 %	1,70 %	2,00 %	2,05 %	

Finansinntekter

Karmøy kommunens finansinntekter kommer fra følgende kilder:

- Renter og utbytte fra Haugland Kraft, samt renter fra Haugaland næringspark.
- Løpende likviditet på kommunens bankkonti.
- Andre renteinntekter, i hovedsak renter på kommunens utlån (startlån).
- Avkastning på overskuddslikviditet som er plassert i finansmarkedet.

Det budsjetteres med totalt 210,2 mill. kroner i finansinntekter (renteinntekter, utbytte og gevinst finansielle instrumenter) i 2023. Dette er 85,1 mill. kroner mer enn i opprinnelig budsjett for 2022. Økningen er i hovedsak knyttet til høyere rentenivå og økt utbytte fra Haugland Kraft.

Renteinntekter

Det budsjetteres med 41,3 mill. kroner i renteinntekter, herav 8,5 mill. kroner i renter på ansvarlige lån til Haugaland Kraft AS og Haugaland Næringspark AS. Disse omtales under.

De øvrige 32,8 mill. kroner i renteinntekter består av bankinnskudd, samt renteinntekter fra utlån, det vil si renteinntekter fra personer som har Startlån gjennom kommunen. Kommunens renteinntekter her må ses i sammenheng med kommunens renteutgifter på lån tatt opp fra Husbanken til videre utlån.

Anslåtte renteinntekter i 2023 er basert på følgende forutsetninger:

- Gjennomsnittlig banklikviditet på 390 mill. kroner og gjennomsnittlig rente på 4,22 %

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

- Gjennomsnittlig startlånportefølje på 454 mill. kroner og gjennomsnittlig startlånsrente på 3,50 %.
- I tillegg om lag om lag 0,4 mill. kroner i andre mindre renteposter, morarenter mv.

Dette er en økning på 24,8 mill. kroner, som først og fremst skyldes et høyere rentenivå.

Likviditetsanslaget er lavere enn observert likviditet så langt i 2022. Dette må ses i sammenheng med at deler av investeringene i 2022 og 2023 er finansiert enten med fondsmidler eller med ubrukte lånemidler (lån som er tatt opp, men som ikke forventes benyttet per 31.12.2022 på grunn av utsettelse i investeringsprosjektene). Disse forholdene vil isolert sett trekke ned likviditet i kommunen.

Startlånporteføljen er imidlertid økende, og dette forventes mer enn å oppveie at renteinntektene på bankinnskudd går ned i økonomiplanen. Økende renteinntekter fra startlånporteføljen må sees i sammenheng med tilsvarende økte renteutgifter kommunen har med lån av disse midlene fra Husbanken.

Forutsetning renteinntekter	Budsjett	Forslag			
<i>tall i mill. kroner</i>	2022	2023	2024	2025	2026
Gj. snitt banklikviditet	404	390	390	390	390
Gj. snitt startlånportefølje	362	454	518	589	659

Renteinntekter fra Haugaland Kraft og Haugaland Næringspark

Kommunen mottar renter på ansvarlige lån fra Haugaland Kraft og Haugaland Næringspark. Rentene her er regulert i egne avtaler, men følger svingninger i markedsrentene. For 2022 er det budsjettet med en rente på 5,4 prosent. Utlånene utgjør om lag 157,8 mill. kroner. Dette gir en forventet renteinntekt på 8,5 mill. kroner fra disse selskapene i 2023.

Renteinntekter	Budsjett	Forslag			
<i>tall i 1000 kr</i>	2022	2023	2024	2025	2026
Haugaland Kraft	-3 300	-4 500	-4 300	-4 000	-3 900
Haugaland Næringspark	-2 900	-4 000	-3 800	-3 500	-3 400

Utbytteinntekter fra Haugaland Kraft

Det budsjetteres i 2023 med 140 mill. kroner i utbytte fra Haugaland Kraft. Dette er 56,4 mill. kroner mer enn i budsjettet for 2022. Anslaget er basert på forventninger til selskapets resultat i 2022 og utbyttepolitikk i henhold til Karmøy kommunens vedtatte eierstrategi for selskapet. Som eier forventer Karmøy et utbytte nivå som er 60 prosent av gjennomsnittlig resultat etter skatt siste 3 år. Med gjeldende utbyttemodell er det resultatene i 2020-2022 som er styrende for kommunens utbytteinntekter i 2023. Styret foreslår endelig utbytte til generalforsamlingen.

Økningen skyldes sterkere forventet resultat i 2022 enn budsjettet, på grunn av de høye kraftprisene. I forventet resultat for 2022 er regjeringen sitt forslag i statsbudsjettet om økt beskatning av vannkraftselskaper, lagt til grunn. På grunn av store svingninger i kraftprisen er anslaget for resultat i 2022 usikkert. Det kan både bli høyere og lavere enn lagt til grunn i denne utbyttevurderingen for 2023. Utbyttet er videreført på samme nivå i hele økonomiplanen. Utbyttet videre fremover vil være avhengig av utviklingen i selskapet, som blant annet påvirkes av kraftprisene. Dersom kraftprisene blir

svært lave fremover, vil utbyttene fra selskapet fort kunne halveres de neste par årene, hvis det blir en gjentakelse av nivået på strømprisen i 2020. Dette utgjør en vesentlig risiko for kommunen.

Gevinst finansielle instrumenter

Karmøy kommune har god likviditet. En god del av denne likviditeten er plassert i markedet, og er underlagt kommunens vedtatte finansreglement. I budsjettet for 2023 er det lagt til grunn at porteføljen i gjennomsnitt vil være på 410 mill. kroner, og det legges til grunn en forventet avkastning på 28,9 mill. kroner (ca. 7,1 prosent). Forventet avkastning i økonomiplanen er basert på prognoser for rentenivået i årene fremover, og en antatt meravkastning blant annet som følge av at en del av porteføljen er plassert i fond med høyere risiko og høyere forventet avkastning. Det er lagt til grunn gjennomsnittlig avkastning i markedsporteføljen 2008-2018 som utgangspunkt for anslag på meravkastning utover pengemarkedsrenten (3 mnd nibor). Det er ventet at forvaltningskapitalen vil gå ned i trakt med bruk av fond til investeringer. I 2026 er det lagt til grunn en forvaltningskapital på 205 mill. kroner med en forventet avkastning på 12,9 mill. kroner.

Finansinntektene er usikre inntekter. Særlig vil kommunens eksponering mot aksjemarkedet medføre en risiko for svingninger i inntektene. Karmøy kommune etablerte i 2012 et bufferfond for å håndtere slike svingninger. Bufferfondet er en del av kommunens disposisjonsfond. Bufferfondet er tenkt brukt til å skjerme den løpende driften fra moderate svingninger i finansmarkedet, ved at lavere avkastning enn budsjettet fra finansporteføljen ved behov kan dekkes av bufferfondet. Fondet utgjør per i dag 35 mill. kroner, eller om lag 6,8 prosent av forvaltningskapitalen. Fondet er tenkt at skulle kunne dekke opp det finansielle budsjettavviket ved negativ avkastning, og på den måten skjerme den løpende driften fra moderate svingninger i finansmarkedet.

Finansutgifter

Karmøy kommune er inne i en periode hvor det er lagt opp til store investeringer som finansieres både gjennom økende lånegjeld og ved bruk av fondsmidler. I tillegg er lånerente økende, så handlingsrommet på drift blir med det redusert framover.

Kommunens lånegjeld ved utgangen av 2022 anslås til å bli om lag 2,99 mrd.kroner. Låneopptaket for 2022 er redusert sammenlignet med opprinnelig vedtatt budsjett, men dette er likevel en økning fra 2,61 mrd. kroner ved utgangen av 2021. Det budsjetteres med et netto låneopptak (dvs. låneopptak fratrukket budsjetterte avdrag) på 466 mill. kroner i 2023. Ved utgangen av økonomiplanperioden, 2026, forventes lånegjelden å komme opp i 4,76 mrd. kroner. Mye av veksten skjer innenfor selvkostområdene vann, avløp og renovasjon, og finansieres gjennom økte gebyrer. For mer informasjon om dette se omtale av tjenesteområde 17 VAR og gjennomgangen av de finansielle måltallene, hvor utviklingen i justert lånegjeld er vist.

Renteutgifter

Tabellen under viser prognose for lånegjeld ved utgangen av årene i økonomiplanperioden, samt prognose for gjennomsnittlig lånerente i låneporteføljen og samlede renteutgifter inklusive omkostninger i perioden. Gjennomsnittlig rente 2023 er regnet i prosent av gjennomsnittet av lånegjeld per 31.12.2022 og 31.12.2023. Det er i beregningene lagt til grunn at årets låneopptak skjer med 1/2 på våren og 1/2 på høsten.

Det var i budsjettet for 2022 anslått en gjennomsnittsrente på 1,97 prosent. Per september 2022 var den faktiske gjennomsnittsrenten i porteføljen 2,32 prosent, og forventes å øke ytterligere. Siden kommunen har en høy andel fastrentelån vil gjennomsnittsrenten i låneporteføljen svinge vesentlig

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

mindre enn svingninger i pengemarkedsrentene ellers. For 2023 er det anslått en gjennomsnittlig lånerente på 3,30 prosent (inkl. omkostninger). Høyere rente bidrar til at det er en økning i renteutgiftene sammenlignet med opprinnelig budsjett 2021. Videre i økonomiplanen gir økt prognose for pengemarkedsrentene i 2024 og deretter en liten reduksjon i renten i 2025-2026.

Lånegjeld per 31.12	Anslag lånegjeld	Gj.snitt rente	Renteutgifter
2021 Regnskap	2 606 064 000	1,76 %	
2022 Prognose	2 986 535 000	2,32 %	64 740 000
2023 Forslag	3 452 372 000	3,30 %	106 300 000
2024 Forslag	3 892 935 000	3,52 %	129 380 000
2025 Forslag	4 341 389 000	3,49 %	143 610 000
2026 Forslag	4 756 685 000	3,42 %	155 590 000

Den foreslåtte økningen i lånegjelden fremover vil gi en økning i kommunens renteutgifter videre i økonomiplanperioden. Fra 2022 til 2025 budsjetteres det med at renteutgiftene vil øke med 35,5 mill. kroner, i hovedsak på grunn av økt lånegjeld. I tillegg vil også avdragsutgiftene øke med 31,3 mill. kroner fra 2022-2025.

Avdrag på lån

Avdrag på lån (ekskl. startlån) er beregnet ut fra avskrivninger på anleggsmidler innen tjenesteområdet VAR og en nedbetalingstid på 22 år av lånet eksklusiv VAR investeringer. Basert på disse forutsetningene er det for 2023 foreslått et avdrag på 108,80 mill. kroner. Dette er en reduksjon på 6,78 mill. kroner fra budsjett 2022.

Gitt at fremdriften i investeringsprosjektene blir som foreslått i budsjettet vil lånegjelden øke raskt de nærmeste årene. Videre er det brukt betydelige midler fra fond for å finansiere investeringsplanen innenfor forslag til nytt måltall for justert lånegjeldsgrad. For mer om dette, se investeringsplanen.

Finansiering av investeringer i økonomiplanen 2023-2026

Finansiering 2022-2025	tall i 1000 kr
Sum finansieringsbehov	3 036 230
Bruk av lånemidler	2 015 549
Salgsinntekter (boliger, bolig- og industrifelter)	102 073
Mva-kompensasjon	232 124
Refusjoner og mottatte avdrag på utlån	142 267
Overføringer fra driftsbudsjettet	258 800
Netto bruk av ubundet investeringsfond	165 417
Bruk av disposisjonsfond	120 000
Sum finansiering	3 036 230

Renter og avdrag må ses i sammenheng med gebyrøkninger innen vann, avløp og renovasjon

Av låneopptaket i 2023-2026 er ca. 75 prosent knyttet opp til investeringer innenfor vann, avløp og renovasjon (VAR). Disse investeringene blir finansiert av brukerne gjennom de kommunale gebyrene. Økte utgifter til renter- og avdrag må derfor ses i sammenheng med økte inntekter fra tjenesteområde VAR. For øvrige investeringer er det lagt inn 285,4 mill. kroner fra fondsmidler til finansiering. Se omtale av dette i kapittelet om økonomisk utvikling i planperioden.

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

I sum øker renter- og avdrag med 94,4 mill. kroner fra 2023 til 2026. Samtidig øker beregnede kapitalkostnader innen VAR med 58,7 mill. kroner. Bruk av fond til finansiering av investeringer vil isolert sett redusere kommunens renteinntekter.

Gjeldsveksten innebærer en forventet vekst i gjeldsnivået, men er innenfor forslag til nytt måltall for justert lånegjeldsgrad.

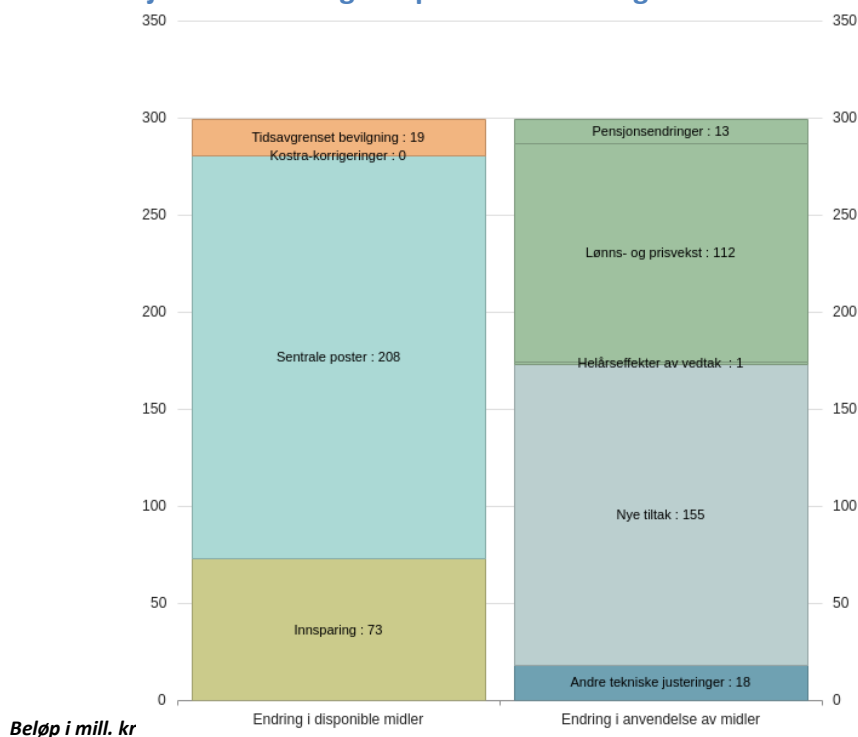
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. bud. i fjor 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Overført til investeringsregnskapet	71 296	131 200	93 900	94 400	94 900	95 600
Til ubundne avsetninger	190 999	3 110	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-24 335	-67 000	-30 000	-30 000	-30 000	-43 000
Netto avsetninger	237 960	67 310	63 900	64 400	64 900	52 600
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenestoområdene	-9 542	-12 931	-17 980	-11 430	-6 680	-5 068
Totale avsetninger	229 631	54 379	45 920	52 970	58 220	47 532

Disponering av driftsrammen

Driftsbudsjettet - endring i disponible midler og anvendelse

Driftsbudsjettet - forslag til rammeendringer fordelt på endringskategorier

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt Budsjett Forrige år	2 569 144	2 569 144	2 569 144	2 569 144
Kostra-korrigeringer	-1	-1	-1	-1
Lønns- og prisvekst	112 337	111 077	110 169	109 189
Pensjonsendringer	12 657	13 655	18 509	27 861
Helårseffekter av vedtak	1 420	2 578	2 578	2 578
Tidsavgrenset bevilgning	-18 597	-19 852	-19 852	-19 852
Andre tekniske justeringer	18 328	19 684	19 684	19 684
Tekniske justeringer	126 144	127 141	131 087	139 459
Konsekvensjustert ramme	2 695 288	2 696 285	2 700 231	2 708 603
Nye tiltak	154 642	172 501	182 606	202 902
Innsparing	-73 030	-116 666	-162 547	-195 895
Nye tiltak	81 612	55 835	20 059	7 007
Ramme 2023-2026	2 776 900	2 752 120	2 720 290	2 715 610

§ 5-6 Økonomisk oversikt etter art - drift (3)

Beløp i 1000

	Regnskap	Oppr. 2021 budsjett	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Rammetilskudd	-1 306 442	-1 277 524	-1 375 600	-1 390 000	-1 390 000	-1 390 000
Inntekts- og formuesskatt	-1 289 100	-1 259 300	-1 331 200	-1 335 000	-1 335 000	-1 335 000
Eiendomsskatt	-132 780	-126 900	-129 600	-129 100	-128 200	-138 900
Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-44 707	-29 911	-61 919	-52 948	-51 848	-50 848
Overføringer og tilskudd fra andre	-456 252	-293 708	-329 631	-328 443	-340 872	-340 894
Brukerbetalinger	-107 049	-100 936	-102 175	-102 175	-102 175	-102 175
Salgs- og leieinntekter	-265 972	-278 198	-333 645	-357 417	-379 648	-404 009
Sum driftsinntekter	-3 602 302	-3 366 477	-3 663 770	-3 695 083	-3 727 743	-3 761 826
Lønnsutgifter	1 786 621	1 778 169	1 915 351	1 903 750	1 916 665	1 916 206
Sosiale utgifter	408 926	455 802	491 978	490 425	498 843	508 146
Kjøp av varer og tjenester	969 026	879 563	1 022 938	1 018 967	1 013 598	1 022 974
Overføringer og tilskudd til andre	184 591	164 694	181 284	181 092	163 208	163 079
Avskrivninger	125 536	132 400	133 310	133 310	133 310	133 310
Sum driftsutgifter	3 474 700	3 410 628	3 744 860	3 727 543	3 725 623	3 743 714
Brutto driftsresultat	-127 602	44 151	81 090	32 460	-2 120	-18 112
Renteinntekter	-13 390	-16 500	-39 800	-45 100	-45 900	-46 000
Utbytte	-83 265	-83 600	-140 000	-140 000	-140 000	-140 000
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	-33 136	-25 000	-28 900	-20 500	-16 100	-12 900
Renteutgifter	51 148	56 950	106 300	129 380	143 610	155 590
Avdrag på lån	102 150	102 020	108 700	124 100	135 600	147 200
Netto finansutgifter	23 507	33 870	6 300	47 880	77 210	103 890
Motpost avskrivninger	-125 536	-132 400	-133 310	-133 310	-133 310	-133 310
Netto driftsresultat	-229 631	-54 379	-45 920	-52 970	-58 220	-47 532
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						

	Regnskap 2021 budsjett 2022	Oppr. Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	
Overføring til investering	57 925	131 200	93 900	94 400	94 900	95 600
Avsetninger til bundne driftsfond	42 693	2 038	1 255	1 255	1 255	1 255
Bruk av bundne driftsfond	-38 592	-14 969	-19 235	-12 685	-7 935	-6 323
Avsetninger til disposisjonsfond	204 370	3 110	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-36 766	-67 000	-30 000	-30 000	-30 000	-43 000
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	229 631	54 379	45 920	52 970	58 220	47 532
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Befolkningsutvikling

Befolkningsutviklingen de siste årene.

De siste årene har befolkningsutviklingen i Karmøy skilt lag med de nasjonale veksttallene. Etter at befolkningen vokste jevnt og trutt, fra kommunen passerte 40 000 innbyggere i 2010, til den passerte 42 200 innbyggere i 2016, stagnerte veksten fram til 2020. Siste året har veksten tatt seg endel opp igjen. Per 1. januar 2021 hadde kommunen 42 345 innbyggere, noe som var en økning på 158 fra året før. Per 1. januar 2022 var innbyggertallet 42 541, en økning på ytterligere 196.

Nedgangen skyldes at netto tilflytting snudde negativt fra 2015. Dette faller sammen i tid med oljeprisfallet i 2014, som gav dårligere tider i lokalt næringsliv på sørvestlandet. I årene 2015-2019 var netto tilflytting på -711 personer. Det flyttet altså flere ut av Karmøy enn inn til Karmøy. I første halvdel av 2022 har netto tilflytting på 72. Det var og en positiv netto innflytting i første halvdel av 2021. I tillegg har det, grunnet situasjonen i Ukraina, vært en økning i innvandring i første halvdel av 2022.

Folketallet har vært relativt stabilt i Karmøy kommune, tidligere skyldtes det at kommunen har hatt et fødselsoverskudd. Men trenden for fødselstall er negativ. Dette omtales mer under.

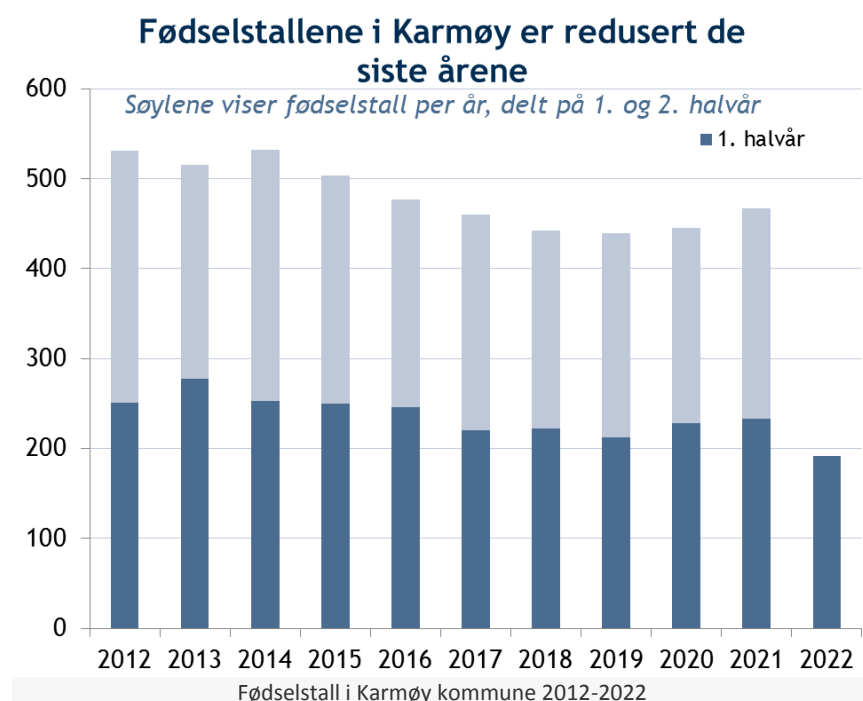
Dette innebærer også at Karmøy har en aldrende befolkning. Mens innbyggertallet totalt sett har økt med 196 personer det siste året, er aldersfordelingen endret:

Befolkning etter aldersgruppe	1.1.2021	1.1.2022	Endring
0-15 år	8 695	8 643	-52
16-66 år	27 035	27 162	+127
67+ år	6 615	6 736	+121
SUM	42 345	42 541	+196

Synkende fødselstall

Fødselstallene er fortsatt lave. Det er registrert 467 fødte i 2021. Dette er litt flere enn i 2020, men fortsatt lavt sammenlignet med fødselstallene for noen år tilbake. I årene 2009-2015 lå fødselstallene mellom 504 og 565 barn per år, mens tallene har blitt gradvis redusert i årene etter. I årene 2016-2020 lå antall fødsler mellom 439 og 477 barn.

I 1.halvår 2022 ble det født 192 barn. Til sammenligning ble det født 233 barn i 1. halvår 2021.

Om befolkningsprognosen i årene fremover.

I arbeidet med budsjett- og økonomiplan er det tatt utgangspunkt i folketall per 01.01.22, og deretter justert med forventet årlig endring per årskull i SSBs hovedalternativ "middel nasjonal vekst" lagt til grunn (det såkalte "mmmm-alternativet").

Disse prognosene er usikre, særlig knyttet til utviklingen i fødselstall. SSBs prognoser ligger nå mye lavere enn for en del år siden. Særlig gjelder dette utvikling i barnetallet, som er en nasjonal trend, samt at det for Karmøy også kan skje raske endringer på netto tilflytting til kommunen.

Hva viser oversiktene under?

Oversiktene under viser forventet utvikling i folketallet, fordelt på aldersgrupper, ut fra hovedscenariet til SSB. Tallene er status per 1.1. i de respektive år (kolonnen 2022 viser tallene per 1.1. 2022). Tallene viser:

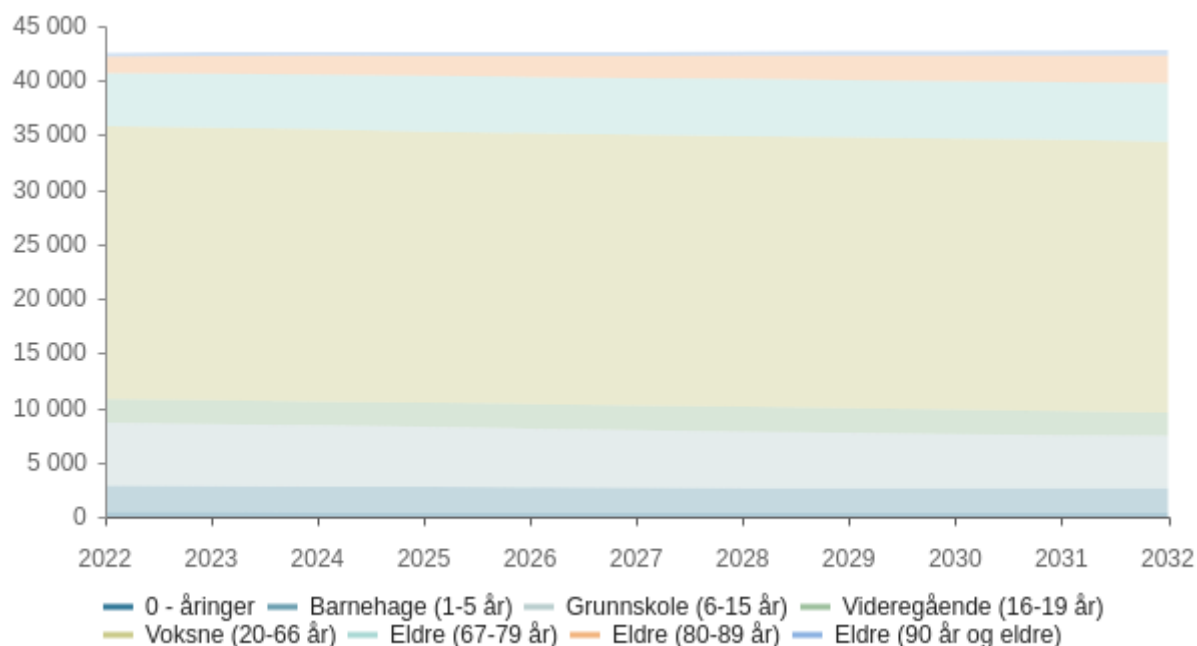
1. Antall personer per 1.1. i de respektive år.
2. Indeks for de ulike aldersgruppene, hvor forventet tall for 1.1.2022 er satt til 100. Når det for 2025 står 98,2 % for aldersgruppen 1-5 år, betyr det at prognosen forventer en reduksjon på 1,8 prosent (100-98,2) i denne aldersgruppen fra 1.1.2022 til 1.1. 2025.
3. Teoretisk kostnadseffekt. Metoden teknisk beregningsutvalg for kommunal økonomi brukes til å beregne kostnadseffekten av flere eller færre innbyggere. Det er da gjort en teoretisk beregning av hva dette tilsier at kostnadene vil økes eller reduseres med i Karmøy kommune. For eksempel viser tallene at det på grunn av at det blir færre barn i barnehagealder, skulle en slik teoretisk gjennomsnittsberegning tilsa at kostnadene skulle gå ned med 16,5 mill. kroner i 2022, deretter ytterligere 2,1 mill. kroner i 2022 og så videre. Mens økt antall eldre i aldersgruppen 80-89 år skulle tilsa en økning på 4,5mill. kroner i 2021.

Dette er teoretiske beregninger som ikke tar hensyn til lokale forhold, terskelkostnader og utvikling i lokalt behov/etterspørsel. Tallene er endring i brutto utgiftsbehov, som er tenkt å illustrere endring i kostnader uavhengig av hvordan disse er finansiert. Endring i netto utgiftsbehov, som er et uttrykk for hvor stor del av disse kostnadene som vil måtte finansieres av de frie inntektene, vil typisk være om lag 80-85 prosent av endringen i brutto utgiftsbehov.

I figurene kan du klikke på ulike forklaringene, for å skjule/vise de enkelte elementer i figuren.

Demografi

Befolkningsprognose

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
0 - åring	479	438	429	421	419	421	422	423	425	429	431
Barnehage (1-5	2 362	2 374	2 337	2 320	2 292	2 263	2 204	2 190	2 187	2 191	2 200

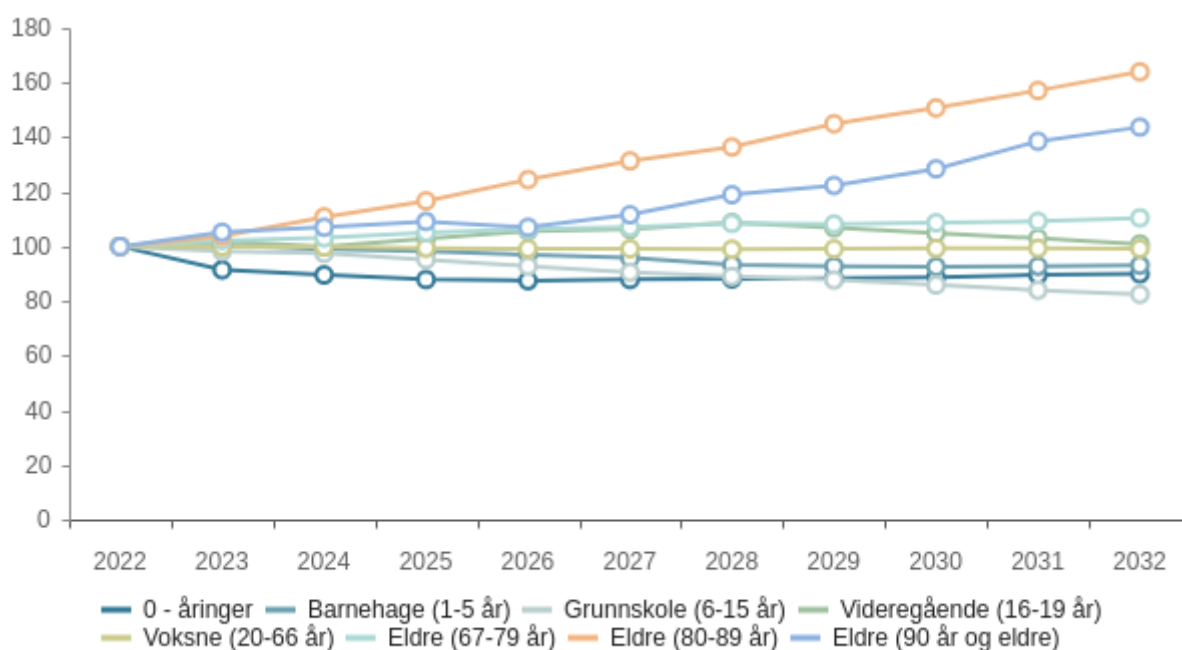
Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

år)											
Grunnskole (6-15 år)	5 802	5 698	5 654	5 524	5 385	5 255	5 166	5 089	4 983	4 873	4 786
Videregående (16-19 år)	2 129	2 169	2 126	2 191	2 248	2 263	2 316	2 274	2 233	2 193	2 148
Voksne (20-66 år)	25 033	24 999	24 992	24 878	24 824	24 828	24 781	24 812	24 857	24 869	24 830
Eldre (67-79 år)	4 858	4 965	5 012	5 107	5 162	5 199	5 269	5 258	5 280	5 305	5 367
Eldre (80-89 år)	1 551	1 609	1 719	1 810	1 931	2 037	2 116	2 248	2 338	2 437	2 543
Eldre (90 år og eldre)	327	344	350	357	350	365	389	400	420	453	470
Total	42 541	42 596	42 619	42 608	42 611	42 631	42 663	42 694	42 723	42 750	42 775

Prognose type : Middels nasjonal vekst

Prognose periode : 10

Prognose vekst

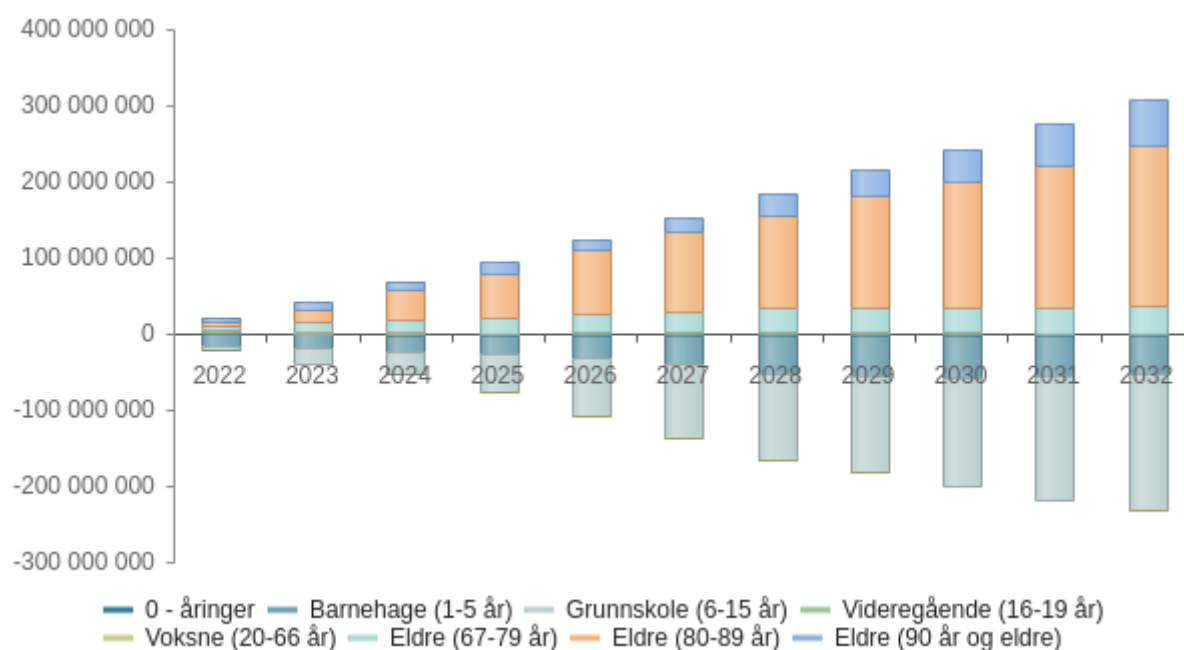

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
0 - åringer	100,0 %	91,4 %	89,6 %	87,9 %	87,5 %	87,9 %	88,1 %	88,3 %	88,7 %	89,6 %	90,0 %
Barnehage (1-5 år)	100,0 %	100,5 %	98,9 %	98,2 %	97,0 %	95,8 %	93,3 %	92,7 %	92,6 %	92,8 %	93,1 %
Grunnskole (6-15 år)	100,0 %	98,2 %	97,4 %	95,2 %	92,8 %	90,6 %	89,0 %	87,7 %	85,9 %	84,0 %	82,5 %
Videregående (16-19 år)	100,0 %	101,9 %	99,9 %	102,9 %	105,6 %	106,3 %	108,8 %	106,8 %	104,9 %	103,0 %	100,9 %
Voksne (20-66 år)	100,0 %	99,9 %	99,8 %	99,4 %	99,2 %	99,2 %	99,0 %	99,1 %	99,3 %	99,3 %	99,2 %
Eldre (67-79 år)	100,0 %	102,2 %	103,2 %	105,1 %	106,3 %	107,0 %	108,5 %	108,2 %	108,7 %	109,2 %	110,5 %
Eldre (80-89 år)	100,0 %	103,7 %	110,8 %	116,7 %	124,5 %	131,3 %	136,4 %	144,9 %	150,7 %	157,1 %	164,0 %
Eldre (90 år og eldre)	100,0 %	105,2 %	107,0 %	109,2 %	107,0 %	111,6 %	119,0 %	122,3 %	128,4 %	138,5 %	143,7 %
Total	100,0 %	100,1 %	100,2 %	100,2 %	100,2 %	100,2 %	100,3 %	100,4 %	100,4 %	100,5 %	100,6 %

Prognose type : Middels nasjonal vekst

Prognose periode : 10

Demografiutgifter

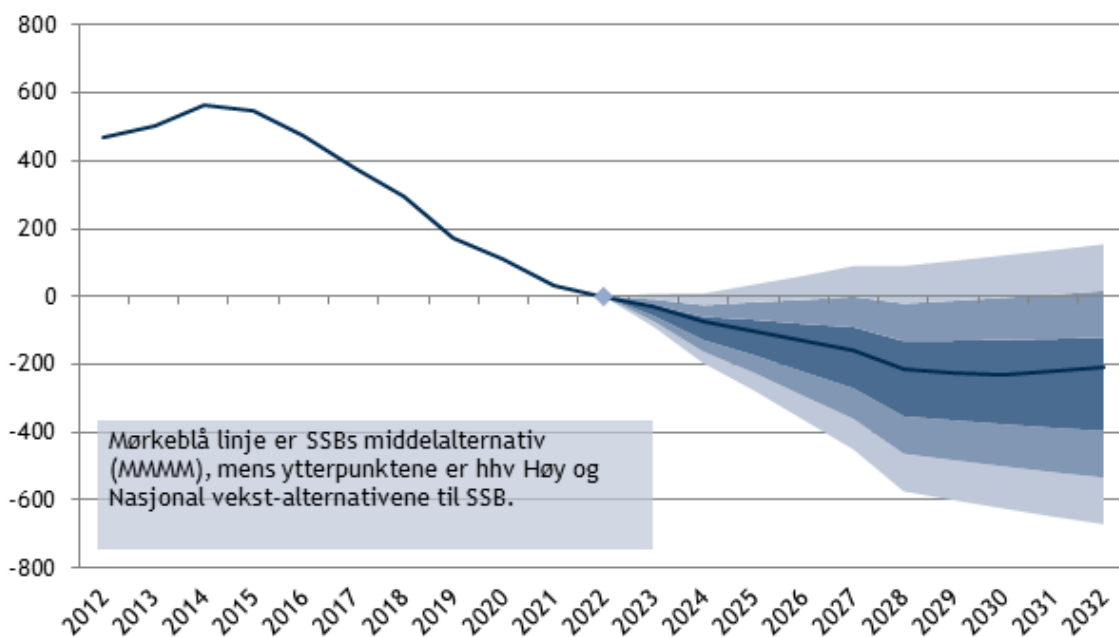
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Totalt
0 - åringer	2 681 252	-3 546 172	-778 428	-691 936	-172 984	172 984	86 492	86 492	172 984	345 968	172 984	-1 470 364
Barnehage (1-5 år)	16 478 785	-2 135 049	-2 595 832	-2 528 015	-5 594 729	-6 587 779	-14 168 608	-3 628 376	-1 014 941	648 154	1 836 079	-52 247 881
Grunnskole (6-15 år)	-3 435 080	-17 862 416	-7 557 176	-22 328 020	-23 873 806	-22 328 020	-15 286 106	-13 225 058	-18 205 924	-18 892 940	-14 942 598	177 937 144
Videregående (16-19 år)	-900 566	1 014 904	-1 135 843	1 603 669	1 432 391	276 735	1 351 307	-971 634	-989 625	-974 820	-1 143 589	-437 071
Voksne (20-66 år)	3 439 209	-928 496	-267 155	-2 581 652	-873 224	317 178	-834 959	816 287	981 685	435 264	-941 439	-437 302
Eldre (67-79 år)	5 593 230	6 649 729	2 920 909	5 903 965	3 418 085	2 299 439	4 350 290	-683 617	1 367 234	1 553 675	3 853 114	37 226 053
Eldre (80-89 år)	4 539 238	11 967 082	22 696 190	18 775 939	24 965 809	21 870 874	16 299 991	27 235 428	18 569 610	20 426 571	21 870 874	209 217 606
Eldre (90 år og eldre)	3 677 211	6 945 843	2 451 474	2 860 053	-2 860 053	6 128 685	9 805 896	4 494 369	8 171 580	13 483 107	6 945 843	62 104 008
Total	-884 291	2 105 425	15 734 139	1 014 003	-3 558 511	2 150 096	1 604 303	14 123 891	9 052 603	17 024 979	17 651 268	76 017 905

Barnehage (1-5 år)

Endring folketall 0-5 år, prognose

Endring i antall barn 0-5 år i Karmøy kommune i ulike befolkningsscenarier

1.1.2022=0

Figuren viser utviklingen i befolkningstall for aldersgruppen, sammenlignet med antall innbyggere 1.1.2022. Dersom linjen før 2022 ligger høyere enn 0, betyr det at det antall innbyggere i aldersgruppen var høyere før, og at det har vært en reduksjon frem mot 2022. Kurvene etter 2022 viser en eventuell forventet økning eller reduksjon i aldersgruppen i årene fremover.

Fødselstallene synker, både i Karmøy og nasjonalt. Fra 2009 til 2020 gikk "[Samlet fruktbarhetstall](#)" ned fra 1,98 barn per kvinne til 1,48 barn per kvinne, noe som er det laveste som er målt noen gang i Norge. I 2021 gikk samlet fruktbarhetstallet opp til 1,55. I befolkningsfremskrivingene legger SSB til grunn at fruktbarhetstall vil stige igjen til 1,7 i hovedscenariet (MMMM), mens scenarioene for høy/lav nasjonal vekst er basert på at fruktbarhetstall vil utvikle seg mot henholdsvis 1,9 og 1,3.

Per 1.1.2022 var det i Karmøy 2841 barn i alderen 0-5 år, en nedgang på 596 personer fra den siste toppen i 2014. Bare de siste fire årene, fra 1.1.2018 til 1.1.2022 har barnetallet gått ned med 329 personer i aldersgruppen.

Dersom en legger SSBs hovedscenariet til grunn, vil det frem mot 2026 være et fall på ytterligere 70 barn, før tallene ventes å stabilisere seg.

En stadig høyere andel av disse barna etterspør barnehageplass. De siste årene har andelen barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år, økt fra 90,2 til 93,7 prosent. I 2021 var det en liten nedgang til 92,3 prosent. Det betyr at nedgangen i antall barnehageplasser har vært mindre enn nedgangen i antall barn i aldersgruppen, og i budsjettet for 2022 er det derfor lagt opp til en økt bevilgning knyttet til denne høyere dekningsgraden. Dekningsgraden i Karmøy er nå litt under landsgjennomsnittet, men det har tidligere vært over. Det er og usikkert hvordan dette vil utvikle seg fremover.

Dersom nedgangen i aldersgruppen fortsetter som anslått i SSBs hovedscenariet, vil det bli behov for betydelig færre barnehageplasser i årene fremover. Dersom dekningsgraden holder seg på 92,3 prosent

av antall barn i alderen 1-5 år går i barnehage, og hovedalternativet i SSB er at denne aldersgruppen vil bli redusert med rundt 70 barn fra 2022 til 2026, noe som kan indikere at det vil være en reduksjon på 64 barnehageplasser i økonomiplanperioden. Både dekningsgrad og befolkningstall er usikre.

For kommunens økonomi vil det være en utfordring dersom kostnadene til barnehageplasser ikke faller i takt med at det blir færre barn i aldersgruppen. I inntektssystemet til kommunene vurderes den årlige inntektsveksten ut fra kommunens demografiske utgifter (om kommunen får færre eller flere innbyggere i ulike aldersgrupper). Forventet høyere utgifter til antall eldre motsvares delvis av forventet lavere utgifter som følge av at det blir færre barn.

I tillegg til at kommunen dermed må redusere antall barnehageplasser kommunen betaler for, så vil det også være en utfordring å opprettholde samme kostnadsnivå i en situasjon hvor det fort vil være mer ledig kapasitet. Se mer under tjenesteområde barnehage.

I økonomiplanen er rammen på barnehageområdet redusert fra 2022 til 2025. Dette nedtrekket er knyttet til forventning om færre barn, men det forutsettes samtidig at kostnadene ikke vil gå ned i samme takt som antall barn.

Om usikkerhet i anslagene:

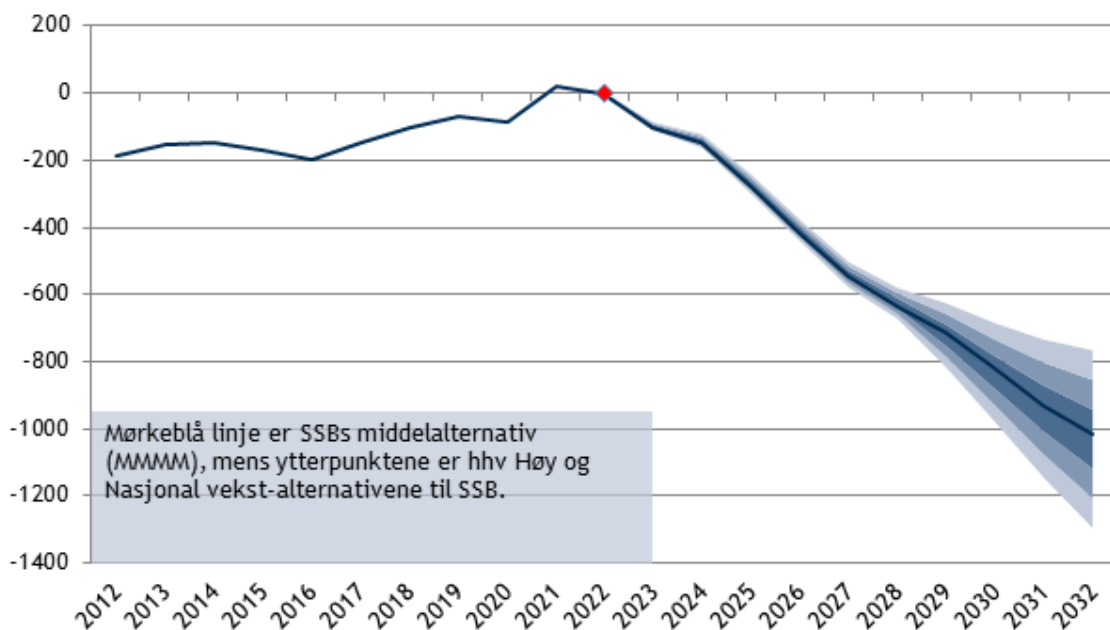
Befolkningsprognoser for ufødte barnekull blir naturlig nok usikre. SSB har flere alternative scenarier, de kan ikke regnes som ytterpunkter for mulig utvikling, men kan gi en ide om spredningen på ulike prognoser. I tallene under er det tatt utgangspunkt i faktisk folketall per 1.1.2022 og SSBs anslag på endring fra 1.1.2022 til 1.1.2026 i tre scenarier.

Aldersgruppen 1-5 år	01.01.2022	01.01.2026	endring
Hovedalternativ	2362	2292	-70
"lav nasjonal vekst"	2362	2112	-250
"høy nasjonal vekst"	2362	2428	+66
<i>Kilde: SSB/Framsikt</i>			

Grunnskole (6-15 år)

Endring folketall 6-15 år, prognose

Endring i antall barn 6-15 år i Karmøy kommune i ulike befolkningsscenarier 1.1.2022=0

Figuren viser utviklingen i befolkningstall for aldersgruppen, sammenlignet med antall innbyggere 1.1.2022. Dersom linjen før 2022 ligger høyere enn 0, betyr det at det antall innbyggere i aldersgruppen var høyere før, og at det har vært en reduksjon frem mot 2022. Kurvene etter 2022 viser en eventuell forventet økning eller reduksjon i aldersgruppen i årene fremover.

For aldersgruppen 6-15 år har folketallet hatt en svakt økende tendens de siste årene. For småskoletrinnet har tallet imidlertid vært svakt fallende de siste tre årene, mens antallet i ungdomstrinnet har økt noe. Årskullene har varierende størrelse. De mindre kullene som har gitt nedgang i aldersgruppen 0-5 år de siste årene kommer nå inn i skolen. Med SSBs hovedscenario vil det bli en reduksjon i aldersgruppen 6-12 år på -241 barn fra 1.1.22 til 1.1.26, mens aldersgruppen 13-15 ventas å øke med +12 barn i samme periode.

Dersom kostnadene til grunnskole ikke går ned i takt med forventet nedgang i antall elever, har dette negativ innvirkning på kommunens økonomiske handlingsrom. Det ligger forslag i økonomiplanen om å redusere rammen til skole på bakgrunn av disse tallene. Den reduksjonen rådmannen foreslår er imidlertid noe lavere enn det teoretisk beregnede effekten av færre skolebarn skulle tilsi. Dette skyldes at det er usikkert hvilken effekt færre elever vil få. Se mer under tjenesteområde skole.

Om usikkerhet i anslagene:

Befolkningsprognosen for barn i skolealder er mindre usikre enn for barnehage, da det i økonomiplanperioden er snakk om barnekull som allerede er fødte. Samtidig kan endringer i netto tilflytting gjøre utslag som ikke fanges opp av de nasjonale scenariene.

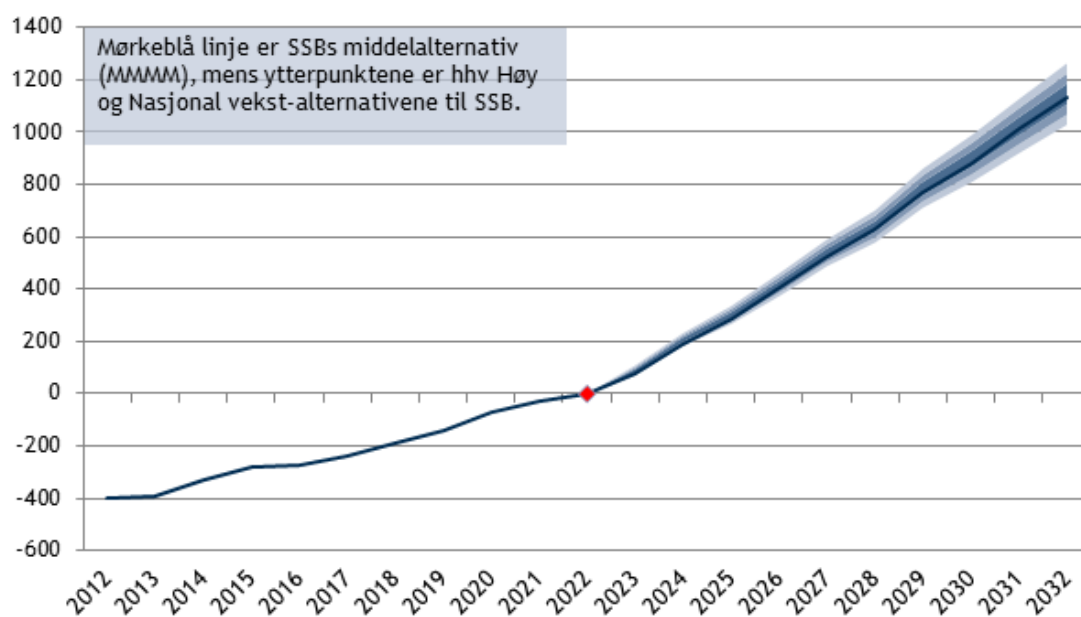
SSB har flere alternative scenarier, de kan ikke regnes som ytterpunkter for mulig utvikling, men kan gi en ide om spredningen på ulike prognoser. I tallene under er det tatt utgangspunkt i faktisk folketall per 1.1.2022 og SSBs anslag på endring fra 1.1.2022 til 1.1.2026 i tre scenarier.

Aldersgruppen 6-15 år	01.01.2022	01.01.2026	endring
Hovedalternativ	5 802	5 385	-417
"lav nasjonal vekst"	5 802	5 362	-440
"høy nasjonal vekst"	5 802	5 425	-377
<i>Kilde: SSB/Framsikt</i>			

Eldre (80-89 år)

Endring folketall 80+ år, prognose

Endring i innbyggere over 80 år i Karmøy kommune i ulike befolkningsscenarier 1.1.2022=0

Figuren viser utviklingen i befolkningstall for aldersgruppen, sammenlignet med antall innbyggere 1.1.2022. Dersom linjen før 2022 ligger høyere enn 0, betyr det at det antall innbyggere i aldersgruppen var høyere før, og at det har vært en reduksjon frem mot 2022. Kurvene etter 2022 viser en eventuell forventet økning eller reduksjon i aldersgruppen i årene fremover.

Antall eldre vil øke fremover. I økonomiplanperioden er det særlig aldersgruppen 80-89 år som forventes å vokse mye, mens i de påfølgende årene vil en begynne å se en sterk vekst også i personer over 90 år.

Utvikling i aldersgrupper, indeks (1.1.2021 = 100)	2021	2025	2029
67-79 år	100	106	111
80-89 år	100	119	148
90+ år	100	107	132
<i>Kilde: SSB/Framsikt</i>			

I Karmøy bodde 11,4 prosent av innbyggerne over 80 år i institusjon eller bolig med heldøgnsbemanning, per 2021 (kilde: SSB/Framsikt). I vedtatt til investeringsplan er det lagt opp til at 32

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

sykehjemsplasser og 8 omsorgsplasser, totalt 40 plasser, skal stå ferdig i løpet av 2022. Samtidig er det forutsatt at antall midlertidige institusjonsplasser ved Bokn og Torfæusgate blir redusert, slik at netto tilvekst blir 27 plasser. Deretter skal 60 nye plasser i fase 1 av utbyggingen på Spanne etter foreslått plan stå klar i løpet av 2028. Det er lagt inn midler til fase 2 av utbyggingen på Spanne fra 2029.

Innbyggertall	1.1.2022	1.1.2026	1.1.2029
80+ år	1 878	2 281	2 680
Endring fra 2022	-	403	833
Behov for nye plasser gitt 11,4 % dekningsgrad i bolig/institusjon	-	46	93
Antall nye plasser i foreslått økonomiplan i forhold til 2022	-	27	87
<i>Kilde: SSB/Framsikt (MMMM-alternativet)</i>			

I forslag til økonomiplan er det lagt opp til en økning av rammene i omsorgssektoren utover i økonomiplanen som følge av demografi. Se mer under tjenesteområde omsorg.

Om usikkerhet i anslagene:

Forskjellen mellom ulike befolkningsscenarier på nasjonalt nivå gir små utslag i tallene for antall eldre i Karmøy. Usikkerheten vil trolig mest ligge i intern flytting mv.

SSB har flere alternative scenarier, de kan ikke regnes som ytterpunkter for mulig utvikling, men kan gi en ide om spredningen på ulike prognoser. I tallene under er det tatt utgangspunkt i faktisk folketall per 1.1.2022 og SSBs anslag på endring fra 1.1.2022 til 1.1.2026 i tre scenarier. Forhold som arbeidsinnvandring og netto innflytting vil kunne ha større betydning også på relativt kort sikt.

Aldersgruppen 67-79 år	01.01.2022	01.01.2026	endring
Hovedalternativ	4 858	5 162	+304
"lav nasjonal vekst"	4 858	5 144	+286
"høy nasjonal vekst"	4 858	5 182	+324
<i>Kilde: SSB/Framsikt</i>			
Aldersgruppen over 80 år	01.01.2022	01.01.2026	endring
Hovedalternativ	1 878	2 281	+403
"lav nasjonal vekst"	1 878	2 251	+373
"høy nasjonal vekst"	1 878	2 307	+429
<i>Kilde: SSB/Framsikt</i>			

Investeringer i økonomiplanen

Karmøy kommune har et vedtatt måltall om at justert lånegjeld ikke skal overstige 41 prosent av sum driftsinntekter. Justert lånegjeld er den gjelden som belaster kommunekassen. Det vil si av lånegjeld som dekkes av de kommunale gebyrene (vann, avløp og renovasjon) og lån til videreutlån (startlån) som dekkes av lånetakerne – er tatt ut. Kommunen har i kommunesammenheng i dag en lav lånegjeld. Lånegjeldsgraden har over tid vært gradvis stigende. Justert lånegjeldsgrad per 2021 var på 35,4 prosent. En økning i justert lånegjeld medfører økte kapitalkostnader som belastes kommunekassen. Finansielle måltall skal sikre at Karmøy kommune ivaretar en langsiktig økonomisk balanse. Økte kapitalkostnader til lån vil redusere handlingsrommet i driftsbudsjettet. Kapitalkostnadene påvirkes både av nivå på lånegjeld og rentenivå, som begge er stigende. Det må derfor gjøres en avveining mellom økte kapitalkostnader og behovet for økte inntekter eller reduserte utgifter i tjenestene.

Kommunedirektøren sitt forslag til investeringsbudsjett de neste ti årene legger opp til en fortsatt økning av justert lånegjeld, med en topp på 40,7 prosent i 2029. I 2032, siste år i tiårsplanen, er lånegjeldsgraden beregnet til 39,8 prosent. Når det planlegges så langt frem i tid er det hensiktsmessig at lånegjeldsgraden er synkende siste halvdel av perioden, gjerne ned mot 36-37 prosent. En synkende lånegjeldsgrad gir kommunen mer handlingsrom til oppdukkende behov. Allerede nå kan vi med ganske stor sikkerhet si at det vil dukke opp investeringsbehov fremover i planperioden som ikke er kjent for oss i dag. Slik investeringsplanen ligger nå er handlingsrommet i stor grad allerede brukt opp. For ikke å ramme handlingsrommet i drift ytterligere med økte kapitalutgifter, må investeringer utsettes eller tas ut av planen dersom nye skal inn.

Årsakene til det høye investeringsbudsjettet over tid er mange. Det blant annet prioritert inn fire nye prosjekt i denne investeringsplanen. Det er prosjektene kommunal barnevernsinstitusjon, Vea industrifelt – etappe 2, kommunal vei Åkra sentrum – Haugalandspakken og en delvis finansiering av et kulturhus. Kommunale vei Åkra sentrum – Haugalandspakken er reelt sett ikke en utgift for kommunen. Veia industrifelt – etappe 2 skal etter planen gi kommunen økte salgsinntekter. Kommunale barnevernsinstitusjon er beregnet til å være selvfinansiert i form av sparte kostnader til kjøp av institusjonsplassene fra staten. Noen prosjekt er også utvidet i forhold til tidligere plan. Dette gjelder prosjekter som digitalisering og heldøgns omsorgsplasser fase 2. I tillegg til nye og utvidede prosjekt er det to store hovedgrunner til det høye investeringsnivået. Dette er innarbeidet prisjustering og bortfall av investeringstilskudd fra Husbanken.

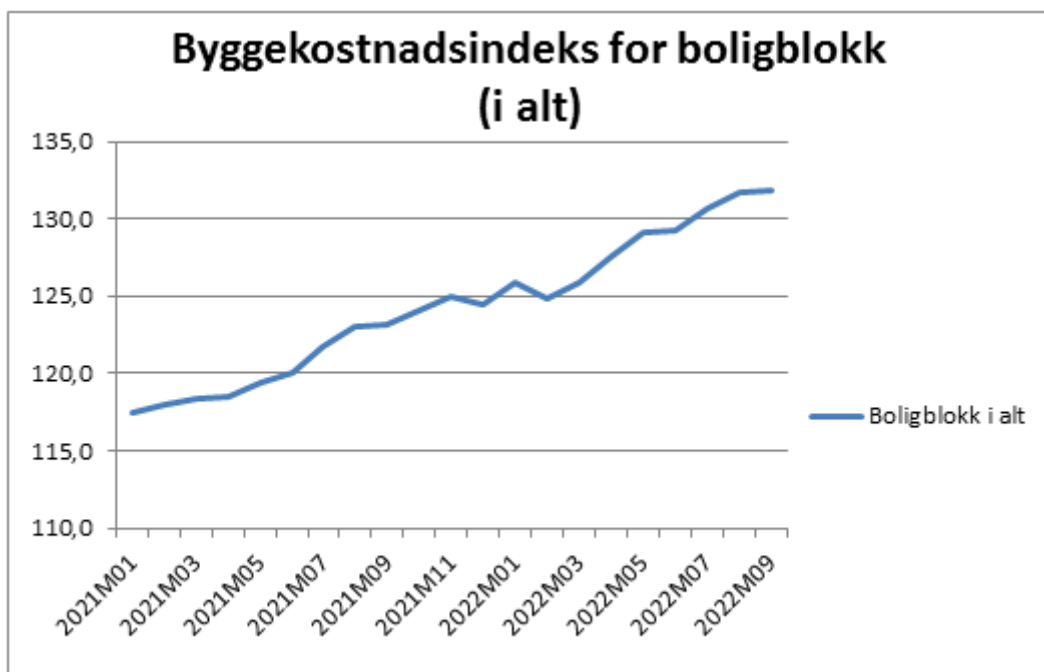
Prisjustering

Utgangspunktet for dette investeringsbudsjettet er vedtatt investeringsbudsjett for perioden 2022-2031. Estimaten som lå til grunn for investeringsbudsjett 2022-2031 var i hovedsak utarbeidet våren 2021. Prisveksten fra våren 2021 til våren 2022 ble som kjent veldig høy, og betydelig høyere enn det som var lagt til grunn i investeringsbudsjettet. Videre er det tatt høyde for en videre prisvekst frem mot våren 2023. Hvert enkelt prosjekt er vurdert med tanke på prisjustering. Noen prosjekt er allerede prisjustert gjennom vedtak om økt budsjetttramme i kommunestyret i løpet av 2022. Noen prosjekt er enda så umodne i forhold til innhold at det er vurdert hensiktsmessig å vente med prisjustering til innhold er mer avklart. Andre prosjekt er valgt å ikke prisjustere, med den konsekvens at handlingsrommet svekkes og prosjektet må nedskaleres. Dette gjelder blant annet noen av planprosjektene. Likevel utgjør innarbeidet prisjustering dette året en betydelig økning av investeringsbudsjettet. Prisjustering og rekalkulering av investeringsprosjekt i investeringsplanen summerer seg til nesten 200 mill. kroner for generelle investeringer og investeringer under porteføljen bolig – og industrifelt. I tillegg er det foreslått en budsjettmessig økning på 311 mill. kroner knyttet til prosjektet «heldøgns omsorgsplasser fase 2 (70 plasser)». Budsjetttrammen som var satt av til dette prosjektet ved forrige budsjett og økonomiplan var en avsetning av oppstartsmidler for å signalisere et

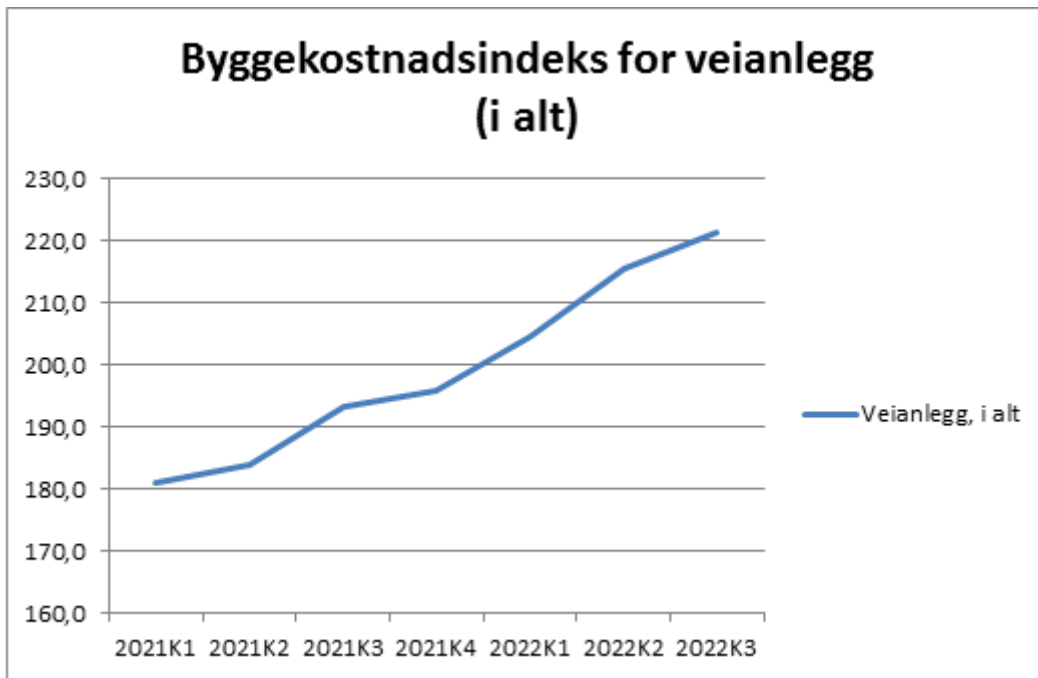
fremtidig behov. Basert på framskriving av behov for heldøgns omsorgsplasser legges det altså nå til grunn at fase 2 skal inneholde 70 plasser.

For selvkostområdet vann, avløp og renovasjon (VAR) er det foreslått en prisjustering på 196 mill. kroner knyttet til reservevannforsyning. Selv om en økning i investeringsutgifter knyttet til selvkostområdet ikke påvirker kommunens justerte lånegjeld, gir det utslag i økte kommunale avgifter til kommunens innbyggere.

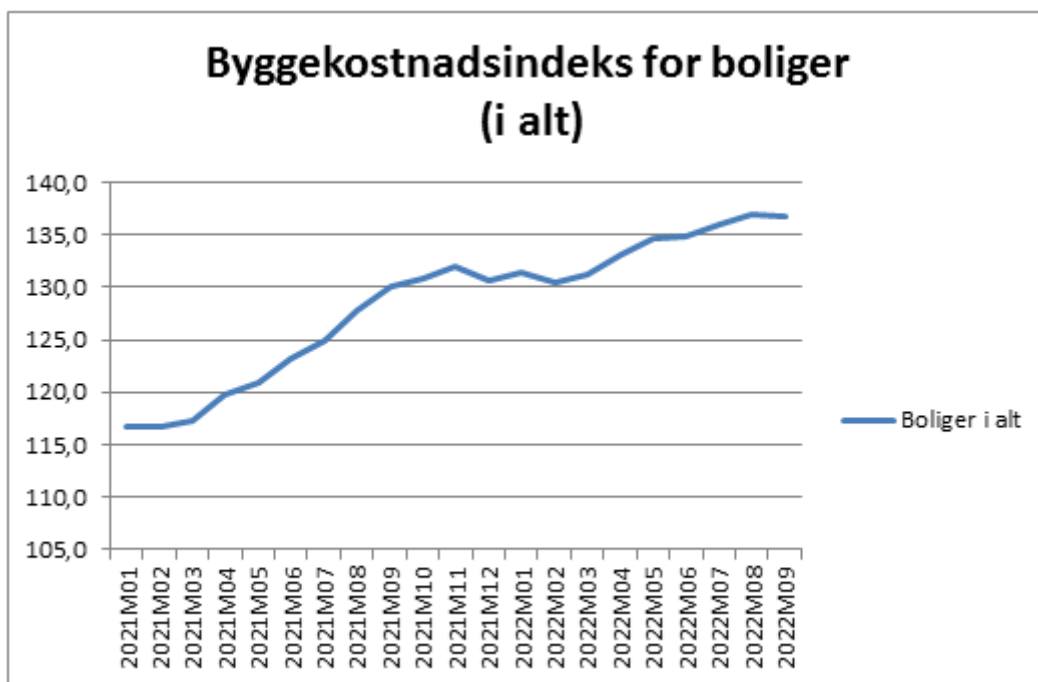
Grafene under viser utviklingen i de tre [byggekostnadsindeksene](#) fra SSB som ligger til grunn for prisjusteringene. Indeksen tar for seg den samlede prisutviklingen for alt arbeid som inngår i byggeriet, derav «i alt».

Grunnlagsdataene er hentet fra Statistisk Sentralbyrås statistikkbank (08655: Byggekostnadsindeks for boligblokk (2015=100), etter statistikkvariabel, arbeidstype og måned)

Grunnlagsdataene er hentet fra Statistisk Sentralbyrås statistikkbank (08662: Byggekostnadsindeks for veianlegg 1. kv. 2004=100), etter veianlegg, statistikkvariabel og kvartal)

Grunnlagsdataene er hentet fra Statistisk Sentralbyrås statistikkbank (08651: Byggekostnadsindeks for boliger i alt (2015=100)), etter statistikkvariabel, arbeidstype og måned)

Bortfall av investeringstilskudd fra Husbanken

I regjeringens forslag til [statsbudsjett for 2023](#) tas ordningen om investeringstilskudd fra Husbanken ut. Dette gjelder tilskudd til bygging av heldøgns omsorgsplasser, utleieboliger og dagsenter. Prosjekter som allerede har fått tilsagn om tilskudd vil få dette utbetalt, men det vil ikke være anledning til å søke tilskudd til nye prosjekt. Det foreligger per nå to tilsagn om investeringstilskudd til Karmøy kommune sine investeringsprosjekt. Dette gjelder Skudeneshavn sykehjem og tre av boligene knyttet til prosjektet «boliger for vanskeligstilte 2018-2023». Det forventes at disse tilskuddene utbetales når prosjektene blir ferdigstilt. Prosjekter som ligger lengre frem i tid, hvor det enda ikke foreligger tilsagn om tilskudd, er prosjektene heldøgns omsorgsplasser fase 1 og fase 2, MO-senteret og de tre siste boligene som er planlagt å bygges i prosjektet «boliger for vanskeligstilte 2018-2023». Summen av beregnet investeringstilskudd knyttet til disse prosjektene, som nå faller bort, utgjør i overkant av 200 mill. kroner.

Kommunedirektøren har i denne investeringsplanen ikke klart å skape det handlingsrommet mot slutten av perioden som man bør ha når man planlegger så langt fram i tid. Det er ikke lagt opp til mange «nye» investeringsprosjekt. Det er heller ikke tatt ut prosjekter. Noen prosjekt er foreslått skjøvet ut i tid med begrunnelse i kapasitet og økonomi. Prisjustering utover det «normale», og bortfall av investeringstilskudd fra Husbanken er med å presse lånegjeldsgraden opp. Bortfall av investeringstilskudd fra Husbanken kom overraskende og sent inn i kommunens budsjettprosess. Det vil ved neste års rullering av investeringsbudsjettet bli naturlig å se på hvilke grep som kan tas for å ta tilbake det ønskede handlingsrommet mot slutten av investeringsplanperioden.

Investeringsstabell for kommunen samlet

Generelle investeringer.

Beløp i mill. kr

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan					Sum øvrige år					Investeringsfase
	Ferdig år	Ørem. Netto	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	
		fin. prosjekt utgift											
Administrasjon													
Digitalisering (planprosjekt)	2024	0,0	17,5	3,9	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
IKT-investeringer	Årsbevilgning			1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Investeringstilskudd til Haugaland IKT kommunalt oppgavefellesskap	Årsbevilgning			3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2
MO-senter og administrasjonslokaler	2023	0,0	74,0	28,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reservestrøm	2023	0,0	1,5	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Administrasjon		0,0	93,0	37,6	7,7	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7
Barnehage													
Kolnes barnehage - utvidelse	2033	0,0	19,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
Oppgradering uteareal kommunale barnehager	2024	0,0	18,3	5,6	5,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skudeneshavn barnehage - vann/avløpskrav	2023	0,0	0,5	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Barnehage		0,0	38,3	6,1	5,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
Skole													
Nye Kolnes skole	2035	0,0	368,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0
Nye Veavågen skole	2025	0,0	311,8	74,5	91,4	111,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nye Åkra skole	2030	-29,0	344,0	0,0	0,0	0,0	5,0	75,0	110,0	110,0	73,0	0,0	0,0
Skudeneshavn skole - renovering	2033	0,0	131,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	5,0	70,0
Skudeneshavn skole - universell utforming og oppgradering uteareal	2023	0,0	2,5	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Solcellepanel formålsbygg - pilot	2023	0,0	1,8	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Skole		-29,0	1 159,5	77,6	91,4	111,0	5,0	75,0	110,0	110,0	74,0	5,0	72,0
Kultur													
Historiske Avaldsnes - ny utstilling	2024	0,0	15,0	5,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kulturhus	2030	0,0	200,0	0,5	0,5	0,5	0,5	5,0	50,0	110,0	32,5	0,0	0,0
Sum Kultur		0,0	215,0	5,5	10,5	0,5	0,5	5,0	50,0	110,0	32,5	0,0	0,0
Idrett													
Idrettshall Vormedal	2023	-10,6	58,9	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nye Kolnes skole	2035	-10,0	54,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nye Veavågen skole	2025	-4,0	27,7	8,5	8,6	12,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan					Sum øvrige år					Investeringsfase
	Ferdig år	Ørem. Netto	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	
Sum Idrett		-24,6	141,2	11,0	8,6	12,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Livssyn													
Kirkegård/gravplass (planprosjekt 2022-2029)	2029	0,0	62,9	0,0	14,0	1,2	14,7	1,5	2,5	28,0	0,0	0,0	0,0
Sum Livssyn		0,0	62,9	0,0	14,0	1,2	14,7	1,5	2,5	28,0	0,0	0,0	0,0
Helse													
Beredskapssenter, lege og brann	2025	0,0	53,7	6,0	31,4	15,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Helse		0,0	53,7	6,0	31,4	15,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Omsorg													
Kjøp av biler og maskiner	Årsbevilgning			0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0
MO-senter og administrasjonslokaler	2023	0,0	17,5	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skudeneshavn sykehjem	2023	-59,5	68,6	9,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Takheiser beboerrom sykehjem	2024	0,0	12,5	8,0	4,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Omsorg		-59,5	98,6	23,4	4,5	0,4	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0
Sosial													
MO-senter og administrasjonslokaler	2023	0,0	17,5	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Sosial		0,0	17,5	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Barnevern													
Kommunal barnevernsinstitusjon	2024	0,0	50,0	10,0	40,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Barnevern		0,0	50,0	10,0	40,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Forvaltning													
Oppmålingsmaterieill	Årsbevilgning			0,4	0,0	0,4	0,0	0,4	0,0	0,4	0,0	0,4	0,0
Sum Forvaltning		0,0	0,0	0,4	0,0	0,4	0,0	0,4	0,0	0,4	0,0	0,4	0,0
Nærmiljø													
Byutvikling (planprosjekt)	2024	-0,6	37,5	10,0	14,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Historiske Avaldsnes - driftsbygning og parkering	2025	0,0	25,0	3,0	2,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Turveier Almannamyra	2024	-1,3	8,0	2,0	6,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Turveier Vea	2023	-1,1	5,5	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Universell utformet sti	2023	0,0	2,0	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukkøy													
Sum Nærmiljø		-3,0	78,0	22,8	22,5	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bolig													
Boliger tilpasset vanskeligstilte 2018-2023	2024	-10,6	28,2	25,9	3,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan					Sum øvrige år					Investeringsfase
	Ferdig år	Ørem.	Netto 2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	
			fin. prosjekt utgift										
(planprosjekt)													
Boliger tilpasset vanskeligstilte 2027-2031 (planprosjekt)	2031	0,0	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	0,0
Heldøgns omsorgsplasser fase 1 (60 plasser)	2028	0,0	305,0	0,0	5,0	45,0	145,0	100,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Heldøgns omsorgsplasser fase 2 (70 plasser)	2033	0,0	356,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	45,0	176,0	100,0
Kjøp av biler og maskiner	Årsbevilgning			0,0	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Planlegging, grunnerverv, teknisk infrastruktur mv., omsorgstun/ heldøgns omsorgsplasser	2024	0,0	77,4	42,0	32,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skudeneshavn sykehjem	2023	-12,3	19,7	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Bolig		-22,9	811,3	70,2	40,8	45,7	145,0	105,0	15,0	10,0	50,0	181,0	100,0
Næring													
Kjøp og opparbeidelse av tomt til biogass fyllestasjon	2023	0,0	6,2	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Næring		0,0	6,2	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Samferdsel													
Gang og sykkelvei, Eidsbakkane - Stølen	2024	0,0	1,0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hovedplan vei (planprosjekt)	2027	0,0	51,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Infrastruktur/utvikling Kolnes	2026	0,0	106,0	30,8	30,0	20,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunal vei Åkra sentrum - Haugalandspakken	2024	-27,2	6,8	22,7	11,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overdragelse av anlegg fra andre	Årsbevilgning			2,6	2,0	2,0	1,9	1,7	1,1	0,5	0,2	0,0	0,0
Parkeringshus Kopervik - rehabilitering	2024	0,0	5,9	0,0	5,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trafikksikkerhetsplan 2018-2021 (planprosjekt)	2023	0,0	29,7	12,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trafikksikkerhetsplan 2025-2032 (planprosjekt)	2032	0,0	40,0	0,0	0,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Vedlikeholdsmaskiner, samferdsel og utemiljø	Årsbevilgning			3,5	3,5	3,5	3,5	4,0	4,0	6,0	5,0	5,0	5,0
Sum Samferdsel		-27,2	240,4	76,5	58,6	35,5	35,4	15,7	10,1	11,5	10,2	10,0	10,0
Brann og ulykkesvern													
Beredskapssenter, lege og brann	2025	0,0	138,4	68,1	68,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Brannstasjon Veavågen	2025	0,0	89,0	12,0	55,5	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Brann og ulykkesvern		0,0	227,4	80,1	123,5	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Økonomi													
Egenkapitalinnskudd KLP	Årsbevilgning			8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Mindre oppgraderinger	Årsbevilgning			19,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan					Sum øvrige år					Investeringsfase
	Ferdig år	Ørem. fin. prosjekt utgift	Netto 2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	
av bygg og anlegg													
Universell utforming (planprosjekt)	2023	0,0	16,2	4,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Økonomi		0,0	16,2	32,3	24,5	24,5	24,5	24,5	24,5	24,5	24,5	24,5	24,5
Sum		-156,1	3 254,6467	8483,1291	3229,8231	7216,8299	5195,9225	6212,22	853,5				

Selvkostinvesteringer

Beløp i mill. kr

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan					Sum øvrige år					Investeringsfase
	Ferdig år	Ørem. fin. prosjekt utgift	Netto 2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	
VAR													
Anleggsmaskiner - Borgaredalen	2023	0,0	7,2	5,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Biler og maskiner, vann og avløp	Årsbevilgning			2,6	1,7	0,0	1,7	1,7	0,0	0,8	0,8	0,8	0,0
Hovedplan avfall (planprosjekt)	2027	0,0	42,6	24,9	0,6	1,0	1,0	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hovedplan avløp (planprosjekt 2016-2020)	2023	0,0	363,9	17,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hovedplan avløp (planprosjekt 2021-2027)	2027	0,0	683,0147	0,149	0,133	0,101	0,49	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hovedplan avløp (planprosjekt 2028-2034)	2034	0,0	700,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Hovedplan drikkevann (planprosjekt 2021-2027)	2027	0,0	679,1102	0,104	0,131	0,98	0,89	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hovedplan drikkevann (planprosjekt 2028-2034)	2034	0,0	525,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	75,0	75,0	75,0	75,0	75,0
Kopervik renseanlegg	2026	0,0	200,0	8,6	17,0	85,0	85,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ny gjenvinningsstasjon Borgaredalen	2023	0,0	79,4	52,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nye lokaler til renovatørene	2024	0,0	2,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Påbygg pumpeverksted, vann og avløp	2023	0,0	4,6	4,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Renovasjonsbiler og tilbringerbil	2023	-1,5	15,6	16,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rensing av sigevann fra deponi	2023	0,0	20,0	16,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reservevannsforsyning	2031	0,0	800,0	1,3	6,5	45,0	125,0	150,0	150,0	150,0	150,0	21,5	0,0
Utvidelse av lagringsplass, sentrallager vann og avløp	2023	0,0	1,1	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vann og avløpsutbygging Kolnes	2025	0,0	21,6	5,8	10,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum VAR		-1,5	4 145,0405	1290,8400	0411,7291	2325,0325	8325,8197	3175,0					
Sum		-1,5	4 145,0405	1290,8400	0411,7291	2325,0325	8325,8197	3175,03	147,7				

Bolig- og industrifelt

Beløp i mill. kr

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan										Investeringsfase		
	Ferdig år	Ørem. fin.	Netto prosjekt utgift	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031		2032	
Bolig															
Kopervik (Rusnes) boligfelt	2023	0,0	6,9	6,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Konseptutvikling
Sandbakkene/Solhaugvegen (Åkrehamn) boligfelt	2023	0,0	2,0	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Gjennomføring
Slettafeltet (Veavågen) boligfelt	2024	0,0	10,5	1,0	9,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Konseptutvikling
Stemmemyr (Spanne) boligfelt - etappe 4	2023	0,0	10,8	10,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Konseptutvikling
Sum Bolig		0,0	30,2	19,2	9,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Næring															
Storamyrr (Skudeneshavn) industrifelt - etappe 2	2023	0,0	4,0	3,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Konseptutvikling
Veia industrifelt - etappe 2	2027	0,0	32,7	0,0	0,0	5,0	20,0	7,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Konseptutvikling
Sum Næring		0,0	36,7	3,1	0,0	5,0	20,0	7,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Sum		0,0	66,9	22,3	9,5	5,0	20,0	7,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,064,5

Generelle investeringer.

Administrasjon

Digitalisering (planprosjekt)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen er økt med 6 mill. kroner

Digitalisering skal skape gode og digitale opplevelser med brukeren i sentrum. Investeringer styrker den digitale grunnmuren i Karmøy kommune og bidrar til en bedre og mer effektiv tjenesteproduksjon. Ansatte får moderne arbeidsverktøy i fag- og saksbehandlingssystemer og de benytter seg av smarte løsninger i arbeidshverdagen. Ved å ta i bruk nasjonale fellesløsninger bidrar kommunen til at innbyggere har lik tilgang til digitale tjenester på tvers av kommunegrensene og forvaltningsnivå.

Kommunen skal realisere et digitalt førstevalg hvor brukeren blir stadig mer selvbetjent. Den enkelte skal ha tilgang til relevant informasjon og digitale tjenester på sikre kanaler. For å sikre kvalitet og tilgjengelighet til historiske arkiv skal disse digitaliseres og tilgjengeliggjøres hvor det er hensiktsmessig.

Det er et ønske om å fortsette satsingen på digitalisering og budsjettrammen er økt med 6 mill. kroner for å kunne investere i nye løsninger fremover.

IKT-investeringer

Bevilgningstype: Årsbevilgning

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Redusert den årlige bevilgningen med 4,5 mill. kroner som følge av

etablering av Haugaland IKT kommunalt oppgavefelleskap. Investeringstilskudd til oppgavefelleskapet er satt opp som et eget investeringsprosjekt.

Kommunestyret vedtok i [kommunestyresak 57/22 - Haugaland IKT kommunalt oppgavefelleskap](#) at Karmøy kommune deltar i kommunalt oppgavefelleskap om IKT for Tysvær og Karmøy kommune. Selskapet etableres fra 01.01.2023.

Investeringsprosjektet gjelder utskifting av nettverksutstyr. Dette inngår ikke i oppgavefelleskapets ansvarsområde og må derfor håndteres i den enkelte kommune.

Investeringstilskudd til Haugaland IKT kommunalt oppgavefelleskap

Bevilgningstype: Årsbevilgning

Status: Nytt investeringsprosjekt

Kommunestyret vedtok i [kommunestyresak 57/22 - Haugaland IKT kommunalt oppgavefelleskap](#) at Karmøy kommune deltar i kommunalt oppgavefelleskap om IKT for Tysvær og Karmøy kommune. Selskapet etableres fra 01.01.2023.

Investeringen gjelder årlig investeringstilskudd til oppgavefelleskapet. Den valgte løsningen er basert på kommunelovens § 14-16 om adgang til å ta opp lån for å finansiere tilskudd til investeringer i varige driftsmidler som eies av en annen kommune (1. ledd) eller eventuelt som eies av et selskap hvor kommunen har en eierandel i selskapet (2. ledd) og hvor kommunen har bestemmende innflytelse. Forutsetningen for dette er at dette er områder hvor kommunen har et lovpålagt ansvar. Investeringene gjelder kommunens sentrale infrastruktur som er kritisk nødvendig for å kunne levere kommunens lovpålagte tjenester, og det vurderes derfor at investeringene som foretas av enheten vil være innenfor kommunens lovpålagte ansvar. Investeringskostnader til utskifting av nettverksutstyr ute i kommunene kommer i tillegg og budsjetteres på eget investeringsprosjekt.

MO-senter og administrasjonslokaler

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettert investeringstilskudd på 2,2 mill. kroner er tatt ut på bakgrunn av forslag til statsbudsjett hvor denne ordningen utgår fra 2023. Netto budsjettramme øker da med 2,2 mill. kroner. Brutto budsjettramme holdes uendret og er da lik netto budsjettramme.

Budsjettramme: 109 mill. kroner

Budsjettrammen fordeler seg i investeringstabellen på tjenesteområdene omsorg, sosial og administrasjon.

Prosjektet gjelder kjøp og ombygging av Kopparen. Dette vil dekke kommunens behov for nye lokaler til MO senter, i tillegg til å dekke kommunens behov for flere kontorplasser nær rådhuset. Kommunen er fra før leietaker i bygget, blant annet gjennom leie av legekantor, helsestasjon og kontorlokaler for øvrig.

Planen er å samlokalisere flere av tjenestene innen ROP i ett bygg. Dette gjelder Mottak og Oppfølging (MO), Rask Psykisk Helsehjelp (RPH) og hjemmetjenester for Rus og Psykiatri (ROP) sør og nord, samt dagsenter for å ivareta behovet for et aktivitetstilbud. Dagens virksomheter er spredt på flere lokasjoner og flere av dem disponerer lokaler som ikke oppfyller forskriftskrav i forhold til størrelse, utforming og løsninger. En samlokalisering vil også gi mulighet for økt samhandling mellom virksomhetene.

Forprosjektering er gjennomført og kommunen har inngått opsjonsavtale om kjøp av Kopparen med Berg Eiendom. Konkurransen for ombygningsarbeidene er lyst ut og tilbudsåpning er høst 2022. Opsjonsavtalen gir kommunen rett på å kjøpe bygget, men forutsetter at konkurransen blir gjennomført og at tilbydere leverer pris som er innenfor budsjetttrammen. Hvis disse kriteriene ikke blir oppfylt vil kommunen ikke heller inngå avtale om kjøp. Bygget er estimert til å stå ferdig 2023 forutsatt at kjøp blir gjennomført.

Det er planlagt å bygge om alle utvendige fasader, tak og store deler av det innvendige arealet. I tillegg skal mye av det tekniske oppgraderes for å få lokaler som samsvarer med dagens standard.

Tegningen illustrerer tenkt fasadeendring av Kopparen

Reservestrøm

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Det er behov for reservestrømløsning som kan benyttes om det må etableres beredskapssentere ved en eventuell langvarig strømstans. Vurderinger i forhold til valgt lokasjon, og hvilket aggregat som er best egnet til kommunens bruk har tatt noe mer tid enn forventet. Det tas sikte på at prosjektet realiseres i løpet av 2023.

Barnehage

Kolnes barnehage - utvidelse

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjetttrammen er prisjustert og økt med 3,5 mill. kroner. Oppstart er flyttet ett år ut i tid.

Ved en fremtidig større boligutbygging i Kolnes området, vil en konsekvens være behov for å utvide Kolnes barnehage. Målet er at kapasiteten økes fra tre til fire avdelinger. Økt kapasitet i etablert barnehage vil kunne være et mellomsteg i utbygningen av den totale kapasitet på barnehageplasser i området. Hvis hele området blir utbygd med boliger, kan det bli behov for å øke kapasiteten ytterligere ved å etablere en ny barnehage i tillegg til de som allerede er etablert i området.

Estimatet er basert på erfaringstall og er et tidlig estimat. Tid og kostnad for gjennomføring anses som høyst foreløpige estimater med meget stor usikkerhet. Vedtak av budsjett anses som en intensjon, men budsjetttrammen er ikke fastsatt.

Oppgradering uteareal kommunale barnehager

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Uteområdene i flere av de kommunale barnehagene er modne for oppgradering. Det vil legges vekt på det estetiske, sikkerhet og at alle barn og foresatte skal oppleve at de har like muligheter til å få et godt barnehagetilbud. En felles standard på enkelte elementer vil bidra til at de kommunale barnehagene fremstår som en samlet merkevare. Ved å oppgradere de kommunale barnehagenes uteområder vil kommunen gjøre et godt «valg for fremtiden», i tråd med overordnet ambisjon hentet fra kommunens målkart.

Tiltak som er planlagt er blant annet å oppgradere/bytte ut lekeapparater, drenere der det trengs og gjøre uteområdene universelt utformet.

Alle kommunale barnehager er omfattet av prosjektet.

Skudenes barnehage - vann/avløpskrav

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Skudenes barnehage ble bygget i 2008. Byggetillatelse ble gitt under forutsetning av dekning av andel av infrastruktur i området. Av nevnte grunn er det avsatt 0,5 mill. kroner i budsjettet til dekning av denne kostnaden som et bidrag til bygging av nytt offentlig ledningsanlegg. Det knyttes usikkerhet til når, men det er forventet at prosjektet gjennomføres i løpet av de nærmeste årene.

Skole

Nye Kolnes skole

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt.

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjetttrammen er økt med 61 mill. kroner som følge av prisjustering og erfaringstall fra Stangaland og Nye Veavågen skole. Oppstart er flyttet ett år ut i tid.

Budsjettramme netto: 362 mill. kroner

Budsjettramme brutto: 372 mill. kroner

Investeringsprosjektet gjelder bygging av ny skole, samt tilhørende idrettsfunksjon på Kolnes. Budsjettrammen er derfor fordelt på tjenesteområdene skole og idrett i investeringstabellen.

Det forventes økning i boligbyggingen i Kolnes skolekrets mot slutten av budsjettperioden, og det vil da være behov for en skole med kapasitet og areal betydelig høyere enn dagens Kolnes skole.

Prosjektet omfatter oppføring av ny barneskole for 500 elever, med et bruttoareal på 5 700m². Prosjektet omfatter også oppføring av en fullskala flerbrukshall med et beregnet bruttoareal på 2100m². Det er beregnet tilskudd i form av spillemidler på 10 mill. kroner knyttet til idrettsdelen. Budsjettrammen er inkludert grunnerverv av areal regulert som boligfelt/næring. Eventuelle rekkefølgekrav er ikke medberegnet i estimatet.

Tid og kostnad for gjennomføring anses som høyst foreløpige estimater med meget stor usikkerhet. Vedtak av budsjett anses som en intensjon men budsjettrammen er ikke fastsatt.

Nye Veavågen skole

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen er prisjustert og økt med 18,5 mill. kroner

Budsjettramme netto: 339,5 mill. kroner

Budsjettramme brutto: 343,5 mill. kroner

Investeringsprosjektet gjelder bygging av ny skole, samt tilhørende idrettsfunksjon på Vea. Budsjettrammen er derfor fordelt på tjenesteområdene skole og idrett i investeringstabellen.

Skolen skal dimensjoneres for 400 elever og vil derav være på ca. 5 600 m². Arealet inkluderer en egen idrettsfunksjon på ca. 900 m². Idrettsfunksjonen skal følge krav til volleyballanlegg med en aktivitetsflate på 16 x 24 m med etterfølgende krav til lager, takhøyde og garderober. Idrettshallen skal oppfylle krav til investeringstilskudd i form av spillemidler på 4 mill. kroner. Dette i henhold til "Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2022".

Budsjettrammen inkluderer blant annet følgende:

- Prosjektering og oppføring av skole og idrettshall.
- Utomhusområdet for skolen.
- Grunnerverv.
- Rekkefølgekrav som angitt i detaljregulering for Nye Veavågen barneskole, gnr. 4/12 mfl.
- Løst- og fast inventar.

Skolen er planlagt ferdigstilt til skolestart i 2025. Prosjekteringsfasen ble igangsatt i januar 2022. Dette inkluderer også prosjektering av rekkefølgekravene som er angitt i detaljregulering for Nye Veavågen barneskole, gnr. 4/12 mfl. Det planlegges at forprosjektet avsluttes i løpet av høsten 2022 med kunngjøring av anbudskonkurranser senhøst 2022.

Det er igangsatt arbeidet med å kartlegge etterbruken av dagens skolebygg. Rådmannen vil komme med mer informasjon om denne saken ved en senere anledning.

Illustrasjon av hvordan skolen kan komme til å se ut

Nye Åkra skole

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt.

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen er økt med netto 22 mill. kroner/brutto 51 mill. kroner. Ferdigstillelse er utsatt med to år.

Budsjettramme netto: 344 mill. kroner

Budsjettramme brutto: 373 mill. kroner

Kommunestyret vedtok i [kommunestyresak 74/22 Ny skole sone 2](#) 19. september 2022 å bygge en ny skole på allerede ervervet tomt på Åkra, til erstatning for barneskolene Grindhaug, Ådland og Åkra. Skolene Grindhaug, Ådland og Åkra blir lagt ned når ny skole står klar. Netto budsjettramme forutsetter salg av de gamle skolene etter at nytt skolebygg er tatt i bruk. Skolen skal bygges med kapasitet for 31 klasser, 595 elever og uten idrettshall.

Ferdigstillelse er beregnet til skolestart 2030, dette er en utsettelse på to år i forhold til vedtatt budsjett. Rådmannen anser det som hensiktsmessig med hensyn til kapasitet og erfaringsoverføring at de store skoleprosjektene ikke overlappes.

Total budsjetttramme foreslås økt med brutto 51 mill. kroner/netto 22 mill. kroner i forhold til vedtatt budsjett. Det forutsettes salg av de gamle skolene når ny skole står ferdig. Salgsinntekten er foreløpig estimert til samlet 29 mill. kroner, som utgjør forskjellen på brutto og netto budsjetttramme.

Budsjetttrammen er basert på erfaringstall fra Stangaland skole og Veå skole og er et tidlig estimat. Budsjetttrammen er basert på antall kvm. per elev til samme nivå som nye Veavågen skole. Byggemodning av tomt, identifisert infrastruktur og inventar er inkludert i budsjetttrammen.

Skudeneshavn skole - renovering

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjetttrammen er prisjustert og økt med 12 mill. kroner

Skudeneshavn skole vil være rundt 50 år i slutten av budsjettperioden, og har således behov for en rehabilitering med hensyn til den byggetekniske tilstanden. Arbeidsomfanget av rehabiliteringen er ikke fullstendig kartlagt på nåværende tidspunkt, men det antas å være på linje med utført rehabilitering av Vormedal ungdomsskole i perioden 2017 - 2020. På bakgrunn av erfaringene ved Vormedal ungdomsskole er det utarbeidet et tidlig kostnadsoverslag.

Tid og kostnad for gjennomføring anses som høyst foreløpige estimer med meget stor usikkerhet. Vedtak av budsjett anses som en intensjon, men budsjetttrammen er ikke fastsatt.

Skudeneshavn skole - universell utforming og oppgradering uteareal

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Det er behov for å oppgradere store deler av skolens uteområde. Med grunnlag i nasjonale strategier om et barrierefritt Norge vil det også være fokus på universell utforming.

Skudenes barneskole prioriteres på grunn av godt brukt utstyr og fordi skolen allerede har brukere med nedsatt funksjonsevne som krever ekstra tilrettelegging. Mye av skolens uteområde trenger oppgradering, dette gjelder blant annet lekeapparater, gjerder, trapper og ballbaner. I tillegg vil utearealet til skolen tilrettelegges bruk for mennesker med nedsatt syn. Det vil bli etablert arenaer som muliggjør felles aktivitet for funksjonsfriske elever og elever med nedsatt funksjonsevne. Det er ønskelig å beholde mye av terrengforskjellene, noe som gjør arbeidet mer kostnadskrevende.

Solcellepanel formålsbygg - pilot

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Det skjer for tiden en spennende utvikling innen solenergi og kostnaden for å etablere solcelleanlegg har gått ned mye de siste årene.

Prosjektet er et pilotprosjekt i forhold til å teste og måle gevinst ved solcellepanel og solfanger på kommunens formålsbygg. Bø og Vormedal skole er utpekt i forbindelse med pilotprosjektet. Det vil videre sannes erfaringer med teknologien før det eventuelt legges planer for å etablere anlegg på andre kommunale bygg som er egnet til formålet.

Kultur

Historiske Avaldsnes - ny utstilling

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Universitetet i Oslo jobber for fullt med forskning og dokumentering av alle relevante funn på Karmøy som kan knyttes til kirke- og kongemaktsenteret på Avaldsnes. Utstillingen i Nordvegen Historiesenter er i dag ikke oppdatert på de siste funn og deler av utstillingen har stått uendret siden oppstart. Det foreslås derfor å fornye hele utstillingen, i samsvar med de siste funn og den siste forskningen. I 2022 ble det vedtatt en plan for ivaretagelse av skipsgravene ved Karmsundet. Det er igangsatt et forprosjekt gjennom Maktens Havn i henhold til denne planen. Ny kunnskap om skipsgravene kan også formidles ved historiesenteret. Den nye utstillingen vil styrke den regionale attraktiviteten betydelig og skape nyhetens interesse. Utstillingen skal fortelle norsk historie for nye generasjoner som har annerledes forventninger og krav til god formidling. Herunder kommer også de nye digitale og virtuelle muligheter som kommunen bør utvikle videre i sin satsing på reiseliv og turisme gjennom å gi gode opplevelser. Ny stedsutstilling i senteret og visuelle tiltak ("augmented reality") rundt på området krever en sammensatt og kreativ kompetanse, men blir nødvendig for å møte dagens og framtidens forventninger. Foreslått budsjetttramme bygger på tidlige estimater og vurderes derfor som svært usikker.

Bilde av Nordvegen historiesenter - Avaldsnes

Kulturhus

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

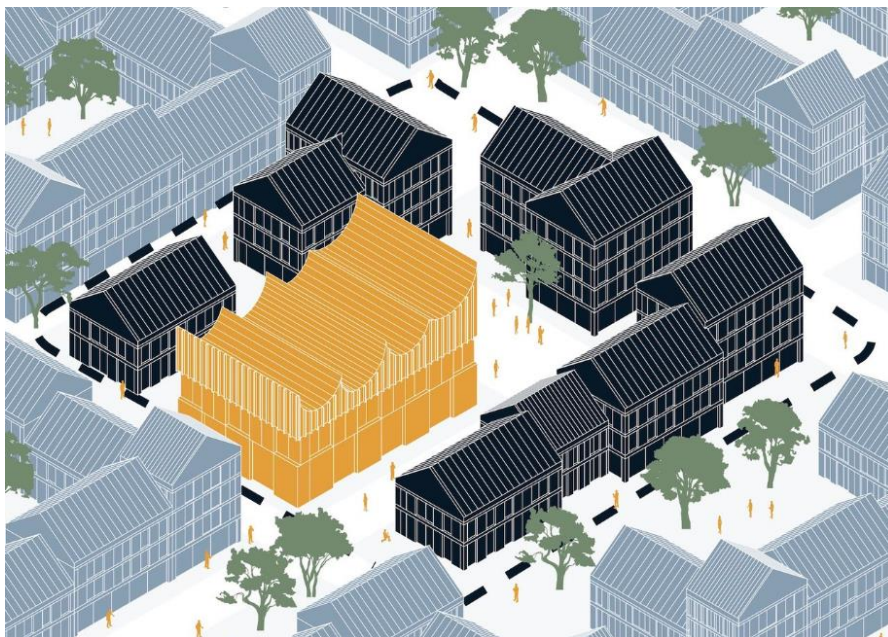
Status: Nytt investeringsprosjekt

Avsatt budsjetttramme på 200 mill. kroner er **ikke** knyttet til noen kostnadsberegning av et eventuelt nytt kulturhus i Karmøy. Budsjetttrammen er avsatt for å angi kommunens økonomiske handlingsrom i kommende investeringsplan innenfor vedtatte finansielle måltall. Dersom nytt kulturhus skal prioriteres høyere med hensyn til økonomisk omfang og periodisering må andre investeringsprosjekt utsettes eller tas ut i sin helhet.

I 2017 ble det nedsatt en ekstern arbeidsgruppe for å utrede behov og muligheter for etablering av nytt kulturhus i Karmøy kommune. Den 29.6.20 i [kommunestyresak 96/20 Prinsippvedtak om nytt kulturhus](#) ble det vedtatt at det skulle utarbeides en sak hvor aktuelle tomter skulle forelegges, samt at saken skulle belyse investerings- og driftskostnader. Gitt at rådmannen vurderte at «(...) det var prematurt å utarbeide en tomtevurderingssak, før kommunestyret har avklart nærmere hvilket ambisjonsnivå man skal legge til grunn for nytt kulturhus, ble det bestilt en utredning av ulike konsepter: «[kommunestyresak 110/21 Nytt kulturhus på Karmøy Konseptvalg](#)». Saken var på oppe til politisk behandling 18.10.21. Administrasjonen startet etter dette en prosess for å utforske mulighetsrommet og gikk i dialog med private eiendomsbesittere- og utviklere. Det finnes lokal vilje i både Åkrehamn og Kopervik til følge realiseringsstrategien «Området» sammen med kommunen.

Formannskapet har fungert som styringsgruppe, og administrasjonen har presentert vurderingskriterier for valg av by. Rådmannen vil legge frem en sak for kommunestyret høsten/vinteren 2022.

Når kommunestyret velger en by, kan administrasjonen gå mer detaljert til verks for å jobbe frem en intensjonsavtale sammen med de private aktørene. I 2023 er det behov for å gjøre analyser som mer presist belyser potensielle tomter, arealbehov, romprogram, nærhetsdiagram og andre nødvendige avklaringer som kan brukes som underlag for en fremtidig konkurranse.

Bildet illustrerer realiseringstrategien "området". Bildet er lånt fra kulturhusutredningen til Vill arkitekter.

Idrett

Idrettshall Vormedal

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere bevilget

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Formålet med ny idrettshall er å forbedre halldekningen i sone 5 i henhold til innspill gitt i kommunedelplanen for idrett og fysisk aktivitet for perioden 2018 til 2021. I tillegg vil elevene ved Vormedal ungdomsskole få tilgang til bedre lokaler for kroppsøving. Idrettshallen blir bygget på den tidligere grusbanen sør for Vormedal ungdomsskole. Idrettshallen vil ha et areal på rundt 2.170 m². Prosjektet er i gjennomføring og det er planlagt overtakelse/ ferdigstillelse i løpet av 2022. Budsjettmidlene avsatt i 2023 er knyttet til blant annet prøvedrift av teknisk anlegg.

Den nye idrettshallen vil inneholde en enkel tribune for rundt 240 deltakere, foaje, kiosk, møterom, hallflate samt rundt 40 sykkelparkeringer under tak.

Bilde av idrettshallen utvendig

Bilde av idrettshallen innvendig

Nye Kolnes skole

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt.

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen er økt med 61 mill. kroner som følge av prisjustering og erfaringstall fra Stangaland og Nye Veavågen skole. Oppstart er flyttet ett år ut i tid.

Budsjettramme netto: 362 mill. kroner

Budsjettramme brutto: 372 mill. kroner

Investeringsprosjektet gjelder bygging av ny skole, samt tilhørende idrettsfunksjon på Kolnes. Budsjettrammen er derfor fordelt på tjenesteområdene skole og idrett i investeringstabellen.

Det forventes økning i boligbyggingen i Kolnes skolekrets mot slutten av budsjettperioden, og det vil da være behov for en skole med kapasitet og areal betydelig høyere enn dagens Kolnes skole.

Prosjektet omfatter oppføring av ny barneskole for 500 elever, med et bruttoareal på 5 700m². Prosjektet omfatter også oppføring av en fullskala flerbrukshall med et beregnet bruttoareal på 2100m². Det er beregnet tilskudd i form av spillemidler på 10 mill. kroner knyttet til idrettsdelen. Budsjettrammen er inkludert grunnverv av areal regulert som boligfelt/næring. Eventuelle rekkefølgekrav er ikke medberegnet i estimatet.

Tid og kostnad for gjennomføring anses som høyst foreløpige estimater med meget stor usikkerhet. Vedtak av budsjett anses som en intensjon men budsjettrammen er ikke fastsatt.

Nye Veavågen skole

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen er prisjustert og økt med 18,5 mill. kroner

Budsjettramme netto: 339,5 mill. kroner

Budsjettramme brutto: 343,5 mill. kroner

Investeringsprosjektet gjelder bygging av ny skole, samt tilhørende idrettsfunksjon på Vea. Budsjettrammen er derfor fordelt på tjenesteområdene skole og idrett i investeringstabellen.

Skolen skal dimensjoneres for 400 elever og vil derav være på ca. 5 600 m². Arealet inkluderer en egen idrettsfunksjon på ca. 900 m². Idrettsfunksjonen skal følge krav til volleyballanlegg med en aktivitetsflate på 16 x 24 m med etterfølgende krav til lager, takhøyde og garderobes. Idrettshallen skal oppfylle krav til investeringstilskudd i form av spillemidler på 4 mill. kroner. Dette i henhold til "Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2022".

Budsjettrammen inkluderer blant annet følgende:

- Prosjektering og oppføring av skole og idrettshall.
- Utomhusområdet for skolen.
- Grunnerverv.
- Rekkefølgekrav som angitt i detaljregulering for Nye Veavågen barneskole, gnr. 4/12 mfl.
- Løst- og fast inventar.

Skolen er planlagt ferdigstilt til skolestart i 2025. Prosjekteringsfasen ble igangsatt i januar 2022. Dette inkluderer også prosjektering av rekkefølgekravene som er angitt i detaljregulering for Nye Veavågen barneskole, gnr. 4/12 mfl. Det planlegges at forprosjektet avsluttes i løpet av høsten 2022 med kunngjøring av anbudskonkurranser senhøst 2022.

Det er igangsatt arbeidet med å kartlegge etterbruken av dagens skolebygg. Rådmannen vil komme med mer informasjon om denne saken ved en senere anledning.

Illustrasjon av hvordan skolen kan komme til å se ut

Livssyn

Kirkegård/gravplass (planprosjekt 2022-2029)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen er prisjustert og økt med 11,7 mill. kroner

Investeringsprosjektet gjelder investeringstilskudd til Karmøy kirkelig fellesråd til gravplasser. Bevilgningen bygger på fellesrådets vedtatte langsiktige strategi for gravplasser i Karmøy.

Investeringsplanen tar for seg nødvendige utvidelse på Falnes og Norheim. Strategien forutsetter videre at det ses på en løsning med felles ny gravplass for Åkrehamn, Veavågen og Kopervik fra 2030. Denne forutsettes i en ny, større og felles lokalitet, for eksempel på Sevland. I budsjettet benyttes for enkelthets skyld «Sevland gravplass» som navn på denne. I mellomtiden vil det også være behov for en mindre utvidelse av eksisterende gravplass i Veavågen. Eksisterende gravplasser vil videreføres.

Både kommunen og Karmøy kirkelig fellesråd står overfor store økonomiske utfordringer de kommende år. I tillegg til menighetsarbeid og vedlikehold av kirkebyggene, er opparbeiding og drift av kirkegårder og gravplasser en stor post på kirkens budsjett. Som for organiseringen av samfunnets øvrige aktiviteter, er det med jevne mellomrom behov for å vurdere om det er muligheter for å effektivisere også dette arbeidet. I rurale området av landet har gravplassene som hovedregel blitt lagt i tilknytning til kirkene. I byene, der kirkene som regel ligger sentralt i bystrukturen, hadde man gravplasser i utkanten av byene. Etterhvert som behovet for gravplasser har økt, samtidig som kirkebyggene har blitt en del av tettstedene, har det blitt behov for å etablere gravplasser uten tilknytning til kirkebygg også utenfor byområdene. Dette ser man også på Karmøy i dag, og skal man legge et langsiktig perspektiv til grunn, vil dette være hovedregelen for fremtidig etablering av nye gravplasser også i Karmøy.

Anbefalingen fra Karmøy kirkelig fellesråd er derfor at en ser på en ny felles gravplass for å dekke langsiktige behov for gravplasser for Åkrehamn, Veavågen og Kopervik.

Tilsvarende er fellesrådets anbefaling at Falnes og Ferkingstad ses i sammenheng på svært lang sikt. Falnes utvides i forslag til investeringsplan. Senere må det gjøres en ny vurdering om Ferkingstad, som har gode utvidelsesmuligheter, skal bli felles gravplass for soknene.

Utvidelse av Torvastad kan utsettes, og den nye gravplassen ved Avaldsnes kirke benyttes når det ikke er tilgang på flere graver i Torvastad sokn. Når også denne kapasiteten er brukt, kan Torvastad utvides og bli felles gravplass for Torvastad og Avaldsnes sokn.

Etter gravferdsloven § 2 heter det at «I hver kommune skal det være en eller flere gravplasser av slik størrelse at det til enhver tid er ledige graver for minst 3 pst av kommunens befolkning.». Det er ingen formelle hindringer knyttet til å ha en felles gravplass for disse soknene, selv om dette er en endring fra det som har vært vanlig i Karmøy kommune. Endringene kan kreve en justering i de lokale vedtektene for gravplasser i Karmøy.

Kostnadsestimatene er utarbeidet etter erfaringstall fra ny gravplass på Avaldsnes og viser beløp ekskl. mva da bevilgningen utbetales til Karmøy kirkelige fellesråd som investeringstilskudd.

Gravplass (planlagt fremdrift)	Årstall
Falnes kirkegård	2024
Norheim gravplass - planarbeid	2025
Norheim gravplass - opparbeidelse	2026
Veavågen kirkegård - planarbeid	2026
Veavågen kirkegård - opparbeidelse	2027
Sevland gravplass - planarbeid	2028
Sevland gravplass - opparbeidelse	2029

Helse

Beredskapssenter, lege og brann

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen knyttet til legevakt er økt med 15,5 mill. kroner

Budsjetttramme brann: 138,4 mill. kroner

Budsjetttramme lege: 53,7 mill. kroner

Prosjektet gjelder nytt beredskapssenter på Raglamyr. Beredskapssenteret planlegges for å inneholde hovedbrannstasjon for Haugaland brann og redning IKS (HBR) og legevakt. Budsjettrammen er i investeringstabellen splittet på de to tjenesteområdene helse, og brann og ulykkesvern.

Budsjettrammen knyttet til brannstasjonen ble økt i forbindelse med [kommunestyresak 43/22 Hovedbrannstasjon](#) 9. mai 2022.

Sak vedrørende interkommunal legevakt ble behandlet i formannskapet 21. mars 2022, [29/22 Interkommunal legevakt](#). Saken ble stoppet i formannskapet med følgende bestilling,

FSK- 029/22 Vedtak:

1. Karmøy formannskap registrerer at det er kommet positive signaler fra Haugesund kommune om å på nytt vurdere et samarbeid om permanent interkommunal legevakt, og er positive til et slikt samarbeid. Da dette vil være en sentral forutsetning for en avgjørelse om ny legevaktordning, bes rådmannen fremme sak på nytt når det er kommet avklaring rundt et samarbeid som også inkluderer Haugesund, Sveio og Utsira.
2. Det skal videre utredes ulike alternativer for hvordan en fortsatt legevaktordning for innbyggerne sør på øysiden i Karmøy kommune kan løses på en fremtidsrettet måte.

Bystyret i Haugesund behandlet sak om interkommunal legevakt september 2022, [bystyresak 75/22 Interkommunal legevakt](#).

BS- 075/22 Vedtak:

1. Haugesund kommune er positiv til ny dialog om interkommunal legevakt forutsatt at kommunene samler seg om en samlet legevakt.

1. Geografisk plassering av interkommunal legevakt må basere seg på faglige kriterier og avklares i dialog med ambulansetjenesten i Helse Fonna HF.

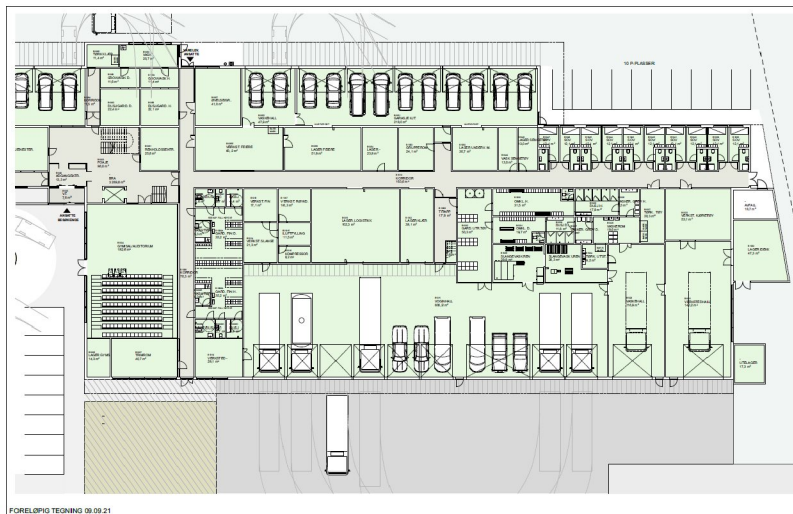
Videre avklaringer med Haugesund, Sveio og Utsira er pågående. Budsjettrammen knyttet til bygging av legevakt på Raglamyr, foreslått i [29/22 Interkommunal legevakt](#) innarbeides i total budsjettramme for beredskapssenteret. Dette utgjør en budsjettøkning på 15,5 mill. kroner i forhold til vedtatt budsjettramme.

Det jobbes for at hovedbrannstasjonen ferdigstilles i 2024 og at legevakt ferdigstilles i 2025. Fremdrift knyttet til legevakt er fremdeles veldig usikker grunnet behov for ytterligere avklaringer med de aktuelle samarbeidskommunene. For prosjektet sin del vil det være økonomisk og praktisk hensiktsmessig å samkjøre bygging av brannstasjon og legevakt så langt det lar seg gjøre.

Prosjektet er i gul fase – prosjektering for hovedbrannstasjonen og rød fase- konseptutvikling for interkommunal legevakt. Derfor anses budsjettrammen fremdeles som foreløpig og usikker.

Illustrasjon over hvordan beredskapssenteret kan bli

Figur 1: Plantegning 1. etasje hovedbrannstasjon

Figur 2: Plantegning 2. etasje hovedbrannstasjon

Omsorg

Kjøp av biler og maskiner

Bevilgningstype: Årsbevilgning

Status: Tidligere bevilget

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Budsjettmidlene er fordelt på tjenesteområdene Bolig og Omsorg i investeringstabellen.

Det er i 2025 satt av midler til innkjøp av el-varebil og to lifter til kommunenes FDV (forvaltning, drift og vedlikehold) avdeling. I 2029 er det satt av midler til innkjøp av robotvaskemaskin.

MO-senter og administrasjonslokaler

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettert investeringstilskudd på 2,2 mill. kroner er tatt ut på bakgrunn av forslag til statsbudsjett hvor denne ordningen utgår fra 2023. Netto budsjetttramme øker da med 2,2 mill. kroner. Brutto budsjetttramme holdes uendret og er da lik netto budsjetttramme.

Budsjetttramme: 109 mill. kroner

Budsjetttrammen fordeler seg i investeringstabellen på tjenesteområdene omsorg, sosial og administrasjon.

Prosjektet gjelder kjøp og ombygging av Kopparen. Dette vil dekke kommunens behov for nye lokaler til MO senter, i tillegg til å dekke kommunens behov for flere kontorplasser nær rådhuset. Kommunen er fra før leietaker i bygget, blant annet gjennom leie av legekontor, helsestasjon og kontorlokaler for øvrig.

Planen er å samlokalisere flere av tjenestene innen ROP i ett bygg. Dette gjelder Mottak og Oppfølging (MO), Rask Psykisk Helsehjelp (RPH) og hjemmetjenester for Rus og Psykiatri (ROP) sør og nord, samt dagsenter for å ivareta behovet for et aktivitetstilbud. Dagens virksomheter er spredt på flere lokasjoner og flere av dem disponerer lokaler som ikke oppfyller forskriftskrav i forhold til størrelse, utforming og løsninger. En samlokalisering vil også gi mulighet for økt samhandling mellom virksomhetene.

Forprosjektering er gjennomført og kommunen har inngått opsjonsavtale om kjøp av Kopparen med Berg Eiendom. Konkurransen for ombygningsarbeidene er lyst ut og tilbudsåpning er høst 2022. Opsjonsavtalen gir kommunen rett på å kjøpe bygget, men forutsetter at konkurransen blir gjennomført og at tilbydere leverer pris som er innenfor budsjetttrammen. Hvis disse kriteriene ikke blir oppfylt vil kommunen ikke heller inngå avtale om kjøp. Bygget er estimert til å stå ferdig 2023 forutsatt at kjøp blir gjennomført.

Det er planlagt å bygge om alle utvendige fasader, tak og store deler av det innvendige arealet. I tillegg skal mye av det tekniske oppgraderes for å få lokaler som samsvarer med dagens standard.

Tegningen illustrerer tenkt fasadeendring av Kopparen

Skudeneshavn sykehjem

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Budsjettramme netto: 88,318 mill. kroner

Budsjettramme brutto: 160,030 mill. kroner

Budsjettrammen fordeler seg i investeringstabellen på tjenesteområdene omsorg og bolig.

Skudeneshavn sykehjem er et nytt omsorgssenter bestående av 32 sykehjemsplasser og 8 heldøgnsomsorgsboliger. Sykehjemmet er plassert på den samme tomten hvor det tidligere sykehjemmet stod, og har Skudeneshavn ungdomsskole og Alderspensjonatet som nærmeste naboer. Nybygget plasseres slik at de fleste rom og uteområder har en solrik utsikt mot skole og hovedvei. Nybygget er på rundt 3800 m² og består i hovedsak av to etasjer, samt teknisk loft i tredje etasje. Beboerdelen av sykehjemmet er orientert rundt et atrium med en innvendig sansehage. Omsorgsboligene er plassert i andre etasje over servicedel av bygg med personal- og logistikkfunksjoner, samt tekniske areal. Arkitektonisk er skalaen på bygningsvolumet brutt ned ved hjelp av fasadeutforming/materialer og form på tak. Intensjonen i prosjektet er å skape et godt, trygt og stimulerende bomiljø for de som skal bo her. Det er også lagt vekt på å ivareta og opparbeide en god del oppholdsareal utendørs slik at nye Skudeneshavn sykehjem og det eksisterende alderspensjonatet knyttet mest mulig naturlig sammen. Dette vil skape et samspill mellom byggene og en følelse av integrasjon, hvor alderspensjonatet har en mulighet til å koordinere seg med driften i nye Skudeneshavn sykehjem, for å benytte seg av deres fasiliteter. Det er også lagt opp til at garderobefunksjon i nye Skudeneshavn sykehjem skal ivareta behovet til hjemmetjenesten som per i dag benytter seg av garderobefasiliteter i alderspensjonatet.

Prosjektet er i grønn fase – gjennomføring. Prosjektet består av rivning av det gamle sykehjemmet, samt oppføring av nytt omsorgssenter. Kontrakt for totalentreprise ble signert juli 2021, og det planlegges for at bygges skal kunne overtas årsskiftet 2022/2023.

Selve investeringsprosjektet forventes ikke ferdigstilt før senere i 2023 grunnet arbeid etter byggets overtagelse. Dette er relatert til løst inventar, elektronisk legemiddelsystem og prøvedrift.

Bilde tatt fra byggeplass

Bilde tatt fra byggeplass

Bilde av Skudeneshavn sykehjem sett fra luften

Takheiser beboerrom sykehjem

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Kommunen har en økning i pasienter som har nedsatt funksjonsevne, og det generelle omsorgsbehovet i Karmøy kommune viser en økende trend. I den forbindelse ser kommunen en synergi ved å legge til rette for takheiser på alle sykehjemmene i kommunen. Takheiser er den mest ideelle og effektive metoden for å løfte og forflytte personer som har nedsatt funksjonsevne. Dette utstyret vil også påvirke den ergonomiske arbeidssituasjonen til driftspersonell, og dermed kunne redusere potensielle arm og ryggskader, som igjen vil kunne gi en positiv effekt på sykefraværet for driftspersonell. Takheis på alle beboerrom er standard ved bygging av nye sykehjemsplasser. Dette prosjektet legger opp til at alle beboerrom ved kommunens eksisterende sykehjem utstyres med takheis.

Sosial

MO-senter og administrasjonslokaler

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettert investeringstilskudd på 2,2 mill. kroner er tatt ut på bakgrunn av forslag til statsbudsjett hvor denne ordningen utgår fra 2023. Netto budsjettramme øker da med 2,2 mill. kroner. Brutto budsjettramme holdes uendret og er da lik netto budsjettramme.

Budsjettramme: 109 mill. kroner

Budsjettrammen fordeler seg i investeringstabellen på tjenesteområdene omsorg, sosial og administrasjon.

Prosjektet gjelder kjøp og ombygging av Kopparen. Dette vil dekke kommunens behov for nye lokaler til MO senter, i tillegg til å dekke kommunens behov for flere kontorplasser nær rådhuset. Kommunen er fra før leietaker i bygget, blant annet gjennom leie av legekontor, helsestasjon og kontorlokaler for øvrig.

Planen er å samlokalisere flere av tjenestene innen ROP i ett bygg. Dette gjelder Mottak og Oppfølging (MO), Rask Psykisk Helsehjelp (RPH) og hjemmetjenester for Rus og Psykiatri (ROP) sør og nord, samt dagsenter for å ivareta behovet for et aktivitetstilbud. Dagens virksomheter er spredt på flere lokasjoner og flere av dem disponerer lokaler som ikke oppfyller forskriftskrav i forhold til størrelse, utforming og løsninger. En samlokalisering vil også gi mulighet for økt samhandling mellom virksomhetene.

Forprosjektering er gjennomført og kommunen har inngått opsjonsavtale om kjøp av Kopparen med Berg Eiendom. Konkurransen for ombygningsarbeidene er lyst ut og tilbudsåpning er høst 2022. Opsjonsavtalen gir kommunen rett på å kjøpe bygget, men forutsetter at konkurransen blir gjennomført og at tilbydere leverer pris som er innenfor budsjettammen. Hvis disse kriteriene ikke blir oppfylt vil kommunen ikke heller inngå avtale om kjøp. Bygget er estimert til å stå ferdig 2023 forutsatt at kjøp blir gjennomført.

Det er planlagt å bygge om alle utvendige fasader, tak og store deler av det innvendige arealet. I tillegg skal mye av det tekniske oppgraderes for å få lokaler som samsvarer med dagens standard.

Tegningen illustrerer tenkt fasadeendring av Kopparen

Barnevern

Kommunal barnevernsinstitusjon

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Ny investering

Prosjektet gjelder ombygging av nedlagte Stokkastrand skole til kommunal barnevernsinstitusjon.

Det er et mål at barn, unge og familier som har behov for det, skal motta barnevernstjenester av høy kvalitet. Ny barnevernlov og barneverns-/oppvekstreformen har som overordnet mål et bedre barnevern, der tjenestetilbudet skal kunne tilpasses lokale behov. Oppvekstreformen skal gi kommunen incentiver og muligheter til mer forebygging og mer samarbeid på tvers av tjenester. Ansvaret for generell veiledning av fosterhjem er flyttet fra stat til kommune.

Med reformen har kommunen fått økt faglig og økonomisk ansvar for barnevernet hvor kostnader er flyttet fra stat til kommune. Egenandelene for kommunen for fosterhjemtiltak og institusjonstiltak har økt betydelig. I tillegg er refusjonsordningen for fosterhjemtiltak avviklet, dvs. at kommunen nå må dekke alle utgifter til fosterhjemtiltak selv, der en tidligere fikk delfinansiering fra staten. Det er først etter å ha sett resultater for hele 2022 og 2023 at en får full oversikt over hva reformen innebærer økonomisk for kommunen. For å kunne møte reformen både økonomisk og faglig har barneverntjenesten utredet muligheten for å starte opp barneverninstitusjon i Karmøy. Hensikten er å gi et bedre faglig tilbud som ikke innebærer flytting til andre deler av landet.

Bygget skal dekke plass til ca.10 rom til beboere / hybelleiligheter med tilhørende fasiliteter som kjøkken, stue, aktivitetsrom, skjermingsrom og planlegges for om lag 15 ansatte. Dersom det er ledig kapasitet, er det aktuelt med avtale med andre kommuner om utleie av plasser. Driften planlegges tilsvarende Larvik kommune sin institusjon, Gyda.

Ved å gå over til kommunal barnevernsinstitusjon sett opp mot å kjøpe tjenesten fra staten er det beregnet en direkte besparelse på opp mot 4 mill. kroner per år. Tar man høyde for kapitalkostnadene knyttet til investeringen er besparelsen nede i 0,3 mill. kroner per år. Basert på tidlige estimater kan altså løsningen med kommunal barnevernsinstitusjon forsvares sett opp mot å kjøpe tjenesten fra staten. Dette vil også møte barnevernets faglige ønske om å tilby tjenesten i hjemkommunen.

Prosjektet er i rød fase - konseptutvikling. Avsatt og beregnet budsjetttramme vurderes svært usikker. Etter gjennomføring av forprosjektering vil det kunne utarbeides et mer kvalitetssikret estimat.

Bilde av nedlagte Stokkastrand skole som er tenkt skal ombygges til barnevernsinstitusjon

Forvaltning

Oppmålingsmateriell

Bevilgningstype: Årsbevilgning

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Årsbevilgningen er prisjustert og økt med 0,1 mill. kroner per år med bevilgning

Bevilgningen gjelder innkjøp av oppmålingsinstrumenter. Karmøy kommune benytter i all hovedsak GPS - landmålingsinstrumenter i forbindelse med oppmåling av eiendommer. For at vi til enhver tid skal ha optimalt utstyr, må disse fornyes regelmessig.

Nærmiljø

Byutvikling (planprosjekt)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen er redusert med 1 mill. kroner. Dette i samsvar med kommunestyresak 54/22 Rammer for bruk av byutviklingsmidler hvor det foreslås å flytte 1 mill. kroner fra investering til drift til midlertidige byutviklingstiltak.

I planstrategien for 2020-2023 er det oppført flere konkrete plan- og utbyggingsoppgaver i kommunens tre byer. I forbindelse med rullering av samfunnsdelen ble det utarbeidet tre mulighetsstudier som pekte på flere byrom som har potensial til å bidra til ønsket byliv. Som en oppfølging av både planstrategi og mulighetsstudier er det igangsatt planlegging av torget i Skudeneshavn og Åkrehamn, samt parken i Kopervik. Prosjektene skal utvikles gjennom en høy grad av medvirkning, bidra til ønsket byutvikling og støtte opp om FN's bærekraftsmål.

Det er gjort en foreløpig vurdering av de budsjettmessige rammene, og det ble i forbindelse med [kommunestyresak 54/22 Rammer for bruk av byutviklingsmidler](#) forelagt at det innenfor den samlede gjenstående budsjettrammen til byutvikling jobbes videre ut dette.

Kort om hvert prosjekt:

Torget i Skudeneshavn: Arbeidet med dette var påbegynt allerede i 2020. Norconsult har utarbeidet en mulighetsstudie som ligger til grunn for prosjekteringen. Kommunen har hatt dialog med diverse sentrale aktører som naboer, Båtforeningen, Skudefestivalen og Næringsforeningen. Det har vært avholdt folkemøte, samt at administrasjonen har tilbrakt en lørdag på torget for å høre på innbyggernes innspill. Lokale initiativ tok til orde for konseptet i mulighetsstudien, noe som resulterte i et stort og positivt engasjement på sosiale medier. Som et resultat av dialogen med ulike aktører har mulighetsstudien blitt justert før endelig prosjektering. Nå hensyntar prosjektet bedre behovene til båtforeningen, samtidig som det foreslårte grepet med nedtrapping mot sjø og integrering av lek i området er godt ivaretatt. Torget ligger i dag på en fylling og det er forbundet forholdsvis store kostnader knyttet til grunnarbeider. I tillegg er det særdeles viktig at prosjektet, på et godt vis, føyer seg inn i det historiske miljøet og må opparbeides med høy materialkvalitet. Kommunen har inngått kontrakt med entrepenør. Prosjektet skulle startet opp i september, men på grunn av en klage på byggesaken må oppstart utsettes til 2023.

Torget i Åkrehamn: Som en oppfølging av planstrategien ble det utlyst et oppdrag som Bjørbekk og Lindheim vant (de som har formgitt biblioteksparken i Haugesund). For å bli en samskapende kommune, har administrasjonen invitert med alle de berørte naboene til torget til et tett samarbeid. Private eiendomsaktører, beboere og næringsforeningen har deltatt på møter og befarings, samt at de har fått skisser og løsningsforslag tilsendt i det kommunen har mottatt forslag fra arkitekten. På den måten er det skapt et sterkt eierskap til det grepet som foreslås. Et grep som ikke ville vært mulig hvis ikke de private så verdien av det, fordi det innebærer at også de må avgi tomt til prosjektet. Slik løsningsforslaget nå foreligger, er det et resultat av tett dialog og samskaping med de private aktørene.

Det er ikke utarbeidet en kostnadskalkyle for dette prosjektet ennå, men erfaringstall tilsier at det kan lande på rundt 10 millioner.

Parken i Kopervik: Dette arbeidet er ikke påbegynt ennå, men her ønsker administrasjonen å rigge en bred medvirkningsprosess, særlig med tanke på å involvere unge jenter for å skape kjønnsbevisste, attraktive og trygge byrom (noe som for øvrig var også en del av konkurransegrunnlaget for torget i Åkrehamn). Parken ligger midt i hjertet av Kopervik, og har et mye større potensiale enn det som er tatt ut i dag. Ved å involvere næringsforening, barn og unge, private eiendomsbesittere m.fl kan en oppgradert park både stimulere til økt næringslivsattraktivitet og bruk av innbyggerne.

Plantegning av torget i Skudeneshavn

Illustrasjon av torget i Åkrehamn

Historiske Avaldsnes - driftsbygning og parkering

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Endret periodisering

Prosjektet gjelder kjøp og oppgradering av driftsbygningen ved Avaldsnes kirke. Prosjektet inneholder også utvidelse/forbedring av parkeringskapasitet i området.

Kommunen har inngått avtale med eieren, Opplysningsvesenets fond (OVF), om kjøp av eiendommen. Landbrukskontoret krever i midlertidig at det blir utarbeidet en reguleringsplan for området før transaksjonen kan gjennomføres. Arbeidet med reguleringsplan er igangsatt og når denne planen er vedtatt kan fradeling og oppmåling av eiendommen gjennomføres. Avtalen er således utformet at når endelig oppmåling er foretatt, er det fastsatt en kvadratmeterpris som kommunen betaler til OVF skulle arealet være større enn først estimert. Arbeidet med reguleringsplanen forventes ferdigstilt i 2022 slik at kjøp av driftsbygningen forventes realisert i løpet av 2023.

Behov for økt areal knyttet til historiesenteret, lagring for leirskolen, mulig etablering av et regionalt kystpilegrimsenter og mulighet for nye utstillinger og spesialverksted ligger til grunn for planlagt ervervelse. Den framtidige bruk av driftsbygningen blir knyttet opp til Avaldsnes sin kulturelle og rikspolitiske rolle. Oppvekst og kulturretaten vil i tiden som kommer foreta en vurdering og utredning av de ulike ønsker og behov som ønskes for bygningen og området. Dette vil inngå i en ny regulering av hele prestegarden slik at alle interesser blir hørt og vurdert. Det gjelder kulturminnevern, kirkeverge og menighet, naboer og brukere. Driftsbygningen bør fortsatt ivareta nødvendige tjenester for leirskole, vikinggard og Nordvegen Historiesenter. Det gjelder lager og verksted, garasje for nødvendige redskaper og båter, noen kontorlokaler og utstillingsareal.

Bygningen er i dag delvis benyttet som driftsbygning. Etter gjennomføring av kjøpet må det prioriteres og få klargjort bygget til fremtidig endret bruk. Dette omfatter blant annet og rydde bygget for diverse materiell knyttet til driften samt tømme og sanere gjødselkjeller. Bygget har videre behov for noe rehabilitering av fasade, dekker og tak. Når bygget er tømt vil en kunne vurdere omfanget av rehabiliteringen. Etter gjennomføring av rehabilitering vil en kunne vurdere om det gjenstår midler i budsjetttramme til å gjennomføre ytterligere arbeider, som eksempelvis innrede deler av bygget til kontorlokaler.

Oversiktsbilde av Avaldsnes kirke og driftsbygningen til høyre

Turveier Almannamyrr

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

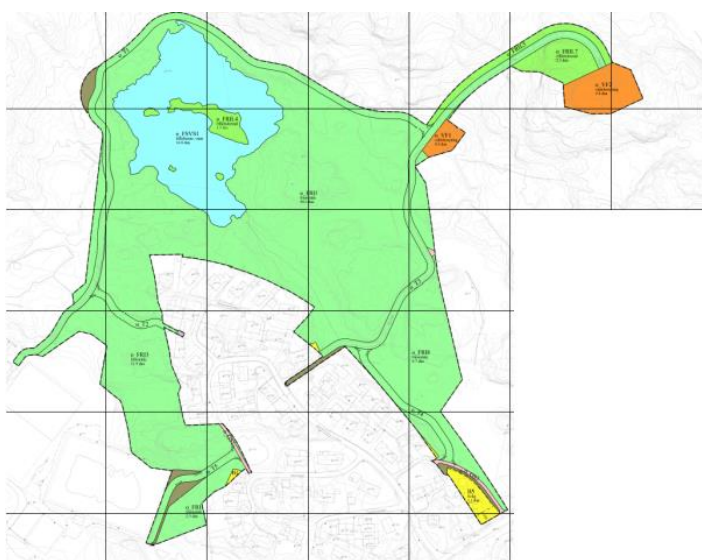
Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Prosjektet gjelder etablering av turvei på Almannamyrr i Skudeneshavn. Turveien skal være opplyst og universelt utformet.

Grunnerverv har vist seg utfordrende og det jobbes nå med en ekspropriasjonssak knyttet til noen av de aktuelle eiendommene for å komme i mål med dette. Fremdriften i prosjektet er derfor noe usikker.

Netto budsjettramme bygger på forutsetning om at prosjektet delfinansieres av spillemidler.

Kartutsnitt som viser området Almannamyrr

Turveier Vea

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Prosjektet gjelder turvei på Vea. Turveien skal være universalt utformet og belyst. Fremdriften er forsinket grunnet usikkerhet rundt grunnerverv.

Innenfor avsatt budsjetttramme skal kommunen opparbeide turvei med gatelys for strekningen fra Storhallen ned til Revurvegen, samt gjøre utskiftning av armatur og oppsetting av bilsperre på strekningen Revurvegen. Det er i tillegg planlagt rasteplass langs turveiene. Det har vært god fremdrift i prosessen med å få på plass avtaler om grunnerverv med forskjellige grunneiere. Det står bare en eiendom igjen. For å komme videre i prosjektet ble det tidligere i høst sendt ut varsel om ekspropriasjon knyttet til det gjenstående grunnervervet.

Netto budsjetttramme bygger på forutsetning om at prosjektet delfinansieres av spillemidler.

Bilde fra området som inkluderes i prosjektet

Universell utformet sti Bukkøy

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Prosjektet gjelder utbedring av sti til Bukkøy for å tilfredsstille behov for universell utforming.

Det er per dags dato en utfordring for mennesker med nedsatt funksjonsevne å besøke Bukkøy og vikinggården på grunn av dårlig tilrettelagt adkomststi. Det foreligger planer for en sti som vil forbedre situasjonen.

Det skal utarbeides en reguleringsplan for det aktuelle området. Arbeidet er startet opp men en kan ikke påregne å få en godkjenning av stiens trase før planen er vedtatt. Fremdriften i prosjektet er avhengig av omtalt områdeplan og er derfor fremdeles noe usikker.

Bukkøy

Bolig

Boliger tilpasset vanskeligstilte 2018-2023 (planprosjekt)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Netto budsjettramme er økt med 1,432 mill. kroner, tilsvarende bortfall av tilskudd til utleieboliger som er foreslått avvirket i statsbudsjettet. Brutto budsjettramme er økt med 7,564 mill. kroner.

Prosjektet gjelder oppføring av 10 nye boenheter tilrettelagt for vanskeligstilte med rus-/psykiatriutfordringer i løpet av planperioden. Dette i tråd med gjeldende Boligsosial handlingsplan 2018-2023. I tillegg skal nedbrent utleiebolig på Skrestien gjenoppbygges. Denne boligen vil bli oppført som hardførbolig.

Et kommunalt boligtilbud er svært viktig siden målgruppen har vanskelig for å få leie i det private markedet. Ut fra at flere i denne målgruppen har nedsatt boevne vil det være viktig for kommunen å føre opp små boenheter som tåler hard bruk. Arbeidet med å oppføre disse boenhetene gjennomføres som underprosjekter til planprosjekt. Det er så langt bygget 4 boenheter i Torfæusgate i Kopervik som ble ferdigstilt i 2020.

I 2023 planlegger kommunen å føre opp og ferdigstille to boenheter i Bøvegen på Avaldsnes og en boenhet i Kopervik. Dette er boliger som blir ført opp i samarbeid med Snøhetta, NORCE og Karmøy kommune i form av et forskningsprosjekt med tett brukerinvolvering. I tillegg planlegger kommunen med å føre opp og ferdigstille arbeidet med tre boenheter nær Østremtunet på Bygnes i løpet av 2024.

Gjenoppbygging av bolig i Skrestien planlegges også gjennomføres i perioden 2023-2024.

Brutto budsjettramme er oppjustert basert på pågående prisstigning. Det knyttes fremdeles noe usikkerhet til budsjettrammen siden priser på boligene enda ikke er innhentet i markedet. Urolige tider med høy prisvekst gjør at estimatene er mer usikre enn i roligere tider. Prosjektet er ikke berettiget momskompensasjon.

Prosjektet har søkt og fått tilsagt på tilskuddsordning i Husbanken knyttet til forsøk med nye boligmodeller. Dette gjelder tre av de syv boligene som gjenstår i prosjektet. Regjeringen har i forslag til

statsbudsjett 2023 foreslått at den ordinære tilskuddsordningen knyttet til utleieboliger utgår fra 2023. Dette gjelder de tre boenhetene som er planlagt oppført nær Østremtunet på Bygnes. I tillegg er forsikringsoppgjør knyttet til Skrestien innarbeidet i budsjett. Oppsummert økes netto budsjettramme lik bortfall av tilskudd til utleieboligene på Bygnes. Resterende økning i brutto budsjettramme dekkes inn av økt tilskudd knyttet til forsøk med nye boligmodeller og forsikringsoppgjør knyttet til Skrestien.

Illustrasjon av bolig tilknyttet forskningsprosjekt

Illustrasjon av oppholdsrom i bolig tilknyttet forskningsprosjekt

Boliger tilpasset vanskeligstilte 2027-2031 (planprosjekt)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt prosjekt: Budsjettrammen er økt med 5 mill. kroner

Prosjektet gjelder oppføring av boliger tilpasser vanskeligstilte.

Det er et økende behov for å bosette vanskeligstilte med rus- og psykiatriproblemer. Denne gruppen har vanskelig for å få leie i det private markedet, det er således viktig at kommunen bygger ut boenheter som er egnet for målgruppen. Prosjektet er knyttet til fremtidig boligsosial handlingsplan.

Planperiode og budsjetttramme er å anse kun som en foreløpig plan.

Heldøgns omsorgsplasser fase 1 (60 plasser)

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Brutto budsjetttramme er økt med 72 mill. kroner basert på prisjustering og erfaringstall fra Skudeneshavn sykehjem. Netto budsjetttramme er økt med 164,88 mill. kroner. 92,88 mill. kroner av netto økning er knyttet til tidligere budsjettert investeringstilskudd som regjeringen nå i statsbudsjett 2023 foreslår ikke å prioritere.

Karmøy kommune har som mål å etablere minimum 100 nye plasser for heldøgnsomsorg i Karmøy kommune innen 2027. Disse skal bestå både av institusjonsplasser og heldøgns omsorgsboliger. Kommunen vil ferdigstille de første 40 nye plassene ved Skudeneshavn sykehjem januar 2023, og de resterende 60 nye plassene er planlagt oppført på Spanne.

Kommunestyret fastholder i [kommunestyresak 109/20 Bærekraftig utbygging av kommunens helse- og omsorgstjenester](#) den tidligere satsning på en omfattende og langsiktig utvikling av området Spanne seniorlandsby, med sikte på å utvikle et framtidrettet tjenestetilbud innenfor kommunens samlede helse- og omsorgstjenester.

Den planlagte utbyggingen på Spanne er i konseptutviklingsfasen, så både omfang av prosjektet, fremdriftsplan og kostnad for oppføring av et slikt tjenestetilbud på Spanne har for tiden en meget stor usikkerhet. Vedtak av budsjett skal derfor anses som en intensjon, men budsjetttrammen kan ikke tolkes som fastsatt på nåværende tidspunkt. Periodisering av budsjettmidlene legger opp til ferdigstillelse av omsorgsplassene i årsskiftet 2027/2028.

Heldøgns omsorgsplasser fase 2 (70 plasser)

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjetttrammen er økt med 311 mill. kroner.

Prosjektet gjelder oppføring av 70 heldøgns omsorgsplasser på Spanne. Dette er en utvidelse og videreføring av fase 1, som består av 60 heldøgns omsorgsplasser.

Antall plasser i fase 2 var ikke satt ved forrige rullering av investeringsbudsjettet. Basert på beregnet fremtidig behov legges det nå opp til at fase 2 består av 70 nye plasser. Budsjetttrammen er basert på erfaringstall fra Skudeneshavn sykehjem som er under oppføring. Den planlagte utbyggingen på Spanne er i konseptutviklingsfasen, så både omfang av prosjektet, fremdriftsplan og kostnad for oppføring av et slikt tjenestetilbud på Spanne har for tiden en meget stor usikkerhet. Vedtak av budsjett skal derfor anses som en intensjon, men budsjetttrammen skal ikke tolkes som fastsatt på nåværende tidspunkt.

Kjøp av biler og maskiner

Bevilgningstype: Årsbevilgning

Status: Tidligere bevilget

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Budsjettmidlene er fordelt på tjenesteområdene Bolig og Omsorg i investeringstabellen.

Det er i 2025 satt av midler til innkjøp av el-varebil og to lifter til kommunenes FDV (forvaltning, drift og vedlikehold) avdeling. I 2029 er det satt av midler til innkjøp av robotvaskemaskin.

Planlegging, grunnverv, teknisk infrastruktur mv., omsorgstun/ heldøgns omsorgsplasser

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjetttrammen er økt med 32,4 mill. kroner.

Prosjektet gjelder grunnverv og detaljplanlegging med et innledende byggetrinn på teknisk infrastruktur knyttet til Helgdøgns omsorgsplasser på Spanne. I hovedsak består teknisk infrastruktur av interne kjøreveger, gang og sykkelveger samt vann- og avløpsanlegg.

Grunneiere og kommunen var ikke enige i salgsprisen for eiendommene og saken har nå vært i skjønnsretten for å fatte et ekspropriasjonsskjønn. Kjøpsprisen er nå fastsatt og kommunen er gitt frist på ett år etter fastsettelsen av pris til å erverve eiendommene.

Innledende planlegging av infrastruktur er gjennomført og tidlige estimater for kostnadene knyttet til utbygging er utarbeidet. Siden det har vært knyttet stor usikkerhet til eiendomsprisene så er det avventet prosjektering av infrastruktur.

Skudeneshavn sykehjem

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Budsjetttramme netto: 88,318 mill. kroner

Budsjetttramme brutto: 160,030 mill. kroner

Budsjetttrammen fordeler seg i investeringstabellen på tjenesteområdene omsorg og bolig.

Skudeneshavn sykehjem er et nytt omsorgssenter bestående av 32 sykehjemsplasser og 8 heldøgnsomsorgsboliger. Sykehjemmet er plassert på den samme tomten hvor det tidligere sykehjemmet stod, og har Skudeneshavn ungdomsskole og Alderspensionatet som nærmeste naboer. Nybygget plasseres slik at de fleste rom og uteområder har en solrik utsikt mot skole og hovedvei. Nybygget er på rundt 3800 m² og består i hovedsak av to etasjer, samt teknisk loft i tredje etasje. Beboerdelen av sykehjemmet er orientert rundt et atrium med en innvendig sansehage. Omsorgsboligene er plassert i andre etasje over servicedel av bygg med personal- og logistikkfunksjoner, samt tekniske areal. Arkitektonisk er skalaen på bygningsvolumet brutt ned ved hjelp av fasadeutforming/materialer og form på tak. Intensjonen i prosjektet er å skape et godt, trygt og stimulerende bomiljø for de som skal bo her. Det er også lagt vekt på å ivareta og opparbeide en god del oppholdsareal utendørs slik at nye Skudeneshavn sykehjem og det eksisterende alderspensionatet knyttet mest mulig naturlig sammen. Dette vil skape et samspill mellom byggene og en følelse av

integrasjon, hvor alderspensjonatet har en mulighet til å koordinere seg med driften i nye Skudeneshavn sykehjem, for å benytte seg av deres fasiliteter. Det er også lagt opp til at garderobefunksjon i nye Skudeneshavn sykehjem skal ivareta behovet til hjemmetjenesten som per i dag benytter seg av garderobefasiliteter i alderspensjonatet.

Prosjektet er i grønn fase – gjennomføring. Prosjektet består av rivning av det gamle sykehjemmet, samt oppføring av nytt omsorgsenter. Kontrakt for totalentreprise ble signert juli 2021, og det planlegges for at bygges skal kunne overtas årsskiftet 2022/2023.

Selve investeringsprosjektet forventes ikke ferdigstilt før senere i 2023 grunnet arbeid etter byggets overtagelse. Dette er relatert til løst inventar, elektronisk legemiddelsystem og prøvedrift.

Bilde tatt fra byggeplass

Bilde tatt fra byggeplass

Bilde av Skudeneshavn sykehjem sett fra luften

Næring

Kjøp og opparbeidelse av tomt til biogass fyllestasjon

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Prosjektet gjelder kjøp og opparbeidelse av industritomt på Bygnes til biogass fyllestasjon. Fyllestasjonen er i første omgang planlagt skal brukes av kommunens renovasjonsbiler. I tillegg vil fyllestasjonen være åpen for andre private aktører etter avtale med gassleverandør.

Tomten som erverves er på 10,6 mål, mens fyllestasjonen trenger kun 2,3 mål. Videre anvendelse av resterende areal er enda ikke avklart. Estimert kostnad knyttet til opparbeidning er basert på kun den delen som skal brukes til fyllestasjon. Opparbeidningen består av grovplanering, oppgradering av trafo-stasjon og bidrag fra tilliggende tomter knyttet til trafo. Det legges til grunn av gassleverandør bekoster driftsteknisk utstyr, samt betongdekket.

Investeringskostnadene knyttet til fyllestasjonen utgjør beregningsgrunnlag for leie av grunn til gassleverandør. Gassleverandør legger leiekostnaden inn i terminalgebyret knyttet til pumpeprisen.

Samferdsel

Gang og sykkelvei, Eidsbakkane - Stølen

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Endret periodisering – flyttet ut i tid

Gang og sykkelvei mellom Eidsbakkane og Stølen vil bli en viktig trase mellom de ulike boligfeltene, sentrum og idrettsanleggene i Kopervik. Det vil ikke være noe byggevirksomhet i området som vil utløse rekkefølgekrav til å etablere denne gang og sykkelveien. Derfor vil den ikke bli bygget dersom kommunen ikke gjør det.

Det er planlagt at prosjektet skal gjennomføres samtidig med et sammenfallende vann og avløp (VA) - prosjekt. Det er inngått avtale med grunneier. Fremdriften er enda noe usikker.

Hovedplan vei (planprosjekt)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Hovedplan vei, vedtatt i 2016 i [kommunestyresak 37/16 Hovedplan veg](#), viste et vedlikeholdsetterslep på 89,2 mill. kroner. Avsatte budsjettmidler vil være med å bidra til at vedlikeholdsetterslepet vokser i mindre grad. Utarbeidet tiltaksliste inkludert i hovedplanen ligger til grunn for prioritering av tiltak. I tillegg må det tas en løpende vurdering av behov som dukker opp fortløpende.

Budsjettrammen til planprosjektet er ikke prisjustert. Sett i lys av den senere tids unormalt høye prisvekst medfører dette at handlingsrommet i prosjektet reduseres.

Bilde tatt i forbindelse med oppgradering av fortau på Norheim

Bilde tatt i forbindelse med oppgradering av fortau på Norheim

Infrastruktur/utvikling Kolnes

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen er redusert med 99 mill. kroner. Det er da lagt til grunn 80 % bomfinansiering av den delen som gjelder ny Eikjeveg.

Prosjektet gjelder ny Eikjeveg med sykkel og gangsti langs. Parallelt gjøres det enkle oppgraderinger på dagens Eikjeveg. Prosjektet samordnes med oppgradering av vann og avløp for hele Kolnesområdet.

Områdeplan for Kolnes - høringsinnspill er gjennomgått og vurdert. Innsigelser fra Statsforvalter og Rogaland fylkeskommune -boligtetthet og ROS- analyse. Faglige råd om at mest mulig av myrområdet og natursammenhengen bevares, behov for mer kunnskap om dybdeforhold og naturmangfold. Faglige råd om å ta vare på økosystemet og velge naturlig overvannshåndtering der det er mulig (STP for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning, 2018). Det er avholdt møter internt og eksternt våren 2022. Beslutningspunkter, bearbeiding av planen og mulig ny høring høsten 2022. Bl.a sjekkes det ut om man kan bygge et visst antall boliger innenfor områdeplanen uten full utbygging av ny Eikjeveg. Det anbefales at trase for ny Eikjeveg beholdes som i godkjent plan. Østre del av regulert ny Eikjeveg må etableres som adkomst til boligområdet. Sluttvedtak fattes våren 2023.

Finansiering av Eikjevegen – Det arbeides med bypakke for Haugesund og fastlands- Karmøy. Prosessen pågår, og kommunen skal gi bindende tilslutning til ny bompengepakke våren 2023. Budsjettrammen legger til grunn 80 % bompengefinansiering av den delen som gjelder ny Eikjeveg.

Kommunal vei Åkra sentrum - Haugalandspakken

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Ny investering

Prosjektet gjelder deler av Rogaland fylkeskommune sitt veiprojekt i fylkesvei 547, Åkra sentrum. Fylkeskommunen sitt prosjekt inneholder i tillegg til fylkesvei også 800 meter kommunal vei.

Rogaland fylkeskommune vil være byggherre for hele prosjektet. Haugalandspakken dekker utgiftene eksklusiv merverdiavgift til den kommunale veien. Den økonomiske risikoen forbundet med at den kommunale veien kan bli dyrere enn estimert påhviler Haugalandspakken. Kommunen må stille med en representant som kan bistå i møter og litt løpende oppfølging av prosjektet. Utgifter knyttet til dette vil også dekkes av Haugalandspakken.

Rogaland fylkeskommune har ikke adgang til å kreve kompensasjon for merverdiavgift for opparbeidelse av kommunal vei. Det anbefales derfor at det inngås en samarbeidsavtale bygger på en modell som kalles "byggherrerepresentasjonsmodellen". Dette innebærer at selv om Rogaland fylkeskommune gjennomfører prosjektet, så vil faktura fra utførende entreprenør som gjelder den kommunale delen bli direkte adressert til kommunen. I motsetning til Rogaland fylkeskommune kan vi kreve momskompensasjon på investeringer i kommunal vei. Rogaland fylkeskommune har fra sin revisor fått godkjent denne måten å organisere økonomien knyttet til merverdiavgift. Det har også vært løst på denne måten i liknende prosjekt i Haugesund.

Karmøy kommune vil altså bli fakturert den kommunale delen av prosjektet. Kommunen vil kreve kompensasjon for merverdiavgiften siden prosjektet er kompensasjonsberettiget. Videre vil kommunen fortløpende fakturere Haugalandspakken for alle utgifter eksklusiv merverdiavgift. Totalt sett vil den

Økonomiske belastningen for kommunen være null. Netto budsjetttramme på kommunens prosjekt tilsvarer budsjettert momskompensasjon.

Overdragelse av anlegg fra andre

Bevilgningstype: Årsbevilgning

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Oppdatert basert på inngåtte justeringsavtaler

Prosjektet er knyttet opp mot justeringsmodellen og kommunens andel av justeringsbeløpet. Budsjetterte inntekter er knyttet til kjente og inngåtte avtaler. Beløpene vil derfor kunne endre seg årlig ved inngåelse av nye avtaler.

Justeringsmodellen medfører at det er privat utbygger som er byggherre for infrastruktur. Kommunen vil vederlagsfritt overta infrastrukturen ved ferdigstilling. En privat utbygger vil ikke ha rett på momskompensasjon ved bygging av infrastruktur som skal overtas av kommunen, og normalt vil en privat utbygger i en slik situasjon heller ikke ha fradragsrett for inngående merverdiavgift.

I forbindelse med at infrastrukturen overføres til kommunen, finner det juridisk sted en endring av bruken av infrastrukturen. Når en slik endring finner sted, utløses samtidig en rett til å foreta justering av merverdiavgift etter lov om merverdiavgift § 9-3, 2. ledd. Kommunen vil kunne oppnå fradrag for inngående merverdiavgift eller momskompensasjon gjennom justeringsretten. For fast eiendom vil justeringsperioden være ti år etter fullføringen, jfr. lov om merverdiavgift § 9-4, 2. ledd, og forskrift om kompensasjon av merverdiavgift til kommuner, fylkeskommuner mv. § 6, 2. ledd. Årlig justeringsbeløp vil være en tiel av inngående merverdiavgift eller momskompensasjonen knyttet til investeringen, jfr. lov om merverdiavgift § 9-5, 1. ledd, og forskrift om kompensasjon av merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner § 6, 3. ledd.

Kommunen tilbyr basert på dette en avtale med utbyggeren at 75 % av årlig justeringsbeløp tilbakebetales til utbygger. Resterende 25 % beholdes av kommunen.

Parkeringshus Kopervik - rehabilitering

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere bevilget

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjetttrammen er prisjustert og økt med 1,1 mill. kroner

Det ble i 2015 utarbeidet en rapport over lasteevnen til "lokket" ved parkeringshuset i Kopervik. Basert på denne rapporten ble det i 2015 estimert at det ville koste 4 mill. kroner å gjennomføre nødvendige utbedringer på parkeringshuset. Budsjetttrammen er i ettertid justert opp til 5,9 mill. kroner knyttet til prisvekst. Parkeringshusets tilstand tilsier at det er knyttet usikkerhet til om parkeringshuset kan holdes åpent til 2024.

Prosjektet er i rød fase – konseptutvikling. Det må tas en ny gjennomgang av innhold og estimat når det nærmer seg gjennomføring. Budsjetttrammen er derfor ennå å anse som svært usikker.

Trafikksikkerhetsplan 2018-2021 (planprosjekt)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Det er fremdeles uløste trafiksikkerhetsprosjekter i Karmøy kommune. Kommunedelplan for trafiksikkerhet er samordnet med Haugalandspakken og er retningsgivende for arbeidet med trafiksikkerhet. Noen av tiltakene er forsinket. Deler av budsjetttrammen er derfor videreført til 2023.

Avsatt budsjetttramme er i samsvar med estimerte kostnader for de høyeste prioriterte prosjekter som ligger til grunn i revidert trafiksikkerhetsplan. Prosjekter som ikke er prioritert høyt nok i denne planen ser man for seg kan innarbeides i neste planperiode.

Oppføring av sykkelparkering ved Skudeneshavn ungdomsskole er et av tiltakene finansiert av planprosjektet.

Trafiksikkerhetsplan 2025-2032 (planprosjekt)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Periodisering av budsjett og planperioden er flyttet ett år ut i tid

Det er fremdeles uløste trafiksikkerhetsprosjekter i Karmøy kommune. Kommunedelplan for trafiksikkerhet er samordnet med Haugalandspakken og er retningsgivende for arbeidet med trafiksikkerhet.

Avsatt budsjett og planperiode er å anse som en foreløpig plan.

Vedlikeholdsmaskiner, samferdsel og utemiljø

Bevilgningstype: Årsbevilgning

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Årsbevilgningen er videreført i 2032. Årlig bevilgning er prisjustert og økt med 0,5 mill. kroner fra 2027, og ytterligere 0,5 mill. kroner fra 2030.

Budsjettmidlene er avsatt til fornying av bil- og maskinparken i sektor Samferdsel og utemiljø. Sektoren har lastebiler, pickup/varebiler, traktorer, beltegravemaskiner, traktorgravere og baneklippere. I tillegg kommer en betydelig mengde brøyteutstyr, strøpparater, kantklippere og spesialmaskiner for skogsdrift. En bil- og maskinpark som har minst mulig driftsstans er nødvendig for å sikre effektiv drift av avdelingen. Økt beløp i 2029 er en følge av forventet behov for å erstatte den kommunale sopebilen. Det må beregnes en del elektrifisering av maskinparken, som medfører økte investeringsutgifter.

Brann og ulykkesvern

Beredskapssenter, lege og brann

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjetttrammen knyttet til legevakt er økt med 15,5 mill. kroner

Budsjetttramme brann: 138,4 mill. kroner

Budsjetttramme lege: 53,7 mill. kroner

Prosjektet gjelder nytt beredskapssenter på Raglamyr. Beredskapssenteret planlegges for å inneholde hovedbrannstasjon for Haugaland brann og redning IKS (HBR) og legevakt. Budsjetttrammen er i investeringstabellen splittet på de to tjenesteområdene helse, og brann og ulykkesvern.

Budsjetttrammen knyttet til brannstasjonen ble økt i forbindelse med [kommunestyresak 43/22 Hovedbrannstasjon](#) 9. mai 2022.

Sak vedrørende interkommunal legevakt ble behandlet i formannskapet 21. mars 2022, [29/22 Interkommunal legevakt](#). Saken ble stoppet i formannskapet med følgende bestilling,

FSK- 029/22 Vedtak:

1. Karmøy formannskap registrerer at det er kommet positive signaler fra Haugesund kommune om å på nytt vurdere et samarbeid om permanent interkommunal legevakt, og er positive til et slikt samarbeid. Da dette vil være en sentral forutsetning for en avgjørelse om ny legevaktordning, bes rådmannen fremme sak på nytt når det er kommet avklaring rundt et samarbeid som også inkluderer Haugesund, Sveio og Utsira.
2. Det skal videre utredes ulike alternativer for hvordan en fortsatt legevaktordning for innbyggerne sør på øysiden i Karmøy kommune kan løses på en fremtidsrettet måte.

Bystyret i Haugesund behandlet sak om interkommunal legevakt september 2022, [bystyresak 75/22 Interkommunal legevakt](#).

BS- 075/22 Vedtak:

1. Haugesund kommune er positiv til ny dialog om interkommunal legevakt forutsatt at kommunene samler seg om en samlet legevakt.

1. Geografisk plassering av interkommunal legevakt må basere seg på faglige kriterier og avklares i dialog med ambulansetjenesten i Helse Fonna HF.

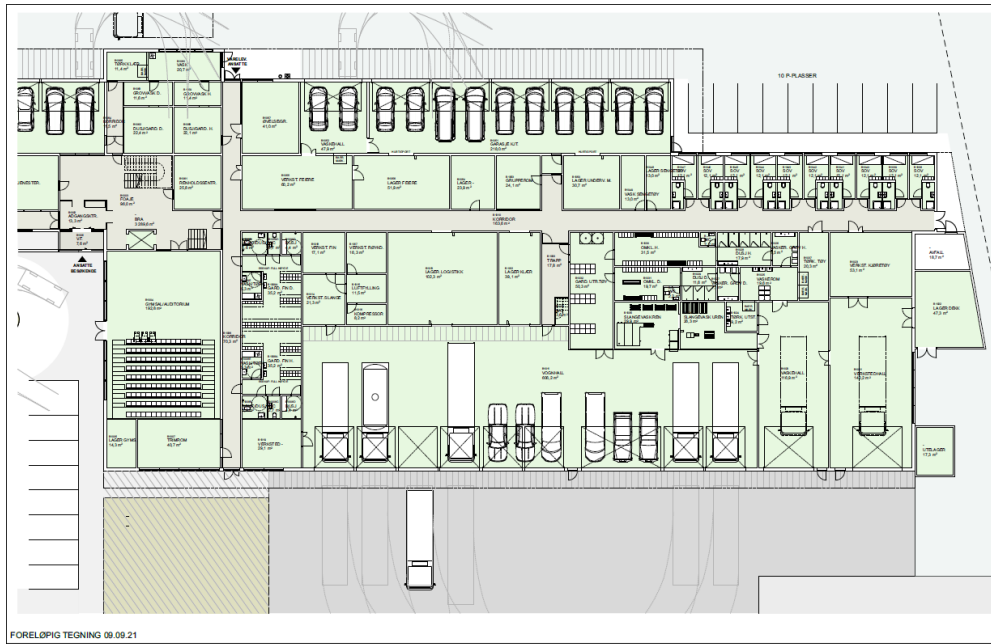
Videre avklaringer med Haugesund, Sveio og Utsira er pågående. Budsjetttrammen knyttet til bygging av legevakt på Raglamyr, foreslått i [29/22 Interkommunal legevakt](#) innarbeides i total budsjetttramme for beredskapssenteret. Dette utgjør en budsjettøkning på 15,5 mill. kroner i forhold til vedtatt budsjetttramme.

Det jobbes for at hovedbrannstasjonen ferdigstilles i 2024 og at legevakt ferdigstilles i 2025. Fremdrift knyttet til legevakt er fremdeles veldig usikker grunnet behov for ytterligere avklaringer med de aktuelle samarbeidskommunene. For prosjektet sin del vil det være økonomisk og praktisk hensiktsmessig å samkjøre bygging av brannstasjon og legevakt så langt det lar seg gjøre.

Prosjektet er i gul fase – prosjektering for hovedbrannstasjonen og rød fase- konseptutvikling for interkommunal legevakt. Derfor anses budsjetttrammen fremdeles som foreløpig og usikker.

Illustrasjon over hvordan beredskapssenteret kan bli

Figur 1: Plantegninger 1. etasje hovedbrannstasjon

Figur 2: Plantegning 2. etasje hovedbrannstasjon

Brannstasjon Veavågen

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen er redusert med 3 mill. kroner

Prosjektet omfatter kjøp av tomt og oppføring av ny brannstasjon på Veavågen, med et bruttoareal på 2 800 kvadratmeter. Den nye brannstasjonen på Veavågen skal erstatte dagens brannstasjoner i Kopervik og Åkrahamn. Disse to stasjonene dekker i dag til sammen 20 315 innbyggere, noe som tilsier at det vil være et behov for kaserne (døgnbemannet) på den nye brannstasjonen. Løsningen med en brannstasjon på Veavågen vil være en realisering av den brannordningen som er fastsatt i selskapsavtalen til Haugaland brann og redning, og en av de forutsetningene som selskapet er basert på. Det er kommet pålegg om døgnmulkt fra Arbeidstilsynet om det ikke kommer ny brannstasjon innen høsten 2024. Det jobbes derfor for at brannstasjonen skal stå ferdig senest ved årsskiftet 2024/2025.

Estimatet for brannstasjonen er basert på norm hentet fra Norsk prisbok og erfaringer fra kalkylene til hovedbrannstasjonen på Raglamyr. Budsjettrammen er redusert med 3 mill. kroner i forhold til vedtatt budsjett. Mye er veldig usikkert enda men det jobbes for å holde kostnadene nede.

Det er estimert løst inventar som det vil være behov for i brannstasjon. Det er også gjort beregninger for opparbeiding av tomt, hvor en opparbeider nødvendig arealer som trengs for å dekke brannstasjonens behov. Eventuelle rekkefølgekrav som vil bli pålagt ved regulering av tomten er ikke medberegnet i estimatet.

Etterbruken av eksisterende brannstasjoner kartlegges i konseptfasen.

Prosjekt er i rød fase – behov og konseptutvikling. Budsjettrammen er derfor fremdeles å anse som ganske usikker.

Økonomi

Egenkapitalinnskudd KLP

Bevilgningstype: Årsbevilgning

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Videreført til 2032

KLP er et kundeeid selskap, noe som betyr at Karmøy kommune er med på eiersiden og er med på å stille egenkapital i selskapet. Forsikringsselskaper som KLP er underlagt krav til kapitaldekning, det vil si at egenkapitalen i selskapet skal stå i et visst forhold til kundekapitalen (selskapets eiendeler/aktiva). Fordi KLPs forsikringsfond vokser, vokser også kravet til egenkapital. KLP har derfor jevnlig behov for

tilførsel av egenkapital. Dette er ikke en kostnad, men en form for sparing/investering, og blir derfor ført i investeringsregnskapet.

Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg

Bevilgningstype: Årsbevilgning

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Årsbevilgningen er prisjustert og økt. For 2023 er økningen på 0,4 mill. kroner. Resterende år økes budsjettet med 1,5 mill. kroner årlig.

Prosjektet omfatter jevnlig investeringsbehov innen utstyr, inneklima, brannsikring, enøk, ombygging/tilpassing og andre bygningsmessige oppgraderinger som er nødvendige for å ivareta brukernes behov og opprettholde lovmessig standard i kommunens bygg.

Budsjettmidlene spesifiseres på konkrete underprosjekter, men rådmannen gis fullmakt til å omprioritere fortløpende innenfor budsjettrammen ved behov.

Universell utforming (planprosjekt)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjett 2023 er prisjustert og økt med 0,6 mill. kroner

Regjeringen har en visjon at Norge skal være universelt utformet innen 2025. Økt satsning på universell utforming vil medføre behov for tilrettelegging av Karmøy kommune sin eksisterende bygningsmasse og uteområder. Karmøy kommune vedtok plan for universell utforming i [kommunestyresak 86/19 Plan for universell utforming](#) juli 2019. Planen fungerer som styringsverktøy for planlegging og prioritering av fremtidige tiltak.

Selvkostinvesteringer

VAR

Anleggsmaskiner - Borgaredalen

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Netto budsjetttramme er økt med 188 000 kroner som følge av at budsjettet Enovatilskudd utgår. Brutto budsjetttramme er uendret.

Prosjektet gjelder kjøp av krokbil, materialhåndteringmaskin og en elektrisk truck. Materialhåndteringmaskinen skal erstatte dagens leasingavtale. Det er usikkerhet om krobilen blir levert i desember 2022 eller januar 2023. Den skal benyttes til containerbytte/tømming.

Det var tidligere planlagt å anskaffe krokbil på biogass. Investeringen ville dermed kvalifisert til Enovatilskudd på 188 000 kroner. Det viste seg i ettertid at krokbil på biogass ikke ville kunne tilfredsstille kommunens behov knyttet til løftekapasitet. Det er derfor heller bestilt krokbil på diesel. Denne ble noe rimeligere enn tilsvarende på biogass. Fristilte budsjettmidler som følge av endring fra krokbil på biogass til diesel vil dekke den senere tids prisøkning for resterende budsjetttramme. Netto budsjetttramme foreslås i tillegg økt tilsvarende bortfall av budsjettet Enovatilskudd.

Biler og maskiner, vann og avløp

Bevilgningstype: Årsbevilgning

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Endret periodisering etter oppdatert utskiftingsplan

Investeringsprosjektet gjelder utskifting og nyinnkjøp av biler og maskiner knyttet til vann og avløp. Den enkelte bil/maskin er beregnet med en levetid på inntil 10 år, og dette vil være styrende for utskiftingstakten. I 2022 ble utskiftingsplan av 2021 revidert med tanke på etterslep og utfordringer med enkelte kjøretøy. I 2023 skal det bestilles en bil, og vi vil motta to biler som ble bestilt i 2022.

Hovedplan avfall (planprosjekt)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

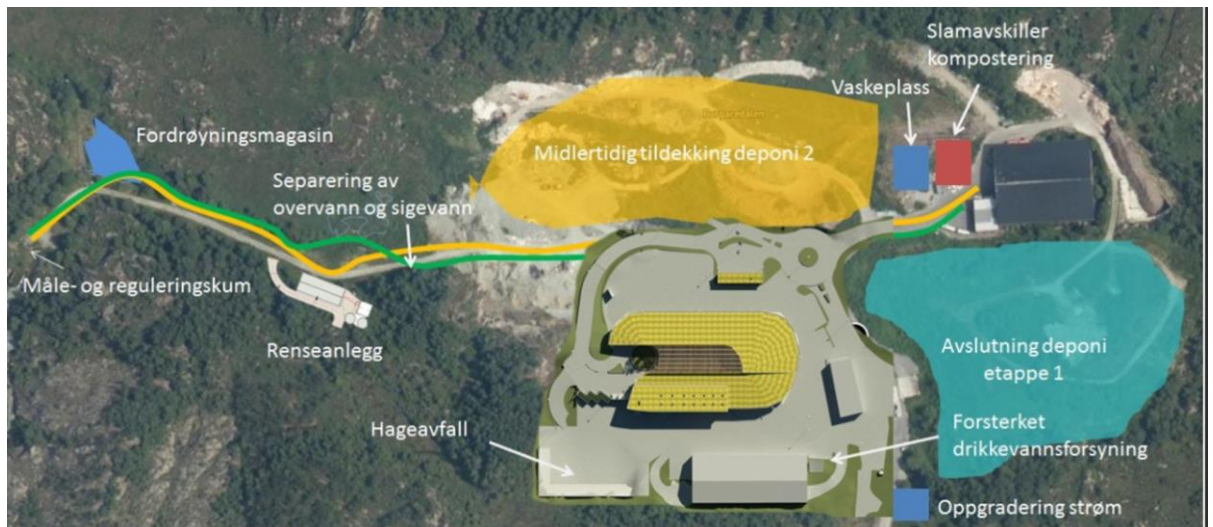
Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Prosjektet gjelder tiltak i vedtatt avfallsstrategi 2019-2025, [kommunestyresak 85/19 Avfallsstrategi 2019-2025](#), og består av flere små og store underprosjekt knyttet til Borgaredalen miljøpark. Prosjektene skal bidra til å realisere målene i strategien, og sikre at vi når kommende myndighetskrav og tjenestekvalitet på en god måte.

2023 vil bli et viktigste år for realisering av prosjekter i hovedplan avfall. Følgende prosjekt er planlagt for oppgradering av Borgaredalen: Separering av sigevann og overflatevann (forutsetning for rensaneanlegg), oppgradering av strøm, oppgradering av drikkevannsforsyning, containere til den nye gjenvinningstasjonen, vaskeplass med oljeavskiller for anleggskjøretøy og renovasjonsbiler, etablering av slamavskiller fra hagekompostering, samt digitalisering. Digitalisering innebærer mulighet for innføring av kundekort og system for farlig avfall, samt noe utstyr til håndtering av RFID-brikker (radiofrekvensidentifikasjon).

Det er krav til avslutning av deponi 1 i utslippstillatelsen. Gjennomføring og fullfinansiering er ikke avklart. I tillegg dekkes den nye, brannsikre avfallsløsningen for gamle Skudeneshavn av hovedplanen. Det er søkt om støttemidler for sistnevnte, men hovedplanen må sannsynligvis dekke den i sin helhet. På grunn av den høye aktiviteten knyttet til hele oppgraderingsprogrammet, vil en forvente noen justeringer i gjennomføring av prosjektene. Planen er basert på strategiperioden 2019-2025, og ny strategiprosess starter i 2023. Da vil også eventuelle utviklingsbehov fram mot 2030 identifiseres.

Budsjettrammen er ikke prisjustert. På grunn av den pågående prisøkning vil flere av underprosjektene i hovedplanen blir dyrere enn tidligere estimert. Budsjettrammen vil derfor ikke gi samme kjøpekraft som hovedplanen legger opp til.

Illustrasjon som viser de planlagte prosjektene som sammen utgjør "Oppgradering Borgaredalen miljøpark"

Hovedplan avløp (planprosjekt 2016-2020)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen er økt med 17 mill. kroner. Budsjettrammen til hovedplan avløp 2021-2027 er redusert tilsvarende.

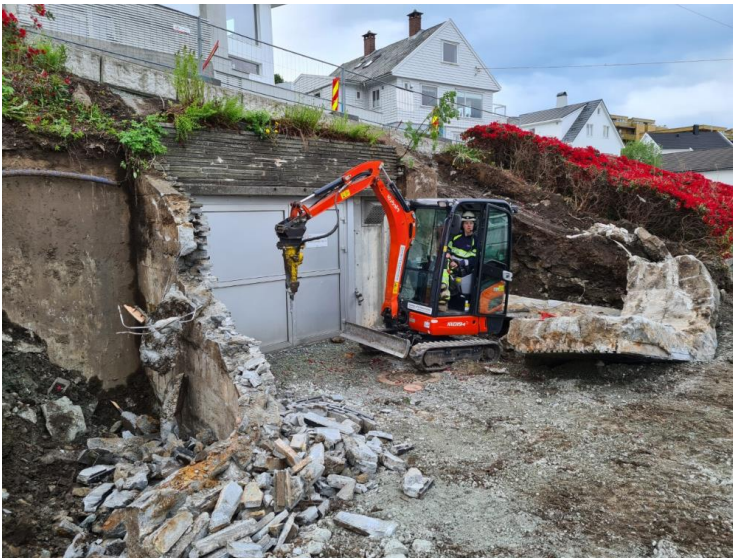
Investeringsprosjektet gjelder tiltak forankret i hovedplan avløp 2016-2020.

Hovedplan avløp 2016-2020 er gammel hovedplan for avløp. Gjenstående investeringer knyttet til dette planprosjektet påregnes å bli ferdigstilt i 2023. Det er flyttet 17 mill. kroner fra hovedplan avløp 2021-2027 for å ferdigstille påbegynte prosjekt på hovedplan 2016-2020.

Følgende prosjekter gjenstår i Hovedplan avløp 2016-2020: Rehabilitering av pumpestasjon Grunnavikvegen 23 og Åkra overføring. Åkra overføring er delt opp i fire delprosjekter. Det som kommer til utførelse/ferdigstillelse i 2023 er del en, som er siste rest ledningsanlegg ved pumpestasjon Grunnavikvegen 23, samt del fire som er ledningstrase fra Årabrotvegen til Tjøsvollvegen 7.

Bilde er fra vann og avløp sanering Åkrehamn

Bilde fra rehabilitering av pumpestasjon, Kopervik

Hovedplan avløp (planprosjekt 2021-2027)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen er redusert med 17 mill. kroner. Hovedplan avløp 2016-2020 er økt tilsvarende.

Investeringsprosjektet gjelder tiltak forankret i revidert hovedplan avløp vedtatt i kommunestyresak [107/20 Hovedplan for avløp - revisjon](#) september 2020.

Det er gjennomført mange gode prosjekter i 2022, men noen har fått endret oppstart og vil derfor strekke seg ut i 2023. Til tross for dette, blir måltall på 1 % utskifting av kommunale avløpsledninger nådd i 2022.

Utdrag av prosjekter påstartet i 2022 som kommer til utførelse 2023 og dermed utsatt ferdigstilling:

- Vik – Rehabilitering og separering av ledningsanlegg. Utsatt til 2023.
- Austbøvegen, Norheim – Rehabilitering og separering av ledningsanlegg. Utsatt til 2023/2024. Ferdig prosjektert. Dersom forsinkelse i andre prosjekter, så tar vi dette frem igjen til tidligere oppstart.
- Avløpsumpepestasjon Grunnvikvegen 23. Oppstart oktober/november 2022.
- Bø til Salhus - Overføring av utslipp. Er startet opp.
- Heiå - Separering ledningsanlegg. Er startet opp
- Rådhusvegen - Renovering ledningsanlegg. Oppstart november/desember 2022

Utdrag av prosjekter satt opp i 2023:

- Engvegen – I samarbeid med Rogaland Fylkeskommune vedr. Interne veier i Åkrehamn.
- Åkrehamn Renseanlegg – Byggeperiode frem til februar 2024.
- Rådhusvegen.
- Slettebøvegen til Rådhusvegen.
- Tveitholmvegen - Overføring av utslipp Sevelandsvik til nytt renseanlegg.
- Utskifting av to pumpepestasjoner; Østrembruvegen og Trodlaskarvegen.
- Vik rehabilitering og separering.

Prosess med bygging av nytt renseanlegg på Åkra er i gang. Prosessleverandør er valgt. Driftsansvarlig til renseanlegget må involveres så tidlig som mulig i prosessen. Dette er tatt høyde for i vedtatt hovedplan og en stillingshjemmel er finansiert fra og med 2022.

Budsjettrammen til planprosjektene hovedplan drikkevann og hovedplan avløp er ikke prisjustert. Prisveksten har som kjent vært unormalt høy den siste tiden. Når hvert enkelt underprosjekt blir dyrere enn lagt til grunn i hovedplanene og budsjettrammen ikke prisjusteres tilsvarende vil det bety at noen underprosjekt må utsettes og skyves ut av gitt planperiode og inn i neste planperiode. Bakgrunnen til at budsjettrammene ikke er prisjustert i forbindelse med denne budsjettprosessen er at vi over tid har erfart at periodisert budsjett har oversteget gjennomføringevnen, spesielt på disse planprosjektene. Å øke budsjettet vil med bakgrunn i kapasitetsutfordringer ikke øke gjennomføringen. Det vil tas en ny vurdering om budsjettrammene bør prisjusteres ved neste rullering av investeringsbudsjettet, om ett år.

Foto: Knut Even Medhaug.

Bildet fra utførelse av underprosjekt Bø til Salhus - overføring av utslipp

Hovedplan avløp (planprosjekt 2028-2034)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt/nytt prosjekt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Investeringsprosjektet gjelder tiltak knyttet til fremtidig hovedplan avløp som overtar etter hovedplan avløp 2021-2027. Periodisering og budsjettramme er å anse som foreløpig.

Hovedplan drikkevann (planprosjekt 2021-2027)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Investeringsprosjektet gjelder tiltak forankret i Hovedplan drikkevann 2020-2027. Vedtatt hovedplan, [kommunestyresak 106/20 Hovedplan drikkevann](#), angir det framtidige investeringsbehovet og de driftskonsekvenser som følger med.

Det er gjennomført mange gode prosjekter i 2022, men noen har fått endret oppstart og vil derfor strekke seg ut i 2023. Til tross for dette, blir måltall på 1 % utskifting av kommunale vannledninger nådd i 2022.

Utdrag av prosjekter påstartet i 2022 som kommer til utførelse 2023 og dermed utsatt ferdigstillelse:

- Rådhusgata - vannledning.
- Bø-Salhus – vannledning.
- Vik vannledning.
- Austbøvegen, Oasen Norheim vannledning.
- Nytt høydebasseng Håvik.

Utdrag av prosjekter oppført i 2023:

- Engvegen – I samarbeid med Rogaland Fylkeskommune vedr. interne veier, Åkrehamn.
- Tveitholmvegen - Overføring av utslipp Sevelandsvik til nytt renseanlegg.
- Rådhusvegen.
- Slettebøvegen til Rådhusvegen.
- Utskifting av to pumpestasjoner; Østrembruvegen og Trodlaskarvegen.
- Vik rehabilitering og separering.
- Veiteborvegen til Klubben - Rørfornyning.
- Ny ledning Stølen til Stangeland.
- Ny ledning Stangeland til høydebasseng.
- Arareir høydebasseng.
- Innstallering av nye vannmålere på ledningsnettet for å styrke arbeidet med kontroll og reduksjon på vannlekkasjer.

Det er satt av midler til innføring og installasjon av vannmålere hos alle abonnenter. Det er for øvrig tekniske begrensninger og avklaringer rundt lovverk, som gjør at innføringen av obligatoriske vannmålere må skyves ut i tid.

Budsjettrammen til planprosjektene hovedplan drikkevann og hovedplan avløp er ikke prisjustert. Prisveksten har som kjent vært unormalt høy den siste tiden. Når hvert enkelt underprosjekt blir dyrere enn lagt til grunn i hovedplanene og budsjettrammen ikke prisjusteres tilsvarende vil det bety at noen underprosjekt må utsettes og skyves ut av gitt planperiode og inn i neste planperiode. Bakgrunnen til at budsjettrammene ikke er prisjustert i forbindelse med denne budsjettprosessen er at vi over tid har erfart at periodisert budsjett har oversteget gjennomføringevnen, spesielt på disse planprosjektene. Å øke budsjettet vil med bakgrunn i kapasitetsutfordringer ikke øke gjennomføringen. Det vil tas en ny vurdering om budsjettrammene bør prisjusteres ved neste rullering av investeringsbudsjettet, om ett år.

Foto: Anders Kristiansen
Bilde fra underprosjekt Nytt høydebasseng på Håvik

Hovedplan drikkevann (planprosjekt 2028-2034)

Bevilgningstype: Planprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Investeringsprosjektet gjelder tiltak knyttet til fremtidig hovedplan drikkevann som overtar etter hovedplan vann 2020-2027. Periodisering og budsjетtramme er å anse som foreløpig.

Kopervik renseanlegg

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Prosjektet gjelder bygging av nytt renseanlegg i Kopervik med økte dimensjoner. Kopervik renseanlegg er en del av hovedplan avløp, men er trukket ut som eget prosjekt grunnet budsjettmessig størrelse og prosjektets kompleksitet. Ulike plasseringer er vurdert, og det er funnet en egnet tomt på Bygnes.

Det er utført resipientundersøkelser i sjøområdene utenfor Kopervik i 2021/2022. Rapport fra arbeidet er mottatt. Rapporten skal gjennomgås og benyttes som grunnlag for å søke om utslippstillatelse. Målsetning om å sende utslippssøknad høsten 2022. Behandling hos Statsforvalteren forventes første del av 2023. Modellering og mengdemålinger i Kopervik området igangsettes for å fremskaffe dimensjonerende vannmengder. Prosjektering av renseanlegget starter etter planen opp i 2023.

Prosjektet er i rød fase - konseptutvikling. Budsjетtrammen er derfor enda ganske usikker. Med bakgrunn i at konsept og omfang enda ikke er klart er det valgt å ikke prisjustere budsjетtrammen i denne omgang.

Ny gjenvinningsstasjon Borgaredalen

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

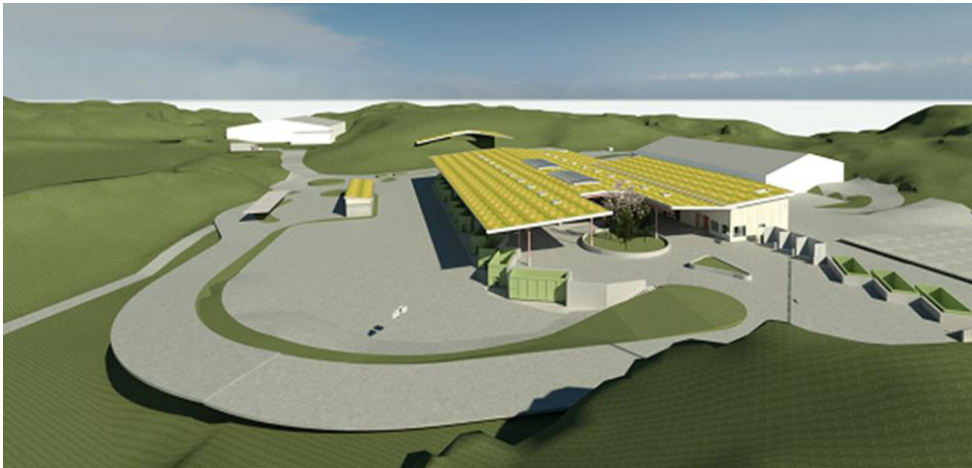
Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Prosjektet gjelder bygging av ny gjenvinningsstasjon i Borgaredalen miljøpark. Budsjettrammen ble økt med 20,56 mill. kroner i kommunestyret [sak 32/22 Økning av budsjettramme - Ny gjenvinningsstasjon](#)

Investeringsprosjektet innebærer bygging av ny gjenvinningsstasjon i Borgaredalen miljøpark. Stasjonen skal gi en bedre kundeopplevelse, og svare på renovasjonsstrategiens tre hovedmål om kraftig forbedring av miljøaspektet, det skal være enkelt å sortere rett, og kostnadseffektive løsninger. Prosjektet vil i tillegg redusere risiko relatert til HMS (helse, miljø og sikkerhet) på grunn av bedre fysisk skille mellom driftspersonell og kunder, og logistikken for kundene vil få en bedre flyt.

På grunn av blant annet store prisstigninger i markedet, så var prosjektet nødt å øke totalrammen, jf. kommunestyrets vedtak i sak 32/22. Etter innvilget økt totalramme ble konkurransen for hovedentreprisen bygg lyst ut, men dessverre var det kun en tilbyder som valgte å gi pris i konkurransen. På grunn av dette, ble konkurransen avlyst. Det er forventet ny utlysning høsten 2022.

Dette medfører en forsinkelse i ferdigstilling av den nye gjenvinningsstasjonen. Det er forventet ferdigstilt rundt årsskiftet 2023/2024.

Det er jobbet med mindre endringer knyttet til takkonstruksjonen for å redusere stålmengden i prosjektet og dermed redusere kostnadene

Illustrasjon fra insiden av gjenvinningstasjonen.

Nye lokaler til renovatørene

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere bevilget

Endring fra vedtatt budsjett: Endret periodisering - flyttet ett år ut i tid

Prosjektet gjelder nye lokaler til renovatørene i Borgaredalen til erstatning for dagens lokalisering i leide lokaler på Bygnes.

Prosjektet er i rød fase – konseptutvikling. Estimert budsjetttramme er et tidligestimat.

Påbygg pumpeverksted, vann og avløp

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Med bakgrunn i store satsinger i vedtatte hovedplaner for vann og avløp, er det planlagt økende bemanning og økt aktivitet i alle ledd. Dette gjelder også driftsavdelingene, som hver dag sørger for trygg og profesjonell transport av vann og avløp.

En økning i ansatte medfører et utvidet behov for nødvendige fasiliteter som garderober(dame), møterom, spiserom og kontorer til driftsansatte.

Sektoren har gjennom flere år forsøkt å tilpasse en gammel hall/lagerbygning til dagens krav for ren/skitten sone, sikkert arbeidsmiljø, verksted og lagerbehov, spiserom og kontorer. Dette har medført flere ombygginger og ulike kreative løsninger. Nå har sektoren for alvor vokst ut av lokalene, og det er behov for mer plass. Etter gjennomgang av flere alternativ, er anbefalt løsning et påbygg på eksisterende pumpeverksted og en mindre ombygging av eksisterende hall.

Rådgivere er engasjert, og det er et mål om å få oversikt over kostnader høsten 2022. Foreløpige kalkyler viser økning i kostnad i forhold til budsjettet. Det jobbes med å se på muligheter for å tilpasse innhold til budsjett. Budsjetttrammen ansees som svært usikker.

Renovasjonsbiler og tilbringerbil

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Brutto budsjettramme økes med 490 000 kroner som følge av budsjettert salgsinntekt ved salg av to brukte renovasjonsbiler i 2024. Netto budsjettramme er uendret.

Prosjektet gjelder anskaffelse av fem biogass-drevne renovasjonsbiler, en tilbringerbil og to gamle renovasjonsbiler til midlertidig bruk. Prosjektet sees i sammenheng med «Kjøp og opparbeidelse av tomt, fyllestasjon Biogass».

De klimanøytrale renovasjonsbilene forventes levert våren 2023, og er avhengig av at fyllestasjonen for biogass er klar før de kan tas i drift. Den nye kildesorteringsordningen vil starte som planlagt i januar 2023, med midlertidig økt bilpark i påvente av at de nye bilene med doble avfallskammer kan tas i bruk.

Salg av de to gamle renovasjonsbilene kjøpt i 2022 innarbeides i budsjettet. Netto budsjettramme holdes lik, og brutto budsjettramme økes lik økt inntekt ved estimert salg i 2024.

De gamle renovasjonsbilene blir byttet ut med nye som har doble avfallskammer og kjører på klimanøytral biogass laget av husdyrgjødsel og fiskeriavfall

Rensing av sigevann fra deponi

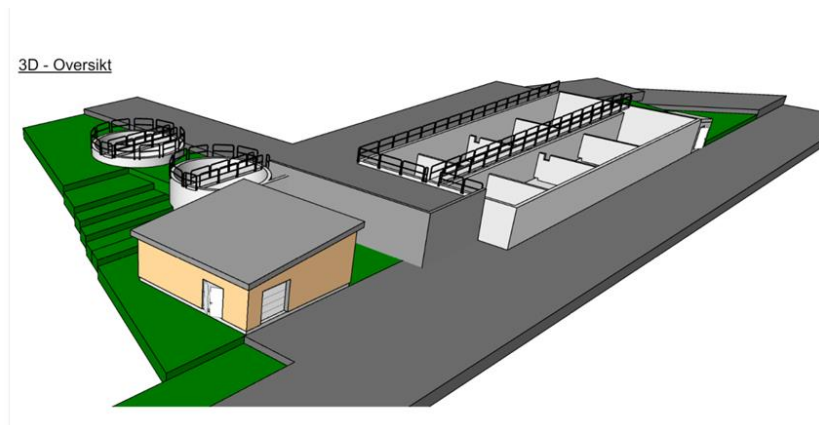
Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Prosjektet gjelder etablering av renseanlegg for sigevann fra deponiene (søppelfyllingene) i Borgaredalen.

I utslippstillatelsen for Borgaredalen har statsforvalteren satt krav til etablering av renseanlegg for sigevann fra deponiene. Sigevann er vann som har trengt gjennom deponerte masser og blitt utsatt for miljøgifter. En forutsetning for vellykket rensing er at overvann separeres fra sigevannet. Separeringen finansieres av hovedplan avfall. Renseanlegget vil representere et godt miljøbidrag, og gi god kontroll på sigevannet fra deponiene i Borgaredalen. Det er ikke mange slike anlegg i drift på Vestlandet, og de første par årene påregnes det erfaringer som skal til for å drifte anlegget optimalt. Kravene i utslippstillatelsen medfører stor økning i prøvetaking, analyse og oppfølging og medfører nye oppgaver i miljøparken.

Illustrasjon av renseanlegg

Reservevannsforsyning

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring i forhold til vedtatt budsjett: Budsjettrammen er økt med 196,5 mill. kroner

Det er innledet et samarbeid om ny reservevannforsyning mellom seks kommuner på Haugalandet: Haugesund, Sveio, Tysvær, Vindafjord, Bokn og Karmøy. Formålet med samarbeidet er definert slik:

«Å se nærmere på om det i regionen kan finnes en – eventuelt flere – vannkilder som kan bygges ut med nødvendige klausuleringer, reguleringer, vannbehandling, overføringsystemer og tilknytning til ledningsnett i de enkelte kommuner og som gjennom dette kan dekke forsyningsbehovet for de nevnte kommunene».

Mattilsynet stiller krav til at kommunene skal ha tilfredsstillende reservevannsforsyning. Av de nevnte kommunene tilfredsstiller ikke Tysvær, Karmøy og Haugesund kravene fra Mattilsynet.

En konsulentrapport fra 2018 pekte på 3 alternative råvannskilder:

- Storavatnet – Tysvær kommune
- Måvatn og Lysevatnet – Tysvær og Vindafjord kommuner
- Fjellgardsvatnet – Vindafjord kommune

Et prøvetakingsprogram for kildene er utført og sluttrapport forelå i august 2021. Etter dette har arbeidsgruppen valgt å inkludere et fjerde alternativ. Alternativet kan være kostnads- og tidsbesparende ved at det i større grad kombinerer et nytt behandlingsanlegg ved Katanakk (Haugesund) med eksisterende infrastruktur og vannkilde, og deretter utvidelser med nye råvannskilder etter behov. I mai 2022 forelå utredning også for dette alternativet.

Den administrative arbeidsgruppen jobber nå med en felles faglig anbefaling for politisk behandling i hver enkelt kommune, før arbeidet føres videre til et forprosjekt. Arbeidsgruppen har som mål å fremme den i løpet av 2022.

Foreløpige estimater tilsier at det må legges til grunn en total investering på 2-3 milliarder kroner. Investeringen må fordeles over flere år, innenfor gebyrreglementet for vann og avløp, i de deltakende kommunene.

Utvidelse av lagringsplass, sentrallager vann og avløp

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

VAR har behov for å utvide innvendig lagringsplass i Fotvegen. Bakgrunnen er å effektivisere daglig drift, øke levetiden for anleggs- og maskinparker, oppfylle HMS-lovkrav, samt minske leie og vedlikeholdskostnader av lagerbygg. Ved å etablere mer innvendig lagerplass på egen tomt, vil anleggs- og maskinpark bli lagret innendørs og få en forlenget levetid. I tillegg vil dette redusere tilgang for uvedkommende, og logistikken vil bli mer effektiv da de ansatte slipper å kjøre langt for å hente utstyr.

Prosjektet er i rød fase – behov og konseptutvikling. Estimert budsjetttramme er et tidligestimat.

Vann og avløpsutbygging Kolnes

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Prosjektet gjelder sanering av eksisterende kloakkutslipp i Førresfjorden. Kloakken vil overføres til sentralrenseanlegget i Haugesund. Prosjektet sees i sammenheng med tiltak i Eikjeveg (infrastruktur/utbygging Kolnes).

Kloakken fra området Kolnes/Skre går i dag via kommunale slamavskillere i Pedersbakken på Kolnes og på Hest. Disse er så overbelastet at renseseffekten ansees som redusert. Det anbefales derfor sanering av eksisterende kloakkutslipp i Førresfjorden. Løsningen vil være å heller overføre kloakken til sentralrenseanlegget i Haugesund.

Det vil være hensiktsmessig å se prosjektet i sammenheng med tiltak og bygging av ny Eikjeveg. Å sammenfatte ny vei og va-anlegg vil være kostnadsbesparende.

Parallelt med dette prosjektet er det satt av budsjettmidler i hovedplan vann/avløp til overføring av utslipp i Førresfjorden, utskifting av ledningsanlegg, rehab. og separering Kolnes og overføring Hest, Bakkane og Kolnes. Overføringsanlegg må bygges før interne overføringer blir ferdigstilt.

Bolig- og industrifelt

Bolig

Kopervik (Rusnes) boligfelt

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen er prisjustert og økt med 1,5 mill. kroner

Investeringsprosjektet gjelder utbygging av teknisk infrastruktur knyttet til boligfelt i Kopervik. Ved ferdigstillelse selges boligtomtene til takst. Prosjektet gjelder kun utgiftene ved utbyggingen. Salgsinntektene budsjetteres under salg av varige driftsmidler.

Det er nedlagt midlertidig bygge- og deleforbud i området, kommunens boligfelt er rammet av dette sammen med tilgrensende naboer. Det arbeides med en ny områderegulering som har forventet ferdigstillelse i 2023. Det kan likevel ta lengre tid da forvaltning har opptil fire år på å ferdigstille forslag til ny reguleringsplan etter vedtak om bygge- og deleforbud. Deler av feltet kan bli konsentrert bebyggelse for å ivareta utnyttelsesgrad.

Sandbakkene/Solhaugvegen (Åkrehamn) boligfelt

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Prosjektet gjelder fradeling av boligtomter for videresalg i Åkrehamn. Tomtene skal selges til takst. Dette prosjektet tar kun for seg utgiftene ved fradelingen, salgsinntektene budsjetteres under salg av varige driftsmidler.

Prosjektet er forsinket i forhold til planlagt fremdrift. Dette grunnet uenighet om eiendomsgrenser som endte i jordskifteretten. Saken er nå lukket, grensene er avklart og prosjektet venter på selve fradelingen.

Slettafeltet (Veavågen) boligfelt

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen er prisjustert og økt med 1,27 mill. kroner

Investeringsprosjektet gjelder utbygging av teknisk infrastruktur knyttet til boligfelt på Vea. Ved ferdigstillelse selges boligtomtene til takst. Dette prosjektet tar kun for seg utgiftene knyttet til teknisk infrastruktur, inntektene budsjetteres under salg av varige driftsmidler.

Slettafeltet er et område litt utenfor sentrumskjernen på Vea, nærliggende Vea Storhall. Området har en størrelse på 25,0 daa der Karmøy kommune eier 11,7 daa (47 % av totalareal) og privat utbygger eier 13,3 daa (53 % av totalareal). Karmøy kommune vil stå som utbygger også på vegne av privat utbygger. Karmøy kommunes eiendommer på Slettafeltet tilsvarer 19 tomter med en gjennomsnittlig størrelse på 615m² pr tomt.

Stemmemyr (Spanne) boligfelt - etappe 4

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Budsjettrammen er prisjustert og økt med 2,3 mill. kroner

Investeringsprosjektet gjelder utbygging av teknisk infrastruktur knyttet til boligfelt på Spanne. Ved ferdigstillelse selges boligtomtene til takst. Dette prosjektet tar kun for seg utgiftene knyttet til teknisk infrastruktur, inntektene budsjetteres under salg av varige driftsmidler.

Stemmemyr er et område på Spannatoppen på fastlandskarmøy et lite stykke sør for pågående utbygging av Stemmemyr etappe 3. Området har en størrelse på omlag 10.2 daa og tilsvarer 17 tomter med en gjennomsnittlig størrelse på 600m² pr tomt. Derav settes 2 tomter av til omsorgsboliger og vil ikke selges som kommunal tomt.

Næring

Storamyrr (Skudeneshavn) industrifelt - etappe 2

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Tidligere vedtatt

Endring fra vedtatt budsjett: Uendret

Karmøy kommune arbeider med å videreføre utviklingen av industrifeltet på Storamyrr. Utbygging av teknisk infrastruktur frem til industritomtene er forsinket grunnet en pågående dialog med fylkesmannen, noe som har vist seg å være mer tidkrevende enn først antatt. Dette medfører at ferdigstillelse blir forsinket i forhold til opprinnelig plan. Formaliteter med fylkesmannen angående utslipp til bekk er igjen oppe til vurdering grunnet nye strengere krav. Dagens rørledning med kloakk og overvann skal erstattes med separate ledninger for kloakk og en for overvann.

Prosjektet er i rød fase – konseptutvikling. Avsatt budsjettramme anses som veldig usikker. Dette grunnet omtalt forsinkelse og endringer i tiltak som må løses. Budsjettrammen vurderes svært usikker og det jobbes med å få kartlagt kostnadene med bakgrunn i nye forutsetninger.

Vea industrifelt - etappe 2

Bevilgningstype: Ordinært investeringsprosjekt

Status: Ny investering

Prosjektet gjelder utbygging av teknisk infrastruktur og byggemodning av tomter knyttet til en utvidelse av dagens industrifelt på Vea. Ved ferdigstillelse selges industritomtene til takst. Dette tar kun for seg utgiftene ved utbyggingen, salgsinntektene budsjetteres under salg av varige driftsmidler.

Karmøy kommune eier et større næringsområde nordøst for dagens etablerte industriområde på Vea. Det eksisterende næringsfeltet er allerede solgt til næringsdrivende, og det er dermed formålstjenlig å legge til rette for en utvidelse. Dette for å tilrettelegge og tiltrekke seg nye og eksisterende næringsdrivende som trenger tomter. Nå som rundkjøringen på Vea er opparbeidet, vil tilkomst være betydelig bedret.

Budsjettrammen er utarbeidet basert på erfaringstall. Det er ikke gjennomført grunnundersøkelser i området. Dersom dybden til fast masse er større enn lagt til grunn vil det påvirke kostnadsbildet.

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Prosjektet er i rød fase - konseptutvikling. Budsjetttrammen vurderes på dette stadiet som ganske usikker.

Oversikt Investering og finansiering

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Investeringer i varige driftsmidler	883 984	758 122	683 915	635 509
Tilskudd til andres investeringer	3 200	17 200	4 400	17 900
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	8 000	8 000	8 000	8 000
Utlån av egne midler	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum finansieringsbehov	895 184	783 322	696 315	661 409
Kompensasjon for merverdiavgift	-67 750	-67 595	-52 378	-44 400
Tilskudd fra andre	-105 897	-23 274	-7 083	-6 013
Salg av varige driftsmidler	-14 700	-49 290	-35 083	-3 000
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0
Bruk av lån	-514 637	-494 563	-513 954	-492 396
Videreutlån	80 000	90 000	90 000	90 000
Bruk av lån til videreutlån	-80 000	-90 000	-90 000	-90 000
Avdrag på lån til videreutlån	20 000	20 000	20 000	20 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Overføring fra drift	-93 900	-94 400	-94 900	-95 600
Avsetninger til ubundet investeringsfond	11 700	45 800	32 083	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-110 000	-100 000	-25 000	-20 000
Sum finansiering	-895 184	-783 322	-696 315	-661 409
Sum finansieringsbehov	895 184	783 322	696 315	661 409
Sum finansiering	-895 184	-783 322	-696 315	-661 409
Udekket finansiering	0	0	0	0

Spesifisering av poster i oversikt investering og finansiering

Tilskudd fra andre	Type tilskudd	2023	2024	2025	2026
Stangaland skole	Spillemidler	-5 000			
Vormedal idrettshall	Spillemidler		-3 533	-3 533	-3 534
Åkra idrettshall	Spillemidler	-5 817			
Turveier Allmannamyrr	Spillemidler		-400	-850	
Turveier Veia	Spillemidler		-850		
Boliger tilpasset vanskeligstilte	Forsikringsoppgjør og investeringstilskudd	-750	-6 740		
Skudeneshavn sykehjem	Investeringstilskudd	-71 712			
Kommunal vei Åkra sentrum - Haugalandspakken	Refusjon fra Haugalandspakken	-18 160	-9 040		
Renovasjonsbiler	Enovatilskudd	-1 000			
Overdragelse av anlegg fra andre	Refusjon fra staten	-3 458	-2 711	-2 700	-2 479
Sum tilskudd fra andre		-105 897	-23 274	-7 083	-6 013

Salg av varige driftsmidler	2023	2024	2025	2026
Salg av kommunale utleieboliger	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Salg av boligtomter	-11 700	-21 300	-11 670	-
Salg av industritomter	-	-24 500	-20 413	-
Salg av renovasjonsbiler	-	-490	-	-
Sum salg av varige driftsmidler	-14 700	-49 290	-35 083	-3 000

Økonomireglement investering

Under vedlegg følger gjeldende økonomireglement investering.

Investeringsbeskrivelser

Investeringsbeskrivelsen for det enkelte prosjekt omtaler prosjektets innhold og formål. I tillegg er prosjektene i henhold til gjeldende Økonomireglement investering delt inn i ulike bevilgningstyper og prosjektfaser.

Bevilgningstyper

Investeringsplanen består av tre typer bevilgninger:

- **Ordinære investeringsprosjekt.** Dette er prosjekt med en tydelig start og slutt. Investeringen kan være ettårig eller strekke seg over flere år. Kommunestyret vedtar en total netto budsjettramme for hele prosjektets levetid.

- **Årsbevilgning.** Denne type bevilgning brukes til jevnlig oppdukkende investeringsbehov innenfor et avgrenset område. Budsjettet er årsavhengig og prosjektet har ikke en total budsjettramme eller en tydelig start og slutt. Ubrukte budsjettmidler det enkelte år trekkes inn ved årsslutt. Nye budsjettmidler bevilges påløpende år uavhengig av regnskap foregående år.

- **Planprosjekt.** Dette er prosjekt som er direkte knyttet til en konkret plan. Eksempelvis hovedplan avløp, boligsosial handlingsplan med mer. Planprosjekt består av flere underprosjekt definert i plandokumentet. Underprosjektene skal være tallfestet før planen vedtas. Prosjektet har en tydelig start og slutt som skal gjenspeile perioden den aktuelle planen er gjeldende. Kommunestyret vedtar en total netto budsjettramme for hele planen. Denne budsjettrammen kan være gjenstand for omprioritering i løpet av planperioden. Det må tas høyde for at igangsatte underprosjekt kan være flerårige ved denne omprioriteringen. Dette må fremkomme i omtale av prosjektet i årsbudsjettet.

Investeringsfase

Investeringsbudsjettet skal til en hver tid gjenspeile et mest mulig realistisk investeringsnivå i perioden. Forpliktelser og prioriteringer i investeringsplanen legger føringer for kommunens gjeldsutvikling og økonomiske handlingsrom. For å kunne legge frem en investeringsplan som inkluderer alle prioriterte investeringsbehov i perioden vil ikke alle budsjетtrammer kunne være endelige, og det må påregnes endringer i forventet totalramme etter hvert som prosjektet blir klarere definert. Usikkerhetsgraden til budsjетtrammens størrelse og periodisering vil avhenge av hvilke fase prosjektet er i ved budsjетteringstidspunktet. For å synliggjøre denne usikkerheten brukes en fargekoding/faseinndeling i budsjетtsammenheng som skal gjenspeile hvilke fase prosjektet er i med tanke på fastsettelse av budsjетtramme. Fargekodingen/faseinndelingen benyttes til alle ordinære investeringsprosjekt. Definert usikkerhetsgrad er knyttet til budsjетtrammen i investeringsbudsjettet. Utarbeidet budsjетtramme inkluderer i tillegg en standard erfaringsbasert margin til uforutsette utgifter på 8-10 % for nybygg og 15 % for rehabiliteringer.

Rød - Konseptutvikling

Kalkyle 0. Usikkerhetsgrad +/- 30 %

Konseptvurderinger av løsningsvalg utarbeides i denne fasen. Tid og kostnad for gjennomføring anses som høyst foreløpige estimater med meget stor usikkerhet. Prosjektet synliggjøres i budsjett og økonomiplan. Vedtak av budsjett anses som en intensjon men budsjетtrammen er ikke fastsatt. Konseptvalg og andre praktiske hensyn må besluttes før prosjektet kan overføres til gul fase - prosjektering.

Gul - Prosjektering

Kalkyle 1. Usikkerhetsgrad +/- 20 %

Konseptet er valgt og planleggingsfase er besluttet igangsatt. Estimater for tid og kostnader er frem til gjennomført anskaffelse noe usikre. Prosjektet går over i grønn fase - gjennomføring først når prisene foreligger og er innenfor vedtatt budsjетtramme.

Grønn - Gjennomføring

Kalkyle 2. Vedtatt budsjетtramme

Kostnadsramme er vedtatt og prosjekt er klar til gjennomføring etter endt planleggingsfase og anskaffelse. Tid og kostnadsrammer er ganske sikre.

Miljø og klima

Klimabudsjett - innledning

For å løse klimakrisen kreves det innsats fra både befolkningen, næringslivet og styringsmaktene. I Parisavtalen har Norge, sammen med nesten 200 land, forpliktet seg til å holde den globale temperaturøkningen under 2 grader celsius, samtidig som det arbeides for å begrense økningen til over 1,5 grader celsius.

To grader global oppvarming er forventet å gi en betydelig økt risiko for alvorlige konsekvenser for økosystemer, mennesker og det globale samfunnet sammenlignet med en økning på 1,5 grader. Den globale temperaturøkningen har allerede nådd 1,25 grader, og det haster å redusere utslippene samtidig som vi tilpasser oss et samfunn med mer ekstreme værhendelser.

For å nå 1,5 graders målet må klimagassutslippene vær på sitt høyeste i 2025 for å så bli redusert med 43 prosent til 2030. Dette er et kutt på mer enn 14 prosent per år. Den globale gjennomsnittstemperaturen kommer til å stabilisere seg når utslippene rekker netto null, som vil si at vi slipper ut like mye CO₂ som vi klare å fjerne fra atmosfæren.

Norge har forpliktet seg til å redusere sitt klimagassutslipp gjennom klimaloven, og har meldt inn et forsterket klimamål under Parisavtalen. Klimaloven sier at Norge skal redusere utslippene i 2030 med minst 50 prosent og opp mot 55 prosent sammenlignet med 1990-nivået.

Det er nødvendig med raske og omfattende endringer i de fleste sektorer om vi skal nå dette målet, og Karmøy kommune må derfor være en aktiv bidragsyter.

Klimatiltak med i økonomiplanen

Direkte utslipp

Reduksjoner vises i tonn CO₂ ekvivalenter

Klimatiltak	Sektor	Kilde	Reduksjon 2021	Reduksjon 2022	Reduksjon 2023	Reduksjon 2024	Reduksjon 2025	Reduksjon 2026	Langsiktig reduksjon
Kjøp av el-biler for omsorg.	Annen mobil forbrenning	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	10,0	20,0
Kjøp av el-biler for renhold.	Annen mobil forbrenning	Personbiler	0,0	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7	18,5
Renovasjonsbiler som går på biogass. Totalt 5 nye renovasjonsbiler.	Annen mobil forbrenning	Tunge kjøretøy	0,0	109,0	109,0	109,0	109,0	109,0	545,0
Bærekraftsuke.	Annet	Annet	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	5,0
Etablering av biogass fyllingsstasjon.	Annet	Annet	0,0	34,0	34,0	34,0	34,0	34,0	170,0
Gjenbruk av PC og mobil.	Annet	Annet	0,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	15,0
Leasing av el-sykler for ansatte.	Annet	Personbiler	0,0	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	32,0
Redusere	Annet	Annet	0,0	150,0	150,0	150,0	150,0	150,0	750,0

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

arbeidsreiser.									
Miljøkrav i bygg og anlegg.	Bygg	Bygg og anlegg	0,0	10,0	20,0	30,0	40,0	50,0	150,0
Pilot solcelle og solfanger.	Energiforsyning	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning	0,0	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	8,0
Grønne materiell anskaffelser.	Innkjøp	Annet	0,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	500,0
Beintøft! Skolene arrangerer gå og sykle til skolen kampanje.	Veitrafikk	Personbiler	0,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	35,0
Sykle til jobb.	Veitrafikk	Personbiler	0,0	0,0	540,0	1 080,0	2 160,0	2 160,0	5 940,0
Sum			0,0	425,7	975,7	1 525,7	2 625,7	2 635,7	8 188,5

Beskrivelse klimatiltak

Beintøft! Skolene arrangerer gå og sykle til skolen kampanje.

Beintøft, som arrangeres i skolens regi, skal oppmuntre elevene til å gå og sykle til skolen.

Bærekraftsuke.

Skolen arrangerer en tverrfaglig bærekraftsuke for hele skolen med aktiviteter og undervisningsopplegg relatert til bærekraftig utvikling.

Etablering av biogass fyllingsstasjon.

Kommunen er i ferd med å etablere biogassfyllingsstasjon på Bygnes i Kopervik. Fyllingsstasjonen er først og fremst tiltenkt renovasjon, men skal etter hvert også bli tilgjengelig for private næringsdrivende. Reduksjonsestimatet er basert på bruken av 100 biler årlig.

Gjenbruk av PC og mobil.

Kommunen fremmer gjenbruk av mobiler og PCer gjennom 100 % klubben.

Grønne materiell anskaffelser.

Kommunale anskaffelser skal være grønne i innkjøp. Grønne anskaffelser skal redusere miljøbelastning, fremme det grønne skiftet og fremme grønne arbeidsplasser og en bærekraftig leverandørkjede.

Kjøp av el-biler for omsorg.

Sektor omsorg skal suppleres med nye el-biler.

Kjøp av el-biler for renhold.

Virksomhet renhold skal suppleres med nye el-biler.

Leasing av el-sykler for ansatte.

Fast ansatte i kommunen får anledning til å lease en el-sykkel i gjennom Spinn, avdeling Haugesund. Leasingavtalen går over 3 år og inkluderer 3 ganger service av sykkelen. I slutten av leasingavtalen har de ansatte mulighet til å kjøpe sykkelen for et restbeløp (ca. en månedsleie).

Miljøkrav i bygg og anlegg.

Kommunen stiller miljøkrav for bygg og anlegg, ved nybygg og ved rehabilitering. Miljøkrav kan f.eks. være bærekraftige materialer. Bærekraftige materialer kan være bambus, kork, stein, enkelte tresorter osv.

Pilot solcelle og solfanger.

Bø og Vormedal Ungdomsskole blir utstyrt med solcellepanel og solfangere.

Redusere arbeidsreiser.

De er flere mindre tiltak som er planlagt gjennomført, blant annet en reduksjon i arbeidsreiser. Ansatte skal tilstrebe miljøvennlige reiser (kollektiv, sykkel, gange osv.), eventuelt teams.

Renovasjonsbiler som går på biogass. Totalt 5 nye renovasjonsbiler.

Sektor vann, avløp og renovasjon har i sammenheng med den nye biogassfyllingsstasjonen bestilt 5 renovasjonsbiler som driftes på biogass. Biogass er et overgangsdrevstoff og kan viser til langt mindre utslipp enn tradisjonell drivstoff, eksempelvis bensin eller diesel.

Sykle til jobb.

Kommunen arrangerer «Sykle til jobb» for alle ansatte i kommunen. De er gratis deltagelse og det forutsette at en bil erstattes og at det sykles ca. 1 mil 3 dager i uken. Dette kan gi en enorm utslippsreduksjon om bare 1/10 av alle ansatte ta i bruk sykkel 3 dager i uken.

Ikke-kvantifiserbare utslippsreduksjoner

Reduksjoner vises i tonn CO2 ekvivalenter

Beløp i 1000 kr

Klimatiltak	Kostnad 2023	Totalkostnad ad 2023-2026 økonomisk effekt	Langsiktig sektor	Kilde	Reduksjon on 2021	Reduksjon on 2022	Reduksjon on 2023	Reduksjon on 2024	Reduksjon on 2025	Reduksjon on 2026	Langsiktig reduksjon
Krokbil som går på biogass, el. Truck. m.m.	0	0	0Annen mobil forbrenning	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Leasing av diverse maskiner som går på biogass og el. lavutslippsmaskiner	0	0	0Annen mobil forbrenning	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Økt leasing av elbiler i kommunal sektor.	0	0	0Annen mobil forbrenning	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Energieffektivisering og energiinnsparing	0	0	0Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Klimanettverket Haugalandet	0	0	0Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilrettelegging for utleie av elektriske sparker	0	0	0Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Turveger	0	0	0Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utslippsfrie	0	0	0Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

motorredskaper/vedlikeholdsma skiner.											
Økt fortetting. Flere positive effekter som følge av fortetting.	0	0	0ArealbrukAnnet		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avfall får et nytt liv, avfallsstrategi 2019-2025	0	0	0Avfall og avløp	Behandli ng av avfall	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gjenvinningsstasjon Borgaredalen	0	0	0Avfall og avløp	Behandli ng av avfall	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Mindre oppgradering av bygg og anlegg. Oppgradering av bygg med isolasjon.	0	0	0Bygg	Bygg og anlegg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Klimavennlige jobbreiser	0	0	0Veitrafikk	Personbil er	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Økt fokus på sykkel og gange.	0	0	0Veitrafikk	Personbil er	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Økt sykkelandel	0	0	0Veitrafikk	Personbil er	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	0	0	0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Beskrivelse klimatiltak

Avfall får et nytt liv, avfallsstrategi 2019-2025

I avfallstrategien for 2019-2025 får mangfoldig avfall et nytt liv. Matavfall blir til ren biogass, og glass, metall og ikke minst plastemballasje blir gjenvunnet. Avfallstrategien legger opp for endringer i behandlingsformer for økt gjenvinning.

Energieffektivisering og energiinnsparing

Energikartleggingen av kommunen er et pågående prosjekt som skal belyse kommunes energiforbruk. Det foreligger allerede en rapport fra 2021 om energibruken i 32 formålsbygg. Kommunen er nå i gang med en energieffektivisering ved hjelp av GreenTracker, et effektivt energioppfølgingsystem. Prosjektet innbefatter også implementeringen av en rekke smarte strømmålere i dvs. kommunale bygg. Prosjektet ferdigstilles med en sluttrapport som oppsummerer kunnskapen og resultatene som har blitt oppnådd i løpet av prosjektet.

Gjenvinningsstasjon Borgaredalen

En ny gjenvinningsstasjon, kalt Borgaredalen utgjør hjerte av avfallstrategien 2019-2025. Borgaredalen er utrustet med et sedumtak på 3500 m² for fordøyning av nedbør og som et habitat for bier og andre insekter. Anlegget blir også supplert med et nytt renseanlegg for å oppnå en større miljøgevinst. Dessuten vurderes installasjonen av ett av regionens største solcelleanlegg på ett av byggene.

Klimanettverket Haugalandet

Kommunen deltar i en rekke klimanettverk, for faglig utbytte og samarbeid. Et av nettverkene er klimanettverket for Haugalandet, et samarbeidsprosjekt mellom kommunene Bokn, Tysvær, Vindafjord, Haugesund, Karmøy og Utsira kommune.

Klimavennlige jobbreiser

En reduksjon i bilbruken innad kommunen kan oppnås ved bruk av forskjellige virkemidler og tiltak. Klimavennlige jobbreiser er et rimelig og effektivt klimatiltak som lett lar seg gjennomføre.

Klimavennlige jobbreiser er reiser som tas ved hjelp av kollektive transportmidler eller ved bruk av sykkel, eller om det ligger i gåavstand ved gange.

Krokbil som går på biogass, el. Truck. m.m.

Det er ønskelig at en stor bestanddel av den kommunale kjøretøyflåten skal gå på elkraft eller tar i bruk en form for overgangdrivstoff, eksempelvis biogass/biodiesel. Anleggsmaskiner utgjør en stor del av utslippene innen mobil forbrenning. Dagens investeringer inkluderer en ny krokbil som går på biogass og fremtidige investeringer skal åpner for bl.a. el-truck.

Leasing av diverse maskiner som går på biogass og el. lavutslippsmaskiner

Den kommunale maskinparken skal bli supplert og delvis erstattet med leasing maskiner som gå på biogass eller elkraft, m.a.o. lavutslippsmaskiner.

Mindre oppgradering av bygg og anlegg. Oppgradering av bygg med isolasjon.

Mindre nødvendige oppgraderinger av kommunale bygg og anlegg. Oppgraderinger kan bestå av bedre isolasjon, vinduer eller en oppgradering av det tekniske anlegget. Hver oppgradering kan føre med seg forbedringer av inneklima, varmetap og energibruk, ergo en reduksjon i utslipp.

Tilrettelegging for utleie av elektriske sparkesykler

Ikke alle er like begeistret av sykling. Kommunen har derfor kommet i gang med å utforme retningslinjer knyttet til utleie og bruken av el-sparkesykler i Karmøy kommune.

Turveger

Kommunen vil legge til rette for gang og sykle på diverse turveger for å åpne for et større geografisk bruksområde.

Utslippsfrie motorredskaper/vedlikeholdsmaskiner.

Vedlikeholds maskiner/motorredskaper skal være utslippsfrie. Dette innebærer at maskiner og redskaper som driftes på fossil drivstoff byttes ut med tilsvarende redskaper som er elektriske. Eksempel på maskiner/redskaper kan være gressklippere, motorsag, ryddesag, trimmer og andre hage- og skogsredskaper.

Økt fokus på sykkel og gange.

Sektor samferdsel og utemiljø er i gang med utarbeidelse av en trafikksikkerhetsplan. Planen skal bedre trafikksikkerheten for de myke trafikanter. Utover det har planen som mål å endre holdninger rettet mot mobilitet – og rette fokus mot sykkel og gange.

Økt fortetting. Flere positive effekter som følge av fortetting.

Kommunen tilstreber en fortetting i byer og tettsteder. En fortetting av det urbane kan ha flere positive bivirkninger, bl.a. har fortetting innvirkning på energibruk og reisevaner. En fordobling i tetthet kan lede til en reduksjon i utslipp på 50 % fra reiser og 33 % for energibruk

Økt leasing av elbiler i kommunal sektor.

Kommunen tilstreber å lease flere el-biler for å oppnå en elektrifisering av bilflåten. Elbiler har lavere klimagassutslipp, er rimeligere i drift og har naturligvis lavere utslipp av svevestøv enn diesel- og bensinbiler. Utslppsreduksjonen derimot er ikke kvantifiserbar siden dette er et pågående tiltak. Tiltakets suksess er avhengig av fremtidig teknologiutvikling, spesielt med tanke på større biler, m.a.o. varebiler og tyngre fartøy.

Økt sykkelandel

En økning i sykkelandel kan fremkalles ved holdningsendringer og ved å ta i bruk andre strategier for å øke sykkelbruken blant befolkningen. Reduksjon kommer av bruk, og det er derfor umulig å tallfeste hvilket innslag tiltaket kan har

Karmøy kommunes bærekraftsmål

Karmøy kommune har FNS bærekraftsmål som grunnlag for kommuneplanens samfunnsdel. Målene 7,11,12,13 og 17 har blitt valgt ut som mest viktig i et klima og miljøperspektiv, og det er disse kommunen skal jobbe videre med framover. Bærekraftsmålet 13 – stoppe klimaendringene er et av målene kommunen skal arbeide med for å nå målet om et lavutslippssamfunn i 2050. For å oppnå dette målet, må kommunen gjøre store omveltninger i hvordan vi utvikler og planlegger arealforvaltning, og hvordan vi drifter og investerer i Karmøy kommune som virksomhet.

Kommunedelplan for klima og energi og klimaregnskap

I Karmøy kommune sin gjeldende kommunedelplan for klima og energi, 2017-2020, er det satt mål om å årlig redusere klimagassutslippene. Det er ikke gitt et konkret mål for mengde redusert klimagassutslipp. I forbindelse med utarbeidelse av klimaregnskap for kommunen er det gjort en vurdering av reduksjonspotensialet, både for Karmøy som geografisk enhet og for Karmøy kommune som virksomhet. For kommunen som virksomhet er det mulig å oppnå tilsvarende prosentvis reduksjon som Norge har meldt inn til Parisavtalen, altså 50 % reduksjon innen 2030, men da med omfattende tiltak. I og med at det innenfor den geografiske Karmøy er mye tyngre industri, sjøfart og flyplass, vil et slikt mål for geografiske Karmøy være krevende å nå.

I kommuneplanens samfunnsdel belyses også noen av klimamålene, bl.a. ambisjonen om å være et lavutslippssamfunn i 2050. Med lavutslippssamfunn menes et samfunn hvor klimagassutslippene, ut fra beste vitenskapelige grunnlag, utslippsutviklingen globalt og nasjonale omstendigheter, er redusert for å motvirke skadelige virkninger av global oppvarming som beskrevet i Parisavtalen 12. desember 2015 artikkel 2 nr. 1 bokstav a.

Målet om et lavutslippssamfunn er også i tråd med statlige planretningslinjer som sette forventninger om at kommunen har ambisiøse mål for utslippsreduksjon, effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging.

Metode og datagrunnlag

Klimabudsjettet er et styringsverktøy som belyser klimatiltakene som kommunen jobber med, og det forsøker å belyse hele kommunens utgifter knyttet til disse. Mens et vanlig budsjett viser hvor mye penger man har og hvordan de skal brukes, viser et klimabudsjett hvor mye klimagassutslipp som skal kuttes og hvilke tiltak som må gjennomføres for å kutte disse.

Internasjonalt er 1990 satt som referanseår for klimagassreduksjon. Det finnes derimot begrenset data om klimagassutslippet i Karmøy kommune fra 1990. Miljødirektoratet har utarbeidet en oversikt over klimagassutslipp fordelt på ulike sektorer i hver enkelt kommune. Utslippet gjelder direkte utslipp i kommunen som geografisk enhet fra 2009-2020.

For kommunen som virksomhet er det utarbeidet et klimaregnskap basert på forbrukstall av drivstoff og strøm, og KOSTRA-tall for øvrige innkjøp. Klimaregnskapet er utarbeidet av AsplanViak. Nyeste tilgjengelig klimaregnskap for kommunen som virksomhet er for pandemiåret 2020.

Et klimabudsjett har to hovedfunksjoner:

1. Det skal vise om klimamålene som er satt blir fulgt opp med tiltak som gir tilstrekkelige utslippskutt.
2. Klimabudsjettet gir alle kommunale virksomheter plikt til jevnlig rapportering på status i gjennomføringen av klimatiltak som de har ansvaret for.

I utgangspunktet medfører alle aktiviteter og handlinger et klimagassutslipp, enten direkte eller indirekte. Direkte utslipp er utslipp som kan knyttes direkte til en aktivitet. Dette til forskjell fra indirekte utslipp som kommer fra produksjon av en vare eller tjeneste. Et godt eksempel er personbilen. Bilens direkte utslipp kan tilbakeføres til dens bruk, mens de indirekte utslipp stammer fra dens produksjon, som igjen inkludere ressursuttak, produksjon av materialene, og selve fabrikasjon. Direkte utslipp er generelt enkelt å måle, mens indirekte utslipp er krevende å måle og det kan være nyttig å heller benytte seg av indikatorer for å se om man oppnår fremgang med å nå et eventuelt tiltak eller virkemiddel.

I et klimabudsjett skilles det også mellom geografisk utslipp og virksomhetens utslipp. Det er generelt lettere å oppnå et høyt prosentmessig kutt i en virksomhet enn innenfor den geografiske kommunen. Dette som følge av at man har mer virkemidler og kontroll i egen virksomhet, mens man i stor grad er avhengig av statlige reguleringer og krav for å redusere utslippene geografisk.

Karmøy kommune sitt første klimabudsjett vil i hovedsak gjelder for kommunen som virksomhet, og for direkte utslipp. Dette fordi handlingsrommet for tiltak er større for virksomheten, enn for samfunnet som helhet. Det er også valgt å legge hovedvekt på tiltak som ligger inne i økonomibudsjettet som investeringer, selv om noen tiltak også kan gjelde generell drift. Kostnaden som er satt på tiltaket i

Økonomiplan gjelder tiltaket som helhet hvor det er forventet at tiltaket under ett vil gi redusert klimagassutslipp. Eksempel på dette er at kommunen kjøper inn elektriske tjenestebiler i stedet for fossile tjenestebiler. Kostnaden som vises er da budsjettet for innkjøp av tjenestebiler med forventet antall elektriske kjøretøy.

Noen tiltak kan være vanskeligere å plassere direkte, da det gjelder virkemidler kommunen har som påvirker samfunnet – dette gjerne innen persontransport og arealplanlegging.

For tiltak som mangler finansiering, er det oppgitt en liste med ønskede tiltak. Tiltak som skaper en miljøgevinst heller enn en klimagassreduksjon er oppført i egen tabell.

Geografisk utslipp

Karmøy kommune har et høyt geografisk utslipp, sammenlignet med gjennomsnittet i Rogaland og Norge. Dette kommer av at det er flere store industrivirksomheter i kommunen, i tillegg til sjøfart og flyplass.

Det er vanskelig for kommunen å gjøre de store tiltakene som trengs for å redusere de store utslippene, da dette er innen en kvotepliktig sektor. Selv om det for kommunen er vanskelig å gjøre store endringer i utslipp, så er det flere områder som vi kan være med på å redusere utslippene av. Dette gjelder blant annet innen transport, jordbruk, avfall og avløp.

Miljødirektoratet har utarbeidet statistikk for geografisk klimagassutslipp. Statistikken publiseres et år på etterskudd. Nyeste tilgjengelig data er derfor fra 2020. Året 2020 var preget av en liten oppgang i utslipp sett i forhold til 2019 (+1,3%). De fleste sektorer opplevde uansett en nedgang i utslipp, med unntak av sektor Jordbruk og sektor Industri, Olje og Gass.

Nedgangen er i hovedsak knyttet til utslipp i sektoren annen mobil forbrenning. Dette omfatter utslipp fra avgiftsfri diesel i motorredskaper i blant annet jordbruk, skogbruk, bygg og anlegg. Det er generelt utslipp fra traktorer og anleggsmaskiner som utgjør den største utslippskilden.

Klimastatistikk

Tabellen viser utslipp av klimagasser i tonn CO₂-ekvivalenter

	2011	2013	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Annen mobil forbrenning	12 668,7	13 609,7	13 646,2	11 717,7	13 686,0	12 500,5	29 488,9	26 267,6
Avfall og avløp	20 708,2	19 066,6	17 347,3	18 249,9	17 047,8	17 284,0	15 926,5	14 715,5
Energiforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Industri, olje og gass	326 287,7	335 775,6	335 378,1	350 840,4	347 594,7	416 154,2	428 239,6	458 889,1
Jordbruk	27 642,1	27 624,8	28 590,5	28 437,9	27 588,2	26 478,4	26 311,0	27 158,2
Luftfart	5 956,8	6 769,8	6 148,0	5 809,6	5 618,9	5 529,4	5 591,8	3 171,8
Oppvarming	15 972,7	7 832,7	6 341,4	6 361,1	6 594,0	4 731,3	4 216,7	3 428,4
Sjøfart	101 342,2	101 342,2	101 342,2	116 770,9	129 997,1	132 039,9	133 525,1	119 162,9
Veitrafikk	40 905,0	40 232,4	39 855,2	37 639,4	34 732,8	35 716,7	34 033,2	33 146,9
Sum	551 483,4	552 253,8	548 648,9	575 826,9	582 859,4	650 434,5	677 332,7	685 940,3

Virksomhet

Karmøy kommune som virksomhet har en egen utslippsberegning. Dette gjelder både for direkte og indirekte utslipp.

Kommunen hadde i 2020 en relativt stor nedgang i utslipp fra kommunal virksomhet. Året 2020 var et annerledes år preget av koronarestriksjonene, m.a.o. lite reising og hjemmekontor for å begrense spredning. Dette bevirket en generell nedgang i de fleste utslippsposter, men særlig i «reise og godtgjørelse», hvor utslippet ble redusert med 39 % fra året før. Det kan være krevende for kommunen å opprettholde denne nedgangen i årene som kommer, særlig nå som situasjonen har normalisert seg.

Direkte utslipp (Scope 1) og indirekte utslipp (Scope 2 og 3) fra kommunal virksomhet (Asplan Viak, klimaregnskap-Karmøy rapport, 2020)

Scope	Bidrag	Mengde	Enhet	Tonn CO2e.
Scope 1	Drivstoff bensin	140561,3	liter	323
	Drivstoff, diesel	203159,8	liter	549
	Energi fyringsolje	21600	liter	68
	Energi naturgass	483603	Standard kubikkmeter	969
Scope 2	Elektrisitet Nordisk elmiks	---	---	1404
	Elektrisitet Norsk elmiks	---	---	-
	Fjernvarme og bioenergi			62
Scope 3	Kjøp av transporttjenester			2501
	Annen transport og reise			358
	Forbruksvarer			3927
	Bygg og infrastruktur			11124
	Kjøp av tjenester			6529
Sum scope 1				1909
Sum scope 2				1466
Sum scope 3				24439
Sum scope 1,2,3				27814

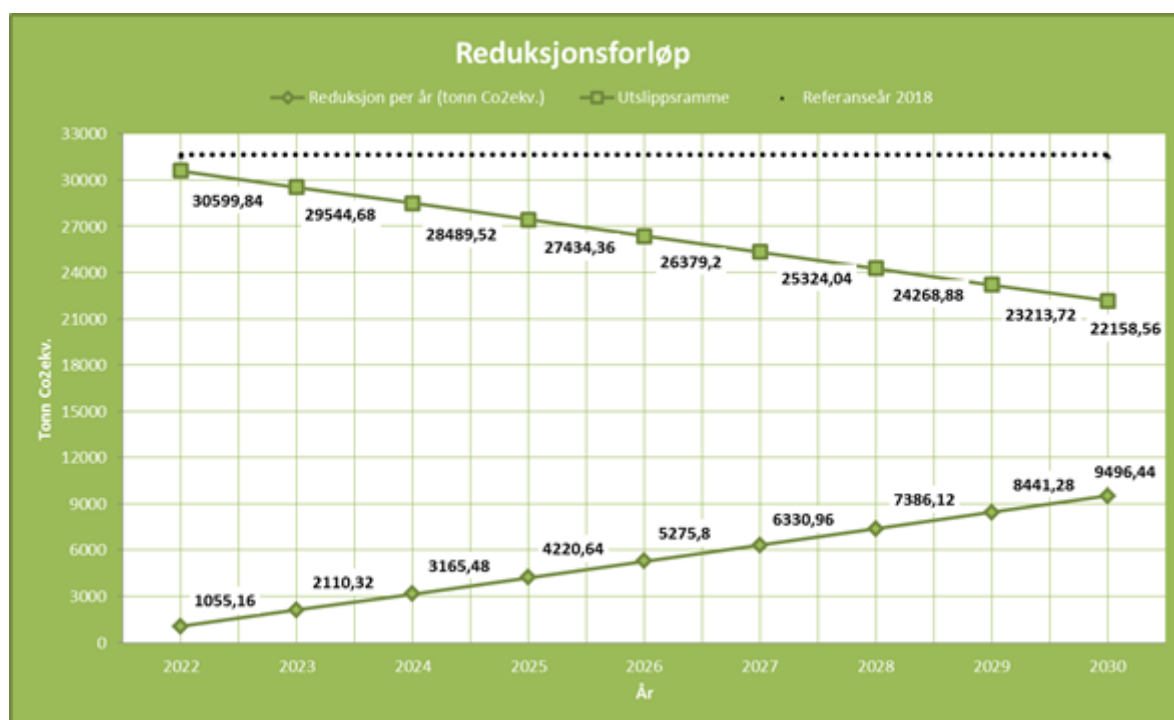
Foreslått utslippsramme for budsjettperioden

For å få en antagelse om fremtidig utvikling er det gjort projeksjoner av utslipp. Projeksjonene viser hvor mye Karmøy må kutte klimagassutslippene sine med som virksomhet for oppnå en respektabel reduksjon i utslipp. Framskrivningene viser at summen av nasjonal iverksatt politikk og kvantifiserte tiltak ikke er tilstrekkelig for å oppnå en reduksjon i tråd med Parisavtalen og nasjonale mål. Det må derfor jobbes videre med å finne gode tiltak som er kvantifiserbare. Klimabudsjettet inkluderer også tiltak som ikke er kvantifisert og understøttende tiltak som vil gi en effekt på sikt selv om størrelsen på kuttet er uvis. Dessuten har tiltak blitt inkludert som ikke nødvendigvis har et reduksjonspotensiale men som vil har en miljøgevinst. Det forventes drahjelp fra teknologi og statlige reguleringer i årene frem mot 2030. Dette tilsier større kutt senere enn det som synliggjøres i dette klimabudsjettet.

Asplan Viak har visualisert reduksjonspotensialet til kommunal virksomhet for tidsperioden 2018 til 2030. Rapporten konkluderer med at et 50 % kutt i utslipp er realistisk og gjennomførbart. Beregningene tar utgangspunkt i utslippstallene fra 2018. Året 2018 regnes som normalår i motsetning til 2020 når det

kommer til utslipp av kommunal virksomhet, men også i et globalt perspektiv. For å kunne halvere utslippene fram mot 2030, må det bli fastsatt årlige utslippsrammer gjennom klimabudsjettet.

En halvering i utslipp forutsetter et årlig kutt på 5,55% av totalutslipp (fra 2022), eller 1756,85 tonn Co2ekv, med utgangspunkt i tallene fra 2018 og et totalutslipp på 31655 tonn Co2ekv. De kvantifiserbare tiltak tilsier et kutt på omtrent 500 tonn – 1000 tonn per år. Utslippsutviklingen har en tendens til å se annerledes ut i virkeligheten, noe som betyr at utslippsrammene mellom 2022 og 2030 kan justeres i de årlige klimabudsjettene dersom det foreligger ny kunnskap, eksempelvis for de tiltakene som ikke er kvantifiserbar.

Figur 1 Utslippsrammer og reduksjonsmål (2022-2030)

Klimabudsjett 2023 gjelder økonomiperioden fra 2023 til 2026. En halvering av utslippene fram mot 2030 anses som for ambisiøs til å bli gjennomført. Det foreslås derfor at det mot en utslippsreduksjon på 30% fram mot 2030, sammenlignet med 2018-nivå. En reduksjon på 12,5 % per år (1055,16 tonn Co2ekv) er overkommelig ettersom flere tiltak ikke er tallfestet og det totale reduksjonspotensialet er uklart.

Klimatiltak for kommunen som virksomhet

Tiltakene i klimabudsjettet er investeringer som kommunen har planlagt å gjennomføre, og som er antatt å ha et reduksjonspotensiale. Kostnaden som er oppgitt er hele kostnaden av investeringen, som i seg selv kan gi en klimagevinst.

Alle investeringer av varer eller bygg vil ha et utslipp i form av sin investering. Det er derimot ventet at investeringer som reduserer strøm-, drivstoff eller generelt forbruk også vil gi kostnadsbesparelser på drift over tid.

Klimabudsjettet innbefatter også tiltak som ikke har et kvantifiserbar reduksjonspotensiale persè, men som forventes å gi en utslippsreduksjon i fra 2023 til 2026. Dessuten inkluderer klimabudsjettet visse tiltak som bare har en miljøgevinst, men som kan være verdt å nevne i en klimakontekst.

Tiltak som gir en miljøgevinst

Tiltakene i tabell 1 gir en miljøgevinst og er hovedsakelig retta mot vann, avløp og renovasjon.

Tabell 1 Ikke-tallfestede tiltak som ikke gi utslippsreduksjon men som er antatt å generere en miljøgevinst

NR	Sektor & Tiltak	Finansiering	Tiltaksbeskrivelse og virkemidler
1			
1.1	Renseanlegg	Investeringsbudsjett	Nye anlegg på Kopervik og Åkra
1.2	Rensing av sigevann fra deponi	Investeringsbudsjett	Rensing av sigevann fra deponi.
1.3	Hovedplan Avløp	Driftsbudsjett	Hovedplan for avløp (kloakk)

Beskrivelse av tiltakene som skaper en miljøgevinst:

1 Vann og Avløp

1.1 Renseanlegg

Et nytt renseanlegg etableres på Kopervik. Teknologien tilsvarer renseanlegget som også skal installeres på Åkra. Avløpsvannet blir først forbehandlet i rister og sand/fettfang for å fange opp grove partikler, sand, fett og alt av gjenstander som ikke hører hjemme i avløp. Deretter pumpes vannet videre til det kjemiske rensetrinnet (flotasjonsanlegg).

Prinsippet til flotasjon er enkelt. Det tilføres luft i bunn av flotasjonsbassenget. Partiklene som en vil fjerne følger med luftboblene opp til overflaten, hvor de så skrapes av med slam. Det tilsettes polymer for å skape større partikler (såkalte fnokker) for mer effektiv rensing. Slammet kan tas vare på og utnyttes for produksjon av biogass. Anlegget har altså en synergieffekt, og kan ved behov også har et reduksjonspotensiale.

1.2 Rensing av sigevann fra deponi

Det skal i løpet av 2023 etableres renseanlegg for sigevann etter krav fra Statsforvalteren i Rogaland. Renseanlegget vil bestå av to luftetanker og to parallelle sedimenteringsbasseng. Sigevannet vil bli pumpet opp i en tank hvor det blir tilsatt luft. Sigevannet er i utgangspunktet oksygenfattig og ved å tilsette oksygen vil metaller, som f.eks. jern, oksideres og gå over til fast form. Når vannet blir ført videre til bassenget vil jern og andre partikler sedimenteres og holdes tilbake her. Jern er også et godt fellingskjemikalie, og dermed kan hjelpe til med å få felt ut annen type forurensning. Sedimentene vil regelmessig bli sugd opp og lagt tilbake på deponi, evt. sendt til eksternt deponi. Anlegget skal bygges med to parallelle linjer og ved ledig kapasitet skal også annet forurenset vann fra Borgaredalen ledes gjennom renseanlegget.

1.3 Hovedplan Avløp

Planen skal være et hjelpemiddel til en mer effektiv og riktig styring av kommunens avløpssystem i retning av et samlet, bærekraftig og optimalt avløpssystem som ivaretar bl.a.:

- Krav til nasjonale forskrifter.
- Lokale miljøhensyn.
- Lokale brukerinteresser.
- Framtidig utvikling, framtidig klimaendring.

Øvrige klimatiltak

Utover tiltakene i klimabudsjettet er det ønskelig å trekke frem andre tiltak som vil bidra til å redusere indirekte klimagassutslipp i virksomheten og direkteutslipp i den geografiske kommunen. Tiltakene er et resultat av forslag fra ansatte, og utgjør potensielle klimatiltak for Karmøy kommune.

Tabell 2 Potensielle klimatiltak

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

NR	Utslippssektor og – Kilde	Finansiering	Tiltak og virkemidler
1	Veitrafikk		
1.1	Personbiler, framkomstmidler med forbrenningsmotorer (fossil)		<p>Mobilitetsplaner som legger opp for kollektiv.</p> <p>Shuttlebuss mellom Haugesund flyplass og tettstedene på Karmøy.</p> <p>Store parkeringshus beliggende ved kollektive knutepunkt.</p> <p>Ekspressbusser -> bedre buss frekvens -> buss mellom byene, eks. Kopervik – Åkra</p> <p>Hjem for en 50-lapp ordning, både for unge voksne og pensjonister. Bestilling av buss.</p> <p>Flere ladepunkter/hurtigladerer for el-biler</p> <p>Flere kjøretøy som går på biogass, evt. flere tyngre kjøretøy og maskiner.</p>
2	Bygg		
2.1	Bygninger, ombruk av eksister		Tomme bygninger/eldre bygg. Bevare gamle bygg og tilrettelegge for ombruk.
2.2			Miljøvennlige byggeprosjekter. Antall byggeprosjekter med klimaregnskap.
2.3	Materialer		Krav til materialer ved nybygg (bærekraftige materialer)
3	Plan		
3.1	Reguleringsplaner, både privat og offentlig		Planområdet blir planlagt i sin helhet i forhold til overvann, vegetasjon, terreng og overordnede klimakrav osv. Planer som tar vare på omgivelsene.
3.2			Innføring av en klimanorm. Klimanorm Sluppen; Trondheim kommune.
4	Annet		
4.1	Anskaffelser	-	Klimakrav i anskaffelser. Antall leverandører med miljøledelsessystem
4.2	Infrastruktur	-	Bytting av gatelys armatur. Nyere teknologi, bl.a. LED, eller andre tilsvarende energisparende teknologier.

Beskrivelse av potensielle klimatiltak

1. Veitrafikk

1.1 Personbiler, framkomstmidler med forbrenningsmotorer (fossil)

Transportsektoren er i en vanskelig utviklingsfase. Klimaforandringene utfordrer vårt syn på mobilitet og oppfordrer til forandring. Temperaturøkninger og utvidede hetebølger øker forekomsten av fortauerosjon og gjør reising mer ukomfortabel. Værekstremer forårsaker flom og skred som påvirker ulike kollektive tjenester, eksempelvis buss. Dessuten er Karmøy kommune en kystkommune, og står derfor ovenfor en rekke andre utfordringer rettet mot havnivåstigning og stormflo.

Men transportsektoren er også en av verdens største utslippssektorer. For å nå nasjonale som regionale og lokale klimamål må utslippene til transportsektoren reduseres drastisk. Synergier mellom ulike klimatilpassingstrategier er derfor å tilstrebe.

Muligheter for klimatilpassing kan bli funnet i urbane mobilitetsplaner som sette et fokus på kollektivtransport. Urbane mobilitetsplaner introduserer ulike tiltak for å fremme bærekraftig mobilitet. Karmøy har behov for et mer variert kollektivtilbud med en høyere frekvens og kortere reisetid (avhengig av reisemål, eksempelvis Haugesund). Shuttlebuss/ekspresbuss mellom knutepunkter, m.a.o. tettstedene, flyplass, kjøpesenter m.m. er til å tilstrebe. Store parkeringshus ved knutepunkter reduserer arealbruken av parkering og oppfordrer til bruk av kollektivtransport. Hjem for en 50-lapp ordningen tillater pensjonister å kunne reise uten restriksjoner og fungerer som et sikkert og billig alternativ for ungdommen.

Andre tiltak som kan ha en innvirkning på transportsektoren og som miljøarbeider ønsker å ta fram er økning i antall ladepunkter/hurtigladere for el-biler og en større satsing på biogasskjøretøy. Hovedsakelig større fartøy bør ta i bruk biogass som drivstoff.

2 Bygg

2.1 Bygninger

Ombruk av tomme/eldre bygg blir regnet som vegen til en bærekraftig framtid. Det er bevist at ombruk av eksisterende bygg og dens oppussing forårsaker 50 % mindre utslipp enn nybygg, hovedsakelig pga. dens lavere innebygde klimagassutslipp. Dagens byggebransje fokuserer på å redusere de operasjonelle utslipp, men det tar mange tiår før en reduksjon i operasjonelle utslipp nøytraliserer utslipp som nybygg allerede innehar. Ombruk av eksisterende bygninger er derfor å foretrekke for å nå kortsiktige og middels til langsiktige klimamål.

En oppsikts analyse fra Øvre Eiker har også belyst problemstillingen. Dersom 56 historiske bygg i Vestfossen rives og erstattes med nye bygg med dagens standard ville det gitt en 13 % økning i utslipp sammenlignet med å oppgradere eksisterende bygningsmasse.

2.2 Klimaregnskap

Nybygg kan være uunngåelig, spesielt når det kommer til den private sektoren. For å gjøre byggeprosjekter mer miljø- og klimavennlig bør prosjektene bli gjennomført i lag med et klimaregnskap. Et klimaregnskap som er påbud som en del av prosessen kan påvirke byggebransjen om å velge miljøvennlige materialer, redusere utslipp i byggefasen, investere i el-maskiner osv. Særlig miljøvennlige materialer eller bærekraftige materialer bør prioriteres under planleggingen.

2.3 Bærekraftige materialer

Byggebransjen har en av de største utslipp i verden, ergo er det et stort potensiale for utslippsreduksjoner, særlig gjennom energi effektivisering. Grønne bygg er svaret og løsningen. Grønne byggematerialer (bærekraftige materialer) promoterer bevaringen av ikke fornybare ressurser og

redusere miljøpåvirkningene forbundet med uttak av ressursene, fabrikasjon, transporter, installasjonen, avhending og resirkuleringen, m.a.o. fra «Cradle-to-grave». Grønne eller bærekraftige materialer kan være bambus, kork, stein, enkelte tresorter osv.

3 Plan

3.1 Reguleringsplaner, både privat og offentlig

En helhetlig planlegging med tanke på bevaring av naturressurser, terreng, vegetasjon, områdets egenart og i lys av overordnede klimakrav og normer.

3.2 Klimanorm

En klimanorm på lik linje som Klimanorm Sluppen i Trondheim kommune. En klimanorm er en målestokk for hvordan nye reguleringsplaner bidrar til reduksjon av klimagasser og skal brukes til å sikre at for eksempel en bydel utvikles som en nullutslippbydel.

4 Annet

4.1 Anskaffelser

Det offentlige skal stille klima- og miljøkrav i offentlige anskaffelser. Miljøbelastningen skal reduseres og klimavennlige løsninger skal fremmes. Dessuten skal leverandører med miljøledelsessystem foretrekkes. Et miljøledelsessystem har som formål å gi leverandøren informasjon om sin miljøbelastning ved tjenesteutøvelsen, og gir i det samme støtte til utvikling av tiltak for å forbedre denne.

4.2 Infrastruktur

Det ønskes at gatebelysningen skal være energisparende. Dette kan bli oppnådd ved å installere LED belysning eller ved å installere et smartanlegg som gir riktig lys på riktig sted til riktig tid. Ved å installere et smartanlegg kan kostnadene bli kuttet betydelig. Eksempelvis har Trondheim kommune spart 30 % av strømutgiftene på vegstrekningene og hele 66% av utgiftene på en gang- og sykkelveg.

Gatebelysningen kunne også vært aktivitetsstyrt, hvor armaturene dimmes opp 100 % ved bevegelse og 20 % ved ingen bevegelse.

Gebyrliste

Den generelle prisveksten for gebyrer er satt likt med kommunal deflator i statsbudsjettet på 3,7%. Gebyrtabellene er uten desimaler og en prisvekst på 3,7 % vil dermed vises som 4 %.

Barnehageplass, per måned

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Full plass, inntil 9 timers dag	3 050	3 000	-50	-2%

Full plass, inntil 9 timers dag

Regjeringen reduserte fra og med 01.08.22 maksprisen for foreldrebetaling i barnehage fra kr 3.315 til kr 3.050 pr måned. Fra og med 01.01.23 reduseres maksprisen ytterligere til kr 3.000 pr måned.

Satsene for barnehage følger statlig fastsatt makspris. Deltidsplasser faktureres ut fra prosentvis størrelse, i tillegg til et administrasjonsgebyr på kr 100. Familier med lav inntekt har mulighet til å søke redusert foreldrebetaling (nasjonal ordning)

SFO-plass per måned

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
1. klasse gratis kjernetid (07.45 - 15:00)	0	0	0	0%
1. klasse gratis kjernetid (07.45 - 15:00) med tillegg 07:00 til 07:45	558	579	21	4%
1. klasse gratis kjernetid (07.45 - 15:00) med tillegg 07:00 til 07:45 og 15:00 til 16:30	1 673	1 735	62	4%
1. klasse gratis kjernetid (07.45 - 15:00) med tillegg 15:00 til 16:30	1 116	1 157	41	4%
Plass etter skoletid til kl. 15:00 *	1 743	1 807		
Plass etter skoletid til kl. 16.30 *	2 563	2 658		
Plass morgen og etter skoletid til kl. 15:00	2 437	2 527	90	4%
Plass morgen og etter skoletid til kl. 16:30	3 274	3 395	121	4%

1. klasse gratis kjernetid (07.45 - 15:00)

2023 gjelder skoleåret 23/24. 2022 gjelder skoleåret 22/23.

1. klasse gratis kjernetid (07.45 - 15:00) med tillegg 07:00 til 07:45

2023 gjelder skoleåret 23/24. 2022 gjelder skoleåret 22/23.

1. klasse gratis kjernetid (07.45 - 15:00) med tillegg 07:00 til 07:45 og 15:00 til 16:30

2023 gjelder skoleåret 23/24. 2022 gjelder skoleåret 22/23.

1. klasse gratis kjernetid (07.45 - 15:00) med tillegg 15:00 til 16:30

2023 gjelder skoleåret 23/24. 2022 gjelder skoleåret 22/23.

Plass etter skoletid til kl. 15:00 *

2022 gjelder skoleåret 22/23. 2023 gjelder skoleåret 23/24.

Plass etter skoletid til kl. 16.30 *

2022 gjelder skoleåret 22/23. 2023 gjelder skoleåret 23/24.

Plass morgen og etter skoletid til kl. 15:00

2023 gjelder skoleåret 23/24. 2022 gjelder skoleåret 22/23.

Plass morgen og etter skoletid til kl. 16:30

2023 gjelder skoleåret 23/24. 2022 gjelder skoleåret 22/23.

*Satsene for SFO økes generelt med 3,7 % med virkning fra og med oppstart skoleåret 2023/ 2024.

Kulturskolen, per år

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Gruppeundervisning elevplass	3 065	3 178	113	4%
Individuell elevplass	4 303	4 462	159	4%
Instrumentleie	1 210	1 255	45	4%
Materiellutgifter Drama, Teater og Kulturfag	811	841	30	4%

Gruppeundervisning elevplass

2023 gjelder skoleåret 23/24. 2022 gjelder skoleåret 22/23.

Individuell elevplass

2023 gjelder skoleåret 23/24. 2022 gjelder skoleåret 22/23.

Instrumentleie

2023 gjelder skoleåret 23/24. 2022 gjelder skoleåret 22/23.

Materiellutgifter Drama, Teater og Kulturfag

2023 gjelder skoleåret 23/24. 2022 gjelder skoleåret 22/23.

Hovedutvalg oppvekst og kultur gis fullmakt til å foreta endringer knyttet til søskenmoderasjon innenfor vedtatte budsjetttrammer.

Svømmehallene

Karmøyhallen

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Enkeltbillett, barn	35	40	5	14%
Enkeltbillett, voksne	50	55	5	10%
Klippekort, 10 klipp barn	300	350	50	17%
Klippekort, 10 klipp voksne	450	500	50	11%

Bibliotek

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Hovedutvalg oppvekst og kultur får fullmakt til å fastsette gebyrer og betalingssatser				

Egenandeler for hjemmebaserte tjenester - Hjemmehjelp

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Egenbetaling for dagtilbud for eldre		100		
Transport til eller fra arbeids- /aktivitetstilbud og dagsenter		42,5		

Egenbetaling for dagtilbud for eldre

Reguleres i henhold til forskrift om egenbetaling.

Timepris

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
-------	-----------	-----------	-----------------	----------------

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Inntektsgruppe 2-3 G	468	485	17	4%
Inntektsgruppe 3-4 G	482	500	18	4%
Inntektsgruppe 4-5 G	482	500	18	4%
Inntektsgruppe under 2 G	1)	1)		
Inntektsgrupper over 5 G	577	598	21	4%

Månedstak

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Inntektsgruppe 2-3 G	1 458	1 512	54	4%
Inntektsgruppe 3-4 G	2 917	3 025	108	4%
Inntektsgruppe 4-5 G	3 967	4 114	147	4%
Inntektsgruppe over 5 G	4 901	5 082	181	4%
Inntektsgruppe under 2 G	1)	1)		

1) Månedstak for inntektsgruppe under 2G er forskriftsregulert.

Egenandel Trygghetsalarm

Månedisleie, inngår ikke i månedlig maksimalbeløp.

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
2-3 G	322	334	12	4%
3-4 G	322	334	12	4%
4-5 G	322	334	12	4%
Installering/flytting av alarm	473	491	18	4%
Over 5 G	322	334	12	4%
Under 2 G	322	334	12	4%

Andre tjenester helse og omsorg

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
a) Full kost, tilsvarende som i sykehjem, per måned	3 145	3 261	116	4%
b) Kun middager, inkl. dessert/suppe, per måned	1 795	1 861	66	4%
c) Husholdningsart, såpe, vaskemidler,	208	216	8	4%

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
toalettpapir mv per måned				
d) Vask og leie av tøy, sengetøy, håndklær og kultur per måned	301	312	11	4%
e) Mat dagtilbud, matservering dagtilbud/institusjon	85	88	3	4%

Institusjonsbaserte tjenester

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Vederlag for dag / nattopphold 1)	1)	1)		
Vederlag for korttidsopphold 1)	1)	1)		
Vederlag for langtidsopphold				

1) Uavhengig av inntekt, regulert i egen forskrift

Gjeldende egenandelssatser tilsvarer maksimalnivået slik det er beskrevet i forskriften og vil være på det nivået inntil dette endres fra sentrale myndigheters side. Framtidige egenandelssatsene vil bli justert ved endring i vederlagsforskriften, og vil være identiske med maksimalsatsene.

Egenbetaling/Håndteringsgebyr korttidshjelpemidler

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Egenandel pr utlån 3 mnd	325	337	12	4%
Egenandel pr utlån 6 mnd	652	676	24	4%
Tilkjøring, montering og henting av korttidshjelpemiddel	325	337	12	4%

- Etter 6 måneder vil pasienten ved behov få innvilget varige hjelpemidler som er gratis.
- Distribusjonen inkluderer montering, regulering, vask, ettersyn og reparasjon.

Vann, avløp og renovasjon

Beløp er eks. mva

Vann

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Abonnementsgebyr	1 492	1 628	136	9%
Enhetspris pr. m3	7,59	9,04	1,45	19,10%

Kloakk

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Abonnementsgebyr	2 340	2 690	350	15%
Enhetspris pr. m3	14,92	18,12	3,20	21,45%

Septiktømming

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Administrasjon og slambehandlingsgebyr for øyer/holmer	400	402	2	1%
Bomtut, tank ikke klargjort	404	404	0	0%
Ekstratømming helg (lør. 07:00 - man. 07:00)	3 210	3 210	0	0%
Ekstratømming inkl. 4m3	2 305	2 305	0	0%
Ekstratømming kveld (15:30 - 21:00)	2 776	2 776	0	0%
Ekstratømming natt (21:00 - 07:00)	3 210	3 210	0	0%
Enhetspris pr. m3	457	457	0	0%
Forskjøvet tømming inkl. 4m3	457	457	0	0%
Manglende septiktømming	1 952	2 172	220	11%
Septiktanktømming hvert 4.år	488	543	55	11%
Tømmepris rutinetømming	976	1 102	126	13%

Tilknytningsgebyr

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Tilknytningsgebyr kloakk	9 100	11 000	1 900	21%
Tilknytningsgebyr vann	7 000	8 400	1 400	20%

Leie av vannmåler

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
100 millimeter	2 190	2 255	65	3%
20 millimeter	295	304	9	3%
25 millimeter	435	448	13	3%
40 millimeter	820	845	25	3%
50 millimeter	1 315	1 354	39	3%
80 millimeter	2 080	2 142	62	3%

Diverse gebyrer

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Avlesning vannmålere	1 000	1 000	0	0%
Stenge- /åpnegebyr per gang	1 000	1 000	0	0%

Renovasjonsgebyr

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Emballasje av glass og metall, 240 liter næring	Ny i 2023	1083		
Emballasje av glass og metall, 660 liter næring	Ny i 2023	1885		
Grunngebyr	0	1 300	1 300	0%
Grunngebyr bolig felles beholderløsning	0	2 300	2 300	0%
Grunngebyr hytte felles beholderløsning	0	1 748	1 748	0%
Matavfall næring	0	2 860	2 860	0%
Papp/papir 240	1 320	1 083	-237	-18%

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
liter næring				
Papp/papir 660	3 630	1 885	-1 745	-48%
liter næring				
Renovasjonsgebyr boligenhet		Utgår		
Renovasjonsgebyr fritidsbolig		Utgår		
Restavfall 140	3 270	2 860	-410	-13%
liter næring				
Restavfall 660	11 970	7 800	-4 170	-35%
liter næring				
Variabelt gebyr 140 liter	0	56	56	0%
Variabelt gebyr 240 liter	0	96	96	0%
Variabelt gebyr 370 liter	0	148	148	0%
Variabelt gebyr 660 liter	0	264	264	0%

Grunngebyr

Dette er et grunngebyr for renovasjon. Variabelt gebyr for antall tømminger og størrelse på beholder, kommer i tillegg.

Grunngebyr bolig felles beholderløsning

Dette er et grunngebyr for renovasjon. Variabelt gebyr for antall tømminger og størrelse på beholder, kommer i tillegg.

Grunngebyr hytte felles beholderløsning

Dette er et grunngebyr for renovasjon. Variabelt gebyr for antall tømminger og størrelse på beholder, kommer i tillegg.

Variabelt gebyr 140 liter

Tømmegebyr på restavfall, pr. tømming. Det er flere forskjellige størrelser å velge mellom, 140 liter er standard størrelse. Dette er avfallsmengden en har mulighet til å kaste i dunken. Prisen gjenspeiler størrelse i liter på dunken, en mindre dunk er rimeligere enn en større dunk. Dersom det ikke er behov for tømming av restavfall, kan man sette dunken vekk og det vil da ikke generere tømmegebyr.

Variabelt gebyr 240 liter

Tømmegebyr på restavfall, pr. tømming. Det er flere forskjellige størrelser å velge mellom, 140 liter er standard størrelse. Dette er avfallsmengden en har mulighet til å kaste i dunken. Prisen gjenspeiler størrelse i liter på dunken, en mindre dunk er rimeligere enn en større dunk. Dersom det ikke er behov for tømming av restavfall, kan man sette dunken vekk og det vil da ikke generere tømmegebyr.

Variabelt gebyr 370 liter

Tømmegebyr på restavfall, pr. tømming. Det er flere forskjellige størrelser å velge mellom, 140 liter er standard størrelse. Dette er avfallsmengden en har mulighet til å kaste i dunken. Prisen gjenspeiler størrelse i liter på dunken, en mindre dunk er rimeligere enn en større dunk. Dersom det ikke er behov for tømming av restavfall, kan man sette dunken vekk og det vil da ikke generere tømmegebyr.

Variabelt gebyr 660 liter

Tømmegebyr på restavfall, pr. tømming. Det er flere forskjellige størrelser å velge mellom, 140 liter er standard størrelse. Dette er avfallsmengden en har mulighet til å kaste i dunken. Prisen gjenspeiler størrelse i liter på dunken, en mindre dunk er rimeligere enn en større dunk. Dersom det ikke er behov for tømming av restavfall, kan man sette dunken vekk og det vil da ikke generere tømmegebyr.

Tømmegebyr Borgaredalen

Privat (priser inkl. mva)

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Dekk på felg (pris per stk)	50	55	5	10%
Ekstrasekk	0	60	60	0%
Hageavfall liten mengde	55	60	5	9%
Hageavfall privat pr. tonn	0	215	215	0%
Hageavfall stor mengde	110	120	10	9%
Liten varebil/liten henger	175	185	10	6%
Personbil/Stasjonsvogn	85	90	5	6%
Stor varebil/stor henger	320	340	20	6%
Tonnpris privat (store lass og ved tvil)	900	950	50	6%

Ekstrasekk

Nytt gebyr som konsekvens av ny avfalls ordning fra 2023

Næring (priser ekskl. mva)

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Asbest pr. tonn	2 500	2 700	200	8%
CCA trykkimpregnert pr. tonn	2 200	2 300	100	5%
Fakturagebyr	100	100	0	0%
Hageavfall pr. tonn	650	650	0	0%

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Minstepris ved levering av avfall	275	275	0	0%
Restavfall til deponi pr. tonn	1 715	1 715	0	0%
Restavfall til sortering pr. tonn	1 715	1 715	0	0%
Rådmannen gis fullmakt til å fastsette avvikende tømmegebyrer ved spesielle tilfeller				
Rådmannen kan justere næringspriser ved endring i markedet.				
Sand fra sandfang, andre kommuner	800	800	0	0%
Sand fra sandfang, Karmøy kommune	400	400	0	0%
Septikslam ferdig avvannet pr. tonn	2 025	2 025	0	0%
Septikslam til avvanning pr. tonn	1 950	1 950	0	0%
Trevirke pr. tonn	1 300	1 400	100	8%
Vinduer kg	6	6	0	0%
Vinduer over 1,5 m2 pr. stk	300	330	30	10%
Vinduer under 1,5 m2 pr. stk	180	200	20	11%

Diverse (priser inkl. mva)

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
660 I rest-/papp-/papirbeholder	Utgår	Utgår		
Kompostdunk	Utgår	Utgår		
Rød boks til oppbevaring av farlig avfall	Utgår	Utgår		

Husleie

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
-------	-----------	-----------	-----------------	----------------

Alle leieforhold som har hatt en varighet på mer enn ett år indeksreguleres.				
*				

* Nye leieforhold, og leieforhold hvor det er gått 3 år siden forrige regulering utover indeks, reguleres ut fra "gjengs leie/markedsleie"

Feiegebyr (inkl. mva) - utdrag av gebyrregulativet

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
-------	-----------	-----------	-----------------	-------------

Feiing hvert 2. år	276	286	10	4%
Feiing hvert 3. år	183	190	7	4%
Feiing hvert 4. år	137	142	5	4%
Feiing hvert 5. år	107	111	4	4%
Feiing hvert 6. år	91	94	3	3%
Feiing hvert år	550	570	20	4%
Tilsyn gass	431	447	16	4%
Tilsyn ovn	431	447	16	4%
Utført feiing, fritidsbolig	-	881		
Utført tilsyn, fritidsbolig	-	881		

Gebyr for vigsel

Bosatte i Karmøy kommune

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
-------	-----------	-----------	-----------------	-------------

Vigsel i vigselrom i kontortiden	0	0	0	0%
Vigsel i vigselrom utenfor kontortiden*	1 630	1 690	60	4%
Vigsel utenfor	1 090	1 130	40	4%

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
vigselsrom i kontortiden*				
Vigsel	2 710	2 810	100	4%
utenfor vigselsrom og utenfor kontortiden*				

Bosatte i andre kommuner

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Vigsel i vigselsrom i kontortiden	1 090	1 130	40	4%
Vigsel i vigselsrom utenfor kontortiden*	2 710	2 810	100	4%
Vigsel utenfor vigselsrom i kontortiden*	2 170	2 250	80	4%
Vigsel utenfor vigselsrom og utenfor kontortiden*	3 800	3 940	140	4%

* Gjelder unntaksvis og kun etter særskilt avtale med vigsler

Gebyrregulativ byggesak og oppmåling kapittel 1 og 2

Kapittel 1 - Generelle bestemmelser

1.1 Betalingsplikt

Alle som får utført tjenester etter dette regulativ skal betale gebyr. Gebyret ilegges tiltakshaver. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato. Ved for sen betaling påløper purregebyr og forsinkelsesrenter.

Det beregnes ikke merverdiavgift på gebyrer etter plan- og bygningsloven, matrikkelloven eller eierseksjonsloven.

1.2 Fakturerings- og betalingstidspunkt

Gebyr etter plan- og bygningsloven, matrikkelloven og eierseksjonering beregnes etter de satser som gjelder på det tidspunktet fullstendig søknad er mottatt av kommunen.

Med mindre annet er spesifisert, faktureres saken når vedtak fattes eller når kommunen har ferdigbehandlet eller avsluttet saken. Kommunen kan kreve inn gebyr på forhånd.

1.3 Gebyrene i regulativet

Gebyrene reflekterer kommunens arbeid med de enkelte sakstypene og er beregnet i samsvar med selvkostprinsippet. Gebyrregulativet vedtas årlig av kommunestyret.

1.4 Medgått tid

Arbeid som foretas ut over de angitt satsene og som medfører merarbeid faktureres etter medgått tid pr påbegynte time.

1.5 Tilbaketrekking av søknad

Dersom søknad trekkes tilbake, skal søker betale en andel av gebyret avhengig av hvor langt kommunen har kommet i behandlingen av søknaden. Det fremgår av regulativet hvor mye som skal betales.

1.6 Avslag

Saksbehandlingen anses som avsluttet dersom det ikke er sendt klage innen klagefristens utløp. For å etterleve selvkostreglene skal det ved avslag betales 100 % av ordinært gebyr.

Avslagsgebyr godskrives ikke ved innsending av ny revidert søknad.

1.7 Klage

Det er ikke anledning til å klage på gebyrer som er vedtatt av kommunestyret, med unntak av de tilfeller hvor kommunen etter eget skjønn har tatt i bruk § 1-8 om åpenbart urimelig gebyr. Kommunens vedtak om reduksjon av gebyr kan påklages til Fylkesmannen i Rogaland etter reglene i forvaltningsloven.

1.8 Urimelig gebyr

Kommunen kan i helt særlige tilfeller redusere gebyret, hvis gebyret anses å bli åpenbart urimelig i forhold til det arbeid og de kostnader kommunen antas å ha med saken. Særlige tilfeller vil ikke gjelde enkeltpriser i regulativet, som eksempelvis større garasjer, men større gebyrer som er utregnet ved hjelp av en eller flere komponenter som pris per m² eller per boenhet.

1.9 Definisjoner og forklaringer

I denne forskriften menes med:

a. Boenhet: Bruksenhet som har alle hovedfunksjoner for bolig, slik som stue, kjøkken, soveplass, bad og toalett, og har egen inngang og er fysisk atskilt fra øvrige enheter, jf. SAK § 2-2.

- b. Bolig/boligeiendom: Eiendom med bygg som brukes til boligformål, herunder fritidsbolig. Bygningstype 111 – 163 etter NS-3457.
- c. Bruksareal (BRA): Bruksareal for eiendom som er registrert i matrikkelen og beregnet med utgangspunkt i NS-3940.
- d. Bruksenhet: Bygning eller del av bygning (lokale), f.eks. boenhet, kontorenhet, verksted og lager.
- e. Bygningstype: Standardisert kategorisering av den enkelte bygning etter NS-3457. Bygningstyper fra 111 til 199 tilhører bygningshovedgruppe boligbygning.
- f. Eiendom: Fast eiendom definert med et eget gårds- og bruksnummer, festenummer og/eller seksjonsnummer i matrikkelen. Seksjon etablert i henhold til eierseksjonsloven regnes som selvstendig eiendom.
- g. Fritidsbolig: Bygg som er registrert som fritidsbolig i matrikkelen. Bygningstype 161 – 163 etter NS-3457.
- h. Kombinasjonseiendom: Eiendom med en eller flere boenheter, samt en eller flere bruksenheter som ikke er bolig. Eiendom med en eller flere boenheter samt en eller flere bygninger for fiskeri eller landbruk klassifiseres som kombinasjonseiendom.
- i. Matrikkel: Nasjonalt eiendomsregister hvor hver eiendom har et unikt nummer bestående av kommunenummer, gårdsnummer (gnr), bruksnummer (bnr), festenummer (fnr) og seksjonsnummer (snr). Dersom bruket ikke har feste- og/eller seksjonsnummer har disse verdien null (0). Tidligere kalt GAB-registeret (Grunneiendoms-, Adresse- og Bygningsregisteret).
- j. Næringseiendom: Eiendom som ikke er bolig- eller kombinasjonseiendom. Bygg for offentlige formål klassifiseres som næringseiendom.
- k. SAK: Forskrift om byggesak (byggesaksforskriften)
- l. Saksbehandlingsgebyr: Gebyr som skal dekke oppgavene i saksbehandlingsprosessen som er avhengig av tiltakets kompleksitet og størrelse.
- m. Søknadspåklagte tiltak: Tiltak definert i plan- og bygningsloven §§ 20-1, 20-2, 20-3, 20-4.
- n. TEK: Forskrift om tekniske krav til byggverk (byggteknisk forskrift)
- o. Tiltaksklasse: Inndeling av oppgaver i tiltaket basert på vanskelighetsgrad, kompleksitet og konsekvenser av mangler og feil, jf. SAK § 9-4.

Kapittel 2 - Privat reguleringsplan

2.1 Generelt

Forskrift med hjemmel i plan- og bygningslovens § 33-1. Forskriften gjelder saker som omfattes av pbl. kap 12. Gebyret er delt i gebyr for oppstartsmøte, behandlingsgebyr og arealgebyr. Behandling av planforslag belastes med gebyr, minimum 10 000,- og maksimum 500 000,-

2.2 Faktureringstidspunkt

Oppstartsmøter faktureres når det avholdt. Gebyr for avklaring av reguleringsspørsmål eller pbl. § 12-8 faktureres når regulant anmoder om en slik sak. Innsending og behandlingsgebyr av planforslag blir fakturert i to omganger. Første gang når regulanten innsender forslag til detaljreguleringsplan og neste fakturering med endelig fastsatt plangebyr skjer når saken er 1. gangsbehandlet. Kommunen kan avslutte saker hvor det er mer enn 1 år siden siste kontakt mellom kommunen og regulant.

2.3 Timepris

For de tjenester som ikke omfattes av dette regulativet kan det tas gebyr etter medgått tid. Timesatsen dekker også støttefunksjoner og administrasjon av tjenesten. Timesatsen er kr 1090- pr påbegynt time.

2.4 Private reguleringsplaner

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
2.4.1 For tjenester som skal faktureres etter medgått tid	1 090	1 140	50	5%

Oppstart, jf. pbl § 12-8

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
2.4.2 Veiledningsmøte i forkant av oppstartsmøte, pr møte	1 090	1 140	50	5%
2.4.3 Oppstartsmøte forenklet planprosess - kun endringer i enten kart eller bestemmelser	3 000	3 120	120	4%
2.4.4 Oppstartsmøte forenklet planprosess - endringer i både kart og bestemmelser	5 000	5 190	190	4%
2.4.5 Oppstartsmøte full planprosess	15 000	15 600	600	4%
2.4.6 Tillegg der politisk utvalg tar stilling til regulerings spørsmål, jf. pbl § 12-8 første og annet ledd.	13 000	13 500	500	4%

Behandlingsgebyr for behandling av planforslag, jf. pbl §§ 12-10, 12-11

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
2.4.10 Behandling av forslag til detaljreguleringsplan mellom 5 000m ² og inntil 10 000m ²	50 000	51 900	1 900	4%
2.4.11 Behandling av	70 000	72 500	2 500	4%

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
forslag til detaljreguleringsplan mellom 10 000m2 og inntil 20 000m2				
2.4.12 For areal over 20000m2 et tillegg på påbegynt 1000m2	700	720	20	3%
2.4.13 Behandling av forslag til detaljreguleringsplan med konsekvensutredning				
2.4.13.1 Behandling av forslag til detaljreguleringsplan med både planprogram og konsekvensutredning	50% tillegg	50% tillegg		
2.4.14 For hver ny m2 bruksareal (BRA) inntil 100.000 m2 som planen muliggjør	30	30	0	0%
2.4.15 Mindre endring og utfylling av detaljplan	9 800	10 100	300	3%
2.4.16 Mindre endring og utfylling av detaljplan som i tillegg må behandles i politisk utvalg (gebyrpkt 2.4.15 kommer i tillegg).	13 000	14 000	1 000	8%
2.4.17 Vesentlige endringer som er å betrakte som ny sak etter §12-14 første ledd, gebyrlegges som om det er en ny sak.				
2.4.18 Ved trekk av planforslag eller manglende oppfølging fra regulant skal regulanten betale en skjønnsmessig andel av gebyret avhengig av hvor langt kommunen har kommet i saksbehandlingen.				
2.4.7 Førstegangs innsending av forslag til detaljreguleringsplan	25 000	26 200	1 200	5%
2.4.8 Behandling av forslag til detaljreguleringsplan inntil 2000m2	10 000	10 500	500	5%

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
2.4.9 Behandling av forslag til detaljreguleringsplan mellom 20 00m2 og inntil 5 000m2	30 000	31 200	1 200	4%
2.5.1 Behandling av utbyggingsavtaler inngått i henhold til pbl kap 17.	13 350	14 000	650	5%

Kapittel 3 - Bygge- og delesaksbehandling

3.1 Generelt

Forskrift med hjemmel i plan- og bygningslovens § 33-1.

Gebyrregulativet tar utgangspunkt i to hovedtyper av bygg, nemlig rene boligbygg og alle andre bygg. Regulativet gjenspeiler det faktiske saksbehandlingsarbeidet de forskjellige sakstypene medfører. For boligbygg er ofte kompleksiteten et resultat av antall boenheter, og dette gjenspeiles i regulativet. For andre bygg er det mer den generelle størrelsen som er avgjørende for saksbehandling. I tillegg kommer gebyr for godkjenning av ansvarlige, gebyr for behandling av eventuelle dispensasjoner, samt gebyr for kart i henhold til gjeldende regulativ.

3.2 Gebyrberegning

Samlet gebyr skal dekke saksbehandling, godkjenning av ansvarlige, dokumentkontroll samt kommunens veiledning- og tilsynsvirksomhet.

Alle gebyrer utstedes til tiltakshaver. Det tas gebyr pr. bygning/ byggesak.

Det tas ikke gebyr for nødvendige tekniske hjelpemidler som rampe, trappeheis o.l. For kombinasjonseiendom beregnes gebyret etter de enkelte delene.

3.3 Tilsyn

Tilsyn er et viktig virkemiddel for å kontrollere at tiltak gjennomføres i samsvar med bestemmelser gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven. Tilsyn skal bidra til bedre gjennomføring av byggeprosesser, avdekke ulovligheter og virke forebyggende. Inntil 30% av byggesaksgebyrene er beregnet til å dekke kostnadene med kommunens tilsynsvirksomhet.

3.4 Ulovlig byggearbeid

For uaktsomme eller forsettlig overtridelser av plan- og bygningsloven som omfattes av pbl § 32-8, kan kommunen ilegge overtrjedelsesgebyr etter de til enhver tid gjeldende satser i byggesaksforskrifta § 16-1. Det vises til plan- og bygningslovens § 32-8 og til kapittel 16 i forskrift om byggesak m/veiledning, om

utmåling av overtredelsesgebyr. Det vises til plan- og bygningslovens § 32-5 om tvangsmulkt ved ulovligheter.

3.5 Timepris

For de tjenester som ikke er omtalt i regulativet, men som krever behandling etter pbl, gjelder et gebyr etter medgått tid. Timesatsen dekker blant annet saksbehandling, støttefunksjoner, administrasjon og tilsyn. Følgende timesats gjelder for byggesak og søknader etter pbl kapittel 18.

3.6 Refusjoner vedr. søknader som trekkes eller returneres

For søknader som trekkes før behandling betales et gebyr på kr 1 010,-. Når en sak trekkes etter at igangsettingstillatelse er gitt ved bortfall av tillatelse i hht pbl § 21- 9 første ledd, refunderes ikke noe gebyr. Gebyr for godkjenning av foretak/ ansvarsretter/ dispensasjoner refunderes ikke. For søknader som returneres ubehandlet som følge av manglende dokumentasjon, beregnes et gebyr på kr. 2.000.

3.7 Søknader som vurderes etter pbl §20-5

Dette er søknader som etter en vurdering kommer inn under pbl § 20-5 generelt og punkt f: andre mindre tiltak som kommunen finner grunn til å fritta fra søknadsplikten. I tillegg gjelder det saker som avsluttes uten realitetsvedtak.

3.8 Forhåndskonferanse

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
3.8.1 § 21-1 Forhåndskonferanse (gebyret trekkes fra endelig byggesaksgebyr)	2 750	2 870	120	4%

3.9 Tiltak som krever søknad og tillatelse og som kan forestås av tiltakshaver - pbl § 20-4

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
3.9.1 § 20-4 a. Mindre tiltak på bebygd eiendom, (SAK10 § 3-1 a.) tilbygg og rivning 0 - 50 m2	3 750	3 830	80	2%
3.9.2 § 20-4 a.	3 750	3 830	80	2%

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Mindre tiltak på bebygd eiendom, (SAK10 § 3-1 b.) frittliggende og rivning av bygg 0 - 50 m2				
3.9.2 § 20-4 a.	5 200	5 350	150	3%
Mindre tiltak på bebygd eiendom, (SAK10 § 3-1 b.) frittliggende og rivning av bygg 0 - 50 m2				
3.9.4 § 20-4 b.	7 700	7 800	100	1%
Alminnelige driftsbygninger i landbruket (SAK10 § 3-2)				
3.9.5 § 20-4 c.	8 950	9 100	150	2%
Midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg - max 2 år				
3.9.6 § 20-4 e.	3 700	3 830	130	4%
Andre mindre tiltak				

3.10 Tiltak som krever søknad og tillatelse etter pbl § 20-3. Boligbygg (inkl. fritidshus)

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
3.10.1 For bygg med én boenhet	16 950	16 900	-50	0%
3.10.2 Tillegg pr. boenhet	6 250	6 350	100	2%
3.10.3 Til- og påbygg/ombygging nye boenheter per enhet	8 000	8 150	150	2%
3.10.4 Til- og påbygg/ombygging/annet <50kvm	5 200	5 450	250	5%
3.10.5 Til- og påbygg/ombygging annet > 50kvm	7 300	7 550	250	3%

3.10 Alle andre tiltak på boligeiendom/fritidseiendom/nausteiendom

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
3.10.6 Større garasjer etc. > 50 m2	7 300	7 550	250	3%
3.10.7 Naust	5 950	6 050	100	2%
3.10.8 Murer/levegger/brygger/basseng	5 200	5 000	-200	-4%

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
etc.				
3.10.9 Rehabilitering av pipe	1 550	1 550	0	0%

3.10 Alle andre bygg, til- og påbygg, min.gebyr kr 7.500,-, maks. gebyr kr 500.000,-

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
3.10.10 For de første 0 - 100 m2 per m2 BRA	165	160	-5	-3%
3.10.11 For de neste m2 per m2 BRA	37	35	-2	-5%
3.10.12 50% reduksjon for parkeringskjeller, drivhus, stativhaller o.l. Bygningstype: 231-249;421-439				
3.10.13 50% reduksjon for ombygging				

3.10 Ramme og IG

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
3.10.14 For hver igangsettingstillatelse (IG)	3 500	3 500	0	0%
3.10.15 %-tillegg for rammetillatelse (lovendring gir anledning til å velge ett-trinn. Flere trinn gir merarbeid for kommunen)	20%	20%		

3.11 Diverse tiltak

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
3.11.1 Bygn. tekn. Installasjoner og VA-anlegg, (pbl. § 20-1 a og f)	6 400	6 500	100	2%
3.11.2 Vesentlige terrenginngrep, støttemurer, støyskjerm etc. (pbl. § 20-1 k)	6 500	6 500	0	0%

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
3.11.3 Trafikk- /samf.anlegg (VA,veg, parkeringsplass, kaianlegg etc.) (pbl. § 20-1 I)	7 500	7 500	0	0%
3.11.4 Skilt/reklame	3 100	3 200	100	3%

3.12 Behandling av søknader om dispensasjon, jf. pbl. Kap. 19

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
3.12.1 Dispensasjon fra §18-1 i plan og bygningstloven	23 000	23 900	900	4%
3.12.2 Dispensasjon fra andre forhold, lov, forskrift, plan, avstandskrav, etc. som innebærer ekstern uttalelse/samtykke	15 000	15 600	600	4%
3.12.3 Dispensasjon fra andre forhold, lov, forskrift, plan, avstandskrav, etc. som innebærer kommunal behandling	7 500	7 800	300	4%
3.12.4 Dispensasjon fra byggegrense mot veg eller sjø på bebygd eiendom som er regulert til bebyggelse og som ikke krever uttalelse fra andre myndigheter	5600	5700		
3.12.5 Fravik fra teknisk forskrift	2 750	3 000	250	9%

3.13 Bruksendring, pbl § 20-1 d.

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
3.13.1 Bruksendringer av mindre del av bolig med ansvarsrett	4 700	4 900	200	4%
3.13.2 Bruksendring hel boenhet,	9 500	9 900	400	4%

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
større bygg/ næringsbygg – gjelder ikke ved totalombygging. Da benyttes punktene som for nybygg § 20- 3				
Gebyr for ombygging kommer i tillegg				

3.14 Søknad om endring av tillatelse

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
3.14.1 Bolig / fritidsbygg / deling	4 950	4 800	-150	-3%
3.14.2 Andre bygg og anlegg	6 400	6 300	-100	-2%
Ved større endringer beregnes gebyr som ved ny søknad				

3.15 Riving, pbl § 20-1 e

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
3.15.1 Alle bygg	7 900	7 800	-100	-1%

3.16 Ansvarsretter og ferdigattest - Søknad om ansvar

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
3.16.1 Selvbygger	2 500	2 600	100	4%

3.16 Ansvarsretter og ferdigattest - Midlertidig brukstillatelse og ferdigattest

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
3.16.2 Midlertidig brukstillatelse	5 700	5 850	150	3%
3.16.3 Ferdigattest	2 500	2 550	50	2%
3.16.4 Melding om tiltak unntatt søknadsplikt.	550	570	20	4%

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Tilsyn og matrikkelføring				

3.17 Delingsaker - pbl § 20-1 m.

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
3.17.1 Fradeling av tomt	6 500	6 800	300	5%
3.17.2	3 700	3 800	100	3%
Tilleggsareal/Arealoverføring				
3.17.3 Delingssaker utover en parsell faktureres med 50% per enhet.				
Gebyr for evt. dispensasjon kommer i tillegg.				

3.18 Alle andre søknadspliktige tiltak og mangelbrev

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
3.18.1	1 050	1 090	40	4%
Mangelbrev				
3.18.1	1 050	1 090	40	4%
Medgått tid - pr påbegynt time				

3.19 Tilleggsgebyr og rabatter

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
3.19.2 Fratrekk av gebyr for forhåndskonferanse hvis byggesak ila 1 år	2 750	2 750	0	0%
3.19.3 Ikke komplett søknad ved innsending (mangelbrev utsendt)	1 050	1 050		

Kapittel 4 - Oppmålingsforretning

4.1 Generelt

Kommunestyret i Karmøy kommune har vedtatt at det skal være 100% selvkostfinansiering av tjenester på matrikkel og oppmålingsområdet. Selvkost er den merkostnad kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste. Merkostnader er i denne sammenheng kostnader knyttet til den samlede produksjon av den aktuelle tjeneste

Alle oppmålingsforretninger etter matrikkelloven skal betale gebyr. Forskrift med hjemmel i matrikkelloven § 32. Sammenslåing av matrikkelenheter er gratis. Gjør rekvirenten under sakens gang forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken, opprettholdes likevel gebyrkravet.

4.2 Timepris

For de tjenester som ikke er omtalt eller passer inn i regulativet, men som krever behandling etter matrikkelloven, gjelder et gebyr etter medgått tid. Timesatsen dekker blant annet saksbehandling, støttefunksjoner, administrasjon og tilsyn.

For kompliserte og tidkrevende saker der arbeidet til kommunen vil klart overstige hva som dekkes inn gjennom de enkelte gebyrene kan kommunen på forhånd velge at det skal faktureres etter medgått tid. Timepris gjelder også for registrering av private grenseavtaler og registrering av eksisterende jordsameie.

4.3 Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering

Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før saken er fullført, saken må avvises, eller saken ikke kan matrikkelføres på grunn av endrede hjemmelsforhold, settes til 1/3 av gebyrsatsene etter bestemmelsene i gebyrregulativet vedrørende etablering av matrikkelenhet.

4.4 Generelt - Timepris etter matrikkelloven

Gebyr	Sats	Sats	Endring i	Endring i
	2022	2023	kr	%
4.4.1 Selvkost timepris for arbeid etter matrikkelloven. For tjenester som skal faktureres etter medgått tid, se § 4-2.	1 120	1 160	40	4%
4.4.2 Matrikkelbrev inntil 10 sider (fastsatt av Kartverket)	175	175	0	0%
4.4.3 Matrikkelbrev over 10 sider (fastsatt av Kartverket)	350	350	0	0%
4.4.4 Kopi av målebrev, per stykk	175	175	0	0%
4.4.5 Målebrev i PDF-format, per stykk	175	175	0	0%
4.4.6 Seksjoneringstegninger (etter 1.1.1998) - inntil 10 sider:	175	175	0	0%
4.4.7 Seksjoneringstegninger - over 10 sider:	350	350	0	0%
4.4.8 Elektronisk innsending tinglysningsgebyr	540	540	0	0%

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
<u>(fastsatt av staten)</u>				
4.4.9 Papirbasert innsending tinglysningsgebyr (fastsatt av staten)	585	585	0	0%

4.5 Etablering av matrikkelenhet/parsell og arealoverføring (ikke til regulert offentlig veg)

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
4.5.1 Per matrikkelenhet som etableres eller ved arealoverføring, per overføring	24 700	22 600	-2 100	-9%
4.5.2 Tillegg per usikre grensepunkt som må klarlegges i saken	2 200	2 300	100	5%
4.5.3 Tillegg per nye grensepunkt som opprettes i saken/ Nymerking av eksisterende grensepunkt	1 200	1 100	-100	-8%
4.5.4 Pris per overskytende tomt/parsell (reduksjonssats medregnet)	20 000	11 300	-8 700	-44%
4.5.6 Ved grensejustering samtidig med fradeling av ny parsell betales 25% av satsen for grensejustering, V.nr. 4.9.1	2 475	2 500		

4.5.4 Pris per overskytende tomt/parsell (reduksjonssats medregnet)

Reduksjonssats gjelder ved oppretting av flere tilgrensende matrikkelenheter samtidig. Det betales 90 % av satsene fra og med 2. tomt/parsell.

4.5 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
4.5.7 Pris som for etablering av ny matrikkelenhet. Tillegg per nye pkt. som må opprettes eller kontrolleres i saken, og tillegg per usikre grensepunkt som må klarlegges i saken.				

4.6 Etablering og oppmåling av uteareal på eierseksjon

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
4.6.1 Halvt gebyr i forhold til etablering av matrikkelenhet. Halvt gebyr i forhold til klarlegging/nyetablering av grensepunkter. Se under etablering av grunneiendom m.v.				

4.7 Etablering av anleggseiendom

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
4.7.1 Pris som for etablering av matrikkelenhet				

4.8 Etablering av matrikkelenhet uten fullført opmålingsforretning

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
4.8.1 Per matrikkelenhet som etableres	24 000	22 600	-1 400	-6%
4.8.2 Tillegg per usikre grensepunkt som må klarlegges i saken	2 200	2 300	100	5%
4.8.3 Tillegg per nye grensepunkt	1 200	1 100	-100	-8%

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
som opprettes i saken, også foreløpige grensepunkt				
4.8.4 Pris per overskytende tomt/parsell (reduksjonssats medregnet)	21 900	11 300	-10 600	-48%
4.8.5 Ved grensejustering samtidig med fradeling av ny parsell betales 25% av satsen for grensejustering.	2475	2500		

4.8.4 Pris per overskytende tomt/parsell (reduksjonssats medregnet)

Reduksjonssats gjelder ved oppretting av flere tilgrensende matrikkelenheter samtidig. Det betales 90 % av satsene fra og med 2. tomt/parsell.

4.9 Grensejustering

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
4.9.1 Grunnpris	9 900	10 100	200	2%
4.9.2 Tillegg per usikre grensepunkt som må klarlegges i saken	2 200	2 300	100	5%
4.9.3 Tillegg per nye grensepunkt som opprettes i saken/Nymerking av eksisterende grensepunkt	1 200	1 100	-100	-8%
4.9.4 Ved grensejustering er regelen at netto avgitt eller tilført areal til involverte matrikkelenheter ikke kan overstige 5 prosent, eller maksimalt 0,5 dekar.				

4.9.4 Ved grensejustering er regelen at netto avgitt eller tilført areal til involverte matrikkelenheter ikke kan overstige 5 prosent, eller maksimalt 0,5 dekar.

I tillegg kan ingen enhet avgi brutto areal som i sum overstiger 20 prosent av enhetens areal før justering.

4.9 Anleggseiendom

Gebyr	Sats	Sats	Endring i	Endring i
	2022	2023	kr	%
4.9.5 Grunnpris	9 300	9 800	500	5%

For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5 % av anleggs-eiendommens volum, men den maksimale grensen er 1000 m³. Gebyret beregnes ut fra endringen i anleggseiendommens grunnflate.

4.10 Arealoverføring for anleggseiendom

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i	Endring i
			kr	%
4.10.1	22 500	23 400	900	4%

Arealoverføring til anleggseiendom - Over bakken

4.10.1	15 250	15 900	650	4%
--------	--------	--------	-----	----

Arealoverføring til anleggseiendom - Under bakken

4.10.2
Kvantumsrabatt ved flere arealoverføringer i samme sak

4.10.3
Kvantumsrabatt ved flere arealoverføringer i samme sak.

4.10.2 Kvantumsrabatt ved flere arealoverføringer i samme sak

2 - 5 parseller gir 20% rabatt >5 parseller gir 30% rabatt

4.10.3 Kvantumsrabatt ved flere arealoverføringer i samme sak.

- 2-5 parseller gir 20% rabatt - >5 parseller gir 30% rabatt

4.11 Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatfestet, besemt ved oppmålingsforretning eller kartforretning og klarlegging av rettigheter

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
4.11.1 For inntil 3 punkt	12 500	12 500	0	0%
4.11.2 For overskytende grensepunkt	2 200	2 100	-100	-5%
4.11.3 Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid.				

4.12 Påvisning/merking av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning eller kartforretning

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
4.12.1 For inntil 2 punkt	6 650	6 650	0	0%
4.12.2 For overskytende grensepunkt	1 200	1 100	-100	-8%

4.13 Etablering av matrikkelenhet/parsell og arealoverføring til regulert offentlig veg

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
4.13.1 Per matrikkelenhet som avgir grunn	4 600	4 800	200	4%
4.13.2 Tillegg per usikre grensepunkt som må klarlegges i saken	2 200	2 300	100	5%
4.13.3 Tillegg per nye grensepunkt som opprettes i saken/ Nymerking av eksisterende grensepunkt	1 200	1 100	-100	-8%
4.13.4 Pris per overskytende tomt/parsell (reduksjonssats medregnet)	4 050	3 840	-210	-5%
4.13.5 Ved grensejustering samtidig med fradeling av ny parsell betales 25% av satsen for	2475	2500		

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
grensejustering.				

4.13.4 Pris per overskytende tomt/parsell (reduksjonssats medregnet)

Reduksjonssats gjelder ved oppretting av flere tilgrensende matrikkelenheter samtidig. Det betales 90 % av satsene fra og med 2. tomt/parsell.

Kapittel 5 - Eierseksjonering

5.1 Generelt

5.2 Gebyr etter eierseksjonsloven § 15

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
5.2.1 1-8 seksjoner	7 150	7 450	300	4%
5.2.2 Fra 9 seksjoner og mer, tillegg per ny seksjon	650	680	30	5%
5.2.3 Oppheve seksjoner	4 200	4 350	150	4%
5.2.4 Befaring	2 240	2 320	80	4%
5.2.5 Befaring av eiendom utføres når kommunen finner det nødvedning ved behandling av saken.	2 240	2 320	80	4%
5.2.5 For oppmåling av uteareal til eierseksjon gjelder regulativets pkt vedrørende oppmåling av uteareal på eierseksjoner				

Kapittel 6 - Refusjon

6.1 §6.1 Refusjonssaker etter plan- og bygningsloven

6.2 Refusjonssaker etter plan og bygningslovens § 18-9.

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
6.2.1 1. Gruppe I: Gebyrgrunnlag <5,0 mill. kr. 3,5 % av godkjent regnskap (dvs. etter godkjent kostnadsoverslag) Minimumsgebyr: kr. 52.000	53 500	53 500	0	0%
6.2.2 2. Gruppe II: Gebyrgrunnlag > 5 mill. kr. Gruppe I + 1,0 % av godkjent regnskap over 5,0 mill	Variabel	Variabel		

Kapittel 7 - Jordloven

7.1 Generelt

7.2 Gebyr etter jordloven

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
7.2.1 Konsesjonsbehandling	5 000	5 000	0	0%
7.2.2 Deling etter jordlovens § 12	2 000	2 000	0	0%

Kapittel 8 - Forurensningsloven/forurensningsforskriften

8.1 Generelt

8.2 Medgått tid

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Arbeid som foretas ut over de angitt satsene og som medfører merarbeid faktureres etter	1 040	1 040	0	0%

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
medgått tid pr påbegynte time.				

8.3 Gebyr avløpsanlegg

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
8.3.1 Tilsyn med private avløpsanlegg etter kapittel 12	350	362	12	3%
8.3.2 Tilsyn med avløpsanlegg etter kap 13 etter medgått tid - timepris	1 040	1 080	40	4%
8.3.4 Tilsyn med avløpsanlegg etter kap 15 etter medgått tid - timepris	1 040	1 080	40	4%

8.4 Utslippstillatelser fra separate avløpsanlegg

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
8.4.1 Pr tillatelse	5 500	5 700	200	4%

8.5 Gebyr for behandling av tiltaksplaner i forurenset grunn eller mistanke om forurenset grunn, jf. forurensningsforskriften kap. 2

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Ved bygge- og gravearbeider på en eiendom der det er grunn til å tro at grunnet er forurenset, må omfanget og betydningen av en eventuell forurensning kartlegges.				

Ved bygge- og gravearbeider på en eiendom der det er grunn til å tro at grunnet er forurenset, må omfanget og betydningen av en eventuell forurensning kartlegges.

Viser undersøkelsen at det er forurenset grunn, må en tiltaksplan i tråd med forurensningsforskriftens kapittel 2 godkjennes av kommunen før tiltaket kan settes i gang.

8.6 Godkjenning av tiltaksplaner etter kap 2 i forurensningsforskriften

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
8.6.1 Godkjenning av tiltaksplan, enkel sak	7 200	7 200	0	0%
8.6.2 Godkjenning av tiltaksplan, middels sak	14 400	14 400	0	0%
8.6.3 Godkjenning av tiltaksplan, komplisert sak	25 600	25 600	0	0%
8.6.4 Godkjenning av tiltaksplan, svært komplisert sak	28 800	28 800	0	0%

Kapittel 9 - Graving i kommunal veg

9.1 Generelt

Alle gravetiltak i offentlig veg er søknadspliktige tiltak etter vegloven §§ 32 og 57 og skal betale gebyr etter matrisen under. Søknader behandles etter kommunens retningslinjer for framføring av kabler, ledninger og graving i kommunal veg.

Gebyret dekker eventuell befaring, verifisering og behandling av dokumentasjon.

9.2 Gebyr etter veglova §§ 32 og 57

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
9.2.1 Gravesøknad	3 340	3 470	130	4%

Kapittel 10 - Utleie av offentlig areal

10.1 Generelt

Karmøy kommune har innført plikt til å søke før man bruker kommunale vegarealer, friområder og parker og lignende.

10.2 Priser etter Karmøy kommunes generelle regler ved utleie av offentlig grunn

Gebyr	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
10.2.1. Utleie av offentlig grunn.				

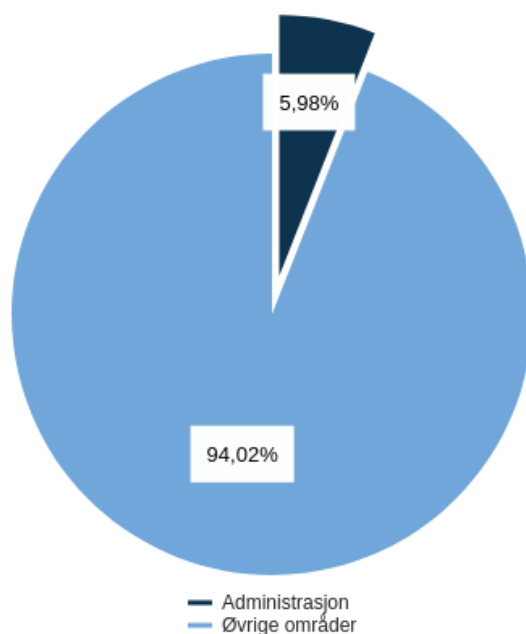
10.2.1. Utleie av offentlig grunn.

Priser i henhold til kommunalt utleiereglement.

Kommunens tjenesteområder

Administrasjon

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt Budsjett Forrige år	171 715	171 715	171 715	171 715
Sum Kostra-korrigeringer	-4	-4	-4	-4
Sum Lønns- og prisvekst	7 129	7 082	7 124	7 076
Sum Avskrivninger	-130	-130	-130	-130
Sum Pensjonsendringer	8 617	8 617	8 617	8 617
Tidsavgrenset bevilgning				
Søkbare midler til nærmiljø-utvalgene	-200	-200	-200	-200
Sum Tidsavgrenset bevilgning	-200	-200	-200	-200
Andre tekniske justeringer				
Universell utforming IKT	-269	-269	-269	-269
Sum Andre tekniske justeringer	-269	-269	-269	-269
Tekniske justeringer	15 143	15 096	15 138	15 090
Konsekvensjustert ramme	186 858	186 811	186 853	186 805
Nye tiltak				
Digitalisering	1 500	1 500	1 500	1 500
Digitalisering kommunikasjon ny stilling	850	850	850	850
Formannskapetets disposisjonspost	400	400	400	400
Lagring og makulering	75	45	45	45
Ny idrettshall Vormedal - driftskonsekvens av investering (helårseffekt)	15	15	15	15

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Ny utreder HO	900	900	900	900
Nye Veavågen skole - driftskonsekvens av investering	0	0	18	36
Næringsutvikling	200	200	200	200
Påbygg pumpeverksted- driftskonsekvens av investering	0	5	5	5
Skudeneshavn sykehjem - driftskonsekvens av investering	90	90	90	90
Stangaland skole- driftskonsekvens av investering (helårseffekt)	29	29	29	29
Studietur formannskap og hovedutvalgene	150	500	0	0
Valg	1 570	0	1 270	0
Økning av energipriser	1 526	1 526	1 526	1 526
Økning bedriftshelsetjenesten	178	178	178	178
Økt stilling til NSF tillitsvalgt	70	70	70	70
Økte forsikringspremier - eiendom og ansvar	455	455	455	455
Sum Nye tiltak	8 008	6 763	7 551	6 299
Innsparing				
Effektivisering strømforbruk - eiendomsforvaltning	-35	-35	-35	-35
Kutt kommunikasjon	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
MO-senter og administrasjonslokaler - driftskonsekvens av investering	1 483	1 483	1 788	1 788
Ny advokatstilling	-140	-140	-140	-140
Sum Innsparing	308	308	613	613
Nye tiltak	8 316	7 071	8 164	6 912
Ramme 2023-2026	195 174	193 882	195 017	193 717

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat	Anslag	Planlagt	Planlagt	Planlagt	Planlagt	Beskrivelse
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	
Antall klagesaker - eiendomsskatt	48	35	30	20	20	60	
Strømforbruk eiendomsforvaltning (GWh årlig)	22,9	25,1	26,2	26,2	26,2	26,2	2021 var et unormalt år grunnet nedstengninger relatert til Covid-19. 2022 representerer et mer normalår. Økningen i strømforbruket i 2023 skyldes nye bygg som blir tatt i bruk.
Strømpris inkl. nettleie	0,97	1,47	2,21	2,21	2,21	2,21	

Sammendrag budsjett

Tjenesteområde administrasjon omhandler blant annet kostnader til politisk styring, kontroll og revisjon, administrasjon og administrasjonslokaler – og oppgaver knyttet til eiendomsforvaltning. En del felles problemstillinger knyttet til forvaltning og drift av ulike lokaler og eiendommer er derfor omtalt her, selv om de gjelder for alle typer bygg i kommunen.

Karmøy vedtok i juni 2022 ny samfunnsdel med nye hovedmål og delmål for kommunen. Samfunnsdelen skal være førende for arbeidet med handlingsprogrammet og utvikling av kommunen videre. I forlengelsen av dette vedtaket vil et viktig arbeid fremover være å jobbe videre med hvordan samfunnsdelen konkret skal følges opp.

I samfunnsdelen er det også sagt noe om hvordan kommunen som organisasjon skal utvikles. Den utviklingen må bygge opp under bærekraftsmålene, og med et særlig fokus på bærekraftsmålet «Samarbeid for å nå målene». Det utviklingsbildet kommunen står overfor er sammensatte, de går på tvers av tradisjonelle organisatoriske skiller og det vil i mange tilfeller være ønskelig å få til samarbeid med parter også utenfor kommuneorganisasjonen. Derfor er også samskaping et sentralt satsingsområde. Et hovedmål for Karmøy kommune som organisasjon er derfor å være at kommunen skal ha en organisasjon og samarbeidsformer som realiserer målene i samfunnsdelen. I samfunnsdelen er det spesifisert følgende delmål for Karmøy kommune som organisasjon:

- Karmøy kommune er en samstemt kommune.
- Karmøy kommune har en organisasjonskultur- og struktur som preges av samskaping, kvalitet, kompetanse og effektivitet.
- Karmøy kommune er regionens foretrukne arbeidsgiver hvor ansatte opplever mestring og inspirasjon.
- Karmøy kommune leverer et fremtidsrettet og bærekraftig tjenestetilbud.
- Karmøy kommune er en proaktiv samfunnsutvikler som bruker hele virkemiddelapparatet og tilrettelegger for samskaping.

I 2023 vil arbeidet med ny organisasjonsstrategi være viktig. Den skal bygge opp under målene i samfunnsdelen. Det er nå flere prosesser som skal bygge opp under denne strategien. Karmøy kommune har i 2021 og 2022 gjennomført en stor satsing på lederutvikling. Programmet har fått gode tilbakemeldinger fra ledere som har deltatt, og dette er også med på å bygge grunnlaget for kommende prosesser med organisasjonsutvikling. Arbeidet for å lykkes med rekruttering og kompetanse vil også være viktig fremover, da dette vil være en nøkkel i å lykkes med å skape gode tjenester. Høsten 2022 vil kommunestyret ha til behandling en strategi for kompetansebehov og struktur, som også skal være med å legge rammene for arbeidet med hvordan kommunen skal organisere sine tjenester fremover.

Samskaping og nye samarbeidsformer kan også omfatte frivilligheten. Ny temaplan for frivillighet er under utarbeidelse høsten 2022 og vil følges opp i planperioden.

1. januar 2023 starter formelt Haugaland IKT kommunalt oppgavefelleskap opp. Dette er et samarbeid om en felles IKT-avdeling for Karmøy og Tysvær kommune. Målet med dette samarbeidet er å sikre et godt fundament for en svært sentral infrastruktur for drift av kommunens tjenester. Dette gjeder både en robust daglig drift, tilrettelegging for utvikling og digitalisering og tiltak for å ivareta datasikkerhet.

Arbeidet med digitalisering fortsetter, og det er opprettet en ny sentral digitaliseringsenhet i organisasjonen som styrkes med en stilling. Målet med dette arbeidet er å forenkle, understøtte og utvikle effektive arbeidsprosesser, styrke innbyggerdialog med økt åpenhet, tilgjengelighet og økt medvirkning – og bidra til å øke digital kompetanse internt og eksternt. Det arbeides med en digitaliseringsstrategi for å underbygge arbeidet med å realisere nasjonale føringer, kommunens samfunnsplan, arbeidet i Digi Rogaland med videre.

Lærlinger

Kostnader til lærlinger skal etter Kostra fordeles ut fra hvilke tjenestoområder lærlingene er på. Fra opptak til opptak vil det være justeringer av hvor mange lærlinger som befinner seg på de ulike områdene. Det er av den grunn lag inn et forslag til vedtak at rådmannen gis fullmakt til å foreta budsjettreguleringer innenfor rammen av budsjettet for lærlinger på 13,161 mill. kroner.

Kontrollutvalget

Det er budsjettet med 2 870 000 kroner til kontroll og revisjon. Dette er budsjettet på bakgrunn av vedtak i Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg, og gir en reell økning på 117 000 kroner fra 2022.

Budsjettet dekker utgifter til kontroll- og kvalitetsutvalget (215 000 kroner), kjøp av sekretærtjenester fra Haugaland kontrollutvalgssekretariat (435 000 kroner) og kjøp av revisjonstjenester (2 220 000 kroner). Det vises for øvrig til vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget [her](#).

Eiendomsforvaltning

Energibruk i Karmøy kommune

Karmøy kommune har et stort fokus på energi effektiv drift. Innen kommunens eiendomsforvaltning er energioppfølgningssystemet Greentracker i ferd med å implementeres. Hittil er Greentracker tatt i bruk i de største kommunale formålsbyggene. Greentracker sporer normalt strømforbruk i et bygg, og varsler dersom det oppstår avvik fra normalt forbruksnivå. Primært ligger det størst besparingspotensiale gjennom å justere byggenes oppvarming. Kommunen har dessuten innført normer for energiforbruk i det enkelte bygg, som bl.a. skal medvirke til at det ikke brukes unødig energi til oppvarming og belysning.

Vesentlig knapphet på energivarer i Europa har over lengre tid har gitt uvanlig høye priser på energivarer, bl.a. på strøm.

Kommunestyret vedtok i sak 64/22 å øke budsjettet til energiutgifter med 21,5 mill. kroner for 2022. Som grunnlag for denne økningen lå et prisestimat fra kommunens strømlleverandør for 2022 for strømudgifter på 147 kroner per kWh inkl. nettleie. For 2022 blir 70 % av forventet strømforbruk betalt etter sikringspris, hvilket er svært gunstig med hensyn til utgiftsnivå gitt det høye prisnivået i spotmarkedet. Fremskrevet prognose gitt fra kommunens strømlleverandør tilsier at vi vil få en besparelse på rundt 32 mill. kroner i 2023 grunnet sikringshandelsavtalen.

I budsjettet for 2023 legges det til grunn en strømpris med utgangspunkt i Nasdaq Electricity Nordic 25. oktober 2022, skjønnsmessig justert til sone 02 og tillagt 46 øre i nettleie per kWh. Budsjettert strømpris er på denne bakgrunn satt til 221 øre per kWh.

Vedlikehold i Karmøy kommune

Karmøy kommune eier over 300 formålsbygg. På tross av flere av byggene har et oppgraderingsbehov, fremstår kommunens bygg totalt sett som godt vedlikehold dersom man tar alderen på byggene i betraktning.

Karmøy kommune gjennomfører for tiden store investeringer i blant annet nye skoler, idrettshaller og sykehjem. Ferdigstillelse av disse byggene vil redusere vedlikeholdsetterslepet betraktelig såfremt de byggene som blir erstattet blir faset ut. I 2020 ble ny idrettshall i Åkrehamn og rehabiliteringen av Vormedal Ungdomsskole ferdigstilt. Nye Stangaland skole ble ferdigstilt i 2022. Det er samtidig en utfordring at nye bygg inneholder mer kompliserte og omfattende tekniske løsninger som gjør at utgifter til service og kontroll på tekniske installasjoner tar en økende del av vedlikeholdsbudsjettene.

Stor prisøkning på byggevarer det siste året har gitt redusert kjøpekraft for det vedlikeholdsbudsjettet som kommunen har til rådighet. For å lette på dette utfordringsbildet, har rådmannen foreslått en økt bevilgning på 2 mill. kroner til vedlikehold av bygg og anlegg fra og med budsjettåret 2023. Den økte bevilgningen gir en vekst i det samlede vedlikeholdsbudsjettet på 6,5 %, mens tall fra Statistisk Sentralbyrå viser at materialer for boligblokk i alt, som er en indeks som kommunen over tid har anvendt for å måle prisvekst for vedlikehold og investeringer i bygg, har økt med 15,3 % i perioden juli 2021 – juli 2022.

Målet er at Karmøy kommune skal ha friske, gode formålsbygg som oppleves gode å bruke for Karmøy kommunes befolkning og ansatte. Kommunen har derfor fokus på vedlikeholdstiltak som omhandler

personssikkerhet og inneklima, og arbeider systematisk for å avdekke forhold som må prioriteres i forhold til dette.

Eiendomsskatt

Budsjettet for eiendomsskattekontoret er i stor grad videreført fra 2022 for å ivareta forsvarlig drift. Etterslepet av klagesaker knyttet til utskrevet eiendomsskatt er nå i stor grad hentet inn. Det forventes ytterligere klagesaker, men dette vil tas fortløpende samtidig som taksering av utakserte eiendommer pågår. Dette vil på sikt medføre noe ytterligere inntekter fra eiendomsskatt, men beløpet vil være i beskjeden størrelsesorden.

Ny allmenn taksering, eventuelt kontortjustering, vil finne sted i 2026. Retaksering gjøres hvert tiende år. Normalt vil retaksering gi høyere skattetakster, og erfaringsmessig kan vi da forvente økt antall av klagesaker.

Per 2022 får kommunen over 130 mill. kroner i årlige inntekter fra eiendomsskatt. I tillegg kommer kompensasjon i rammetilskudd for bortfallet av den tidligere eiendomsskatte kategorien "verk og bruk" (produksjonsutstyr- og installasjoner).

Gjeldende planer og planstatus

Karmøy har en arbeidsgiverstrategi som skal rulleres i 2023. Strategien vil endre navn fra arbeidsgiverstrategi til **organisasjonsstrategi** for å synliggjøre at både folkevalgte, ledere og medarbeidere alle har sentrale roller for å nå målene i strategien. Organisasjonsstrategien skal bidra til å oppnå kommunens overordnede mål, som er å levere gode tjenester til innbyggerne.

Organisasjonsstrategien har samme varighet som kommuneplanen, og skal revideres hvert 4. år. I utformingen av strategien vil det legges opp til en åpen og inkluderende prosess, der arbeidsgiver og tillitsvalgte deltar aktivt i utforming av strategiens innhold.

Ny **kommunikasjonsstrategi** ble vedtatt i Karmøy kommunestyre høsten 2021, og skal implementeres i den enkelte etat og avdeling for å bygge struktur for god kommunikasjon internt og i møte med innbyggerne.

Karmøy vedtok i 2021 en ny **anskaffelsesstrategi** som skal ivareta blant annet Stortingsmelding 22 (2018-2019) Smartere innkjøp – effektive og profesjonelle offentlige anskaffelser.

Kommunens **temaplan for frivillighet** ble vedtatt i 2018, og er under revidering høsten 2022. I den reviderte planen skal en ivareta:

- Barn og unge, rekrutteringsarbeid etter pandemien
- Leve Hele livet, satsning på seniorressursen og et aldersvennlig samfunn
- Samarbeidet med frivilligheten, i lys av implementering av FNs bærekraftsmål i det generelle planarbeidet

Digitaliseringsstrategien er under utarbeidelse høsten 2022 og vil være retningsgivende for den digitale utviklingen i kommunen. Fremtidens digitalisering skal: Forenkle, understøtte og utvikle effektive arbeidsprosesser, styrke innbyggerdialog med økt åpenhet, tilgjengelighet og økt medvirkning og øke den digitale kompetansen internt og eksternt. Strategien bygger på nasjonale og regionale føringer og vedtatte overordnede kommunikasjonsstrategi.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	118 802	112 212	131 975	131 400	131 975	131 400
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	53 466	51 253	53 964	53 247	53 807	53 082
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	7 382	5 865	24 701	24 701	24 701	24 701
Overføringsutgifter	10 634	7 231	4 880	4 725	4 880	4 725
Finansutgifter	18 800	8 470	8 340	8 340	8 340	8 340
Sum Driftsutgifter	209 084	185 031	223 860	222 413	223 703	222 248
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-2 409	-2 612	-2 765	-2 765	-2 765	-2 765
Refusjoner	-30 293	-10 704	-25 921	-25 766	-25 921	-25 766
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-10 046	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-42 748	-13 316	-28 686	-28 531	-28 686	-28 531
Sum	166 336	171 715	195 174	193 882	195 017	193 717

Kostra-analyse

	Karmøy	Karmøy	Haugesund	Ålesund	Larvik	Arendal	Kostragruppe	Landet	Landet
	2020	2021					10	uten	Oslo
Prioritet									
Brutto driftsutgifter til funksjon 120 Administrasjon, i kr. pr. innb (B) **)	3 599	4 085	3 981	4 273	3 160	3 499	3 931	4 406	4 512
Lønnsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb (B) **)	2 522	2 814	2 709	3 536	2 498	2 199	2 870	2 996	3 177
Netto driftsutgifter per innbygger (100) politisk styring (B) **)	172	191	338	333	271	345	322	402	416
Netto driftsutgifter per innbygger (110) kontroll og revisjon (B) **)	34	47	65	69	64	89	74	100	102
Netto driftsutgifter per innbygger (120) administrasjon (B) **)	3 332	3 580	3 740	3 816	2 731	3 043	3 514	3 866	3 950
Netto driftsutgifter per innbygger (121) forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen (B) **)	145	159	67	87	125	329	238	359	353
Netto driftsutgifter per innbygger (130) administrasjonslokaler (B) **)	133	142	820	452	207	442	511	438	469
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb (B) **)	3 815	4 118	5 029	4 759	3 398	4 248	4 659	5 165	5 290
Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning, i prosent av samlede netto driftsutgifter (B)	6,4 %	6,7 %	8,0 %	7,7 %	7,2 %	9,5 %	9,4 %	9,5 %	9,5 %
Produktivitet									
Herav energikostnader for kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)	104	141	164	90	124	165	157	137	139
Herav utgifter til renholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)	201	219	148	175	184	145	189	173	175
Utgifter til driftsaktiviteter i	582	661	589	565	626	579	667	674	649

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)

Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)	105	91	126	223	159	188	114	137	111
--	-----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

***) Justert for utgiftsbehov*

RESSURSBRUK: Karmøy hadde også i 2021 lavere utgifter til administrasjon og styring enn gjennomsnittet i sammenlignbare kommuner (K10). Dette gjelder både innen politisk styring og kontroll, administrasjon, eiendomsforvaltning, og innenfor administrasjonslokaler. Lønnsutgiftene til administrasjon, målt per innbygger, var 2 prosent lavere enn i sammenlignbare kommuner.

EIENDOMSFORVALTNING: Kostra gir noen indikasjoner på utgifter til eiendomsforvaltning. Det er grunn til å tolke disse med en viss varsomhet, da ulik praksis kommunene imellom kan gjøre sammenligninger vanskelig. Tallene varierer også en del fra år til år. Karmøy har tradisjonelt kommet ut med høyere vedlikeholdsutgifter enn snitt mot tidligere kostra gruppe (K13-snitt). Dette var ikke tilfellet i 2020 hvor Karmøy nå er over i K10. For 2021 har Karmøy tall rett i underkant av snittet i gruppen.

Oppdrag for å nå mål

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
10-faktor undersøkelsen	I Karmøy kommune har hver arbeidsplass sin egen arbeidsmiljøgruppe. I 2023 vil arbeidsmiljøgruppene arbeide videre med oppfølging av medarbeiderundersøkelsen. Det handler om å jobbe videre med de forbedringsområder som er arbeidsplassen har pekt ut.	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
Anskaffelsesstrategi	Det er formulert fem sentrale satsningsområder for anskaffelsesstrategien. Satsningsområdene tar for seg ulike sider av innkjøpsarbeidet, og skal sikre god forankring og styring av innkjøpsfunksjonen, gi gode innkjøp og ta vare på kommunen sitt samfunnsansvar på en god måte. Satsningsområde 1-3 styrker særlig rollen som tjenesteleverandør og 4-5 støtter opp om rollen som samfunnsutvikler. <ol style="list-style-type: none"> 1. Anskaffelsene skal organiseres effektivt, med avklarte roller og rett kompetanse. 2. Anskaffelsene skal bidra til bedre behovsdekning og bidra til bærekraftig verdiskaping. 3. Innkjøpsprosessene i kommunen skal være gjennomsiktede, digitale, gi tillitt og mulig å etterprøve. 4. Anskaffelsene skal styrke kommunens samfunnsansvar – gjennom å etterspørre bærekraftige løsninger som vektlegger jobbskaping, klima og miljø, etisk handel og kampen mot arbeidslivskriminalitet. 5. Anskaffelsene skal bidra til innovasjon og bygge gode partnerskap i markedet. 	Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle
Frivillighet	Karmøys kommune må samarbeide med frivilligheten for å nå denne målsettingen. Samarbeidet må skje i tråd med utfordringsbildet med hensikt å utjevne sosiale ulikheter, blant annet i helse. Ny temeplan for frivillighet er under utarbeidelse høsten 2022.	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
Implementering av ny interkommunal	Karmøy kommune har i fellesskap med Haugesund og Tysvær kommune utarbeidet en interkommunal kravspesifikasjon i forhold til kommunenes	Karmøy kommune har virkemidlene og de

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
klimastrategi for bygg og anleggsprosjekter	klima- og miljøambisjoner. Dette skal bidra til å standardisere et felles sett med minimumskrav som stilles til fremtidige bygge- og anleggsprosjekter hvor kommunene er byggherrer.	nødvendige samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
Implementering av ny renholdsplan med fokus på metoder som ivaretar folkehelse og reduserer bruk av kjemi	Etatene i Karmøy kommune har gjennomført en arbeidsprosess for å komme frem til en ny plan for renholdet av kommunale bygg. Planen er nå tilpasset hver etat sine behov, planen har fått et høyere fokus på folkehelseperspektivet i forhold til smitterengjøring og man har kommet frem til gode metoder for renhold uten bruk av kjemi.	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
Innovative offentlige anskaffelser	Næringsvennlig kommune handler om både å utvikle kostnadseffektiv kommunal tjenesteyting samtidig med å stimulere til jobbvekst og verdiskaping i privat sektor. Gjennom smartere innkjøp og investeringer kan kommunen forbedre egen lønnsomhet og samtidig stimulerer regionens verdiskaping. KS er initiativtaker og deleier av Nasjonalt program for leverandørutvikling sammen med NHO og Difi. Programmet består av et bredt partnerskap på tvers av sektorer og forvaltning. Programmet arbeider for å fremme bruk av innovative offentlige anskaffelser, samt å øke innovasjonseffekten av anskaffelser for kommuner, stat og leverandørmarkedet. Programmet tar sikte på å utnytte de mulighetene som ligger i anskaffelsesregelverket og virkemiddelapparatet til å kjøpe bedre produkter og tjenester.	Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle
Innovative offentlige anskaffelser	Næringsvennlig kommune handler om både å utvikle kostnadseffektiv kommunal tjenesteyting samtidig med å stimulere til jobbvekst og verdiskaping i privat sektor. Gjennom smartere innkjøp og investeringer kan kommunen forbedre egen lønnsomhet og samtidig stimulerer regionens verdiskaping. KS er initiativtaker og deleier av Nasjonalt program for leverandørutvikling sammen med NHO og Difi. Programmet består av et bredt partnerskap på tvers av sektorer og forvaltning. Programmet arbeider for å fremme bruk av innovative offentlige anskaffelser, samt å øke innovasjonseffekten av anskaffelser for kommuner, stat og leverandørmarkedet. Programmet utnytter de mulighetene som ligger i anskaffelsesregelverket og virkemiddelapparatet til å kjøpe bedre produkter og tjenester. Skal kommunen lykkes med innovative anskaffelser, må kommunen starte et strategisk arbeid med å påvise gevistpotensialer innenfor de ulike sektorene. Særlig aktuelt er sektor for «helse og omsorg», jmf. «velferdsteknologi».	Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle
Lederutviklingsprogram	<p>I løpet av 2021/2022 gjennomførte alle ledere i kommunen lederutviklingsprogrammet hvor kommunens lederprinsipper stod i fokus: Vi gir retning – Vi gir støtte – Vi er proaktive – Vi samskaper</p> <p>Programmet gav ledere på tvers av etater og sektorer felles innsikt om de utfordringer og muligheter kommunen står ovenfor. For å sikre at nye ledere får samme opplæring vil en i 2022/2023 arbeide med å etablere fast lederprogram for nyansatte ledere.</p> <p>Økt forståelse og samstemthet styrker evne til omstilling og tverretattlig samarbeid. Lederprogrammet har gitt en felles plattform for kommende organisasjonsutviklingsprosesser. I 2023 vil arbeidet med ny organisasjonsstrategi og verdier ta form.</p> <p>Kommune preges av en svært krevende rekrutteringssituasjon og tiltak for å øke vår evne til å tiltrekke og beholde kompetanse må prioriteres de neste årene. Det handler om å få til et rekrutteringsløft og det handler om å gjøre det rette tiltak framover for å øke kompetansen til dagens ansatte.</p>	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
Redusere sykefravær	Økt heltidskultur, økt gjennomsnittlig stillingsstørrelse og målretter fokus på oppfølging ved dialogmøte 0 vil gi utslag i redusert sykefravær.	Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle
Sikre likestilling og hindre diskriminering	En partssammensatt arbeidsgruppe vil i 2023 arbeidet med å sikre at rutiner er i tråd med sivilombudets veileder for ansettelse i offentlig sektor med særlig vekt på å sikre likestilling og hindre diskriminering.	Karmøysamfunnet har oppnådd likestilling og en likestillingskultur hvor deltakelse i det politiske, økonomiske og sosiale liv gjenspeiler befolkningssammensetningen
Sykefravær Karmøymodellen BHT	<p>Det kontinuerlige arbeid for å opprettholde et lavt sykefravær har i 2022 hatt fokus på kartlegging av arbeidsmiljøfaktorer som påvirker helsen på de ulike arbeidsplassene. I 2023 vil arbeidsmiljøgruppene arbeide videre med tiltak for å redusere risikoen for sykefravær.</p> <p>Det er en stor grad av usikkerhet knyttet til sykefravær grunnet utvikling av pandemi. Pandemisituasjonen gjør at en reduksjon i sykefravær til nivå før pandemi vil vanskelig. Anslag for 2023 er at sykefraværet vil være lavere enn anslaget for 2022 og i størrelsesorden 7,7-8,2 prosent.</p>	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
Økt andel heltid	<p>Det å tilby deltidsstillinger er en utfordring for den som ønsker å være fullverdig deltaker i arbeidslivet, få mulighet til faglig- og personlig utvikling og for den som ønsker å være økonomisk uavhengig.</p> <p>Heltidskultur er ikke et mål i seg selv, men en viktig forutsetning for bærekraft i tjenestene som gir trygge og gode helse- og omsorgstjenester. Den demografiske utviklingen krever at en i større grad tenker helhetlig på hvordan en organiserer tjenesten, planlegger og bruker den enkeltes kompetanse. Andelen eldre er økende i årene som kommer. Det er derfor en forventning til at det vil være økende behov for helse- og omsorgstjenester og at tjenestene kan bli mer komplekse. Gevinstene med heltidskultur er mange, men hovedmålet er at brukere av tjenestene skal oppleve høy grad av kontinuitet og trygghet, få medvirke i sitt eget liv mm.</p>	Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle
Økt andel menn i helse	En bærekraftig helse- og omsorgstjeneste forutsetter at vi utnytter mulighetene som ligger i teknologi, tjenesteutvikling og kompetansen hos de ansatte og pasientene/brukerne, og at vi tar i bruk samfunnets ressurser på nye og bedre måter. Vi må ha fokus på heltidskultur i tjenestene, redusert vikarbruk, rekruttering av menn og kvinner og økt kontinuitet i bemanningen.	Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle
Økt bruk av forbedringssystemet - lærende organisasjon	Økt bruk av forbedringssystemet skal bidra til å styrke Karmøy kommune som en lærende organisasjon, og rådmannen har derfor et mål om at alle virksomheter skal bruke forbedringssystemet aktivt til å melde inn avvik og forbedringsforslag. Det er satt i verk tiltak for å sikre at avvik i størst mulig grad blir rapportert inn i forbedringssystemet, da forutsetningen er at innmeldte avvik gir en bedre oversikt over dagens tilstand og dermed bedre grunnlag for å sette inn tiltak og unngå alvorlige hendelser.	Karmøy kommune har et bærekraftig utdanningsløp med gode pedagogiske arenaer som bygger kompetanse, utjevner sosial ulikhet, skaper fellesskap, livsmestring og ivaretar den enkelte
Å styrke innbyggerdialogen i Karmøy kommune	Ved å legge til rette for digitale selvbetjeningsløsninger og utvikle sikre og trygge dialogfora med innbyggere kan antall telefonhenvendelser reduseres. Samtidig skal det videreutvikles veilederkompetanse for å bistå de rundt 20 prosent av befolkningen som har lav digital kompetanse.	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
	Digitaliseringsarbeidet styrkes for å legge til rette for forbedring og utvikling av arbeidsprosesser og utvikle gode digitale tjenester for innbyggerdialog på nett. Flere arkivdeler åpnes for innsyn slik at innbyggerne med eget tastetrykk kan søke informasjon uten å kontakte kommune/saksbehandler.	bærekraftig samfunn
	Intuitive nettsider med tydelig informasjon vil redusere behov for kontakt med saks- og/eller fagansvarlig i kommunen og de vil samtidig styrke innbyggerdialogen. «Digitalt førstevalg» som et av kommunens mål bygger opp om dette. Det er om lag 1,5 millioner besøk årlig på kommunens nettsider, disse personene besøker flere sider. Det er naturlig å styrke innbyggerdialogen ved å utvikle "min side" i kommunen og videre legge til rette for chatfunksjon via nett. Veivalgene understøttes av både kommunikasjonsstrategi og den kommende digitaliseringsstrategien.	

Tidsavgrenset bevilgning

Søkbare midler til nærmiljø-utvalgene

Søkbare midler til grenda-utvalgene vedtatt i KST 136/21 Handlingsprogram 2022-2025 som en tidsavgrenset bevilgning i 2022.

Andre tekniske justeringer

Universell utforming IKT

Kommuner og fylkeskommuner ble i 2022 kompensert for kostnader til opplæring av ansatte og teknisk omlegging av nettstedet og mobilapplikasjoner som følger av Web Accessibility Directive (WAD) som ble en del av norsk rett gjennom Prop. 141 LS (2020–2021). Endringen trådte i kraft 1. januar 2022 med en overgangsperiode på ett år. Siden kompensasjonen gjaldt engangskostnader, reduseres rammetilskuddet til kommunene.

Nye tiltak

Digitalisering

Karmøy kommune har som mål at det skal være et digitalt førstevalg i Karmøy kommune, og det er satt av ytterligere midler til dette arbeidet. Videre digitalisering av tjenester og forvaltning medfører økte årlige lisenskostnader. Målet for arbeidet er å forbedre, fornye og forenkle tjenester og forvaltning i takt med brukernes behov. Innbyggere, næringsliv og frivillighet skal i større grad kunne betjene seg selv, involvere seg og ha en enkel, men sikker tilgang til sitt anliggende med kommunen. Kommunen skal bidra til gode, effektive og sammenhengende digitale tjenester. Tiltaket vil også dekke vedlikehold og lisenser til tidligere anskaffede IKT-systemer, blant annet som følge av disse brukes i større grad og andre tiltak for å øke kommunens kapasitet til å gjennomføre digitaliseringsprosjekter.

Digitalisering kommunikasjon ny stilling

Fremtiden er digital. For å nå vedtatte mål og operasjonalisere digitaliseringsstrategien er det nødvendig å styrke fagområdet. Digitalisering er i 2022 utviklet som et eget fagområde i kommunikasjonsavdelingen, enheten er likestilt med sentralarkiv og servicetorg. Digitaliseringsenheten skal i samhandling med andre utvikle trygge og brukervennlige digitale løsninger og forbedre og forenkle arbeidsprosesser og innbyggerdialogen. Implisitt innebærer dette å utvikle tydelige og brukervennlige nettsider med naturlige innloggingstjenester. Brukervennlige nettsider reduserer antall besøk og telefoniske henvendelser til kommunen.

Formannskapetets disposisjonspost

Rådmannen foreslår å sette formannskapetets disposisjonspost til totalt 0,5 mill. kroner.

Lagring og makulering

Det pågår et betydelig rydde- og arkiveringsarbeid i regi av sentralarkivet i Karmøy kommune. Teknisk arkiv er digitalisert og blir gjort tilgjengelig for innbyggerne via nett, flere arkivdeler skal åpnes for innsyn. Gammelt papirarkiv ryddes og det sendes betydelige mengder arkivverdig materiale til Interkommunalt arkiv i Rogaland. Det betales pr hyllemeter arkiv, disse må økes med 150 meter i 2023. Videre makuleres større mengder ryddet materiale på en forsvarlig måte. Det blir i 2022 tatt i bruk mediearkiv for å sikre forsvarlig bruk av bilder i kommunens kanaler.

Ny idrettshall Vormedal - driftskonsekvens av investering (helårseffekt)

Ny idrettshall Vormedal ferdigstilles og tas i bruk i løpet av 2022. Driftskonsekvensen er i 2022 beregnet til 344 000 kroner, med økning til helårseffekt fra 2023 til 982 000 kroner. For å ivareta renhold på idrettshallen er det behov for en 35 % stilling innenfor renhold. En annen driftskonsekvens som følge av ny idrettshall er serviceavtaler på tekniske anlegg og kostnader til forvaltning, drift og vedlikehold. Budsjettøkningen tar også høyde for forsikring av bygget samt den økte energikostnaden vi ser i 2022. For å redusere det totale energibehovet, vil den nye idrettshallen bli tilkoblet til et GEO-brønn anlegg som vil ivareta basisbehovet for oppvarming av bygget, i tillegg til en elektrokjel som ivaretar spisslast behovet. GEO-brønn anlegget ble etablert i forbindelse med investeringsprosjektet «Vormedal ungdomsskole». Det estimerte energibehovet for den nye idrettshallen er på rundt 150 000 kWh i året.

Helårseffekt av driftskonsekvensen er fordelt på følgende tjenesteområder:

Administrasjon	15 000 kroner
Idrett	394 000 kroner
Skole	229 000 kroner

Ny utreder HO

Pandemien har blitt håndtert uten ytterlige ressurser i administrasjonen. Dette har medført et etterslep som nå må hentes inn. Det legges da opp til en ny rådgiver som blant annet skal jobbe med utredninger i helse- og omsorgsetaten.

Nye Veavågen skole - driftskonsekvens av investering

Nye Veavågen skole skal etter planen ferdigstilles og tas i bruk til skolestart 2025. Driftskonsekvensen er i 2025 beregnet til 206 000 kroner, med økning til helårseffekt fra 2026 til 412 000 kroner. Dette er økte kostnader i forhold til dagens drift av Veavågen skole. Økningen er i hovedsak knyttet til drift av planlagt minihall, noe økte driftskostnader av utearealer, samt økte utgifter til forsikring og serviceavtaler. Oppføring av nytt skolebygg gir ingen endringer i driftsutgifter ift. årsverk skoledrift. Elevgruppen er den samme og årsverkene vil følge av det. Utstyrmessig vil også situasjonen være lik.

Driftskonsekvensen er fordelt på følgende tjenesteområder:

Administrasjon	36 000 kroner
Skole	376 000 kroner

Næringsutvikling

Det arbeides med å ansette i ny stilling knyttet til næringsutvikling og eierstyring. Stillingen forventes delvis finansiert sammen med Bokn kommune. Helårseffekt av tiltaket i Handlingsprogrammet 2022-2025.

Påbygg pumpeverksted- driftskonsekvens av investering

Tiltaket gjelder den driftsmessige merutgiften etter påbygg på pumpeverkstedet står ferdig. Dette er merutgifter til strøm, avgifter og forsikring.

Skudeneshavn sykehjem - driftskonsekvens av investering

Tiltaket gjelder drift av Skudeneshavn sykehjem fra januar 2023.

Driftskonsekvensen består av teknisk drift og vedlikehold av bygg, utstyr og uteområde, i tillegg til drift av 32 sykehjemsplasser og 8 omsorgsboliger. Totalt er den driftsmessige helårseffekten beregnet til netto 20,023 mill. kroner.

Den årlige driftskonsekvensen knyttet til teknisk drift og vedlikehold av bygg, utstyr og uteområde er beregnet til 1,723 mill. kroner. Dette er i hovedsak utgifter til renhold, vedlikehold, energi og serviceavtaler.

Driftskonsekvensen knyttet til drift av 32 sykehjemsplasser og 8 omsorgsboliger er beregnet til 32 mill. kroner og tar utgangspunkt i at sykehjemsplassene kategoriseres som demens langtids og at boligene er tiltenkt forholdsvis lette brukere. Driften finansieres gjennom den estimerte demografiveksten for 2023, flytting av budsjett for 8 sykehjemsplasser ved Torfæusgate og reduksjon av dobbeltrom på Norheim. Netto driftskonsekvens knyttet til drift av sykehjemsplassene og omsorgsboligene blir da på 18,3 mill. kroner, tilsvarende beregnet demografivekst for 2023.

Driftskonsekvensen er fordelt på følgende tjenesteområder:

Administrasjon	90 000 kroner
Omsorg	20 591 000 kroner
Bolig	- 658 000 kroner

Stangaland skole- driftskonsekvens av investering (helårseffekt)

Stangaland skole ble tatt i bruk til skolestart 2022. Driftskonsekvensen er helårseffekten av allerede innarbeidet delårseffekt fra 2022. Beregnet driftskonsekvens samlet er på 1. mill. kroner. 301 000 kroner av disse ble innarbeidet i budsjett 2022, resterende 699 000 kroner innarbeides som helårseffekt fra 2023. Driftskonsekvensen er økte kostnader i forhold til driften av Eide og Stokkastrand skole. Økningen er i hovedsak knyttet til energi, forsikring, og vedlikehold- og serviceavtaler som er justert i henhold til de høye prisene vi ser nå i 2022.

Det gjennomføres en effektiviseringsprosess knyttet til renhold, og ny renholdsplan skal implementeres i løpet av 2022/2023. Renhold vil derfor ikke ha et behov for å øke antall ansatte, selv om den nye skolen har et større totalareal enn de to skolebygningene den erstatter.

Det har hele tiden vært planlagt at energiforbruket skulle holdes uendret på tross av at totalarealet på den nye skolen er større enn på de gamle skolene, spesielt i forhold til den nye idrettshallen. Nybyggene er ført opp etter så høye energikrav at dette vil utligne seg med tanke på hva de to gamle byggene brukte av energi. Forutsetningen om at Eide og Stokkastrand sitt budsjett knyttet til energi kunne overføres til Stangaland i sin helhet har vist seg urealistisk i ettertid. Det vil som et minimum påløpe energiutgifter i de gamle skolene knyttet til ventilasjon inntil etterbruk av byggene blir avklart.

Den økte forsikringspremien er estimert til å bli litt høyere enn dagens premie ut fra at nybygget har et høyere totalareal. Vedlikeholds- og serviceavtaler er basert på pristilbud fra leverandører og erfaringstall ut ifra byggets behov. Prosjektet anser at besparelsen på vedlikehold ved å gå fra to utdaterte bygg til nye bygg vil gjenspeile seg i økte serviceavtaler og årlige kontroller grunnet økte krav og kompleksitet.

Oppføring av nytt skolebygg gir ingen endringer i driftsutgifter ift. årsverk skoledrift. Elevgruppen er den samme og årsverkene vil følge av det. Utstyrmessig vil også situasjonen være tilnærmet lik.

Driftskonsekvensen i 2023 fordeles på følgende tjenesteområder:

Administrasjon	29 000 kroner
Idrett	202 000 kroner
Skole	468 000 kroner

Studietur formannskap og hovedutvalgene

Det er en viktig å kunne lære av det andre kommuner gjør og lykkes med. Karmøy kommune har tidligere hatt en tradisjon for at formannskap og hovedutvalg har besøkt andre kommuner tidlig i kommunestyreperioden, sammen med deler av administrasjonen. Studiereisene har vært brukt for å besøke andre kommuner/aktører som Karmøy kommune ønsker å lære mer av. Rådmannen mener dette kan bidra til et sterkt fokus på utvikling.

Det foreslås derfor å bevilge midler til å teste ut denne ordningen igjen med nytt formannskap høsten 2023 og med hovedutvalgene i løpet av 2024.

Valg

I økonomiplanen er det tatt høyde for å dekke kostnader til gjennomføring av valg i valgår. Lokalvalg koster mer enn et stortingsvalg og det er dermed lagt inn 0,3 mill. kroner ekstra i 2023.

Økning av energipriser

Vesentlig knapphet på energivarer i Europa har over lengre tid har gitt uvanlig høye priser på energivarer, bl.a. på strøm.

Kommunestyret vedtok i sak 64/22 å øke budsjettet til energiutgifter med 21,5 mill. kroner for 2022. Som grunnlag for denne økningen lå et prisestimat fra kommunens strømleverandør for 2022 for strømudgifter på 147 kroner per kWh inkl. nettleie. For 2022 blir 70 % av forventet strømforbruk betalt etter sikringspris, hvilket er svært gunstig med hensyn til utgiftsnivå gitt det høye prisnivået i spotmarkedet. Fremskrevet prognose gitt fra kommunens strømleverandør tilsier at vi vil få en besparelse på rundt 32 mill. kroner i 2023 grunnet sikringshandelsavtalen.

I budsjettet for 2023 legges det til grunn en strømpris med utgangspunkt i Nasdaq Electricity Nordic 25. oktober 2022, skjønsmessig justert til sone 02 og tillagt 46 øre i nettleie per kWh. Budsjettet strømpris er på denne bakgrunn satt til 221 øre per kWh.

På grunn av prisøkning, er det samlede budsjettet for energiutgifter økt med 45,1 mill. kroner for 2023.

Økning bedriftshelsetjenesten

For årene 2021 til 2022 var det ikke lagt inn full kompensasjon for lønns- og prisvekst. Tilskuddet økes derfor med 178 000 kroner.

Økt stilling til NSF tillitsvalgt

Hovedavtalen gir arbeidstakerorganisasjonene rett til frikjøp basert på antall medlemmer. Antall medlemmer har økt og utløser en rett til økt frikjøpsressurs.

Rådmannen foreslår dermed en økt stilling til NSF tillitsvalgt.

Økte forsikringspremier - eiendom og ansvar

I dialog med kommunens forsikringsmegler, Waco Forsikringsmegling, har rådmannen utarbeidet forslag til premieøkninger for 2023.

Eiendomsforsikringens premie vil bli regulert etter Statistisk Sentralbyrås byggekostnadsindeks, hvor helårsendring for byggekostnader til boliger blir målt til 11,9 %. Rådmannen vil dermed foreslå å øke budsjettet for eiendomsforsikring med 416 000 kroner fra og med år 2023. Nytt budsjett for eiendomsforsikring vil dermed være 3 909 000 kroner.

Ansvarsforsikringens premie vil bli regulert av endringer i skadehistorikk og generell prisutvikling i samfunnet. Rådmannens forslag er å øke budsjettet med 39 000 kroner for 2023, hvor det er lagt til grunn en helårsendring i konsumprisindeksen på 4,5%. Nytt budsjett for ansvarsforsikring blir dermed på 898 000 kroner.

Innsparing

Effektivisering strømforbruk - eiendomsforvaltning

Kommunen arbeider kontinuerlig med å effektivisere bruken av energi til oppvarming og belysning av kommunale bygg. For 2022 estimeres det at kommunen vil ha et strømforbruk på 25 100 000 kWh (25,1 GWh). På grunn av effektiviseringstiltak som hittil er gjennomført, går rådmannen inn for å kutte det budsjetterte strømforbruket for 2023 med 200 000 kWh. Med en budsjettert strømpris på 221 øre per kWh, gir dette en effektivisering på 442 000 kroner.

Energioppfølgingsystemet Greentracker er tatt i bruk for de største kommunale formålsbyggene. Erfaringen er at Greentracker er et verktøy som bidrar til bedre ventilasjons –og varmestyring.

Enkelte bygningsmessige tiltak har gitt klare reduksjoner i energiforbruk. Et eksempel på dette er utskiftning av vinduer ved rådhuset i 2020, som har gitt et lavere oppvarmingsbehov. Sammenlignes 2019, som var siste året før Covid-19 pandemien brøt ut, mot 2022, er det registrert et fall i bruken av kWh ved rådhuset på 13 %.

Generelt er det særlig oppnådd bedre energistyring ved skoler, idrettshaller og kontorlokaler.

Fremover vil kommunen samarbeide med Haugesund kommune om erfaringsutvekslinger i arbeidet med energieffektivisering og tiltak for å redusere energiforbruk.

Kutt kommunikasjon

Karmøy kommune vedtok i budsjettet for 2020 å etablere en ny stilling som kommunikasjonssjef. Det ble i vedtaket forutsatt at stillingen på sikt skulle dekkes inn innenfor rammen til kommunikasjonsavdelingen, og dette ligger inne med effekt fra 2023.

MO-senter og administrasjonslokaler - driftskonsekvens av investering

Ombygging av Kopparen til MO senter og kontorplasser er planlagt ferdigstilt i 2023. Samlet driftskonsekvens i 2023 er beregnet til -377 000 kroner (besparelse). Helårseffekten fra år tre er beregnet til -772 000 kroner (besparelse). Forutsetninger som ligger til grunn for beregnet driftskonsekvens er knyttet til bortfall av leieutgifter, økte driftskostnader og utleie av lokaler.

Driftskonsekvensen (besparelsen) i 2023 er fordelt på følgende tjenestoområder:

Administrasjon	1 483 000 kroner
Helse	-1 065 000 kroner
Omsorg	-325 000 kroner

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Sosial -410 000 kroner
Næring -60 000 kroner

Ny advokatstilling

Det ble i 2022 ansatt en ny advokat hos kommuneadvokatkontoret. Finansieres ved økte inntekter fra Tysvær og Vindafjord kommune. Netto inntekter av stillingen går til å dekke indirekte kostnader i Karmøy kommune.

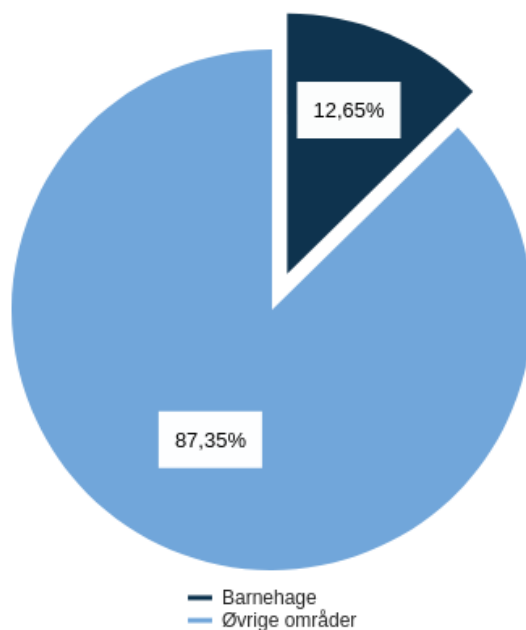
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan				Sum øvrige år					Investeringsfasene	
	Ferdig år	Ørem . fin. prosjekt utgift	Netto	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031		2032
Administrasjon														
Digitalisering (planprosjekt)	2024	0	17 525	3 900	3 000	0	0	0	0	0	0	0	0	
IKT-investeringer	Årsbevilgning			1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	
Investeringstilskudd til Haugaland IKT kommunalt oppgavefellesskap	Årsbevilgning			3 200	3 200	3 200	3 200	3 200	3 200	3 200	3 200	3 200	3 200	
MO-senter og administrasjonslokaler	2023	0	73 978	28 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Prosjektering
Reservestrøm	2023	0	1 500	1 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Prosjektering
Sum Administrasjon		0	93 003	37 600	7 700	4 700	4 700	4 700	4 700	4 700	4 700	4 700	4 700	

Barnehage

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt Budsjett Forrige år	405 048	405 048	405 048	405 048
Sum Kostra-korrigeringer	4	4	4	4
Sum Lønns- og prisvekst	16 901	16 847	16 847	16 847
Sum Pensjonsendringer	9 928	9 928	9 928	9 928
Andre tekniske justeringer				
Gartis barnehageplass tredje barn	156	156	156	156
Reduksjon foreldrebetaling barnehage	5 690	5 690	5 690	5 690
Redusert pensjonspåslag private barnehager	-413	-413	-413	-413
Sum Andre tekniske justeringer	5 433	5 433	5 433	5 433
Tekniske justeringer	32 266	32 212	32 212	32 212
Konsekvensjustert ramme	437 314	437 260	437 260	437 260
Nye tiltak				
Deflatorjustering 2021 tilskudd private barnehager	1 900	1 900	1 900	1 900
Deflatorjustering 2022 tilskudd private barnehager	5 600	5 600	5 600	5 600
Generell bevilgning til vedlikehold	242	242	242	242
Høyere barnetall enn demografiutviklingen skulle tilsi	4 500	4 500	4 500	4 500
Kapitaltilskudd til private barnehager	1 350	1 350	1 350	1 350
Økning av energipriser	1 430	1 430	1 430	1 430
Sum Nye tiltak	15 022	15 022	15 022	15 022
Innsparing				
Demografi barnehage	0	-1 500	-3 100	-6 200
Endring av administrativ stilling i barnehagesektoren	0	-1 300	-1 300	-1 300
Finansiering samarbeid kulturskolen	-30	-30	-30	-30
Færre barn i barnehagealder	-8 009	-8 009	-8 009	-8 009
Sum Innsparing	-8 039	-10 839	-12 439	-15 539

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Nye tiltak	6 983	4 183	2 583	-517
Ramme 2023-2026	444 297	441 443	439 843	436 743

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Beskrivelse
0-6 år barn i barnehage (antall)	2 237	2 235	2 207	2 171	2 129	2 105	Totalt antall barn i alle barnehager. Kilde: Årlig Basil rapportering pr 15.12.
0-6 år Kommune Alle oppholdskategorier Barn i barnehage (antall)	495	499	493	485	475	470	Barn i kommunale barnehager pr 15.12. Kilde: Årlig Basil rapportering
0-6 år Privat Alle oppholdskategorier Barn i barnehage (antall)	1 742	1 736	1 714	1 686	1 654	1 635	Barn i private barnehager pr 15.12. Kilde: Årlig Basil rapportering.
Antall vedtakstimer per uke for barn med særskilte behov - v/utgang av barnehageår	2 326	2 029	2 257	2 220	2 178	2 154	
Arealutnyttelse i de kommunale barnehagene pr 15.12.	86,9 %	88,3 %	87,2 %	85,7 %	83,8 %	82,9 %	Arealutnyttelse i de kommunale barnehagene pr 15.12. Det er overkapasitet i sone 1 og sone 5
Korrigerte oppholdstimer alle barnehager pr 15.12. ('000)	6 298	6 293	6 214	6 113	5 995	5 927	Korrigerte oppholdstimer alle barnehager pr 15.12.

Sammendrag budsjett

Karmøy kommune har totalt 31 barnehager. Det gikk 2237 barn i Karmøybarnehagene ved utgangen av 2021, fordelt mellom 8 kommunale og 23 private barnehager. I 2021 var det en økning i antall fødsler. Det forventes ikke at det nivået opprettholdes i årene som kommer. 1. halvår i 2022 er antall fødsler i Karmøy kommune redusert med 18% (41 færre barn), sammenlignet med 1. halvår i 2021. Det er dermed forventet at barnetallet vil fortsette å synke de nærmeste årene, slik utviklingen har vært siden 2014.

Stadige endringer i regelverket knyttet til barnehageområdet gjør at det er vanskelig å lage gode prognoser for kostnadsutviklingen i sektoren. Reduksjon i antall barn i barnehagealder vil fortsatt kunne gi både kommunen og flere private barnehager økte økonomiske utfordringer fremover. Til tross for at barnetallet er forventet å synke videre, er det slik at barn under tre år synes å starte i barnehagen tidligere enn før. En stadig høyere andel av barn i førskolealder benytter seg dermed av barnehageplass, uten at kommunen kompenseres fullt ut for dette. I de statlige overføringene til kommunen, trekkes kommunen en god del for at utdanningsnivået i kommunen er lavere enn gjennomsnittlig nasjonalt utdanningsnivå. Likevel er det slik at det ikke synes å være en sammenheng mellom utdanningsnivå og bruk av barnehageplass, da Karmøy har tilsvarende andel barn i barnehage som sammenlignbare kommuner og landet for øvrig.

For barn som har bostedsadresse i annen kommune enn der barnet har barnehageplass, er det slik at kommunen mottar refusjonskrav for barn som bor i Karmøy, men har barnehageplass i annen

kommune. På samme måte sender Karmøy kommune krav til andre kommuner for barn som har barnehageplass i Karmøy, men bostedsadresse i annen kommune. Det varierer årlig om inntektene overstiger kostnadene for disse barna. I 2022 mottar kommunen refusjonskrav for flere barn enn kommunen sender krav for, og kostnadene er med det større enn inntektene. Det er usikkerhet forbundet med situasjonen fremover, og derav usikkert om kostnadene vil fortsette å overstige inntektene.

Enheten "Tett på" har ansvar for planlegging og gjennomføring av styrket tilbud til førskolebarn (inkludert spesialpedagogisk hjelp) i alle Karmøybarnehagene. Avdelingen forvalter ca. 45 faste årsverk, i tillegg til flere vikariater som trengs for å følge opp vedtak. Årsverkene er fordelt på to team (nord og sør). De ansatte har god faglig kompetanse, og avdelingslederne for team nord og sør sørger for å fordele ressursene på best mulig måte for å ivareta hvert enkelt barns behov. "Tett på" bidrar på denne måten til å sikre at kommunen som barnehagemyndighet ivaretar barnehagelovens krav om god kvalitet og likeverdig behandling i tjenestetilbudet.

"Tett på" opplever stor pågang av barn som har behov for styrket tilbud, og barnas behov er ofte komplekse og sammensatte. Pågangen og vedtaksmengden reduseres foreløpig ikke i takt med synkende barnetall. Det gir budsjettmessige utfordringer som enheten kontinuerlig jobber for å løse ved å benytte tildelte ressurser mest mulig effektivt.

Kunnskapsdepartementet (KD) la i Prop. 96 L (2019–2020) frem forslag til endringer i barnehageloven 19. juni 2020 som trådte i kraft 1. januar 2021. Endringene innebærer krav om internkontroll, krav om at kommunens oppgaver som barnehageeier og som barnehagemyndighet skal organiseres uavhengig av hverandre, samt at det er innført et nytt kapittel om barns rett til et trygt og godt psykososialt miljø med tilhørende aktivitetsplikt. Statsforvalteren har fremmet at kommunen både som eier og myndighet, skal ha særlig fokus på trygt og godt miljø i kommende periode.

Når det gjelder barnehagemyndighetens oppgave som omhandler tilsyn av barnehager, er det inngått et interkommunalt samarbeid med våre nabokommuner Haugesund, Tysvær, Bokn og Utsira, slik at kravet til uavhengighet ivaretas.

Høsten 2022 har arbeidet med oppgradering av utearealene i de kommunale barnehagene startet opp, i tråd med politisk vedtatt investeringsprosjekt. Det er nå mange år siden det har vært gjort store utbedringer, og barnehagestyrerne, de ansatte og ikke minst barnehagebarna ser virkelig frem til å få nye, flotte utearealer å boltre seg på. Først ut er Avaldsnes barnehage, som tilfeldigvis også hadde 50 års jubileum i 2022. Deretter er det Vormedal barnehage, før det er Kolnes barnehage sin tur, etterfulgt av de resterende fem barnehagene. Oppgraderingen vil blant annet innebære at alle utearealene skal få universell utforming, slik at alle barn vil ha muligheten til å inkluderes og delta i lek.

I statsbudsjettet for 2023 er det foreslått at maksprisen for en barnehageplass skal reduseres fra 3050 kroner per måned til 3000 kroner per måned (fastsettes i behandlingen av Statsbudsjettet).

Gjeldende planer og planstatus

Barnehageplanen var oppdatert i 2019. Den viser at Karmøy kommune pr i dag har overkapasitet på barnehageplasser og prognosene tilsier at overkapasiteten kommer til å stige merkbart frem mot 2025. I forrige planperiode var det et mål å øke den kommunale prosentandelen ved å bygge ut flere kommunale barnehageplasser. Da det ikke er behov for utvidelse av antall enheter i perioden frem til 2035, må en evt. økning av kommunale barnehageplasser være som et resultat av boligutbygging i kommunen eller eventuelt at private barnehager reduserer sin kapasitet. Kommunen vil også være positiv til å vurdere overtakelse av eksisterende private barnehager i tilfelle slikt blir aktuelt.

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Regjeringen vedtok **ny rammeplan** for barnehagen august 2017. I den forbindelse ble det laget en utviklingsplan for Karmøybarnehagene. Alle kommunens barnehager var involvert i prosessen med implementeringen av den nye rammeplanen. Utviklingsplanen som ble laget varer i utgangspunktet til 2020, men det er bestemt at den forlenges ut 2022. Det foregår nå en felles prosess for Oppvekst (barnehagesektoren og skolesektoren), der en ny kvalitetsplan for utdanningsløpet skal utvikles i samarbeid med styrere, rektorer og administrasjonen. Sektor barnehage vil videre utarbeide ny utviklingsplan for barnehagesektoren, med det som formål å støtte kommunens barnehager ved implementering av sentrale styringsdokumenter og kommunens kvalitetsplan for utdanningsløpet.

Som følge av endringer i lovverk og etablering av et interkommunalt samarbeid om tilsyn, vil sektor barnehage også i løpet av 2023 revidere vedtatt **barnehagemyndighetsplan**.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	144 956	133 414	149 689	149 689	149 689	149 689
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	9 593	10 084	12 080	10 580	8 980	5 880
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	298 891	288 632	308 061	306 707	306 707	306 707
Overføringsutgifter	1 449	910	1 360	1 360	1 360	1 360
Finansutgifter	3 351	2 530	2 530	2 530	2 530	2 530
Sum Driftsutgifter	458 241	435 570	473 720	470 866	469 266	466 166
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-16 955	-17 535	-15 603	-15 603	-15 603	-15 603
Refusjoner	-23 215	-12 987	-13 820	-13 820	-13 820	-13 820
Overføringsinntekter	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-150	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-40 320	-30 522	-29 423	-29 423	-29 423	-29 423
Sum	417 921	405 048	444 297	441 443	439 843	436 743

Kostra-analyse

Prioritet	Karmøy	Karmøy	Haugesund	Ålesund	Larvik	Arendal	Kostragruppe	Landet	Landet
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	10	uten Oslo	
Netto driftsutgifter per innbygger (201) førskole (B) **)	7 665	8 320	8 330	7 996	7 678	8 861	8 230	8 224	8 172
Netto driftsutgifter per innbygger (211) styrket tilbud til førskolebarn (B) **)	971	1 139	1 233	1 004	624	892	902	816	816
Netto driftsutgifter per innbygger (221) førskolelokaler og skyss (B) **)	158	171	122	407	769	242	424	662	621
Produktivit									
Brutto driftsutgifter til styrket tilbud til førskolebarn (f 211) per barn som får ekstra ressurser, alle barnehager (kr)	152 580	187 870	107 207	94 652	67 942	83 785	78 072	75 663	81 194
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per	82,5	102,5	137,1	90,0	75,1	101,4	86,5	87,9	85,9

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

korrigert oppholdstimer (kr) (B)									
Korrigererte oppholdstimer per årsverk til basisvirksomhet, kommunale barnehager (B)	12 569	12 457	11 878	12 659	12 511	12 517	12 466	12 162	12 113
Korrigererte oppholdstimer per årsverk til basisvirksomhet, private barnehager (B)	12 717	12 591	12 544	12 429	12 592	12 235	12 431	12 401	12 385
Dekningsgrad									
Andel barn 0 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 0 år (B)	12,3 %	11,7 %	13,5 %	5,0 %	9,4 %	5,9 %	6,8 %	4,6 %	5,0 %
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år	86,2 %	85,2 %	94,7 %	88,2 %	87,9 %	85,3 %	86,8 %	87,0 %	87,1 %
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)	93,7 %	92,3 %	98,4 %	94,2 %	92,9 %	94,1 %	93,7 %	93,4 %	93,6 %
Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 3-5 år (B)	98,2 %	96,8 %	100,5 %	97,8 %	95,9 %	99,1 %	97,9 %	97,4 %	97,6 %
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage (B)	22,5 %	22,2 %	14,5 %	31,3 %	56,7 %	24,2 %	40,1 %	50,8 %	49,6 %
Andel barn som får ekstra ressurser til styrket tilbud til førskolebarn, i forhold til alle barn i barnehage. Alle barnehager (prosent)	12,1 %	11,3 %	24,5 %	21,6 %	20,9 %	23,0 %	24,5 %	23,1 %	21,5 %
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til alle barn med barnehageplass (B)	8,7 %	7,8 %	19,1 %	16,5 %	17,2 %	18,9 %	21,0 %	19,6 %	18,0 %
Kvalitet									
Andel barnehagelærere i prosent av grunnbemanningen (prosent)	45,0 %	45,3 %	45,2 %	41,3 %	43,9 %	45,1 %	42,7 %	42,0 %	42,7 %
Andre nøkkeltall									
Andel barn, eks. minoritetsspråkl, som får ekstra ressurser, i forhold til alle barn i komm. bhg	2,7 %	4,0 %	7,4 %	5,6 %	3,9 %	5,7 %	4,4 %	4,2 %	4,2 %

***) Justert for utgiftsbehov*

Ressursbruk: Flere år bakover i tid har kommunen hatt lavere utgifter til barnehagesektoren enn sammenlignbare kommuner, grunnet effektiv drift. Regelverket på barnehageområdet endrer seg raskt, og ved blant annet å lovfeste bemanningsnormer samt at barnehagene opplever reduksjon i barnetallet slik at de går med ledig kapasitet, er kostnadsnivået på barnehageområdet i kommunen høyere enn tidligere.

For barnehagesektoren var netto driftsutgifter per innbygger, justert for beregnet utgiftsnivå, i 2021 samlet sett kr 9 630 (funksjonene barnehagedrift, styrket tilbud til førskolebarn og førskolelokaler/skyss). Karmøy skiller seg med dette ikke vesentlig fra sammenlignbare kommuner (K10), som hadde 0,7% lavere netto driftsutgifter pr innbygger. De største forskjellene gjelder funksjonen styrket tilbud til førskolebarn, der Karmøy ligger høyt når en sammenligner med K10, samt utgifter til førskolelokaler/skyss, der Karmøy ved sammenligning ligger lavt. Kostnadsnivået for 2021 kan i stor grad sammenlignes med vår nabokommune Haugesund sitt kostnadsnivå for alle funksjoner. Haugesund hadde samlet sett netto driftsutgifter som er 0,6% høyere enn Karmøy.

Fra 2017 til 2019 var det er særlig høy kostnadsvekst på styrket tilbud til førskolebarn. Selv om kostnadene gikk noe ned i 2020, var de fortsatt på et høyere nivå enn sammenlignbare kommuner, ca. 24% høyere enn K10. I 2021 økte kostnadene igjen, og var ca. 26% høyere enn K10.

Dekningsgrader. Dekningsgraden, målt i andel barn 1-5 år med barnehageplass, var 92,3 prosent i 2021. Det var en liten nedgang fra 2020, og dekningsgraden var 1,4% lavere enn gjennomsnittet i K10. Karmøy har likevel en vesentlig høyere andel 0-åringer i barnehagene. Ut fra inntektssystemet er det antatt at Karmøy statistisk sett skal ha noe lavere etterspørsel etter barnehageplass enn landsgjennomsnittet. Tall fra og med 2018 tilsier imidlertid at Karmøy har flere oppholdstimer enn inntektssystemet skulle tilsi.

Karmøy har en lavere andel som får ekstra ressurser til styrket tilbud. Mye av denne forskjellen kan se ut som at kan forklares med en lavere andel minoritetsspråklige barn i Karmøybarnehagene. Også når man ser bort fra minoritetsspråklige barn, er andelen som får ekstra ressurser noe lavere enn K10 og landet. Gjennomsnittlige kostnader barn som får styrket tilbud er imidlertid vesentlig høyere i Karmøy, og kostnadene til dette er altså høyere i Karmøy enn på landsbasis.

Andel kommunale barnehagebarn var på 22,2 prosent i 2021, mens de resterende barna hadde barnehageplass i private barnehager. Andelen er vesentlig lavere enn sammenlignbare kommuner (40,1 prosent) eller landsgjennomsnittet (50,8 prosent).

Oppdrag for å nå mål

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
«Liten og trygg» i de kommunale barnehagene	<p>Prognoser for befolkningsutviklingen holdt opp mot dagens kapasitet viser at det ikke er behov for utvidelse av antall enheter i perioden frem til 2035. Dersom den kommunale andelen barnehageplasser skal økes, må dette være som et resultat av at private barnehager reduserer sin kapasitet. Da kommunestyret har vedtatt at kommunen ikke kommer til å redusere kapasiteten i de kommunale barnehagene, forbereder kommunen som barnehageeier seg på lavere søkertall, og innretter driften etter dette. Det å opprettholde kapasiteten i de kommunale barnehagene er med på å sikre at retten til barnehageplass oppfylles, og at det også fremover vil være gode barnehage tilbud i alle kommunens soner. Pr august 2022 er det flere kommunale barnehager som ikke klarer å få tilstrekkelig med søkere for å opprettholde høyest mulig effektivitet. Dette vil også være en utfordring årene som kommer da befolkningsprognoser viser fortsatt nedgang i antall barn i barnehagealder. Det er viktig for kommunens økonomi at kommunale barnehager ikke har tomme plasser.</p> <p>På høsthalvåret 2021 gikk startskuddet for satsningen «Liten og trygg» i de kommunale barnehagene. Det som begynte som et omdømmeprojekt, har etter hvert blitt både tegn på samhold og fellesskap i hver enkelt barnehage og mellom de kommunale barnehagene. De kommunale barnehagene har nå fått en felles grafisk profil og en egen sang og dans. Ansatte i alle barnehager har jobbet med å gi «liten og trygg» mening og hatt faglige refleksjoner rundt hva de legger i begrep og konsept i prosjektet. I 2023 kommer prosjektet til å bli videreført og da i enda større grad få «liten og trygg» ut til foreldre og andre innbyggere.</p>	<p>Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle</p>
Inkluderende og trygt barnehagemiljø og De utrolige årene (DUÅ)	<p>Barnehagelovens kapittel 8 forplikter barnehagene til å jobbe forebyggende for å fremme livskvalitet gjennom et trygt, inkluderende og godt psykososialt miljø. Det innebærer også en aktivitetsplikt for alle ansatte om de får kjennskap til at barn ikke trives eller blir utsatt for krenkelser/mobbing. Personalgruppen må derfor i fellesskap drøfte praksis og utvikle ny kunnskap, og ledelsen må ha kompetanse i å igangsette riktige tiltak basert på barn, foreldre og personalets medvirkning. Sektor barnehage har etablert innsatsteam i private og kommunale barnehager, og tilbyr kompetansehevende tiltak som har som mål å gi barn best mulig trivsel og utvikling, samt god handlingskompetanse når saker oppstår.</p> <p><u>DUÅs skole- og barnehageprogram</u> er et av hovedtiltakene kommunen tilbyr innen dette temaet. Dette er et universalforebyggende program egnet for å styrke personalets kompetanse innen gode relasjoner, danne et trygt og godt barnehagemiljø, coaching og forebygge og håndtere krenkelser og mobbing. Programmet tilbys i samarbeid med Universitetet i Tromsø (UiT). DUÅ har vært en</p>	<p>Karmøy kommune har et bærekraftig utdanningsløp med gode pedagogiske arenaer som bygger kompetanse, utjevner sosial ulikhet, skaper fellesskap, livsmestring og ivaretar den enkelte</p>

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
	<p>langsiktig satsning og programmet er igangsatt i 8 kommunale og 22 private barnehager. En oppfølgingsgruppe med nyansatte får opplæring kommende år. Barnehager får oppfølging rundt implementering og deltar i lærende nettverk 4 ganger pr semester, samt på lederveiledning.</p> <p><u>Foreldreveiledning:</u> Det tilbys foresatte som trenger støtte innen foreldreferdigheter to ulike foreldreprogram. De utrolige årene (DUÅ) som er for foreldre med barn i alderen 3 – 8 år, om positivt samspill og grensesetting. I tillegg samarbeider støtteenheten "Tett på" med helsestasjonene om å tilby foreldreprogrammet Cos-P, med målgruppe 0 – 3 år.</p>	
<p>Videreføring av igangsatte tiltak - Barnehage</p>	<p>For å ivareta viktige funksjoner og videre positiv utvikling, vil sektor barnehage fortsette å prioritere følgende oppgaver:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opprettholde arbeidet med tverrfaglig samarbeid med PPT, Helsestasjon og Barnevernet og følge opp tema for å forebygge at barn blir utsatt for omsorgssvikt • Samarbeide med omkringliggende kommuner og UH-sektoren om regional ordning for kompetansehevingstiltak (REkomp). Her er Karmøy kommune med og leder ny satsning på ledelse og pedagogisk ledelse med 9 barnehager som startet i 2021. • Følge opp arbeidet med å skape gode overganger i barns liv, særlig implementering av foreldreaktiv tilvenning og ny plan for overgang til skole • Følge opp plan for veiledning av nyutdannede • Ledersamlinger for både kommunale og private barnehager • Satsing på språk og kommunikasjon videreføres • Videre støtte for bruk av digitale verktøy og bl.a Salaby som læringsplattform 	<p>Karmøy kommune har et bærekraftig utdanningsløp med gode pedagogiske arenaer som bygger kompetanse, utjevner sosial ulikhet, skaper fellesskap, livsmestring og ivaretar den enkelte</p>

Andre tekniske justeringer

Gartis barnehageplass tredje barn

I statsbudsjettet foreslås det å innføre gratis barnehage fra tredje barn i familien som går i barnehage samtidig, fra 1. august 2023. I dag har disse barna rett til reduksjon i foreldrebetalingen på 50 pst. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2022–2023) for Kunnskapsdepartementet og Prop. 1 S (2022–2023) for Barne- og familiedepartementet.

Reduksjon foreldrebetaling barnehage

Maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehagen ble fra 1. august 2022 redusert til 3 050 kroner per måned, noe som tilsvarer nivået som ble lagt til grunn etter inngåelsen av barnehageforliket i 2003. I statsbudsjettet for 2023 foreslås en ytterligere reduksjon i maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehagen, til 3 000 kroner per måned fra 1. januar 2023.

Redusert pensjonspåslag private barnehager

Fra 1. januar 2022 ble pensjonspåslaget for private barnehager nedjustert fra 13 pst. til 10 pst. av lønnskostnadene i de kommunale barnehagene. Det ble samtidig innført en treårig overgangsordning for enkeltstående barnehager, slik at disse barnehagene skulle få lengre tid til å tilpasse seg inntektsbortfallet.

Nye tiltak

Deflatorjustering 2021 tilskudd private barnehager

I vedtatt budsjett 2022 ble det lagt til grunn en deflator for 2021 på 2,7 % ved beregning av tilskuddet til private barnehager. Deflatoren ble i ettertid justert til 3,3 % og satt som grunnlag for tilskudd til private barnehager. Med endringen i deflatoren, ga det en kostnad utover det som var lagt til grunn i budsjettet for kommunen på 1,900 mill. kroner. Tjenesteområde 02 Barnehage fikk av den grunn økt budsjetttramme i 2022, dette tiltaket videreføres i 2023.

Deflatorjustering 2022 tilskudd private barnehager

I vedtatt budsjett 2022 ble det lagt til grunn en deflator for 2022 på 3,3 % ved beregning av tilskuddet til private barnehager. Deflatoren er i forbindelse med statsbudsjett 2023 justert til 5,3 % og satt som grunnlag for tilskudd til private barnehager.

Generell bevilgning til vedlikehold

Covid-19 pandemien og krigen i Ukraina har medført vareknapphet og uvanlig høy prisvekst. Per juli måned 2022 har Statistisk Sentralbyrå målt den generelle prisveksten i samfunnet, i form av konsumprisindeksens 12 måneders endring, til 6,8 %. Prisveksten for sentrale vedlikeholdsvarer har imidlertid hatt en langt høyere prisvekst enn den generelle prisveksten i samfunnet. Varer som energi, trelast og stål er prismessig direkte påvirket av krigen i Ukraina. Materialindeksdelen av Statistisk Sentralbyrås indeks for Boligblokk i alt har i perioden juli 2021-juli 2022 økt med 15,3 %. Mens når det gjelder Statistisk Sentralbyrås materialindeks for veianlegg, så viser siste tilgjengelige helårsendring per 2. kvartal 2022 en økning på hele 33,2 %.

På grunn av den sterke prisveksten, er budsjettet til vedlikehold økt med 2 mill. kroner fra og med 2023. Budsjettøkningen er fordelt med 1,5 mill. kroner til bygningsvedlikehold og 0,5 mill. kroner til veivedlikehold. Budsjettøkning fra og med 2023 utgjør en vekst i vedlikeholdsbudsjettet på 6,5 %.

Høyere barnetall enn demografiutviklingen skulle tilsa

Beregninger som er gjort viser at antall barn som har barnehageplass i karmøybarnehagene våren 2023 (perioden 01.01.23 – 14.08.23) vil være høyere enn KS/SSBs forventninger, og faktisk også øke noe fra samme periode inneværende år. For høsten 2023 er det imidlertid forventet nedgang i barnetallet som er mer i tråd med SSBs befolkningsfremskrivninger. Grunnen til at det forventes reduksjon i barnetallet høsten 2023, er blant annet lave fødselstall første halvår i 2022, samt at antall barn som begynner på skolen 15.08.23 er høyere enn gjenværende kull i førskolealder.

Oppsummert er det slik at det på bakgrunn av egne beregninger og informasjon hentet ut fra kommunens barnehagesystem totalt sett forventes flere barn i karmøybarnehagene i 2023 enn det KS kommer frem til i sine beregninger for demografiutviklingen i kommunen. Det fører til økte utbetalinger av tilskudd til private barnehager, og budsjetttrammen økes til dette formålet.

Det er forbundet usikkerhet med barnetallet for 2023; En trend i 2022 er at flere 1 åringer enn før starter opp i barnehagen allerede ved hovedopptak 15.08, der de tidligere har startet i barnehagen ved supplerende opptak 15.12. Netto innflytting til kommunen spiller også en rolle, da innflyttingen blant annet består av barn i førskolealder. Det er vanskelig å forutsi hvor mange barn som fremover i tid vil flytte inn til kommunen vår og oppta en barnehageplass. Det er en risiko for at kostnadene vil bli enda høyere enn forutsatt.

Kapitaltilskudd til private barnehager

I forslag til statsbudsjett 2022 ble det foreslått å redusere satsene for kapitaltilskudd. Dette ble også lagt til grunn i vedtatt budsjett 2022 for tjenesteområdet 02 Barnehage, med en reduksjon i rammen på

1,178 mill. kroner. I vedtatt statsbudsjett ble reduksjonen tatt bort, og satsen i tillegg økt med 100 kroner pr heltidsplass, ref. Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager § 6 (endret 21.12.2021). Det var pr 15.12.2021 1734,4 heltidsplasser i private barnehager, og budsjetttrammen ble i 2022 da økt med 1,350 mill. kroner. Satsen for kapitaltilskudd og økt budsjetttramme videreføres i 2023.

Økning av energipriser

Vesentlig knapphet på energivarer i Europa har over lengre tid har gitt uvanlig høye priser på energivarer, bl.a. på strøm.

Kommunestyret vedtok i sak 64/22 å øke budsjettet til energiutgifter med 21,5 mill. kroner for 2022. Som grunnlag for denne økningen lå et prisestimat fra kommunens strømleverandør for 2022 for strømudgifter på 147 kroner per kWh inkl. nettleie. For 2022 blir 70 % av forventet strømforbruk betalt etter sikringspris, hvilket er svært gunstig med hensyn til utgiftsnivå gitt det høye prisnivået i spotmarkedet. Fremskrevet prognose gitt fra kommunens strømleverandør tilsier at vi vil få en besparelse på rundt 32 mill. kroner i 2023 grunnet sikringshandelsavtalen.

I budsjettet for 2023 legges det til grunn en strømpris med utgangspunkt i Nasdaq Electricity Nordic 25. oktober 2022, skjønnsmessig justert til sone 02 og tillagt 46 øre i nettleie per kWh. Budsjettert strømpris er på denne bakgrunn satt til 221 øre per kWh.

På grunn av prisøkning, er det samlede budsjettet for energiutgifter økt med 45,1 mill. kroner for 2023.

Innsparing

Demografi barnehage

Antall barn i Karmøy forventes å falle ytterligere også videre i økonomiplanperioden 2024-2026. Det legges her til grunn hovedalternativet i SSBs befolkningsfremskrivninger. Denne prognosen, og usikkerheten i disse, er nærmere beskrevet i kapitlet om befolkningsendringer. Den prognosen er lagt til grunn både i fremskrivningene av de frie inntektene og for å fremskrive utgiftsbehovet i de store tjenesteområdene. For å kunne finansiere de områdene med økte tjenestebehov er det viktig for kommunene å klare å ta ned kostnadene til aldersgruppene det blir færre av. I økonomiplanen er det derfor lagt til grunn at færre barn vil gi reduserte utgifter til barnehageområdet også videre i 2024-2026. På grunn av blant annet en utvikling hvor en større andel av barn i aldersgruppen går i barnehage, er den anslåtte reduksjonen lavere enn den teoretiske beregnede nedgangen i kostnadsbehovet som er omtalt i kapitlet om befolkningsutvikling.

Endring av administrativ stilling i barnehagesektoren

Rådgiver for kommunale barnehager blir rådgiver i stab, og har arbeidsoppgaver knyttet til alle karmøybarnehagene.

Finansiering samarbeid kulturskolen

I «Strategiplan Karmøy kulturskole 2022-2032» ligger det en del føringer for Kulturskolens arbeid inn mot barnehager og skoler, samt noen målsetninger knyttet til det arbeidet. Ifølge planen skal Kulturskolen være en «...samarbeidende aktør med barnehagen, grunnopplæringen, SFO...», og er definert som en del av utdanningsløpet i Karmøy kommune. I planen står at «i tillegg til egen kjerneundervisning skal kulturskolen være et viktig supplement til det ordinære barnehage- og skoletilbudet med utveksling av kompetanse og praksis gjennom et gjensidig samarbeid. Det må settes av ressurser til fellesprosjekter, både i kulturskole, barnehage, SFO og grunnskole». Slike prioriteringer skal være med på å stimulere til bruk av kulturarenaer og kulturelle virkemidler i undervisning, lek og læring.

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Rådmannen foreslår at Kulturskolen får et begynnende handlingsrom til å igangsette denne type samarbeid med skoler og barnehager, og at budsjettet til Karmøy kulturskole styrkes med kr. 100 000.- til formålet. Finansieringen dekkes inn ved at 70 000 kroner flyttes fra tjenesteområde 3 Grunnskole og 30 000 kroner flyttes fra tjenesteområde 2 Barnehage til tjenesteområde 4 Kultur.

Færre barn i barnehagealder

I en demografimodell utarbeidet av KS er forventningen at antall barn i førskolealder i Karmøy skal reduseres med 62 barn fra 2022 til 2023. Modellen baserer seg på befolkningsfremskrivninger (SSBs mellomalternativ MMMM) korrigert for faktisk folketall per 01.01.22. Tjenesteområde 02 Barnehage får av den grunn en reduksjon a 8,009 mill. kroner i budsjetttrammen for 2023, i tråd med de nasjonale forventningene til demografiutviklingen i kommunen. I realiteten vil det være flere barn i barnehagene enn SSBs befolkningsfremskrivning legger til grunn, og det vises i denne sammenheng til eget budsjetttiltak der tjenesteområde barnehage tilføres midler for å ta høyde for dette.

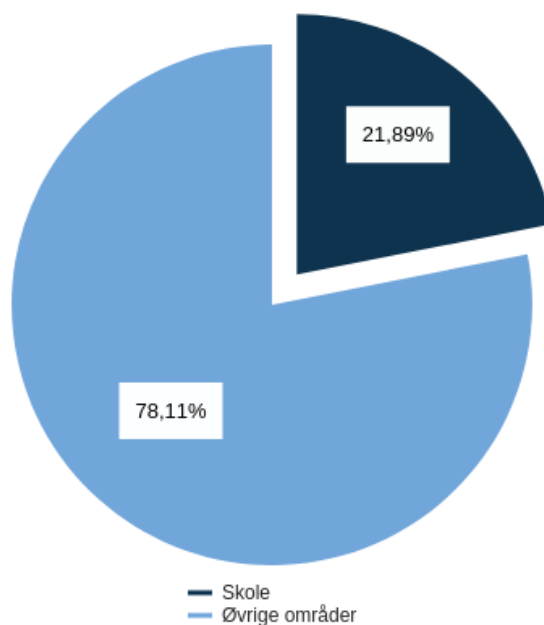
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Ferdig år	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan								Sum øvrige år		Investeringsfase	
		Ørem. fin.prosjekt utgift	Netto	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032		
Barnehage															
Kolnes barnehage - utvidelse	2033	0	19 500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	01 000	Konseptutvikling
Oppgradering uteareal kommunale barnehager	2024	0	18 300	5 600	5 100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Prosjektering
Skudenes barnehage - vann/avløpskrav	2023	0	500	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Sum Barnehage		0	38 300	6 100	5 100	0	0	0	0	0	0	0	0	01 000	

Skole

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt Budsjett Forrige år	664 653	664 653	664 653	664 653
Sum Kostra-korrigeringer	-25	-25	-25	-25
Sum Lønns- og prisvekst	27 244	27 044	27 044	27 044
Sum Avskrivninger	-2 700	-2 700	-2 700	-2 700
Sum Pensjonsendringer	15 437	15 437	15 437	15 437
Andre tekniske justeringer				
Gratis kjernetid SFO 1. klassinger	6 700	6 700	6 700	6 700
Sum Andre tekniske justeringer	6 700	6 700	6 700	6 700
Tekniske justeringer	46 656	46 456	46 456	46 456
Konsekvensjustert ramme	711 309	711 109	711 109	711 109
Nye tiltak				
Bosettingsbudsjett	10 598	6 795	6 795	6 795
Generell bevilgning til vedlikehold	245	245	245	245
Interaktive tavler grunnskole	500	500	500	500
Ny idrettshall Vormedal - driftskonsekvens av investering (helårseffekt)	229	229	229	229
Ny særavtale for pedagoger - nedsatt arbeidstid kontaktlærer	7 600	7 600	7 600	7 600
Nye Veavågen skole - driftskonsekvens av investering	0	0	188	376
Stangaland skole- driftskonsekvens av investering (helårseffekt)	468	468	468	468
Økning av energipriser	16 914	16 914	16 914	16 914
Sum Nye tiltak	36 554	32 751	32 939	33 127
Innsparing				
Demografi skole	0	-5 000	-18 000	-25 000
Effektivisering strømforbruk - eiendomsforvaltning	-273	-273	-273	-273

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Finansiering samarbeid kulturskolen	-70	-70	-70	-70
Færre skolebarn i kommunen	-7 871	-2 025	-2 025	-2 025
Innsparingskrav skole	0	-5 600	-5 600	-5 600
Kutt 0,5 stilling "Den kulturelle skolesekken" (DKS)	-183	-429	-429	-429
Kutt 12,6 stillinger barneskole	-4 000	-9 600	-9 600	-9 600
Sum Innsparing	-12 397	-22 997	-35 997	-42 997
Nye tiltak	24 157	9 754	-3 058	-9 870
Ramme 2023-2026	735 466	720 863	708 051	701 239

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat	Anslag	Planlagt	Planlagt	Planlagt	Planlagt	Beskrivelse
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	
Andel elever som mottar spesialpedagogisk hjelp	6,5 %	6,4 %	7,0 %	7,0 %	7,0 %	7,0 %	
Elever i kommunal grunnskole	5 350	5 302	5 258	5 213	5 107	4 982	

Sammendrag budsjett

Godt og inkluderende læringsmiljø der alle elever opplever trygghet og tilhørighet, er viktig for å utvikle sosial kompetanse, gi høyt læringsutbytte, vekst og mestringsfølelse. I Karmøyskolen har en over lengre tid hatt en tydelig bevisstgjøring i forhold til at valg en tar skal være «valg for fremtiden». Elevene skal rustes for et samfunn i dag og for fremtiden preget av raskere skifter, faglig og teknologisk utvikling hvor kravet til sosial kompetanse er grunnleggende. Skolebygg, elever og lærere er utstyrt med god teknisk infrastruktur og i stor grad digitale læreverker. Kommunen arbeider kontinuerlig og systematisk med «Trygt og godt»-skolemiljø for den enkeltes opplevelse av et godt opplevd skolemiljø.

Ny nasjonal læreplan for grunnskolen (LK20) ble innført høsten 2020. Samtidig stod en midt i Covid-19 pandemien. Som følge av pandemien tvang det seg frem nokså brå samfunnsmessige endringer. Tilgjengelig datateknologi etablert de siste årene gjorde det mulig å flytte arbeidet fra tradisjonelle kontorarbeidsplasser og skole, til hjemmekontor og hjemmeskole. Likevel gir det mange utfordringer å gå fra en tradisjonell klasseromssituasjon til en løsning med hjemmeskole.

I Karmøyskolen er det et løpende fokus på å utvikle og ivareta barn og unges evne til å bygge gode relasjoner. Dette har en også vært særskilt bevisst på gjennom de utfordringer to år med pandemi har medført med hensyn til endringer, isolasjon og mangel på tradisjonelle aktivitetstilbud i det daglige. Gjennom den nye læreplanen skal elevene blant annet arbeide tverrfaglig med demokrati- og medborgerskap, bærekraftig utvikling, folkehelse og livsmestring.

Kommunen ser nå flere søkere til lærerstillinger som har gjennomført det «nye» 5-årige utdanningsløpet som pedagog. Den enkeltes kompetanse er mer målrettet. Samtidig er kravet til formell undervisningskompetanse nå større enn tidligere, særlig innen kjernefagene engelsk, norsk, matematikk. En ser at større skoler generelt tiltrekker seg flere søkere, samtidig som skoler i mindre sentrale deler av kommunen er vanskeligere å rekruttere til. Det kan virke som om det er mer attraktivt å søke jobb på en skole hvor det er et større kollegium og fagmiljø. Samtidig fortsetter kommunen sin systematiske videreutdanning av lærere gjennom ordningen «Kompetanse for kvalitet». En registrerer at antall studenter som starter opp og gjennomfører allmennlærerutdanning i kommunens naturlige rekrutteringsområde fortsatt er synkende. Disse forholdene kan skape utfordringer knyttet til rekruttering av pedagoger fremover i tid. Dette er også en nasjonal trend.

Karmøy kommune leverer skolefritidstilbud (SFO), i hovedsak til elever i 1. - 4. trinn. Her er det en del endringer fra og med skoleåret 2022-2023, hvor kommunen dels har tilpasset seg ordningene i nabokommuner. Fra høsten 2022 har alle elever på 1. trinn tilbud om gratis skolefritidstilbud i tidsrommet 07.45 – 15.00 og ferier, bortsett fra i juli måned der de ansatte i SFO avvikler ferie. Gratis SFO for 1. trinn er en nasjonal ordning. I tillegg er det kommet på plass ytterligere støtteordninger for lavinntektsfamilier med elever på 1. trinn, hvor enkelte vil kunne få dekket SFO- tilbudet i sin helhet (07.00 – 16.30) uten kostnad. Dette i tillegg til allerede eksisterende nasjonal moderasjonsordning.

Kommunen har en desentralisert skolestruktur, med mange og flere relativt små skoler. Dette motvirker dels mulighet for fleksibilitet innen ressursstyring. Med en forventet nedgang i elevtallet i årene fremover vil denne situasjonen ikke bli enklere å håndtere. Mange ansatte opplever ressursituasjonen i Karmøyskolen som krevende. Gitt lovpålagte oppgaver og krav, og dagens situasjonsbilde i forhold til demografiske og økonomiske fremtidsutsikter, er det vanskelig å se for seg en Karmøyskole som ikke underlegges strukturelle endringer i nær fremtid. Det må tas valg for fremtiden som medfører at nødvendige oppgaver kan løses innen de økonomiske rammene på en slik måte at kvaliteten opprettholdes samtidig som det gis rom for utvikling.

Gjeldende planer og planstatus

I oktober 2018 ble det vedtatt **Plan for trygt og godt skolemiljø** i Karmøy kommune. Planen evalueres høsten 2022. Skolene har utarbeidet egne planer for trygt og godt skolemiljø, og jobber kontinuerlig med disse planene.

Kvalitetsplanen for utdanningsløpet i Karmøy er forankret i nasjonale styringsdokumenter og bygger også på kommunale føringer. Prosessen med å utarbeide planen har hatt bred involvering ut i virksomhetene. Det legges opp til at planen skal behandles politisk våren 2023.

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis skal bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på de barna som har behov for det. Karmøyskolen forbereder høsten 2022 søknad om å bli med i Kompetanseløftet. Kommunen vil sende søknad i februar 2023 med plan om oppstart ved skolestart høsten 2023.

Gjennom **desentralisert ordning for kompetanseutvikling** får Karmøy kommune midler til å gjennomføre kompetansetiltak i samarbeid med universitet og høyskoler. I samarbeid med kommunene i kompetanseregion nord (NordR) er det ansatt en regional kompetanse- og utviklingsveileder. Karmøy kommune har arbeidsgiveransvar for denne veilederen.

Karmøy kommune har vært med i den statlige **Oppfølgingsordningen** siden høsten 2020. Kommunen ble trukket ut i denne basert på for store sprik i resultater mellom skolene. Skoleåret 22/ 23 er det siste året Karmøy er med i denne ordningen.

Høsten 2018 ble tiltaksplanen **Motivasjon og mestring på ungdomstrinnet** vedtatt. Denne ble rullert høsten 2020.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

Regnskap Budsjett

Økonomiplan

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	611 514	614 433	667 455	657 598	657 681	657 764
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	76 880	69 055	80 642	76 063	63 168	56 273
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	23 214	23 659	24 684	24 684	24 684	24 684
Overføringsutgifter	14 699	10 765	18 040	17 873	17 900	17 926
Finansutgifter	38 644	31 630	28 930	28 930	28 930	28 930
Sum Driftsutgifter	764 951	749 542	819 751	805 148	792 363	785 577
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-23 626	-19 090	-12 838	-12 838	-12 838	-12 838
Refusjoner	-87 020	-65 799	-71 447	-71 447	-71 474	-71 500
Overføringsinntekter	-50	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-8 168	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-118 863	-84 889	-84 285	-84 285	-84 312	-84 338
Sum	646 088	664 653	735 466	720 863	708 051	701 239

Kostra-analyse

	Karmøy		KarmøyHaugesund		Ålesund		Larvik		Arendal		Kostragruppe		Landet		Landet	
	2020	2021									10		uten		Oslo	
Prioritet																
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger korrigert for elever i pri **)	13 732	14 331	14 022	15 110	14 308	14 885					15 020	15 647	15 309			
Netto driftsutgifter per innbygger (215) skolefritidstilbud (B) **)	124	117	428	247	285	274					244	400	309			
Netto driftsutgifter til grunnskole (202), per innbygger korrigert for elever i private skoler **)	11 707	12 121	11 785	12 273	11 656	12 436					12 150	12 304	12 201			
Produktivitet																
Driftsutgifter til inventar og utstyr (202), per elev i grunnskolen (B)	2 770,0	1 988,8	851,4	1 449,4	381,6	492,3					1 114,2	1 132,8	1 121,3			
Driftsutgifter til undervisningsmateriell (202), per elev i grunnskolen (B)	1 632	1 710	1 087	2 113	3 049	1 203					1 613	1 881	1 832			
Elever per kommunal skole (B)	244,0	243,2	315,8	240,4	276,7	312,8					262,4	243,7	230,8			
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-4. årstrinn (B)	12,7	12,2	12,4	11,2	12,7	13,0					12,1	11,7	11,6			
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 5.-7. årstrinn (B)	13,6	13,2	13,6	12,4	13,0	14,4					13,7	12,8	12,7			
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.-10. årstrinn (B)	15,7	15,2	15,2	14,4	14,8	16,1					15,1	14,0	13,9			
Korrigerte brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per komm. bruker	23 594	25 877	36 168	35 885	37 463	39 445					33 141	36 853	36 003			
Dekningsgrad																
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning (B)	6,7 %	6,7 %	7,0 %	10,0 %	6,8 %	10,5 %					8,1 %	7,8 %	7,9 %			
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 1.-4. trinn (B)	4,6 %	3,7 %	4,3 %	8,6 %	3,4 %	6,0 %					5,3 %	4,9 %	5,1 %			
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 5.-7. trinn (B)	8,7 %	8,1 %	10,1 %	11,4 %	7,6 %	11,9 %					9,5 %	9,2 %	9,4 %			
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 8.-10. trinn (B)	7,2 %	8,9 %	7,2 %	10,6 %	9,8 %	14,4 %					10,0 %	9,8 %	9,9 %			
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO (B)	48,4 %	47,3 %	58,2 %	63,2 %	53,8 %	53,9 %					57,2 %	61,0 %	57,4 %			
Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt (B)	17,7 %	17,2 %	17,2 %	24,5 %	21,1 %	18,8 %					16,7 %	17,8 %	18,0 %			

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i lesing 8.trinn (prosent)	67,9 %	69,2 %	63,2 %	75,1 %	67,9 %	73,4 %	70,9 %	73,1 %	72,5 %
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i regning 8.trinn (prosent)	69,5 %	66,7 %	65,3 %	67,6 %	62,0 %	65,4 %	66,8 %	69,4 %	68,7 %
Kvalitet									
Antall assistentårsverk per hundre lærerårsverk	20,8	19,0	19,2	19,2	17,6	23,1			
Elevunders. 10. trinn - Mobbing på skolen (prosent)	3,8 %	6,2 %	2,3 %	4,9 %	6,8 %	7,0 %			
Elevunders. 10. trinn - Trivsel	4,0	4,1	4,3	4,1	4,0	3,9			
Nasjonale prøver 5. trinn: Regning	49,0	51,0	48,0	50,0	49,0	49,0			
Grunnlagsdata (Nivå 3)									
Lærere grunnskole, antall	635	633	519	874	623	537	6 571	78 123	69 238
Lærere grunnskole, kvinner	496	491	401	663	482	400	5 024	58 343	52 077
Lærere grunnskole, menn	139	142	118	211	141	137	1 547	19 780	17 161

***) Justert for utgiftsbehov*

Læringsresultater og skolemiljø. Kvalitets- og utviklingsmelding for Karmøyskolen legges frem for politisk behandling i november hvert år. Den kan leses på kommunens nettsider. Dette er en årlig rapport om tilstanden i opplæringen. Meldingen omhandler både undersøkelser rundt skolemiljø og læringsresultater. Det vises til meldingen for mer utdypende informasjon. Se også målkart og indikatorer for tjenesteområde skole.

Elever og undervisningspersonale

Skoleåret 2022/23 var det 5350 elever i Karmøyskolen. Elevtallsprognose basert på tall fra SSB beregner at elevtallet i Karmøy kommune vil synke gradvis de neste årene, og at det i 2031 vil være omtrent 4 800 elever i Karmøyskolen.

Tilpasset opplæring og spesialundervisning

Flest mulig elever skal få opplæringen sin i det ordinære opplæringstilbudet. Retten til tilpasset opplæring er en rettighet som gjelder alle elever. Elevene har ulike utgangspunkt og har ulik progresjon i forhold til nasjonalt fastsatte kompetansemål.

På 1. – 4. årstrinn skal skolen raskt sette inn intensiv opplæring for elever som blir hengende etter i lesing, skriving eller regning.

Andelen elever som har mottatt spesialundervisning skoleåret 2021-2022 ligger på 6,7 %. Nasjonalt ligger andelen på 7,7 % ifølge Utdanningsspeilet 2021 (Utdanningsdirektoratet).

Andelen elever som får spesialundervisning ved friskolene i Karmøy kommune ligger rundt 11 %, noe som er rundt et prosentpoeng over tallene på nasjonalt nivå for friskoler.

Bruk av miljøarbeider i spesialundervisningen er redusert betydelig forrige skoleår. Mange elever har sammensatte vansker og komplekse utfordringer som gjør at de trenger tett veiledning av voksne gjennom skoledagen. Dette knyttes nå i større grad til arbeidet med inkludering i klassemiljøet.

Skolemiljø

Et trygt og godt skolemiljø er en forutsetning for trivsel og læring i skolen. Karmøyskolen har nulltoleranse for mobbing, diskriminering, vold og rasisme. Alle elever skal oppleve identitet og selvrespekt, mening i livet, mestring, tilhørighet, trygghet, deltagelse og fellesskap. 85 % av elevene på

7. trinn sier at de trives på skolen og har noen å være sammen med. Tilsvarende tall på ungdomstrinnet er 80 %. Skolene har rutiner for regelmessig kartlegging av elevenes skolemiljø. Lovverket gir tydelige føringer for hva skolen skal gjøre når de har mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt på skolen. Det er elevens egen opplevelse av hvordan en har det på skolen, som er avgjørende. Skoleåret 2020 – 2021 ble det laget 131 aktivitetsplaner i Karmøyskolen. 4,8 % av elevene i Karmøyskolen rapporterer at de har opplevd mobbing 2-3 g/mnd eller oftere. For den eleven som opplever mobbing er det dramatisk og kan få alvorlige konsekvenser dersom de voksne ikke undersøker grundig og setter inn egne tiltak.

Læringsresultater

Kartleggingsprøver og nasjonale prøver

Høy kvalitet i leseopplæringen er en forutsetning for å øke elevenes leseferdighet, og er direkte koblet til lesing som grunnleggende ferdighet. Resultater på nasjonale kartleggingsprøver og nasjonale prøver i lesing varierer fra kull til kull. Skolene følger opp kull med negativ utvikling, eventuelt med støtte fra skoleeier.

Høy kvalitet i regneopplæringen er en forutsetning for å utvikle gode regneferdigheter hos den enkelte elev. Kartleggingsprøver og nasjonale prøver i regning skal brukes i klasserommet og på skolen slik at enkeltelever med ekstra utfordringer blir oppdaget tidlig, og oppfølging iverksatt.

Nasjonale prøver i engelsk skal kartlegge i hvilken grad elevenes leseferdigheter i engelsk er i samsvar med kompetansemålene i læreplanen, og skal brukes som grunnlag for tilpasning og utvikling.

Sluttvurdering

Standpunktkarakterer og karakterer fra sentralt og lokalt gitt eksamen i grunnskolen og i videregående opplæring utgjør sluttvurderingen. Vurderingen gir informasjon om kompetansen eleven har oppnådd i faget i forhold til de gitte kompetansemålene i læreplanverket ved avslutningen av opplæringen i faget. Elevenes sluttvurderingsresultater i grunnskolen i Karmøy ligger generelt under det nasjonale gjennomsnittet, både når man ser på standpunktkarakterer og eksamensresultater.

På grunn av Koronapandemien ble det både våren 2020, våren 2021 og våren 2022 ikke avholdt hverken skriftlig eller muntlig eksamen. Tabellene som gjelder eksamen viser derfor resultatene for skoleåret 2018/ 2019 som de siste resultatene. De samlede karakterene for elevene i Karmøy (grunnskolepoeng) har holdt seg relativt stabile, men med en oppadgående trend. Grunnskolepoengene har betydning for hvor sannsynlig det er at elevene gjennomfører og består videregående opplæring.

Gjennomføring i videregående opplæring

Foreldrenes utdanningsnivå har betydning både for elevenes grunnskolepoeng og for sannsynligheten for å fullføre videregående opplæring. Karmøy har relativt sett færre personer med høyere utdanning enn landsgjennomsnittet. Når en korrigerer for de foresattes utdanningsnivå og ressursbruk, ligger Karmøy på snittet eller litt over forventet resultat.

Statistisk sentralbyrå utarbeider hvert år statistikk for hvor mange elever som har gjennomført videregående opplæring. Frem til og med 2019 ble denne utarbeidet fem år etter at elevene begynte på videregående. Fra 2020 blir denne utarbeidet seks år etter at elevene begynner på videregående. For de karmøyelevne som begynte i videregående skole høsten 2013 er gjennomføringsgraden 75,7 %, noe

som er på landsgjennomsnittet og noe under snittet for Rogaland. Forrige år var gjennomføringsgraden 77,6 %.

Oppdrag for å nå mål

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
Kommunens arbeid med kvalitetsutvikling	Med hjemmel i opplæringslova § 13-3e har kommunen en plikt til å følge opp resultatene fra nasjonale kvalitetsvurderinger. Karmøy kommune arbeider systematisk for å sikre denne oppfølgingen. Samtidig jobber både skolene og skoleeier med å videreutvikle en systematikk i arbeidet med å følge med på om opplæringen medvirker til å nå de målene som er satt i læreplanverket.	Karmøy kommune har et bærekraftig utdanningsløp med gode pedagogiske arenaer som bygger kompetanse, utjevner sosial ulikhet, skaper fellesskap, livsmestring og ivaretar den enkelte
Oppfylle intensjonene i læreplanverket-LK20	Arbeidet med å oppfylle intensjonene i det nye læreplanverket (LK20) fortsetter. Selv om mange skoler har jobbet godt med dette de siste årene, har arbeidet mange steder blitt preget av perioden med influensa-pandemi. Det vil være en særlig viktig oppgave å forankre overordnet best mulig da denne legger de grunnleggende rammene for skolens oppdrag.	Karmøy kommune har et bærekraftig utdanningsløp med gode pedagogiske arenaer som bygger kompetanse, utjevner sosial ulikhet, skaper fellesskap, livsmestring og ivaretar den enkelte
Ressursstyring innen skole	Karmøy kommune utnytter tildelte rammer til skolene på best mulig måte og sikrer rettferdig fordeling av ressursene. Det bærende elementet i tildelingen vil være å oppfylle lovpålagte krav, og her er lærernorm og spesialpedagogisk undervisning de to største enkeltpostene. De siste årene har elevtallet i Karmøy ligget relativt jevnt på tross av at prognoser fra SSB legger opp til en reduksjon. Variasjonen de 7 siste årene har ligget mellom 5333 og 5369 elever.	Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle
Trygt og godt skolemiljø	Karmøy kommune har gjennom mange år arbeidet systematisk og helhetlig for å sikre elevenes rett til et trygt og godt læringsmiljø, jf. opplæringslova § 9A. Gjennom etablering av planer, rutiner og innsatsteam på den enkelte skole har man sikret fokus og kompetansebygging. Praksis rundt 9A er dermed godt forankret i skolene, men for at man skal sikre arbeidet videre må skoleeier fortsette det systematiske arbeidet. Dette gjøres blant annet ved at kommunens plan for trygt og godt skolemiljø rulleres høsten 2022. I tillegg opprettholdes praksis der skoleeier er tett på skolene og tilbyr bistand til skoler som trenger og ønsker det.	Karmøy kommune har et bærekraftig utdanningsløp med gode pedagogiske arenaer som bygger kompetanse, utjevner sosial ulikhet, skaper fellesskap, livsmestring og ivaretar den enkelte

Andre tekniske justeringer

Gratis kjernetid SFO 1. klassinger

Gratis plass kjernetid SFO for 1.klassinger budsjettforlik Stortinget

Nye tiltak

Bosettingsbudsjett

Situasjonen i Ukraina medfører en stor flyktningstrøm til Norge. Budsjettet legger opp til å bosette 200 personer i 2022, deretter går bosettingene til 45 de påfølgende årene. De 200 bosatte fra 2022 vil reduseres litt for hvert år i hele økonomiplanperioden. Budsjettet for antall bosatte revideres når ny anmodning foreligger og når antall personer som blir boende for 2023 er mer oversiktlig. Fortsetter situasjonen i Ukraina er det høyst sannsynlig at budsjettet må skrives opp for perioden. Siden bosettingsbudsjettet finansieres gjennom statstilskudd havner det under tjenesteområdet 18 Økonomi.

Generell bevilgning til vedlikehold

Covid-19 pandemien og krigen i Ukraina har medført vareknapphet og uvanlig høy prisvekst. Per juli måned 2022 har Statistisk Sentralbyrå målt den generelle prisveksten i samfunnet, i form av konsumprisindeksens 12 måneders endring, til 6,8 %. Prisveksten for sentrale vedlikeholdsvarer har imidlertid hatt en langt høyere prisvekst enn den generelle prisveksten i samfunnet. Varer som energi, trelast og stål er prismessig direkte påvirket av krigen i Ukraina. Materialindeksdelen av Statistisk Sentralbyrås indeks for Boligblokk i alt har i perioden juli 2021-juli 2022 økt med 15,3 %. Mens når det gjelder Statistisk Sentralbyrås materialindeks for veianlegg, så viser siste tilgjengelige helårsendring per 2. kvartal 2022 en økning på hele 33,2 %.

På grunn av den sterke prisveksten, er budsjettet til vedlikehold økt med 2 mill. kroner fra og med 2023. Budsjettøkningen er fordelt med 1,5 mill. kroner til bygningsvedlikehold og 0,5 mill. kroner til veivedlikehold. Budsjettøkning fra og med 2023 utgjør en vekst i vedlikeholdsbudsjettet på 6,5 %.

Interaktive tavler grunnskole

Det er behov for en økonomisk ramme for løpende årlige kostnader i tilknytning til reparasjon, utskifting, vedlikehold av interaktive tavler i grunnskolen. Rådmannen foreslår derfor avsatt 0,5 mill. kroner fra og med år 2023 for dekning av kostnader i tilknytning til interaktive tavler.

Ny idrettshall Vormedal - driftskonsekvens av investering (helårseffekt)

Ny idrettshall Vormedal ferdigstilles og tas i bruk i løpet av 2022. Driftskonsekvensen er i 2022 beregnet til 344 000 kroner, med økning til helårseffekt fra 2023 til 982 000 kroner. For å ivareta renhold på idrettshallen er det behov for en 35 % stilling innenfor renhold. En annen driftskonsekvens som følge av ny idrettshall er serviceavtaler på tekniske anlegg og kostnader til forvaltning, drift og vedlikehold. Budsjettøkningen tar også høyde for forsikring av bygget samt den økte energikostnaden vi ser i 2022. For å redusere det totale energibehovet, vil den nye idrettshallen bli tilkoblet til et GEO-brønn anlegg som vil ivareta basisbehovet for oppvarming av bygget, i tillegg til en elektrokjel som ivaretar spisslast behovet. GEO-brønn anlegget ble etablert i forbindelse med investeringsprosjektet «Vormedal ungdomsskole». Det estimerte energibehovet for den nye idrettshallen er på rundt 150 000 kWh i året.

Helårseffekt av driftskonsekvensen er fordelt på følgende tjenesteområder:

Administrasjon	15 000 kroner
Idrett	394 000 kroner
Skole	229 000 kroner

Ny særavtale for pedagoger - nedsatt arbeidstid kontaktlærer

10,04 pedagogstillinger

KS og lærerorganisasjonene har etter forhandlinger blitt enig om ny arbeidstidsavtale (SFS 2213). Avtalen gjelder fra 1.1.2022 til 31.12.2023, men endringene i særavtalen gjøres i praksis gjeldende fra nytt skoleår 2022/2023.

Om avtalen skriver KS:

«KS er enige med lærerorganisasjonene i at kontaktlærerrollen er viktig og at den bør styrkes. Mer tid til kontaktlærerrollen er i rapporten "Skolen etter koronapandemien" understreket som et viktig tiltak mot tapt læring som følge av pandemien.

I tillegg til reduksjonen i årsrammen for undervisning som alle kontaktlærere har i dag, får lærere i grunnskolen som er kontaktlærer for 21 elever eller mer, fra skoleåret 2022/2023, en ytterligere reduksjon med 28,5/38 (60/45 minutters enheter) årsrammetimer. Ressursen kan fordeles på en annen måte ved partsenighet.»

Det er gjennomført kvalitative og kvantitative beregninger av effekten for Karmøy kommune, og resultatet er tatt inn i ressursmodell for grunnskolen for år 22/23. Konsekvensen er at det må settes av 10,04 stillinger utover det tidligere tildelte, for å ivareta den avtalemessige forpliktelsen med hensyn til økt timeantall for kontaktlærer. Dette gir en helårseffekt på 7,600 mill. kroner.

For høsten 2022 vedtok Karmøy kommunestyre i juni 2022 en ekstrabevilgning på 3,2 mill. kroner for å dekke behovet i 2022 (5/12 - års-effekt). For å dekke behovet i det videre løpet, foreslår nå Rådmannen å øke rammen for tjenesteområde 03 Skole med 7,600 mill. kroner fra og med budsjettåret 2023.

Nye Veavågen skole - driftskonsekvens av investering

Nye Veavågen skole skal etter planen ferdigstilles og tas i bruk til skolestart 2025. Driftskonsekvensen er i 2025 beregnet til 206 000 kroner, med økning til helårseffekt fra 2026 til 412 000 kroner. Dette er økte kostnader i forhold til dagens drift av Veavågen skole. Økningen er i hovedsak knyttet til drift av planlagt minihall, noe økte driftskostnader av utearealer, samt økte utgifter til forsikring og serviceavtaler. Oppføring av nytt skolebygg gir ingen endringer i driftsutgifter ift. årsverk skoledrift. Elevgruppen er den samme og årsverkene vil følge av det. Utstyrmessig vil også situasjonen være lik.

Driftskonsekvensen er fordelt på følgende tjenesteområder:

Administrasjon	36 000 kroner
Skole	376 000 kroner

Stangaland skole- driftskonsekvens av investering (helårseffekt)

Stangaland skole ble tatt i bruk til skolestart 2022. Driftskonsekvensen er helårseffekten av allerede innarbeidet delårseffekt fra 2022. Beregnet driftskonsekvens samlet er på 1. mill. kroner. 301 000 kroner av disse ble innarbeidet i budsjett 2022, resterende 699 000 kroner innarbeides som helårseffekt fra 2023. Driftskonsekvensen er økte kostnader i forhold til driften av Eide og Stokkastrand skole. Økningen er i hovedsak knyttet til energi, forsikring, og vedlikehold- og serviceavtaler som er justert i henhold til de høye prisene vi ser nå i 2022.

Det gjennomføres en effektiviseringsprosess knyttet til renhold, og ny renholdsplan skal implementeres i løpet av 2022/2023. Renhold vil derfor ikke ha et behov for å øke antall ansatte, selv om den nye skolen har et større totalareal enn de to skolebygningene den erstatter.

Det har hele tiden vært planlagt at energiforbruket skulle holdes uendret på tross av at totalarealet på den nye skolen er større enn på de gamle skolene, spesielt i forhold til den nye idrettshallen. Nybyggene er ført opp etter så høye energikrav at dette vil utligne seg med tanke på hva de to gamle byggene brukte av energi. Forutsetningen om at Eide og Stokkastrand sitt budsjett knyttet til energi kunne overføres til Stangaland i sin helhet har vist seg urealistisk i ettertid. Det vil som et minimum påløpe energiutgifter i de gamle skolene knyttet til ventilasjon inntil etterbruk av byggene blir avklart.

Den økte forsikringspremien er estimert til å bli litt høyere enn dagens premie ut fra at nybygget har et høyere totalareal. Vedlikeholds- og serviceavtaler er basert på pristilbud fra leverandører og erfaringstall ut ifra byggets behov. Prosjektet anser at besparelsen på vedlikehold ved å gå fra to utdaterte bygg til nye bygg vil gjenspeile seg i økte serviceavtaler og årlige kontroller grunnet økte krav og kompleksitet.

Oppføring av nytt skolebygg gir ingen endringer i driftsutgifter ift. årsverk skoledrift. Elevgruppen er den samme og årsverkene vil følge av det. Utstyrmessig vil også situasjonen være tilnærmet lik.

Driftskonsekvensen i 2023 fordeles på følgende tjenesteområder:

Administrasjon	29 000 kroner
Idrett	202 000 kroner
Skole	468 000 kroner

Økning av energipriser

Vesentlig knapphet på energivarer i Europa har over lengre tid har gitt uvanlig høye priser på energivarer, bl.a. på strøm.

Kommunestyret vedtok i sak 64/22 å øke budsjettet til energiutgifter med 21,5 mill. kroner for 2022. Som grunnlag for denne økningen lå et prisestimat fra kommunens strømleverandør for 2022 for strømudgifter på 147 kroner per kWh inkl. nettleie. For 2022 blir 70 % av forventet strømforbruk betalt etter sikringspris, hvilket er svært gunstig med hensyn til utgiftsnivå gitt det høye prisnivået i spotmarkedet. Fremskrevet prognose gitt fra kommunens strømleverandør tilsier at vi vil få en besparelse på rundt 32 mill. kroner i 2023 grunnet sikringshandelsavtalen.

I budsjettet for 2023 legges det til grunn en strømpris med utgangspunkt i Nasdaq Electricity Nordic 25. oktober 2022, skjønsmessig justert til sone 02 og tillagt 46 øre i nettleie per kWh. Budsjettet strømpris er på denne bakgrunn satt til 221 øre per kWh.

På grunn av prisøkning, er det samlede budsjettet for energiutgifter økt med 45,1 mill. kroner for 2023.

Innsparing

Demografi skole

Antall barn i skolealder i Karmøy forventes å falle i økonomiplanperioden 2024-2026. Det legges her til grunn hovedalternativet i SSBs befolkningsfremskrivninger. Denne prognosen, og usikkerheten i disse, er nærmere beskrevet i kapittelet om befolkningsendringer. Den prognosen er lagt til grunn både i fremskrivningene av de frie inntektene og for å fremskrive utgiftsbehovet i de store tjenesteområdene. For å kunne finansiere de områdene med økte tjenestebehov er det viktig for kommunene å klare å ta ned kostnadene til aldersgruppene det blir færre av. I økonomiplanen er det derfor lagt til grunn at færre barn vil gi reduserte utgifter til skoleområdet i perioden. Det er usikkert hvordan nedgangen slår ut i antall klasser, og reduksjonen som er lagt inn i økonomiplanen er derfor lavere enn den teoretiske beregnede nedgangen i kostnadsbehovet som er omtalt i kapittelet om befolkningsutvikling

Effektivisering strømforbruk - eiendomsforvaltning

Kommunen arbeider kontinuerlig med å effektivisere bruken av energi til oppvarming og belysning av kommunale bygg. For 2022 estimeres det at kommunen vil ha et strømforbruk på 25 100 000 kWh (25,1 GWh). På grunn av effektiviseringstiltak som hittil er gjennomført, går rådmannen inn for å kutte det budsjetterte strømforbruket for 2023 med 200 000 kWh. Med en budsjettert strømpris på 221 øre per kWh, gir dette en effektivisering på 442 000 kroner.

Energioppfølgingsystemet Greentracker er tatt i bruk for de største kommunale formålsbyggene. Erfaringen er at Greentracker er et verktøy som bidrar til bedre ventilasjons –og varmestyring.

Enkelte bygningsmessige tiltak har gitt klare reduksjoner i energiforbruk. Et eksempel på dette er utskiftning av vinduer ved rådhuset i 2020, som har gitt et lavere oppvarmingsbehov. Sammenlignes 2019, som var siste året før Covid-19 pandemien brøt ut, mot 2022, er det registrert et fall i bruken av kWh ved rådhuset på 13 %.

Generelt er det særlig oppnådd bedre energistyring ved skoler, idrettshaller og kontorlokaler.

Fremover vil kommunen samarbeide med Haugesund kommune om erfaringsutvekslinger i arbeidet med energieffektivisering og tiltak for å redusere energiforbruk.

Finansiering samarbeid kulturskolen

I «Strategiplan Karmøy kulturskole 2022-2032» ligger det en del føringer for Kulturskolens arbeid inn mot barnehager og skoler, samt noen målsetninger knyttet til det arbeidet. Ifølge planen skal Kulturskolen være en «...samarbeidende aktør med barnehagen, grunnsopplæringen, SFO...», og er definert som en del av utdanningsløpet i Karmøy kommune. I planen står at «i tillegg til egen kjerneundervisning skal kulturskolen være et viktig supplement til det ordinære barnehage- og skoletilbudet med utveksling av kompetanse og praksis gjennom et gjensidig samarbeid. Det må settes av ressurser til fellesprosjekter, både i kulturskole, barnehage, SFO og grunnskole». Slike prioriteringer skal være med på å stimulere til bruk av kulturarenaer og kulturelle virkemidler i undervisning, lek og læring.

Rådmannen foreslår at Kulturskolen får et begynnende handlingsrom til å igangsette denne type samarbeid med skoler og barnehager, og at budsjettet til Karmøy kulturskole styrkes med kr. 100 000.- til formålet. Finansieringen dekkes inn ved at 70 000 kroner flyttes fra tjenesteområde 3 Grunnskole og 30 000 kroner flyttes fra tjenesteområde 2 Barnehage til tjenesteområde 4 Kultur.

Færre skolebarn i kommunen

Prognose over demografiske endringer viser at det i Karmøy vil bli en nedgang i aldersgruppen 6-15 år fra 2022-2023 på 104 barn. Den skisserte nedgangen frem til 2026 er på 417 barn. Det er derfor naturlig å nedjustere kommunens utgiftsbehov for denne aldersgruppen basert på antatt nedgang i demografikostnader som dekkes av kommunens frie inntekter.

Det tar tid å gjennomføre strukturelle endringer i skolen. Reduksjonen kommunen får i frie inntekter som følge av færre barn i skolealder, tenkes derfor løst gjennom generelle driftsinnsparinger herunder gjennom aktuelle vakanser i 2023. Videre i planperioden må en vurdere og gjennomføre mulige strukturelle endringer.

Det henvises til øvrige innsparingstiltak nærmere gjort rede for under Tjenesteområde 3 Skole.

Innsparingskrav skole

Stram kommuneøkonomi og utsiktene fremover medfører at det vil være behov for gjøre nye innsparingstiltak i økonomiplanperioden, i årene 2024 til 2026. Vedtatt strategi om å legge opp til en mindre vekst i lånegjelden bidrar til at disse innsparingene er lavere enn i sist vedtatte økonomiplan.

Innsparingstiltakene er fordelt på skole og omsorg. Dette er de to største tjenesteområdene, og er også områder hvor Karmøy har kostnader som er relativt høye i forhold til kommunens inntektsnivå.

For skole er det foreslått en innsparing på 5,6 mill. kroner. Dette kommer i tillegg til at ressursene til skolesektor reduseres som følge av lavere elevtall, se tiltaket "Demografi skole".

Kutt 0,5 stilling "Den kulturelle skolesekken" (DKS)

Omlagging av kulturtilbud i grunnskolen - innsparing 0,5 stilling Den kulturelle Skolesekken (DKS)

Den kulturelle skolesekken (DKS) er en nasjonal ordning som sørger for at alle skoleelever i Norge får oppleve profesjonell kunst og kultur hvert år. Gjennom ordningen får elevene mulighet til å oppleve, gjøre seg kjent med og utvikle forståelse for profesjonelle kunst- og kulturuttrykk. Kulturtilbudet skal være av høy kvalitet, og vise hele bredden av de seks kulturuttrykkene: film, kulturarv, litteratur, musikk, scenekunst og visuell kunst. Tilskudd kommunen mottar til DKS nyttes i stor grad til betaling for kunstbidrag fra lokale kunstnere/ artister.

Den kulturelle skolesekken har vært en del av regjeringens kulturpolitiske satsing for grunnskolen siden 2001. Dette betyr at i dag får alle elever, fra 1. klasse i grunnskolen til 3. trinn på videregående skole, oppleve profesjonell kunst og kultur gjennom DKS.

DKS er altså et samarbeidsprosjekt mellom kultur- og opplæringssektoren på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå, og omfatter alle skolene i Norge. Fylkeskommunen er ansvarlig for regional koordinering og programmering, men kommunene har også mulighet for å utvikle egne program lokalt.

Karmøy kommune har gjennom mange år vært såkalt "direktekommune" i forhold til DKS. Dette har også forpliktet kommunen til å stille med lokale ansatt-ressurser i tillegg til de ressursene en mottar gjennom ordningen for gjennomføring av programmet.

På grunn av kommunens økonomiske situasjon foreslår rådmannen at kommunen fra og med høsten 2023 trekker seg ut som "direktekommune" i ordningen. Dette vil kunne gi en innsparing i 0,5 stilling innen Tjenesteområde 3 Skole fra og med høsten 2023 (5/12 - års-effekt 2023) med full årsvirkning fra og med år 2024.

Kutt 12,6 stillinger barneskole

I sak 051/21 21.06.2021 fattet kommunestyret følgende vedtak;

Karmøy kommunestyre vedtar å øke budsjetttrammen for tjenesteområde skole med 4,0 mill. kroner i 2021. Inndekning skjer fra kommunes disposisjonsfond. Helårseffekt i 2022, totalt 9,6 mill. kroner, innarbeides handlingsprogram 2022-2025.

Bakgrunnen for denne økte budsjetttrammen var negative reaksjoner i skolene (særlig barneskolene), da det opplevdes som om all fleksibilitet var tatt borte, etter at ny lærertetthetsnorm gjorde det nødvendig å omdisponere ressurser fra barneskole til ungdomsskole.

I lys av kommunens ytterligere prekære økonomiske drifts-situasjon med økte kostnader som det ikke kompenseres for over statsbudsjettet og et stadig synkende elevtall i Karmøy skolene, foreslår

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Rådmannen nå å kutte disse 12,6 stillingene og fremmer således forslag om å reversere kommunestyrets vedtak av juni 2021.

Dette tiltaket er nødvendig både for å dekke inn kuttet kommunen får innen tjenesteområdet som følge av demografiendringer (se også tiltaket "Færre skolebarn i kommunen") og for å finansiere tiltaket "Ny særavtale pedagoger - nedsatt arbeidstid kontaktlærere".

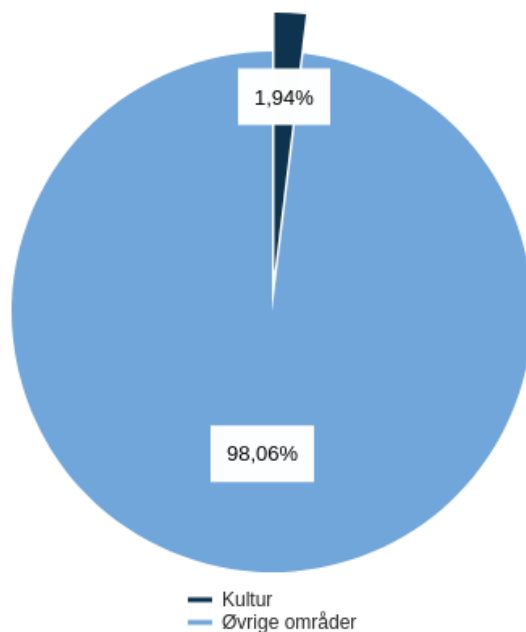
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Ferdig år	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan						Sum øvrige år				Investeringsfasene	
		Ørem . fin. prosjekt utgift	Netto prosjekt utgift	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032		
Skole															
Nye Kolnes skole	2035	0	368 400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 000	0	Konseptutvikling
Nye Veavågen skole	2025	0	311 800	74 500	91 400	111 000	0	0	0	0	0	0	0	0	Prosjektering
Nye Åkra skole	2030	-	344 000	0	0	0	5 000	75 000	110 000	110 000	73 000	0	0	0	Konseptutvikling
			29 000				0	0	0	0	0				
Skudeneshavn skole - renovering	2033	0	131 000	0	0	0	0	0	0	1 000	5 000	70 000	0	0	Konseptutvikling
Skudeneshavn skole - universell utforming og oppgradering uteareal	2023	0	2 500	2 500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Solcellepanel formålsbygg - pilot	2023	0	1 800	599	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Gjennomføring
Sum Skole			- 1 159 500	77 500	91 400	111 000	5 000	75 000	110 000	110 000	74 000	5 000	72 000		
			29 000	0	9 000	0	0	0	0	0	0	0	0		

Kultur

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt Budsjett Forrige år	56 206	56 206	56 206	56 206
Sum Kostra-korrigeringer	1 258	1 258	1 258	1 258
Sum Lønns- og prisvekst	2 117	2 117	2 117	2 117
Sum Avskrivninger	30	30	30	30
Sum Pensjonsendringer	3 030	3 030	3 030	3 030
Tidsavgrenset bevilgning				
Oppstartstilskudd ungdomsklubb Kolnes	-50	-50	-50	-50
Sommerskole videreføres	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Søkbare midler til ungdomsklubber	-300	-300	-300	-300
Tilskudd Vigsnes Grubeområde	-300	-300	-300	-300
Sum Tidsavgrenset bevilgning	-2 150	-2 150	-2 150	-2 150
Tekniske justeringer	4 285	4 285	4 285	4 285
Konsekvensjustert ramme	60 491	60 491	60 491	60 491
Nye tiltak				
Bosettingsbudsjett	-150	-150	-150	-150
Generell bevilgning til vedlikehold	242	242	242	242
Samarbeid kulturskolen	100	100	100	100
Sommergøy	1 500	1 500	1 500	1 500
Tilskudd Frilager Haugalandet	150	150	150	150
Økning av energipriser	1 888	1 888	1 888	1 888
Økt tilskudd Karmøy Kino	150	0	0	0
Sum Nye tiltak	3 880	3 730	3 730	3 730
Nye tiltak	3 880	3 730	3 730	3 730
Ramme 2023-2026	64 371	64 221	64 221	64 221

Sammendrag budsjett

Visjonen for kommunens kulturarbeid er et rikt og grenseløst kulturliv med rom for utvikling i åpne og levende arenaer. Gjennom kommunedelplan for kultur sin handlingsplan ønsker kommunen å utvikle og gi fremtidsrettede tjenester. Tjenesteområde kultur omfatter: bibliotek, kulturskole, kulturformidling, allment kulturarbeid, kulturhus, tilskudd til Karmøy kommunale kino AS, Munor AS og museumsdrift.

2022 har vært preget av oppstart etter koronapandemien og det meste av aktiviteten har startet opp igjen. Dette gjelder for både frivillige organisasjoner og kommunale tilbud. Medlemstallene i frivillige organisasjoner er nesten på samme nivå som før pandemien. Fra enkelte organisasjoner meldes det at det er færre frivillige ledere/tillitsvalgte og må derfor arbeide mer med å få rekruttert nye.

For barn og unge i lavinntektsfamilier bidrar ordningen med Aktivitetskort til økt deltakelse på kultur og fritidstilbud. Det er rundt 400 barn og unge som benytter seg av tilbudet. Ordningen omfatter gratis inngang på Karmøy kino, Karmøyhallen, Tysværtunet, museer, attraksjoner og kommunale arrangement, dekning av medlemskap/lisenser i frivillige organisasjoner på inntil kr 2000, tilskudd til dekning av cuper/leirer etc og friplasser på kulturskolen. Mange frivillige organisasjoner kjenner nå til ordningen og informerer også sine medlemmer om denne mulighet. Under pandemien var det færre henvendelser og bruk av kortet. I 2022 tok bruken av kortet seg opp igjen.

I henhold til kulturplanen er det utarbeidet en kommunikasjonsstrategi for kultur. Formålet med strategien er å gi en retning på hvordan en skal kommunisere de ulike kulturtilbudene i forhold til de ulike målgruppene. Samlet sett er ulike digitale medier den kanalen som når flest brukere, men det vil bli satset videre også på informasjonsskjjermer på de ulike kulturinstitusjonene, skoler og idrettshaller. Karmøy kommune har viderefører arbeidet med digital kommunikasjon og formidling av kultur som ble startet under pandemien. Disse tiltakene vil fremdeles være viktige og vil videreutvikles.

Kulturhusene og bibliotekene legger til rette for gode og trygge møteplasser og sikre barn og ungdom plass og rom for lek, utfoldelse og samvær med jevnaldrende og andre generasjoner. Både kulturhusene og biblioteket har økt sitt tilbud med å ha flere arrangementer og man forventer samme nivå som før pandemien. Innen biblioteksektoren er det flere ulike sentrale tilskuddsordninger og Karmøy Folkebibliotek er flink til å søke om eksterne midler til å utvikle nye publikumstilbud.

For å kunne gi muligheter for den enkelte er ett av målene i kommunedelplan for kultur å gi barn og unge med en dyp interesse innen kunst og kultur, gode muligheter for videreutvikling. Kulturskolen er en viktig arena for dette, men kulturhusene skal også ha kulturverksteder som gi rom for utprøving av ulike kulturuttrykk og lavterskel studio med fokus på musikk og film/foto. Karmøy kulturskole viderefører og videreutvikler sine tilbud innen mange kulturuttrykk. Det er et mål med tettere samarbeid mellom kulturhusene og kulturskolen for videreutvikling av UKM.

Det er igangsatt en prosess for å kunne realisere et større tidsriktig kulturhus i kommunen. Det er tidligere utarbeidet ulike rapporter vedr. behov og valg av konsept som danner bakgrunn for dette arbeidet. Det vil høsten 2022 komme politiske avklaringer for den videre prosessen.

1. mars er søknadsfristen for de fleste tilskuddsordningen for frivillige organisasjoner innen kultursektoren. Tilskuddsordningene omfatter driftstilskudd, festivaltilskudd, reparasjon/vedlikehold av bygg/anlegg og nærmiljøanlegg. Det er utarbeidet egne retningslinjer for de ulike tilskuddsordningene.

Gjeldende planer og planstatus

Kommunedelplanen for kultur 2016 – 25 er gjeldende handlingsplan hvor tiltakene skal bidra til å utvikle og gi fremtidsrettede tjenester. Mer-åpne bibliotek, digital formidling, digital billettering ved kulturarrangementer og digital telling av kulturhistoriske områder, er noe som er prioritert og iverksettes. Kulturverksteder på kulturhusene gir rom for utprøving og eksperimentering av ulike kulturelle ytringer. Det er iverksatt flere tiltak for å nå målene.

Kommunestyret vedtok høsten 2020 ny **bibliotekplan**. Planen har følgende satsingsområder: Samarbeid mellom folkebibliotek og skolebibliotek, digitale tjenester, arrangementer og brukermidvirkning.

Kommunestyret vedtok i februar 2022 ny **plan for Karmøy kulturskole**. Planen belyser innhold, drift og historie med hovedvekt på hva kulturskolen kan være fram mot 2032, og danner et godt grunnlag for Karmøy kulturskoles strategi fremover.

Arbeidet med ny **museumsplan** har startet og vil bli lagt frem til politisk behandling i løpet av høsten 2022. Gjeldende museumsplan er såpass gammel at den er mindre relevant på grunn av endringene innen museumsområdet.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	42 033	40 507	45 605	45 605	45 605	45 605
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	12 438	11 571	12 446	12 446	12 446	12 446
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	4 303	794	823	823	823	823
Overføringsutgifter	8 055	9 258	11 313	11 163	11 163	11 163
Finansutgifter	2 818	2 420	2 450	2 450	2 450	2 450
Sum Driftsutgifter	69 646	64 550	72 637	72 487	72 487	72 487
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-5 482	-5 325	-4 614	-4 614	-4 614	-4 614
Refusjoner	-10 065	-3 019	-3 652	-3 652	-3 652	-3 652
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-20	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-15 566	-8 344	-8 266	-8 266	-8 266	-8 266
Sum	54 079	56 206	64 371	64 221	64 221	64 221

Kostra-analyse

Prioritet	Karmøy	Karmøy	Haugesund	Ålesund	Larvik	Arendal	Kostragruppe	Landet	Landet
	2020	2021					10	uten	Oslo
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner	1 767	1 872	2 632	1 747	2 376	2 453	2 555	2 895	2 684
Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger (B)	263	281	333	218	260	316	299	322	310
Netto driftsutgifter til kommunale kulturbygg per innbygger (B)**	167	207	324	277	-176	514	326	326	322

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per innbygger 6-15 år (B)	2 426	2 575	2 044	2 512	2 256	1 703	2 315	2 708	2 865
Produktivitet									
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker (B)	20 687	25 277	23 946	21 138	12 000	25 193	22 909	22 760	23 345
Dekningsgrad									
Andel barn i gr.skolealder på venteliste til komm musikk- og kulturskole, av barn i alderen 6-15 år	0,8 %	1,3 %	3,0 %	13,4 %	4,3 %	3,0 %	2,1 %	3,0 %	3,1 %
Andel elever 6-15 år i kommunens kulturskole, av antall barn 6-15 år (B)	13,5 %	12,8 %	9,7 %	15,5 %	10,5 %	7,8 %	10,6 %	12,9 %	13,3 %
Besøk i folkebibliotek per innbygger (B)	2,1	2,5	4,4	3,0	2,5	3,6	2,7	3,3	3,3
Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger (B)	2,3	2,6	2,8	2,0	2,1	2,1	2,1	2,3	2,4
Årsverk, antall innbyggere per årsverk i folkebibliotek	3 257	3 272	3 744	3 862	2 931	3 274	3 182	2 982	2 978

***) Justert for utgiftsbehov*

Ressursbruk. Karmøy hadde i 2021 lavere utgifter til kultursektoren enn gjennomsnittet i sammenlignbare kommuner (K10). Innenfor kulturområdet hadde Karmøy høyere utgifter til kommunale musikk og kulturskoler. På idrettsområdet er utgiftene til idrett over snittet i K10, og for landet, men Karmøy har lavere utgifter til kommunale idrettsanlegg.

Utgiftene til **folkebibliotek** var om lag på samme nivå som K10, marginalt lavere. Samlede utlån per innbygger var høyere i Karmøy, mens registrerte besøkende var lavere.

I **kulturskolen** hadde Karmøy i 2021 en høyere dekningsgrad. I Karmøy var 12,8 prosent av alle barn i alderen 6-15 år elever i kulturskolen, mens tilsvarende andel i K10 var 10,6 prosent. På landsbasis er andelen 12,9 prosent. Det var imidlertid fortsatt barn på venteliste, tilsvarende 1,3 prosent av alle barn i alderen 6-15 år. Andelen på venteliste er noe lavere enn i K10 og landsbasis. Kostnadene samlet sett er høyere i Karmøy, men brutto utgifter per elev i kulturskolen er lavere.

Oppdrag for å nå mål

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
Museumsbesøk	Museene og Nordvegen historiesenter har egne pedagogiske tilbud tilrettelagt for ulike trinn i skolen. Disse tilbudene er enten i regi av den kulturelle skolesekken eller etter eget ønske fra skolene.	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskapingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
Museumsbesøk	Museene og Nordvegen historiesenter har egne pedagogiske tilbud tilrettelagt for ulike trinn i skolen. Disse tilbudene er enten i regi av den kulturelle skolesekken eller etter eget ønske fra skolene.	Karmøy kommune har et bærekraftig utdanningsløp med gode pedagogiske arenaer som bygger kompetanse, utjevner sosial ulikhet, skaper fellesskap, livsmestring og ivaretar den enkelte
8. mars	8. mars markeres hvert år hvor målet er å ha fokus på kvinners deltagelse i den offentlige debatt. Dette er et samarbeid mellom flere kommunale sektorer og	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
	andre eksterne aktører.	samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
8. mars	8. mars markeres hvert år hvor målet er å ha fokus på kvinners deltagelse i den offentlige debatt. Dette er et samarbeid mellom flere kommunale sektorer og andre eksterne aktører.	Karmøysamfunnet har oppnådd likestilling og en likestillingskultur hvor deltagelse i det politiske, økonomiske og sosiale liv gjenspeiler befolknings sammensetningen
Aktivitetskort	Formålet med aktivitetskortet er å redusere de økonomiske barrierene for deltagelse i kultur- og fritidslivet i kommunen. Kortet gir barn og unge, i aldersspannet 0 – 18 år i lavinntektsfamilier, gratis adgang til kultur- og fritidsaktiviteter. Ordningen gir også flere friplasser ved kulturskolen, dekning av kontingenter/aktivitetsavgift inntil kr 2000 i frivillige organisasjoner og dekning av noen av kostnader i forbindelse med cuper/leirer.	Karmøy kommune har et helsefremmende samfunn som forebygger og utjevner sosial ulikhet
Den kulturelle spaserstokken	Tilbudet skal bidra til at eldre får et tilpasset kulturtilbud på arenaer hvor eldre bor (sykehjem) eller møteplasser for eldre/pensjonistforeninger.	Karmøy kommune har et helsefremmende samfunn som forebygger og utjevner sosial ulikhet
Kulturelle verksteder for unge	Kulturhusene har ulike kulturverksteder på som gir rom for utprøving og eksperimentering inne ulike kulturuttrykk. Det er et mål å utvikle flere slik verksteder i samarbeid mellom flere kulturaktører, noe som kan gi økt deltagelse og mangfold i UKM (Ung kultur møtes)	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
Kulturelle verksteder for unge	Kulturhusene har ulike kulturverksteder på som gir rom for utprøving og eksperimentering inne ulike kulturuttrykk. Det er et mål å utvikle flere slik verksteder i samarbeid mellom flere kulturaktører, noe som kan gi økt deltagelse og mangfold i UKM (Ung kultur møtes)	Karmøy kommune har et bærekraftig utdanningsløp med gode pedagogiske arenaer som bygger kompetanse, utjevner sosial ulikhet, skaper fellesskap, livsmestring og ivaretar den enkelte
Kulturstipend	Kommunen kan årlig dele ut inntil 3 kulturstipend til fortrinnsvis sang, musikk, idrett, kunst og kultur. Stipendet tildeles til personer/grupper som bor eller har tilknytning til Karmøy kommune. Stipendene kan brukes til videreutdanning, deltagelse på seminar og kurs, studiereiser, treningsleirer, deltagelse i konkurranser eller formidlingsprosjekt.	Karmøy kommune har et bærekraftig utdanningsløp med gode pedagogiske arenaer som bygger kompetanse, utjevner sosial ulikhet, skaper fellesskap, livsmestring og ivaretar den enkelte
Nytt kulturhus	Det arbeides videre med planene om etablering av et nytt kulturhus med flere funksjoner. Valg av konsept, lokalisering og prosessen videre bli avklart i politiske saker høsten 2022 og kommende år.	Karmøy kommune har stedsbevisste, levende byer og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige
Samarbeid mellom folkebibliotek og skolebibliotek	Skolebibliotekene har nå det samme biblioteksystemet som Karmøy folkebibliotek og alle andre folkebibliotek i Rogaland. Dette gir en noen fordeler, både for elevene (som får ett system å forholde seg til både på skole og fritid) og for samarbeidet mellom skole- og folkebibliotek. Folkebiblioteket har oppsøkende virksomhet med bokprat og dette bidra til at lærere kan holde bokprat i skolebiblioteket. Andre tiltak er Bok-friminuttet, podcast og videosnutter. Bibliotekene gjennomfører også den digitale, nasjonale lesekampanjen for elever i 1. - 7. klasse og Sommerles.no	Karmøy kommune har et bærekraftig utdanningsløp med gode pedagogiske arenaer som bygger kompetanse, utjevner sosial ulikhet, skaper fellesskap, livsmestring og ivaretar den enkelte

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
Samarbeid og samskaping innen bibliotek	Det er et tett og godt samarbeid mellom folkebibliotek og skolebibliotek for å utvikle litteraturformidlingen til barn og unge. Biblioteket har også et godt samarbeid med SILK-festivalen og har brukermedvirkning som et av satsingsområdene for å kunne fremtidsrette tjenestene.	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
Samarbeid og samskaping ved kulturhusene	Kulturhusene har samarbeid med frivillige organisasjoner, både brukere av kulturhuset og andre, med fokus på koordinering og utvikling av kultur- og fritidstilbudet.	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
Sentrale møteplasser	Kulturhusene og Biblioteket skal være sentrale møteplasser for integrering, mangfold og kreativitet. Alle kulturhus har egne fritidsklubber/-tilbud for unge, i tillegg til de tilbudene som frivillige organisasjoner har for medlemmer i alle aldre. I bibliotekplanen er det et tiltak med å arbeide for at flere brukergrupper benytter bibliotekets tjenester.	Karmøy kommune har stedsbevisste, levende byer og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige
Sentrale møteplasser	Kulturhusene og Biblioteket skal være sentrale møteplasser for integrering, mangfold og kreativitet. Alle kulturhus har egne fritidsklubber/-tilbud for unge, i tillegg til de tilbudene som frivillige organisasjoner har for medlemmer i alle aldre. I bibliotekplanen er det et tiltak med å arbeide for at flere brukergrupper benytter bibliotekets tjenester.	Karmøy kommune har et helsefremmende samfunn som forebygger og utjevner sosial ulikhet

Tidsavgrenset bevilgning

Oppstartstilskudd ungdomsklubb Kolnes

Tidsavgrenset bevilgning for budsjettåret 2022 i KST 136/21. Nyoppstartet ungdomsklubb Kolnes - "oppstartstilskudd"

Sommerskole videreføres

Sommerskole videreføres i nytt tiltak "Sommergøy"

Søkbare midler til ungdomsklubber

Tidsavgrenset bevilgning for budsjettåret 2022 i KST 136/21. Søkbare midler til kommunens ungdomsklubber.

Tilskudd Vigsnes Grubeområde

Tidsavgrenset bevilgning for budsjettåret 2022 i KST 136/21. Vigsnes Grubeområde - oppgradering gml adm.bygget

Nye tiltak

Bosettingsbudsjett

Situasjonen i Ukraina medfører en stor flyktningstrøm til Norge. Budsjettet legger opp til å bosette 200 personer i 2022, deretter går bosettingene til 45 de påfølgende årene. De 200 bosatte fra 2022 vil reduseres litt for hvert år i hele økonomiplanperioden. Budsjettet for antall bosatte revideres når ny

anmodning foreligger og når antall personer som blir boende for 2023 er mer oversiktlig. Fortsetter situasjonen i Ukraina er det høyst sannsynlig at budsjettet må skrives opp for perioden. Siden bosettingsbudsjettet finansieres gjennom statstilskudd havner det under tjenesteområdet 18 Økonomi.

Generell bevilgning til vedlikehold

Covid-19 pandemien og krigen i Ukraina har medført vareknapphet og uvanlig høy prisvekst. Per juli måned 2022 har Statistisk Sentralbyrå målt den generelle prisveksten i samfunnet, i form av konsumprisindeksens 12 måneders endring, til 6,8 %. Prisveksten for sentrale vedlikeholdsvarer har imidlertid hatt en langt høyere prisvekst enn den generelle prisveksten i samfunnet. Varer som energi, trelast og stål er prismessig direkte påvirket av krigen i Ukraina. Materialindeksdelen av Statistisk Sentralbyrås indeks for Boligblokk i alt har i perioden juli 2021-juli 2022 økt med 15,3 %. Mens når det gjelder Statistisk Sentralbyrås materialindeks for veianlegg, så viser siste tilgjengelige helårsendring per 2. kvartal 2022 en økning på hele 33,2 %.

På grunn av den sterke prisveksten, er budsjettet til vedlikehold økt med 2 mill. kroner fra og med 2023. Budsjettøkningen er fordelt med 1,5 mill. kroner til bygningsvedlikehold og 0,5 mill. kroner til veivedlikehold. Budsjettøkning fra og med 2023 utgjør en vekst i vedlikeholdsbudsjettet på 6,5 %.

Samarbeid kulturskolen

I «Strategiplan Karmøy kulturskole 2022-2032» ligger det en del føringer for Kulturskolens arbeid inn mot barnehager og skoler, samt noen målsetninger knyttet til det arbeidet. Ifølge planen skal Kulturskolen være en «...samarbeidende aktør med barnehagen, grunnopplæringen, SFO...», og er definert som en del av utdanningsløpet i Karmøy kommune. I planen står at «i tillegg til egen kjerneundervisning skal kulturskolen være et viktig supplement til det ordinære barnehage- og skoletilbudet med utveksling av kompetanse og praksis gjennom et gjensidig samarbeid. Det må settes av ressurser til fellesprosjekter, både i kulturskole, barnehage, SFO og grunnskole». Slike prioriteringer skal være med på å stimulere til bruk av kulturarenaer og kulturelle virkemidler i undervisning, lek og læring.

Rådmannen foreslår at Kulturskolen får et begynnende handlingsrom til å igangsette denne type samarbeid med skoler og barnehager, og at budsjettet til Karmøy kulturskole styrkes med kr. 100 000.- til formålet. Finansieringen dekkes inn ved at 70 000 kroner flyttes fra tjenesteområde 3 Grunnskole og 30 000 kroner flyttes fra tjenesteområde 2 Barnehage til tjenesteområde 4 Kultur.

Sommergøy

Ved behandlingen av handlingsprogram 2022-2025 bevilget kommunestyret 1,5 mill. kroner til videreføring av sommerskole (senere døpt opp til Sommergøy). Midlene ble gitt som en engangsbevilgning. Det ble samtidig vedtatt en formulering om at "det forventes at rådmann innarbeider tilstrekkelige rammer inn i fremtidige budsjetter på bakgrunn av erfaringer fra 2021 og 2022." Formannskapet behandlet i februar 2022 en sak om hvordan tilbudet skulle organiseres i 2022. I vedtaket står det også at Sommergøy skal evalueres. I rådmannens forslag til handlingsprogram er bevilgningen foreslått videreført. Fremtidig organisering av tilbudet er ikke klart, men må avklares i forbindelse med evalueringen av programmet. Dette behandles i egen sak.

God Helse

Sommergøy er et av flere virkemidler som kan knyttes til mål om at Karmøy kommune har et helsefremmende samfunn som forebygger og utjevner sosial ulikhet. Dette gjennom at barn og unge opplever mestring, får kjennskap til ulike fritids- og ferietilbud og skaper nye nettverk i løpet av sommerferien. En av målsetningene er at det skal bidra til fremtidig rekruttering hos ulike fritidstilbud. Tilbudet skal evalueres.

Tilskudd Frilager Haugalandet

Frilager Haugalandet har utleie av friluft- og aktivitetsutstyr og er et samarbeid mellom Haugesund Turistforening, Haugesund Røde Kors og Friluftsrådet Vest. Dette støtter opp under folkehelsearbeidet i kommunen gjennom økt fysisk aktivitet og naturopplevelse på en bærekraftig måte ved ombruk av utstyr.

Økning av energipriser

Vesentlig knapphet på energivarer i Europa har over lengre tid har gitt uvanlig høye priser på energivarer, bl.a. på strøm.

Kommunestyret vedtok i sak 64/22 å øke budsjettet til energiutgifter med 21,5 mill. kroner for 2022. Som grunnlag for denne økningen lå et prisestimat fra kommunens strømleverandør for 2022 for strømudgifter på 147 kroner per kWh inkl. nettleie. For 2022 blir 70 % av forventet strømforbruk betalt etter sikringspris, hvilket er svært gunstig med hensyn til utgiftsnivå gitt det høye prisnivået i spotmarkedet. Fremskrevet prognose gitt fra kommunens strømleverandør tilsier at vi vil få en besparelse på rundt 32 mill. kroner i 2023 grunnet sikringshandelsavtalen.

I budsjettet for 2023 legges det til grunn en strømpris med utgangspunkt i Nasdaq Electricity Nordic 25. oktober 2022, skjønsmessig justert til sone 02 og tillagt 46 øre i nettleie per kWh. Budsjettet strømpris er på denne bakgrunn satt til 221 øre per kWh.

På grunn av prisøkning, er det samlede budsjettet for energiutgifter økt med 45,1 mill. kroner for 2023.

Økt tilskudd Karmøy Kino

To år med pandemi har redusert egenkapitalen i Karmøy Kino AS og i 2021 gikk kinoen med et underskudd på 367 231 kroner. Rådmannen foreslår en tidsavgrenset bevilgning på 150 000 kroner for 2023.

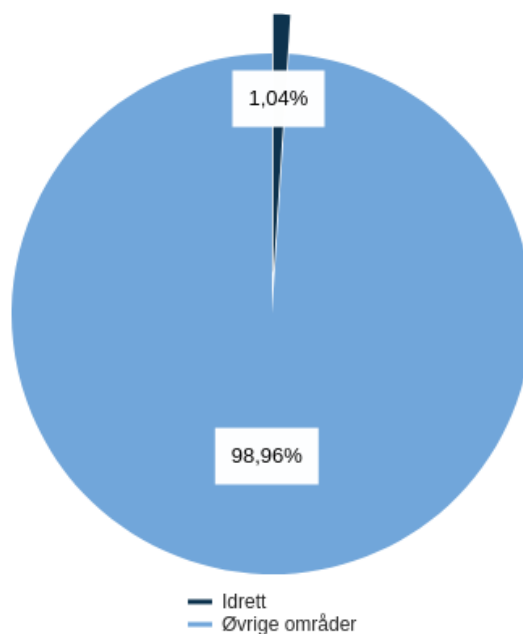
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Ferdig år	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan							Sum øvrige år			Investeringsfase
		Ørem . fin.	Netto prosjekt utgift	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	
Kultur														
Historiske Avaldsnes - ny utstilling	2024	0	15 000	5 000	10 000	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Kulturhus	2030	0	200 000	500	500	500	500	5 000	50 000	110 000	32 500	0	0	Konseptutvikling
Sum Kultur		0	215 000	5 500	10 500	500	500	5 000	50 000	110 000	32 500	0	0	

Idrett

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt Budsjett Forrige år	29 747	29 747	29 747	29 747
Sum Lønns- og prisvekst	722	722	722	722
Sum Avskrivninger	780	780	780	780
Sum Pensjonsendringer	910	910	910	910
Tidsavgrenset bevilgning				
Tilskudd klubbhus Åkra IL	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Sum Tidsavgrenset bevilgning	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Tekniske justeringer	-1 588	-1 588	-1 588	-1 588
Konsekvensjustert ramme	28 159	28 159	28 159	28 159
Nye tiltak				
Generell bevilgning til vedlikehold	242	242	242	242
Ny idrettshall Vormedal - driftskonsekvens av investering (helårseffekt)	394	394	394	394
Stangaland skole- driftskonsekvens av investering (helårseffekt)	202	202	202	202
Økning av energipriser	2 313	2 313	2 313	2 313
Sum Nye tiltak	3 151	3 151	3 151	3 151
Innsparing				
Effektivisering strømforbruk - eiendomsforvaltning	-64	-64	-64	-64
Sum Innsparing	-64	-64	-64	-64
Nye tiltak	3 087	3 087	3 087	3 087
Ramme 2023-2026	31 246	31 246	31 246	31 246

Sammendrag budsjett

Ny plan for idrett og fysisk aktivitet ble vedtatt i kommunestyret våren 2021. Handlingsprogrammet viser hvilke idrettsanlegg som er planlagt og hvilke anlegg som venter på spillemidler og kommunalt tilskudd. Tiltakene i sektoren vedtas i kommunedelplanen og må dekkes innenfor eksisterende budsjetteramme.

Plan for idrett og fysisk aktivitet beskriver de ulike satsingsområdene innen området. Et av målene er at alle som ønsker det har mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet i form av trening og mosjon. Gjennom tildeling av tilskudd prioriteres nye aktiviteter, som vil gi større bredde og mangfold i idrettslagene. De senere år er det flere idrettslag som gir et tilrettelagt tilbud. Kommunen gir også tilskudd til daglig ledere og anleggstilskudd til de største idrettslagene.

Anleggssituasjonen har bedret seg de siste årene og høsten 2022 ble de nye fleridrettshaller i Kopervik og på Vormedal tatt i bruk. Dette har lettet noe av presset på å få tildelt treningstider i idrettshallene og har bidratt til å gi et større mangfold av idretter. På dagtid blir idrettshallene benyttet av skolene.

Det er ulike turområder i hele kommunen, og spesielt lysløypene er mye brukt. Det skal arbeides videre med å få realisert flere lysløyper i henhold til handlingsprogrammet.

Pandemien fikk store konsekvenser for deler av idretten. De nasjonale tiltakene medførte at enkelte idretter og aldersgrupper ikke har kunnet utføre sin idrett i nesten 2 år. Dette medførte en nedgang i antall aktive, spesielt blant eldre ungdom og voksne. Medlemstallene har tatt seg noe opp og en nærmer seg medlemstallene som var før pandemien.

Kommunen har ansvar for offentlig bading i Karmøyhallen. Under pandemien ble det innført forhåndskjøp av billetter via billettportalen TicketCo og denne ordningen er videreført og har redusert unødvendig venting i forkant av de ulike badene. Badegjestene har fordelt seg bedre på de ulike tidene for bading. Det er også offentlig bading i Vormedal svømmehall i regi av Karmøy svømmeklubb.

Flere idrettslag i kommunen har egne idrettsanlegg som de selv eier og drifter. De høye strømprisene har ført til økte kostnader for disse organisasjonene. Myndighetene har egen ordning for kompensasjon for dekning av deler av disse økte kostnadene. Denne ordningen administreres av Lotteri- og stiftelsestilsynet. Langvarig høye strømkostnader vil tære på det enkelte idrettslag sin økonomi og i verste fall reduksjon av aktivitet eller økte kontingenter/treningsavgifter.

Gjeldende planer og planstatus

Plan for idrett og fysisk, vedtatt 2021, består av en tematisk del som beskriver de ulike satsingsområdene og et handlingsprogram. Handlingsprogrammet viser hvilke idrettsanlegg som er planlagt og hvilke anlegg som venter på spillemidler og kommunalt tilskudd. Handlingsprogrammet rulleres årlig.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
2021	2022	2023	2024	2025	2026

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	9 630	10 072	11 536	11 536	11 536	11 536
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	5 047	4 865	7 788	7 788	7 788	7 788
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 758	4 077	4 364	4 364	4 364	4 364
Overføringsutgifter	7 111	10 811	8 032	8 032	8 032	8 032
Finansutgifter	6 056	6 520	7 300	7 300	7 300	7 300
Sum Driftsutgifter	31 603	36 345	39 020	39 020	39 020	39 020
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-3 123	-4 765	-4 923	-4 923	-4 923	-4 923
Refusjoner	-1 833	-1 833	-2 851	-2 851	-2 851	-2 851
Overføringsinntekter	-600	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-5 556	-6 598	-7 774	-7 774	-7 774	-7 774
Sum	26 047	29 747	31 246	31 246	31 246	31 246

Kostra-analyse

Prioritet	Karmøy	Karmøy	Haugesund	Ålesund	Larvik	Arendal	Kostragruppe	Landet	Landet
	2020	2021					10	uten Oslo	
Netto driftsutgifter per innbygger (380) idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg (B) **)	299	253	115	127	469	67	177	250	253
Netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg per innbygger (B) **)	262	359	715	461	374	596	783	767	689

**) Justert for utgiftsbehov

På idrettsområdet har Karmøy i likhet med kulturområdet også lavere utgifter til idrettsformål i følge Kostra. Tallene her er noe usikre, da det ser ut til å være en del ulik praksis mellom kommunene. For 2021 indikerer imidlertid tallene at Karmøy har lavere kostnader til kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg, men høyere kostnader enn sammenlignbare kommuner (K10) til idrettsformål ellers, noe som inkluderer tilskudd til andres idrettsanlegg. For idrettsbygg utgjør lavere avskrivningskostnader en viktig del av forklaringen på lavere kostnader i Karmøy, noe som reflekterer lave investeringer i kommunale idrettsanlegg de siste årene. Dette vil kunne endre seg fremover, blant annet knyttet til bygging av nye idrettshaller.

Oppdrag for å nå mål

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
Gratis utlån av kommunale idrettsanlegg	Kommunen tilbyr gratis utlån av kommunale idrettsanlegg til frivillige organisasjoner. Dette bidrar til å kunne holde lavere kontingent for de enkelte medlemmene. Tildeling av treningstider i idretts- og svømmehallene gjøres av idrettsrådet. Bygging av flere idrettshaller har gitt økt mangfold og kan bidra til at flere driver med fysisk aktivitet.	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
Gratis utlån av kommunale idrettsanlegg	Kommunen tilbyr gratis utlån av kommunale idrettsanlegg til frivillige organisasjoner. Dette bidrar til å kunne holde lavere kontingent for de enkelte medlemmene. Tildeling av treningstider i idretts- og svømmehallene gjøres av idrettsrådet. Bygging av flere idrettshaller har gitt økt mangfold og kan bidra til at flere driver med fysisk aktivitet.	Karmøy kommune har et helsefremmende samfunn som forebygger og utjevner sosial ulikhet

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
Tilskuddsordninger	Det er egen tilskuddsordninger for idrettslag som har tilbud om fysisk aktivitet for personer med nedsatt funksjonsevne. Formålet med denne ordningen er å motivere og støtte idrettslag til å ha tilbud til denne målgruppen og får dekket noen av merkostnadene som idrettstilbudet har. Dette kan være kostnader knyttet til spesialutstyr, ekstra reisekostnader og behov for bistand. De senere år er det flere idrettslag som har tilbud innen paraidrett.	Karmøy kommune har et helsefremmende samfunn som forebygger og utjevner sosial ulikhet

Tidsavgrenset bevilgning

Tilskudd klubbhus Åkra IL

Tidsavgrenset bevilgning for budsjettåret 2022 i KST 136/21.

Nye tiltak

Generell bevilgning til vedlikehold

Covid-19 pandemien og krigen i Ukraina har medført vareknapphet og uvanlig høy prisvekst. Per juli måned 2022 har Statistisk Sentralbyrå målt den generelle prisveksten i samfunnet, i form av konsumprisindeksens 12 måneders endring, til 6,8 %. Prisveksten for sentrale vedlikeholdsvarer har imidlertid hatt en langt høyere prisvekst enn den generelle prisveksten i samfunnet. Varer som energi, trelast og stål er prismessig direkte påvirket av krigen i Ukraina. Materialindeksdelen av Statistisk Sentralbyrås indeks for Boligblokk i alt har i perioden juli 2021-juli 2022 økt med 15,3 %. Mens når det gjelder Statistisk Sentralbyrås materialindeks for veianlegg, så viser siste tilgjengelige helårsendring per 2. kvartal 2022 en økning på hele 33,2 %.

På grunn av den sterke prisveksten, er budsjettet til vedlikehold økt med 2 mill. kroner fra og med 2023. Budsjettøkningen er fordelt med 1,5 mill. kroner til bygningsvedlikehold og 0,5 mill. kroner til veivedlikehold. Budsjettøkning fra og med 2023 utgjør en vekst i vedlikeholdsbudsjettet på 6,5 %.

Ny idrettshall Vormedal - driftskonsekvens av investering (helårseffekt)

Ny idrettshall Vormedal ferdigstilles og tas i bruk i løpet av 2022. Driftskonsekvensen er i 2022 beregnet til 344 000 kroner, med økning til helårseffekt fra 2023 til 982 000 kroner. For å ivareta renhold på idrettshallen er det behov for en 35 % stilling innenfor renhold. En annen driftskonsekvens som følge av ny idrettshall er serviceavtaler på tekniske anlegg og kostnader til forvaltning, drift og vedlikehold. Budsjettøkningen tar også høyde for forsikring av bygget samt den økte energikostnaden vi ser i 2022. For å redusere det totale energibehovet, vil den nye idrettshallen bli tilkoblet til et GEO-brønn anlegg som vil ivareta basisbehovet for oppvarming av bygget, i tillegg til en elektrokjel som ivaretar spisslast behovet. GEO-brønn anlegget ble etablert i forbindelse med investeringsprosjektet «Vormedal ungdomsskole». Det estimerte energibehovet for den nye idrettshallen er på rundt 150 000 kWh i året.

Helårseffekt av driftskonsekvensen er fordelt på følgende tjenesteområder:

Administrasjon	15 000 kroner
Idrett	394 000 kroner
Skole	229 000 kroner

Stangaland skole- driftskonsekvens av investering (helårseffekt)

Stangaland skole ble tatt i bruk til skolestart 2022. Driftskonsekvensen er helårseffekten av allerede innarbeidet delårseffekt fra 2022. Beregnet driftskonsekvens samlet er på 1. mill. kroner. 301 000 kroner av disse ble innarbeidet i budsjett 2022, resterende 699 000 kroner innarbeides som helårseffekt fra 2023. Driftskonsekvensen er økte kostnader i forhold til driften av Eide og Stokkastrand skole. Økningen

er i hovedsak knyttet til energi, forsikring, og vedlikehold- og serviceavtaler som er justert i henhold til de høye prisene vi ser nå i 2022.

Det gjennomføres en effektiviseringsprosess knyttet til renhold, og ny renholdsplan skal implementeres i løpet av 2022/2023. Renhold vil derfor ikke ha et behov for å øke antall ansatte, selv om den nye skolen har et større totalareal enn de to skolebygningene den erstatter.

Det har hele tiden vært planlagt at energiforbruket skulle holdes uendret på tross av at totalarealet på den nye skolen er større enn på de gamle skolene, spesielt i forhold til den nye idrettshallen. Nybyggene er ført opp etter så høye energikrav at dette vil utligne seg med tanke på hva de to gamle byggene brukte av energi. Forutsetningen om at Eide og Stokkastrand sitt budsjett knyttet til energi kunne overføres til Stangaland i sin helhet har vist seg urealistisk i ettertid. Det vil som et minimum påløpe energiutgifter i de gamle skolene knyttet til ventilasjon inntil etterbruk av byggene blir avklart.

Den økte forsikringspremien er estimert til å bli litt høyere enn dagens premie ut fra at nybygget har et høyere totalareal. Vedlikeholds- og serviceavtaler er basert på pristilbud fra leverandører og erfaringstall ut ifra byggets behov. Prosjektet anser at besparelsen på vedlikehold ved å gå fra to utdaterte bygg til nye bygg vil gjenspeile seg i økte serviceavtaler og årlige kontroller grunnet økte krav og kompleksitet.

Oppføring av nytt skolebygg gir ingen endringer i driftsutgifter ift. årsverk skoledrift. Elevgruppen er den samme og årsverkene vil følge av det. Utstyrsmessig vil også situasjonen være tilnærmet lik.

Driftskonsekvensen i 2023 fordeles på følgende tjenesteområder:

Administrasjon	29 000 kroner
Idrett	202 000 kroner
Skole	468 000 kroner

Økning av energipriser

Vesentlig knapphet på energivarer i Europa har over lengre tid har gitt uvanlig høye priser på energivarer, bl.a. på strøm.

Kommunestyret vedtok i sak 64/22 å øke budsjettet til energiutgifter med 21,5 mill. kroner for 2022. Som grunnlag for denne økningen lå et prisestimat fra kommunens strømlleverandør for 2022 for strømudgifter på 147 kroner per kWh inkl. nettleie. For 2022 blir 70 % av forventet strømforbruk betalt etter sikringspris, hvilket er svært gunstig med hensyn til utgiftsnivå gitt det høye prisnivået i spotmarkedet. Fremskrevet prognose gitt fra kommunens strømlleverandør tilsier at vi vil få en besparelse på rundt 32 mill. kroner i 2023 grunnet sikringshandelsavtalen.

I budsjettet for 2023 legges det til grunn en strømpris med utgangspunkt i Nasdaq Electricity Nordic 25. oktober 2022, skjønnsmessig justert til sone 02 og tillagt 46 øre i nettleie per kWh. Budsjettet strømpris er på denne bakgrunn satt til 221 øre per kWh.

På grunn av prisøkning, er det samlede budsjettet for energiutgifter økt med 45,1 mill. kroner for 2023.

Innsparing

Effektivisering strømforbruk - eiendomsforvaltning

Kommunen arbeider kontinuerlig med å effektivisere bruken av energi til oppvarming og belysning av kommunale bygg. For 2022 estimeres det at kommunen vil ha et strømforbruk på 25 100 000 kWh (25,1 GWh). På grunn av effektiviseringstiltak som hittil er gjennomført, går rådmannen inn for å kutte det

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

budsjetterte strømforbruket for 2023 med 200 000 kWh. Med en budsjettert strømpris på 221 øre per kWh, gir dette en effektivisering på 442 000 kroner.

Energioppfølgingsystemet Greentracker er tatt i bruk for de største kommunale formålsbyggene. Erfaringen er at Greentracker er et verktøy som bidrar til bedre ventilasjons –og varmestyring.

Enkelte bygningsmessige tiltak har gitt klare reduksjoner i energiforbruk. Et eksempel på dette er utskiftning av vinduer ved rådhuset i 2020, som har gitt et lavere oppvarmingsbehov. Sammenlignes 2019, som var siste året før Covid-19 pandemien brøt ut, mot 2022, er det registrert et fall i bruken av kWh ved rådhuset på 13 %.

Generelt er det særlig oppnådd bedre energistyring ved skoler, idrettshaller og kontorlokaler.

Fremover vil kommunen samarbeide med Haugesund kommune om erfaringsutvekslinger i arbeidet med energieffektivisering og tiltak for å redusere energiforbruk.

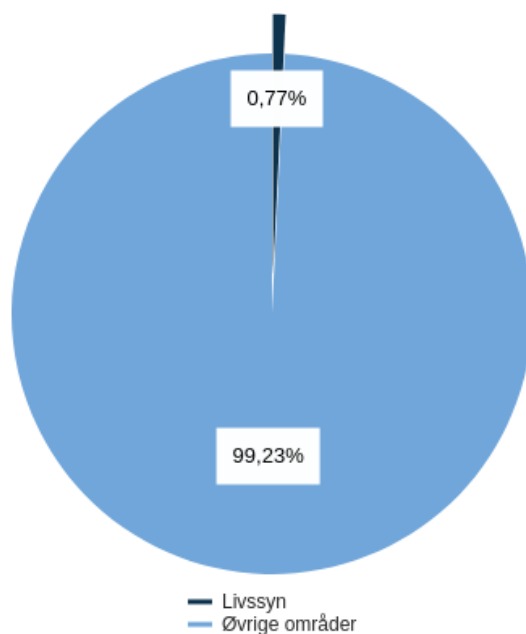
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Ferdig år	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan										Investeringsfase		
		Ørem. år	Netto fin.prosjekt utgift	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032			
Idrett																
Idrettshall Vormedal	2023	-	58 900	2 500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Gjennomføring
			10 600													
Nye Kolnes skole	2035	-	54 600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
			10 000													
Nye Veavågen skole	2025	-4 000	27 700	8 500	8 600	12 400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Prosjektering
Sum Idrett			- 141 200	11 000	8 600	12 400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
			24 600													

Livssyn

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt Budsjett Forrige år	27 084	27 084	27 084	27 084
Sum Lønns- og prisvekst	1 006	1 006	1 006	1 006
Sum Pensjonsendringer	15	15	15	15
Tidsavgrenset bevilgning				
Økte energikostnader Karmøy kirkelig fellesråd	955	0	0	0
Sum Tidsavgrenset bevilgning	955	0	0	0
Tekniske justeringer	1 976	1 021	1 021	1 021
Konsekvensjustert ramme	29 060	28 105	28 105	28 105
Nye tiltak				
Økning av energipriser	26	26	26	26
Sum Nye tiltak	26	26	26	26
Innsparing				
Kutt tilskudd Karmøy kirkelig fellesråd	-100	-100	-100	-100
Sum Innsparing	-100	-100	-100	-100
Nye tiltak	-74	-74	-74	-74
Ramme 2023-2026	28 986	28 031	28 031	28 031

Sammenheng budsjett

Tjenesteområdet omfatter i hovedsak tilskudd og tjenester Karmøy kommune yter til Karmøy kirkelig fellesråd. Budsjettet videreføres i tråd med tidligere vedtak, herunder innsparingskrav i forrige vedtatte økonomiplan 2022-2025.

I likhet med mange andre områder i kommunen har Karmøykirken utfordringer med vedlikeholdsetterslep. Med støtte fra kommunen gjennomførte Karmøy kirkelig fellesråd en kartlegging

av kirkebyggene i kommunen i 2017. På bakgrunn av dette er det gitt ekstra investeringsmidler til rehabilitering av kirkebygg og restaurering av Avaldsnes kirke. Dette ble dette videreført med 4,4 mill. kroner i tilskudd til rehabilitering av kirkebygg i 2022, i tråd med tidligere vedtak. Dette, og andre tiltak fra fellesrådets side, har medført en positiv utvikling. Fellesrådet skriver i sitt budsjettforslag at ved utgangen av 2020 vil 75 prosent av vedlikeholdsetterslepet som ble beskrevet i 2017-rapporten være utbedret, og det er gjort tiltak på alle kirkebyggene i kommunen bortsett fra Kopervik kirke, som stod ferdig i 2017. Fellesrådet peker likevel på at det fortsatt er et betydelig etterslep. Fellesrådet anmoder i sitt budsjettforslag om økte bevilgninger for å kunne redusere vedlikeholdsetterslepet ytterligere. Rådmannen har ikke funnet rom for videreføring av midler til rehabilitering av kirkebygg i budsjettforslaget for 2023. Det vises også til omtale av vedlikeholdsetterslepet i kommunen under tjenesteområde 1 Administrasjon.

Fellesrådet har arbeidet med å effektivisere driften av gravplassene de siste årene, og har blant annet overtatt arbeidet med oppgraving av graver for å spare kostnader knyttet til dette. Festeavgiften er økt de siste årene for å øke inntektsgrunnlaget og redusere/utsette behovet for utvidelser. For fortsatt å holde kvaliteten oppe på gravplassene, anmoder Fellesrådet om å øke festeavgiften fra 210 kr i 2022 til 230 kr per grav per år i 2023.

Det vises for øvrig til Karmøy kirkelig fellesråds forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026. Dette ligger tilgjengelig på kommunens nettsider.

Fra 2021 overtok staten ansvaret for det som tidligere var den kommunale delen av tilskudd til tros- og livssynssamfunn. Dette er derfor ikke lengre enn del av kommunens budsjett på livssynsområdet.

Gjeldende planer og planstatus

Kirkelig fellesråd har en **langsiktig strategi for gravplasser i Karmøy** som ligger til grunn for rådmannens forslag til investeringsplan, men med noen mindre justeringer. I strategien er det blant annet foreslått at ny fremtidig gravplass for Åkrehamn, Veavågen og Kopervik samles i en ny større lokalitet, for eksempel på Sevland. Se nærmere omtale av forslaget under investeringstiltaket for gravplasser. Digitalisering av kart på gravplassene til 1,0 mill. kroner som Kirkelig fellesråd har i sitt budsjett, er ikke lagt inn i forslaget til investeringsplan for Karmøy kommune.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	169	183	205	205	205	205
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	373	371	407	407	407	407
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	144	307	330	330	330	330
Overføringsutgifter	25 690	26 232	28 057	27 102	27 102	27 102
Sum Driftsutgifter	26 375	27 093	28 999	28 044	28 044	28 044
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-10	0	0	0	0	0
Refusjoner	-28	-9	-13	-13	-13	-13
Sum Driftsinntekter	-38	-9	-13	-13	-13	-13

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Sum	26 337	27 084	28 986	28 031	28 031	28 031

Kostra-analyse

	Karmøy 2020	Karmøy 2021	Haugesund	Ålesund	Larvik	Arendal	Kostragruppe 10	Landet uten Oslo	
Prioritet									
Netto driftsutgifter per innbygger (390) den norske kirke (B) **)	504	511	561	541	781	588	527	527	574
Netto driftsutgifter per innbygger (392) andre religiøse formål (B) **)	70	0	2	0	-2	28	-1	2	3
Netto driftsutgifter per innbygger (393) gravplasser og krematori er (B) **)	110	108	0	157	-40	0	61	98	94
Netto driftsutgifter til funksjon 390,393 pr. innbygger i kroner (B) **)	614	619	561	698	741	588	588	626	668
Sysselsatte i årsverk lønnet av kirkelige fellesråd pr. 1000 innbygger	1,02	0,99	0,91	0,84	0,88	0,93	0,00	0,00	0,00
Dekningsgrad									
Døpte i prosent av antall fødte (B)	73,5 %	70,7 %	55,3 %	62,0 %	49,5 %	55,1 %	52,8 %	48,3 %	53,2 %
Konfirmerte i prosent av 15-åringer (B)	69,5 %	69,8 %	53,4 %	66,0 %	45,9 %	48,7 %	51,2 %	51,7 %	54,5 %
Medlem og tilhørige i Dnk i prosent av antall innbyggere (B)	77,6 %	75,5 %	66,4 %	72,2 %	68,3 %	65,6 %	66,9 %	64,9 %	68,1 %
Medlemmer i tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke i prosent av antall innbyggere	10,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	12,6 %	0,0 %
Grunnlagsdata (Nivå 3)									
Antall sokn i kommunen	8	8	3	11	12	6	75	1 154	1 116

**) Justert for utgiftsbehov

Ressursbruk. Karmøy hadde i 2021 noe høyere kostnader til livssynsformål enn sammenlignbare kommuner (K10). Det er kostnader til kirkegårdsformål som trekker opp ressursbruken i Karmøy sammenlignet med K10, mens øvrig tilskudd til Den norske kirke er om lag 3 prosent lavere enn gjennomsnittet i K10, og 2 prosent lavere enn landsgjennomsnittet.

Medlemstall og opplutning. Karmøy har en høyere andel innbyggere som er medlemmer og tilhørige i Den norske kirke. I Karmøy utgjorde medlemmer og tilhørige i Dnk 75,5 prosent av innbyggerne i 2021, mot 64,9 prosent på landsbasis. Både nasjonalt og lokalt er medlemstallet svakt fallende. Fra 2020 til 2021 gikk andelen ned med 2,1 prosentpoeng i Karmøy, mot 2,8 prosent nedgang nasjonalt.

Karmøy har en vesentlig høyere andel døpte og konfirmerte i Den norske kirke enn landsgjennomsnittet. Fellesrådet viser også at Karmøy har høy aktivitet på flere andre områder, blant annet utdeling av 4-årsbøker og deltakelse på arrangementet «Lys Våken» hvor Karmøy ligger høyt over K10.

Antall sokn, gravplasser og kirkebygg er en kostnadsdriver som kan forklare at Karmøy har høyere kostnader enn gjennomsnittet i K10. Karmøy har 8 sokn. Det utgjør 5317 innbyggerne per sokn per 2021. På landsbasis var det 4701 innbyggere per sokn. Karmøy har i så måte relativt større sokn enn landsgjennomsnittet. Målt mot K10-kommune er imidlertid bildet et annet. I gjennomsnitt er det 6390 innbyggere per sokn i K10-kommunene.

	Karmøy	K10	Landet
Innbyggere per sokn	5317	6390	4701
Medlemmer og tilhørige per sokn	4014	4274	3050

Tidsavgrenset bevilgning

Økte energikostnader Karmøy kirkelig fellesråd

Kommunestyret vedtok i sak 69/22 kompensasjon for økte strømutfgifter i Kirken tilsvarende vedtatt budsjettendring i kommunens eget energibudsjett i KST 64/22. Karmøy kommune har i budsjettet for 2023 lagt til grunn en prisvekst på energi med 166% (fra 83 øre til 221 øre). Det opprinnelige energibudsjett til Kirken var i 2022 på 1,15 mill. kroner. Rådmannen foreslår å kompensere for 50 % av forventet kostnadsvekst i 2023. Det gir en økning på 955 mill kroner.

Bevilgningen tidsavgrenses til budsjettet for 2023 og Kirken kan dermed ikke legge til grunn en videreføring av kompensasjonen.

Nye tiltak

Økning av energipriser

Vesentlig knapphet på energivarer i Europa har over lengre tid har gitt uvanlig høye priser på energivarer, bl.a. på strøm.

Kommunestyret vedtok i sak 64/22 å øke budsjettet til energiutgifter med 21,5 mill. kroner for 2022. Som grunnlag for denne økningen lå et prisestimat fra kommunens strømleverandør for 2022 for strømutfgifter på 147 kroner per kWh inkl. nettleie. For 2022 blir 70 % av forventet strømforbruk betalt etter sikringspris, hvilket er svært gunstig med hensyn til utgiftsnivå gitt det høye prisnivået i spotmarkedet. Fremskrevet prognose gitt fra kommunens strømleverandør tilsier at vi vil få en besparelse på rundt 32 mill. kroner i 2023 grunnet sikringshandelsavtalen.

I budsjettet for 2023 legges det til grunn en strømpris med utgangspunkt i Nasdaq Electricity Nordic 25. oktober 2022, skjønsmessig justert til sone 02 og tillagt 46 øre i nettleie per kWh. Budsjettert strømpris er på denne bakgrunn satt til 221 øre per kWh.

På grunn av prisøkning, er det samlede budsjettet for energiutgifter økt med 45,1 mill. kroner for 2023.

Innsparing

Kutt tilskudd Karmøy kirkelig fellesråd

I tråd med tidligere økonomiplanvedtak i Karmøy kommunestyre ligger det inne en reduksjon i tilskudd til Karmøy kirkelig fellesråd på 100 000 kroner i 2023. Etter dialog med fellesrådet legges reduksjonen på tilskudd til *kirkegårdsformål*.

Fellessrådet blir ellers kompensert for pris- og lønnsvekst på 3,7 prosent fra 2022 til 2023 i tråd med anslag i statsbudsjettet.

Det budsjetteres etter dette med følgende tilskudd til kirken i 2023:

Tilskudd til kirkeformål: 22 569 000 kroner

Tilskudd til kirkegårdsformål: 4 520 000 kroner

Refusjon av utgifter til kremasjonsavgifter: 330 000 kroner (prisvekst)

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

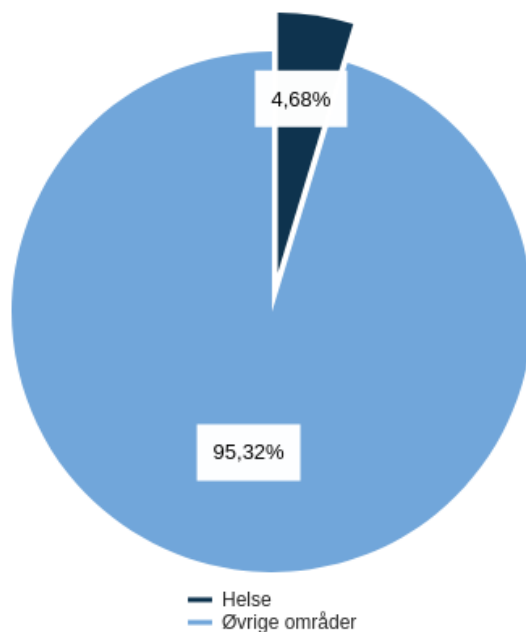
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Ferdig år	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum øvrige år			Investeringsfase		
		Ørem. fin.prosjekt utgift	Netto	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		2030	2031
Livssyn													
Kirkegård/gravplass (planprosjekt 2022-2029)	2029	0	62 900	014 000	1 200	14 700	1 500	2 500	28 000	0	0	0	
Sum Livssyn		0	62 900	014 000	1 200	14 700	1 500	2 500	28 000	0	0	0	

Helse

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt Budsjett Forrige år	127 760	127 760	127 760	127 760
Sum Lønns- og prisvekst	4 873	4 887	4 887	4 887
Sum Avskrivninger	50	50	50	50
Sum Pensjonsendringer	6 956	6 956	6 956	6 956
Sum Helårseffekter av vedtak	951	1 282	1 282	1 282
Andre tekniske justeringer				
Forsterke basistilskudd fastleger statsbudsjettet	2 711	4 067	4 067	4 067
Sum Andre tekniske justeringer	2 711	4 067	4 067	4 067
Tekniske justeringer	15 541	17 242	17 242	17 242
Konsekvensjustert ramme	143 301	145 002	145 002	145 002
Nye tiltak				
Avaldsnes kommunale legesenter KST 53/22	2 400	2 400	2 400	2 400
Bosettingsbudsjett	400	400	400	400
Demografi helse	0	500	900	1 300
Forsterke basistilskudd fastleger KST 73/22	580	0	0	0
Haugesund legevakt	413	413	413	413
Koronasenter	200	200	200	200
Styrking kommunelegefunsjonen med 50 prosent	750	750	750	750
Tiltak fastlegeordningen KST 73/22	3 260	4 060	4 060	4 060
Økning av energipriser	1 137	1 137	1 137	1 137
Sum Nye tiltak	9 140	9 860	10 260	10 660
Innsparing				
Effektivisering strømforbruk - eiendomsforvaltning	-24	-24	-24	-24
MO-senter og administrasjonslokaler - driftskonsekvens av investering	-1 065	-1 065	-1 065	-1 065
Sum Innsparing	-1 089	-1 089	-1 089	-1 089
Nye tiltak	8 051	8 771	9 171	9 571

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Ramme 2023-2026	151 352	153 773	154 173	154 573

Sammendrag budsjett

Tjenesteområde helse omfatter helsestasjons- og skolehelsetjeneste, annet forebyggende helsearbeid, legetjeneste, legevakt, fysio- og ergoterapitjeneste og avdeling for folkehelse.

Samfunnsendringer preger utviklingen innen helse- og omsorgstjenesten. Demografiutviklingen viser økt andel eldre over 80 år, samt færre barnefødsler og færre barn og unge. Innbyggerne lever lengre, får behandlet flere sykdommer, samtidig som det er kortere liggetider på sykehus. Det har skjedd en gradvis oppgaveoverføring fra spesialisthelsetjenesten der både behandling av lette til moderate lidelser, samt oppfølging av alvorlige sykdommer overføres kommunen. Dette gir press på primærhelsetjenesten, både på legetjenesten, helsestasjon- og skolehelsetjenesten og fysio - og ergoterapitjenesten. Samtidig oppleves det en økt bevissthet og ønske blant innbyggerne for å få hjelp til livsstilsendring og tidlig hjelp ved psykiske utfordringer og det ses en økende etterspørsel etter kommunens frisklivstilbud og tilbud om rask psykisk helsehjelp.

Innen de fleste tjenesteområder er det behov for høy kompetanse, stabil drift og god ledelse. Det oppleves å være spesielle utfordringer med rekruttering av leger og helsesykepleiere.

Fastlegetjenesten i Karmøy er i tråd med nasjonale føringer organisert med næringsmodellen som hovedmodell. Som et supplement og rekrutteringstiltak er det kommunale fastlegestillinger ved Bygnes legesenter. Rekruttering av fastleger er spesielt utfordrende til næringsdrift. Rekrutteringssituasjonen er blitt så vanskelig at kommunen får ansvar for å drifte ubesatte hjemler i næring. Det har kommet krav om overtakelse av hjemler fra leger som har sluttet og det er utfordrende å drifte disse med vikar. Fra september 2022 drives tidligere Avaldsnes legesenter AS som et kommunalt legesenter med to såkalte "Liste uten lege" med kommunal vikar.

Det arbeides på en rekke områder for å møte framtidens utfordringer:

- Rekruttering av fastleger og arbeidet med å øke antall fastleger i kommunen fortsetter. Handlingsplanen for allmennlegetjenesten følges opp ved å benytte aktuelle statlige virkemidler som tilskudd til ALIS (Allmennleger i spesialisering). Det er også utarbeidet en egen tiltaksplan for rekruttering av leger til Karmøy. Denne ble behandlet i kommunestyret i september. Tiltakene er innarbeidet i budsjettforslaget.
- Arbeid med økt bruk av elektronisk konsultasjoner ved legesenter, legevakt, fysioterapitjenesten, helsestasjon for ungdom samt innen tverrfaglig samarbeid.
- Psykisk helsearbeid barn og unge er bedre samordnet ved opprettelsen av Psykisk helseteam barn og unge. Teamet jobber bl.a. tett opp mot barnevernet, PPT og helsestasjons- og skolehelsetjenesten.
- Jordmortjenesten vil bli styrket ved iverksetting av samlokalisering vedtatt for noen år tilbake.

Fra høsten 2022 deltar Karmøy kommune i et forprosjekt for å etablere et interkommunalt FACT-ungteam, dvs. et tverrfaglig oppsøkende behandlings- og oppfølgingsteam for barn og unge. Tysvær kommune har prosjektansvar og Helse Fonna er samarbeidspartner. Prosjektet er finansiert med statlige tilskuddsmidler.

Koronapandemien har medført en stor ekstrainsats innen flere av tjenesteområdene og det er knyttet usikkerhet til behovet for ekstra innsats i 2022. Egen luftveislegevakt og økt bemanning av sykepleiere

og leger ved legevakten under koronapandemien vil imidlertid avsluttes og bemanningen normaliseres til slik den var tidligere. For å håndtere vaksinerings på en effektiv måte med minst mulig personalressurser og bruk av idrettshaller mv videreføres leieavtale for koronasenteret og uteområdet med kjøreløype ut 2023. I 2022 har koronasenteret kombinert arbeidet med å ivareta helsekontroller flyktninger. Denne ordningen videreføres også. I tillegg flyttes helsestasjon for flyktninger til samme lokaler og det opprettes tilbud om reisevaksinerings. Reisevaksinerings vil gi noe inntekter og med samdrift anslås det at dette vil kunne iverksettes uten at det tilføres ekstra midler til driften.

Bruken av digitale tjenester har økt under koronapandemien av smittevernhensyn. Utviklingen følges opp med videre satsing på digitalisering av arbeidsmetoder og tjenester. Dette innebærer samtidig gode IT systemer som understøtter god samhandling. Trygghets- og mestringsteknologi/ velferdsteknologi må benyttes når det er et reelt alternativ til andre type tjenester. Utviklingen går parallelt med utviklingen innen velferdsteknologi, der nye alarmer og sensorteknologi er forebyggende tiltak som kan bidra til at innbyggerne mestrer eget liv bedre og lengre i eget hjem.

Gjeldende planer og planstatus

Regjeringen har utarbeidet **handlingsplan for allmennlegetjenesten 2020-2024**.

Handlingsplanen omtales som en opptrappingsplan og vil styrke blant annet fastlegeordningen med tiltak som økt basistilskudd, innføring av et grunntilskudd og økt antall leger i spesialisering. Karmøy kommune har vedtatt **Plan for legetjenesten (2018-2024)**. Planen beskriver behovet for økte legeressurser i årene framover samt kompetansekrav for alle leger i kommunen. De to største utfordringene de kommende årene er å øke både kapasiteten og stabiliteten i fastlegeordningen. Kommunestyret behandlet i september en egen sak med **tiltaksplan for å styrke rekrutteringer av leger**.

Nasjonal **Opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse (2019–2024)** har som formål at flere skal oppleve god psykisk helse og god livskvalitet, og at de som trenger det skal få et godt behandlingstilbud. Opptrappingsplanen inneholder både helsefremmende, forebyggende og behandlingsrettede tiltak, og omfatter barn og unge mellom 0–25 år.

En egen **Plan for psykisk helsearbeid barn og unge i Karmøy** skulle ferdigstilles i 2022/23. Kommunen skal ihht barnevernloven § 3.1. fremme gode oppvekstvilkår gjennom tiltak for å forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker. Kommunen skal sørge for å samordne sitt tjenestetilbud til barn og familier. Barnevernloven er endret og kommunestyret selv skal vedta en **plan for kommunens forebyggende arbeid for barn og unge**. Planen skal beskrive hva som er målene for arbeidet, hvordan arbeidet skal organiseres og fordeles mellom etatene i kommunen, og hvordan etatene skal samarbeide. For å få en helhetlig plan vil materialet som er utarbeidet til plan for psykisk helsearbeid barn og unge heller inngå i en mer omfattende og helhetlig plan.

Karmøy kommunes **Plan for psykisk helsearbeid og rusarbeid (2018-2024)** beskriver kommunens organisering og tjenestetilbud og vurderer det fremtidige behovet og satsing innen psykisk helse og rus. Planen følger opp nasjonal strategi for god psykisk helse.

Karmøy kommunes **Plan for habilitering og rehabilitering (2018 – 2025)** beskriver arbeid og prosjekter innen flere områder i fagfeltet.

Kommunen har etter alkoholloven (§ 1-7d) plikt til å utarbeide en **alkoholpolitisk handlingsplan**. Planen angir de alkoholpolitiske hovedmålene og de delmål kommunen legger til grunn for sin alkoholpolitikk og de virkemidlene som benyttes for å nå målene. Hensikten med planen er at kommunens arbeid på feltet skal sees i sammenheng fra forebyggende fokus via skjenke- og bevillingspolitikk til tiltak rettet

mot etablert rusmiddelbruk. Dette betyr at planen skal være tverrfaglig og tverretattlig. Videre skal planen belyse de sammensatte rusmiddelproblemer på en forståelig og hensiktsmessig måte. Det rusmiddelpolitiske planarbeidet i Karmøy kommune skal være helhetlig. Planarbeidet skal dekke det rusfaglige feltet, fra generelt forebyggende fokus via skjenke- og bevillingspolitikk til tiltak rettet mot etablert rusmiddelbruk. Alkoholpolitiske retningslinjer som gir føringer for skjenkebransjen og dagligvarebutikker. **Rusmiddelpolitisk handlingsplan 2020 – 2024**, omhandler hovedsakelig forebyggende tiltak og tidlig intervensjon. Plan for rus- og sykisk helsearbeid omhandler tiltak for personer med allerede etablerte rusproblemer.

Veileder ved bekymring hatkriminalitet/ekstremisme omhandler trusler som hatkriminalitet og voldelig ekstremisme utgjør. Disse er i dag mer kompleks enn tidligere. Terror er den ytterste konsekvens av radikaliserings og voldelig ekstremisme, og det er viktig å sikre god beredskap. Like viktig er tidlig innsats og å fange opp personer som er i risikozonen. I regjeringens handlingsplan tillegges kommunen et stort ansvar i forebyggingsarbeidet som må utføres på tvers av samfunnssektorer og fagområder. Det er et mål at arbeidet og ansvaret skal forankres opp mot politirådet og SLT-arbeidet i kommunene. Forebyggende gruppe ved Karmøy lensmannskontor og SLT koordinator har utarbeidet veilederen i samarbeid med SLT arbeidsgruppe. Den er tilpasset lokale forhold.

Dokumentet «**Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer**» peker på sentrale folkehelseutfordringer i Karmøy kommune. Det er et viktig dokument i kommunens overordnede strategiske folkehelsearbeid. Oversiktsdokumentet skal danne grunnlag for planstrategien, kommunens samfunnsdel og øvrige kommunale planer. Dette er for at planene og fremtidsutviklingen skal bygge på utfordringsbildet i befolkningen og samfunnet.

Oversiktsdokumentet revideres hvert fjerde år, og skal revideres i 2024, arbeidet starter i 2023. I tillegg har kommunen en plikt til å ha en løpende oversikt over helsetilstanden.

Oversiktsdokumentet er å betrakte som et kunnskaps- og oppslagsdokument, mens øvrige planer i kommunen som eksempelvis handlingsplan for folkehelse og rusmiddelpolitisk handlingsplan inneholder faktiske tiltak.

Handlingsplan for folkehelse er en plan som gjelder for alle innbyggerne i Karmøy kommune. Dette gjør at en rekke aktører må involveres for å nå planens målsettinger. Det handler om å utvikle lokalsamfunn som fremmer helse og livskvalitet, og utjevne sosiale forskjeller i helse.

«Oversikt over helsetilstanden og påvirkningsfaktorer 2020» danner grunnlaget for denne handlingsplanen. Handlingsplanen beskriver hvordan vi ut fra kunnskapen fra oversiktsarbeidet danner grunnlaget for tiltakene i planen.

Handlingsplan for folkehelse er såpass omfattende at den kan knyttes til flere av målene i samfunnsdelen. Alle målene i samfunnsdelen er med på å skape bedre folkehelse i Karmøy kommune. Og ved neste rullering vil målsetningene i kommunens samfunnsdel knyttes tettere opp mot handlingsplanen – med bakgrunn i utfordringsbildet.

Handlingsplanen for folkehelse rulleres hvert 4. år, etter at nytt oversiktsdokument foreligger. På denne måten legges oversiktsarbeidet til grunn for planen.

Rusmiddelpolitisk handlingsplan Kommunen har etter alkoholoven (§ 1-7d) plikt til å utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan. Planen bør angi de alkoholpolitiske hovedmålene og delmål kommunen legger til grunn for sin alkoholpolitikk og de virkemidlene som benyttes for å nå målene. Hensikten med planen er at kommunens arbeid på feltet skal sees i sammenheng fra forebyggende fokus via skjenke- og

bevillingpolitikk til tiltak rettet mot etablert rusmiddelbruk. Dette betyr at planen skal være tverrfaglig og tverretattlig. Videre skal planen belyse de sammensatte rusmiddelproblemene på en forståelig og hensiktsmessig måte.

I Karmøy kommune er planarbeidet «tredelt»;

1. Plan for psykisk helse og rusarbeid 2018-2024, omhandler tjenester og tiltak ved etablert misbruk for personer over 18 år.
2. Alkoholpolitiske retningslinjer som gir føringer for skjenkebransjen og dagligvarebutikker.
3. Rusmiddelpolitisk handlingsplan 2020 – 2024, omhandler hovedsakelig forebyggende tiltak og tidlig intervensjon.

Overordnet målsetning for rusmiddelpolitisk handlingsplan er å forebygge og redusere negative konsekvenser av alkohol og andre rusmidler for enkeltmennesket, pårørende og samfunnet.

Målsetningen og tiltakene i rusmiddelpolitisk handlingsplan kan knyttes til flere av målsetningene i samfunnsdelen:

- Mål 3, God helse og livskvalitet: Karmøy kommune har et helsefremmende samfunn som forebygger og utjevner sosial ulikhet.
- Mål 4, God utdanning: Karmøy kommune har et bærekraftig utdanningsløp med gode pedagogiske arenaer som bygger kompetanse, utjevner sosial ulikhet, skaper fellesskap, livsmestring og ivaretar den enkelte.
- Mål 17, Samarbeid for å nå målene. Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskapingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn.

Det legges opp til medvirkning og rullering av planen i 2024. Det er i samme tidsperiode som alkoholpolitiske retningslinjer og plan for psykisk helse og rusarbeid. Dette gir mulighet til felles medvirkning og planarbeid.

Veileder ved bekymring hatkriminalitet/ekstremisme skal revideres 2022. Trusselen som hatkriminalitet og voldelig ekstremisme utgjør, er i dag mer kompleks enn tidligere. Terror er den ytterste konsekvens av radikaliserings og voldelig ekstremisme, og det er viktig å sikre god beredskap. Like viktig er tidlig innsats og å fange opp personer som er i risikozonen. I regjeringens handlingsplan tillegges kommunen et stort ansvar i forebyggingsarbeidet som må utføres på tvers av samfunnssektorer og fagområder. Det er et mål at arbeidet og ansvaret skal forankres opp mot politirådet og SLT-arbeidet i kommunene.

SLT koordinator vil utarbeide veilederen i nært samarbeid med politikontakten ved Karmøy lensmannskontor.

Innholdet i veilederen kan kobles til mål nr. 3 i samfunnsdelen; God helse og livskvalitet: Karmøy kommune har et helsefremmende samfunn som forebygger og utjevner sosial ulikhet. Samtidig må veilederes ses i sammenheng med mål nr. 4 som handler om god og inkluderende utdanning.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	123 283	89 800	108 002	108 015	108 015	108 015
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	32 099	12 559	13 795	14 295	14 695	15 095
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	39 515	42 734	50 378	51 954	51 954	51 954
Overføringsutgifter	5 828	2 799	3 128	3 128	3 128	3 128
Finansutgifter	7 377	20	70	70	70	70
Sum Driftsutgifter	208 102	147 912	175 373	177 462	177 862	178 262
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-7 168	-7 254	-8 333	-8 333	-8 333	-8 333
Refusjoner	-44 258	-12 773	-15 558	-15 226	-15 226	-15 226
Overføringsinntekter	-80	-125	-130	-130	-130	-130
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 865	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-53 371	-20 152	-24 021	-23 689	-23 689	-23 689
Sum	154 731	127 760	151 352	153 773	154 173	154 573

Kostra-analyse

	Karmøy	Karmøy	Haugesund	Ålesund	Larvik	Arendal	Kostragruppe	Landet	Landet
	2020	2021					10	uten	Oslo
Prioritet									
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunehelse (B) **)	3 139	3 651	3 515	3 910	5 010	3 191	4 058	4 502	4 269
Dekningsgrad									
Andel barn som har fullført helseundersøkelse ved 2-3 års alder (B)	78,4 %	102,5 %	108,3 %	104,2 %	101,5 %	98,1 %	91,4 %	93,4 %	92,7 %
Andel barn som har fullført helseundersøkelse ved 4 års alder (B)	97,0 %	88,1 %	110,1 %	95,7 %	99,6 %	101,9 %	97,3 %	93,1 %	94,1 %
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst (B)	93,7 %	86,3 %	42,2 %	88,7 %	98,8 %	99,3 %	74,7 %	78,2 %	80,6 %
Ergoterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (kommunehelse+omsorg) (årsverk)	3,3	3,7	2,8	2,9	5,9	2,0	4,2	4,8	4,7
Årsverk av helsesøstre pr. 10 000 innbyggere 0-5 år. Funksjon 232	74,8	61,2	148,4	118,4	59,2	93,2	98,6	91,7	93,6
Årsverk av leger pr. 10 000 innbyggere. Funksjon 241	7,0	7,5	7,3	9,4	9,1	7,3	9,0	9,4	9,6
Kvalitet									
Andel kvinnelige leger (prosent)	33,3 %	31,0 %	32,1 %	44,2 %	47,5 %	39,0 %	47,1 %	48,8 %	49,1 %
Avtalte fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	6,6	6,4	8,0	8,2	10,6	9,0	9,0	9,6	9,7
Gjennomsnittlig listelengde korrigert for kommunale timer	1 435,0	1 364,0	1 698,0	1 380,0	1 193,0	1 099,0	1 272,0	1 172,0	1 145,0
Folkehelseprofil									
Befolkning - Personer som bor alene, 45 år +	21,8	22,2	29,5	25,1	26,2	26,4		26,1	
Helsetilstand - Hjerte- og	19,6	19,0	19,4	17,2	16,6	17,3		17,1	

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

karsykdom							
Helsetilstand - Overvekt og fedme, 17 år	23,0	22,0	21,0	22,0	26,0	25,0	22,0
Helsetilstand - Psykiske sympt./lidelser	146,0	151,0	170,0	155,0	168,0	202,0	160,0
Helsetilstand - Utdanningsforskjell i forventet levealder	4,70	5,20	5,90	4,10	5,20	6,40	5,00
Helsetilstand - Vaksinasjonsdekning, meslinger 9 år	98,0	98,3	97,9	98,0	96,3	95,2	96,9
Miljø, skader og ulykker - Fritidsorganisasjon. Ungdata			62,0		59,0		62,0
Miljø, skader og ulykker - God drikkevannsforsyning	99,5	0,0	99,7	23,8	100,0	100,0	90,4
Oppvekst og levekår - Barn av enslige forsørgere	14,0	14,0	16,0	13,0	18,0	19,0	15,0
Oppvekst og levekår - Inntektsulikhet, P90/P10	2,6	2,5	2,9	2,7	2,7	2,7	2,8
Oppvekst og levekår - Lavinntekt (husholdninger)	8,7	8,8	11,4	9,0	11,1	11,7	10,2
Oppvekst og levekår - Vgs eller høyere utdanning, 30-39år	80,0	81,0	79,0	81,0	75,0	77,0	80,0

***) Justert for utgiftsbehov*

Resursbruk. Karmøy hadde i 2021 om lag 10 prosent lavere netto driftsutgifter enn sammenlignbare kommuner (K10) justert for beregnet utgiftsbehov.

Personelldekning. Årsverk av helsesøstre var i 2020 74,8 prosent, i 2021 var det 61,2 prosent. Målt som antall årsverk per innbygger 0-5 år, er dekningsgraden lavere enn K10.

Karmøy har fortsatt en noe lavere dekningsgrad av lege- og fysioterapiårsverk enn gjennomsnitt i K10.

Karmøy ligger høyere enn K10 i andel barn med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst.

Fastleger. Fastlegene i Karmøy kommune har i gjennomsnitt større listelengder enn gjennomsnittet i K10. Andel kvinnelige leger gikk ned fra 33 til 31 prosent fra 2020 til 2021. Karmøy ligger godt under landsgjennomsnittet på 48,8 prosent.

Folkehelseprofil: I tillegg til de ordinære Kostra-tallene, er det vist indikatorer fra Folkehelseprofilen i Karmøy. Disse er ikke kommentert her, men det ligger utførlige forklaringer for indikatorene, trykk på den grå informasjonsknappen som ligger rett bak navnet på den enkelte indikator. Se også kommunens oversiktsdokument for folkehelse, som er tilgjengelig her.

Andre tekniske justeringer

Forsterke basistilskudd fastleger statsbudsjettet

Allmennlegetjenesten er en del av grunnmuren i helse- og omsorgstjenestene. Regjeringen vil øke rekrutteringen av fastleger og bidra til stabil legedekning i hele landet. Det foreslås å øke bevilgningen til ALIS-avtaler og å øke basistilskuddet til fastlegene, samtidig som innretningen endres for å bedre reflektere legenes arbeidsbelastning. Denne ordningen starter 1. mai 2023 og erstatter lokal ordning vedtatt i KST 73/22.

Nye tiltak

Avaldsnes kommunale legesenter KST 53/22

Det åpnes nytt kommunalt legekontor på Avaldsnes som konsekvens av at kommunen får ansvar for ubesatte fastlegehjemler i næringsdrift.

Bosettingsbudsjett

Situasjonen i Ukraina medfører en stor flyktningstrøm til Norge. Budsjettet legger opp til å bosette 200 personer i 2022, deretter går bosettingene til 45 de påfølgende årene. De 200 bosatte fra 2022 vil reduseres litt for hvert år i hele økonomiplanperioden. Budsjettet for antall bosatte revideres når ny anmodning foreligger og når antall personer som blir boende for 2023 er mer oversiktlig. Fortsetter situasjonen i Ukraina er det høyst sannsynlig at budsjettet må skrives opp for perioden. Siden bosettingsbudsjettet finansieres gjennom statstilskudd havner det under tjenesteområdet 18 Økonomi.

Demografi helse

Det forventes at alderssammensetningen i befolkningen samlet sett vil gi behov for noe økte utgifter på helseområdet i årene fremover. Det legges her til grunn hovedalternativet i SSBs befolkningsfremskrivninger. Denne prognosen, og usikkerheten i disse, er nærmere beskrevet i kapittelet om befolkningsendringer. Den prognosen er lagt til grunn både i fremskrivningene av de frie inntektene og for å fremskrive utgiftsbehovet i de store tjenesteområdene.

Forsterke basistilskudd fastleger KST 73/22

Vedtak i KST 73/22 om forsterke basistilskudd til alle leger i privat næring for innbyggerliste opp til 1000. Dette tiltaket er lagt inn i budsjettet til 30. april 2023 og blir fra 1. mai erstattet av tiltak til forsterket basistilskudd gjennom økt rammetilskudd i statsbudsjettet.

Haugesund legevakt

Karmøy kjøper tjenester fra Haugesund legevakt. Kostnaden har økt noe utover deflator.

Koronasenter

Koronasenteret videreføres med redusert drift ut 2023. Det er fortsatt knyttet usikkerhet til pandemien og hvilken grad det er behov for nye koronavaksiner. Det vil bli lagt opp til reisevaksinering som et avlastningstiltak for fastleger. Helsestasjon for flyktninger vil driftes ut fra senteret.

Styrking kommunelegefunksjonen med 50 prosent

Erfaringene fra 2021/2022 har vist at det er krevende å rekruttere til samfunnsmedisinske stillinger, og funksjonen er sårbar. Når det er rekruttert, er dette også leger som ikke er ferdig spesialisert innen samfunnsmedisin, og som derfor må gjennomgå et langvarig spesialiseringsløp i kommunen. Rådmannen har sett det som nødvendig å styrke kommunelegefunksjonen, som er økt fra 1,5 årsverk (fordelt på 3 leger) til 2,0 årsverk (fordelt på 4 leger). Dette har vært nødvendig for å sikre kommunelegefunksjonen og vil kunne bidra til økt kontinuitet og lavere sårbarhet i kfunksjone. Rådmannen foreslår at rammene økes tilsvarende.

Tiltak fastlegeordningen KST 73/22

I henhold til KST vedtak 073/22 ble det innført følgende:

- Oppstartstilskudd for nye fastleger i næringsdrift
- Administrativ resurs til fastlegeordningen og LIS/ALIS
- Økt grunntilskudd i nullhjemmel
- Kollegial vikarordning
- Tiltak for ubesatte hjemler

- Drift av nytt kommunalt legesenter

Økning av energipriser

Vesentlig knapphet på energivarer i Europa har over lengre tid har gitt uvanlig høye priser på energivarer, bl.a. på strøm.

Kommunestyret vedtok i sak 64/22 å øke budsjettet til energiutgifter med 21,5 mill. kroner for 2022. Som grunnlag for denne økningen lå et prisestimat fra kommunens strømlleverandør for 2022 for strømudgifter på 147 kroner per kWh inkl. nettleie. For 2022 blir 70 % av forventet strømforbruk betalt etter sikringspris, hvilket er svært gunstig med hensyn til utgiftsnivå gitt det høye prisnivået i spotmarkedet. Fremskrevet prognose gitt fra kommunens strømlleverandør tilsier at vi vil få en besparelse på rundt 32 mill. kroner i 2023 grunnet sikringshandelsavtalen.

I budsjettet for 2023 legges det til grunn en strømpris med utgangspunkt i Nasdaq Electricity Nordic 25. oktober 2022, skjønsmessig justert til sone 02 og tillagt 46 øre i nettleie per kWh. Budsjettert strømpris er på denne bakgrunn satt til 221 øre per kWh.

På grunn av prisøkning, er det samlede budsjettet for energiutgifter økt med 45,1 mill. kroner for 2023.

Innsparing

Effektivisering strømforbruk - eiendomsforvaltning

Kommunen arbeider kontinuerlig med å effektivisere bruken av energi til oppvarming og belysning av kommunale bygg. For 2022 estimeres det at kommunen vil ha et strømforbruk på 25 100 000 kWh (25,1 GWh). På grunn av effektiviseringstiltak som hittil er gjennomført, går rådmannen inn for å kutte det budsjetterte strømforbruket for 2023 med 200 000 kWh. Med en budsjettert strømpris på 221 øre per kWh, gir dette en effektivisering på 442 000 kroner.

Energioppfølgingsystemet Greentracker er tatt i bruk for de største kommunale formålsbyggene. Erfaringen er at Greentracker er et verktøy som bidrar til bedre ventilasjons –og varmestyring.

Enkelte bygningsmessige tiltak har gitt klare reduksjoner i energiforbruk. Et eksempel på dette er utskiftning av vinduer ved rådhuset i 2020, som har gitt et lavere oppvarmingsbehov. Sammenlignes 2019, som var siste året før Covid-19 pandemien brøt ut, mot 2022, er det registrert et fall i bruken av kWh ved rådhuset på 13 %.

Generelt er det særlig oppnådd bedre energistyring ved skoler, idrettshaller og kontorlokaler.

Fremover vil kommunen samarbeide med Haugesund kommune om erfaringsutvekslinger i arbeidet med energieffektivisering og tiltak for å redusere energiforbruk.

MO-senter og administrasjonslokaler - driftskonsekvens av investering

Ombygging av Kopparen til MO senter og kontorplasser er planlagt ferdigstilt i 2023. Samlet driftskonsekvens i 2023 er beregnet til -377 000 kroner (besparelse). Helårseffekten fra år tre er beregnet til -772 000 kroner (besparelse). Forutsetninger som ligger til grunn for beregnet driftskonsekvens er knyttet til bortfall av leieutgifter, økte driftskostnader og utleie av lokaler.

Driftskonsekvensen (besparelsen) i 2023 er fordelt på følgende tjenesteområder:

Administrasjon	1 483 000 kroner
Helse	-1 065 000 kroner
Omsorg	-325 000 kroner

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Sosial -410 000 kroner
 Næring -60 000 kroner

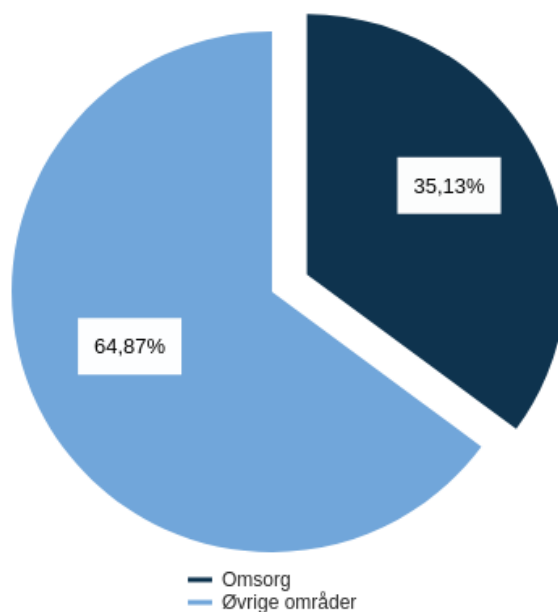
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan							Sum øvrige år				Investeringsfase
	Ferdig år	Ørem. fin.prosjekt utgift	Netto	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	
Helse														
Beredskapssenter, lege og brann	2025	0	53 7006 000	31 37615 000		0	0	0	0	0	0	0	0	Prosjektering
Sum Helse		0	53 7006 000	31 37615 000		0	0	0	0	0	0	0	0	

Omsorg

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt Budsjett Forrige år	923 348	923 348	923 348	923 348
Sum Kostra-korrigeringer	-1	-1	-1	-1
Sum Lønns- og prisvekst	41 290	41 296	41 296	41 296
Sum Avskrivninger	520	520	520	520
Sum Pensjonsendringer	68 498	68 498	68 498	68 498
Sum Helårseffekter av vedtak	60	224	224	224
Tekniske justeringer	110 367	110 537	110 537	110 537
Konsekvensjustert ramme	1 033 715	1 033 885	1 033 885	1 033 885
Nye tiltak				
Demografi omsorg	0	13 000	20 000	28 000
Familieavlastning	1 099	1 099	1 099	1 099
Generell bevilgning til vedlikehold	242	242	242	242
Lovfesting av barnekoordinator	615	615	615	615
Musikoterapeut til sykehjem	738	738	738	738
Senger og inventar til institusjoner	500	500	500	500
Skudeneshavn sykehjem - driftskonsekvens av investering	20 591	20 591	20 591	20 591
Solheimtunet omsorgsboliger - driftskonsekvens av investering (helårseffekt)	2 208	2 208	2 208	2 208
Styrking institusjon og barnebolig	2 677	2 677	2 677	2 677
Videreføre 4 sykehjemsplasser på Bokn	2 350	2 350	2 350	2 350
Økning av energipriser	11 781	11 781	11 781	11 781
Økt volum BPA	21 415	21 415	21 415	21 415
Økt volum i nattjenesten	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum Nye tiltak	66 216	79 216	86 216	94 216
Innsparing				
Effektivisering strømforbruk - eiendomsforvaltning	-6	-6	-6	-6

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Innsparingskrav omsorg	0	-5 600	-5 600	-5 600
MO-senter og administrasjonslokaler - driftskonsekvens av investering	-325	-325	-325	-325
Norheim sykehjem tilbake til enkeltrom	-9 477	-9 477	-9 477	-9 477
Redusert volum hjemmetjeneste	-5 096	-5 096	-5 096	-5 096
Sum Innsparing	-14 904	-20 504	-20 504	-20 504
Nye tiltak	51 312	58 712	65 712	73 712
Ramme 2023-2026	1 085 027	1 092 597	1 099 597	1 107 597

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Beskrivelse
Indikator	19	19	19	19	19	19	
Institusjonsplasser avlastning/barnebolig							
Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) vedtakstimer	163 000	175 000	173 000	182 000	192 000	202 000	
Heldøgns omsorgsboliger 32 (andre boliger)		33	40	56	67	92	
Heldøgns omsorgsboliger 120 utviklingshemmede		126	125	127	127	127	
Hjemmetjeneste samlet antall vedtakstimer	313 500	310 000	312 600	312 600	312 600	312 600	
Institusjonsplasser sykehjem	286	286	301	301	301	301	

Sammendrag budsjett

Helse- og omsorgstjenesten skal sørge for tjenester av høy kvalitet til innbyggere i alle faser av livet. I årene fremover vil dette bli mer krevende. Det blir stadig flere eldre, og stadig flere brukere har sammensatte og komplekse behov. Samtidig er det en knapphet på ressurser og personell.

Dette gjør at kommunene må tenke nytt. Ikke bare må det legges til rette for god rekruttering til helse- og omsorgstjenesten og for at de ansatte har mulighet for kompetanseheving og faglig utvikling. Tjenestene må også finne nye måter å jobbe på, bli flinkere til å ta i bruk ny teknologi, utnytte tilgjengelige ressurser bedre og styrke ledelse og planlegging. En bærekraftig helse- og omsorgstjeneste forutsetter at vi utnytter mulighetene som ligger i teknologi, tjenesteutvikling og kompetansen hos de ansatte og pasientene/brukerne, og at kommunen tar i bruk samfunnets ressurser på nye og bedre måter. Tjenestene må ha fokus på heltidskultur, redusert vikarbruk og økt kontinuitet i bemanningen.

Omsorgstjenestene har hatt, og vil ha en økende vekst i tjenestebehov framover. Det er derfor stor risiko/usikkerhet rundt sektorens budsjettamme. Selv om det legges inn mer midler for å dekke økte behov i tjenestene, er det behov for både å redusere kostnadsnivået og håndtere økte behov.

Behandling og oppfølging av psykiske lidelser og samordning av tjenestetilbud har fokus nasjonalt og lokalt. Det er innført barnekoordinatorordning for familier som har eller venter barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne, og som vil ha behov for langvarige og sammensatte eller koordinerte helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester.

Rus og psykiatri (ROP) er en tverrfaglig tjeneste som går på tvers av tjenesteområdene. Det er et økende behov for tjenester og kompleksiteten har også økt. For å imøtekomme det fremtidige utfordringsbildet vil det være behov for å se nærmere på hvordan tjenesten driftes.

Transport til eller fra arbeids-/aktivitetstilbud og dagsenter skal i henhold til KST 110/20 harmoniseres med transport for eldre fra 2021 og over en tre års periode.

Egenbetaling for dagtilbud for eldre reguleres i henhold til forskrift om egenbetaling og er for tiden 100 kroner. Det foreslås enharmonisert i løpet av en fire års periode i istedenfor en tre års periode. Ny egenbetaling i 2023 til eller fra dag/aktivitetstilbud blir 42,5 kroner. Harmonisering skjer da i 2024.

Kommunen vil blant annet jobbe med følgende områder:

- Fokus på å ta i bruk ulike teknologi for å imøtekomme vekst og ytterligere behov og velferdsteknologi skal være en naturlig del av tjenestetilbudet til innbyggerne
- Fokus på heltidskultur, kontinuitet i bemanning, kompetanseheving og fagutvikling
- Samordning av helse- og omsorgstilbudet til personer med langvarige psykiske lidelser og sammensatte utfordringer

Fra og med 2023 legges det inn en forventning om full drift av Skudeneshavn sykehjem (32 sykehjemsplasser og 8 heldøgnsomsorgsboliger) samt muligheten til kjøp av 4 plasser på Bokn. Dobbeltrom på Norheim sykehjem avvikles (8 plasser). Korttidsplasser (8 plasser) i Torfæusgate 21 avvikles. Det legges ikke opp til gjenåpning av omsorgshotell i Torfæusgt. 21.

I henhold til vedtatt Plan for heldøgnsomsorg og Devold sin rapport, planlegges det drift av omsorgsboliger med døgnbemanning i Postvegen 57 og 59, Torfæusgt 27 - 37, Bjørgevegen 36, totalt 37 plasser i økonomiplanperiode.

Ordningen med musikkterapeut vil bli videreført, da dette har hatt en positiv virkning inn mot pasientgruppene.

Avlastning på hellig- og høytidsdager for brukergruppen utviklingshemmede utgår.

Kommunen har tre fritidsklubber med tilrettelagt tilbud for mennesker med utviklingshemming. Disse klubbene hadde redusert tilbud under pandemien, men er nå på samme nivå med besøkende som tidligere. De senere år er det flere frivillige organisasjoner som har et eget tilrettelagt tilbud for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Det er egen tilskuddsordning innen sektor kultur som disse organisasjonene kan søke på.

Gjeldende planer og planstatus

Planen **Leve hele livet i Karmøy (2021-2023)** retter seg mot innbyggere over 65 år og har fokus på aktivitet, fellesskap, mat, måltider, sammenheng i tjenestetilbudet og et aldersvennlig samfunn.

I gjeldende **Plan for heldøgnsomsorg i Karmøy kommune (2016 – 2026)** vurderes behov for utbygging av heldøgnsomsorgsplasser i perioden, både heldøgnsomsorgsboliger og sykehjemsplasser. I planperioden legges det opp til en vekst på 100 nye heldøgns omsorgsplasser. I tråd med kommunestyrets vedtak skal 40 plasser startes opp i Skudeneshavn i 2023, mens resterende 60 plasser planlegges realisert på Spanne.

Demensplan 2025 er nasjonal plan for å forbedre tjenestetilbudet til personer med demens og deres pårørende. Medbestemmelse, deltakelse, forebygging, folkehelse, sammenhengende tjenester er noen av innsatsområdene.

Kommunestyret har vedtatt **strategi for pårørendesamarbeid**. Formålet er å bidra til at samarbeid med pårørende skal være en integrert og naturlig del av all tjenesteyting.

Nasjonal handlingsplan for pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring 2019-2023 skal bidra til en målrettet og samordnet innsats for trygge og sikre tjenester og bedre pasientsikkerhet i helse- og omsorgstjenesten.

Den statlige **Opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse (2019-2024)** har som mål at flere skal oppleve god psykisk helse og god livskvalitet, og at de som trenger det skal få et godt behandlingstilbud. Opptrappingsplanen inneholder både helsefremmede, forebyggende og behandlingsrettede tiltak, og omfatter barn og unge mellom 0 – 25 år.

Plan for psykisk helse og rusarbeid 2018-2024 for Karmøy kommune gir oversikt over behovet for forebygging (sekundær og tertiær), behandling, oppfølging (inkludert «ettervern»-aktivitet) og rehabilitering av rus og psykisk sykdom/lidelse og beskriver tjenestetilbudet til målgruppen som er over 18 år. Det er vedtatt hovedmål og tiltak/satsingsområder fram mot 2024 med formål å forbedre tjenestetilbudet og effektivisere arbeidet.

Karmøy kommunes **Plan for habilitering og rehabilitering (2018-2025)** har som formål å sikre faglig gode, lett tilgjengelige, koordinerte og rett dimensjonerte habiliterings- og rehabiliteringstilbud til innbyggerne.

Kompetanseløft 2025 er regjeringens plan for rekruttering, kompetanse og fagutvikling i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Målet med Kompetanseløft 2025 er å bidra til en faglig sterk tjeneste, og til å sikre at den kommunale helse- og omsorgstjenesten har tilstrekkelig og kompetent bemanning.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Driftsutgifter						
Lønn	1 013 072	970 793	1 100 625	1 100 629	1 100 629	1 100 629
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	77 051	69 991	84 642	92 042	99 042	107 042
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	95 591	74 283	103 849	103 849	103 849	103 849
Overføringsutgifter	16 089	9 640	11 938	11 938	11 938	11 938
Finansutgifter	16 878	14 130	14 650	14 650	14 650	14 650
Sum Driftsutgifter	1 218 680	1 138 837	1 315 704	1 323 108	1 330 108	1 338 108
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-59 050	-55 652	-63 914	-63 914	-63 914	-63 914
Refusjoner	-194 538	-159 837	-166 763	-166 597	-166 597	-166 597
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2 290	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-255 878	-215 489	-230 677	-230 511	-230 511	-230 511

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Sum	962 802	923 348	1 085 027	1 092 597	1 099 597	1 107 597

Kostra-analyse

	Karmøy 2020	KarmøyHaugesund 2021	Ålesund	Larvik	Arendal	Kostragruppe 10	Landet uten Oslo	Landet uten Oslo	
Prioritet									
Institusjoner (f253+261) - andel av netto driftsutgifter til plo (B)	39,3 %	38,7 %	48,2 %	41,5 %	49,7 %	44,0 %	43,0 %	41,8 %	42,2 %
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgtjenesten (B) **)	20 849	23 585	24 078	25 571	19 506	21 322	19 725	21 850	21 657
Produktivitet									
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner) (B)	353 226	369 225	345 242	321 858	263 957	299 646	302 590	305 223	303 292
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass (B)	1 400 641	1 515 723	1 601 961	1 653 808	1 426 114	1 609 225	1 525 390	1 440 319	1 426 523
Dekningsgrad									
Andel av alle brukere som har omfattende bistandsbehov (B)	39,8 %	37,2 %	41,2 %	32,6 %	33,1 %	30,5 %	30,9 %	31,8 %	31,3 %
Andel brukere i institusjon som har omfattende bistandsbehov: Langtidsopphold (B)	96,6 %	95,6 %	88,2 %	92,5 %	91,2 %	84,3 %	88,5 %	86,1 %	88,3 %
Andel brukere i institusjon som har omfattende bistandsbehov: Tidsbegrenset opphold (B)	84,9 %	73,8 %	52,1 %	52,4 %	49,1 %	49,5 %	50,1 %	46,5 %	46,5 %
Andel hjemmeboere med høy timeinnsats	12,7 %	13,6 %	10,2 %	6,8 %	7,7 %	5,2 %	7,9 %	7,5 %	7,5 %
Andel innbyggere 80 år og over i bolig med heldøgns bemanning	0,6 %	0,7 %	0,5 %	3,7 %	3,0 %	4,3 %	2,6 %	3,6 %	3,7 %
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	10,8 %	10,7 %	14,0 %	10,9 %	11,3 %	10,1 %	10,4 %	11,0 %	10,9 %
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innbyggere 80 år og over (B)	231	236	225	316	257	262	268	286	288
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over (B)	15,7 %	15,9 %	19,0 %	16,2 %	16,4 %	16,1 %	16,3 %	17,0 %	16,9 %
Kvalitet									
Andel brukerrorettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helsefagutdanning (prosent)	80,0 %	81,9 %	80,0 %	74,8 %	79,9 %	84,2 %	78,6 %	77,8 %	78,3 %
Geriatrisk sykepleier Avtalte årsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	9,07	9,46	12,72	1,57	6,39	6,53	4,85	3,57	3,98
Legetimer per uke per beboer i sykehjem (timer)	0,78	0,78	0,34	0,59	0,77	0,72	0,61	0,61	0,63
Årsverk per bruker av	0,73	0,70	0,71	0,59	0,56	0,61	0,59	0,58	0,58

omsorgstjenester (årsverk)

Andre nøkkeltall

Fysioterapitimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,60	0,43	0,15	0,54	0,52	0,42	0,36	0,44	0,41
--	------	------	------	------	------	------	------	------	------

***) Justert for utgiftsbehov*

Ressursbruk. Karmøy bruker mer ressurser på pleie- og omsorg enn sammenlignbare kommuner (K10). Justert for beregnet utgiftsbehov var ressursbruken i Karmøy rundt 8 prosent over K10. K10 tallet er da korrigert for Indre Østfold som har en nasjonal finansiering av omsorgstjenesten og trekker da ned gjennomsnittet til oppgitt tall for K10.

Pleie- og omsorgssektoren er et sammensatt tjenesteområde, noe som gjør det vanskelig å sammenligne ressursbruk og tjenestetilbud. Det er betydelig forskjeller mellom kommunene både i alderssammensetning og hvordan de organiserer tjenestetilbudet. Dette fanges ikke nødvendigvis opp i Kostra.

Produktivitet: Karmøy har høye utgifter per mottaker av hjemmetjenester sammenlignet med K10 og landsgjennomsnittet. Karmøy har samlet sett høyere kostnader per bruker, men det er viktig å understreke at dette ikke sammenligner like brukere/tilbud. I Karmøy er det for eksempel en høy andel hjemmeboende med høy timeinnsats, men også en høyere andel brukere som har omfattende bistandsbehov. Flere brukere med høyt antall tildelte timer vil for eksempel bidra til høyere kostnader per bruker.

Karmøy har noe lavere kostnad per institusjonsplass målt mot K10, men over landssnittet, slik det måles i Kostra. Dette måler ikke bare selve institusjonsdriften, men også andre kostnader som føres på samme Kostra-funksjon. Dette er blant annet dagtilbud, vaskeri, kjøkkendrift og utgifter til utskrivningsklare pasienter som ligger på sykehus. Det er summen av dette som da deles på antall institusjonsplasser, og Kostra har ikke bedre mål på enhetspriser i institusjon. Det er derfor vanskelig å svare på hvilke faktorer som gjør at Karmøy har den kostnaden de har "per plass".

Dekningsgrader. Når en ser på innbyggere over 80 år, var det en marginalt større andel av disse som bodde på institusjon i Karmøy sammenlignet med K10 (10,7 mot 10,4 prosent) - men langt færre bodde i boliger med heldøgns bemanning (0,7 mot 2,6 prosent).

Det var en litt lavere andel av innbyggerne over 80 år som mottok hjemmetjenester i Karmøy. Det er vanskelig å tolke disse tallene. Blant annet fordi sosioøkonomiske faktorer i inntektssystemet indikerer at Karmøy har et lavere beregnet utgiftsbehov i sektoren og dermed kan forventes å ha lavere dekningsgrader.

Karmøy kommune har en relativ høy andel brukere med omfattende bistandsbehov, hele 37,2 prosent. Dette er høyere enn i K10 og landsgjennomsnittet som ligger mellom 31-32 prosent.

En ekstern drifts- og ressursanalyse for pleie- og omsorgstjenester, kan leses i [Devold-rapporten](#) behandlet i KST 90/22.

Oppdrag for å nå mål

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
Tilskuddsordning for frivillige organisasjoner	Det er avsatt egne midler som frivillige organisasjoner med nedsatt funksjonsevne kan søke på. Det har vært en økning i tilbud, spesielt innen idrett.	Karmøy kommune har et helsefremmende samfunn som

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
		forebygger og utjevner sosial ulikhet
Øke gjennomsnittlig stillingsstørrelse	Heltidskultur er ikke et mål i seg selv, men en viktig forutsetning for bærekraft i tjenestene som gir trygge og gode helse- og omsorgstjenester. Den demografisk utviklingen krever at en i større grad tenker helhetlig på hvordan en organiserer tjenesten, planlegger og bruker den enkeltes kompetanse. Andelen eldre er økende i årene som kommer. Det er derfor en forventning til at det vil være økende behov for helse- og omsorgstjenester og at tjenestene kan bli mer komplekse. Gevinstene med heltidskultur er mange, men hovedmålet er at brukere av tjenestene skal oppleve høy grad av kontinuitet og trygghet, få medvirke i sitt eget liv mm.	Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle

Nye tiltak

Demografi omsorg

Antall eldre i Karmøy vil øke i økonomiplanperioden. Det er derfor nødvendig å sette av midler til økte behov i omsorgstjenesten, utover kjent tjenestevolum per i dag. Det legges her til grunn hovedalternativet i SSBs befolkningsfremskrivninger. Denne prognosen, og usikkerheten i disse, er nærmere beskrevet i kapittelet om befolkningsendringer. Den prognosen er lagt til grunn både i fremskrivningene av de frie inntektene og for å fremskrive utgiftsbehovet i de store tjenesteområdene.

Familieavlastning

Det har de siste årene etter endringen av ansettelsesregelverket for avlastere vært noe usikkerhet i hvordan økonomien for familieavlastning vil slå ut. Pandemien har de siste årene gjort dette svært uforutsigbart. Det har den siste tiden blitt en mer oversiktlig situasjon og det fremkommer ett synlig behov for større budsjett for familieavlastning.

Flytte miljøarbeidertjenesten til hjemmetjenesten

Viser til Devold rapport og legger inn tiltak mot samordning av hjemmetjenester og miljøarbeidertjenesten.

Generell bevilgning til vedlikehold

Covid-19 pandemien og krigen i Ukraina har medført vareknapphet og uvanlig høy prisvekst. Per juli måned 2022 har Statistisk Sentralbyrå målt den generelle prisveksten i samfunnet, i form av konsumprisindeksens 12 måneders endring, til 6,8 %. Prisveksten for sentrale vedlikeholdsvarer har imidlertid hatt en langt høyere prisvekst enn den generelle prisveksten i samfunnet. Varer som energi, trelast og stål er prismessig direkte påvirket av krigen i Ukraina. Materialindeksdelen av Statistisk Sentralbyrås indeks for Boligblokk i alt har i perioden juli 2021-juli 2022 økt med 15,3 %. Mens når det gjelder Statistisk Sentralbyrås materialindeks for veianlegg, så viser siste tilgjengelige helårsendring per 2. kvartal 2022 en økning på hele 33,2 %.

På grunn av den sterke prisveksten, er budsjettet til vedlikehold økt med 2 mill. kroner fra og med 2023. Budsjettøkningen er fordelt med 1,5 mill. kroner til bygningsvedlikehold og 0,5 mill. kroner til veivedlikehold. Budsjettøkning fra og med 2023 utgjør en vekst i vedlikeholdsbudsjettet på 6,5 %.

Lovfesting av barnekoordinator

Fra 1. august 2022 ble det lovpålagt med en barnekoordinatorordning for familier som har eller venter barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne, og som vil ha behov for langvarige og

sammensatte eller koordinerte helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester. Dette er helårseffekten i 2023.

Musikkterapeut til sykehjem

Tilskuddsmidler for musikkterapeut utgår. Ordningen har vært positiv inn mot pasientgruppene og det legges opp for videreføring av stillingen.

Senger og inventar til institusjoner

Det legges opp til å kjøpe inn nye senger og annet inventar til institusjoner. Flere av institusjonene har inventar som må byttes ut. Det vil da i 2023 bli byttet ut det som haster mest. De neste årene vil det bli byttet ut i forhold til teknisk levetid og anbefaling fra tredjepart fra årskontroll.

Skudeneshavn sykehjem - driftskonsekvens av investering

Tiltaket gjelder drift av Skudeneshavn sykehjem fra januar 2023.

Driftskonsekvensen består av teknisk drift og vedlikehold av bygg, utstyr og uteområde, i tillegg til drift av 32 sykehjemsplasser og 8 omsorgsboliger. Totalt er den driftsmessige helårseffekten beregnet til netto 20,023 mill. kroner.

en årlige driftskonsekvensen knyttet til teknisk drift og vedlikehold av bygg, utstyr og uteområde er beregnet til 1,723 mill. kroner. Dette er i hovedsak utgifter til renhold, vedlikehold, energi og serviceavtaler.

Driftskonsekvensen knyttet til drift av 32 sykehjemsplasser og 8 omsorgsboliger er beregnet til 32 mill. kroner og tar utgangspunkt i at sykehjemsplassene kategoriseres som demens langtids og at boligene er tiltenkt forholdsvis lette brukere. Driften finansieres gjennom den estimerte demografiveksten for 2023, flytting av budsjett for 8 sykehjemsplasser ved Torfæusgate og reduksjon av dobbeltrom på Norheim. Netto driftskonsekvens knyttet til drift av sykehjemsplassene og omsorgsboligene blir da på 18,3 mill. kroner, tilsvarende beregnet demografivekst for 2023.

Driftskonsekvensen er fordelt på følgende tjenesteområder:

Administrasjon	90 000 kroner
Omsorg	20 591 000 kroner
Bolig	- 658 000 kroner

Solheimtunet omsorgsboliger - driftskonsekvens av investering (helårseffekt)

Driftskonsekvensen er knyttet til seks boliger til utviklingshemmede i Skudeneshavn. Kommunen har bygget boligene og videresolgt dem til et borettslag bestående av brukergruppen. Borettslaget skal selv stå for drift og vedlikehold av bygningsmassen. Driftskonsekvensen er derfor knyttet til bemanning av tilhørende personalbase. Beboerne flytter inn høsten 2022. Deler av beregnet driftskonsekvens ble innarbeidet i budsjett 2022. Dette gjelder derfor helårseffekten av tiltaket.

Totalt er det avsatt 4,386 mill. kroner per år til bemanning av omtalt personalbase.

Styrking institusjon og barnebolig

Det legges opp til en styring av institusjoner og barneboliger. Avdelingene sine budsjetter er ikke budsjettert for større variasjon i drift. Det legges en budsjettpost for å håndtere uforutsett variasjon i driften.

Videreføre 4 sykehjemsplasser på Bokn

Det videreføres avtale om 4 plasser på Bokn sjukestove som et tiltak mot overliggere.

Økning av energipriser

Vesentlig knapphet på energivarer i Europa har over lengre tid har gitt uvanlig høye priser på energivarer, bl.a. på strøm.

Kommunestyret vedtok i sak 64/22 å øke budsjettet til energiutgifter med 21,5 mill. kroner for 2022. Som grunnlag for denne økningen lå et prisestimat fra kommunens strømlleverandør for 2022 for strømutfgifter på 147 kroner per kWh inkl. nettleie. For 2022 blir 70 % av forventet strømforbruk betalt etter sikringspris, hvilket er svært gunstig med hensyn til utgiftsnivå gitt det høye prisnivået i spotmarkedet. Fremskrevet prognose gitt fra kommunens strømlleverandør tilsier at vi vil få en besparelse på rundt 32 mill. kroner i 2023 grunnet sikringshandelsavtalen.

I budsjettet for 2023 legges det til grunn en strømpris med utgangspunkt i Nasdaq Electricity Nordic 25. oktober 2022, skjønsmessig justert til sone 02 og tillagt 46 øre i nettleie per kWh. Budsjettert strømpris er på denne bakgrunn satt til 221 øre per kWh.

På grunn av prisøkning, er det samlede budsjettet for energiutgifter økt med 45,1 mill. kroner for 2023.

Økt volum BPA

Vedtatt volum for BPA har de siste årene økt mer enn først antatt. Det forventes at vi skal levere i overkant av 170 000 vedtakstimer i 2023. Dette tiltaket utgjør en økning på 10 482 vedtakstimer som kommer fra reduksjon av antatt volum hjemmetjenesten. Det er også en ytterligere økning i overkant av 45 700 vedtakstimer som legges inn. BPA vil da ha en ramme som kan levere i overkant av 170 000 vedtakstimer.

Økt volum i nattjenesten

Det tilføres midler for å imøtekomme antall faste vakter som har blitt tildelt gjennom vedtak. Vaktene er med tidsbegrensning og det forutsettes da nye fastvakter når gamle vedtak utgår. De siste årene har utgåtte vedtak blitt erstattet med nye. Det ses da som sannsynlig at dette blir situasjonen for videre år.

Innsparing

Effektivisering strømforbruk - eiendomsforvaltning

Kommunen arbeider kontinuerlig med å effektivisere bruken av energi til oppvarming og belysning av kommunale bygg. For 2022 estimeres det at kommunen vil ha et strømforbruk på 25 100 000 kWh (25,1 GWh). På grunn av effektiviseringstiltak som hittil er gjennomført, går rådmannen inn for å kutte det budsjetterte strømforbruket for 2023 med 200 000 kWh. Med en budsjettert strømpris på 221 øre per kWh, gir dette en effektivisering på 442 000 kroner.

Energioppfølgingsystemet Greentracker er tatt i bruk for de største kommunale formålsbyggene. Erfaringen er at Greentracker er et verktøy som bidrar til bedre ventilasjons –og varmestyring.

Enkelte bygningsmessige tiltak har gitt klare reduksjoner i energiforbruk. Et eksempel på dette er utskiftning av vinduer ved rådhuset i 2020, som har gitt et lavere oppvarmingsbehov. Sammenlignes 2019, som var siste året før Covid-19 pandemien brøt ut, mot 2022, er det registrert et fall i bruken av kWh ved rådhuset på 13 %.

Generelt er det særlig oppnådd bedre energistyring ved skoler, idrettshaller og kontorlokaler.

Fremover vil kommunen samarbeide med Haugesund kommune om erfaringsutvekslinger i arbeidet med energieffektivisering og tiltak for å redusere energiforbruk.

Innsparingskrav omsorg

Stram kommuneøkonomi og utsiktene fremover medfører at det vil være behov for gjøre nye innsparingstiltak i økonomiplanperioden, i årene 2024 til 2026. Vedtatt strategi om å legge opp til en mindre vekst i lånegjelden bidrar til at disse innsparingene er lavere enn i sist vedtatte økonomiplan.

Innsparingstiltakene er fordelt på skole og omsorg. Dette er de to største tjenesteområdene, og er også områder hvor Karmøy har kostnader som er relativt høye i forhold til kommunens inntektsnivå.

For omsorg er det foreslått en innsparing på 5,6 mill. kroner.

MO-senter og administrasjonslokaler - driftskonsekvens av investering

Ombygging av Kopparen til MO senter og kontorplasser er planlagt ferdigstilt i 2023. Samlet driftskonsekvens i 2023 er beregnet til -377 000 kroner (besparelse). Helårseffekten fra år tre er beregnet til -772 000 kroner (besparelse). Forutsetninger som ligger til grunn for beregnet driftskonsekvens er knyttet til bortfall av leieutgifter, økte driftskostnader og utleie av lokaler.

Driftskonsekvensen (besparelsen) i 2023 er fordelt på følgende tjenesteområder:

Administrasjon	1 483 000 kroner
Helse	-1 065 000 kroner
Omsorg	-325 000 kroner
Sosial	-410 000 kroner
Næring	-60 000 kroner

Norheim sykehjem tilbake til enkeltrom

Åpning av Skudeneshavn sykehjem medfører at Norheim sykehjem går tilbake til enkeltrom.

Redusert volum hjemmetjeneste

Forventet volum i hjemmetjenesten er redusert fremover. Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) har økt mer enn forventet. Budsjettmidler overføres fra hjemmetjenesten til BPA.

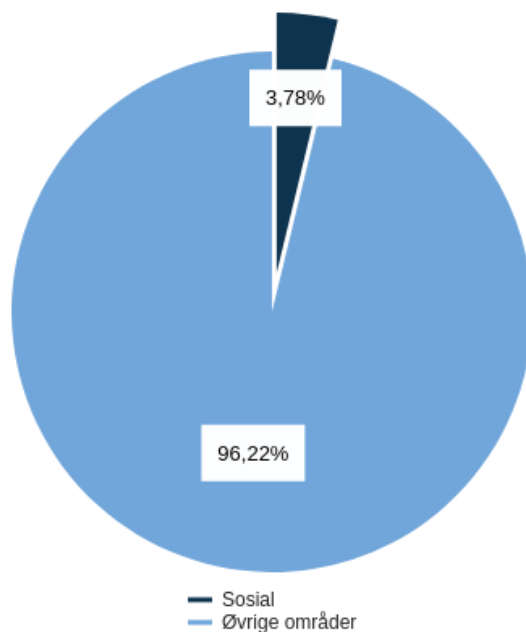
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan					Sum øvrige år					Investeringsfasene	
	Ferdig år	Ørem . fin. prosjekt utgift	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032		
Omsorg														
Kjøp av biler og maskiner	Årsbevilgning		0	0	400	0	0	0	500	0	0	0		
MO-senter og administrasjonslokaler	2023	0	17 511	6 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Prosjektering
Skudeneshavn sykehjem	2023	-	68 624	9 424	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Gjennomføring
			59 451											
Takheiser beboerrom sykehjem	2024	0	12 500	8 000	4 500	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Sum Omsorg		-	98 635	23 424	4 500	400	0	0	0	500	0	0	0	
			59 451	4	0									

Sosial

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt Budsjett Forrige år	113 878	113 878	113 878	113 878
Sum Lønns- og prisvekst	5 065	4 951	4 951	4 951
Sum Pensjonsendringer	3 762	3 762	3 762	3 762
Sum Helårseffekter av vedtak	409	1 072	1 072	1 072
Tidsavgrenset bevilgning				
Prostdiakon ut 2022	-200	-200	-200	-200
Sum Tidsavgrenset bevilgning	-200	-200	-200	-200
Andre tekniske justeringer				
Økonomisk sosialhjelp	-227	-227	-227	-227
Sum Andre tekniske justeringer	-227	-227	-227	-227
Tekniske justeringer	8 809	9 358	9 358	9 358
Konsekvensjustert ramme	122 687	123 236	123 236	123 236
Nye tiltak				
Bosettingsbudsjett	12 895	9 413	9 413	9 413
Prostdiakonistilling gjøres permanent	200	200	200	200
Økning av energipriser	399	399	399	399
Sum Nye tiltak	13 494	10 012	10 012	10 012
Innsparing				
Demografi sosial	0	-200	-400	-300
MO-senter og administrasjonslokaler - driftskonsekvens av investering	-410	-410	-410	-410
Reduksjon i forventet sosialhjelp	-468	-468	-468	-468
Sum Innsparing	-878	-1 078	-1 278	-1 178
Nye tiltak	12 616	8 934	8 734	8 834
Ramme 2023-2026	135 303	132 170	131 970	132 070

Sammendrag budsjett

Tjenesteområdet sosial omfatter råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid, tilbud til personer med rusproblemer, arbeidsrettede tiltak i kommunal regi, ytelse til livsopphold (sosialhjelp) og kvalifiseringsordningen. I tillegg er bosetting av flyktninger en del av dette tjenesteområdet. Budsjettet for bosetting har bevilgninger på flere tjenesteområder, men er omtalt samlet her.

Nav Karmøy Bokn

NAV er et partnerskap mellom stat og kommune med visjonen «Vi gir mennesker muligheter». Kommunen og staten er likeverdige samarbeidspartnere som aktivt skal bidra til å skape et godt arbeidsfellesskap, og fremstå som én enhet for brukerne. Virksomhetens viktigste oppgave er å bidra til at flest mulig kommer i arbeid eller aktivitet. Brukere som har behov for økonomisk eller sosialfaglig bistand fra stat og kommune, skal få samordnet hjelp.

Kvalifisering og arbeidsrettet oppfølging

NAV har som mål å være den foretrukne rekrutteringspartneren. Samarbeid med arbeidsgivere er det viktigste for at NAV skal lykkes med å hjelpe flere ut i arbeid. Det er fokus på hvilke tiltak som kan benyttes for å finne løsninger som gjør at arbeidsgivere og NAV kan gjennomføre inkluderingsdugnaden sammen.

Kvalifiseringsordningen er et tilbud om opplæring, arbeidstrening og oppfølging for å komme i arbeid eller få en meningsfull aktivitet og å avklare andre rettigheter for de som ikke klarer vanlig arbeid.

Sosial stønad

Sosial stønad er en budsjettpost hvor det vil være stor usikkerhet om kostnader. Fra 2014 til 2019 (362 personer i gjennomsnitt pr mnd.) har antall mottakere økt, men i fra 2020 har det vært en nedgang. Det legges inn en antakelse om redusert behov for sosialstønad (-0,5 mill. kroner) i 2023 og det økte fokuset på å avklare riktig tiltak fortsetter.

I arbeidet med å redusere antall langtidsmottakere av sosial stønad jobbes det målrettet med oppfølging av stønadsmottakere over 30 år, med fokus på økonomi og aktivitet. Det er benyttet tilskuddsmidler fra Statsforvalteren til en stilling som jobber med brukere som har vanskelig for å møte fysisk på Nav. Arbeidet har bidratt til at redusere langtidsmottakere av sosial stønad. Forutsatt at Statsforvalter viderefører tilskuddsordningen vil tiltaket fortsette.

Økonomisk rådgivning og oppfølging av barnefamilier

Samfunnsutviklingen kan medføre økt etterspørsel etter økonomisk rådgivning. Det vil bli sett på om rådgivningstilbudet kan innrettes mer generelt og forebyggende.

«Familieveileder i NAV» har vært et prøveprosjekt finansiert av tilskuddsmidler fra Statsforvalter og en bevilgning gitt av kommunestyret ved behandling av Handlingsprogrammet 2022-2025. Barnefamilier med en utfordrende økonomisk situasjon har fått ekstra oppfølging. Tilskuddet utgår høsten 2022. Det ses på organisering av ressurser for å eventuelt kunne ivareta målgruppen uten økning budsjetttrammen.

Bosetting av flyktninger

Bosetting av flyktninger koordineres av NAV Karmøy Bokn, men involverer helsetjenesten, skole og oppvekst mv. Kommunestyret gjør årlige bosettingsvedtak som tar utgangspunkt i anmodning om bosetting fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Uforutsigbarhet i det faktiske bosettingsbehovet og Karmøy sin del av dette gjør det utfordrende å planlegge langsiktig hvor mye ressurser som kreves for å drifte bosetting og oppfølging av bosatte flyktninger.

I 2022 ble det opprinnelig vedtatt å bosette 44 flyktninger. Situasjonen i Ukraina medførte at kommunestyret valgte å øke til 294. Det er usikkert hvor mange som kommer og som velger å bli boende. Tilskudd mottas hovedsakelig i en femårsperiode fra og med bosettingsår for den enkelte flyktning. Dette forutsetter at flyktningen fortsatt bor i kommunen. For flyktninger som er under kollektiv beskyttelse gjelder dette for et år av gangen. Dette medfører en usikkerhet for inntektene gjennom økonomiplanperioden.

Introduksjonsprogrammet

Flyktningene som bosettes har krav på introduksjonsprogram som tilrettelegges individuelt. Programmet er et samarbeid mellom Nav Karmøy-Bokn og Karmøy Voksenopplæring (KVOS). Nav har ansvar for at deltakerne har et heldagstilbud, mens KVOS har ansvar for norskopplæring, samfunnskunnskap og grunnskole.

Rusomsorg

Antall personer med rusavhengighet i Karmøy har vært stabilt de siste 10 årene, men gjennomsnittsalderen er blitt høyere og brukerne opplever mer hjelpetrengende, noe som medfører økt behov for helse- og omsorgstjenester.

Kommunene fikk plikt til å etablere rådgivende enhet for russaker fra 1.7.2022. Enheten har ansvar for å møte personer når oppmøte for denne er satt som vilkår for en bestemt strafferettslig reaksjon, inkludert gjennomføre ruskontroll etter straffeloven. Kommunen står fritt til å organisere enheten. Oppgaven ivaretas av ROP-tjenesten for voksne over 18 år og av barnevernstjenesten for de under 18 år.

Kommunen deltar i forskningsprosjekt (2020 – 2023) i regi av forskningsrådet i samarbeid med Stavanger kommune, Husbanken, Universitet i Stavanger, Høgskulen på Vestlandet, Norge og Snøhetta for utvikling, prosjektering, bygging og evaluering av egnede boliger for vanskeligstilte.

Heltidskultur, riktig kompetanse og god organisering vil bidra til økt kvalitet og stabilitet på tjenestetilbudet til brukerne.

Det er behov for egnede lokaler for ROP-tjenesten, og det er planlagt en samlokalisering.

Kommunen deltar i prosjekt FACT LAR og FACT psykose i regi av Helse Fonna, der intensjonen er å fange opp og gi et samordnet helse- og omsorgstilbudet til personer med langvarige og sammensatte utfordringer.

Gjeldende planer og planstatus

Karmøy kommunes **Plan for psykisk helse og rusarbeid (2018-2024)** ble vedtatt i kommunestyret våren 2018. Planen beskriver kommunens organisering og tjenestetilbud og vurderer det fremtidige behovet innen psykisk helse og rus.

Karmøy kommune har vedtatt **Boligsosial handlingsplan 2018-2023**. Hovedmålene i handlingsplanen samsvarer med **Nasjonal strategi for boligsosialt arbeid (2014-2020) «Bolig for velferd»**. Det er satt opp delmål for kommunens arbeid som samsvarer med Husbankens retningslinjer, og det blir utarbeidet en årlig aktivitetsplan som konkretiserer tiltakene. Hovedmålene er at alle skal ha et godt sted å bo, alle med behov for tjenester skal få hjelp til å mestre boforholdet og den offentlige innsatsen skal være helhetlig og effektiv.

Nasjonal strategi mot hepatitter (2018-2023) har to overordnede mål: Antallet som blir smittet med hepatitt C i Norge skal reduseres med 90 prosent innen 2023 sammenlignet med 2018, og ingen i Norge skal dø eller bli alvorlig syk av hepatitt C. Kommunen følger opp strategien med anbefalte tiltak.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	67 521	63 510	81 439	76 942	76 942	76 942
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	7 991	5 676	6 260	5 854	5 654	5 754
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	11 701	12 167	12 400	12 400	12 400	12 400
Overføringsutgifter	40 597	39 074	41 315	42 421	42 421	42 421
Finansutgifter	1 806	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	129 616	120 427	141 414	137 617	137 417	137 517
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-994	-669	-694	-694	-694	-694
Refusjoner	-10 140	-5 880	-5 417	-4 753	-4 753	-4 753
Overføringsinntekter	-10 569	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-4 875	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-26 577	-6 549	-6 111	-5 447	-5 447	-5 447
Sum	103 038	113 878	135 303	132 170	131 970	132 070

Kostra-analyse

Prioritet	Karmøy	Karmøy	Haugesund	Ålesund	Larvik	Arendal	Kostragruppe	Landet	Landet
	2020	2021					10	uten Oslo	
Netto driftsutgifter per innbygger (243) tilbud til personer med rusproblemer (B) **)	495	595	602	507	203	252	333	502	390
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger (B) **)	3 162	3 242	3 060	2 878	3 117	3 353	3 352	3 609	3 436
Netto driftsutgifter til tilbud til pers. med rusprobl. pr. innbyggere 20-66 år (B) **)	833	999	976	832	345	421	550	820	644
Netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr innbygger 20-66 år (B) **)	1 715	1 898	1 510	1 514	2 579	1 736	2 139	1 918	1 892
Produktivitet									
Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker (B)	46 390	49 694	46 193	41 392	59 671	38 503	54 664	54 488	51 418
Dekningsgrad									
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde (B)	52,5 %	49,2 %	44,9 %	29,6 %	45,1 %	27,6 %	40,0 %	36,7 %	36,1 %
Andelen sosialhjelpsmottakere 18-24 år, av innbyggerne (19)-24 år (B)	5,0 %	4,4 %	5,7 %	4,2 %	7,2 %	7,8 %	5,8 %	4,8 %	5,0 %
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år (B)	3,2 %	3,0 %	3,7 %	3,0 %	4,2 %	4,9 %	3,9 %	3,6 %	3,5 %

Andre nøkkeltall

Bosatte flyktninger per 1000 innbyggere (B)	0,3	0,8	1,1	0,7	0,7	0,4	0,6	0,8	0,9
---	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

***) Justert for utgiftsbehov*

Ressursbruk: Korrigert for beregnet utgiftsbehov var kostnadene tilnærmet lik snitt for sammenlignbare kommuner (K10) i 2021. Sammenlignet med landet ligger Karmøys utgifter litt under. At Karmøys utgifter ligger under landsnitt skyldtes særlig at kostnadene til økonomisk sosialhjelp og drift av sosialhjelpen er på et lavere nivå enn sammenlignende kommuner. På områdene tilbud til personer med rusproblemer hadde Karmøy høyere utgifter enn K10/landsnitt.

Behovsprofil: Karmøy har et lavere såkalt "beregnet utgiftsbehov" enn landsgjennomsnittet. Dette tas det hensyn til i fordeling av rammetilskuddet til kommunene. Når ressursbruken i Karmøy er tilnærmet lik K10, som nevnt over, er dette i realiteten en kombinasjon av at de korrigerte kostnadene er lik K10-snittet, mens beregnet utgiftsbehov er 23 prosent lavere enn landsgjennomsnittet. Årsaken til at Karmøy har lavere beregnet utgiftsbehov er blant annet at kommunen statistisk sett har færre innbyggere med lavinntekt og en lavere såkalt opphopningsindeks som skal fange opp om kommunen har en høy eller lav kombinasjon av antall fattige, antall arbeidsledige og antall skilte/separerte. Karmøy har også en lavere andel flyktninger, og mye av utgiftene til disse føres på sosialområdet (mens inntektene føres på sentrale poster).

Økonomisk sosialhjelp: Lavere kostnader til sosialhjelp har sammenheng med at Karmøy har færre mottakere av sosialhjelp enn landsgjennomsnittet. Andelen sosialhjelpsmottakere i aldersgruppen 20-66 år har gått ned fra 3,2 prosent i 2020 til 3,0 prosent i 2021. Dette er litt lavere enn K10 og landsgjennomsnittet.

I aldersgruppen 18-24 år har det vært en avtagende andel sosialhjelpsmottakere, fra 5,2 prosent i 2016 til 5,0 prosent i 2020. I 2021 falt dette til 4,4 prosent. Dette er nå lavere enn både K10 og landsgjennomsnittet.

Karmøy har en høyere andel mottakere som har sosialhjelp som hovedinntektskilde 49,2 prosent, mot 40,0 prosent i K10 og 36,7 prosent i landet.

Bosetting av flyktninger: Karmøy bosatte 33 flyktninger i 2021, en reduksjon fra 89 i toppåret 2016. Bosetting i forhold til innbyggertallet er noe over K10 og likt med landsgjennomsnittet for landet i 2021.

Tidsavgrenset bevilgning

Prostdiakon ut 2022

Prostdiakon (rammetildeling)

Andre tekniske justeringer

Økonomisk sosialhjelp

I statsbudsjettet er lagt til grunn følgende endringer innen sosialhjelp:

- Økte veiledende satser for økonomisk sosialhjelp – helårseffekt av endring i 2022
- Økte sosialhjelpsutgifter som følge av redusert dagsats for tiltakspenger
- Endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger – anslått reduksjon i behovet for økonomisk sosialhjelp

Dette utgjør totalt en reduksjon i rammetilskuddet til Karmøy kommune på 227 000 kroner.

Nye tiltak

Bosettingsbudsjett

Situasjonen i Ukraina medfører en stor flyktningstrøm til Norge. Budsjettet legger opp til å bosette 200 personer i 2022, deretter går bosettingene til 45 de påfølgende årene. De 200 bosatte fra 2022 vil reduseres litt for hvert år i hele økonomiplanperioden. Budsjettet for antall bosatte revideres når ny anmodning foreligger og når antall personer som blir boende for 2023 er mer oversiktlig. Fortsetter situasjonen i Ukraina er det høyst sannsynlig at budsjettet må skrives opp for perioden. Siden bosettingsbudsjettet finansieres gjennom statstilskudd havner det under tjenesteområdet 18 Økonomi.

Prostdiakonistilling gjøres permanent

Karmøy kommune vedtok i 2019 å bidra økonomisk til et prøveprosjekt med prostdiakonstilling i Karmøy, og har tidligere vedtatt å gi 200 000 kroner i støtte for å dekke deler av lønnskostnadene knyttet til denne. Stillingen er ellers finansiert av Stavanger bispedømme og Karmøy kirkelig fellesråd. Prosjektet var i utgangspunktet tenkt som et ettårig prøveprosjekt, hvor Karmøy kommune ville vurdere å forlenge finansieringen dersom prøveprosjektet viser seg å være vellykket. I forbindelse med behandling av både budsjett 2021 og 2022 ble det vedtatt å videreføre tilskuddet.

Rådmannen foreslår nå at prostdiakonistillingen gjøres permanent.

Økning av energipriser

Vesentlig knapphet på energivarer i Europa har over lengre tid har gitt uvanlig høye priser på energivarer, bl.a. på strøm.

Kommunestyret vedtok i sak 64/22 å øke budsjettet til energiutgifter med 21,5 mill. kroner for 2022. Som grunnlag for denne økningen lå et prisestimat fra kommunens strømleverandør for 2022 for strømudgifter på 147 kroner per kWh inkl. nettleie. For 2022 blir 70 % av forventet strømforbruk betalt etter sikringspris, hvilket er svært gunstig med hensyn til utgiftsnivå gitt det høye prisnivået i spotmarkedet. Fremskrevet prognose gitt fra kommunens strømleverandør tilsier at vi vil få en besparelse på rundt 32 mill. kroner i 2023 grunnet sikringshandelsavtalen.

I budsjettet for 2023 legges det til grunn en strømpris med utgangspunkt i Nasdaq Electricity Nordic 25. oktober 2022, skjønsmessig justert til sone 02 og tillagt 46 øre i nettleie per kWh. Budsjettert strømpris er på denne bakgrunn satt til 221 øre per kWh.

På grunn av prisøkning, er det samlede budsjettet for energiutgifter økt med 45,1 mill. kroner for 2023.

Innsparing

Demografi sosial

Det forventes at alderssammensetningen i befolkningen samlet sett vil gi behov for noe lavere utgifter på sosialområdet i årene fremover. Det legges her til grunn hovedalternativet i SSBs befolkningsfremskrivninger. Denne prognosen, og usikkerheten i disse, er nærmere beskrevet i kapittelet om befolkningsendringer. Den prognosen er lagt til grunn både i fremskrivningene av de frie inntektene og for å fremskrive utgiftsbehovet i de store tjenesteområdene.

MO-senter og administrasjonslokaler - driftskonsekvens av investering

Ombygging av Kopparen til MO senter og kontorplasser er planlagt ferdigstilt i 2023. Samlet driftskonsekvens i 2023 er beregnet til -377 000 kroner (besparelse). Helårseffekten fra år tre er beregnet til -772 000 kroner (besparelse). Forutsetninger som ligger til grunn for beregnet driftskonsekvens er knyttet til bortfall av leieutgifter, økte driftskostnader og utleie av lokaler.

Driftskonsekvensen (besparelsen) i 2023 er fordelt på følgende tjenesteområder:

Administrasjon	1 483 000 kroner
Helse	-1 065 000 kroner
Omsorg	-325 000 kroner
Sosial	-410 000 kroner
Næring	-60 000 kroner

Reduksjon i forventet sosialhjelp

Måltrettet arbeid for mottakere av sosialstønnad medfører et lavere antall brukere.

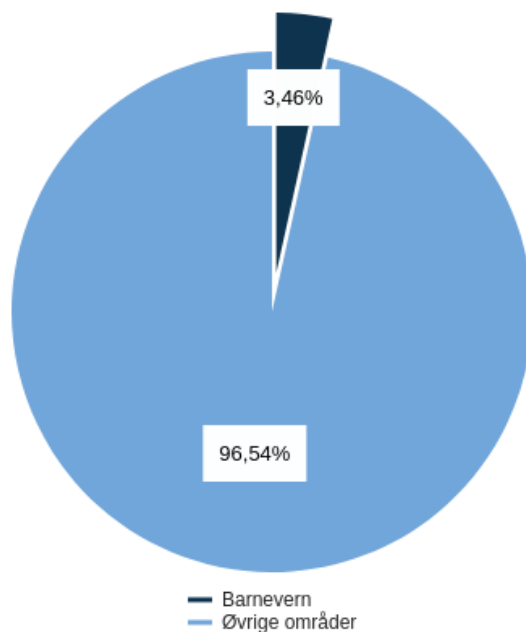
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Ferdig år	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan										Investeringsfase		
		Ørem. år	Netto fin.prosjekt utgift	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032			
Sosial																
MO-senter og administrasjonslokaler	2023	0	17 5116 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Prosjektering
Sum Sosial		0	17 5116 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

Barnevern

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt Budsjett Forrige år	112 696	112 696	112 696	112 696
Sum Lønns- og prisvekst	4 883	4 883	4 883	4 883
Sum Pensjonsendringer	3 557	3 557	3 557	3 557
Andre tekniske justeringer				
Barnevernsreformen	3 882	3 882	3 882	3 882
Ny barnevernlov	98	98	98	98
Sum Andre tekniske justeringer	3 980	3 980	3 980	3 980
Tekniske justeringer	12 420	12 420	12 420	12 420
Konsekvensjustert ramme	125 116	125 116	125 116	125 116
Nye tiltak				
Økning av energipriser	234	234	234	234
Sum Nye tiltak	234	234	234	234
Innsparing				
Demografi barnevern	0	-1 000	-2 300	-3 200
Effektivisering strømforbruk - eiendomsforvaltning	-5	-5	-5	-5
Kommunal barnevernsinstitusjon - driftskonsekvens av investering	0	0	-3 742	-3 742
Reduksjon statlige barnevernstiltak	-1 719	-1 719	-1 719	-1 719
Sum Innsparing	-1 724	-2 724	-7 766	-8 666
Nye tiltak	-1 490	-2 490	-7 532	-8 432
Ramme 2023-2026	123 626	122 626	117 584	116 684

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Beskrivelse
---------------	---------------	-------------	---------------	---------------	---------------	---------------	-------------

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Indikatornavn	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Beskrivelse
0-17 år Barn med hjelpetiltak	124	135	160	160	160	160	Vil økes som følge av økt forebyggende innsats
Barn med tiltak institusjon	9	9	4	3	3	3	Barn i institusjon er inkludert i aktivitetsdata for barn under omsorg. Det tilstrebes færrest mulig barn i institusjon.
Barn under omsorg, inkludert frivillig plassering	88	85	85	83	80	80	Det tilstrebes å gi mest mulig hjelp i hjemmet for å redusere antall barn under omsorg.
Ettervern 18-25 år, fosterhjem og institusjon	13	13	18	18	18	18	Unge voksne som er plassert i fosterhjem/institusjon . Alder for ettervern er økt fra 23 til 25 år fra 2021.
Meldinger til barneverntjenesten i alt	770	720	675	675	675	675	Antall meldinger til barnevernet utløser undersøkelsesplikt. Nye kriterier for registrering av melding fom 2020, medfører at antall meldinger øker.

Sammendrag budsjett

Det er et mål at barn, unge og familier som har behov for det, skal motta barnevernstjenester av høy kvalitet. Ny barnevernlov og barneverns-/oppvekstreformen har som overordnet mål et bedre barnevern, der tjenestetilbudet skal kunne tilpasses lokale behov. Oppvekstreformen skal gi kommunen incentiver og muligheter til mer forebygging og mer samarbeid på tvers av tjenester. Ansvaret for generell veiledning av fosterhjem er flyttet fra stat til kommune. Kommunen er godt i gang med å følge opp oppvekstreformen. Selv om denne først og fremst regulerer barnevernet, vil endringer best oppnås gjennom endringer i hele oppvekstsektoren. Det gis forebyggende hjelp til barn og familier der barna bor. Hjelpetiltakene som settes inn synes å være mer målrettet mot å veilede foreldre til bedre omsorgsevne, og færre barn er plassert utenfor hjemmet. Blant barn som må flyttes ut av hjemmet, får flere - dersom det er mulig - bo hos noen de kjenner fra før i slekt eller nettverk. Regjeringens kompetansesatsing i kommunalt barnevern følges opp for å opprettholde og utvikle god og riktig kompetanse i barneverntjenesten.

For å kunne fortsette å videreutvikle arbeidet med «bedre hjelp der barnet bor, uten å måtte plassere utenfor hjemmet», har tjenesten behov for styrking på flere områder. Dette vil blant annet kreve tettere samarbeid med de andre tjenestene i kommunen. Barnevernet har etablert godt samarbeid med psykisk helseteam barn og unge og deltar i flere etablerte samarbeidsfora med skoler, barnehager, helsestasjoner, SLT og NAV. I forbindelse med arbeidet med plan for forebygging barn og unge vil det bli sett på forbedringsområder i denne samhandlingen.

Med reformen har kommunen fått økt faglig og økonomisk ansvar for barnevernet hvor kostnader er flyttet fra stat til kommune. Egenandelene for kommunen for fosterhjemstiltak og institusjonstiltak har økt betydelig. I tillegg er refusjonsordningen for fosterhjemstiltak avviklet, dvs. at kommunen nå må dekke alle utgifter til fosterhjemstiltak selv, der en tidligere fikk delfinansiering fra staten. Det er først etter å ha sett resultater for hele 2022 og 2023 at en får full oversikt over hva reformen innebærer økonomisk for kommunen. For å kunne møte reformen både økonomisk og faglig har barneverntjenesten utredet muligheten for å starte opp barneverninstitusjon i Karmøy. Hensikten er å gi

et bedre faglig tilbud som ikke innebærer flytting til andre deler av landet. Dersom kommunestyret vedtar investering i institusjonslokaler i 2023 vil utredningsarbeidet og forberedelsene til oppstart fra januar 2024, fortsette i 2023.

Demografiutvikling medfører at det blir færre barn og flere eldre i Karmøy kommune. Barneandelen i Karmøy for alderen 0-17 år er høyere enn Kostragruppe 10 og Landet for øvrig. Dette påvirker behovsanslaget og rammetildelingen. Det forutsettes mindre bruk av statlige tiltak (-1,7 mill. kroner) i tråd med oppvekstreformens intensjoner.

Som følge av at det blir færre barn i aldersgruppen 0-17 år i Karmøy i 2023 vil de statlige overføringene til Karmøy kommune beregnet til barnevernstjenesten bli redusert med 1,719 mill. kroner i forhold til 2022. Færre barn forutsettes å gjenspeiles i et redusert behov for tiltak.

Barnevernsreformen har ført til at det i tillegg til å være bedre for barnet og familien også er mer gunstig økonomisk å sette inn lokale tiltak framfor å plassere barn i institusjoner i andre deler av landet. Barneverntjenesten har fokus på å gi gode lokale tiltak. I tillegg utredes etablering av kommunal barnevernsinstitusjon i Karmøy fra 1.1.2024 i lokalene til tidligere Stokkastrand skole. Se omtale i investeringsbudsjettet.

Gjeldende planer og planstatus

Oppvekstreformen/barnevernsreformen inneholder både kvalitetstiltak og endringer i ansvarsdelingen mellom stat (Bufetat) og kommune. Kommunen får mer ansvar og insentiver til å forebygge og å finne gode lokale løsninger. **Kompetanse- og opplæringsplan i barneverntjenesten 2020-2024**, som er vedtatt av hovedutvalg helse og omsorg, inneholder tiltak for å følge opp nye krav til kompetanse i oppvekstreformen.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	68 967	74 167	81 311	81 311	94 482	94 482
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	14 110	11 192	11 610	10 610	10 777	9 877
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	4 250	0	246	246	296	296
Overføringsutgifter	24 112	32 923	36 299	36 299	18 139	18 139
Finansutgifter	90	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	111 528	118 282	129 466	128 466	123 694	122 794
Driftsinntekter						
Refusjoner	-17 157	-5 586	-5 840	-5 840	-6 110	-6 110
Overføringsinntekter	-90	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-21	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-17 268	-5 586	-5 840	-5 840	-6 110	-6 110
Sum	94 259	112 696	123 626	122 626	117 584	116 684

Kostra-analyse

	Karmøy 2020	Karmøy 2021	Haugesund	Ålesund	Larvik	Arendal	Kostragruppe 10	Landet uten Oslo	Landet
Prioritet									
Andel netto driftsutgifter til barn som er plassert av barnevernet (f.252)	55,9 %	54,1 %	55,2 %	58,1 %	60,5 %	45,4 %	53,6 %	51,3 %	52,5 %
Andel netto driftsutgifter til barn som ikke er plassert av barnevernet (f.251)	13,6 %	17,8 %	11,8 %	8,4 %	7,6 %	5,8 %	13,2 %	13,0 %	12,6 %
Andel netto driftsutgifter til saksbehandling (funksjon 244)	30,5 %	28,0 %	32,9 %	33,5 %	31,9 %	48,8 %	33,2 %	35,7 %	34,9 %
Netto driftsutgifter til sammen per innbygger **)	2 006	2 260	2 009	1 976	2 393	1 876	2 218	2 228	2 286
Produktivitet									
Andel meldinger med behandlingstid innen 7 dager	99,3 %	99,9 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	99,5 %	99,7 %	99,5 %	99,5 %
Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder	97,0 %	99,0 %	91,0 %	86,0 %	99,0 %	98,0 %	94,0 %	92,0 %	91,0 %
Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk (funksjon 244)	17,6	15,3	16,1	18,9	15,6	17,5	17,5	16,1	16,4
Dekningsgrad									
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-22 år	3,1 %								
Barn med undersøkelse ift. antall innbyggere 0-17 år (B)	3,9 %	3,7 %	4,2 %	3,5 %	3,8 %	5,0 %	4,7 %	4,4 %	4,4 %
Kvalitet									
Stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år (B)	4,1	4,8	6,0	4,0	6,8	5,2	5,3	5,4	5,4

**) Justert for utgiftsbehov

Ressursbruk. Karmøy kommune hadde i 2021 et litt høyere ressursbruk på barnevernet enn gjennomsnittet i sammenlignbare kommuner (K10) per innbygger justert for beregnet utgiftsbehov. Tallene kan være vanskelig å sammenligne da mange kommuner har betydelige kostnader innenfor barnevern knyttet til bosetting av enslige mindreårige flyktninger. Den gruppen er liten i Karmøy, noe som bidrar til å redusere våre kostnader sammenlignet med gjennomsnittstall for K10 og landet.

Sammensetningen av kostnader på hvert enkelt område i Karmøy har vært tilnærmet likt K10 nivå. Kostnadene til saksbehandling utgjør en noe lavere andel i Karmøy, mens utgiftene til barn som er plassert av barnevernet og barn som ikke er plassert av barnevernet er noe høyere. Andelen av utgifter i barnevernet som går til barn som ikke er plassert av barnevernet er økt fra 13,6 prosent i 2020 til 17,8 prosent i 2021.

Personaldekning. For 2021 er stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år noe lavere i Karmøy kommune enn i K10.

Ser man på antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk på funksjon 244 (Kostnader til drift av barnevernstjenesten med unntak av kostnader til tiltak), så var det 15,3 barn per årsverk i Karmøy, som er noe lavere enn K10 nivå på 17,5 barn pr. årsverk.

Barn med undersøkelse. Antall barn med undersøkelse ligger per 2021 noe lavere enn K10

Karmøy hadde en høyere andel undersøkelser med saksbehandlingstid innen 3 måneder enn på landsbasis. Antall meldinger med behandlingstid innen 7 dager ligger marginalt høyere enn landsgjennomsnittet.

Andre tekniske justeringer

Barnevernsreformen

Ansvarsendringene som følger av barnevernsreformen, jf. Prop. 73 L (2016–2017) og Innst. 354 L (2016–2017), gjelder fra 1. januar 2022 og gir økt faglig og økonomisk ansvar til kommunene. For å dekke kommunenes merkostnader som følger av det økte finansielle ansvaret, ble rammetilskuddet til kommunene økt med 1,3 mrd. kroner i 2022. Rammetilskuddet økes med ytterligere 497,8 mill. kroner i 2023. Halvparten av midlene fordeles særskilt (tabell C) etter kommunenes tidligere bruk av statlige barnevernstiltak, og halvparten av midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnevern. Økningen i 2023 er noe mindre enn tidligere varslet. Dette skyldes dels en faseforskyvning knyttet til overgangsordningen for spesialiserte fosterhjem og beredskapshjem og dels oppdaterte tall for aktiviteten i det statlige barnevernet i 2021. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2022–2023) for Barne- og familiedepartementet.

Ny barnevernlov

Den nye barnevernloven, som trer i kraft 1. januar 2023, innebærer blant annet at betalingsansvaret for godtgjøring av sakkyndige oppnevnt av fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker og til tolk i saker for fylkesnemndene, blir overført fra kommunene til staten. Som følge av dette reduseres rammetilskuddet til kommunene med 19 mill. Dette utgjør 148 000 kroner for Karmøy kommune.

Den nye barnevernloven inneholder en plikt for barnevernstjenesten til å utarbeide en plan for gjennomføring av samvær og kontakt med foreldre, søsken og andre nærstående som barnet har et etablert familieliv med. Kommunenes merutgifter er anslått til 31,5 mill. kroner i 2023, og rammetilskuddet økes tilsvarende. Dette utgjør 246 000 kroner for Karmøy kommune.

Netto effekt av den nye barnevernloven for Karmøy kommune utgjør 98 000 kroner og blir finansiert gjennom økt rammetilskudd.

Nye tiltak

Økning av energipriser

Vesentlig knapphet på energivarer i Europa har over lengre tid har gitt uvanlig høye priser på energivarer, bl.a. på strøm.

Kommunestyret vedtok i sak 64/22 å øke budsjettet til energiutgifter med 21,5 mill. kroner for 2022. Som grunnlag for denne økningen lå et prisestimat fra kommunens strømlleverandør for 2022 for strømudgifter på 147 kroner per kWh inkl. nettleie. For 2022 blir 70 % av forventet strømforbruk betalt etter sikringspris, hvilket er svært gunstig med hensyn til utgiftsnivå gitt det høye prisnivået i spotmarkedet. Fremskrevet prognose gitt fra kommunens strømlleverandør tilsier at vi vil få en besparelse på rundt 32 mill. kroner i 2023 grunnet sikringshandelsavtalen.

I budsjettet for 2023 legges det til grunn en strømpris med utgangspunkt i Nasdaq Electricity Nordic 25. oktober 2022, skjønsmessig justert til sone 02 og tillagt 46 øre i nettleie per kWh. Budsjettert strømpris er på denne bakgrunn satt til 221 øre per kWh.

På grunn av prisøkning, er det samlede budsjettet for energiutgifter økt med 45,1 mill. kroner for 2023.

Innsparing

Demografi barnevern

Det forventes at alderssammensetningen i befolkningen samlet sett vil gi behov for noe lavere utgifter på barnevernområdet i årene fremover. Det legges her til grunn hovedalternativet i SSBs befolkningsfremskrivninger. Denne prognosen, og usikkerheten i disse, er nærmere beskrevet i kapittelet om befolkningsendringer. Den prognosen er lagt til grunn både i fremskrivningene av de frie inntektene og for å fremskrive utgiftsbehovet i de store tjenesteområdene.

Effektivisering strømforbruk - eiendomsforvaltning

Kommunen arbeider kontinuerlig med å effektivisere bruken av energi til oppvarming og belysning av kommunale bygg. For 2022 estimeres det at kommunen vil ha et strømforbruk på 25 100 000 kWh (25,1 GWh). På grunn av effektiviseringstiltak som hittil er gjennomført, går rådmannen inn for å kutte det budsjetterte strømforbruket for 2023 med 200 000 kWh. Med en budsjettert strømpris på 221 øre per kWh, gir dette en effektivisering på 442 000 kroner.

Energioppfølgingsystemet Greentracker er tatt i bruk for de største kommunale formålsbyggene. Erfaringen er at Greentracker er et verktøy som bidrar til bedre ventilasjons –og varmestyring.

Enkelte bygningsmessige tiltak har gitt klare reduksjoner i energiforbruk. Et eksempel på dette er utskiftning av vinduer ved rådhuset i 2020, som har gitt et lavere oppvarmingsbehov. Sammenlignes 2019, som var siste året før Covid-19 pandemien brøt ut, mot 2022, er det registrert et fall i bruken av kWh ved rådhuset på 13 %.

Generelt er det særlig oppnådd bedre energistyring ved skoler, idrettshaller og kontorlokaler.

Fremover vil kommunen samarbeide med Haugesund kommune om erfaringsutvekslinger i arbeidet med energieffektivisering og tiltak for å redusere energiforbruk.

Kommunal barnevernsinstitusjon - driftskonsekvens av investering

Det planlegges for at kommunal barnevernsinstitusjon ferdigstilles i løpet av 2024, med oppstart i 2025. Samlet driftskonsekvens omfatter teknisk drift av bygningsmassen og bemanning av institusjonen sett opp mot besparelsen ved å ikke kjøpe tjenesten av staten.

Den årlige driftskonsekvensen (besparelsen) er beregnet til 3,742 mill. kroner. Det er da ikke tatt høyde for kapitalkostnaden knyttet til ombyggingen.

Reduksjon statlige barnevernstiltak

Det jobbes målrettet med lokale- og forebyggende tiltak i nærmiljøet i henhold til ny oppvekstreform. Det forventes mindre statlige plasseringer. Demografiutviklingen viser at det blir flere eldre og færre barn.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

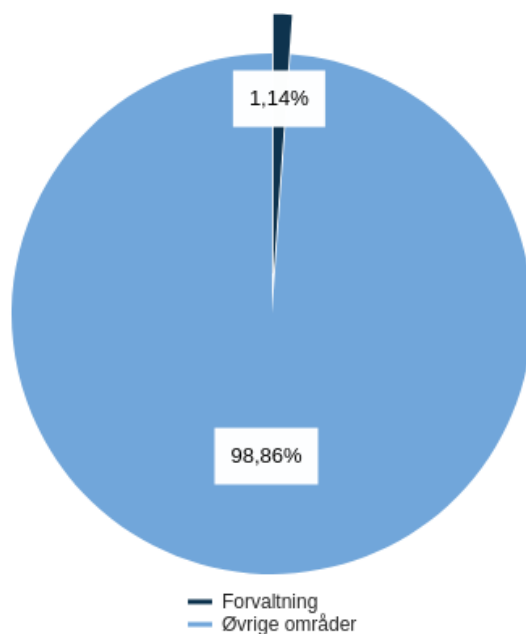
	Samlede prosjektbeløp	Økonomiplan	Sum øvrige år
Investeringsprosjekter	Ferdig	Netto	2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032
	år	fin.prosjekt utgift	Investeringsfase
Barnevern			

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan										Investeringsfase		
	Ferdig år	Ørem. fin.prosjekt utgift	Netto	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031		2032	
Kommunal barnevernsinstitusjon	2024	0	50 000	10 000	40 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Sum Barnevern		0	50 000	10 000	40 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

Forvaltning

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt Budsjett Forrige år	7 768	7 768	7 768	7 768
Sum Lønns- og prisvekst	149	135	135	135
Sum Pensjonsendringer	1 939	1 939	1 939	1 939
Tidsavgrenset bevilgning				
Arbeid med arealdel og oppfølging samfunnsdel	-500	-500	-500	-500
Sum Tidsavgrenset bevilgning	-500	-500	-500	-500
Tekniske justeringer	1 588	1 574	1 574	1 574
Konsekvensjustert ramme	9 356	9 342	9 342	9 342
Nye tiltak				
European samskapsprosjekt	480	0	0	0
Plan og strategi ny stilling	950	950	950	950
Økte utgifter til ekstern konsulentbruk og kommunikasjon - kommuneplan	915	0	0	0
Økte utgifter til kommuneplanarbeid - trykking og medvirkning folkemøter	190	190	190	190
Sum Nye tiltak	2 535	1 140	1 140	1 140
Nye tiltak	2 535	1 140	1 140	1 140
Ramme 2023-2026	11 891	10 482	10 482	10 482

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Beskrivelse
Antall bestillinger fra Infoland	0	880	880	900	900	900	
Fullførte boliger	189	220	210	200	190	190	

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Indikatornavn	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Beskrivelse
Gitt midlertidig brukstillatelse/ferdigattest	685	650	650	650	650	650	
Gitte igangsettingstillatelser	147	140	140	140	140	140	
Gitte rammetillatelser	165	150	150	150	150	150	
Igangsatte boliger	230	220	210	200	190	190	
Politisk godkjente planer/planendringer	16	15	15	15	15	15	

Sammendrag budsjett

For byggesaker er nå målet om at gebyrintektene skal tilsvare utgiftene som går med til å produsere tjenesten nådd. Det er dessuten et mål at selvkosttjenestene private planer og oppmåling på sikt skal opp til 100 % selvkostgrad. Tjenester utenfor selvkostområdet er lovpålagte tjenester kommunen ikke kan ta gebyrer for, eksempelvis klagesaksbehandling og adressetildeling. Videre er det satt et tydelig skille mellom omfang saksbehandling av private reguleringsplaner og kommunale reguleringsplaner.

Selvkost innebærer at ekstrakostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene.

Når det gjelder byggesaker, er foreslåtte økninger totalt sett mindre enn forventet prisstigning. Dette i sammenheng med at kommunen klarer nå å behandle flere saker per årsverk slik at effektiviteten har gått opp. Dette resulterer i at noen av gebyrene er satt ned, mens andre er hevet mellom 1-2 %, mens noen har litt større økning basert på tidsbruken til den aktuelle saken. Rådmannen forventer at gebyrøkningen for 2023 blir lavere enn inntektsveksten i samfunnet.

Oppmålingsgebyrene er foreslått med en større endring på bakgrunn av selvkostprinsippet. Det er erfart at dersom rekvirent skal fradele flere parseller i samme sak, så vil gebyrene overstige selvkostprinsippet (rekvirent har fått refundert oversteget beløp). I tidligere gebyrregulativ er det rabatt på 10 % fra og med parsell 2. Erfaringene gjennom de siste årene viser at rabatten må økes betraktelig for å samsvare med selvkostprinsippet. En gjennomgang av tidsbruken viser at rabatten må økes til 50 % for å samsvare med faktisk tidsbruk.

Selvkostgebyr for eierseksjonering blir foreslått med moderat økning i samsvar med selvkostgrad. Øvrige selvkostgebyr knyttet til private reguleringsaker og forurensningsloven/forurensningsforskriften blir i hovedsak foreslått med gebyrøkning som ligger noe under den generelle prisstigningen i samfunnet.

Kommunen holder seg innenfor lovpålagte tidsfrister for saksbehandling. Vi har få fristbrudd og generelt kort saksbehandlingstid.

Gjeldende planer og planstatus

Plan og bygningslovens paragraf 10-1 omhandler Kommunal planstrategi, der det blant annet framgår følgende: «...Kommunestyret skal minst en gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi....»

En slik planstrategi har som formål å trekke opp sentrale utfordringsbilder og hvilke planer som skal gjennomføres i valgperioden for å ta fatt i disse utfordringene. Kommunestyret vedtok **Kommunal planstrategi 2020-2023** i juni 2020 - altså med god tidsmargin i forhold til lovens krav. [Dokumentet](#) gir et

godt grunnlag for å følge opp status og framdrift i planprosessene både fra politisk og administrativt nivå.

Planstrategien dokumenterer at det er et omfattende antall planprosesser og- dokumenter, som det skal arbeides med i inneværende kommunestyreperiode. Det er imidlertid spesielt to planprosesser som trer tydelig fram. Dette gjelder full revisjon av kommuneplanen, både samfunnsdelen og arealdelen. **Kommuneplanens samfunnsdel** kom først i tidsrekken blant disse, og ble vedtatt 13.06.22, men det kom et krav om lovlighetskontroll som ble behandlet i kommunestyret 19. september 2022. Kommunestyret oppretthold vedtaket fra 13.06.22 og klagen ble oversendt Statsforvalteren.

Revisjon av **kommuneplanens arealdel** følger deretter. Framdrift for dette arbeidet, slik det framgår av Planstrategi 2020-2023, er oppstart i 2021 med endelig planvedtak i nåværende kommunestyre i 2023. Gitt at samfunnsdelen, med arealstrategi, legger rammene for rullering av arealdelen, har oppstart med arealdelen blitt utsatt i påvente av samfunnsdelen. Fra oppstart med arealdelen må det påregnes minst to år.

For å øke muligheten for samstemthet i plansystemet etterstreber Karmøy kommune å koordinere både egne og interkommunale planer. Temaplanen «**Interkommunal strategi for prioritering av boligareal**» utarbeides i samarbeid med våre to nabokommuner Haugesund og Tysvær. Målsettingen er å koordinere arealdisponeringen slik at det blir til det beste for den enkelte kommune og regionen som helhet. Nøkkelord i dette arbeidet er bærekraftig utvikling og tilrettelegging for økt vekst og attraktivitet. Videre vil kommuneplanens samfunnsdel, kommunens overordnede strategiske styringsverktøy, ha en mer detaljert arealstrategi som peker ut ønsket utvikling av kommunens arealdisponering. Kommunestyret har vedtatt at samfunnsdelen i sin helhet skal bygge på FNs bærekraftsmål og særlig satse på utviklingen av våre tre byer. Kommuneplanens arealdel skal være en kartmessig speiling av målene og utviklingsretningen fra samfunnsdelen. En full rullering av kommuneplanens arealdel er en omfattende prosess som skal bidra til at vi får rett funksjon på rett sted: arealformål, bestemmelser og retningslinjer vil bidra til dette. Som en naturlig del av rulleringen av arealdelen vil det bli utarbeidet en **parkeringsstrategi**. Dette omfatter emner som parkeringsbehov og- dekningsgrad, parkeringsbestemmelser knyttet til konkrete byggesaker, mulige frikjøpsordninger med mer. Parkeringsbestemmelser er viktige verktøy som kan stimulere til ønsket utvikling og støtte opp om de mål som vil ligge i den reviderte kommuneplanens samfunnsdel.

I tillegg til rollen som planmyndighet er kommunen en proaktiv samfunnsutvikler, som besitter en rekke verktøy for å støtte opp om ønsket utvikling. Helt konkret utarbeides det **planer for opprustning av tre sentrale byrom: torget i Skudeneshavn, torget i Åkrehamn og parken i Kopervik**. Ambisjonen er å stimulere til ønsket byliv, bærekraftig utvikling, attraktivitet og økt privat investeringsvilje i våre tre respektive byer.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	30 326	32 624	36 280	36 280	36 280	36 280
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	5 077	4 279	5 703	4 294	4 294	4 294
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal	1	0	0	0	0	0

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
egenproduksjon						
Overføringsutgifter	962	460	474	474	474	474
Finansutgifter	172	180	180	180	180	180
Sum Driftsutgifter	36 538	37 543	42 637	41 228	41 228	41 228
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-23 599	-28 101	-28 979	-28 979	-28 979	-28 979
Refusjoner	-2 607	-1 445	-1 538	-1 538	-1 538	-1 538
Overføringsinntekter	-194	-229	-229	-229	-229	-229
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-300	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-26 700	-29 775	-30 746	-30 746	-30 746	-30 746
Sum	9 838	7 768	11 891	10 482	10 482	10 482

Kostra-analyse

	Karmøy	Karmøy	Haugesund	Ålesund	Larvik	Arendal	Kostragruppe	Landet	Landet
	2020	2021					10		uten Oslo
Prioritet									
Kart og oppmåling brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)	228	230	208	291	272	261	206	227	246
Netto driftsutgifter til fysisk planlegging per innbygger (B) **)	290	238	496	311	394	226	404	425	418
Netto driftsutgifter til kart og oppmåling per innbygger (B) **)	49	81	167	126	115	128	73	93	98
Netto driftsutgifter til plansaksbehandling per innbygger (B)	216	171	221	138	222	157	280	302	298
Grunnlagsdata (Nivå 3)									
Byggesaksgebyr for oppføring av enebolig (kr)	11 500	16 500	26 780	20 850	23 290	35 900	24 043	16 198	16 154
Gebyr for opprettelse av grunneiendom (kr)	28 140	21 200	12 360	27 140	29 570	16 000	23 862	19 891	19 863
Gebyr for privat forslag til reguleringsplan (kr)	125 000	125 700	210 980	160 000	123 150	133 000	162 660	83 728	83 254
Snitt saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (dager)	36	34	35	82	54	38	52	42	42
Snitt saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (dager)	14	11	32	22	15	16	24	19	19

**) Justert for utgiftsbehov

Ressursbruk. Karmøy hadde i 2021 lavere netto utgifter til plansaksbehandling, mens det var noe høyere til kart og oppmåling enn gjennomsnittet i sammenlignbare kommuner (K10). Netto utgifter til fysisk planlegging per innbygger var under gjennomsnittet i 2021. Tjenesteområdet er på mange områder i stor grad gebyrfinansiert.

Saksbehandlingstid. Kostra gir tall for gjennomsnittlig saksbehandlingstid for enkelte typer saker. For byggesaker med 12 ukers frist hadde Karmøy en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 34 kalenderdager, mot 42 på landsbasis. For byggesaker med 3 ukers frist hadde Karmøy en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 11 dager, mot 19 på landsbasis.

Gebyrer. Tilsvarende gir Kostra noen eksempler på saksbehandlingsgebyrer. For oppføring av enebolig og privat forslag til reguleringsplan ligger Karmøy klart lavere enn K10, det gjelder og gebyret for opprettelse av grunneiendom. Her må det tas forbehold om at kommuner har ulike gebyrregulativ.

Oppdrag for å nå mål

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
Aktiv bidragsyter i arbeidet for økt livskvalitet og god psykisk helse hos barn og unge	<p>Samfunnets utforming har direkte innvirkning på innbyggernes fysiske og psykiske helse.</p> <p>Nøkkelen til suksess er et kontinuerlig fokus på tverrsektoriell samhandling. Kommunens forvaltning skal være aktiv bidragsyter i så måte og være seg sitt ansvar bevisst.</p> <p>Plan og bygningsloven stiller konkrete krav til å sikre barn og unges medvirkning i saker som angår dem. Kommunen ønsker å tilrettelegge for økt reell medvirkning hos denne gruppen, som bl.a. utendørs sosiale møteplasser.</p>	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
Aktiv bidragsyter i arbeidet for økt livskvalitet og god psykisk helse hos barn og unge	<p>Samfunnets utforming har direkte innvirkning på innbyggernes fysiske og psykiske helse.</p> <p>Nøkkelen til suksess er et kontinuerlig fokus på tverrsektoriell samhandling. Kommunens sektor Areal og byggesak skal være aktiv bidragsyter i så måte og være seg sitt ansvar bevisst.</p> <p>Plan og bygningsloven stiller konkrete krav til å sikre barn og unges medvirkning i saker som angår dem. Kommunen ønsker å tilrettelegge for økt reell medvirkning hos denne gruppen.</p>	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
Aktiv bidragsyter i arbeidet for økt livskvalitet og god psykisk helse hos barn og unge	<p>Samfunnets utforming har direkte innvirkning på innbyggernes fysiske og psykiske helse.</p> <p>Nøkkelen til suksess er et kontinuerlig fokus på tverrsektoriell samhandling. Kommunens forvaltning skal være aktiv bidragsyter i så måte og være seg sitt ansvar bevisst.</p> <p>Plan og bygningsloven stiller konkrete krav til å sikre barn og unges medvirkning i saker som angår dem. Kommunen ønsker å tilrettelegge for økt reell medvirkning hos denne gruppen, som bl.a. utendørs sosiale møteplasser.</p>	Karmøy kommune har stedsbevisste, levende byer og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige
Aktiv bidragsyter i arbeidet for økt livskvalitet og god psykisk helse hos barn og unge	<p>Samfunnets utforming har direkte innvirkning på innbyggernes fysiske og psykiske helse.</p> <p>Nøkkelen til suksess er et kontinuerlig fokus på tverrsektoriell samhandling. Kommunens sektor Areal og byggesak skal være aktiv bidragsyter i så måte og være seg sitt ansvar bevisst.</p> <p>Plan og bygningsloven stiller konkrete krav til å sikre barn og unges medvirkning i saker som angår dem. Kommunen ønsker å tilrettelegge for økt reell medvirkning hos denne gruppen.</p>	Karmøy kommune har stedsbevisste, levende byer og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige
Aktiv bidragsyter i arbeidet for økt livskvalitet og god psykisk helse hos barn og unge	<p>Samfunnets utforming har direkte innvirkning på innbyggernes fysiske og psykiske helse.</p> <p>Nøkkelen til suksess er et kontinuerlig fokus på tverrsektoriell samhandling. Kommunens forvaltning skal være aktiv bidragsyter i så måte og være seg sitt ansvar bevisst.</p>	Karmøy kommune har et helsefremmende samfunn som forebygger og utjevner sosial ulikhet

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
	Plan og bygningsloven stiller konkrete krav til å sikre barn og unges medvirkning i saker som angår dem. Kommunen ønsker å tilrettelegge for økt reell medvirkning hos denne gruppen, som bl.a. utendørs sosiale møteplasser.	
Aktiv bidragsyter i arbeidet for økt livskvalitet og god psykisk helse hos barn og unge	<p>Samfunnets utforming har direkte innvirkning på innbyggernes fysiske og psykiske helse.</p> <p>Nøkkelen til suksess er et kontinuerlig fokus på tverrsektoriell samhandling. Kommunens sektor Areal og byggesak skal være aktiv bidragsyter i så måte og være seg sitt ansvar bevisst.</p> <p>Plan og bygningsloven stiller konkrete krav til å sikre barn og unges medvirkning i saker som angår dem. Kommunen ønsker å tilrettelegge for økt reell medvirkning hos denne gruppen.</p>	Karmøy kommune har et helsefremmende samfunn som forebygger og utjevner sosial ulikhet
Design for likestilling	Karmøy kommune vil fortsette samarbeidsprosjektet «Design for likestilling» sammen med Design og arkitekturhøyskolen i Oslo. Prosjektet er støttet av Rogaland forskningsfond og skal bidra til innovasjon i offentlig sektor.	Karmøysamfunnet har oppnådd likestilling og en likestillingskultur hvor deltakelse i det politiske, økonomiske og sosiale liv gjenspeiler befolkningssammensetningen
Samskaping mellom kommune og private	Karmøy kommune vil gjennom proaktive tiltak utforske hvordan det offentlige og private sammen kan utvikle de byene vi ønsker oss. Dette er et særlig fokus både i arbeidet med European og nytt kulturhus.	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskapingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
Tilrettelegge for kunnskapsdeling og dialog på tvers av sektorer (privat/offentlig)	Dialog, nettverksbygging, kunnskaps – og meningsutveksling er nyttig på alle arenaer hvor utvikling og bærekraftig vekst er del av agendaen. Kommunens sektor Areal og byggesak skal være aktiv bidragsyter i tilretteleggingen av treffpunkter på tvers av forvaltningsnivåer og sektorer.	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskapingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
Tilrettelegge for kunnskapsdeling og dialog på tvers av sektorer (privat/offentlig)	Dialog, nettverksbygging, kunnskaps – og meningsutveksling er nyttig på alle arenaer hvor utvikling og bærekraftig vekst er del av agendaen. Kommunens sektor Areal og byggesak skal være aktiv bidragsyter i tilretteleggingen av treffpunkter på tvers av forvaltningsnivåer og sektorer.	Karmøy kommune er et slavutslippssamfunn hvor naturmangfold og økosystemer blir beskyttet, gjenopprettet og fremmet
Tilrettelegge for kunnskapsdeling og dialog på tvers av sektorer (privat/offentlig)	Dialog, nettverksbygging, kunnskaps – og meningsutveksling er nyttig på alle arenaer hvor utvikling og bærekraftig vekst er del av agendaen. Kommunens sektor Areal og byggesak skal være aktiv bidragsyter i tilretteleggingen av treffpunkter på tvers av forvaltningsnivåer og sektorer.	Karmøy kommune har stedsbevisste, levende byer og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige
Tilrettelegge for kunnskapsdeling og dialog på tvers av sektorer (privat/offentlig)	Dialog, nettverksbygging, kunnskaps – og meningsutveksling er nyttig på alle arenaer hvor utvikling og bærekraftig vekst er del av agendaen. Kommunens sektor Areal og byggesak skal være aktiv bidragsyter i tilretteleggingen av treffpunkter på tvers av forvaltningsnivåer og sektorer.	Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle
Økt innbyggerinvolvering	Karmøy kommune vil videreutvikle verktøy for økt innbyggerinvolvering og ha et særlig fokus på hvordan kommunen kan legge til rette for at de tause stemmene får medbestemmelse i byutviklingen. Dette er et samarbeidsprosjekt med Haugesund kommune.	Karmøy kommune har stedsbevisste, levende byer og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, robuste

Tidsavgrenset bevilgning

Arbeid med arealdel og oppfølging samfunnsdel

Areal- og samfunnsdel

Nye tiltak

Europas samskappingsprosjekt

Europas konkurranse er en internasjonal og åpen konkurranse for arkitekter, landskapsarkitekter og byplanleggere under 40 år. Temaet for Europas 17 – Living Cities 2 er «Care», og er en oppfordring til tverrfaglig undersøkelse av fremtidens byer og tettsteder i en tid preget av kriser: FNs klimapanel har erklært koden rød for menneskeheten.

Karmøy kommune ble oppfordret til å søke av Europa Norge, og administrasjonen vurderte at dette kunne være et godt verktøy for å jobbe konkret med samfunnsdelens satsningsområder. Særlig satsningsområdene knyttet til Bærekraftige byer og tettsteder og Samarbeid for å nå målene. En deltakelse i Europa vil gi gode rammer for økt samskaping mellom privat næringsliv og det offentlige. I tillegg til at Karmøy kommune kan forvente gode ideer og innspill til den videre utviklingen av Åkrehamn, er kanskje den største gevinsten at deltakelse i Europa er et samskappingsprosjekt hvor fylket, kommunen og de private deltar.

Dette tiltaket er en oppfølging av KST vedtak 71/22.

Plan og strategi ny stilling

By- og samfunnsutvikling består i dag av leder og kommunearkitekt.

Når samfunnsdelen nå er vedtatt fortsetter arbeidet med å operasjonalisere den i organisasjonen.

De syv satsningsområdene vil alle fordre økt samskaping og tverrfaglig arbeid.

Gitt at alt kommunen foretar seg skal speile målene – er det behov for en økt ressurs inn arbeidet for å bidra til at kommunen når visjonen "Sammen skaper vi en bærekraftig og inkluderende kommune"

Økte utgifter til ekstern konsulentbruk og kommunikasjon - kommuneplan

Det er behov for å sette av vesentlig høyere driftsutgifter til kommuneplanleggingsarbeid i budsjettet for 2023. Driftsutgiftene omhandler blant annet økt budsjetttramme for konsulentbistand i forbindelse med planarbeidet for revisjon av kommuneplanens arealdel.

Kostnadene for konsulentbistanden vil nærmere beskrevet dekke utgifter til å innhente spisskompetanse for å gjennomføre kartlegging, analyser, konsekvensutredning (KU), utarbeide temaplan for overvann, samt foreta en ROS-analyse av arealinnspill. Videre vil også Karmøy kommune foreta en handelsanalyse til å vurdere fremtidig behov for bruksareal til handelsvirksomhet. Lisenskompass til lokal befolkningsprognose og en digital innspillløsning, er også en del av budsjettet for konsulentbistand. Rådmannen øker budsjettet for ekstern konsulentbruk med 915 000 kroner for 2023.

Økte utgifter til kommuneplanarbeid - trykking og medvirkning folkemøter

Revisjon av kommuneplanens arealdel starter høsten 2022 og avsluttes i 2024. Det er i forbindelse med planarbeidet behov for økt budsjetttramme for øvrige driftsutgifter.

Kommuneplankartet er historisk trykket på papir, både planforslaget til høring og det vedtatte kommuneplankartet. I løpet av planrevisjonen vil det være et økt fokus på digitale kartløsninger. Imidlertid vil det også være behov for papirkart for både publikum og kommunen. Trykkerikostnader er anslått til å være 40 000 kroner.

Det er også behov for en budsjettpost på 150 000 kroner til utgifter for medvirkning. Dette er en sentral del av planprosessen og omhandler å være fysisk tilstede og tilgjengelig i ulike deler av kommunen. Midlene vil brukes til leie av lokaler, bevertning, plakater, utstyr mv.

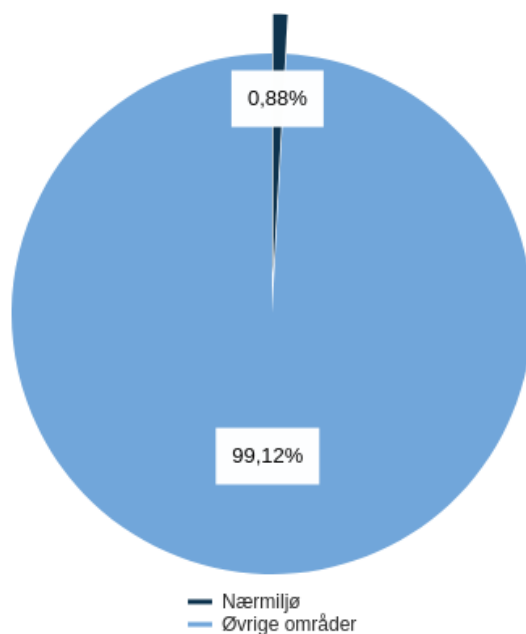
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekte	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan							Sum øvrige år			Investeringsfas
	Ferdig år	Ørem . fin. prosjekt utgift	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	
Forvaltning													
Oppmålingsmateriell	Årsbevilgning		350	0	350	0	350	0	350	0	350	0	
Sum Forvaltning		0	0 350	0 350	0 350	0 350	0 350	0 350	0 350	0 350	0	0	

Nærmiljø

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt Budsjett Forrige år	30 092	30 092	30 092	30 092
Sum Kostra-korrigeringer	-1 233	-1 233	-1 233	-1 233
Sum Lønns- og prisvekst	1 014	1 029	1 038	1 038
Sum Avskrivninger	-50	-50	-50	-50
Sum Pensjonsendringer	1 492	1 492	1 492	1 492
Tidsavgrenset bevilgning				
Planting av blomsterenger	-100	-100	-100	-100
Rikssamlingsjubileum Hafrsfjord 2022	-500	-500	-500	-500
Støtteordning for el-sykler	-100	-100	-100	-100
Søkbare midler til tur-lagene	-100	-100	-100	-100
Sum Tidsavgrenset bevilgning	-800	-800	-800	-800
Tekniske justeringer	423	438	447	447
Konsekvensjustert ramme	30 515	30 530	30 539	30 539
Nye tiltak				
Byutvikling- driftskonsekvens av investering	0	400	400	400
Ivaretagelse av skipsgravene	145	145	145	145
Turveier Almannamyra - driftskonsekvens av investering	0	0	365	365
Turveier Veia - driftskonsekvens av investering	0	295	295	295
Økning av energipriser	135	135	135	135
Sum Nye tiltak	280	975	1 340	1 340
Nye tiltak	280	975	1 340	1 340
Ramme 2023-2026	30 795	31 505	31 879	31 879

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Beskrivelse
Antall lekeplasser som kommunen har helt eller delvis ansvar for	408	408	408	408	408	408	

Sammendrag budsjett

Karmøy tilbyr rekreasjonsmuligheter i fire parker i kommunens tre byer. Rundt 400 lekeplasser sørger for aktivitetstilbud for barn i alle aldre. Kommunen har et langt nett med turstier, hvorav flere er tilrettelagt for alle brukergrupper og med belysning.

Kommunen tilrettelegger arealer for rekreasjon, og forbudet mot bruk av plantevernmidler krever nå høyere innsats av personalet. Andre oppgaver må nedprioriteres uten at det er mulig å imøtekomme alle forventninger om anlegg uten ugress. Det har vært en økning i antall henvendelser fra publikum rundt dette, og problemstillingen vil av naturlige årsaker fortsette å øke. Det arbeides derfor med å utvikle arealene til områder som krever mindre vedlikehold. På grunn av størrelsen og tidligere utforming, krever denne prosessen store ressurser og vil derfor ta lang tid. I forbindelse med nyutbygging overtar kommunen nye arealer og dette øker utfordringene med drift og vedlikehold av offentlige utearealer.

Et av verbalvedtakene fra budsjett 2022 gav rådmannen i oppdrag å arbeide videre med turveiprojektene på Åkra og fastlandet, men da tilpasset en standard som gir lavere investeringskostnader. Vurderingsestimater for disse turveiprojektene er utarbeidet. Uten belysning kan turvei Døle-Raglamyr la seg realisere for 9,6 mill. kroner. Uten belysning kan turvei Vormedal-Spanne la seg realisere for 4,1 mill. kroner. For turvei Åkra er det laget et forslag hvor turstien kortes ned fra 3 200 meter til 1 300 meter, og hvor en da får en forventet investeringsutgift på 7,1 mill. kroner. Antatt finansiering med spillemidler er for øvrig innarbeidet i utgiftsestimatene for de tre aktuelle turveiprojektene. På grunn av begrenset økonomisk handlingsrom, har rådmannen ikke prioritert å gå videre med noen av de tre nevnte turveiprojektene i forslaget til investeringsbudsjett 2023-2032.

Konserveringen av middelalderruinen på Avaldsnes er godt i gang. Den delen av ruinen som er innenfor kirkegårdmuren, er nå synlig for publikum og kommunen vil starte å tilrettelegge landskapet rundt denne delen av ruinen når nødvendige godkjenninger er gitt. Det er laget et eget formidlingsopplegg for ruinen og det brukes aktivt i formidlingen til både skoleelever og turister. Arbeidet med detaljregulering for det historiske Avaldsnes er godt i gang og vil bli lagt ut på offentlig høring høsten 2022. Ved Nordvegen historiesenter er det kommet en ny utstilling i vindussalen som ble åpnet under Rikssamlingsjubileet 2022. Det er også et mål å komme i gang med å lage konsept for ny hovedutstilling i 2023. Utstillingen skal basere seg på ny kunnskap framskaffet av Kongsgårdprosjektet.

Kommunestyret vedtok våren 2022 en plan for ivaretagelse av skipsgravene ved Karmsundet. I planen er det beskrevet nærmere aktuelle tiltak som omfatter forskning, arealavgrensing, tilrettelegging, skjøtsel og formidling for skipsgravene Storhaug og Grønhaug. Det er nå igangsatt et forprosjekt som kan danne grunnlaget for det videre arbeidet.

En annen viktig oppgave innen kulturminnevern feltet er å bistå/veilede huseierne i restaureringsarbeider og søknader om økonomisk støtte til dette arbeidet. Huseierne kan søke om kommunale, fylkeskommunale og andre private ordninger. En av de største truslene for fredede trehusmiljøer er brann. Kommunen har egen tverretattlig/faglig brannsikringsgruppe. Det arbeides med rullering av kulturminneplanen som forventes å komme til politisk behandling i 2023.

Gjeldende planer og planstatus

Det arbeides med flere planer som vil sette retning for kommunens arbeid innenfor natur, nærmiljø og utearealer.

Kommunedelplan for klima og energi 2017 – 2020 (er fortsatt gjeldende): Handlingsdelen konkretiserer hvordan Karmøy kommune skal gjennomføre sitt klima- og energiarbeid i perioden 2017 - 2020.

Plan for universell utforming ble godkjent i kommunestyret i 2019. Det er en økende forventning at barn/elever og andre personer med nedsatt funksjonsevne skal ha god tilgang til å benytte utearealer i barnehager, skoler, parker og andre fri- og friluftsområder.

Bruksplan for kommunale ute- og friarealer og en **skjøtselsplan** er under arbeid. Planene legger opp til å benytte mindre materialer som krever mindre vedlikehold. De vil være et godt styringsverktøy for ønsket standard. Knappe ressurser fører til forsinkelser, ettersom daglig drift blir prioritert på bekostning av planarbeidet.

Kommunedelplan for Kulturminner har som målsetting å sikre en god og langsiktig planlegging av den kommunale kulturminneforvaltningen. Det er foretatt en gjennomgang av SEFRAK-registreringen fra 1985 (landsdekkende register over eldre bygninger og andre kulturminner). Registeret består i dag av nærmere 2000 bygg i hele kommunen som er bygget før 1900. Denne vil være en del av grunnlaget for revidering av gjeldende kulturminneplan. Planarbeidet er iverksatt og vil komme til politisk behandling i 2023.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	19 495	18 828	21 845	22 205	22 205	22 205
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	8 304	5 795	6 101	6 451	6 825	6 825
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 367	2 854	1 215	1 215	1 215	1 215
Overføringsutgifter	4 049	1 739	1 621	1 709	1 803	1 803
Finansutgifter	7 967	2 350	2 300	2 300	2 300	2 300
Sum Driftsutgifter	42 182	31 566	33 082	33 880	34 348	34 348
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-228	0	-12	-12	-12	-12
Refusjoner	-5 060	-1 474	-2 275	-2 363	-2 457	-2 457
Overføringsinntekter	-215	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-7 930	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-13 433	-1 474	-2 287	-2 375	-2 469	-2 469
Sum	28 748	30 092	30 795	31 505	31 879	31 879

Kostra-analyse

Karmøy KarmøyHaugesundÅlesundLarvikArendal Kostragruppe Landet Landet
2020 2021 10 uten Oslo

Prioritet

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Andel av energikostnader i komm. eiendomsforv. brukt på bioenergi, konsern	9,7 %	9,7 %	0,0 %	1,0 %	0,0 %	0,4 %	2,4 %	3,1 %	3,1 %
Andel av energikostnader i komm. eiendomsforv. brukt på fjernvarme, konsern	2,0 %	2,0 %	2,0 %	19,0 %	1,0 %	13,0 %	15,0 %	14,0 %	13,0 %
Andel av energikostnader i komm. eiendomsforv. brukt på fossile gasser, konsern	11,5 %	14,3 %	17,4 %	0,0 %	2,6 %	0,0 %	2,7 %	1,0 %	1,1 %
Andel av energikostnader i komm. eiendomsforv. brukt på fyringsolje og -parafin, konsern	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	1,4 %	0,8 %	0,8 %
Andel av energikostnader i komm. eiendomsforv. brukt på strøm, konsern	77,8 %	74,5 %	80,1 %	84,7 %	91,9 %	86,6 %	80,0 %	81,7 %	83,2 %
Kulturminneforvaltning nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)	198	208	65	-7	50	0	30	26	22
Naturforvaltning og friluftsliv nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)	85	112	101	30	111	164	106	172	163
Netto driftsutgifter per innbygger (365) kulturminner (B) **)	198	208	65	-7	50	0	30	26	22
Netto driftsutgifter til naturforvaltning og friluftsliv per innbygger (B) **)	85	112	101	30	111	164	106	172	163
Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder per innbygger (B) **)	392	406	279	80	351	168	343	304	288
Grunnlagsdata (Nivå 3)									
Samlet energibruk i adm.lokaler, egne bygg (f.130). kWh	922	829	2 592	4 817	617	2 155	24 109	306 962	301 521
Samlet energibruk i institusjonslokaler, egne bygg (f.261). kWh	7 467	7 545	7 999	15 318	9 598	4 450	87 759	985 648	938 404
Samlet energibruk i komm. eiend.f. forv., konsern, egne bygg. kWh	21 294	22 888	27 502	45 953	28 327	25 255	299 442	3 740 111	3 428 422
Samlet energibruk i komm. førskolelokaler (f.221). kWh	914	971	498	2 245	1 940	957	16 813	288 310	247 070
Samlet energibruk i komm. idrettsbygg, egne bygg (f.381). kWh	1 864	1 699	3 881	4 002	2 756	4 744	36 617	474 765	425 631
Samlet energibruk i komm. kulturbygg, egne bygg (f.386). kWh	538	1 171	3 045	2 213	1 315	1 816	17 590	221 766	194 862
Samlet energibruk i skolelokaler, egne bygg (f.222). kWh	9 589	10 672	9 486	17 358	12 101	11 133	116 554	1 462 660	1 320 934
Strømforbruk i adm.lokaler, egne bygg (f. 130). kWh	922	829	2 592	3 481	617	1 109	17 390	248 065	245 739
Strømforbruk i førskolelokaler, egne bygg (f. 221). kWh	897	937	498	2 152	1 940	957	14 973	264 694	228 244
Strømforbruk i institusjonslokaler, egne bygg (f. 261). kWh	4 893	4 765	5 707	12 897	9 598	4 450	68 440	798 006	763 548
Strømforbruk i komm. idrettsbygg, egne bygg (f. 381). kWh	1 157	876	2 142	1 793	2 756	3 586	24 896	356 031	319 311
Strømforbruk i komm. kulturbygg, egne bygg (f. 386). kWh	476	1 077	2 416	2 053	1 006	1 816	12 667	172 729	158 160
Strømforbruk i skolelokaler, egne bygg (f. 222). kWh	7 588	8 189	6 332	14 783	12 101	10 047	94 645	1 211 045	1 113 106
Andre nøkkeltall									
Andel fornybar energi av samlet	83,6 %	81,6 %	73,6 %	95,2 %	99,9 %	99,5 %	94,1 %	96,3 %	96,6 %

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

energibruk i kommunal

eiendomsforv., egne bygg (B)

Samlet energibruk i komm.	1 786	1 995	2 311	2 329	2 302	2 224	2 419	2 449
skolelokaler, egne bygg, konsern, per elev i komm. skole								

***) Justert for utgiftsbehov*

Ressursbruk. Karmøy hadde i 2021 høyere utgifter til nærmiljø enn sammenlignbare kommuner (K10). Dette er knyttet til oppgaver med kulturminnevern som er vesentlig høyere enn K10, og det som i Kostra kalles rekreasjon i tettsted (offentlige plasser og torg, parker/grøntanlegg, turstier og offentlige toaletter). Kostnadene til naturforvaltning og friluftsliv inngår også i tjenesteområdet, og disse var i 2021 litt høyere enn gjennomsnittet K10, men lavere enn landssnitt. Dette er små funksjoner i Kostra, slik at tallene kan være sårbare for ulik praksis for regnskapsføring av utgifter mellom kommunene.

Klima og energi. Kostra har enkelte nøkkeltall knyttet til energiforbruket. I 2021 gikk samlet energibruk opp med om lag 7,5 prosent. I følge kostra-tallene har Karmøy en noe lavere andel av samlet energibruk fra fornybare kilder, noe som er knyttet til at Karmøy har en høyere andel av energikostnadene fra fossile gasser.

Oppdrag for å nå mål

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
Bygningsvern	Kommunen har egen kommunedelplan for kulturminner. Denne beskriver viktige kulturminner og tiltak for å bevare og forvalte disse. En viktig del av dette arbeidet er rådgivning for bevaring av eksisterende bebyggelse. Bruk av eksisterende ressurser, bygninger og tilpassing av eldre bygg kan også bidra til lavere klimaavtrykk. Gamle Skudeneshavn og Kulturmiljøfredningen i Skudeneshavn er et eksempel som bidrar til lokal identitet og tiltrekker seg mange tilreisende lokalt, nasjonalt og internasjonalt.	Karmøy kommune er et lavutslippssamfunn hvor naturmangfold og økosystemer blir beskyttet, gjenopprettet og fremmet
Bygningsvern	Kommunen har egen kommunedelplan for kulturminner. Denne beskriver viktige kulturminner og tiltak for å bevare og forvalte disse. En viktig del av dette arbeidet er rådgivning for bevaring av eksisterende bebyggelse. Bruk av eksisterende ressurser, bygninger og tilpassing av eldre bygg kan også bidra til lavere klimaavtrykk. Gamle Skudeneshavn og Kulturmiljøfredningen i Skudeneshavn er et eksempel som bidrar til lokal identitet og tiltrekker seg mange tilreisende lokalt, nasjonalt og internasjonalt.	Karmøy kommune har stedsbevisste, levende byer og lokalsamfunn som er inkluderte, trygge, robuste og bærekraftige
Gjennomføre halvparten av prosjekter i egen regi	Ved gjennomføring av prosjekter i tjenesteområdet brukes entreprenører for halvparten av oppgavene inkludert planlegging og administrasjon. Den andre delen gjennomføres i egen regi. Tilbakemeldinger i forbindelse med medarbeiderundersøkelse viser at gjennomføring av prosjekter i egen regi bidrar sterkt til de ansattes motivasjon. Halvparten av prosjektene skal derfor ikke bare planlegges, men også utføres av egne ansatte. Utover dette øker en slik fremgangsmåte fleksibiliteten under prosjektets gjennomføring. Tillegg og endringer vil ikke kreve like store midler som ved bruk av eksterne oppdragstakere. Egne ansatte som er aktivt involvert i nyetablering av anlegg vil samtidig har en bedre kjennskap til infrastrukturen. Eierskapet vil økes og dette fører til fordeler forbundet med senere drift og vedlikehold.	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
Historiske Avaldsnes	Kommunestyret vedtok i 2021 et nytt formål og en ny ambisjon for det historiske Avaldsnes.	Karmøy kommune har stedsbevisste, levende byer og lokalsamfunn som er

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
	<p>Formål:</p> <p>Sikre de kulturhistoriske verdiene på Avaldsnes og utvikle det historiske Avaldsnes til et kulturhistorisk reisemål på en måte som er bærekraftig både for kulturlandskap og reiseliv.</p> <p>Ambisjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Initiere forskning som kan gi ny kunnskap om Avaldsnes historie og formidle forskningsresultatene. · Utvikle historiske Avaldsnes til et historisk reisemål som er en av Norges mest attraktive historiske reisemål på en måte som er bærekraftig både for kulturlandskap og reiseliv. 	<p>inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige</p>
Historiske Avaldsnes	<p>Kommunestyret vedtok i 2021 et nytt formål og en ny ambisjon for det historiske Avaldsnes.</p> <p>Formål:</p> <p>Sikre de kulturhistoriske verdiene på Avaldsnes og utvikle det historiske Avaldsnes til et kulturhistorisk reisemål på en måte som er bærekraftig både for kulturlandskap og reiseliv.</p> <p>Ambisjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Initiere forskning som kan gi ny kunnskap om Avaldsnes historie og formidle forskningsresultatene. · Utvikle historiske Avaldsnes til et historisk reisemål som er en av Norges mest attraktive historiske reisemål på en måte som er bærekraftig både for kulturlandskap og reiseliv. 	<p>Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle</p>
Maktens havn	<p>Maktens havn er et samarbeid og samskappingsprosjekt mellom Karmøy kommune gjennom Avaldsnesprosjektet, Arkeologisk museum i Stavanger (UiS), Stavanger Maritime Museum, Saga Subsea og Geopluss.</p> <p>Prosjektet har som mål å få frem ny kunnskap om Avaldsnes og regionen gjennom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vitenskapelig forskning • Innovativt samarbeid mellom eksperter på offshoreteknologi og kulturarv • Tverrfaglig kompetanse som er relevant for fremtidens utfordringer • Å skape nysgjerrighet for arkeologi og industri gjennom bred formidling • Å styrke kulturturen på Haugalandet gjennom nye utstillinger om <i>Maktens havn</i> 	<p>Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn</p>
Maktens havn	<p>Maktens havn er et samarbeid og samskappingsprosjekt mellom Karmøy kommune gjennom Avaldsnesprosjektet, Arkeologisk museum i Stavanger (UiS), Stavanger Maritime Museum, Saga Subsea og Geopluss.</p> <p>Prosjektet har som mål å få frem ny kunnskap om Avaldsnes og regionen gjennom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vitenskapelig forskning • Innovativt samarbeid mellom eksperter på offshoreteknologi og kulturarv • Tverrfaglig kompetanse som er relevant for fremtidens utfordringer • Å skape nysgjerrighet for arkeologi og industri gjennom bred formidling • Å styrke kulturturen på Haugalandet gjennom nye utstillinger om 	<p>Karmøy kommune har et bærekraftig utdanningsløp med gode pedagogiske arenaer som bygger kompetanse, utjevner sosial ulikhet, skaper fellesskap, livsmestring og ivaretar den enkelte</p>

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
	<i>Maktens havn</i>	
Maktens havn	<p>Maktens havn er et samarbeid og samskapingsprosjekt mellom Karmøy kommune gjennom Avaldsnesprosjektet, Arkeologisk museum i Stavanger (UiS), Stavanger Maritime Museum, Saga Subsea og Geopluss.</p> <p>Prosjektet har som mål å få frem ny kunnskap om Avaldsnes og regionen gjennom:</p> <ul style="list-style-type: none">• Vitenskapelig forskning• Innovativt samarbeid mellom eksperter på offshoretologi og kulturarv• Tverrfaglig kompetanse som er relevant for fremtidens utfordringer• Å skape nysgjerrighet for arkeologi og industri gjennom bred formidling• Å styrke kulturturismen på Haugalandet gjennom nye utstillinger om <i>Maktens havn</i>	<p>Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle</p>
Samarbeid bygningsvern	<p>Innen bygningsvern er kommunen avhengig å kunne samarbeide tett med flere aktører internt i kommunen, eiere av bygninger og kulturminner, frivillige organisasjoner og andre offentlige instanser. Det kan bl.a. nevnes at det er en egen tverrfaglig brannsikringsgruppe for Gamle Skudeneshavn (lokalt) og Den nordiske trebyen (internasjonalt).</p>	<p>Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskapingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn</p>
Tradisjonshåndverk	<p>Håndkraft er et forum for tradisjonshåndverk på Haugalandet. Igjennom dette fora ønsker en å skape forståelse og kunnskap om ulike tradisjonshåndverk som er viktig ved restaurering innen bygningsvern. Det holdes praktiske kurser og seminarer. Det er også samarbeid med byggfag ved Åkrehamn vidg. skole.</p>	<p>Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskapingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn</p>
Tradisjonshåndverk	<p>Håndkraft er et forum for tradisjonshåndverk på Haugalandet. Igjennom dette fora ønsker en å skape forståelse og kunnskap om ulike tradisjonshåndverk som er viktig ved restaurering innen bygningsvern. Det holdes praktiske kurser og seminarer. Det er også samarbeid med byggfag ved Åkrehamn vidg. skole.</p>	<p>Karmøy kommune har et bærekraftig utdanningsløp med gode pedagogiske arenaer som bygger kompetanse, utjevner sosial ulikhet, skaper fellesskap, livsmestring og ivaretar den enkelte</p>

Tidsavgrenset bevilgning

Planting av blomsterenger

Tidsavgrenset bevilgning for budsjettåret 2022 i KST 136/21. Planting av blomsterenger.

Rikssamlingsjubileum Hafrsfjord 2022

Tidsavgrenset bevilgning for budsjettåret 2022 i KST 136/21.

Støtteordning for el-sykler

Tidsavgrenset bevilgning for budsjettåret 2022 i KST 136/21. Støtteordning for el-sykler.

Søkbare midler til tur-lagene

Tidsavgrenset bevilgning for budsjettåret 2022 i KST 136/21. Søkbare midler til tur-lagene.

Nye tiltak

Byutvikling- driftskonsekvens av investering

Tiltaket gjelder driftskonsekvens av planlagt oppgradering av torget i Åkrehamn og Skudeneshavn. Tiltak for å forbedre byrommene medfører økte driftskostnader i forhold til dagens drift av områdene.

Driftskonsekvensene knyttet til oppgradering av parken i Kopervik er ikke innarbeidet i budsjettet. Det planlegges for at denne vil innarbeides ved neste års budsjettarbeid.

Den årlige driftskonsekvensen på 560 000 kroner er fordelt på følgende tjenesteområder:

Nærmiljø	400 000 kroner
Samferdsel	160 000 kroner

Ivaretagelse av skipsgravene

Midler til ivaretagelse av skipsgraver

Turveier Almannamyra - driftskonsekvens av investering

Turvei på Almannamyra i Skudeneshavn er planlagt ferdigstilt i løpet av 2024. Driftskonsekvensen er beregnet fra 2025 og skal dekke drift, vedlikehold og strømutfgifter av turveien.

Turveier Veia - driftskonsekvens av investering

Turveier på Veia er planlagt ferdigstilt i løpet av 2023. Driftskonsekvensen er beregnet fra 2024 og skal dekke drift, vedlikehold og strømutfgifter av turveien.

Økning av energipriser

Vesentlig knapphet på energivarer i Europa har over lengre tid har gitt uvanlig høye priser på energivarer, bl.a. på strøm.

Kommunestyret vedtok i sak 64/22 å øke budsjettet til energiutfgifter med 21,5 mill. kroner for 2022. Som grunnlag for denne økningen lå et prisestimat fra kommunens strømlleverandør for 2022 for strømutfgifter på 147 kroner per kWh inkl. nettleie. For 2022 blir 70 % av forventet strømforbruk betalt etter sikringspris, hvilket er svært gunstig med hensyn til utgiftsnivå gitt det høye prisnivået i spotmarkedet. Fremskrevet prognose gitt fra kommunens strømlleverandør tilsier at vi vil få en besparelse på rundt 32 mill. kroner i 2023 grunnet sikringshandelsavtalen.

I budsjettet for 2023 legges det til grunn en strømpris med utgangspunkt i Nasdaq Electricity Nordic 25. oktober 2022, skjønnsmessig justert til sone 02 og tillagt 46 øre i nettleie per kWh. Budsjettert strømpris er på denne bakgrunn satt til 221 øre per kWh.

På grunn av prisøkning, er det samlede budsjettet for energiutfgifter økt med 45,1 mill. kroner for 2023.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

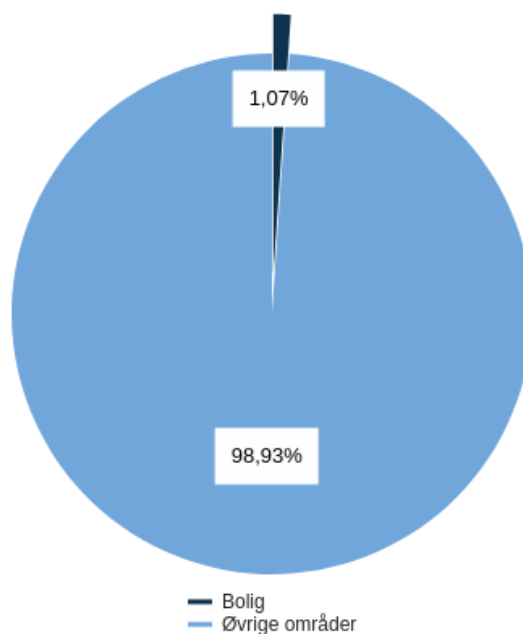
Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan					Sum øvrige år					
	Ferdig år	Netto fin.prosjekt utgift	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Investeringsfase
Nærmiljø													
Byutvikling (planprosjekt)	2024	-584 37 546	10 000	14 300	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan					Sum øvrige år					Investeringsfase	
	Ferdig år	Ørem. fin.prosjekt utgift	Netto	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031		2032
Historiske Avaldsnes - driftsbygning og parkering	2025	0	25 000	2 990	2 000	20 000	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Turveier Almannamyra	2024	-1 250	7 950	2 000	6 171	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Turveier Veia	2023	-1 118	5 482	6 031	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Prosjektering
Universell utformet sti Bukkøy	2023	0	2 000	1 780	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Sum Nærmiljø		-2 952	77 978	22 801	22 471	20 000	0	0	0	0	0	0	0	

Bolig

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt Budsjett Forrige år	5 230	5 230	5 230	5 230
Sum Lønns- og prisvekst	450	450	450	450
Sum Avskrivninger	-40	-40	-40	-40
Sum Pensjonsendringer	593	593	593	593
Tekniske justeringer	1 003	1 003	1 003	1 003
Konsekvensjustert ramme	6 233	6 233	6 233	6 233
Nye tiltak				
Generell bevilgning til vedlikehold	242	242	242	242
Skudeneshavn sykehjem - driftskonsekvens av investering	-658	-658	-658	-658
Økning av energipriser	1 252	1 252	1 252	1 252
Sum Nye tiltak	836	836	836	836
Nye tiltak	836	836	836	836
Ramme 2023-2026	7 069	7 069	7 069	7 069

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Beskrivelse
Husleiegrad i %	89,0 %	92,0 %	92,0 %	92,0 %	92,0 %	92,0 %	For å nå delmålet om å bruke data og analyse, har kommunen begynt å ta i bruk utleiemodulen LAFT i IK-Bbygg (dataverktøy for forvaltning, drift og

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Indikatornavn	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Beskrivelse
							vedlikehold av bygg). Samtidig rapporteres det månedlig på status i forhold til belegg og utleiegrad. For å stimulere til økt utleiegrad, har kommunen også fokus på følgende virkemidler: Tett samarbeid mellom Teknisk etat og Helse- og omsorgsetaten, slik at kommunen kan tilby rett type kvalitet og korrekt antall boliger. Tett samarbeid mellom Teknisk etat og Helse- og omsorgsetaten for rask tildeling av ledige utleieboliger. Fokus på tidsbruk og effektivitet ved rehabilitering av boligen når beboer har flyttet ut, slik at utflyttet bolig blir klargjort og tilgjengelig for ny utleie etter kort tid. Fortløpende å vurdere salg av uegnede boliger for å redusere driftskostnader. Føre opp nye boliger som er mer egnet til dagens brukergruppe.

Sammendrag budsjett

Kommunale boliger

Karmøy kommune har 373 kommunale boliger per 31. juli 2022.

Utleieboliger per 31.7.22	Antall	Sone 1	Sone 2	Sone 3	Sone 4	Sone 5
Ordinære utleieboliger	131	14	32	50	19	16
Trygdeboliger	0	0	0	0	0	0
Omsorgsboliger	242	37	62	61	50	32
Kommunalt eide utleieboliger	373	51	94	111	69	48

I tillegg kommer 64 privateide omsorgsboliger og syv privateide utleieboliger hvor kommunen har tildelingsrett. Kategoriene trygdebolig og omsorgsbolig har i 2022 blitt slått sammen under omsorgsboliger. Det er bestillerkontoret som tildeler omsorgsboligene, mens ordinære utleieboliger tildeles av mottak og oppfølging.

Antall utleieboliger er redusert selv om presset på kommunal bolig øker. Den aktuelle stigende etterspørsel skyldes til dels at det er få ledige utleieboliger tilgjengelig i privatmarkedet, og til dels at kommunen har avsluttet tildelingsavtaler om privateide omsorgsboliger. Boligsøkere som ikke finner seg bolig i det private utleiemarkedet havner i køen til ordinær kommunal utleiebolig. Tidligere har dette i

utgangspunktet vært personer som ikke fikk leie privat på grunn av utfordringer innen rus og/eller psykiatri, men nå teller ventelisten barnefamilier som ikke finner egnet bolig i utleiemarkedet. Kommunen har for første gang på mange år underskudd av ordinære utleieboliger. Nav melder også om venteliste for akuttboligene og uttrykker sammen med mottak og oppfølging bekymring for at innbyggere blir bostedsløse om ikke situasjonen endrer seg og tiltak blir iverksatt. Det er også lite ledige omsorgsboliger siden beboerne i de avsluttede private omsorgsboligene har blitt flyttet over i kommunale omsorgsboliger.

Reduksjonen i antallet av kommunale utleieboliger omfatter salg av to uhensiktsmessige boliger og sanering av to boliger. Samtidig har tre omsorgsboliger blitt omgjort til personalbaser. Det er tilført to ordinære utleieboliger, begge strategiske oppkjøp for midlertidig disposisjon. Netto har kommunen redusert porteføljen for kommunalt eide utleieboliger med fem boliger.

Utleiegraden for de kommunale utleieboligene er på et historisk høyt nivå. Det er bra med høyt belegg i boligene da dette betyr mer i husleieinntekter til kommunen og god utnyttelse av boligmassen. Reduksjon av utleieboliger og økt utleiegrad har vært en ønsket utvikling og ligger til grunn i gjeldende økonomiplan. Denne utviklingen må imidlertid balanseres mot for høye ventelister som kan gi negative konsekvenser på andre områder for kommunen. Det er planlagt ferdigstilling av 5 utleieboliger til vanskeligstilte i løpet av 2023. To av boligene er rehabilitering og gjenoppbygging av eksisterende boliger, mens det skal bygges 3 nye utleieboliger.

I henhold til plan for heldøgnsomsorgstjenester, vil Karmøy kommune de neste ti årene oppleve en økt etterspørsel etter heldøgns omsorg. Kommunen planlegger derfor med å opprette 100 nye heldøgns omsorgsplasser før utgangen av 2027. 40 av disse oppføres i Skudeneshavn, mens de resterende 60 er vedtatt oppført på Spanne. Deler av disse omsorgsplassene vil bli oppført som heldøgns omsorgsboliger.

Kommunens boligportefølje har ifølge uavhengige vurderinger et vedlikeholdsetterslep på rundt 120 mill. kroner. Det kan på sikt bety at boliger står tomme i påvente av midler til oppussing, noe som medfører tapte utleieinntekter. Materialprisene har økt det siste året, noe som betyr økte driftsutgifter.

Startlån og tilskudd

Formålet med startlån er å tilby innbyggere med begrenset økonomisk handlingsrom en kommunal lånefinansiering og/eller garanti som gjør at de kommer inn på boligmarkedet.

Per 1. august 2022 hadde Karmøy kommune et samlet utlån av startlån på 374,8 mill. kroner, en økning på 65,2 mill. kroner siden samme periode i fjor. Med økte utlån er denne porteføljen raskt økende, og vil bli en stadig viktigere finansiell risiko for kommunen. Mislighold av startlån anses som lavt i kommunen, hvor bare 3 av 415 lån har gått til inkasso. Den totale tapsrisikoen er anslått til 8,3 mill. kroner, tilsvarende 2 prosent av samlet utlån. I overensstemmelse med vedtak i kommunestyresak 73/21 har kommunen opprettet et nytt tapsfond for startlån hvor det settes av 2 prosent av total utlånt ramme.

Karmøy kommune vedtok egne retningslinjer for tildeling av startlån i kommunestyresak 53/15. Retningslinjene revideres årlig, sist i desember 2021. Fra 2021 til 2022 er ordinær startlånsramme økt fra 50 til 70 mill. kroner. Som i 2020 og 2021 er det i 2022 søkt om ekstra låneopptak på 40 mill. kroner for å dekke stort behov for startlån. For 2023 foreslås det å øke startlånsrammen fra 70 til 80 mill. kroner, med en videre økning til 90 mill. kroner i 2024.

For å redusere risikoen for at lån gis til innbyggere som ikke har betalingsevne, har kommunen en avslagsplikt i henhold til finansavtalelovens § 5-4 som forventlig endres fra og med 1. januar 2023 (fra frarådningsplikt til avslagsplikt). Det reduserer risikoen for at innbyggere blir stilt i en uheldig posisjon,

hvor de ikke har evne til å betjene gjelden. I tillegg reduserer det risikoen for at kommunen ikke får innbetalt utestående gjeld.

Karmøy kommune gir også tilskudd til tilpasning av boliger. Formålet med tilskuddsordningen er at innbyggere med nedsatt funksjonsevne skal få anledning til å bo hjemme. Det reduserer behovet for kommunale omsorgsboliger, og det gir innbyggerne anledning til fortsatt å bo hjemme.

Gjeldende planer og planstatus

Karmøy kommune vedtok **Boligsosial handlingsplan 2018-2023** i kommunestyret den 18. juni 2018 (sak 68/18). Handlingsplanen er basert på den daværende nasjonale strategi for boligsosialt arbeid, Bolig for velferd (2014-2020). I desember 2020 lanserte regjeringen en ny strategi **Alle trenger et trygt hjem – Nasjonal strategi for den sosiale boligpolitikken (2021-2024)**. Hovedmålene i den nye nasjonale strategien er:

- Flere skal kunne eie egen bolig.
- Leie skal være et trygt alternativ.
- Sosial bærekraft i boligpolitikken.
- Tydelige roller, og nødvendig kunnskap og kompetanse.

Målgrupper som ifølge regjeringen skal prioriteres i strategiperioden er:

- Personer som står i fare for å bli eller er bostedsløse.
- Barn og unge.
- Personer med nedsatt funksjonsevne.

Det kan nevnes at det er en ny boligsosial lov under utarbeidelse. Loven har vært ute på høring, og 17. juni 2022 ble proposisjonen med forslag om ny **Lov om kommunes ansvar på det boligsosiale feltet** behandlet i statsråd og lagt frem for Stortinget. Lovforslaget viderefører i hovedsak plikter kommunen har i dag gjennom medvirkningsansvaret i sosialtjenesteloven § 15 og helse- og omsorgstjenesteloven § 3-7, men presiserer og til dels skjerper ansvaret. De skjerpede kravene gjelder plikten til å ta boligsosiale hensyn i planleggingen og noe strengere krav til saksbehandlingen.

Karmøy kommune har i april 2022 gått inn som testkommune i **Prosjekt Kobo – Innføring av Kobo i tidlig fase**. Kobo er Husbankens digitale system for kommunale utleieboliger. Prosjektet utvikler digitale løsninger, som skal gjøre det enklere for innbyggerne å søke om kommunale utleieboliger. Løsningen vil også forenkle saksbehandlingen for de ansatte, og utarbeide statistikk knyttet til kommunale utleieboliger. Prosjektet er et samarbeid mellom KS og norske kommuner, og målet er å forenkle prosessen med å søke, tildele og administrere kommunale utleieboliger.

Ovennevnte nasjonale føringer vil bli tatt med/implementert i Karmøy kommune sin boligsosiale handlingsplan som står for fullstendig revisjon i 2023.

Kommunestyret behandlet i juni 2017 kommunens **boligbyggeprogram** (sak 61/17). Denne legger føringer for kommunens investeringer i utvikling av boligfeltet i tiden fremover, dette for å koordinere boligbyggeprogrammet med areal og transportplanen på Haugalandet. Dagens plan er under revidering og vil føre til endret investeringsrekkefølge og lokasjoner.

- Stemmemyr, 3. Etappe, Norheim - lagt ut for salg i 2022.
- Rusvik, Kopervik.

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

- Stemmemyr, 4. etappe, Norheim.
- Slettafeltet, Vea.
- Hålandshøgda, Skudeneshavn.

Basert på kommunestyrevedtak 128/16, vil Karmøy kommune ikke erverve mer areal til boligformål. Innsatsen fremover blir dermed rettet mot å byggemodne og selge gjenværende kommunalt eide boligtomter, etter gjeldende føringer fra regionale og nasjonale hold.

Arbeid med **Interkommunal strategi for utbygging av boligarealer**: Kommunene Haugesund, Karmøy og Tysvær har utarbeidet prosjektbeskrivelse og utarbeidet konkurransegrunnlag for engasjement av konsulentbistand. Asplan Viak er valgt som rådgiver. Det forutsettes både administrativt og politisk engasjement i den videre planprosessen der rådmennene er styringsgruppe. Det er også lagt til grunn at en forsøker å trekke inn formannskapene på en hensiktsmessig måte underveis. Planarbeidet følger framdrift i samsvar med planstrategien.

Strategi for kommunal boligpolitikk skal si noe om hvilket engasjement og styringsfunksjon som kommunen skal legge til grunn for sin boligpolitikk. Noen sentrale stikkord er samhandling mellom kommuner og private aktører, behovsvurdering knyttet til boligtyper, lokaliseringsvurderinger, planprosesser og bruk av plansystemet, økonomiske virkemidler med mer. Arbeidet er ikke startet, men en legger til grunn en framdrift i samsvar med kommunal planstrategi 2020-2023, med forventet slutføring i 2022.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	8 930	8 543	9 545	9 545	9 545	9 545
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	16 540	12 764	14 658	14 658	14 658	14 658
Overføringsutgifter	7 986	6 647	7 044	7 044	7 044	7 044
Finansutgifter	10 650	14 930	26 790	30 400	31 290	32 150
Sum Driftsutgifter	44 107	42 884	58 037	61 647	62 537	63 397
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-26 419	-28 718	-29 823	-29 823	-29 823	-29 823
Refusjoner	-3 982	-2 906	-3 215	-3 215	-3 215	-3 215
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-5 970	-7 700	-14 400	-21 300	-23 900	-24 900
Sum Driftsinntekter	-36 371	-39 324	-47 438	-54 338	-56 938	-57 938
Sum	7 736	3 560	10 599	7 309	5 599	5 459

Kostra-analyse

	Karmøy	Karmøy	Haugesund	Ålesund	Larvik	Arendal	Kostragruppe	Landet	Landet
	2020	2021					10	uten	Oslo
Dekningsgrad									
Andel søkere som har fått avslag på kommunal bolig	14,0 %	23,0 %	41,0 %	23,0 %	22,0 %	14,0 %	25,0 %	26,0 %	24,0 %
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere (B)	11	11	15	22	23	13	19	20	20

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Kvalitet

Antall boliger godkjent av kommunen for finansiering med startlån, per 1000 innbyggere	1,8	1,3	1,9	1,5	2,1	2,5	1,4	1,4	1,4
Antall nye søknader per 1000 innbyggere	3,0	3,0	3,0	3,0	9,0	5,0	5,0	4,0	4,0
Beløp per innbygger i startlån videretildelt av kommunen	2 178	1 510	3 078	1 771	3 566	3 314	2 384	2 494	2 543

Andre nøkkeltall

Antall husstander tilkjent statlig bostøtte fra Husbanken per 1000 innbyggere (B)	0,3	0,3	0,5	0,2	0,4	0,5	0,5	0,7	0,8
Antall nye søknader per 1000 innbyggere (B)	2,7	3,0	3,3	3,3	9,0	4,9	5,2	4,4	4,5
Antall søknader per 1000 innbyggere (B)	4,3	4,3	4,8	5,2	11,6	5,7	6,9	6,9	6,8

Kommunale boliger: Karmøy har tidligere hatt lavere volum av startlån, men dette bilde så annerledes ut i 2020. I 2021 er det tilbake til et lavere nivå enn sammenlignbare kommuner (K10). Karmøy kommune har færre kommunalt disponerte boliger enn sammenlignbare kommuner (K10). Samtidig hadde Karmøy også færre søknader om kommunal bolig. Andelen som får avslag gikk i 2020 ned fra 29 til 14 prosent, mens den i 2022 er gått opp til 23 prosent. Karmøy gir fortsatt litt færre avslag enn sammenligningsgruppene K10 og landsgjennomsnittet.

Startlån: Antall boliger godkjent for finansiering med start lån var i 2021 rett i underkant av sammenlignbare kommuner og landssnitt.

Oppdrag for å nå mål

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
Oppføring av 3 nye kommunale utleieboliger	Karmøy kommune har en total boligportefølje på rundt 400 boliger. Deler av porteføljen er moden for utskiftning grunnet endringer i målgruppen, og det er et økende behov for mindre og mer hardføre boliger som er bedre tilpasset dagens bruk. Det er planlagt oppført tre nye boliger i 2023.	Karmøy kommune har stedsbevisste, levende byer og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige
Oppføring av 3 nye kommunale utleieboliger	Karmøy kommune har en total boligportefølje på rundt 400 boliger. Deler av porteføljen er moden for utskiftning grunnet endringer i målgruppen, og det er et økende behov for mindre og mer hardføre boliger som er bedre tilpasset dagens bruk. Det er planlagt oppført tre nye boliger i 2023.	Karmøy kommune har et helsefremmende samfunn som forebygger og utjevner sosial ulikhet

Nye tiltak

Generell bevilgning til vedlikehold

Covid-19 pandemien og krigen i Ukraina har medført vareknapphet og uvanlig høy prisvekst. Per juli måned 2022 har Statistisk Sentralbyrå målt den generelle prisveksten i samfunnet, i form av konsumprisindeksens 12 måneders endring, til 6,8 %. Prisveksten for sentrale vedlikeholdsvarer har imidlertid hatt en langt høyere prisvekst enn den generelle prisveksten i samfunnet. Varer som energi, trelast og stål er prismessig direkte påvirket av krigen i Ukraina. Materialindeksdelen av Statistisk Sentralbyrås indeks for Boligblokk i alt har i perioden juli 2021-juli 2022 økt med 15,3 %. Mens når det

gjelder Statistisk Sentralbyrås materialindeks for veianlegg, så viser siste tilgjengelige helårsending per 2. kvartal 2022 en økning på hele 33,2 %.

På grunn av den sterke prisveksten, er budsjettet til vedlikehold økt med 2 mill. kroner fra og med 2023. Budsjettøkningen er fordelt med 1,5 mill. kroner til bygningsvedlikehold og 0,5 mill. kroner til veivedlikehold. Budsjettøkning fra og med 2023 utgjør en vekst i vedlikeholdsbudsjettet på 6,5 %.

Skudeneshavn sykehjem - driftskonsekvens av investering

Tiltaket gjelder drift av Skudeneshavn sykehjem fra januar 2023.

Driftskonsekvensen består av teknisk drift og vedlikehold av bygg, utstyr og uteområde, i tillegg til drift av 32 sykehjemsplasser og 8 omsorgsboliger. Totalt er den driftsmessige helårseffekten beregnet til netto 20,023 mill. kroner.

Den årlige driftskonsekvensen knyttet til teknisk drift og vedlikehold av bygg, utstyr og uteområde er beregnet til 1,723 mill. kroner. Dette er i hovedsak utgifter til renhold, vedlikehold, energi og serviceavtaler.

Driftskonsekvensen knyttet til drift av 32 sykehjemsplasser og 8 omsorgsboliger er beregnet til 32 mill. kroner og tar utgangspunkt i at sykehjemsplassene kategoriseres som demens langtids og at boligene er tiltenkt forholdsvis lette brukere. Driften finansieres gjennom den estimerte demografiveksten for 2023, flytting av budsjett for 8 sykehjemsplasser ved Torfæusgate og reduksjon av dobbeltrom på Norheim. Netto driftskonsekvens knyttet til drift av sykehjemsplassene og omsorgsboligene blir da på 18,3 mill. kroner, tilsvarende beregnet demografivekst for 2023.

Driftskonsekvensen er fordelt på følgende tjenesteområder:

Administrasjon	90 000 kroner
Omsorg	20 591 000 kroner
Bolig	- 658 000 kroner

Økning av energipriser

Vesentlig knapphet på energivarer i Europa har over lengre tid har gitt uvanlig høye priser på energivarer, bl.a. på strøm.

Kommunestyret vedtok i sak 64/22 å øke budsjettet til energiutgifter med 21,5 mill. kroner for 2022. Som grunnlag for denne økningen lå et prisestimat fra kommunens strømleverandør for 2022 for strømudgifter på 147 kroner per kWh inkl. nettleie. For 2022 blir 70 % av forventet strømforbruk betalt etter sikringspris, hvilket er svært gunstig med hensyn til utgiftsnivå gitt det høye prisnivået i spotmarkedet. Fremskrevet prognose gitt fra kommunens strømleverandør tilsier at vi vil få en besparelse på rundt 32 mill. kroner i 2023 grunnet sikringshandelsavtalen.

I budsjettet for 2023 legges det til grunn en strømpris med utgangspunkt i Nasdaq Electricity Nordic 25. oktober 2022, skjønnsmessig justert til sone 02 og tillagt 46 øre i nettleie per kWh. Budsjettert strømpris er på denne bakgrunn satt til 221 øre per kWh.

På grunn av prisøkning, er det samlede budsjettet for energiutgifter økt med 45,1 mill. kroner for 2023.

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

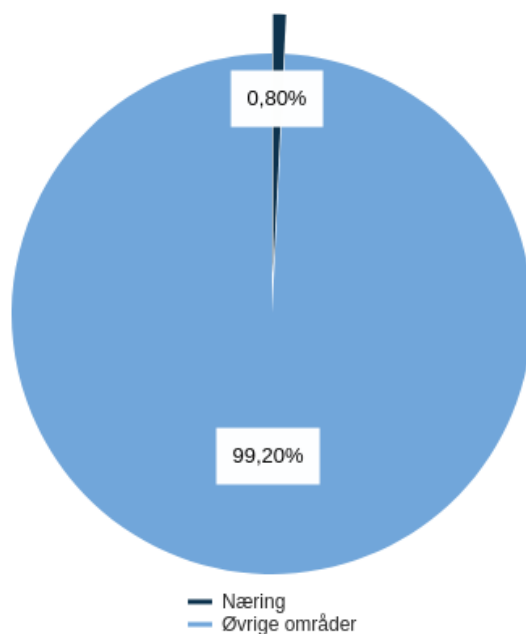
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan					Sum øvrige år					Investeringsfase
	Ferdig år	Øre m. fin.	Netto prosjekt utgift	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	
Bolig													
Boliger tilpasset vanskeligstilte 2018-2023 (planprosjekt)	2024	- 28 210 639	25 853 400				0	0	0	0	0	0	0
Boliger tilpasset vanskeligstilte 2027-2031 (planprosjekt)	2031	0	25 000	0	0	0	0	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	0
Heldøgns omsorgsplasser fase 1 (60 plasser)	2028	0	305 000	0	5 000	45 000	145 000	100 000	10 000	0	0	0	0
Heldøgns omsorgsplasser fase 2 (70 plasser)	2033	0	356 000	0	0	0	0	0	0	5 000	45 000	176 000	100 000
Kjøp av biler og maskiner	Årsbevilgning			0	0	740	0	0	0	0	0	0	0
Kopervik (Rusnes) boligfelt	2023	0	6 900	6 500	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Planlegging, grunnnerv, teknisk infrastruktur mv., omsorgstun/ heldøgns omsorgsplasser	2024	0	77 400	42 000	32 400	0	0	0	0	0	0	0	0
Sandbakkene/Solhaugvegen (Åkrehamn) boligfelt	2023	0	2 000	1 200	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skudeneshavn sykehjem	2023	- 19 694	12 261	2 355	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Slettafeltet (Veavågen) boligfelt	2024	0	10 500	1 000	9 500	0	0	0	0	0	0	0	0
Stemmemyr (Spanne) boligfelt - etappe 4	2023	0	10 800	10 500	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum Bolig		- 22 900	841 508	94 503	30 457	74 145	00 105	00 150	00 100	00 050	00 181	00 100	00

Næring

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt Budsjett Forrige år	13 079	13 079	13 079	13 079
Sum Lønns- og prisvekst	449	443	443	443
Sum Avskrivninger	-40	-40	-40	-40
Sum Pensjonsendringer	745	745	745	745
Tekniske justeringer	1 154	1 148	1 148	1 148
Konsekvensjustert ramme	14 233	14 227	14 227	14 227
Nye tiltak				
Etterdriftsfond splittes mellom næring og husholdning	555	555	555	555
KST 33/22 Kommunalt tilskudd veterinærakt	305	305	305	305
Økning av energipriser	1 560	1 560	1 560	1 560
Sum Nye tiltak	2 420	2 420	2 420	2 420
Innsparing				
Effektivisering strømforbruk - eiendomsforvaltning	-35	-35	-35	-35
Gebyrendring vann, avløp og renovasjon	-88	-180	-180	-180
Kjøp og opparbeidelse av tomt til biogass fyllestasjon - driftskonsekvens av investering	-228	-304	-304	-304
MO-senter og administrasjonslokaler - driftskonsekvens av investering	-60	-60	-60	-60
Sum Innsparing	-411	-579	-579	-579
Nye tiltak	2 009	1 841	1 841	1 841
Ramme 2023-2026	16 242	16 068	16 068	16 068

Aktivitet (Nøkkeltall)

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Indikatornavn	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Beskrivelse
Behandlet antall konsesjonssøknader	16	18	18	18	18	18	
Behandlet antall saker etter jordloven	13	15	15	15	15	15	
Behandlet antall søknader om produksjonstilskudd	263	230	230	230	230	230	

Sammendrag budsjett

Industri- og næringsarealer

Karmøy kommune har utviklet en nettside som viser en oversikt over tilgjengelige arealer, priser, kart med link til beliggenhet, samt digitalt søknadskjema. Dette har resultert i en merkbar økning i interesse og salg av næringsstomter. Oversikten over kommunale næringsstomter finnes her: www.karmoy.kommune.no/naering/naeringstomt/.

Karmøy kommune har for tiden ingen ledige kommunale næringsstomter til salgs, men har flere næringsområder som vil bli lagt ut på markedet. Næringsområdene som er planlagt å legge ut for salg er lokalisert på Raglamyr, Vea og Skudeneshavn. I tillegg finnes det muligheter for næringsbedrifter å etablere seg blant annet på Husøy og på Gismarvik.

Næringsstomten på Raglamyr er på 6,7 daa og er lokalisert vis a vis tomten som skal huse det interkommunale beredskapssenteret, og har en meget sentral og synlig beliggenhet. Denne tomten vil være klar for salg medio 2024 og inngår i rulleringen av kommuneplanens arealdel, hvor spissing av tomters bruk er et sentralt fokus for å koordinere kommunens næringsstrategi opp mot areal og transportplanen for Haugalandet.

Karmøy kommune eier et næringsområde på rundt 33 daa på Vea. Kommunen planlegger å starte arbeidene med å utarbeide en teknisk plan for området i 2025, og det antas at området vil være klart for å legges ut for salg rundt 2027.

Karmøy kommune eier også et område som er regulert til næringsformål i Skudeneshavn, Storamyr industriområde. Ut fra en dialog med Statsforvalteren ser Karmøy kommune at det kan oppstå utfordringer med å få realisert utbyggingen som planlagt på grunn av rekkefølgekravene for utbygging. Ved en utbygging av området vil det være et arbeid som vil bli forsøkt koordinert med utbygging av sykkel- og gangsti langs Syrevegen og oppgradering av vann- og avløpsnett i området.

Alle kommunale næringsstomter på Husøy er solgt, men næringsområdet, som er i sin tid solgt av Karmøy kommune til Karmsund Havn IKS, har en betydelig størrelse og vil bli utbygd i etapper over flere år. Selv om området nå disponeres av Karmsund Havn IKS, vil arealet like fullt være et tilgjengelig næringsområde for andre interessenter.

Karmøy har en kulturbasert reiselivsnæring. Det arbeides målrettet med å øke besøksattraktivitet og tilby godt vertskap for kommunes besøkende. Før koronapandemien var det en stor vekst innen cruisesegmentet, med investeringer fra Karmsund Havn IKS og tilrettelegging sammen med Destinasjon Haugesund & Haugalandet, kommunene og det store apparatet av aktører. Karmøy er sterk på attraksjoner og Avaldsnes og Skudeneshavn er av de mest populære utfluktene. De ulike attraksjonene i kommunen har utviklet og tilbyr pakker mot cruisenæringen, noe som har gitt økt besøk. I 2022 har det vært en stor økning i cruise markedet og dette har gitt en utvidet sesong.

Ihht. reiselivsplanen utvikles det nye produkter og eksisterende tilbud videreutvikles. Flere områder legges til rette med digital formidling gjennom appen Tilbakeblikk og det utvikles flere roller innen Levende historiefortelling med teatervri. Det er videre profilering av kommunen på flere digitale plattformer. Produktutvikling er et kontinuerlig arbeid.

Under pandemien var det en økning av enkeltbesøkende og da hovedsakelig fra det norske markedet. I 2022 er signalene at dette segmentet har gått noe tilbake, men det er blitt registrert flere utenlandske turister. Det har også vært en liten økning i buss-turisme.

Det er vedtatt en helhetlig organisering og ledelse av det historiske Avaldsnes. I 2022 har det vært et mål å få opp antall besøkende til området. Også her er det en økning i cruisemarkedet. Ny utstilling i vindushallen og bedre tilrettelegging av middelalderruinen er nye produkter som tilbys. Det internasjonale markedet krever at det kan formidles og gis informasjon på flere språk. Regionalt pilegrimssenter på Avaldsnes er nå et fast tiltak. Dette tilbudet kryssfinansieres sammen med fylkeskommunen og tre andre kommuner i Rogaland. I sommersesongen er stabburet benyttet som utgangspunkt for pilegrimssenteret og driften koordineres sammen med historiesenteret.

I 2023 vil en arbeide med å legge om både det trykte og digitale informasjonsmateriellet for visitkarmøy og det historiske Avaldsnes i henhold til den nye grafiske designet til kommunen.

Gjeldende planer og planstatus

Kommunestyret vedtok våren 2021 ny **reiselivsplan for 2021-2024**: «Ansvarlig destinasjonsutvikling: Et godt sted å bo er et godt sted å besøke!».

Strategisk næringsplan 2018 - 2023, vedtatt i kommunestyret 11.12.2017. Senere 20.06.2020 vedtok kommunestyret et tillegg til planen med Strategi for matproduksjon.
https://www.karmoy.kommune.no/content/uploads/2020/08/200319_171119b-Næringsplan-Karmøy-med-tillegg1-3.pdf

Det er gjennom Haugaland Vekst arbeidet med «**Veikart for næringsutvikling på Haugalandet 2021-2024**». Planen er foreløpig og viser strategiske mulighetsområde og tiltaksområder, og ble vedtatt av Karmøy kommunestyre 13.12.2021 (sak 139/21). Det forventes at endelig plan blir ferdig høsten 2022, og legges fram for politisk behandling i kommunene i slutten av 2022. .

Karmøy kommunestyre vedtok i 2013 en **Eierskapsmelding**. Det er etablert et felles arbeid sammen med Haugesund og Tysvær kommune, om å legge fram en revidert eierskapsmelding for politisk behandling høsten 2022. Den nye eierskapsmelding blir forsterket på tema om «vedtaksmyndighet», ansvar og myndighet mellom kommunestyret og kommunens representanter i selskapenes «eierorganer», samt administrasjonens ansvar i eierstyringen. Hensikten er å forsterke kommunene forvaltning og eierstyring for å bidra til høyere verdiskaping og arbeidsplassvekst.

<https://www.karmoy.kommune.no/content/uploads/2018/08/Eierskapsmelding-2013.pdf>

Eierstrategier for Haugaland Kraft AS (12.05.2015), Karmsund Havn IKS (28.11.2016), Haugaland Næringspark AS (22.10.2018), , Karmøy Næringsfond AS (19.03.2018), og forenklet eierstrategi for Destinasjon Haugesund & Haugalandet AS (13.12.2021). Selskapet «Opplev Avaldsnes AS» er avviklet og virksomheten ble overført til kulturavdelingen (sak 075/21, 28.06.2021).

<https://www.karmoy.kommune.no/naering/eierstyring/>

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	9 881	10 168	15 258	15 258	15 258	15 258
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	4 588	4 968	8 001	8 001	8 001	8 001
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 116	3 334	2 760	2 760	2 760	2 760
Overføringsutgifter	12 004	2 373	2 807	2 807	2 807	2 807
Finansutgifter	6 111	1 090	1 605	1 605	1 605	1 605
Sum Driftsutgifter	35 701	21 933	30 431	30 431	30 431	30 431
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-5 987	-6 113	-11 006	-11 180	-11 180	-11 180
Refusjoner	-15 537	-2 741	-3 183	-3 183	-3 183	-3 183
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 624	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-23 148	-8 854	-14 189	-14 363	-14 363	-14 363
Sum	12 553	13 079	16 242	16 068	16 068	16 068

Kostra-analyse

Prioritet	Karmøy	Karmøy	Haugesund	Ålesund	Larvik	Arendal	Kostragruppe	Landet	Landet
	2020	2021					10	uten	Oslo
Netto driftsutgifter per innbygger (320) kommunal næringsvirksomhet (B) **)	-74	42	6	-53	-108	88	-23	-69	-93
Netto driftsutgifter per innbygger (321) kons.kraft kraftrettigh. & annen kraft for videresalg (B) **)	0	0	0	0	0	0	-88	-304	-348
Netto driftsutgifter per innbygger (325) tilrettelegging og bistand for næringslivet (B) **)	169	100	136	-44	77	731	182	136	195
Netto driftsutgifter per innbygger (329) landbruksforvaltning og landbruksbasert nær.utv. (B) **)	84	104	68	101	78	97	129	117	118
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Næringsforv. og konsesjonskraft (B) **)	154	214	148	-58	37	856	164	-120	-112

**) Justert for utgiftsbehov

Ressursbruk. Næringsformål utgjør en nokså liten del av kommunesektorens kostnader, og tall for ressursbruk kan derfor være påvirket av ulike praksiser i kommunene. En del kommune har dessuten konsesjonskraftinntekter eller større kommunal næringsvirksomhet (drift av kommunale skoger, næringsavfall, utleie av bygg kommunen ikke benytter etc), som også vil påvirke tallene for dette området.

Nøkkeltall landbruk - Karmøy	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Jordbruksareal i drift	50 498	50 295	51 198	50 723	51 822	51 544
Jordbruksbedrifter	227	222	228	216	216	215

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Landbrukseiendommer	1 120	1 120	1 117	1 116	1 099	1 090
Produktivt skogareal	26 837	26 837	26 712	26 454	26 474	26 590
Omdisponering av dyrka jord til andre formål enn landbruk (dekar)	40	6,5	22,4	179,4	3,7	6,8
Godkjent nydyrka areal (dekar)	24	24	120	20	60	58

Oppdrag for å nå mål

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
Bærekraftig reisemål	Det er startet en prosess for å oppnå merket for bærekraftig reisemål for regionen. En er nå i det første stadiet for denne kvalifiseringen. Det er et samarbeid mellom kommunene i regi av Haugaland Vekst IKS og Destinasjon Haugesund & Haugalandet.	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskapingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
Bærekraftig reisemål	Det er startet en prosess for å oppnå merket for bærekraftig reisemål for regionen. En er nå i det første stadiet for denne kvalifiseringen. Det er et samarbeid mellom kommunene i regi av Haugaland Vekst IKS og Destinasjon Haugesund & Haugalandet.	Karmøy kommune er et lavutslippssamfunn hvor naturmangfold og økosystemer blir beskyttet, gjenopprettet og fremmet
Bærekraftig reisemål	Det er startet en prosess for å oppnå merket for bærekraftig reisemål for regionen. En er nå i det første stadiet for denne kvalifiseringen. Det er et samarbeid mellom kommunene i regi av Haugaland Vekst IKS og Destinasjon Haugesund & Haugalandet.	Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle
Eierstyring	<p>Det sentrale i eierstyring er forvaltning av kommunens forvaltningskapital og eksponering i de ulike selskapene. Dette er et krevende kompetanseområde. De siste 6 årene har Karmøy kommunes formue (forvaltningskapital) bundet i felles kommunaleide selskaper økt med 5 til 6 milliarder.</p> <p>Samtidig som kommunens inntektsbilde utfordres, er aktiv eierstyring og forvaltning et viktig virkemiddel for å øke kapitalinntektene. Dette har en dobbelt effekt fordi kommunens forvaltningskapital stimulerer til lokal verdiskaping, som videre bidrar til flere arbeidsplasser og høyere skatteinngang. Kommunenes forretningsmodell er i endring.</p> <p>Det foreligger store investeringsplaner i de aktuelle infrastrukturselskapene, og kapitalbehovet framover vil være høyt. Likevel vil behovet for å belaste kommunens investeringsbudsjett være lavt, hvis kommunen mestrer en aktiv eierstyring. Det er tilstrekkelig verdier i de eksisterende selskapene, men de må omfordes og forvaltes på en mer aktiv og hensiktsmessig måte, og eventuelt opprette nye selskaper med spesifikke formål.</p>	Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle
Gratis formidling av lokalhistorie	Gjennom appen Tilbakeblikk tilbys det gratis formidling av lokalhistorie ved flere attraksjoner og steder i kommunen. Tilbakeblikk er stadig under utvikling og det legges til nye steder som formidles. Appen brukes av både tilreisende og	Karmøy kommune har stedsbevisste, levende byer og

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
	lokalbefolkningen.	lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige
Gratis formidling av lokalhistorie	Gjennom appen Tilbakeblikk tilbys det gratis formidling av lokalhistorie ved flere attraksjoner og steder i kommunen. Tilbakeblikk er stadig under utvikling og det legges til nye steder som formidles. Appen brukes av både tilreisende og lokalbefolkningen.	Karmøy kommune har et helsefremmende samfunn som forebygger og utjevner sosial ulikhet
Kommunale investeringer	Kommunale investeringer er et viktig virkemiddel for å stimulere lokalt næringsliv og lokal jobbskaping. Ringvirkningsanalyser bør tas i bruk i større grad ved større investeringsprosjekter. Bevisstheten om samfunnsøkonomiske ringvirkninger av kommunens investeringer må være en del av beslutningsunderlaget for å legge til rette for lokal jobbskaping. «Leverandørkonferanser» og andre tiltak for å invitere lokale leverandører til dialog og forhandlingsbordet, er viktige virkemidler for å utvikle konkurransekraften i lokalt næringsliv når kommunen har større investeringsprosjekt. Valg av entreprisemodell er også en del av tiltakspakken for å bidra til lokal jobbskaping. Det er gjort gode erfaringer de siste par årene med leverandørkonferanser og mer bevisst valg av entreprisemodell. Disse tiltakene bør utvikles videre.	Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle
Miljøsertifisering	Innen reiseliv er det ulike miljøsertifiseringer av aktiviteter og overnattingssteder. Miljøsertifisering og miljølæringsaktiviteter gjøres i samarbeide med flere aktører som Friluftsrådet vest, organisasjoner, reiselivsaktører og frivillige. Det gis også tilskudd til miljøsertifisering av aktiviteter og overnattingssteder.	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
Miljøsertifisering	Innen reiseliv er det ulike miljøsertifiseringer av aktiviteter og overnattingssteder. Miljøsertifisering og miljølæringsaktiviteter gjøres i samarbeide med flere aktører som Friluftsrådet vest, organisasjoner, reiselivsaktører og frivillige. Det gis også tilskudd til miljøsertifisering av aktiviteter og overnattingssteder.	Karmøy kommune er et lavutslippssamfunn hvor naturmangfold og økosystemer blir beskyttet, gjenopprettet og fremmet
Samskaping innen reiseliv	Innen reiseliv er det tett samarbeid og samskaping med ulike aktører. Kommunen er medeier og har samarbeid med Destinasjonsselskapet Haugesund og Haugalandet, Deltakelse i interkommunalt samarbeid vedr. reiseruta Nordsjøvegen. Regionalt kystpilegrimssenter er finansiert av flere kommuner, fylkeskommunen, samt statlige midler via Nasjonalt pilegrimssenter. Kystpilegrimssenteret har også samarbeid med flere aktører som friluftsråd, menigheter, nøkkelsteder og frivillige organisasjoner i de kommunene som gir tilskudd og de andre regionale pilegrimssentrene i landet.	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskappingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn
Strategisk næringsplan	«Næringsattraktivitet» er forskjellen mellom virkelige arbeidsplassvekst og forventet vekst, drevet av kombinasjonen av befolkningsvekst og bransjeeffekt. Forskjellen er målt i prosent. En score på -3,3 prosent betyr da at attraktiviteten faktisk var -3,3 prosent under forventet vekst. For Karmøy betyr dette 394 færre arbeidsplasser enn forventet. Befolkningsveksten har siden 2016 flatet ut, men viser en liten positiv vekst siste året. Bransjeeffekten har virket negativt på veksten på Haugalandet. Dette betyr at regionen har lite av bransjer som på nasjonalt nivå har bidratt til vekst. Kommunens strategiske næringsplan vil etter hvert bli erstattet av «Veikart for næringsutvikling på Haugalandet 2021-2024». Hovedstrategien i «Veikartet» er at kommunene på Haugalandet må legge til rette for vekst i bransjer som det nasjonalt og internasjonalt forventes vekst i. Det vil si bransjer med høy verdiskaping pr. sysselsatt. Slike vekstbransjer bidrar til å dra med seg de øvrige næringene. Høy	Karmøysamfunnet har en inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst som bidrar til økt investeringsvilje, verdiskaping, sysselsetting og et anstendig arbeidsmarked for alle

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
	<p>verdiskaping pr sysselsatt, bidrar videre til høy verdiskaping pr innbygger, som er den viktigste indikatoren for god velferd. Det vil si gir høyere skatteinngang til kommunene.</p> <p>Vekstbransjene med høy verdiskaping pr sysselsatt, er ofte arbeidsplasser for innbyggere med høyere utdanning. Sysselsetningsandelen i kommunen ligger ca. 2 prosentpoeng under landsgjennomsnittet. I tillegg ligger også utdanningsnivået i kommunen under landsgjennomsnittet. Det er derfor avgjørende å tilrettelegge for arbeidsplassintensive næringer. Derfor peker «Veikartet» også på tilrettelegging for reiselivet. Ingen annen næring sysselsetter flere unge, fremmedspråklige, og personer med lavere utdanning. Verdiskapingen pr sysselsatt er derimot lav.</p> <p>«Veikartet» viser derfor en helt tydelig retning for hvilke tiltak kommunene på Haugalandet må gjøre av tiltak. Investeringer i infrastruktur som tilrettelegger for privat verdiskaping er det viktigste området. Kommunene gjør dette primært gjennom felles eide selskaper, som Karmsund Havn IKS, Haugaland Næringspark AS, Haugaland Kraft AS, og Marin Energi Testcenter AS (MET Centre). Indirekte eierskap i Lufthavndrift AS er også viktig å nevne. Aktiv eierstyring er derfor sentralt i kommunenes handlingsprogram, og må påregne at arbeidsområdet eierstyring økes med minst ett årsverk.</p> <p>Kommunestyrets vedtak forutsetter at «Veikartet» innarbeides i kommunens relevante planer og i tilhørende handlingsprogrammer (budsjett), (sak 139/21). Dette må følges opp i 2023.</p>	

Nye tiltak

Etterdriftsfond splittes mellom næring og husholdning

Det blir avsatt 762 000 per år til etterdriftsfond for deponi. Etter revidering av nøkkelfordeling basert på bruk av deponi ved årsoppgjør for 2021 ble det besluttet at fordelingen endres og 555 000 trekkes fra næring og ikke renovasjon for neste budsjettperiode.

KST 33/22 Kommunalt tilskudd veterinærakt

Karmøy kommune har i samarbeid med nabokommunene Haugesund, Sveio og Utsira ansvar for veterinærer i Karmsund veterinæravakt. Det er et økt behov og samtidig utfordrende å rekruttere veterinærer til stordyravakt, med bakgrunn i at veterinærer for smådyravakt har en større inntjening. For veterinærer er vederlaget for å stille til stordyravakt for lavt, da vakttilskuddet er en stor del av inntjeningen.

I samarbeid med nabokommuner foreslås det, i likhet med Tysvær, en ordning på 500 000 kroner i årsbudsjett i ekstra vakttilskudd til stordyravakt. Ettersom Karmøy er den største landbrukskommunen og med flest produksjonsdyr i Karmsund veterinæravaktdistrikt, vil kommunens andel være på 305 000 kroner. Kommunestyret har av den grunn, i vedtak 33/22, vedtatt å bruke 305 000 kroner fra disposisjonsfond i 2022 for å finansiere kommunalt tilskudd til veterinæravakt for produksjonsdyr i Karmsund veterinæravaktdistrikt. Årlig bevilgning for kommunalt tilskudd til veterinæravakt skal innarbeides i rådmannens forslag til økonomiplan 2023-2026.

Økning av energipriser

Vesentlig knapphet på energivarer i Europa har over lengre tid har gitt uvanlig høye priser på energivarer, bl.a. på strøm.

Kommunestyret vedtok i sak 64/22 å øke budsjettet til energiutgifter med 21,5 mill. kroner for 2022. Som grunnlag for denne økningen lå et prisestimat fra kommunens strømleverandør for 2022 for strømudgifter på 147 kroner per kWh inkl. nettleie. For 2022 blir 70 % av forventet strømforbruk betalt

etter sikringspris, hvilket er svært gunstig med hensyn til utgiftsnivå gitt det høye prisnivået i spotmarkedet. Fremskrevet prognose gitt fra kommunens strømleverandør tilsier at vi vil få en besparelse på rundt 32 mill. kroner i 2023 grunnet sikringshandelsavtalen.

I budsjettet for 2023 legges det til grunn en strømpris med utgangspunkt i Nasdaq Electricity Nordic 25. oktober 2022, skjønnsmessig justert til sone 02 og tillagt 46 øre i nettleie per kWh. Budsjettert strømpris er på denne bakgrunn satt til 221 øre per kWh.

På grunn av prisøkning, er det samlede budsjettet for energitgifter økt med 45,1 mill. kroner for 2023.

Innsparing

Effektivisering strømforbruk - eiendomsforvaltning

Kommunen arbeider kontinuerlig med å effektivisere bruken av energi til oppvarming og belysning av kommunale bygg. For 2022 estimeres det at kommunen vil ha et strømforbruk på 25 100 000 kWh (25,1 GWh). På grunn av effektiviseringstiltak som hittil er gjennomført, går rådmannen inn for å kutte det budsjetterte strømforbruket for 2023 med 200 000 kWh. Med en budsjettert strømpris på 221 øre per kWh, gir dette en effektivisering på 442 000 kroner.

Energioppfølgingsystemet Greentracker er tatt i bruk for de største kommunale formålsbyggene. Erfaringen er at Greentracker er et verktøy som bidrar til bedre ventilasjons –og varmestyring.

Enkelte bygningsmessige tiltak har gitt klare reduksjoner i energiforbruk. Et eksempel på dette er utskiftning av vinduer ved rådhuset i 2020, som har gitt et lavere oppvarmingsbehov. Sammenlignes 2019, som var siste året før Covid-19 pandemien brøt ut, mot 2022, er det registrert et fall i bruken av kWh ved rådhuset på 13 %.

Generelt er det særlig oppnådd bedre energistyring ved skoler, idrettshaller og kontorlokaler.

Fremover vil kommunen samarbeide med Haugesund kommune om erfaringsutvekslinger i arbeidet med energieffektivisering og tiltak for å redusere energiforbruk.

Gebyrdring vann, avløp og renovasjon

Samlet oversikt over gebyr og endringer finnes i gebyrregulativet som er lagt ved budsjettet.

VAR er et selvkostområde. Det er lagt inn økte inntekter i tråd med tidligere vedtak om prisutvikling på VAR-området i henhold til vedtatte hovedplaner på vann og avløp, og på avfallsstrategien.

Prognosen for rente som ble brukt i vedtatt økonomiplan 2022-2025 viser seg å være for lav. For å innhente økte renter må avløpsavgiftene økes mer enn forutsatt.

Vann og avløp

Hovedplanene vann og avløp legger opp til nedbygging av selvkostfond i planperioden. Dette er i tråd med selvkostforskriftens 5 års regel, og bidrar til å ha en jevn økning i gebyr på vann i planperioden der de store investeringene kommer mot slutten av perioden.

Fra og med 2022 ble en høyere andel av finansieringen gjennom årsgebyrene for vann og avløp hentet fra variabel del kontra fast del. For budsjett 2023 så justeres fast del ned med ytterligere 2% til 48%. Dette reduserer gebyrøkningen med 0,7% på vann og 0,3% på avløp. Det er også med på å bidra til en mer rettferdig fordeling av kostnadene for forbruker.

På avløp må gebyret justeres litt høyere i 2023 og 2024. Det er en todelt grunn for det. Swap renten har steget med 1,5% fra fjorårets forutsetning for budsjett til inneværende års forutsetning for budsjett. Dette utgjør 8 mill. kroner i direkte kapitalkostnader. Den andre grunnen er en konsekvens av bruk av gamle fondsmidler som oversteg 5 år i 2020 og 2021 til finansiering av driftsutgifter. Finansiering av driftsutgiftene må i 2023 i sin helhet hentes inn over avgiftene.

På vann er gebyret i tråd med vedtatt økonomiplan 2022-2025 for 2023.

Renovasjon og slam

Renovasjon starter med ny ordning fra 01.01.2023 og det blir differensierte gebyrer.

På slam er inntekten redusert grunnet gamle fondsmidler som må brukes i 2023. I tillegg til avvik i 2021 prognose mot reelt resultat, og prognose for 2022 mot vedtatt budsjett.

Kjøp og opparbeidelse av tomt til biogass fyllestasjon - driftskonsekvens av investering

Driftskonsekvensen (inntekten) knyttet til fyllestasjonen gjelder leie av grunn til gassleverandør. Gassleverandør legger leiekostnaden inn i terminalgebyret knyttet til pumpeprisen.

MO-senter og administrasjonslokaler - driftskonsekvens av investering

Ombygging av Kopparen til MO senter og kontorplasser er planlagt ferdigstilt i 2023. Samlet driftskonsekvens i 2023 er beregnet til -377 000 kroner (besparelse). Helårseffekten fra år tre er beregnet til -772 000 kroner (besparelse). Forutsetninger som ligger til grunn for beregnet driftskonsekvens er knyttet til bortfall av leieutgifter, økte driftskostnader og utleie av lokaler.

Driftskonsekvensen (besparelsen) i 2023 er fordelt på følgende tjenestoområder:

Administrasjon	1 483 000 kroner
Helse	-1 065 000 kroner
Omsorg	-325 000 kroner
Sosial	-410 000 kroner
Næring	-60 000 kroner

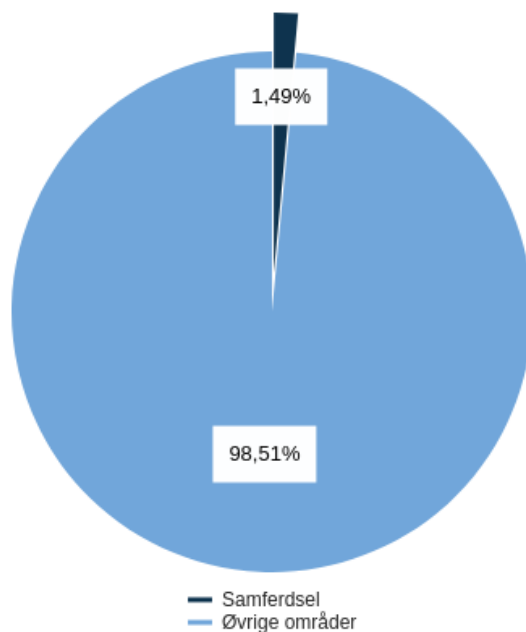
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Ferdig år	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan					Sum øvrige år					Investeringsfase	
		Ørem. år	Netto fin.prosjekt utgift	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032		
Næring															
Kjøp og opparbeidelse av tomt til biogass fyllestasjon	2023	0	6 200	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Storamyrr (Skudeneshavn)	2023	0	4 000	312	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
industrifelt - etappe 2															
Veaa industrifelt - etappe 2	2027	0	32 700	0	05 000	20 000	7 700	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Sum Næring		0	42 900	312	05 000	20 000	7 700	0	0	0	0	0	0	0	

Samferdsel

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt Budsjett Forrige år	42 141	42 141	42 141	42 141
Sum Kostra-korrigeringer	-9	-9	-9	-9
Sum Lønns- og prisvekst	1 014	1 016	1 016	1 016
Sum Avskrivninger	700	700	700	700
Sum Pensjonsendringer	1 004	1 004	1 004	1 004
Tidsavgrenset bevilgning				
Utbedring/vedlikehold vei Kveitevika	-500	-500	-500	-500
Sum Tidsavgrenset bevilgning	-500	-500	-500	-500
Tekniske justeringer	2 209	2 211	2 211	2 211
Konsekvensjustert ramme	44 350	44 352	44 352	44 352
Nye tiltak				
Byutvikling- driftskonsekvens av investering	0	160	160	160
Generell bevilgning til vedlikehold	545	545	545	545
Ny Eikjeveg	0	0	0	13 000
Økning av energipriser	4 346	4 346	4 346	4 346
Sum Nye tiltak	4 891	5 051	5 051	18 051
Nye tiltak	4 891	5 051	5 051	18 051
Ramme 2023-2026	49 241	49 403	49 403	62 403

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Beskrivelse
Registrering av anlegg (kummer m.m)	0,0 %	0,0 %	20,0 %	40,0 %	80,0 %	100,0 %	Det jobbes med digitalisert dokumentering av

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Indikatornavn	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Beskrivelse
							kommunale anlegg, Dette for å oppnå bedre drift. Prosessen er forsinket på grunn av innkjøpsprosesser for programvare i koronatiden.
Resafaltering av veier i km	2,5	5,0	6,0	7,5	9,5	11,0	Ved samme takt resafaltering som i 2020 blir kommunale veger resafaltert hvert 60. år. Gjennomsnittlig tidsrom skal skrittvis reduseres på 20 år. Prisen for asfalt har steget med nærmere 20 % i 2022.

Sammendrag budsjett

Karmøy kommune har ansvar for 340 km offentlig veg, mer enn 73 000 m² parkeringsareal og rundt 7 000 gatelyspunkter.

Hovedplan veg ble vedtatt i 2016, og dokumenterte at kommunen har et vedlikeholdsetterslep også på samferdselsområdet. Det har ikke vært handlingsrom til å øke bevilgningene til veg til det nivået som er nødvendig for å nå ambisjonene i planen.

Innenfor rammen vil trafiksikkerhet prioriteres, og da med fokus på syklende og gående. Ved alle nye prosjekter og i vedlikehold er det fokus på universell utforming. Økt vedlikeholdsetterslep medfører blant annet risiko for dårligere fremkommelighet og større utfordringer med hyppigere oversvømmelser på det kommunale vegnettet.

Gjeldende planer og planstatus

Hovedplan veg ble politisk vedtatt i 2016. Kommunale veger har behov for en styrking dersom en vil følge opp hovedplan veg. Samlet behov for drift og vedlikehold er etter planen 34,6 mill. kroner. I budsjettforslag for 2023 er det avsatt 27,1 mill. kroner. Det vil si at etterslepet vil øke dersom en ikke enten senker standarden eller reduserer antall kilometer kommunen er ansvarlig for.

Kommunedelplan for trafiksikkerhet er retningsgivende for arbeidet med trafiksikkerhet. For å møte utfordringer koblet til fremkommelighet og miljø, utarbeides det en sykkelstrategi som skulle ferdigstilles i løpet av 2021. Stor mangel på ressurser har forsinket dette planarbeidet.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	14 880	16 975	18 702	18 733	18 733	18 733

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	16 250	14 126	18 862	18 993	18 993	31 993
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	76	2	2	2	2	2
Overføringsutgifter	3 831	3 185	4 475	4 516	4 516	4 516
Finansutgifter	12 222	13 010	13 710	13 710	13 710	13 710
Sum Driftsutgifter	47 258	47 298	55 751	55 954	55 954	68 954
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-1 395	-1 483	-1 538	-1 538	-1 538	-1 538
Refusjoner	-5 775	-3 674	-4 972	-5 013	-5 013	-5 013
Sum Driftsinntekter	-7 170	-5 157	-6 510	-6 551	-6 551	-6 551
Sum	40 088	42 141	49 241	49 403	49 403	62 403

Kostra-analyse

	Karmøy		Karmøy		Haugesund		Ålesund		Larvik		Arendal		Kostragruppe		Landet		Landet		
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	
Prioritet																			
Netto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	118 547	125 939	110 229	169 497	194 684	176 202	192 189	178 605	166 720										
Netto driftsutgifter per innbygger (330) samferdselsbedrifter/transporttiltak (B) **)	14	16	0	-278	0	-48	-6	-106	-65										
Netto driftsutgifter per innbygger (332) kommunale veier (B) **)	865	927	603	1 114	1 251	937	1 150	1 313	1 366										
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Samferdsel (B) **)	879	942	604	835	1 251	889	1 144	1 207	1 301										
Produktivitet																			
Brutto driftsutgifter ekskl. avskrivninger i kr pr. km kommunal vei og gate (B)	75 330	79 128	86 854	146 535	144 423	135 165	122 615	117 561	107 360										
Brutto driftsutgifter i kr til gatebelysn. pr. lyspunkt, kommunal vei og gate (B)	596	701	904	480	757	523	861	910	881										
Netto driftsutgifter ekskl. avskrivninger i kr pr. km kommunal vei og gate (B)	84 217	86 891	73 029	109 862	144 586	132 161	126 503	120 592	114 962										
Dekningsgrad																			
Andel km tilrettelagt for syklende i prosent av alle kommunale veier (prosent)	8,4 %	8,3 %	31,7 %	25,9 %	21,5 %	15,7 %	21,5 %	15,0 %	15,0 %										
Andel kommunale veier og gater med belysning i prosent av alle kommunale veier (prosent)	96,8 %	95,5 %	91,2 %	88,4 %	81,1 %	100,0 %	71,1 %	63,1 %	61,8 %										
Antall kilometer kommunal vei og gate per 1000 innbygger (B)	7,30	7,36	5,48	6,57	6,43	5,32	5,98	7,35	8,19										
Antall parkeringsplasser skiltet for forflytningshemmede pr. 10 000 innb (B)	13	15	10	26	13	13	19	19	18										
Antall utstedte parkeringstillatelser for forflytningshemmede pr. 10 000 innb (B)	113	113	88	118	42	91	153	112	119										

**) Justert for utgiftsbehov

Ressursbruk. Karmøy hadde i 2021 lavere utgifter på samferdsel enn sammenlignbare kommuner (K10). Dette skyldes delvis at en del andre kommuner har inntekter fra samferdselsbedrifter (for eksempel

havnevesen), men også at Karmøy bruker mindre på kommunale veier. Dette er særlig synlig når man ser på utgifter per km kommunal vei, ettersom Karmøy har mer vei per innbygger.

Når man tar bort avskrivninger og ser på brutto driftsutgifter per km kommunal vei og gate i 2021, lå Karmøy 35 prosent lavere enn (K10), og 32 prosent lavere enn landsgjennomsnittet.

Andre indikatorer:

Andel kommunale veier og gater med belysning var 96 prosent i Karmøy, mot 71 prosent i (K10).

Antall parkeringstillatelser for forflytningshemmende i Karmøy var noe lavere enn nivå i K10 og noe likt som landssnitt. Karmøy har 113 stk. pr. 10.000 innbygger, tilsvarende tall i (K10) og landet er 153 stk. og 112 stk. pr. 10.000 innbyggere.

Antall parkeringsplasser for forflytningshemmede var noe lavere enn (K10) og landsgjennomsnittet, med 15 pr. 10 000 i Karmøy, mens K10 og landssnitt viser 19 og 19 pr. 10.000 innb.

Andel km tilrettelagt for syklende er betydelig lavere i Karmøy enn K10 og på landsbasis. Karmøy har tilrettelagt 8,3% av kommunale veier for sykling, tilsvarende tall i K10 og landssnitt er 21,5% og 15,0%.

Oppdrag for å nå mål

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
Etablere 150 nye sykkelparkeringer	<p>Av hensyn til miljøutfordringer og fremkommelighet er reduksjon av individuell og fossil dreven transport ønskelig. Karmøy kommune ønsker å være i forkant av slike endringer og tilstreber derfor allerede nå å tilrettelegge for fremtidig større behov for bruk av el.-mobilitet, kollektivtransport, sykkel og lignende. Et utvidet tilbud vil bidra, bevisstgjøre og stimulerte til ytterligere økning i klimavennlig transport. Karmøy kommune har et mål om å etablere 150 nye sykkelparkeringer i 2023.</p> <p>Et utvidet tilbud vil bidra, bevisstgjøre og stimulerte til ytterligere økning i klimavennlig transport. Økt antall sykkelparkeringer vil gjøre det lettere å velge sykkel som fremkomstmiddel. Innbyggeren vil lettere oppleve det som fordelaktig å ikke bruke bil.</p>	<p>Karmøy kommune er et lavutslippssamfunn hvor naturmangfold og økosystemer blir beskyttet, gjenopprettet og fremmet</p>

Tidsavgrenset bevilgning

Utbedring/vedlikehold vei Kveitevika

Tidsavgrenset bevilgning for budsjettåret 2022 i KST 136/21. Utbedring/vedlikehold vei Kveitevika.

Nye tiltak

Byutvikling- driftskonsekvens av investering

Tiltaket gjelder driftskonsekvens av planlagt oppgradering av torget i Åkrehamn og Skudeneshavn. Tiltak for å forbedre byrommene medfører økte driftskostnader i forhold til dagens drift av områdene.

Driftskonsekvensene knyttet til oppgradering av parken i Kopervik er ikke innarbeidet i budsjettet. Det planlegges for at denne vil innarbeides ved neste års budsjettarbeid.

Den årlige driftskonsekvensen på 560 000 kroner er fordelt på følgende tjenesteområder:

Nærmiljø 400 000 kroner

Samferdsel 160 000 kroner

Generell bevilgning til vedlikehold

Covid-19 pandemien og krigen i Ukraina har medført vareknapphet og uvanlig høy prisvekst. Per juli måned 2022 har Statistisk Sentralbyrå målt den generelle prisveksten i samfunnet, i form av konsumprisindeksens 12 måneders endring, til 6,8 %. Prisveksten for sentrale vedlikeholdsvarer har imidlertid hatt en langt høyere prisvekst enn den generelle prisveksten i samfunnet. Varer som energi, trelast og stål er prismessig direkte påvirket av krigen i Ukraina. Materialindeksdelen av Statistisk Sentralbyrås indeks for Boligblokk i alt har i perioden juli 2021-juli 2022 økt med 15,3 %. Mens når det gjelder Statistisk Sentralbyrås materialindeks for veianlegg, så viser siste tilgjengelige helårsendring per 2. kvartal 2022 en økning på hele 33,2 %.

På grunn av den sterke prisveksten, er budsjettet til vedlikehold økt med 2 mill. kroner fra og med 2023. Budsjettøkningen er fordelt med 1,5 mill. kroner til bygningsvedlikehold og 0,5 mill. kroner til veivedlikehold. Budsjettøkning fra og med 2023 utgjør en vekst i vedlikeholdsbudsjettet på 6,5 %.

Ny Eikjeveg

En andel av ny Eikjeveg vil gå igjennom Haugesund kommune. Utgiftene med den delen kan ikke føres som investering i Karmøy kommune og må dermed tas i driftsbudsjettet. For ytterligere informasjon, se investeringsprosjektet *Infrastruktur/utvikling Kolnes*.

Økning av energipriser

Vesentlig knapphet på energivarer i Europa har over lengre tid har gitt uvanlig høye priser på energivarer, bl.a. på strøm.

Kommunestyret vedtok i sak 64/22 å øke budsjettet til energiutgifter med 21,5 mill. kroner for 2022. Som grunnlag for denne økningen lå et prisestimat fra kommunens strømleverandør for 2022 for strømudgifter på 147 kroner per kWh inkl. nettleie. For 2022 blir 70 % av forventet strømforbruk betalt etter sikringspris, hvilket er svært gunstig med hensyn til utgiftsnivå gitt det høye prisnivået i spotmarkedet. Fremskrevet prognose gitt fra kommunens strømleverandør tilsier at vi vil få en besparelse på rundt 32 mill. kroner i 2023 grunnet sikringshandelsavtalen.

I budsjettet for 2023 legges det til grunn en strømpris med utgangspunkt i Nasdaq Electricity Nordic 25. oktober 2022, skjønnsmessig justert til sone 02 og tillagt 46 øre i nettleie per kWh. Budsjettert strømpris er på denne bakgrunn satt til 221 øre per kWh.

På grunn av prisøkning, er det samlede budsjettet for energiutgifter økt med 45,1 mill. kroner for 2023.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

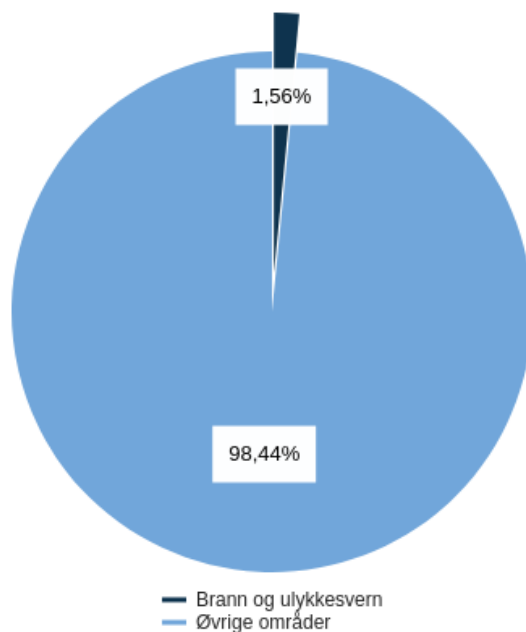
Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan					Sum øvrige år					Investeringsfase
	Ferdig år	Ørem . fin.prosjekt utgift	Netto 2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	
Samferdsel													
Gang og sykkelvei, Eidsbakkane - Stølen	2024	0 1 000	0	900	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Hovedplan vei (planprosjekt)	2027	0 51 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	0	0	0	0	0	

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Investeringsprosjekter	Ferdig år	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan										Sum øvrige år	Investeringsfase	
		Ørem . fin.prosjekt utgift	Netto	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032			
Infrastruktur/utvikling Kolnes	2026	0 106 000	30 75	30 00	20 00	20 00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Kommunal vei Åkra sentrum - Haugalandspakken	2024	- 6 800	22 70	11 30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Prosjektering
Overdragelse av anlegg fra andre	Årsbevilgning	0	2 593	2 033	2 025	1 859	1 684	1 074	454	164	0	0				
Parkeringshus Kopervik - rehabilitering	2024	0 5 900	0 5 900	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Trafikksikkerhetsplan 2018-2021 (planprosjekt)	2023	0 29 671	12 00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Trafikksikkerhetsplan 2025-2032 (planprosjekt)	2032	0 40 000	0	0 5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	
Vedlikeholdsmaskiner, samferdsel og utemiljø	Årsbevilgning		3 500	3 500	3 500	3 500	4 000	4 000	6 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	
Sum Samferdsel		- 240 371	76 54	58 63	35 52	35 35	15 68	10 07	11 45	10 16	10 00	10 00	10 00	10 00	10 00	
		27 20	0	3	3	5	9	4	4	4	4	4	0	0		

Brann og ulykkesvern

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt Budsjett Forrige år	48 323	48 323	48 323	48 323
Sum Lønns- og prisvekst	1 727	1 709	1 456	1 320
Sum Avskrivninger	120	120	120	120
Tekniske justeringer	1 847	1 829	1 576	1 440
Konsekvensjustert ramme	50 170	50 152	49 899	49 763
Nye tiltak				
Økning av energipriser	66	66	66	66
Økt feiing	506	506	506	506
Sum Nye tiltak	572	572	572	572
Innsparing				
Beredskapssenter, brann - driftskonsekvens av investering	0	0	-5 929	-5 929
Brann - innsparingskrav Haugaland brann og redning IKS	-474	-968	-1 462	-1 956
Brannstasjon Veavågen- driftskonsekvens av investering	0	0	-2 995	-2 995
Endring Haugaland brann og redning	-893	-893	-893	-893
Endring i gebyr feiing	-494	-494	-494	-494
Sum Innsparing	-1 861	-2 355	-11 773	-12 267
Nye tiltak	-1 289	-1 783	-11 201	-11 695
Ramme 2023-2026	48 881	48 369	38 698	38 068

Sammendrag budsjett

Oppgaver knyttet til beredskap og forebygging av brann og ulykker er siden 1. juli 2018 i hovedsak organisert gjennom Haugaland brann og redning IKS (HBR). Netto ramme på tjenestområdet omfatter

tilskudd til HBR, inntekter fra feiegebyr, utgifter knyttet til drift av brannstasjoner som leies ut til HBR og husleieinntekter til disse, samt utgifter til interkommunalt utvalg for akuttforurensning.

Beredskap

Haugaland brann og redning IKS (HBR) har vært i drift siden 1. juli 2018. Ved etablering av selskapet har det vært en del ekstra kostnader knyttet til å etablere et selskap med egen administrasjon med videre. Samtidig vil rådmannen påpeke at Karmøy kommune har høye kostnader til brann- og ulykkesvern sammenlignet med kommuner på vår størrelse.

Regnskapstall for 2021 viser at Karmøy hadde rundt 15 prosent høyere utgifter enn sammenlignbare kommuner per innbygger til beredskap mot brann og ulykker. En del av forklaringen ligger i hvordan kostnadene er fordelt mellom eierkommunene i HBR, noe som trekker kostnadene opp for Karmøy og ned for de mindre kommunene. Samtidig er kostnadene i HBR høyere enn sammenlignbare kommuner også når man tar hensyn til alle eierkommunene. Dette har derimot utviklet seg i positiv retning i forhold til 2020, da Karmøy kommune sine kostnader var rundt 30 prosent høyere enn de sammenlignbare kommunene i kostra 10 gruppen.

Blant sammenlignbare kommuner er det kommuner som er en del av større IKS som har de laveste kostnadene. Det bør derfor være en klar målsetting for HBR å ta ut stordriftsfordeler de neste årene, slik at dette oppveier for økte kostnadene kommunene har hatt knyttet til å organisere dette som IKS. Det bør være et mål å få kostnadene ned på et nivå som er mer på linje med andre større kommuner og brannvesen. Dette særlig i lys av den økonomiske situasjonen kommunen står overfor. Det har vært dialog om dette mellom eierkommunene og HBR gjennom budsjettprosessen, og forslag til budsjett er derfor også på et reelt lavere nivå enn 2022.

Rådmannen har i budsjettet for 2023 lagt inn midler tilsvarende styrets forslag til representantskapet. Dette utgjør 48 873 000 kroner for Karmøy (tilskudd til feiing kommer i tillegg). Dette fordeles på følgende områder:

- 43,986 mill. kroner i tilskudd for beredskap mot brann og andre ulykker.
- 4,887 mill. kroner i tilskudd for forebygging av brann og andre ulykker.

Tilskudd til investering på 0,886 mill. kroner inngår i tilskuddsbeløpene for beredskap og forebygging.

Rådmannen legger følgende til grunn for budsjettforslaget.

- Det legges til grunn en forventet pris- og lønnsvekst på 3,7 prosent fra 2022 til 2023 anses som dekket innenfor den tildelte rammen.
- Det forutsettes videre arbeid med kostnadsreduksjoner, og videre i perioden forutsettes det et reelt nedtrekk i overføringene til HBR på 1 prosent per år.
- Karmøy kommune legger til grunn at selskapet fremover opererer med ett samlet driftstilskudd, kostnader til felles investeringer og eventuelle økte husleiekostnader må innarbeides innenfor denne samlede driftsrammen.
- Kostnader knyttet til etterslep kommunene hadde med seg inn i selskapet, samt tilskudd til feiing, kommer i tillegg.

Årlig driftstilskudd for forebygging og beredskap mot brann og andre ulykker og årlig tilskudd til felles investeringer blir for 2023 fordelt etter harmoniseringsmodellen jfr. § 2-3 i selskapsavtalen. Denne modellen skulle evalueres i 2022 og med virkning av ny modell fra 2023, men er utsatt et år på grunn av endring i deltakerkommuner. Det er en risiko for at utgiftene for Karmøy kommune blir vesentlig

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

høyere, dersom man går over til den rene innbyggermodell som ligger i selskapsavtalen. Tabellen under viser fordelingsnøkkelen for driftstilskudd 2023.

Kommune	Fordelingsnøkkel driftstilskudd 2023
Bokn	1,98%
Karmøy	58,87%
Suldal (uttreden 30.05.23)	3,14%
Tysvær	15,36%
Utsira	0,41%
Vindafjord	12,49%
Etne (uttreden 31.12.22)	0,00%
Sveio	7,75%
SUM	100,00%

Feiing

Tilskuddet til feiing og tilsyn av helårsboliger er fra styret i HBR foreslått økt med 149 000 kroner i 2023, hvilket utgjør en vekst på 2,1 % sett i forhold til 2022. Dessuten har styret i HBR foreslått at det for 2023 gis et tilskudd på 486 000 kroner til feiing og tilsyn av fritidsboliger. Hittil har det ikke i kommunen blitt utført feiertjenester mot fritidsboliger. Forskrift om brannforebygging av 01.01.2016 pålegger kommunene å utføre behovsprøvd tilsyn og feiing i fritidsboliger på lik linje med helårsboliger.

Rådmannen legger til grunn at feiing og tilsyn skal være en selvkosttjeneste. For 2023 foreslås det at gebyrene rettet mot helårsboliger blir prisjustert etter deflatorvekst på 3,7 %. For fritidsboliger blir det for 2023 foreslått innført gebyr for utført tilsyn på 881 kroner inkl. mva. og gebyr for utført feiing på 881 kroner inkl. mva. Feiertjenestens arbeid rettet mot fritidsboliger vil medføre en mer ressurskrevende koordinering enn arbeidet som foregår mot helårsboliger. Av den grunn er gebyrsatsene for fritidsboliger noe høyere enn for helårsboliger.

Investeringer i brannstasjoner

Det planlegges nye brannstasjoner på Raglamyr og på Veia i investeringsplanen.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	0	0	0	0	704	709
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	715	355	431	431	2 451	2 461
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	54 742	55 853	56 911	56 399	55 887	55 393
Overføringsutgifter	22	66	80	80	80	80
Finansutgifter	593	1 069	1 318	1 318	1 318	1 318
Sum Driftsutgifter	56 072	57 343	58 740	58 228	60 440	59 961
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-6 237	-7 305	-8 069	-8 069	-8 069	-8 069
Refusjoner	-1 677	-1 715	-1 790	-1 790	-13 673	-13 824

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-47	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-7 960	-9 020	-9 859	-9 859	-21 742	-21 893
Sum	48 112	48 323	48 881	48 369	38 698	38 068

Kostra-analyse

	Karmøy 2020	Karmøy 2021	Haugesund	Ålesund	Larvik	Arendal	Kostragruppe 10	Landet uten Oslo	
Prioritet									
Antall utrykninger: sum	11,3	11,9	22,2	14,0	19,0	20,8	16,4	16,7	16,3
utrykninger til branner og andre utrykninger pr. 1000 innbyggere									
Netto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger, konsern (kr)	1 127	1 131	1 107	1 290	847	1 087	981	946	986
Netto driftsutgifter til funksjon 338 pr. innbygger (B) **)	-50	-32	110	7	28	63	77	78	79
Netto driftsutgifter til funksjon 339 pr. innbygger (B) **)	1 177	1 163	997	1 283	819	1 024	904	868	907
Dekningsgrad									
Andel A-objekter som har fått tilsyn (B)	18,6 %	40,7 %	64,3 %	53,8 %	35,1 %	13,8 %	34,5 %	23,5 %	28,1 %
Andel piper feiet	60,9 %	18,3 %	30,3 %	43,9 %	32,5 %	28,3 %	24,2 %	22,4 %	23,6 %
Årsverk av feier pr. 1000 innbyggere funksjon 338	0,17	0,17	0,11	0,12	0,13	0,14		0,14	0,15
Kvalitet									
Årsgebyr for feiing og tilsyn - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret +1)	308	385	331	513	349	256	507	532	533

**) Justert for utgiftsbehov

Ressursbruk. I 2021 hadde Karmøy høyere utgifter til brann og ulykkesvern per innbygger enn gjennomsnittet i sammenlignbare kommuner (K10) og høyere enn landssnitt. Kostnadene økte betydelig fra 2017 til 2018 en trend som fortsatte videre i 2019 og 2020, men har stabilisert seg noe i 2021.

Feiing. Årsgebyr for feiing og tilsyn er i 2021 23,5 prosent lavere i Karmøy enn K10 og 28 prosent lavere enn landssnitt.

Karmøy ligger over K10 og landssnitt i antall A-objekter som har fått tilsyn i 2021, og mye høyere enn i 2020. (A-objekter er bygninger til opphold for et større antall mennesker hvor brann kan medføre mer enn alminnelig fare for tap av menneskeliv). Andel piper som ble feiet gikk ned fra 60,9 prosent i 2020 til 18,3 prosent i 2021. 2021 tallene for Karmøy er her noe under nivå for landsgjennomsnittet og (K10).

Nye tiltak

Økning av energipriser

Vesentlig knapphet på energivarer i Europa har over lengre tid har gitt uvanlig høye priser på energivarer, bl.a. på strøm.

Kommunestyret vedtok i sak 64/22 å øke budsjettet til energiutgifter med 21,5 mill. kroner for 2022. Som grunnlag for denne økningen lå et prisestimat fra kommunens strømlleverandør for 2022 for strømudgifter på 147 kroner per kWh inkl. nettleie. For 2022 blir 70 % av forventet strømforbruk betalt

etter sikringspris, hvilket er svært gunstig med hensyn til utgiftsnivå gitt det høye prisnivået i spotmarkedet. Fremskrevet prognose gitt fra kommunens strømleverandør tilsier at vi vil få en besparelse på rundt 32 mill. kroner i 2023 grunnet sikringshandelsavtalen.

I budsjettet for 2023 legges det til grunn en strømpris med utgangspunkt i Nasdaq Electricity Nordic 25. oktober 2022, skjønnsmessig justert til sone 02 og tillagt 46 øre i nettleie per kWh. Budsjettert strømpris er på denne bakgrunn satt til 221 øre per kWh.

På grunn av prisøkning, er det samlede budsjettet for energitgifter økt med 45,1 mill. kroner for 2023.

Økt feiing

Karmøy kommune betaler tilskuddet til HBR for feiing og tilsyn av helårsboliger. Dessuten har styret i HBR foreslått at det for 2023 gis et tilskudd til feiing og tilsyn av fritidsboliger. Hittil har det ikke i kommunen blitt utført feiertjenester mot fritidsboliger. Forskrift om brannforebygging av 01.01.2016 pålegger kommunene å utføre behovsprøvd tilsyn og feiing i fritidsboliger på lik linje med helårsboliger. Endring i tilskudd til HBR gir omlag tilsvarende endring i feiegebyr.

Innsparing

Beredskapssenter, brann - driftskonsekvens av investering

Driftskonsekvensen (inntekten) gjelder ny hovedbrannstasjon på Raglamyr og viser leieinntekter Karmøy kommune vil motta fra Haugaland brann og redning IKS (HBR). I henhold til selskapsavtalen skal Karmøy bygge hovedbrannstasjon på Raglamyr. Ny brannstasjon vil erstatte eksisterende stasjoner på Vormedal og Bø.

Teknisk driftskostnader for den nye brannstasjonen på Raglamyr inkluderer renhold, energiforbruk, forsikring, vaktmester og forvaltning. Videre er det beregnet er leiesum basert på kapitalutgifter for bygg og tomt. Premissene som er lagt til grunn er nedbetaling over 50 år, med en rente på 2,8 %. Renten vil bli fastsatt gjennom leieavtalen mellom HBR og Karmøy kommune. Etablert avtalepraksis for utleie av brannstasjoner er at renten endres årlig etter den forskriftsbestemte kalkylerenten for selvkost. Den delen av leieprisen som gjelder refusjon for driftsutgifter vil avregnes årlig, slik at de gjenspeiler faktiske regnskapsførte utgifter. Dette kan føre til variasjoner, og mulige svingninger slik for eksempel rentesituasjonen og strømmarkedet er.

Det tas også høyde for at brannstasjonene på Vormedal og Bø legges ned. Det fører til reduksjon i leieinntekter og driftskostnader.

Brann - innsparingskrav Haugaland brann og redning IKS

Haugaland brann og redning iks har et årlig innsparingskrav på 1 % fra eierkommunene. Innsparingskrav på 0,5 mill. kroner mot selskapet er innarbeidet i budsjettet for 2023.

Brannstasjon Veavågen- driftskonsekvens av investering

Driftskonsekvensen (inntekten) gjelder ny brannstasjon på Vea og viser leieinntekter Karmøy kommune vil motta fra Haugaland brann og redning IKS (HBR). I henhold til selskapsavtalen skal Karmøy bygge ny brannstasjon på Vea til erstatning for brannstasjonene på Åkra og i Kopervik. HBR leier så brannstasjonen av kommunen.

Teknisk driftskostnader for den nye brannstasjonen på Vea inkluderer renhold, energiforbruk, forsikring, vaktmester og forvaltning. Videre er det beregnet er leiesum basert på kapitalutgifter for bygg og tomt. Premissene som er lagt til grunn er nedbetaling over 50 år, med en rente på 2,8 %. Renten vil bli fastsatt gjennom leieavtalen mellom HBR og Karmøy kommune. Etablert avtalepraksis for utleie av

brannstasjoner er at renten endres årlig etter den forskriftsbestemte kalkylerenten for selvkost. Den delen av leieprisen som gjelder refusjon for driftsutgifter vil avregnes årlig, slik at de gjenspeiler faktiske regnskapsførte utgifter. Dette kan føre til variasjoner, og mulige svingninger slik for eksempel rentesituasjonen og strømmarkedet er.

Det tas også høyde for at brannstasjonene på Åkra og Kopervik legges ned. Det fører til reduksjon i leieinntekter og driftskostnader.

Endring Haugaland brann og redning

Som følge av Etne og Suldals uttreden av selskapet hhv 31.12.2022 og 30.05.2023 er det en forventning om redusert budsjett tilsvarende deres andel av kostnadene. Tilskuddet til HBR reduseres derfor med andelen kostnader Suldal og Etne hadde før oppstart. Siden Suldal og Etne sin andel av kostnadene var større enn andelen de betalte i tilskudd etter harmoniseringsmodellen, gir det en økonomisk gevinst for de gjenværende deltakere kommunene.

Endring i gebyr feiing

Rådmannen legger til grunn at feiing og tilsyn skal være en selvkosttjeneste. For 2023 forslås det at gebyrene rettet mot helårsboliger blir prisjustert etter deflatorvekst på 3,7 %. For fritidsboliger blir det for 2023 foreslått innført gebyr for utført tilsyn på 881 kroner inkl. mva. og gebyr for utført feiing på 881 kroner inkl. mva. Feiertjenestens arbeid rettet mot fritidsboliger vil medføre en mer ressurskrevende koordinering enn arbeidet som foregår mot helårsboliger. Av den grunn er gebyrsatsene for fritidsboliger noe høyere enn for helårsboliger.

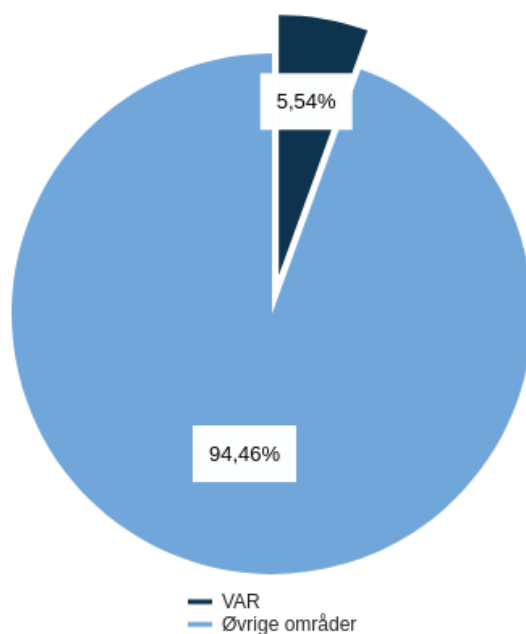
Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan											Investeringsfasene
	Ferdig år	Ørem . fin. prosjekt utgift	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032		
Brann og ulykkesvern														
Beredskapssenter, lege og brann	2025	0 138 400	68 138	67 992	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Prosjektering
Brannstasjon Veavågen	2025	0 89 000	12 000	55 500	20 000	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling
Sum Brann og ulykkesvern		0 227 400	80 138	123 492	20 000	0	0	0	0	0	0	0	0	

VAR

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt Budsjett Forrige år	-28 941	-28 941	-28 941	-28 941
Sum Lønns- og prisvekst	-3 652	-4 510	-5 216	-6 012
Sum Avskrivninger	1 700	1 700	1 700	1 700
Sum Pensjonsendringer	3 133	3 133	3 133	3 133
Tidsavgrenset bevilgning				
Hovedtilsyn av vassdragsanleggene	300	0	0	0
Redusert renovasjonsavgift i en termin	-6 502	-6 502	-6 502	-6 502
Tildekking av deponi 2 Borgaredalen	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Sum Tidsavgrenset bevilgning	-11 202	-11 502	-11 502	-11 502
Tekniske justeringer	-10 021	-11 179	-11 885	-12 681
Konsekvensjustert ramme	-38 962	-40 120	-40 826	-41 622
Nye tiltak				
Hovedplan avfall - driftskonsekvens av investering	500	900	900	900
Hovedplan avløp - driftskonsekvens av investering	0	3 834	4 888	4 888
Hovedplan drikkevann (planprosjekt 2021-2027) - driftskonsekvens av investering	98	240	300	360
Nye gjenvinningsstasjon Borgaredalen - driftskonsekvens av investering	0	363	363	363
Påbygg pumpeverksted- driftskonsekvens av investering	0	49	49	49
Rammeøkning drivstoff	883	883	883	883
Rammeøkning kjøp av tjenester	587	587	587	587
Rammeøkning strømpris	8 696	8 696	8 696	8 696
Rammeøkning økte priser vedlikehold	3 715	3 715	3 715	3 715
Rensing av sigevann fra deponi - driftskonsekvens av investering	0	0	250	150
Rådgiver vannmiljø i Ressurs og utvikling vedtatt	764	764	764	764

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
2022				
Sum Nye tiltak	15 243	20 031	21 395	21 355
Innsparing				
Endring avsetning til/fra selvkostfond	-5 178	1 372	6 122	7 734
Etterdriftsfond splittes mellom næring og husholdning	-555	-555	-555	-555
Gebyrendring vann, avløp og renovasjon	-18 759	-44 785	-48 743	-72 187
MO-senter og administrasjonslokaler - driftskonsekvens av investering	0	-700	-700	-700
Nye lokaler til renovatørene - driftskonsekvens av investering	0	0	-200	-200
Nye renovasjonsbiler og tilbringerbil - driftskonsekvens av investering	-33	-633	-633	-633
Prisjustert tilknytningsgebyr	-367	-367	-367	-367
Reduksjon av strømforbruk - VAR	-424	-424	-424	-424
Reduksjon salg av vann til Tysvær Kommune	-299	-299	-299	-299
Volumendring vann, avløp og renovasjon	-4 625	-7 103	-24 621	-24 743
Økning volum på tilknytningsgebyr	-966	-966	-966	-966
Sum Innsparing	-31 206	-54 460	-71 386	-93 340
Nye tiltak	-15 963	-34 429	-49 991	-71 985
Ramme 2023-2026	-54 925	-74 549	-90 817	-113 607

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Beskrivelse
Kapitalkostnader, 5-årig swaprente uten påslag	1,46	2,99	3,40	3,20	3,10	3,10	
Kubikkmeter salg av vann til Tysvær kommune	354 359	320 000	288 000	288 000	288 000	288 000	

Sammendrag budsjett

Begrense forurensing og sikre drikkevannsforsyning til innbyggerne

Kravene til å minimere forurensingen har aldri vært større. Det gjenspeiles i den store aktiviteten som pågår i kommunens tjenesteområde VAR. Kommunen har krav om å sortere mer avfall, og det er nødvendig å rense mer avløp. Det haster med å få dette på plass, og rådmannen har planlagt for god utvikling i 2023. I 2022 oppnådde kommunene 1 % utskiftning av ledningsanlegget. Avløprensesanlegg på Åkrehamn står ferdig i begynnelsen av 2024, flere kommunale kloakkutslipp vil bli sanert. Kildesorteringen skal starte opp i 2023, og dette, samt ny miljøpark, vil initiere bedre og mer sortering. Resultatene av pågående aktiviteter vil gi seg utslag i mindre forurensing i sjøen rundt Karmøy, og en større andel av avfallet vårt vil bli materialgjenvunnet. For å holde kostnadene lavest i denne omstillingen, må vi se på hva som er kostnadsdriverne til tjenesten.

Karmøy har spredt bebyggelse som fører til lange ledningsanlegg og mange utslipp

Målsettingen er å skifte ut ledningsanlegget i løpet av 100 år. Dessverre er ikke de gamle ledningene fra 50 og 60 tallet av den kvaliteten at levetiden er 100 år. Oppgaven med å fornye ledningsanlegget er omfattende. Karmøy har få abonnenter pr. meter eksisterende ledning. For å holde avgiftene nede, må kommunen ha flere abonnenter på det ledningsanlegget som vi fornyer i allerede etablerte boligområder. Likeledes vil renseanleggene bli billigere jo flere abonnenter som blir tilkoblet uten lange overføringer.

Ved på å sortere rett, kan innbyggerne både bidra positivt overfor miljøet og til å holde gebyrene nede. Det første og kanskje det viktigste steget for å gjøre det lett å sortere rett, er å innføre bedre

ordning for kildesortering, som kommunen nå gjør. Dersom samle-dunker er det mest tilgjengelige alternativet, så øker feilsorteringen. Når innbyggerne enkelt kan levere det sorterte avfall utenfor husveggen, blir sorteringen bedre. Avfallet er ikke noe som skal graves ned og gjemmes bort. Avfallet skal gjenbrukes og innbyggerne våre er nødt å få en bevissthet om at avfallet er en ressurs.

Selvkostområde VAR

Karmøy kommune beregner kommunale VAR-gebyrer i tråd med den nasjonale selvkostforskriften. Selvkost innebærer at kommunens kostnader skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. Det er en rekke faktorer som påvirker selvkostresultatet og som ligger utenfor kommunens kontroll. De viktigste faktorene er budsjettårets forventede kalkylerente og kapasitetsbegrensninger ved gjennomføring av planlagte prosjekter. I 2022 har det i tillegg vært en uforutsigbar høy økning på strøm, diverse materialer og andre driftsutgifter som igjen gir dårligere forutsigbarhet for de neste årene. I sum fører dette til at det er utfordrende å treffe med budsjettet. Merknader for strøm i 2023 utgjør 8,7 mill. kroner utover budsjett 2022, men prognosen er usikker. Det er i hovedsak drikkevannsproduksjon/distribusjon og pumping av avløpsvann som står for strømforbruket. Det er lagt inn tiltak for redusert strømforbruk tallfestet til 0,4 mill. kroner i 2023.

For perioden 2023-2026 har Karmøy Kommune følgende kalkylerente med 0,5% påslag:

2023: 3,40%+0,5%=3,90%
 2024: 3,20%+0,5%=3,70%
 2025: 3,10%+0,5%=3,60%
 2026: 3,10%+0,5%=3,60%

Prognosen for kalkylerenten i 2023 er usikker. For sektor VAR vil f.eks. en renteendring på 0,5 prosentpoeng utgjøre nærmere 7 mill. kroner.

Da hovedplanene ble vedtatt, la kommunen opp til en jevn avgiftsøkning som var forutsigbart for innbyggerne. I 2021 ble det vanskelig å opprettholde denne jevne økningen da selvkostforskriftens 5-års regel om gamle fondsmidler hadde tredt i kraft. Som en konsekvens av den måtte kommunen sette ned avgiftene i 2021 for redusere fondsmidler. Selvkostforskriftens 5-års regel er absolutt når det gjelder fondsmidler og for å være innenfor regelverket, samt holde en jevn avgift i økonomiplanperioden foreslås følgende avgifter for 2023-2026 for tjenesteområdet VAR:

	2023	2024	2025	2026
Vann	13,3 %	12,2 %	16,5 %	18,9 %
Avløp	18,0 %	19,5 %	13,3 %	13,9 %
Renovasjon	9,3 %	15,4 %	4,0 %	1,1 %
Slam	12,9 %	34,8 %	14,6 %	-11,8 %

Fra og med 2022 ble en høyere andel av finansieringen gjennom årsgebyrene for vann og avløp hentet fra variabel del kontra fast del. Budsjett 2022 ble justert fra 56% og 58% i 2021 til 50% for fast del. For budsjett 2023 så justeres fast delen med ytterligere 2% ned til 48%.

Ny forskrift på vann og avløp ligger ute på høring høsten 2022 og kan derfor ikke legges som grunnlag for budsjettperiode 2023-2026. Ny VA-gebyrforskrift vil også medføre en mer riktig kostnadsfordeling og flere abonnenter å fordele kostnaden på. Når ny forskrift vedtas innført vil det gi lavere normalgebyrer. Innføring av forskriften fører til at kostnaden vil bli fordelt på flere abonnenter.

Ny renovasjonsforskrift er vedtatt og gebyrer for 2023 vil være differensiert utfra mengde avfall levert. Dette vil gjenspeile avfallsstrategiens mål om at gebyret du betaler avhenger av mengde avfall.

Gjeldende planer og planstatus

Hovedplan for avløp 2020-2027 er utarbeidet som et styringsdokument for en effektiv drift og skal gi riktig retning av kommunens håndtering av alt avløpstjenesten innebærer. De viktigste behovene som planen peker på er:

- Rehabilitering /utskifting av dårlig ledningsnett.
- Sanering av utslipp.
- Sanering av overløp.
- Nye renseanlegg i Åkrehamn og Kopervik.

Hovedplan drikkevann 2020-2027. Løsningene som kommunen skal etablere for Haugalandets kanskje største prosessanlegg skal vare i 100 år. De viktigste behovene som planen peker på er:

- Rehabilitering /utskifting av dårlig ledningsnett.
- Å redusere lekkasjen fra ledningsnettet.
- Sikring av nedslagsfeltet mot uønsket aktivitet og forurensning.
- Sikre etablering av reservevannkilde etter krav fra myndighetene. Dette vil skje i samarbeid mellom flere kommuner på Haugalandet.

Oppføring av nytt renseanlegg på Åkra blir den største jobben i 2023. Saneringsarbeid og separering av vann- og avløpsledninger fortsetter.

Avfallstrategi 2019-2025. Implementering av strategien innebærer å fatte en rekke detaljbeslutninger, hvor man forsøker å balansere strategiens tre hovedmål:

1. Kraftig bedring av miljøaspektet.
2. Det skal være enkelt å sortere rett.
3. Kostnadseffektive tjenester.

2023 blir det året med størst endringer i strategiperioden. Den nye kildesorteringsordningen starter for fullt fra januar, og innebærer nye ruter, nye hentesteder, nye dunker og ny sortering med ny nasjonal merkeordning. Flere vil få felles beholdere, og i Gamle Skudeneshavn legges det opp til fire fellesplasser med brannsikre skap og dobbel hentefrekvens. Den nye ordningen ivaretar i størst mulig grad ulike faktorer som sortering, brannsikkerhet, framkommelighet, gangavstand, kulturvern, brukersyn osv. Økt utsortering vil bidra positivt til at kommunen skal nå de nye kravene til materialgjenvinning. I løpet av året vil vi få nye renovasjonsbiler som skal kjøre klimanøytralt på biogass. Bilene vil tas i bruk når den nye fyllestasjonen på Bygnes er klar til å tas i bruk. Oppgraderingen av Borgaredalen fortsetter, og 2023 blir et byggeår for den nye gjenvinningsstasjonen. Kostnader på mange innsatsfaktorer har økt betydelig, så prosjektet snur hver stein nå og gjør nødvendige endringer for å klare å realisere stasjonen innenfor rammen.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lønn	48 088	51 221	58 380	58 770	60 690	60 690
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	72 305	61 022	78 912	75 946	75 239	75 198
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	20 483	26 676	27 880	27 880	27 880	27 880
Overføringsutgifter	51	58	60	60	60	60
Finansutgifter	49 054	42 089	42 322	42 322	42 322	42 322
Sum Driftsutgifter	189 982	181 066	207 554	204 978	206 191	206 150
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-190 336	-194 512	-242 709	-266 307	-288 538	-312 899
Refusjoner	-1 536	-526	-535	-535	-535	-535
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-12 764	-14 969	-19 235	-12 685	-7 935	-6 323
Sum Driftsinntekter	-204 635	-210 007	-262 479	-279 527	-297 008	-319 757
Sum	-14 653	-28 941	-54 925	-74 549	-90 817	-113 607

Kostra-analyse

	Karmøy	Karmøy	Haugesund	Ålesund	Larvik	Arendal	Kostragruppe	Landet	Landet
	2020	2021					10	uten	Oslo
Produktivitet									
Vann - Gebyrgrunnlag per innbygger tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb)	1 324	1 916	1 368	1 669	1 809	1 530		1 798	1 904
Vann - Gebyrinntekter per innbygger tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb)	1 504	1 598	1 321	1 643	1 745	1 507		1 782	1 860
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (kr)	2 395	2 520	2 271	3 320	2 712	3 478		2 769	3 145
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (kr)	3 490	3 470	3 620	3 394	3 722	4 360		4 208	4 430
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	2 233	2 214	2 873	2 566	2 688	2 437		2 895	4 029
Dekningsgrad									
Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje (prosent)	37,0 %	37,0 %	35,1 %	38,7 %	42,9 %	29,8 %		31,5 %	30,3 %
Andel fornyet kommunalt ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	0,5 %	0,7 %	0,7 %	0,4 %	1,0 %	0,9 %		0,7 %	0,7 %
Kvalitet									
Andel kommunalt spillvannsnett med ukjent alder (prosent)	16,0 %	16,0 %	22,0 %	20,0 %	6,0 %	1,0 %		15,0 %	15,0 %
Avløp - Andel fornyet spillvannsnett, gjennomsnitt for siste tre år (B)	0,8 %								
Estimert gjennomsnittsalder for kommunalt spillvannsnett med kjent alder (år)	29,0	29,0	37,0	33,0	34,0	30,0		34,0	34,0
Renovasjon - Andel levert til forbrenning	69,3 %	70,1 %	61,0 %	51,7 %	28,3 %	47,7 %		46,8 %	52,5 %
Renovasjon - Andel levert til materialgjenvinning inklusiv biologisk behandling	30,3 %	24,5 %	37,5 %	43,5 %	66,9 %	43,3 %		47,7 %	43,2 %
Renovasjon - Antall hentinger av avfall som inneholder matavfall, pr år	52	52	26	52	52	52		0	0
Renovasjon - Dager pr år med utvidet åpningstid for mottak av avfall	52	104	100	150		104		0	0

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Vann - Andel ledningsnett med ukjent alder	22,0 %	16,0 %	14,0 %	12,0 %	4,0 %	1,0 %	10,0 %	11,0 %	
Vann - Beregnet gjennomsnittsalder for vannledningsnett med kjent alder	28,0	31,0	34,0	33,0	29,0	31,0	34,0	33,0	
Vann - Estimert vannlekkasje per meter kommunal ledning per år (m ³ /m/år) (B)	3,9	5,6	5,9	6,2	5,8	4,3	3,6	4,4	3,7
Grunnlagsdata (Nivå 3)									
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (kr)	2 395	2 520	2 271	3 320	2 712	3 478	2 769	3 145	3 140

Gebyrer. Karmøy hadde i 2021 lavere gebyrer for både vann, avløp og renovasjon enn landsgjennomsnittet.

Gebyrene for 2022 er

Årsgebyr vann (2214 kroner i Karmøy mot 2895 hos sammenlignbare kommuner (K10).

Årsgebyr avløp (3470 kroner i Karmøy mot 4208 hos sammenlignbare kommuner (K10).

Årsgebyr avfall (2520 kroner i Karmøy mot 2769 hos sammenlignbare kommuner (K10).

Vann. I bedreVANNs kartlegging av standarden på kommunenes tjeneste i 2020 kommer Karmøy ut om lag midt på treet, med en kvalitetsindeks på 3,2 (på en skala fra 0-4). Dette er uendret fra 2018. Karmøy scorer der dårlig på alternativ forsyning og middels på ledningsnettets funksjon. På kriteriene hygienisk betryggende drikkevann, bruksmessig vannkvalitet og leveringsstabilitet får Karmøy en god score. I 2019 er det anslått at vannlekkasje per meter ledning var lavere sammenlignbare kommuner.

De tre siste årene har Karmøy i gjennomsnitt fornyet 0,7 prosent av ledningsnettets årlig. Det er likt landsgjennomsnittet.

I 2021 er det anslått at 37 prosent av kommunens vannleveranse gikk til lekkasje. Det er over landsgjennomsnittet på rundt 31,5 prosent. Estimert vannlekkasje pr km ledningsnett var høyere i Karmøy.

Renovasjon. Sammenlignet med landsgjennomsnittet har Karmøy levert mer av avfallet til forbrenning og mindre til materialgjenvinning.

Samlede investeringsutgifter til vann, avløp og renovasjon (per innbygger) var i 2021 både lavere enn landsgjennomsnittet og K10. Det er planlagt vesentlig høyere investeringsnivå i Karmøy de neste årene. Dette er begrunnet i hovedplanene på området, se egen omtale av disse.

Oppdrag for å nå mål

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
1 % utskiftet avløpsledning	<p>Årlig utskiftningstakt er satt til 1 %, som utgjør 3100 meter. Tiltak for å gjennomføre målsetning er:</p> <ul style="list-style-type: none"> Gjennomføre prosjekt som vedtatt i handlingsplan hovedplan for avløp Fellessystem skal legges om til separatsystem 	Karmøy kommune er et lavutslippssamfunn hvor naturmangfold og økosystemer blir beskyttet, gjenopprettet og fremmet
1 % utskiftet vannledning	Årlig utskiftningstakt er satt til 1 %, som utgjør 3100 meter. Tiltak for å gjennomføre	Karmøy kommune er et

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
	<p>målsetning er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gjennomføre prosjekt som vedtatt i handlingsplan hovedplan for avløp • Fellessystem skal legges om til separatsystem 	<p>lavutslippssamfunn hvor naturmangfold og økosystemer blir beskyttet, gjenopprettet og fremmet</p>
1 % utskiftet vannledning	<p>Årlig utskiftningstakt er satt til 1 %, som utgjør 4000 meter. Tiltak for å gjennomføre målsetning er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prioritere utskiftning av gammelt ledningsnett iht. handlingsplan i ny hovedplan vann • Skifte ut vannledninger samtidig som prosjekt iht. hovedplan avløp gjennomføres 	<p>Karmøy kommune er et lavutslippssamfunn hvor naturmangfold og økosystemer blir beskyttet, gjenopprettet og fremmet</p>
29 % udokumentert vannforbruk	<p>En forutsetning for tilstrekkelig kildekapasitet i fremtiden vil være å redusere mengden udokumentert vannforbruk. I samsvar med nasjonalt mål skal Karmøy kommune redusere det udokumenterte vannforbruket til 20 %. Tallet er basert på et forbruk på 150 liter per person per døgn . Måltallet for 2023 er å komme ned i 29 % udokumentert vannforbruk. Tiltak for å gjennomføre målsetningen er blant annet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fortsette arbeidet med å installere flere vannmålere på det kommunale ledningsnettet. Dette gjør det mulig å dele kommunen inn i flere målesoner, som igjen gir en mer effektiv lokalisering av udokumentert vannforbruk. Per i dag har kommunen 53 vannmålere, de fleste med kablet teknologi som knyttet dem mot kommunens overvåkningssystem. I første omgang er det behov for ca. 50 nye målere. • Arbeide for innføring av digitale vannmålere hos abonnentene. • Utvide overvåkningssystemene slik at alle unormale vannuttak/trykkøkninger på sikt skal kunne detekteres via sensorer/følere/vannmålere. Dette vil avgrense området for manuelt lekkasjesøk. • Prosjekt i hovedplan drikkevann er knyttet opp til målsettingen om 20 % udokumentert vannforbruk innen 2030. 	<p>Karmøy kommune er et lavutslippssamfunn hvor naturmangfold og økosystemer blir beskyttet, gjenopprettet og fremmet</p>
45 % materialgjenvinning	<p>Materialgjenvinningsandelen vil stige i 2023 som følge av innføring av ny kildesorteringsløsning fra januar måned. Utsatt bygging av ny gjenvinningsstasjon gjør at vi trenger lengre tid på å nå ambisjonene for materialgjenvinningsmål, men fra og med 2024 vil vi få god effekt fra både ny gjenvinningsstasjon og kildesorteringsløsning.</p>	<p>Karmøy kommune er et lavutslippssamfunn hvor naturmangfold og økosystemer blir beskyttet, gjenopprettet og fremmet</p>
Installering av 2 stykk overløpsmålere	<p>.Mange av overløpene har ikke digital overvåkning. Målet er å få tall fra overløp rett inn i overvåkningssystemet vårt.</p>	<p>Karmøy kommune er et lavutslippssamfunn hvor naturmangfold og økosystemer blir beskyttet, gjenopprettet og fremmet</p>
Installering av minst 3 nye kommunale vannmålere	<p>Videre arbeid med inndeling i soner, ved hjelp av flere kommunale vannmålere.</p>	<p>Karmøy kommune er et lavutslippssamfunn hvor naturmangfold og økosystemer blir beskyttet,</p>

Oppdrag	Beskrivelse	Mål
Utskiftning/renovering av minst 3 vann/brannkummer	Vi har over 3000 vannkummer i Karmøy kommune. For å sikre trygt vann, god tilkomst for brannvesenet og HMS for våre driftsoperatører, ønsker vi å ha fokus på å skifte ut vann/brannkummer som ikke tilfredsstiller dagens krav.	gjenopprettet og fremmet Karmøy kommune lavutslippssamfunn hvor naturmangfold og økosystemer blir beskyttet, gjenopprettet og fremmet

Tidsavgrenset bevilgning

Hovedtilsyn av vassdragsanleggene

tilsyn flyttet fra 2022 til 2023

Redusert renovasjonsavgift i en termin

Selvkostfond renovasjon ble i budsjett for 2022 redusert med 6,5 mill kr for at Karmøy Kommune ikke skal ha fondsmidler eldre enn 5 år. Reduksjonen skulle gjøres ved at abonnentene fikk redusert en renovasjonsavgift i en termin i 2022. Det er i etterkant av dette vedtaket kommet krav fra statsforvalter på avslutning av deponi som har store vedlikeholdskostnader for Karmøy Kommune og disse midlene blir derfor omdisponert til å dekke deler av deponikostnadene. Avsetningen på 6,5 mill kr er en engangskostnad som kun gjelder for 2022 og må derfor krediteres i 2023-2026 rammene.

Tildekking av deponi 2 Borgaredalen

Som følge av ny driftstillatelse fra Statsforvalteren, går deponi 2 (dagens deponi) over fra ordinært deponi til inert deponi. Det betyr strengere krav til hva som kan legges på deponiet, og krav til å tette laget mellom dagens deponimasser og det som skal deponeres framover. Hele deponiet skal derfor tildekkes etter spesifikke krav, før man kan fortsette med videre deponidrift for framtiden etter nye retningslinjer. Det blir også endret metodikk for uttak av deponigass.

Nye tiltak

Hovedplan avfall - driftskonsekvens av investering

Hovedplan avfall er nå midt i planperioden, og flere tiltak er under implementering.

Ny kildesorteringsordning starter i 2023, og en driftskonsekvens av det medfører økte utgifter til poser og sekker som skal leveres ut til abonnentene. Videre vil den nye driftstillatelsen medføre nye oppgaver, økt oppfølging, prøvetaking og analyse av særlig deponi og sigevann. Nye oppgaver krever en kombinasjon av økt bemanning og økt kjøp av tjenester. Fokus på kostnadseffektive løsninger fører til at økningen i driftsutgifter blir mindre enn hva man ellers måtte ha påberegnet for å møte nasjonale krav til utsortering og krav i driftstillatelsen fra Statsforvalteren. Den nye kildesorteringsordningen medfører bedre kobling mellom abonnementsregisteret og beholderne innbyggerne setter ut til tømming. Endring av renovasjonsforskrift samt vask av abonnementsregisteret har identifisert nye abonnenter som vil gi økte inntekter.

Hovedplan avløp - driftskonsekvens av investering

Driftskonsekvens av investering er knyttet til hovedplan avløp 2016-2020 og 2021-2027.

Driftskonsekvens av hovedplan avløp har en økning fra 2024 knyttet til Åkrehamn renseanlegg. Åkrehamn renseanlegg vil stå ferdig vinteren 2023/2024 og det er derfor estimert en helårseffekt på

driftskonsekvenser i 2024. Det var ikke tatt høyde for dette fullt ut i vedtatt driftskonsekvens. Norconsult har beregnet driftskostnadene for renseanlegget og det er disse tallene som ligger til grunn for de økte utgiftene fra 2024. 250 000 kroner av økningen gjelder bemanning. Resterende er knyttet til teknisk drift og vedlikehold.

Hovedplan drikkevann (planprosjekt 2021-2027) - driftskonsekvens av investering

Driftskonsekvens av investering er i henhold til vedtatt hovedplan drikkevann, [kommunestyresak 106/20 Hovedplan drikkevann](#). Tiltak i 2023 som vil gi økningen er nytt høydebasseng Håvik og nytt høydebasseng Arareir. Tall for disse er lagt inn med 2 % av investeringen. Fullt utslag for disse driftsutgiftene kommer først medio 2024.

Nye gjenvinningsstasjon Borgaredalen - driftskonsekvens av investering

Tiltaket gjelder den driftsmessige merkostnaden knyttet til ny gjenvinningsstasjon i Borgaredalen.

Driftskonsekvensen inneholder utgifter til renhold, service og vedlikehold, vedlikehold av grøntområder, strøm, forsikring og en 50 % stilling som driftsoperatør. Økte inntekter fra næring bidrar positivt.

Påbygg pumpeverksted- driftskonsekvens av investering

Tiltaket gjelder den driftsmessige merutgiften etter påbygg på pumpeverkstedet står ferdig. Dette er merutgifter til strøm, avgifter og forsikring.

Rammeøkning drivstoff

Rammeøkning økte priser drivstoff

Den ekstraordinære prisveksten på drivstoff fra 2021 til 2022 påvirker drivstoffutgifter på VAR. Prisøkning på diesel fra desember 2021 til og med mars 2022 var på 30,3%. I tillegg varsler leverandører om ytterligere prisendringer, og helst at prisene skal anslås kvartalsvis. Dette gir oss en kortere horisont og det gjør det vanskeligere å estimere fremtidig pris. Budsjettet er økt for å rigges til 2023 i tråd med informasjon fra leverandører og avviksanalyse for drivstoffutgifter akkumulert i inneværende år.

Rammeøkning kjøp av tjenester

Rammeøkning økte priser for kjøp av tjenester - renovasjon og slam

Leverandører har varslet at deres underleverandører har vansker grunnet prisøkninger. De varsler en kortere horisont på prisjustering fremover, og Karmøy Kommune har godkjent dette som midlertidig endring til situasjonen stabiliserer seg. Det er derfor behov for å øke driftskostnadene til kjøp av tjenester innen selvkostområdene renovasjon og slam for 2023.

Rammeøkning strømpris

Rammeøkning strømpris fra 83 øre/kWh til 129 øre/kWh

Det er innhentet anbefaling for neste års strømpris inkl. nettleie fra Fjordkraft. Anbefalingen er å budsjettere med 129 øre per kWh for 2023 og på bakgrunn av det så er det budsjettert med økning fra tidligere vedtatt budsjettert pris på 83 øre per kWh til 129 øre per kWh for 2023.

Rammeøkning økte priser vedlikehold

Rammeøkning økte priser vedlikehold

Prisstigning på vedlikehold har vært vesentlig siden slutten av 2018 og frem til idag. Statistisk sentralbyrås indeks viser en prisvekst på 17% mellom 4.kvartal 2018 og til 1.kvartal 2022. For å ivareta nødvendig vedlikehold i VAR så må budsjettpostene økes i tråd med den utviklingen som har vært og som varsles fremover.

Rensing av sigevann fra deponi - driftskonsekvens av investering

Driftskonsekvenser av renseanlegget knyttes til drift, prøvetaking, analyse, konsulentbistand og behandling av miljøgiftene som samles opp av renseanlegget. Det knyttes noe usikkerhet til effekt og hva som er beste driftsmåte, så kostnadene vil være høyere det første driftsåret til driften er optimalisert. Analyseresultatet vil være avgjørende for om slammet fra anlegget kan legges tilbake til deponiet, eller om det må transporteres bort for behandling.

Rådgiver vannmiljø i Ressurs og utvikling vedtatt 2022

Rådgiver vannmiljø i Ressurs og utvikling vedtatt 2022

Sektor VAR har behov for en miljø rådgiver på vannmiljø fra 2022. For at Karmøy Kommune skal ha godkjente utslipp må det snarest starte søknadsprosess da arbeidet er svært omfattende.

Oppgaver til rådgiver vil omfatte:

-søknader om utslippstillatelse kommunale utslipp etter forurensingsforsk.kapittel13 (utslipp med mindre enn 10 000 personer tilknyttet). Det er ca 50 kommunale utslipp pr dd som etter planen vil bli sanert til 11 utslipp.

-videre vil krav gitt i utslippstillatelse kapittel 14 (utslipp med mer enn 10 000 personer tilknyttet) gitt av statsforvalter kreve oppfølging.

-krevende søknadsprosesser pågår for områdene Norheim og Kopervik.

-overse at ny kravene til ny utslippstillatelse fra statsforvalter for sigevannutslipp i Borgardalen oppfylles.

-Påse at Karmøy Kommune overholder og dokumenterer krav fra statsforvalter.

Innsparing

Endring avsetning til/fra selvkostfond

VAR er et selvkostområde. Dette avstemmes mot bruk eller avsetning til selvkostfond. Det tas sikte på å jevne ut gebyrveksten noe mellom år. Avsetning til og bruk av selvkostfond kan derfor variere. De siste årene frem til 2021 har renten vært lavere enn budsjettet. Dette har ført til avsetting av overskudd til selvkostfond.

Vann

Man er i tråd med selvkostreglementet samtidig så man har en jevn gebyr økning for innbyggerne fra 6,1% til 12,2% i planperioden.

16 mill. kroner fondsmidler på vann vil overstige 5 års regelen ila budsjettperioden 2023-2026 forutsatt at rentene ikke øker mer enn prognose. Det er derfor budsjettet med en gradvis nedbygging av selvkostfond på vann over perioden.

Avløp

2022 prognosen er en forutsetning for budsjett 2023-2026 og det er estimert et negativt resultat for å bruke gamle fondsmidler. Det er videre 4,7 mill. kroner fondsmidler på avløp som overstiger 5 års regelen i budsjettperioden 2023-2026 forutsatt at renten ikke øker mer enn prognosen tilsier. Det legges opp til en nedbygging av selvkostfond i hele perioden for å være i tråd med selvkostreglementet. En konsekvens er høyere gebyrøkning i 2023-2024 for så å kunne justere det ned i 2025-2026.

Renovasjon

2022 prognosen på renovasjon har et negativt resultat på 8,5 mill. kroner, det for å ta ned selvkostfondet med gamle fondsmidler fra 2016. I tillegg er det gamle fondsmidler også resten av perioden som tilsier at renovasjon også må bygge ned selvkostfondet i hele budsjettperioden forutsatt at renten ikke øker mer enn prognosen for å være i tråd med selvkostreglementet.

Slam

For tjenesteområdet slam er det gamle fondsmidler som brukes for å bygge ned selvkostfondet. Det er imidlertid ikke mulig å få brukt alt i 2022, det vil derfor være gjenstående gamle midler på slam som brukes i 2023. Konsekvensen er at gebyrene ikke trenger å settes opp til 49% som vedtatt budsjett for 2023, men må settes opp til 30% i 2024 for å hente inntekter som dekker slam kostnadene det året. På slam som på de andre tjenesteområdene legges det på bakgrunn av 5 års regelen opp til nedbygging av selvkostfondet.

Etterdriftsfond splittes mellom næring og husholdning

Det blir avsatt 762 000 per år til etterdriftsfond for deponi. Etter revidering av nøkkelfordeling basert på bruk av deponi ved årsoppgjør for 2021 ble det besluttet at fordelingen endres og 555 000 trekkes fra næring og ikke renovasjon for neste budsjettperiode.

Gebyrdring vann, avløp og renovasjon

Samlet oversikt over gebyr og endringer finnes i gebyrregulativet som er lagt ved budsjettet.

VAR er et selvkostområde. Det er lagt inn økte inntekter i tråd med tidligere vedtak om prisutvikling på VAR-området i henhold til vedtatte hovedplaner på vann og avløp, og på avfallsstrategien.

Prognosen for rente som ble brukt i vedtatt økonomiplan 2022-2025 viser seg å være for lav. For å innhente økte renter må avløpsavgiftene økes mer enn forutsatt.

Vann og avløp

Hovedplanene vann og avløp legger opp til nedbygging av selvkostfond i planperioden. Dette er i tråd med selvkostforskriftens 5 års regel, og bidrar til å ha en jevn økning i gebyr på vann i planperioden der de store investeringene kommer mot slutten av perioden.

Fra og med 2022 ble en høyere andel av finansieringen gjennom årsgebyrene for vann og avløp hentet fra variabel del kontra fast del. For budsjett 2023 så justeres fast del ned med ytterligere 2% til 48%. Dette reduserer gebyrøkningen med 0,7% på vann og 0,3% på avløp. Det er også med på å bidra til en mer rettferdig fordeling av kostnadene for forbruker.

På avløp må gebyret justeres litt høyere i 2023 og 2024. Det er en todelt grunn for det. Swap renten har steget med 1,5% fra fjorårets forutsetning for budsjett til inneværende års forutsetning for budsjett. Dette utgjør 8 mill. kroner i direkte kapitalkostnader. Den andre grunnen er en konsekvens av

bruk av gamle fondsmidler som oversteg 5 år i 2020 og 2021 til finansiering av driftsutgifter. Finansiering av driftsutgiftene må i 2023 i sin helhet hentes inn over avgiftene.

På vann er gebyret i tråd med vedtatt økonomiplan 2022-2025 for 2023.

Renovasjon og slam

Renovasjon starter med ny ordning fra 01.01.2023 og det blir differensierte gebyrer.

På slam er inntekten redusert grunnet gamle fondsmidler som må brukes i 2023. I tillegg til avvik i 2021 prognose mot reelt resultat, og prognose for 2022 mot vedtatt budsjett.

MO-senter og administrasjonslokaler - driftskonsekvens av investering

Ombygging av Kopparen til MO senter og kontorplasser er planlagt ferdigstilt i 2023. Samlet driftskonsekvens i 2023 er beregnet til -377 000 kroner (besparelse). Helårseffekten fra år tre er beregnet til -772 000 kroner (besparelse). Forutsetninger som ligger til grunn for beregnet driftskonsekvens er knyttet til bortfall av leieutgifter, økte driftskostnader og utleie av lokaler.

Driftskonsekvensen (besparelsen) i 2023 er fordelt på følgende tjenestoområder:

Administrasjon	1 483 000 kroner
Helse	-1 065 000 kroner
Omsorg	-325 000 kroner
Sosial	-410 000 kroner
Næring	-60 000 kroner

Nye lokaler til renovatørene - driftskonsekvens av investering

Målet med investeringsprosjektet er å tilrettelegge for at renovatørene kan lokaliseres i Borgaredalen fremfor dagens løsning med leide lokaler på Bygnes. Driftskonsekvensen gjelder bortfall av leieutgifter.

Nye renovasjonsbiler og tilbringerbil - driftskonsekvens av investering

De nye renovasjonsbilene vil ha en positiv driftskonsekvens sammenlignet med dagens bilpark. Hovedsakelig knyttet til mer kostnadseffektiv logistikk med doble avfallskamre og lavere vedlikeholdsutgifter, samt lavere drivstoffutgifter. De nye bilene kjører på klimanøytral biogass. Siden bilene ikke leveres før våren 2023, må man kjøre med ekstra bemanning de første månedene i 2023 for å håndtere den nye kildesorteringsordningen.

Prisjustert tilknytningsgebyr

Tilknytningsgebyr i Karmøy Kommune er lavere enn sammenlignbare kommuner. Tidligere år har tilknytningsavgiften blitt justert i tråd med årsgebyrene, men for perioden 2023-2026 er de justert opp med 20%. Dette utgjør en pris på 8400 NOK på tilknytningsgebyr for vann og 11 000 NOK i tilknytningsgebyr for avløp.

Reduksjon av strømforbruk - VAR

Strømforbruket er i hovedsak knyttet til produksjon av drikkevann og pumping av avløpsvann, der regnvann ikke er separert fra kloakken.

Pågående arbeid tilknyttet vedtatte hovedplaner vil føre til lavere strømforbruk. Separering av fellesledninger for avløp og overvann vil gjennomføres etter et mål om 1 % utskiftning av avløpsledningsnett et år. Det skal årlig skiftes ut 2 pumpestasjoner som vil gi mer energieffektiv drift. Reduksjon av lekkasjer fra vannledningsnett vil gi lavere produksjon av drikkevann og lavere energibehov. For 2023 er målsetningen å redusere udokumentert vannforbruk til 29 %. Feilsøkere

sporer opp feilkoblinger på kloakkledningene som fører regnvann inn til pumpestasjoner, og dette arbeidet vil medføre reduksjon i behov for pumping og strømforbruk.

Ytterligere planlagte tiltak for å redusere strømforbruket:

- Senket temperatur på avløp pumpestasjoner til 10 grader. Tiltaket er utført fra og med høsten 2022.
- Skifte til leddpærer i Borgaredalen Miljøpark.
- Omprioritere utskiftning av ledningsanlegg, identifisere ledninger med mye regnvannstilførsel.
- Gjennomgang av VAR sine bygg med byggdrift eiendom, forslag til enøk tiltak.
- Be ansatte komme med strømsparingstiltak, vurdere premiering av gode tiltak.
- Kommunisere ut til innbyggere og næringene om sammenhengen mellom vannsparing og strømsparing.

Effekt av samtlige tiltak er fra og med budsjett 2023 satt til 424 000 kroner, som er 5 % av samlede strømutgifter eks. strømutgifter som dekkes av Norsk Hydro

Reduksjon salg av vann til Tysvær Kommune

Karmøy Kommune selger vann til Tysvær kommune og det budsjetteres årlig med det. Det kan ikke legges til grunn at Tysvær vil ha det samme behovet for å kjøpe vann fra Karmøy videre frem i tid, men fjorårets budsjetterte nedgang var for stor. Det forutsettes fortsatt at inntektene vil gå ned fra 2022, men ikke like mye og like fort som antatt ifjor på samme tid.

Volumendring vann, avløp og renovasjon

Volumendring består av en jevn økning av abonnenter årlig. Estimater er bygget på erfaring fra tidligere år og et estimat på utviklingen de påfølgende 4 årene.

På renovasjon er det noe høyere volumvekst enn på vann og avløp da den nye avfallssorteringsordningen tilsier at man får avdekket flere abonnenter som skal inkluderes.

Økning volum på tilknytningsgebyr

Estimerer 120 tilknytninger årlig for 2023-2026. Det er en økning på 60 stk fra tidligere vedtatt budsjett.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

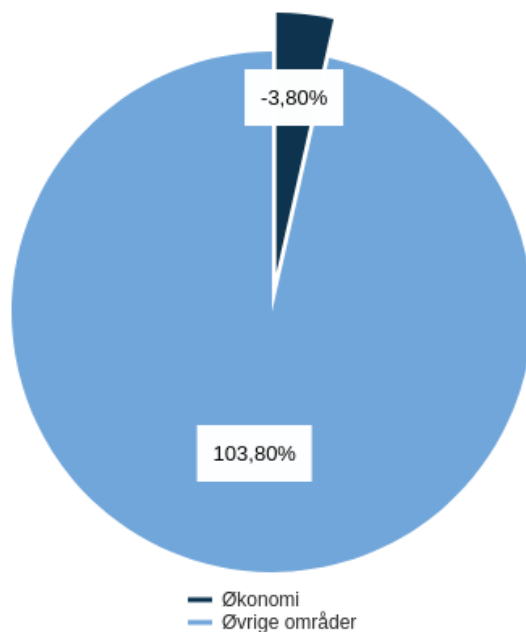
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan						Sum øvrige år				Investeringsfase	
		Øre fin.	Netto prosjekt utgift	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032		
VAR															
Anleggsmaskiner - Borgaredalen	2023	0	7 200	5 200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Gjennomføring
Biler og maskiner, vann og avløp	Årsbevilgning			2 595	1 650	0	1 650	1 650	0	825	825	825	0		
Hovedplan avfall (planprosjekt)	2027	0	42 567	24 895	600	1 000	1 000	1 180	0	0	0	0	0	0	
Hovedplan avløp (planprosjekt 2016-2020)	2023	0	363 924	17 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Hovedplan avløp (planprosjekt 2021-2027)	2027	0	683 000	147 000	149 000	133 000	101 000	49 133	0	0	0	0	0	0	

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Investeringsprosjekter	Ferdig år	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan							Sum øvrige år				Investeringsfase
		Øre	Netto m. prosjekt fin. utgift	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032		
Hovedplan avløp (planprosjekt 2028-2034)	2034	0700 000	0	0	0	0	0	0	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000		
Hovedplan drikkevann (planprosjekt 2021-2027)	2027	0679 073	102 000	104 000	131 000	98 000	89 220	3	0	0	0	0	0		
Hovedplan drikkevann (planprosjekt 2028-2034)	2034	0525 000	0	0	0	0	0	0	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000		
Kopervik renseanlegg	2026	0200 000	8 600	17 000	85 000	85 000	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling	
Ny gjenvinningsstasjon Borgaredalen	2023	0 79 360	52 557	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Prosjektering	
Nye lokaler til renovatørene	2024	0 2 000	0 2 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling	
Påbygg pumpeverksted, vann og avløp	2023	0 4 550	4 200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling	
Renovasjonsbiler og tilbringerbil	2023	- 15 600	16 440	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	OGjennomføring	
Rensing av sigevann fra deponi	2023	0 20 000	16 420	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Prosjektering	
Reservevannsforsyning	2031	0800 000	1 309	6 500	45 000	125 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	21 500	0	Konseptutvikling	
Utvidelse av lagringsplass, sentrallager vann og avløp	2023	0 1 100	1 100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling	
Vann og avløpsutbygging Kolnes	2025	0 21 600	5 792	10 000	5 000	0	0	0	0	0	0	0	0	Konseptutvikling	
Sum VAR		- 4 144 914	405 108	290 750	400 000	411 650	291 186	325 000	325 825	325 825	197 325	175 000			

Økonomi

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt Budsjett Forrige år	-180 683	-180 683	-180 683	-180 683
Sum Kostra-korrigeringer	9	9	9	9
Sum Lønns- og prisvekst	-44	-30	-30	-30
Sum Avskrivninger	-940	-940	-940	-940
Sum Pensjonsendringer	-116 959	-115 961	-111 107	-101 755
Tekniske justeringer	-117 934	-116 922	-112 068	-102 716
Konsekvensjustert ramme	-298 617	-297 605	-292 751	-283 399
Nye tiltak				
Bosettingsbudsjett	-27 908	-19 337	-19 337	-19 337
Økning av energipriser	48	48	48	48
Sum Nye tiltak	-27 860	-19 289	-19 289	-19 289
Innsparing				
Kommunal kontantstøtte - reduksjon	-185	-185	-185	-185
Rådmannens prosjektpott - European	-480	0	0	0
Sum Innsparing	-665	-185	-185	-185
Nye tiltak	-28 525	-19 474	-19 474	-19 474
Ramme 2023-2026	-327 142	-317 079	-312 225	-302 873

Sammenheng budsjett

Sektor "Økonomi" er en oppsamling av diverse poster som består av Kostra funksjonene for regnskapstekniske poster for pensjon (Kostra funksjon 170-173, Premieavvik, amortisering premieavvik, premiefond mv), funksjon 180 diverse fellesfunksjoner (Sivilforsvar, eldreråd, tap på fordringer mv), funksjon 285 tjenester utenfor kommunalt ansvarsområde (i hovedsak utgifter til kommunal kontantstøtte og private veier), funksjon 850 der inntektene for bosetting føres, samt funksjonene 800-

899 der hvor de inntektene og utgiftene ikke inngår i budsjettskjema 1A, hvilket i all hovedsak er motpost avskrivninger. Disse må ses i sammenheng med endring i avskrivningene på de ulike tjenestesektorene, og har ingen netto resultateffekt.

Budsjettet for 2023 er på -327,1 mill. kroner:

- Motpost avskrivninger (-133,3 mill. kroner)
- Regnskapstekniske pensjonsposter (-145,8 mill. kroner)
- Inntekter bosettingsbudsjett (-51,2 mill. kroner)
- Diverse fellesfunksjoner (2,7 mill. kroner)
- Annet (0,5 mill. kroner)

De to største endringene fra 2022 er for regnskapstekniske pensjonsposter og for bosettingsbudsjettet:

- Pensjonspostene består i hovedsak av pensjonspremier som føres på de respektive tjenestesektorene, samt en regnskapsmessig "premieavvik" som utgjør forskjellen mellom hva kommunen skal betale av premier, og hva kommunen netto skal bokføre etter egne regler i det enkelte regnskapsår. Denne netto pensjonskostnaden er relativt stabil, mens forholdet mellom premiene og premieavviket kan variere mye mer mellom år - og også i løpet av det enkelte budsjettåret. Tidligere års premieavvik skal belastes regnskapet over flere påfølgende regnskapsår, gjennom såkalt amortisering av tidligere års premieavvik. I denne sektoren blir inntekter og utgifter knyttet til premieavvik, amortisering av tidligere års premieavvik, bruk av premiefond og en del andre sentrale pensjonskostnader ført. Endringer som er knyttet til pensjon i de respektive tjenesteområdene er synliggjort i hovedtabellen i hvert tjenesteområde.
- Bosettingsbudsjettet sine inntekter var tidligere plassert under sentrale inntekter, men fra 2023 er disse inntektene lagt ut på helse og omsorgsetaten som også har budsjettansvaret for utgiftene. Siden dette finansieres gjennom statstilskudd havner det under tjenesteområdet 18 Økonomi.

Høsten 2022 er det 6 familier som mottar kontantstøtte for 6 barn totalt. Da etterspørselen etter tjenesten er lav, foreslås det fra og med 2023 å redusere avsatte midler til dette tiltaket, slik at budsjett er i tråd med etterspørselen.

Rådmannens prosjektpott (til igangsetting av prosjekter som skal bidra til en positiv utvikling av den kommunale driften, jf. budsjett og økonomiplan 2015-2018) ligger i utgangspunktet under diverse fellesfunksjoner. I samsvar med egen fullmakt benyttes disse midlene på andre funksjoner.

Avsetning lønnsoppgjør

Lønnsoppgjøret for 2023 er lagt inn med en ramme på 65,931 mill. kroner med grunnlag i en årslønnsvekst på 4,2 prosent. Fordelingen av lønnsoppgjøret mellom tjenesteområdene kan variere fra år til år. Det er av den grunn lag inn et forslag til vedtak at rådmannen gis fullmakt til å foreta budsjettreguleringer innenfor rammen av budsjettet for lønnsoppgjøret på tvers av tjenesteområdene.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
2021	2022	2023	2024	2025	2026

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	-150 101	-28 167	-145 237	-144 239	-139 385	-130 033
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	362	2 631	2 262	2 756	2 756	2 756
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	405	457	483	483	483	483
Overføringsutgifter	1 062	523	361	361	361	361
Finansutgifter	401 593	287 280	290 970	326 340	351 680	375 100
Sum Driftsutgifter	253 322	262 724	148 839	185 701	215 895	248 667
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-3	0	0	0	0	0
Refusjoner	-629	-675	-711	-711	-711	-711
Overføringsinntekter	-2 761 894	-2 693 406	-2 898 090	-2 906 819	-2 904 819	-2 914 519
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-274 856	-316 800	-357 610	-347 610	-341 410	-350 310
Sum Driftsinntekter	-3 037 382	-3 010 881	-3 256 411	-3 255 140	-3 246 940	-3 265 540
Sum	-2 784 060	-2 748 157	-3 107 572	-3 069 439	-3 031 045	-3 016 873

Kostra-analyse

	Karmøy	Karmøy	Haugesund	Ålesund	Larvik	Arendal	Kostragruppe	Landet	Landet
	2020	2021					10	uten	Oslo
Prioritet									
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (B)	15,5 %	16,2 %	12,6 %	0,3 %	14,7 %	6,3 %	12,5 %	13,4 %	13,7 %
Eiendomsskatt i prosent av brutto driftsinntekter (B)	4,0 %	3,6 %	3,2 %	2,1 %	0,0 %	3,5 %	3,2 %	2,9 %	3,0 %
Økonomi									
Frie inntekter i kroner per innbygger (B) **)	56 036	60 977	62 155	62 349	62 528	59 677	59 940	65 717	63 071
Langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser Beløp per innbygger (kr)	64 516	67 419	81 208	119 250	105 733	120 529	108 812	108 487	111 189
Langsiktig lånegjeld korr for pensjon per innbygger	64 516	67 419	81 208	119 250	105 733	120 529	108 812	108 487	111 189
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (B)	4,0 %	5,0 %	3,4 %	0,4 %	6,0 %	4,1 %	3,7 %	4,3 %	4,2 %
Netto lånegjeld i kroner per innbygger (B)	51 753	53 578	63 456	94 024	87 614	98 774	89 770	86 231	90 299
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (B)	64,8 %	62,0 %	70,7 %	101,5 %	97,9 %	104,4 %	97,0 %	87,3 %	93,0 %
Grunnlagsdata (Nivå 3)									
Differensiert skattesats for bolig- og fritidseiendommer (per 1000)	2,80	2,80	4,00			4,00			
Eiendomsskatt annen eiendom	3,1 %						2,0 %	1,7 %	1,7 %
Andel av brutto driftsinntekter (prosent)									
Eiendomsskatt boliger og fritidseiendommer Andel av brutto driftsinntekter (prosent)	0,9 %						1,8 %	1,5 %	1,6 %
Generell eiendomsskattesats (per 1000)	7,00	7,00	4,80			3,70			
Hva er størrelsen på bunnfradraget? (kr)	935 000	935 000	600 000			150 000			

**) Justert for utgiftsbehov

Det vises generelt til eget kapittel om finansielle måltall og supplerende indikatorer.

Lånegjeld per innbygger: Karmøy har lavere netto lånegjeld per innbygger enn gjennomsnittet i sammenlignbare kommuner (K10). Dette er konserntall, som inkluderer gjeld kommunene har gjennom interkommunale selskaper og lignende. I treårsperioden fra 2018 til 2021 økte langsiktig lånegjeld per innbygger med rundt 24 prosent i Karmøy (10344 kroner per innbygger).

Tilsvarende tall for K10 var 19 prosent og 14560 kroner per innbygger. Det vil si en lavere lik vekst i kroner, men en høyere vekst i prosent for Karmøy, siden Karmøy startet med et lavere gjeldsnivå. Det må her også tas i betraktning at Karmøy har hatt en svakere befolkningsutvikling enn sammenlignbare kommuner, noe som antakelig har bidratt til å øke investeringsbehov mer i K10 enn i Karmøy.

Netto lånegjeld er lånegjeld fratrukket utlån fra kommunene. Karmøy kommune har gitt et ansvarlig lån til Haugaland Kraft og Haugaland Næringspark.

Disposisjonsfond. Gode regnskapsresultater både i Karmøy og i kommunesektoren for øvrig de siste årene, har medført en styrking av kommunenes økonomiske reserver i form av disposisjonsfond. For 5-10 år siden hadde Karmøy betydelig lavere disposisjonsfond enn sammenlignbare kommuner, men per 2021 har Karmøy noe høyere disposisjonsfond. Det budsjetteres med å bruke fondsmidler til å finansiere investeringer fremover.

Eiendomsskatt. Karmøy har forholdsvis høyere inntekter fra eiendomsskatt enn sammenlignbare kommuner, noe som i noen grad kompenseres for at Karmøy i utgangspunktet har et lavere nivå på de frie inntektene (skatt og rammetilskudd). Det er særlig eiendomsskatt på annen eiendom som trekker opp for Karmøys vedkommende (inkl. såkalte «verk og bruk»), mens eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendom er lavere. Sistnevnte skyldes at Karmøy har en forholdsvis lav skattesats (2,8 promille) på bolig- og fritidseiendom, samt et av landets høyeste bunnfradrag. Den generelle skattesatsen, som gjelder næringseiendom mv, er på maksimalsatsen 7 promille.

Nye tiltak

Bosettingsbudsjett

Situasjonen i Ukraina medfører en stor flyktningstrøm til Norge. Budsjettet legger opp til å bosette 200 personer i 2022, deretter går bosettingene til 45 de påfølgende årene. De 200 bosatte fra 2022 vil reduseres litt for hvert år i hele økonomiplanperioden. Budsjettet for antall bosatte revideres når ny anmodning foreligger og når antall personer som blir boende for 2023 er mer oversiktlig. Fortsetter situasjonen i Ukraina er det høyst sannsynlig at budsjettet må skrives opp for perioden. Siden bosettingsbudsjettet finansieres gjennom statstilskudd havner det under tjenesteområdet 18 Økonomi.

Økning av energipriser

Vesentlig knapphet på energivarer i Europa har over lengre tid har gitt uvanlig høye priser på energivarer, bl.a. på strøm.

Kommunestyret vedtok i sak 64/22 å øke budsjettet til energiutgifter med 21,5 mill. kroner for 2022. Som grunnlag for denne økningen lå et prisestimat fra kommunens strømleverandør for 2022 for strømudgifter på 147 kroner per kWh inkl. nettleie. For 2022 blir 70 % av forventet strømforbruk betalt etter sikringspris, hvilket er svært gunstig med hensyn til utgiftsnivå gitt det høye prisnivået i spotmarkedet. Fremskrevet prognose gitt fra kommunens strømleverandør tilsier at vi vil få en besparelse på rundt 32 mill. kroner i 2023 grunnet sikringshandelsavtalen.

I budsjettet for 2023 legges det til grunn en strømpris med utgangspunkt i Nasdaq Electricity Nordic 25. oktober 2022, skjønnsmessig justert til sone 02 og tillagt 46 øre i nettleie per kWh. Budsjettet strømpris er på denne bakgrunn satt til 221 øre per kWh.

På grunn av prisøkning, er det samlede budsjettet for energiutgifter økt med 45,1 mill. kroner for 2023.

Innsparing

Kommunal kontantstøtte - reduksjon

Høsten 2022 er det 6 familier som mottar kontantstøtte for 6 barn totalt. Da etterspørselen etter tjenesten er lav, foreslås det fra og med 2023 å redusere avsatte midler til dette tiltaket, slik at budsjett er i tråd med etterspørsel.

Rådmannens prosjektpott - Europan

Rådmannens prosjektpott reduseres i 2023 med 480 000 kroner for å finansiere Europan-søknad.

Europan-konkurransen er en internasjonal og åpen konkurranse for arkitekter, landskapsarkitekter og byplanleggere under 40 år. Temaet for Europan 17 – Living Cities 2 er «Care», og er en oppfordring til tverrfaglig undersøkelse av fremtidens byer og tettsteder i en tid preget av kriser: FNs klimapanel har erklært kode rød for menneskeheten.

Karmøy kommune ble oppfordret til å søke av Europan Norge, og administrasjonen vurderte at dette kunne være et godt verktøy for å jobbe konkret med samfunnsdelens satsningsområder. Særlig satsningsområdene knyttet til Bærekraftige byer og tettsteder og Samarbeid for å nå målene. En deltakelse i Europan vil gi gode rammer for økt samskaping mellom privat næringsliv og det offentlige. I tillegg til at Karmøy kommune kan forvente gode ideer og innspill til den videre utviklingen av Åkrehamn, er kanskje den største gevinsten at deltakelse i Europan er et samskappingsprosjekt hvor fylket, kommunen og de private deltar.

Dette tiltaket er en oppfølging av KST vedtak 71/22.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Ferdig år	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan										Sum øvrige år	Investeringsfase		
		Ørem . fin.prosjekt utgift	Netto	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032				
Økonomi																	
Egenkapitalinnskudd KLP	Årsbevilgning			8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	Årsbevilgning			19 500	16 500	16 500	16 500	16 500	16 500	16 500	16 500	16 500	16 500	16 500	16 500	16 500	
Universell utforming (planprosjekt)	2023	0	16 150	4 800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Sum Økonomi		0	16 150	32 300	24 500	24 500	24 500	24 500	24 500	24 500	24 500	24 500	24 500	24 500	24 500	24 500	

Vedlegg

Tilskuddsliste

Nedenfor følger det en oversikt over tilskuddsordninger i Karmøy kommune. Dette gjelder faste årlige tilskudd og søknadsbaserte tilskuddsordninger.

Ordforklaring

- "**Årlig bevilgning**": Faste tilskuddsposter som utbetales årlig uten ny politisk eller administrativ behandling.
- "**Søknadsbasert politisk**": Tilskuddsordningen hvor den årlige fordelingen av tilskuddsrammen behandles av politisk organ i Karmøy kommune.
- "**Søknadsbasert adm**". Tilskuddsordning hvor rådmannen har fullmakt til å fordele midler gjennom året etter fullmakt, egne retningslinjer eller andre føringer.

Budsjettområde	Tilskuddsordning	Budsjett 2022	Forslag 2023	Type	Beskrivelse
Tjenesteområde 1 administrasjon					
100 Politisk styring	Partistøtte	273 000	283 000	Årlig bevilgning	Årlig bevilgning, fordeles i tråd med kommunalt vedtatt reglement.
120 Administrasjon	Lokalmiljøgrupper	277 000	287 000	Søknadsbasert / adm	Tildeles administrativt etter årlige søknader.
Tjenesteområde 4 Kultur					
231 Aktivitetstilbud barn og unge	Skolekorps	500 000	500 000	Årlig bevilgning	Årlig bevilgning som tildeles skolekorps etter en egen fordelingsnøkkel.
231 Aktivitetstilbud barn og unge	Frivillige lag utenom idrett	1 022 000	1 078 000	Søknadsbasert / politisk	Tilskuddsordning for frivillige lag og foreninger utenom idrettsorganisasjoner.

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

					Tildeles etter sak i hovedutvalg oppvekst og kultur
231 Aktivitetstilbud barn og unge	Aktivitetskortet	610 000	643 000	Søknadsbasert / adm	Dekning av kontingenter, egenandeler, cuper ol. Tildeles administrativt etter egne retningslinjer.
231 Aktivitetstilbud barn og unge	Frilager Haugalandet		150 000	Årlig bevilgning	Tilskudd til Frilager Haugalandet
370 Bibliotek	Tiltak knyttet til bibliotek	10 000	10 000	Søknadsbasert / adm	Tiltak i samarbeid med frivillige organisasjoner
373 Kino	Karmøy kino	790 000	969 000	Årlig bevilgning	Driftstilskudd til Karmøy Kino
375 Museer	Private museer og fartøy	1 250 000	1 305 000	Årlig bevilgning	Faste driftstilskudd til private museer/fartøy.
375 Museer	Prosjektmidler museumssektoren	208 000	208 000	Søknadsbasert / adm	Prosjekter innen museumssektoren
377 Kunstformidling	Kunst- og formidlingsprosjekter	121 000	125 000	Søknadsbasert / adm & politisk	Kunst- og formidlingsprosjekter i regi av kunstnere og organiasjoner
377 Kunstformidling	Festivaltilskudd	318 000	330 000	Årlig bevilgning	Festivaltilskudd
377 Kunstformidling	Kunst- og kulturprosjekter	105 000	108 000	Søknadsbasert / politisk	Kunst- og formidlingsprosjekter i regi av kunstnere og organiasjoner
385 Andre kulturaktiviteter	Frivilligsentraler	1 363 000	1 363 000	Årlig bevilgning	Driftstilskudd til frivilligsentraler. Statlig finansiering av frivilligsentraler ble overført til kommunene for et par år siden. Dette

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

					er reversert i statsbudsjettet for 2021. Den kommunene tilskuddsposten er dermed redusert tilsvarende i 2021. Av tilskudd i 2022 på 1 363 000 kroner er 878 000 kroner dekket med statlig tilskudd
385 Andre kulturaktiviteter	Kulturtiltak til eldre	179 000	186 000	Søknadsbasert / politisk	Tilskudd til frivillige organisasjoner med kulturtiltak overfor eldre. Årlig søknad. Fordeles av eldrerådet.
385 Andre kulturaktiviteter	Prosjekttilskudd utenfor ordinære tilskuddsordninger	56 000	58 000	Søknadsbasert / politisk	Tiltak/prosjekter som faller utenfor gjeldende tilskuddsordninger i kultursektoren.
385 Andre kulturaktiviteter	17.mai - tilskudd	65 000	67 000	Årlig bevilgning	Tilskudd til 17. mai etter egen fordelingsnøkkel
Tjenesteområde 5 Idrett					
380 Idrett	Driftstilskudd idrett	1 219 000	1 264 000	Søknadsbasert / politisk	Ordinært driftstilskudd til idrettsorganisasjoner. Årlig søknad. Tildeles etter sak i hovedutvalg oppvekst og kultur.
380 Idrett	Idrettsanlegg	3 150 000	3 250 000	Søknadsbasert / politisk	Kommunale tilskudd til idrettsanlegg. Bevilges etter behandling i

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

					hovedutvalg oppvekst og kultur.
380 Idrett	Nærmiljøanlegg	530 000	570 000	Søknadsbasert / politisk	Tilskudd til nærmiljøanlegg. Bevilges etter behandling i hovedutvalg oppvekst og kultur.
380 Idrett	Reparasjon og vedlikehold	530 000	550 000	Søknadsbasert / politisk	Tilskudd til reparasjon og vedlikehold. Bevilges etter behandling i hovedutvalg oppvekst og kultur.
380 Idrett	Aktivitetstilskudd idrett	50 000	50 000	Søknadsbasert / politisk	Aktivitetstilskudd idrett. Bevilges etter behandling i hovedutvalg oppvekst og kultur.
380 Idrett	Folkepuls	50 000	50 000	Årlig bevilgning	Midler til inkludering
380 Idrett	Prosjektilskudd idrett	37 000	40 000	Søknadsbasert / politisk	Prosjektilskudd idrett. Bevilges etter behandling i hovedutvalg oppvekst og kultur.
380 Idrett	Offentlig bading	55 000	55 000	Årlig bevilgning	Tilskudd til offentlig bading i Vormedal.
380 Idrett	Tilskudd daglig leder	1 830 000	1 898 000	Årlig tilskudd/fordelingsnøkkel	Tilskudd daglig leder idrettslag
380 Idrett	Helganes Motorsportanlegg	180 000	190 000	Årlig bevilgning	Driftstilskudd Helganes Motorsportanlegg
380 Idrett	Tilskudd drift foreningsdrevne idrettsanlegg	1 179 000	1 219 000	Årstilskudd/fordelingsnøkkel	Tilskudd drift foreningsdrevne idrettsanlegg

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

381 Kommunale idrettsanlegg	Øvrige idrettstilskudd	15 000	15 000	Søknadsbasert / adm	Tilskudd til tiltak som falle rutenfor andre tilskuddsordninger innen idrett
Tjenesteområde 6 Livssyn					
390 Den norske kirke	Driftstilskudd Den Norske kirke	21 764 000	22 569 000	Årlig bevilgning	Driftstilskudd etter kirkeloven § 15. Se omtale av 2022-tilskudd i livssynskapittelet.
393 Gravplasser	Tilskudd til kirkegårdsformål	4 459 000	4 520 000	Årlig bevilgning	Tilskudd til Karmøy kirkelig fellesråd for å ivareta forvaltning og drift av gravplasser. Tilskuddet er foreslått redusert, jf. tiltak beskrevet i livssynkapittelet.
Tjenesteområde 7 Helse					
233 Forebyggende helsearbeid	Møteplassen	1 150 000	1 193 000	Årlig bevilgning	Tilskudd til Møteplassen.
233 Forebyggende helsearbeid	Rusfrie arrangementer	55 000	57 000	Søknadsbasert / adm	Tilskudd til frivillige organisasjoner som har rusfrie arrangement i helgene. Tildeles administrativt.
233 Forebyggende helsearbeid	Kirkens SOS	55 000	57 000	Årlig bevilgning	Tilskudd til Kirkens SOS.
233 Forebyggende helsearbeid	Matsentralen Rogaland	210 000	218 000	Årlig bevilgning	Vedtak i KST ved behandling av

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

					økonomiplan 2021-2024.
233 Forebyggende helsearbeid	Kreftomsorgen Rogaland	100 000	104 000	Årlig bevilgning	Vedtatt i KST ved behandling av økonomiplan 2021-2024.
Tjenesteområde 8 Omsorg					
234 Aktiviseringstjenester	Tilbud for mennesker med nedsatt funksjonsevne	247 000	259 000	Søknadsbasert / politisk	Tilskudd til frivillige organisasjoner som har tilbud for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Tildeles etter sak i hovedutvalg oppvekst og kultur.
234 Aktiviseringstjenester	Feriefond	80 000	80 000	Søknadsbasert / adm	Feriefond for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Tildeles administrativt etter egne retningslinjer.
Tjenesteområde 9 Sosial					
242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid-	Prostdiakon	200 000	207 000	Årlig bevilgning	Vedtatt at bevilgningen gjøres permanent i KST-sak 136/21
Tjenesteområde 12 Nærmiljø					
360 Naturforvaltning	Friluftsanlegg	106 000	110 000	Søknadsbasert / Politisk	Tilskudd til friluftsanlegg i regi av lag og foreninger.

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

360 Naturforvaltning	Mink- og sjøfuglprosjektet	20 000	21 000	Annet	Skuddpremie på mink. Dette prosjektet får også midler fra fylkesmannen.
360 Naturforvaltning	Naturforvaltningstiltak	40 000	41 000	Annet	Midler som brukes i samarbeid mellom naturforvaltning og privatpersoner. I hovedsak bønder som mottar midler for å ivareta naturmangfold i kommunen. Dette gjelder for å ivareta hubro, vipe, storspove, krykkje, åkerrikse med mer, samt å hindre gjengroing. Det er i prosjekter som også mottar midler fra andre instanser som fylkesmann, landbruksdepartement og miljødirektorat
365 Kulturminnevern	Foreningen Gamle Skudeneshavn	100 000	100 000	Årlig bevilgning	
365 Kulturminnevern	Private restaureringstiltak	259 000	272 000	Søknadsbasert / adm	Tilskudd til private restaureringstiltak.
Tjenesteområde 13					
Bolig					

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

283 Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig.	Etablerings- og tilpasningstilskudd	3 874 000	3 960 000	Søknadsbasert / adm	Tilskuddet tildeles etter egne retningslinjer. Gjelder tilskudd til personer som trenger bistand til å kjøpe eller beholde bolig, eller som har behov for tilpasning av boligen.
Tjenesteområde 14					
Næring					
325 Næring	Tilskudd til næringslivet	1 000 000	1 037 000	Søknadsbasert / adm	Tilskudd til næringsorganisasjoner. Årlig søknad, behandles administrativt.
325 Næring	Medlemsskap	202 000	209 000	Årlig bevilgning	Medlemsskap energirike, industrikommunene, nettverk for kommunale vannkraftiere, NFKK, Norwegian Tunnel Safety Cluster, Norwegian Smart Care Cluster
329 Landbruk	Tilskudd til Norsk landbruksrådgivning Rogaland	122 000	127 000	Årlig bevilgning	Tilskuddet er medlemskontingent hos Norsk landbruksrådgivning Rogaland. Norsk landbruksrådgivning Rogaland bistår bønder med gjødselsplaner i forbindelse med tilsagn fra staten om

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

					produksjonstilskudd. Kommunen samarbeider med Norsk landbruksrådgivning Rogaland om flere prosjekter.
Tjenesteområde 18					
Økonomi					
285 Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde	Kommunal kontantstøtte	438 000	265 000	Søknadsbasert / adm	Høsten 2022 er det 6 familier som mottar kontantstøtte for 6 barn totalt. Da etterspørselen etter tjenesten er lav foreslås det fra og med 2023 å redusere avsatte midler til tiltaket, slik at budsjett er i tråd med etterspørsel.

Det er ikke tatt med ordninger av typen økonomisk sosialhjelp, kvalifiseringsstønad, tilskudd til foreldre/fosterforeldre i barnevernet, selv om dette også føres som tilskudd i kommunens regnskap.

Selvkostskjema

Vannavgift

Vann (inkl. Hydro)	Utgifter	Inntekter
Driftsutgifter (Kostrafunksjon 340/345) VAR-ansvar	58 893	
Driftsutgifter utenfor VAR-ansvar	3 848	
Indirekte driftsutgifter	751	
Kapitalkostnader	29 402	
Inntekter (vannavgift mv. på kostrafunksjon 340/345)		-84 594
SUM	92 894	-84 594
Netto utgift (+) eller inntekt (-) før fondsposter	8 300	
Fond sjøaure/biotopforbedring	35	
Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	-599	
Overførsel til (+) / fra (-) selvkostfond	-7 736	
Netto utgift (+) eller inntekt (-)	0	
<i>Alle tall i 1000 kroner</i>		

Kloakkavgift

Kloakk	Utgifter	Inntekter
Driftsutgifter (Kostrafunksjon 350/353) VAR-ansvar	41 267	
Driftsutgifter utenfor VAR-ansvar	3 189	
Indirekte driftsutgifter	592	
Kapitalkostnader	53 512	
Inntekter (kloakkavgift mv. på kostrafunksjon 350/353)		-94 560
SUM	98 560	-94 560
Netto utgift (+) eller inntekt (-) før fondsposter	4 000	
Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	-156	
Overførsel til (+) / fra (-) selvkostfond	-3 844	
Netto utgift (+) eller inntekt (-)	0	
<i>Alle tall i 1000 kroner</i>		

Renovasjonsavgifter

Renovasjon	Utgifter	Inntekter
Driftsutgifter (Kostrafunksjon 355) VAR-ansvar	47 986	
Driftsutgifter utenfor VAR-ansvar	5 192	
Indirekte driftsutgifter	800	
Kapitalkostnader	11 571	
Inntekter (renovasjonsavgift mv. på kostrafunksjon 355)		-60 556
SUM	65 549	-60 556
Netto utgift (+) eller inntekt (-) før fondsposter	4 993	
Etterdriftsfond Borgaredalen	207	
Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	-524	
Overførsel til (+) / fra (-) selvkostfond	-4 676	
Netto utgift (+) eller inntekt (-)	0	
<i>Alle tall i 1000 kroner</i>		

Slamavgifter

Slam	Utgifter	Inntekter
Driftsutgifter (Kostrafunksjon 340/345) VAR-ansvar	4 412	
Driftsutgifter utenfor VAR-ansvar	445	
Indirekte driftsutgifter	75	
Kapitalkostnader	302	
Inntekter (slamavgift mv. på kostrafunksjon 340/345)		-3 534
SUM	5 234	-3 534
Netto utgift (+) eller inntekt (-) før fondsposter	1 700	
Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	-77	
Overførsel til (+) / fra (-) selvkostfond	-1 623	
Netto utgift (+) eller inntekt (-)	0	
<i>Alle tall i 1000 kroner</i>		

Byggesak og eierseksjonering

Byggesak og eierseksjonering	Utgifter	Inntekter
Direkte driftsutgifter	16 212	
Indirekte driftsutgifter	1 792	
Direkte driftsinntekter		-18 004
SUM	18 004	-18 004
Netto utgift (+) eller inntekt (-)	0	
Selvkostgrad	100 %	
<i>Alle tall i 1000 kroner</i>		

Oppmåling

Oppmåling	Utgifter	Inntekter
Direkte driftsutgifter	10 350	
Indirekte driftsutgifter	955	
Direkte driftsinntekter		-8 667
SUM	11 305	-8 667
Netto utgift (+) eller inntekt (-)	2 638	
Selvkostgrad	77 %	
<i>Alle tall i 1000 kroner</i>		

Private planer

Private planer	Utgifter	Inntekter
Direkte driftsutgifter	2 621	
Indirekte driftsutgifter	319	
Direkte driftsinntekter		-2 236
SUM	2 940	-2 236
Netto utgift (+) eller inntekt (-)	704	
Selvkostgrad	76 %	
<i>Alle tall i 1000 kroner</i>		

Samlet for byggesak og eierseksjonering, oppmåling og private planer

Samlet selvkostgrad for ovennevnte tjenester er i forslag til budsjett 2023 på 90 prosent.

Feiegebyr

Feiegebyr	Utgifter	Inntekter
Tilskudd til Haugaland brann og redning IKS	7 611	
Gebyrinntekter feiing og tilsyn fyringsanlegg		-8 069
SUM	7 611	-8 069
Netto utgift (+) eller inntekt (-)	-458	
Overførsel til (+) / fra (-) selvkostfond	458	
Netto utgift (+) eller inntekt (-)	0	
Selvkostgrad	100 %	
<i>Alle tall i 1000 kroner</i>		

Økonomireglement investering

Det er foreslått noen justeringer i kapittel 2 *Budsjett og økonomiplan* og kapittel 4 *Finansiering av investeringsregnskapet*. I tillegg er «rådmann» erstattet med «kommunedirektør».

Under kapittel 2, punkt 2.2 *Fastsettelse og vedtak av budsjetttramme i prosjektets ulike fase*, foreslås det å unnta planprosjektene til hovedplan vann og hovedplan avløp krav om behandling av beslutningspunktene. Underprosjektene knyttet til hovedplan vann og hovedplan avløp gjelder i stor grad utvidelse/oppgradering av eksisterende anlegg og det foreligger sjelden ulike konseptalternativer til beslutning. Estimerte priser som ligger til grunn for vedtatt budsjetttramme ble utarbeidet i 2019 og skal inkludere «normal» prisstigning. Budsjetttrammene er ikke prisjustert selv om prisstigningen den siste tiden har vært unormalt høy. Konsekvensen blir da at noen av underprosjektene må skyvet ut av planperioden og inkluderes i neste planperiode. Med bakgrunn i dette vurderer kommunedirektøren det hensiktsmessig å avvikle behandling av beslutningspunkt for hvert underprosjekt tilhørende disse planprosjektene og heller fokusere på en mer helhetlig rapportering tertialvis.

Under samme kapittel foreslås det å fjerne «Behov» i fasebeskrivelsen Rød – Behov og konseptutvikling. Begrepet konseptutvikling er etter kommunedirektøren sin erfaring dekkende for fasen.

Under kapittel 4 *Finansiering av investeringsregnskapet*, punktet som gjelder endringer knyttet til generelle investeringer, tas punkt 7 *Bruk av disposisjonsfond direkte i investeringsregnskapet ut i sin helhet*. I henhold til oppdatert *Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetninger for kommuner og fylkeskommuner* kapittel 5, er det ikke lengre anledning til å budsjettere bruk av disposisjonsfond direkte i investeringsregnskapet. Bruk av disposisjonsfond skal budsjetteres i driftsbudsjettet og overføring fra drift til investering kan økes tilsvarende for å finansiere økte investeringsutgifter. Endringen er merket med rød skrift.

ØKONOMIREGLEMENT – INVESTERING

Med bakgrunn i departementets veileder for budsjettering av investering og avslutning av investeringsregnskapet, samt et behov for enhetlige og forankrede økonomiske retningslinjer for kommunens investeringer innføres økonomireglement for investeringer.

1. Reglementets omfang og formål

Økonomireglementet skal gi retningslinjer for enhetlig behandling og økonomisk styring av investeringer samt regulere myndighet og ansvar.

Reglementet gjelder for all kommunal virksomhet, hvor ikke annet er bestemt ved lov, forskrift eller annet reglement, og for alle investeringsprosjekter i Karmøy kommune.

1.1 Definisjon av investering

Investeringsprosjekt er anskaffelse av varige driftsmidler som fast eiendom, bygninger, anlegg, inventar, utstyr, transportmidler, maskiner mv. Driftsmiddelet må ha en anskaffelseskostnad og levetid i henhold til Kommunal regnskapsstandard nr 1, *Klassifisering av anleggsmidler*, langsiktig og kortsiktig gjeld. Kommunal regnskapsstandard nr. 4 (KRS nr. 4), *Avgrensingen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet* angir skillet mellom påkostning som er investering og vedlikehold som er driftsutgift.

2. Budsjett og økonomiplan

Kommunens styringsdokumenter er førende for kommunens planlegging, også i forhold til økonomi. Med utgangspunkt i styringsdokumenter og gjeldende budsjett og økonomiplan utarbeides kommunens helhetlige investeringsplan i et 10 års perspektiv. Investeringsplanen rulleres årlig. Det første året av investeringsplanen er bindende årsbudsjett.

Investeringsbudsjettet vedtas med en utgiftsramme inkl. mva. og prisstigning, fratrukket prosjektspesifikke inntekter per prosjekt. For flerårige investeringsprosjekter som ikke er årsbevilgninger vedtas det også totalramme for prosjektet, som består av investeringsutgifter inkl. mva., fratrukket eventuelle øremerkede tilskudd eller andre prosjektspesifikke inntekter. Resterende del av bevilgningen skal da tas inn i påfølgende års budsjett i takt med prosjektets fremdrift. Budsjetttramme inkludert mva., fratrukket prosjektspesifikke inntekter omtales som netto budsjetttramme. Brutto budsjetttramme er i denne sammenheng budsjetttramme inkludert mva. før prosjektspesifikke inntekter er trukket fra.

2.1 Bevilgninger

Investeringsplanen består av tre typer bevilgninger;

- **Ordinære investeringsprosjekt.** Dette er prosjekt med en tydelig start og slutt. Investeringen kan være ettårig eller strekke seg over flere år. Kommunestyret vedtar en total netto budsjetttramme for hele prosjektets levetid.

- **Årsbevilgning.** Denne type bevilgning brukes til jevnlig oppdukkende investeringsbehov innenfor et avgrenset område. Budsjettet er årsavhengig og prosjektet har ikke en total budsjetttramme eller en tydelig start og slutt. Ubrukte budsjettmidler det enkelte år trekkes inn ved årsslutt. Nye budsjettmidler bevilges påløpende år uavhengig av regnskap foregående år.

- **Planprosjekt.** Dette er prosjekt som er direkte knyttet til en konkret plan. Eksempelvis hovedplan avløp, boligsosial handlingsplan med mer. Planprosjekt består av flere underprosjekt definert i plandokumentet. Underprosjektene skal være tallfestet før planen vedtas. Prosjektet har en tydelig start og slutt som skal gjenspeile perioden den aktuelle planen er gjeldende. Kommunestyret vedtar en total netto budsjetttramme for hele planen. Denne budsjetttrammen kan være gjenstand for omprioritering i løpet av planperioden. Det må tas høyde for at igangsatte underprosjekt kan være flerårige ved denne omprioriteringen. Dette må fremkomme i omtale av prosjektet i årsbudsjettet.

2.2 Fastsettelse og vedtak av budsjetttramme i prosjektets ulike faser

Et investeringsprosjekt styres etter prosjektets fastsatte mål om kvalitet, økonomi og fremdrift. De store investeringsprosjektene kan ofte strekke seg over flere år. De fleste investeringsprosjektene følger ikke kalenderåret og anslagene for forventet kostnadsramme vil kunne endres over tid, avhengig av prosjektets utvikling og av hvilken fase prosjektet er i.

Investeringsbudsjettet skal til en hver tid gjenspeile et mest mulig realistisk investeringsnivå i perioden. Forpliktelser og prioriteringer i investeringsplanen legger føringer for kommunens gjeldsutvikling og økonomiske handlingsrom. For å kunne legge frem en investeringsplan som inkluderer alle prioriterte investeringsbehov i perioden vil ikke alle budsjettrammer kunne være endelige, og det må påregnes endringer i forventet totalramme etter hvert som prosjektet blir klarere definert. Usikkerhetsgraden til budsjetttrammens størrelse og periodisering vil avhenge av hvilke fase prosjektet er i ved budsjetteringstidspunktet. For å synliggjøre denne usikkerheten benyttes det en fargekoding/faseinndeling i budsjettsammenheng som skal gjenspeile hvilke fase prosjektet er i med tanke på fastsettelse av budsjetttramme. Det benyttes også to faste

beslutningspunkt som skal sikre grunnlag for økonomi og gjennomføring. Endringer i budsjettrammen underveis skal godkjennes av kommunestyret.

- Beslutningspunkt

Beslutningspunktene gjelder for ordinære investeringsprosjekt og for planprosjekt. For planprosjekt skal hvert enkelt underprosjekt behandles separat med tanke på beslutningspunkt. **Hovedplan vann og hovedplan avløp er unntatt ordning med beslutningspunkt. Disse planprosjektene følges opp tertialvis og ellers ved behov i form av rapportering.**

- Beslutningspunkt 1 er ved valg av konsept og andre praktiske hensyn.
- Beslutningspunkt 2 er etter at prosjekteringen er ferdig, før utlysning/innhenting av priser.

- For prosjekt med brutto totalramme opp til kroner 10 millioner skal begge beslutningspunktene godkjennes av den aktuelle kommunalsjef. Kommunalsjef har mulighet til å delegerer denne fullmakten til sektorsjef der det er hensiktsmessig.
- For prosjekt med brutto totalramme fra kroner 10 millioner opp til kroner 50 millioner skal begge beslutningspunktene godkjennes av **kommunedirektør** eller **kommunedirektørens** utvalgte representant.
- For prosjekt med en totalramme på kroner 50 millioner eller mer skal beslutningspunkt 1 og 2 godkjennes av **kommunedirektøren**. Ved igangsettelse, overgang til grønn fase, legges det frem en orienteringssak til kommunestyret.

- Fargekoding/faseinndeling av budsjett

Fargekodingen/faseinndelingen skal benyttes til alle ordinære investeringsprosjekt. Prosjekter av mindre kompleksitet kan være aktuelle å spille inn i budsjett første gang med gul (prosjektering) eller grønn(gjennomføring) kode. Det skal alltid tilstrebes en mest mulig nøyaktig budsjettramme etter forutsetningene som foreligger ved budsjetteringstidspunktet. Definert usikkerhetsgrad er knyttet til budsjettrammen i investeringsbudsjettet. Utarbeidet budsjettramme inkluderer i tillegg en standard erfaringsbasert margin til uforutsette utgifter på 8-10 % for nybygg og 15 % for rehabiliteringer.

Rød – Konseptutvikling

Kalkyle 0. Usikkerhetsgrad +/- 30 %

Konseptvurderinger av løsningsvalg utarbeides i denne fasen. Kartlegging av tilhørende driftskonsekvenser innarbeides som en del av konseptvurderingen. Tid og kostnad for gjennomføring anses som høyst foreløpige estimater med meget stor usikkerhet. Prosjektet synliggjøres i budsjett og økonomiplan. Vedtak av budsjett anses som en intensjon men budsjettrammen er ikke fastsatt. Beslutningspunkt 1. må godkjennes før prosjektet kan overføres til gul fase – prosjektering.

Gul – Prosjektering

Kalkyle 1. Usikkerhetsgrad +/- 20 %

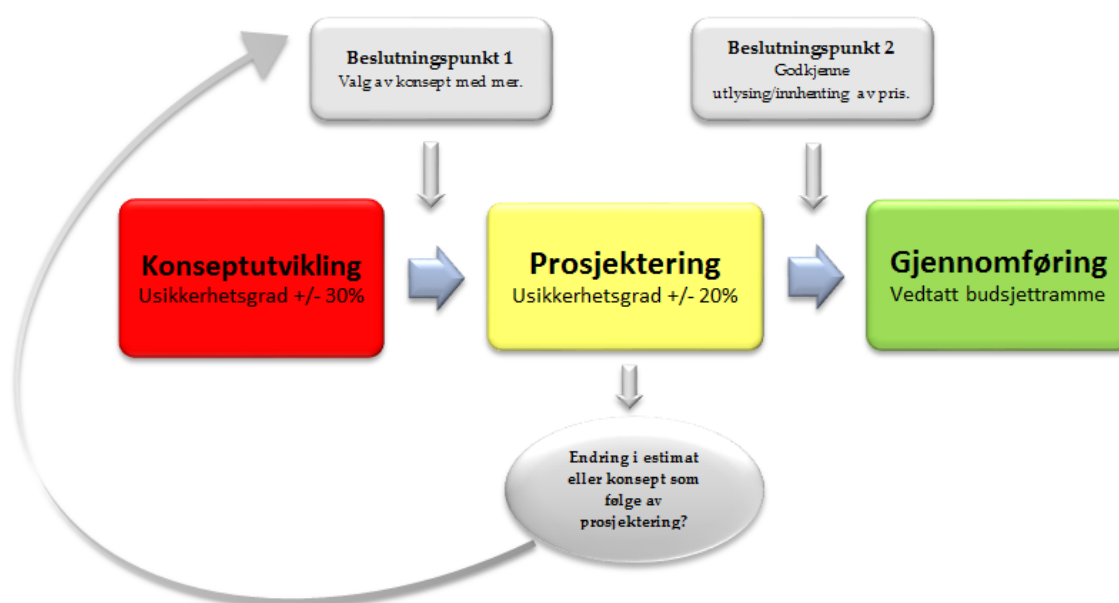
Konseptet er valgt og prosjekteringsfase er besluttet igangsatt. Estimater for tid og kostnader er frem til gjennomført anskaffelse noe usikre. Prosjektleder skal etter prosjektering, før innhenting av priser vurdere om foreløpig budsjettramme er realistisk. Dersom foreløpig budsjettramme vurderes urealistisk basert på gjennomført prosjektering skal dette legges frem for kommunestyret før prisinnhenting. Når prosjekteringen er ferdig og driftskonsekvensene er kartlagt skal dette godkjennes i beslutningspunkt 2, før utlysning/innhenting av priser. Prosjektet går over i grønn fase (gjennomføring) først når prisene foreligger og er innenfor vedtatt budsjettramme.

Grønn – Gjennomføringsfase

Kalkyle 2. Vedtatt budsjettramme

Kostnadsramme er vedtatt og prosjekt er klar til gjennomføring etter endt planleggingsfase og anskaffelse. Tid og kostnadsrammer er ganske sikre.

Prosessten beskrevet over med fargekoding/faseinndeling i budsjett og tilhørende beslutningspunkt illustreres her:

3. Rapportering

Det rapporteres på investeringene til kommunestyret i forbindelse med 1. tertial, 2. tertial og 3. tertial (årsavslutning). Ved behov kan det også rapporteres særskilt til politiske organ gjennom året.

Rapporteringen skal fokusere på vesentlig styringsinformasjon som fremdrift, økonomi, kvalitet og risiko.

I tertialrapportene foreslår **kommunedirektøren** eventuelle endringer i forhold til årets budsjett eller i forhold til prosjektets totale budsjettramme. Vedtatte endringer innarbeides videre i rullerende budsjett- og økonomiplan. Det skilles mellom årssavhengig budsjettjustering og budsjettendringer knyttet til prosjektets vedtatte totalramme. Årsavhengige budsjettjusteringer er i hovedsak en teknisk øvelse for å ivareta krav til et realistisk årsbudsjett. Årsavhengig budsjettjustering er endringer knyttet til periodisering av budsjett innenfor prosjektets vedtatte totale budsjettramme.

Komplett oversikt over status på hvert enkelt investeringsprosjekt er en del av rapporteringen (status investeringer). I denne oversikten skal det opplyses om status knyttet til økonomi, fremdrift og eventuelt annen relevant styringsinformasjon. Vesentlige endringer knyttet til disse punktene skal omtales mer inngående i saksutredningen.

En oversikt over ubrukte budsjettmidler som skal rebudsjetteres påfølgende år legges frem til politisk behandling i første kommunestyre etter foregående års årsavslutning. Endringene innarbeides i vedtatt budsjett påfølgende år etter politisk behandling. Dette gjelder som hovedregel ordinære investeringsprosjekt og planprosjekt, og rebudsjetteringen skal være innenfor vedtatt budsjetttramme for det enkelte prosjekt.

I forbindelse med rapportering ved årsslutt utarbeides en oversikt som viser økonomisk status per prosjekt. Vesentlige avvik mellom påløpte utgifter og årets budsjett skal redegjøres for. Det skal spesifiseres om årets avvik skyldes tidsforskyvning, overskridelser eller besparelser, eller andre avvik fra forutsetningene i årsbudsjettet.

4. Finansiering av investeringsregnskapet

Finansiering av investeringene legges frem i **bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 første ledd (2A)** i budsjett og økonomiplan.

Investeringsbudsjett/-regnskap har ulike finansieringskilder. For noen av disse kan kommunene selv bestemme i hvilken rekkefølge de skal benyttes, og det er anbefalt at kommunestyret tar stilling til dette. Prinsippene under vil være styrende for valg av finansiering i avslutning av regnskapet. De vil også være et utgangspunkt for endringer i finansiering i tertialrapportene, men her vil det gjøres en konkret vurdering i de enkelte vedtakene.

Karmøy kommunes investeringsbudsjett er delt inn i fire investeringsporteføljer; selvkostinvesteringer, investeringer knyttet til erverv og opparbeidelse av bolig- og industrifelt, startlån og generelle investeringer. Ved endringer i årets finansieringsbehov, i budsjettreguleringer og i årsavslutningen, skal følgende prinsipper for finansiering legges til grunn:

- Inntekter fra salg av bolig- og industrifelter skal budsjettreguleres og tilføres ubundet investeringsfond. Investeringsprosjekt til **erverv og opparbeidelse av bolig- eller industrifelt** finansieres som ordinære prosjekter.
- **Startlån** lånefinansieres av øremerkede lån til videre utlån fra Husbanken. Lån fra Husbanken som ikke er videretildelt per 31.12. kan ikke benyttes til å finansiere andre investeringer, og vil bli stående som ubrukte lånemidler i balanse. Ordinære og ekstraordinære avdrag kommunen mottar fra låntaker skal utgjøre årets nedbetaling av lån til videre utlån til Husbanken.
- **Selvkostinvesteringer** finansieres av lånemidler.
- Endringer knyttet til **generelle investeringer** skal finansieres i henhold til følgende rekkefølge:
 1. Årets investeringsinntekter som ikke er budsjettet til andre formål, for eksempel salgsinntekter, tilskudd mv.
 2. Øremerkede midler / bruk av bundet investeringsfond i henhold til avtale.
 3. MVA-kompensasjon.
 4. Overføring fra drift til investeringsregnskapet
 5. Bruk av resterende lånemidler utover det som benyttet til å dekke ovennevnte investeringsporteføljer.

6. Bruk av ubundet investeringsfond, som kommunestyret ikke har avsatt til andre spesifikke formål.

Punkt 4-6 er fri finansiering, og kan først komme til anvendelse etter at tilgjengelige midler fra punkt 1-3 er anvendt til å finansiere årets utgifter. Det bør sikres at kommunen har tilgjengelige midler udisponert på ubundet investeringsfond til å kunne håndtere mindre uforutsette finansieringsbehov der det ikke er hensiktsmessig å endre årets låneopptak. Kommunestyret har vedtatt et mål om at ubundet investeringsfond bør være minst 100 mill. kroner.

5. Fullmakter

Kommunedirektøren har følgende fullmakter gjeldende kommunens investeringer:

1. **Kommunedirektøren** gis fullmakt til å selge uhensiktsmessige eller overflødige utleieboliger.
2. Omdisponere midler innenfor rammen av investeringsramme for mindre oppgraderinger av bygg og anlegg og universell utforming av kommunale bygg.
3. Inntekter fra salg av boligtomter tilføres ubundet investeringsfond.
4. Inntekter fra salg av industrifelt tilføres ubundet investeringsfond.
5. Ved innkjøp under 500 000 kroner gis **kommunedirektøren** fullmakt til å finansiere disse gjennom overføring av driftsbudsjettet. Det er en forutsetning at innkjøpet er knyttet til samme Kostrafunksjon som det er bevilget til i driftsbudsjettet. Dette kan være aktuelt i tilfeller hvor det er hensiktsmessig å kjøpe større utstyr innenfor rammen av driftsbudsjettet, og hvor kostnad og levetid på utstyret tilsier at dette er en investeringsutgift i regnskapsmessig forstand.

Fullmaktene nevnt her innarbeides i de årlige budsjettvedtakene.

Fritak etter eiendomsskatteloven § 7 a

Eiendomsskatteloven § 5 bestemmer hvilke eiendommer som SKAL fritas for eiendomsskatt. Dette er eiendommer som automatisk blir fritatt uten vedtak i kommunestyre. Det gjelder i hovedsak statlige og kommunale eiendommer, jernbane, kirker, eiendom til helseforetak og eiendom som blir drevet som gardsbruk eller skogbruk.

Eiendomsskatteloven § 7 bestemmer hvilke eiendommer som KAN fritas for eiendomsskatt. Fritaket gjelder for ett år om gangen og må vedtas av kommunestyret hvert år.

Fritak etter eiendomsskatteloven § 7 a *Eigedom åt stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten.*

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Adresse	Fritak §	G.nr.	B.nr.	Eierrepresentant
Ospøyvegen 2	§7 a	1	13	Ospøy Grendahus
Vedøen	§7 a	1	59	Veavågen Sjøspeidergruppe
Bethel	§7 a	3	34	Veabygdens Bedehus
Stølshaugvegen 1	§7 a	3	33	Veabygdens Bedehus
tomt -Borgtun	§7 a	3	127	Veabygdens Bedehus
Kun tomt	§7 a	3	594	Bedehuset Bethel
Kun tomt	§7 a	3	595	Bedehuset Bethel
Båshusvegen 1	§7 a	4	287	DFEF Klippen
Hakon Aasbøs Veg 23	§7 a	4	142	Veabygdens Sanitetsforening
tomt -Munkejord	§7 a	4	200	Veabygdens Sanitetsforening
Vestre Veaveg 265	§7 a	4	467	Vea Bedehus Bethel
Bleikmyrvegen 12	§7 a	5	452	Danielsen stiftelse- brakker skolebygg
Bleikmyrvegen 43	§7 a	5	537	Solstein AS
Slettavegen 130	§7 a	5	609	Storhall Karmøy AS
Vea	§7 a	5	29	Vea Idrettslag
Slettavegen 120	§7 a	5	264	SK Vedavåg Karmøy
tomt -Arareil	§7 a	7	44	Sævland Fjellag
Skogheim	§7 a	10	39	Sævland Fjellag
Kun tomt	§7 a	11	438	Mannes Velforening
Sevlandvegen 1	§7 a	12	63	Ljosheim Bedehus
Gjert Breidfjords Veg 5	§7 a	12	398	Sævland Bygde- og Fjellag
tomt -Sævland	§7 a	12	191	Sævland Bygde- og Fjellag
Tjøsvold	§7 a	13	538	Stift Fiskerimuseum Grunnviken
Boktavegen 17	§7 a	15	223	Åkrehamn Kystmuseum Stiftelsen
Engvegen 13	§7 a	15	1616	Åkra Sanitetslag
Festeavtale	§7 a	15	1225	Åkra Idrettspark AS
Holmavegen 1	§7 a	15	1739	Karmøy Radio CI
Klæhaugvegen 20	§7 a	15	410	Solstein AS
Myrdalvegen 340	§7 a	15	2088	Åkra Fjellag
Rabbne	§7 a	15	767	Åkra Fjellag
SILDESTAD	§7 a	15	312	Åkrehamn Kystmuseum Stiftelsen
Sjøenvegen 55	§7 a	15	2306	Stiftelsen Åkra Blå Kors
Sjøenvegen 56	§7 a	15	1983	Stiftelsen Åkra Blå Kors
Skulevegen 10	§7 a	15	2040	Ryvingen Barnehage
Skulevegen 11	§7 a	15	1480	Rogaland Fylkeskommune
Skulevegen 4	§7 a	15	1611	Kirketunet barnehage AS
Sollund 444	§7 a	15	444	Åkra Idrettslag
Sollund 471	§7 a	15	471	Åkra Idrettslag

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Åkra Idrettsplass	§7 a	15	440	Åkra Idrettslag
Sjøenvegen 54D	§7 a	15	2080	Vest Karmøy Sjømannsforening
Åkra idrettslag Klubbhus ungdom	§7 a	15	2160	Åkra Idrettslag
Vestre Karmøyveg 375	§7 a	16	52	Åkra Speidergruppe
Medhaug	§7 a	16	110	Åkra Speidergruppe
Søre Ådlandsveg 7	§7 a	18	15	Ådland Bedehus
Kun tomt	§7 a	19	77	Friluftsrådet Vest
Burmavegen 90	§7 a	22	266	Karmøy Rideklubb
Kun tomt	§7 a	22	281	Karmøy Rideklubb
Sjerpevegen 100	§7 a	27	36	Ferkingstad Sokn
Vestre Karmøyveg 542	§7 a	25	80	Betania Langåker
Syrevegen 149	§7 a	38	67	Syre Velforening
Syrevegen 149	§7 a	38	126	Syre Velforening
Syrevegen 30	§7 a	42	245	Sørhåland Barneskole
Vektarvegen 5	§7 a	43	207	Skudenes Historielag
Øygardshaugen 47	§7 a	43	553	Slågstemmen Barnehage
Dr. Jensensveg 4	§7 a	44	43	Karmøy Røde Kors
Røyningsbu 200	§7 a	47	121	Skudenes Fjellag
Vik	§7 a	47	137	Round Table Nr. 81
Vikevågen	§7 a	47	655	Vikevågen Båtforening
Vikevågen	§7 a	47	656	Vikevågen Båtforening
Austre Karmøyveg 820	§7 a	50	40	Falnes/Ferkingstad Sokn
Krosshammarvegen 55	§7 a	53	8	Skud. H. Speidertropp
Feste	§7 a	53	43	Skytternes Kontaktutvalg
Burmavegen 630	§7 a	54	13	Karmøy Jeger og Fisk
Korneliusholmen 6	§7 a	57	643	Skudenes Sjømannsforening
Vikholmen Fyr 1	§7 a	57	551	Skudenes Sjømannsforening
Havnegata 9	§7 a	58	67	Arken Karmøy
Hovedgaten 15	§7 a	58	100	Arken Karmøy
Stølebuktvegen 14	§7 a	58	245	Hans Holst og Anna Eeg Legat
Stølebuktvegen 15	§7 a	58	12	Hans Holst og Anna Eeg Legat
Sveinsvolljordet 1	§7 a	58	494	Kopervik menighets Barnehage
Torfæusgaten 11	§7 a	58	335	Kopervik Sanitetsforening
Torfæusgaten 13	§7 a	59	338	Kopervik Sanitetsforening
Avaldsnesvegen 9	§7 a	59	98	Karmøy Rotary Klubb
Austre Karmøyveg 344	§7 a	61	43	Stokkastrand Bedehus
Kun tomt	§7 a	61	95	Stokkastrand Bedehus
Austre Karmøyveg 182	§7 a	64	344	Karmøy Røde Kors
Eidevegen 44	§7 a	64	14	Hans Holst og Anna Eeg Legat

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Solstrandvegen 31	§7 a	64	107	Stiftelsen Crux
Solstrandvegen 27	§7 a	64	606	Stiftelsen Crux
Kun tomt	§7 a	64	85	Kopervik Fjellag
Kun tomt	§7 a	64	86	Kopervik Fjellag
Kun tomt	§7 a	64	87	Kopervik Fjellag
Kun tomt	§7 a	64	105	Kopervik Fjellag
Kun tomt	§7 a	64	201	Kopervik Fjellag
Kun tomt	§7 a	64	208	Kopervik Fjellag
Askehagen 17	§7 a	64	452	Odd Fellow Huset Kopervik AS
Gulekjød	§7 a	64	1046	Åsebøgrend Velforening
Fotvegen 13	§7 a	66	426	Aski AS
Gofarnesvegen 44	§7 a	66	38	Karmøy Seilforening
Austre Karmøyveg 21	§7 a	68	176	Rogaland Fylkeskommune
Austre Karmøyveg 23	§7 a	68	190	Stiftelsen Karmøy Folkehøyskole
Austre Karmøyveg 37	§7 a	68	16	Stiftelsen Karmøy Folkehøyskole
Eide Indre	§7 a	68	177	Stiftelsen Karmøy Folkehøyskole
Eidevegen 1	§7 a	68	106	Stiftelsen Karmøy Folkehøyskole
Eidsbakkane 45	§7 a	68	262	Aski AS (barnehage)
Rogde	§7 a	68	88	Stiftelsen Karmøy Folkehøyskole
Kun tomt	§7 a	68	261	Stiftelsen Karmøy Folkehøyskole
Eide Midtre	§7 a	69	41	Eide Bedehus
Kalstøvegen 23	§7 a	75	31	Kvalavåg Bedehus
Dyrnesvegen 1	§7 a	79	76	Svend Knutsen Vigsnes Gruvemuseum
Visnesvegen 387	§7 a	79	159	Vigsnes Grubeområde Stiftelsen
Lande 31	§7 a	81	31	Arkeologisk Museum i Stavanger
Landenes 32	§7 a	81	32	Stavanger Museum
Ulvikstrand 31	§7 a	85	329	Stiftelsen Karmøy ABR-senter
Uvikstrand 4	§7 a	85	256	Stiftelsen Karmsund ABR-senter
Kun tomt	§7 a	85	243	Avaldsnes Idrettslag
Hetlandfeltet	§7 a	85	206	Hetlandfeltet Velforening
Kong Augvalds Veg 33	§7 a	86	72	Avaldsnes Sanitetsforening
Markvegen 10	§7 a	87	6	Veldetun Båtlag SA
Kun tomt	§7 a	87	208	Veldetun Båtlag
Håvikvegen 60	§7 a	96	39	Stiftelsen KF Ansatte barnehage
Fosnavegen 145	§7 a	107	1	Røyksund Båtlag
Haugesund Seilforening 0	§7 a	107	49	Haugesund Seilforening
Høvringøy 30	§7 a	111	5	Haugesund Motorbåtlag
Skrevegen 265	§7 a	115	7	Kolnes Bedehus

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Stølane 2	§7 a	115	105	Kolnes Grendahus
Kun tomt	§7 a	115	130	Kolnes Grendahus
Kun tomt	§7 a	115	131	Kolnes Grendahus
Kun tomt	§7 a	115	146	Kolnes Bedehus
Kun tomt	§7 a	115	237	Kolnes Grendahus
Spannavegen 682	§7 a	118	10	Haugesund Mållag og ungdomslag
Mykje	§7 a	119	260	Trevarden Velforening
Myklandvegen 60	§7 a	119	429	Hakkebakkeskogen Barnehage
Vormedalsvegen 330	§7 a	119	453	Vormedal Gendahus
Spannavegen 895	§7 a	120	73	Tuastad Bedehus Saron
Vikshåland 29	§7 a	126	29	Arkeologisk Museum i Stavanger
Haugevegen 40	§7 a	128	6	Karmsund ABR Eiendom AS
Ku tomt	§7 a	128	37	Hauge Bedehus
Torvastadvegen 293	§7 a	131	22	Torvastad KFUK KFUM
Vestrehamnvegen 2	§7 a	133	2	Feøy Bedehus
Vestrehamnvegen 30	§7 a	133	50	Feøy Velforening
Vestrehamnvegen 32	§7 a	133	24	Feøy Velforening
Hålandvegen 160	§7 a	138	27	Torvastad Idrettslag
Torvastad	§7 a	138	18	Torvastad Idrettslag
Hauskevågvegen 1	§7 a	139	8	Klubbhus-Nordvegen golfklupp
Bjørgevegen 38	§7 a	142	540	Torvastad Helselag
Røysvegen 50	§7 a	147	485	Haugaland Tråvlag
Kun tomt	§7 a	147	542	Haugaland Tråvlag
Kjellsvikvegen 3	§7 a	148	156	Norheim Sanitetsforening
Norheimsmarka 15	§7 a	148	1040	Kristen vgs Haugalandet AS
Kun tomt	§7 a	148	846	Sportsklubben Nord
Kun tomt	§7 a	149	485	Spannatoppen Velforening
Stemmemyr 71	§7 a	149	347	Stiftelsen Norheim Barnehage
Kun tomt	§7 a	149	495	Spannatoppen Velforening

Fritak etter eiendomsskatteloven § 7 b

Bygning som har historisk verdi - begrenset til bygninger som Riksantikvaren har fredet etter Kulturminneloven v/forskrift fastsatt 30.11.2018.

ADRESSE	Fritak §	G.nr.	B.nr.	TYPE EIENDOM
Kaigata 105	§ 7 b	57	26	Næring
Skudeneshavn 27	§ 7 b	57	27	Bolig
Gauden 29	§ 7 b	57	29	Tomt
Søragadå 75	§ 7 b	57	30	Bolig
Søragadå 73	§ 7 b	57	31	Bolig
Søragadå 71	§ 7 b	57	32	Bolig
Søragadå 70	§ 7 b	57	33	Bolig
Skudeneshavn 34	§ 7 b	57	34	Garasjeendom
Søragadå 68	§ 7 b	57	35	Bolig
Søragadå 65	§ 7 b	57	36	Bolig
Søragadå 59	§ 7 b	57	37	Bolig
Søragadå 64	§ 7 b	57	38	Bolig
Søragadå 59	§ 7 b	57	39	Tomt- Bolig
Søragadå 58	§ 7 b	57	40	Bolig
Søragadå 53	§ 7 b	57	41	Næring
Søragadå 57	§ 7 b	57	42	Bolig
Søragadå 47	§ 7 b	57	43	Bolig
Søragadå 48	§ 7 b	57	44	Bolig
Søragadå 46	§ 7 b	57	45	Bolig
Søragadå 44	§ 7 b	57	46	Bolig
Søragadå 42	§ 7 b	57	47	Bolig
Søragadå 39	§ 7 b	57	48	Bolig
Søragadå 45	§ 7 b	57	49	Bolig
Søragadå 41/43	§ 7 b	57	50	Bolig
Søragadå 35	§ 7 b	57	51	Bolig
Søragadå 49	§ 7 b	57	52	Næring
Søragadå 50	§ 7 b	57	53	Bolig
Bram Saling 17	§ 7 b	57	54	Bolig
Bram Saling 15	§ 7 b	57	55	Bolig
Søragadå 31	§ 7 b	57	56	Bolig
Søragadå 29	§ 7 b	57	57	Bolig
Søragadå 37	§ 7 b	57	59	Bolig
Søragadå 40	§ 7 b	57	60	Bolig
Søragadå 32	§ 7 b	57	61	Bolig
Søragadå 30	§ 7 b	57	62	Bolig
Søragadå 27	§ 7 b	57	63	Bolig
Søragadå 28	§ 7 b	57	64	Bolig
Skudeneshavn 65	§ 7 b	57	65	Tomt- Bolig
Ingen adresse	§ 7 b	57	66	Tomt- Bolig
Søragadå 26	§ 7 b	57	67	Bolig
Halvorsbakken 18	§ 7 b	57	68	Bolig
Halvorsbakken 16	§ 7 b	57	69	Bolig
Søragadå 24	§ 7 b	57	70	Bolig
Søragadå 23	§ 7 b	57	71	Bolig
Holmen 23	§ 7 b	57	72	Næring
Holmen 21	§ 7 b	57	73	Næring

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Holmen 19	§ 7 b	57	74	Næring
Holmen 15	§ 7 b	57	75	Næring
Holmen 13	§ 7 b	57	76	Bolig
Holmen 14	§ 7 b	57	77	Bolig
Søragadå 22	§ 7 b	57	78	Bolig
Holmen 9	§ 7 b	57	79	Bolig
Holmen 5	§ 7 b	57	80	Bolig
Holmen 1	§ 7 b	57	81	Garasjeendom
Søragadå 18	§ 7 b	57	82	Bolig
Halvorsbakken 11	§ 7 b	57	83	Bolig
Halvorsbakken 12	§ 7 b	57	84	Bolig
Halvorsbakken 14	§ 7 b	57	85	Bolig
Skudeneshavn 86	§ 7 b	57	86	Garasjeendom
Søragadå 16	§ 7 b	57	87	Bolig
Søragadå 17	§ 7 b	57	88	Bolig
Søragadå 15	§ 7 b	57	89	Bolig
Søragadå 13	§ 7 b	57	90	Bolig
Nordnes 12	§ 7 b	57	91	Bolig
Ingen adresse	§ 7 b	57	92	Tomt- Bolig
Søragadå 11	§ 7 b	57	93	Bolig
Nordnes 7	§ 7 b	57	94	Næring
Søragadå 7	§ 7 b	57	95	Bolig
Nordnes 3	§ 7 b	57	96	Fritid
Søragadå 5	§ 7 b	57	97	Bolig
Ingen adresse	§ 7 b	57	98	Nausteiendom
Halvorsbakken 10	§ 7 b	57	99	Bolig
Halvorsbakken 8	§ 7 b	57	100	Bolig
Halvorsbakken 2	§ 7 b	57	101	Bolig
Halvorsbakken 9	§ 7 b	57	102	Bolig
Bådebakken 1	§ 7 b	57	103	Bolig
Halvorsbakken 3	§ 7 b	57	104	Bolig
Veibelsbakken 5	§ 7 b	57	105	Bolig
Halvorsbakken 1	§ 7 b	57	106	Bolig
Gunnarsbakken 6	§ 7 b	57	107	Bolig
Gunnarsbakken 5	§ 7 b	57	108	Bolig
Veibellsbakken 4	§ 7 b	57	109	Bolig
Kirkevegen 3	§ 7 b	57	110	Næring
Kirkevegen 3	§ 7 b	57	110	Bolig
Gunnarsbakken 3	§ 7 b	57	111	Bolig
Skudenshavn 112	§ 7 b	57	112	Tomt- Bolig
Kaigata 19	§ 7 b	57	113	Bolig
Worregadå 4	§ 7 b	57	114	Bolig
Worregadå 3	§ 7 b	57	115	Bolig
Torget 1	§ 7 b	57	116	Bolig
Torget 1	§ 7 b	57	116	Næring
Kaigata 15	§ 7 b	57	117	Næring
kaigata 13	§ 7 b	57	118	Næring
Kirkevegen 7	§ 7 b	57	119	Bolig
Skudeneshavn 121	§ 7 b	57	121	Bolig
Skudeneshavn 122	§ 7 b	57	122	Bolig

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Kaigata 16	§ 7 b	57	123	Næring
Kirkevegen 11	§ 7 b	57	124	Bolig
Kirkevegen 11	§ 7 b	57	124	Næring
Kirkevegen 12	§ 7 b	57	126	Næring
Kaigata 12	§ 7 b	57	127	Næring
Kaigata 12	§ 7 b	57	127	Bolig
Kaigata 8	§ 7 b	57	128	Bolig
Kaigata 6	§ 7 b	57	129	Bolig
Kirkevegen 10	§ 7 b	57	130	Næring
Kaigata 11	§ 7 b	57	131	Bolig
Kaigata 7	§ 7 b	57	132	Bolig
Skudeneshavn 133	§ 7 b	57	133	Tomt- Bolig
Selvåg 2	§ 7 b	57	154	Bolig
Kanalvegen 6	§ 7 b	57	155	Bolig
Kanalvegen 8	§ 7 b	57	160	Næring
Kanalvegen 10	§ 7 b	57	161	Næring
Torget 5	§ 7 b	57	234	Næring
Søragadå 7	§ 7 b	57	238	Bolig
Kaigata 18	§ 7 b	57	243	ingen info
Kaigata 20	§ 7 b	57	250	Næring
Pstevegen 24	§ 7 b	57	251	Næring
Skudeneshavn 257	§ 7 b	57	257	Næring
Søragadå 8	§ 7 b	57	258	Bolig
Søragadå 8	§ 7 b	57	258	Næring
Selvåg 4	§ 7 b	57	259	Bolig
Kaigata 5	§ 7 b	57	266	Næring
Kirkevegen 2	§ 7 b	57	267	Bolig
Kirkevegen 2	§ 7 b	57	267	Næring
Kirkevegen 18	§ 7 b	57	279	Næring
Kirkevegen 4	§ 7 b	57	284	Bolig
Kirkevegen 4	§ 7 b	57	284	Næring
Kanalvegen 2	§ 7 b	57	285	Næring
Søragadå 14	§ 7 b	57	293	Bolig
Søragadå 1	§ 7 b	57	298	Næring
Søragadå 4	§ 7 b	57	301	Bolig
Kirkevegen 16	§ 7 b	57	313	Næring
Kaigata 14	§ 7 b	57	314	Næring
Kirkevegen 6	§ 7 b	57	322	Tomt- Bolig
Søragadå 3	§ 7 b	57	323	Bolig
Skudeneshavn 325	§ 7 b	57	325	Tomt-næring
Kirkevegen 15	§ 7 b	57	331	Næring
Havnafjellet 332	§ 7 b	57	332	Tomt-næring
Søragadå 21	§ 7 b	57	367	Bolig
Skudeneshavn 369	§ 7 b	57	369	Tomt-næring
Ingen adresse	§ 7 b	57	373	Tomt-bolig
Ingen adresse	§ 7 b	57	399	Tomt-bolig
Postvegen 19	§ 7 b	57	406	Næring
Skudeneshavn 416	§ 7 b	57	416	Tomt-bolig
Torget 7	§ 7 b	57	422	Næring
Nordnes 5	§ 7 b	57	428	Bolig

Forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026

Skudeneshavn 436	§ 7 b	57	436	Næring
Veibellsbakken 1	§ 7 b	57	437	Næring
Halvorsbakken 4	§ 7 b	57	441	Bolig
Bram Saling 7	§ 7 b	57	446	Bolig
Ingen adresse	§ 7 b	57	489	Næring
Veibellsbakken 8	§ 7 b	57	514	Bolig
Søragadå 19	§ 7 b	57	522	Næring
Holmen 1	§ 7 b	57	523	Landbruk- næring
Skudeneshavn 530	§ 7 b	57	530	Landbruk- næring
Veibellsbakken 2	§ 7 b	57	534	Bolig
Torget 4	§ 7 b	57	544	Næring
Skudeneshavn 577	§ 7 b	57	577	Garasjeendom
Nordnes 8	§ 7 b	57	580	Garasjeendom
Skudeneshavn 581	§ 7 b	57	581	Bolig
Andersbryggå 0	§ 7 b	57	582	Næring
Skudeneshavn	§ 7 b	57	588	Tomt- kommunikasjon
Ingen info	§ 7 b	57	589	
Skudeneshavn 596	§ 7 b	57	596	Ingen info
Ingen adresse	§ 7 b	57	600	Tomt-kommunikasjon
Ingen info	§ 7 b	57	604	
Ingen adresse	§ 7 b	57	605	Bolig
Ingen adresse	§ 7 b	57	611	Tomt-kommunikasjon
Søragadå 77	§ 7 b	57	614	Næring
Nordnes 12	§ 7 b	57	615	Landbruk- næring
Holmen 18	§ 7 b	57	621	Landbruk- næring
Selvåg 6	§ 7 b	57	623	Bolig
Dr. Jensens veg 2	§ 7 b	57	626	Næring
Ingen adresse	§ 7 b	57	627	Tomt-bolig
Ingen adresse	§ 7 b	57	629	Tomt- kommunikasjon
Ingen info	§ 7 b	57	633	
Skudeneshavn 634	§ 7 b	57	634	Garasjeendom
Ingen adresse	§ 7 b	57	635	Tomt-bolig
Ingen adresse	§ 7 b	57	636	Tomt-bolig
Ingen adresse	§ 7 b	57	637	Bolig
Søragadå 67	§ 7 b	57	649	Bolig
Ingen adresse	§ 7 b	57	650	Garasjeendom
Ingen adresse	§ 7 b	57	654	Tomt-kommunikasjon
Søragadå 60	§ 7 b	57	666	Fritid
Skudeneshavn 667	§ 7 b	57	667	Nausteiendom
Ingen adresse	§ 7 b	57	701	Næring
Ingen adresse	§ 7 b	57	703	Landbruk- næring
Ingen info	§ 7 b	57	705	
Andre fredet etter forskrift/vedtak/automatisk fredet etter Kulturminneloven:				
Avaldsnesvegen	§ 7 b	59	255	Strømsund bro
Hydrovegen 160	§ 7 b	96	1	Høyevarde fyr
Skudenes	§ 7 b	42	38	Geitungen fyr
Skudenes	§ 7 b	51	12	Skudenes fyrstasjon
Torvastad	§ 7 b	132	3	Torvastad prestegård
Skudeneshavn	§ 7 b	47	137	Neset spisebrakke
Avaldsnesvegen	§ 7 b	86	242	Avaldsnes kirke